GORDON

THOMAS

ALFA

ISTORIA SECRETĂ A MOSSAD-ULUI

SPIONII LUI GHEDEON

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

GORDON THOMAS
ISTORIA SECRETĂ A MOSSAD-ULUI
SPIONII LUI GHEDEON

Traducere de Alexandra Dovăncescu
Prefaţă, note, comentarii şi anexe de Victor Ionescu
Editura ALLFA
2003
GORDON THOMAS
GIDEON'S SPIES.THE SECRET HISTORY OF THE MOSSAD
1999

PREFAŢA

Motto

Ar trebui să înceteze fabricarea de legende în jurul Mossad-ului. Noi doar am muncit mai mult şi am strâns mai multe informaţii decât alţii. Nici o altă ţară din lume nu a avut o atât de presantă nevoie de un serviciu secret eficient. Pentru noi este o problemă de supravieţuire.

ISSER HAREL

MOSSAD-ul este unul dintre cele mai faimoase servicii secrete (de informaţii sau spionaj) din lume. Exegeţii îl consideră ca pe un nou venit în spionajul modern în care, rapid, a urcat în ierarhia calităţii până la nivelul de vârf, reprezentat de serviciile american (CIA), sovietic (KGB), francez (SDECE) şi britanic (MI5), acolo unde n-a mai ajuns decât „Serviciul Secret Chinez" („Direcţia pentru probleme sociale" plus „Direcţia de informaţii militare", şi cunoscute în bloc sub denumirea occidentală de cod - Fenixul Roşu). Evreilor le place să considere că originile MOSSAD-ului se află în timpul exodului lor din Egipt, acum 3.300 de ani. Moise, spune Tora, a ales câte un tânăr din cele 12 triburi şi i-a trimis în Ţara Făgăduinţei (Canaan - Palestina - Israel) să afle ce bogăţii sunt acolo, ce forţe de apărare au filistenii, cum s-ar putea pătrunde în oraşele fortificate. Printre strămoşii biblici ai agenţilor MOSSAD se afla şi frumoasa Judith care a pătruns în tabăra şi cortul generalului asirian Holofern, căruia i-a tăiat capul cu propria-i sabie (poate prin anii 350 î.e.n.).

Dincolo de mitologie, la originea MOSSAD-ului se află „Sherut Yediot" -Serviciul de informaţii al Agenţiei evreieşti din Palestina (1929-

1940), transformat în 1940 în Sherut ha Yediot ha-Artzit - Serviciul naţional de informaţii, pe scurt SHAI, însărcinat cu interogarea evreilor care, din toata lumea veneau în Palestina. SHAI a obţinut succese însemnate infiltrând oameni în serviciile Administraţiei britanice a Palestinei, vârful său de activitate fiind considerat depistarea în 1948 a unei mari tranzacţii de arme între Cehoslovacia şi Siria şi, mai ales, capturarea vasului care transporta acele arme, ceea ce a dublat forţa de foc a evreilor în primul lor război cu arabii.

După naşterea statului Israel, în anii 1949-1952, primul ministru David Ben Gurion a creat sistemul actual al serviciilor secrete israeliene, pornind de la principiile supravieţuirii statului evreu într-un mediu arab ostil, combaterii unei intense activităţi interne de destabilizare, antistatale şi antisociale, desfăşurată de palestinieni pe teritoriile controlate de Israel, urmăririi şi pedepsirii criminalilor nazişti vinovaţi de holocaust şi teroriştilor arabi, oriunde s-ar fi aflat ei pe glob, obţinerii unor înalte tehnologii militare puse sub embargo pentru statul evreu, cunoaşterii opiniilor guvernamentale şi publice faţă de cauza poporului evreu atât în ţările duşmane cât şi în cele aliate, mai ales în S.U.A., şi sprijinirii comunităţilor evreieşti din Diaspora. Aşa s-au născut SHABACK — „Serviciul de securitate internă", AMAN— „Serviciul de informaţii militare", „Departamentul de cercetare şi documentare" al Ministerului de Externe, „Departamentul de Investigaţii" al Poliţiei israeliene şi, mai ales, „Institutul pentru operaţii speciale şi culegere de informaţii" (Ha-Mossad le Modinyn, unele Tafkidim Meiuhadim), pe scurt MOSSAD.

În ordinea de zi care anunţa crearea noii agenţii guvernamentale scria, între altele: „Pentru statul nostru, care de la înfiinţare a fost înconjurat de duşmani, serviciile secrete reprezintă prima linie de apărare. Deoarece suntem situaţi în inima Orientului Apropiat, unde schimbările violente şi instabilitatea sunt specifice, trebuie să învăţăm foarte bine cum aflam ce se întâmplă în jurul nostru".

Până la a deveni, poate cel mai bun serviciu secret din lume, MOSSAD-ul a parcurs un drum dificil pe care jaloanele s-au numit: pregătire, studiu, analiză şi reanalizare, din nou pregătire şi în fine verificare înainte de executarea oricărei operaţii.Dintre toate serviciile secrete din lume, MOSSAD-ul este singurul care se consideră şi se autodefineşte ca „Institut", adică un centru academic de spionaj care sub

deviza „câştigă războiul prin cunoaştere şi isteţime!" oferă specialiştilor săi cea mai aspră dar şi cea mai performantă scoală de pregătire.

Candidaţii la statutul de ofiţer MOSSAD sunt recrutaţi întotdeauna dintre cei care, în serviciul militar regulat au avut rezultate foarte bune. Apoi ei sunt supuşi la repetate teste medicale, fizice şi psihice, inclusiv la interogatoriul cu detectorul de minciuni. În faza următoare sunt puşi să completeze chestionare extrem de complexe şi dau examene de limbi străine, pe care trebuie să le vorbească perfect. Dacă pică la un singur test din toate acestea sunt eliminaţi automat. În clipa admiterii în „Academie" primesc un nume conspirativ şi o nouă identitate, pe care sunt obligaţi să şi-o însuşească şi s-o utilizeze curent.

La MIDRASHA (Academia MOSSAD-ului) cursanţii locuiesc ca într-o staţiune şi sunt trataţi ca nişte turişti care stau la hotel.Academia nu foloseşte profesori ci specialiştii cei mai buni ai MOSSAD-ului. La fiecare trei luni studenţii sunt testaţi cu detectorul de minciuni. Refuzul de a se supune la un test îi dă conducătorului de curs dreptul (teoretic) de a-l împuşca pe rebel.

Dintre materiile teoretice care se studiază la MOSSAD, cea mai importantă, dar şi cea mai dificilă este NAKA- sistemul descrierea rapoartelor în MOSSAD, în care pentru fiecare subiect nu se admite decât o singură propoziţie, mesajul cu mai multe teme urmând a fi divizat în mai multe mesaje standard purtând numere de cod diferite. NAKA este extrem de important deoarece principala activitate şi misiune a MOSSAD-ului constă în culegerea de date, în transmiterea, interpretarea şi valorificarea acestora.

Pregătirea militară a agenţilor include cunoaşterea tuturor tipurilor de arme şi armate, a structurilor militare ale ţărilor vecine Israelului, a politicii, religiei şi a organizării lor sociale. În afară de NAKA şi pregătirea militară, cadeţii MOSSAD-ului mai studiază contrainformaţiile şi acoperirea. La lecţiile practice ei învaţă cum să se comporte în societate, la masă, într-un salon oficial sau în cel mai select restaurant de pe glob, să recunoască vinurile bune etc.

Din a doua lună petrecută în Academie, cadeţii primesc arme. Ofiţerii din MOSSAD au în dotare pistoale Beretta, arma ideală prin dimensiuni şi calitate. Antrenamentele de trageri se efectuează într-o sală de tir amenajată ca şi cum ar fi un coridor de hotel unde uşile se pot deschide oricând pentru a lăsa să apară profilul unui posibil duşman care trebuie anihilat.

La capătul unui an şi jumătate cei care absolvă aceste cursuri devin un fel de ucenici şi nu agenţi plini (katsa). Ei mai au de parcurs un nou ciclu de studii practice la Cartierul General al MOSSAD-ului, trecând pe rând prin fiecare departament şi învăţând să opereze pe computer în bazele de date ale serviciilor secrete. După încă şase luni, tinerii agenţi sunt repartizaţi în secţiile MOSSAD-ului, începând munca propriu-zisă.

Cartea pe care o înfăţişăm azi cititorului român este cea mai completă şi actuală radiologie a MOSSAD-ului şi, dacă ea are vreo hibă, aceasta constă în faptul că autorul a renunţat la aspectele „nespectaculoase" - istorie, organizare, terminologie, etc. pentru a prezenta personaje şi acţiuni într-o manieră atrăgătoare şi totuşi impecabilă din punct de vedere ştiinţific. În ceea ce ne priveşte am căutat să completăm conţinutul prin date sintetice cuprinse parţial în anexe, parţial în note şi, în cea mai mică măsură, şi în acest „cuvânt înainte", intitulat poate prea pretenţios „prefaţă".

Înainte de a da cuvântul „spionilor lui Gideon" mai evidenţiem faptul că MOSSAD-ul nu racolează, ca alte servicii secrete, aventurieri sau voluntari care vor să devină eroi, ci, cum spunea unul dintre părinţii agenţiei, Isser Harel, oameni, „cinstiţi, fideli, loiali, şi patrioţi", gata „să se consacre unor misiuni periculoase". O altă particularitate constă în faptul că MOSSAD-ul îşi găseşte oamenii în rândurile tineretului evreu din întreaga lume. În acest *caz* exemplul cel mai bun, pentru că este cel mai cunoscut, este evreo-canadianul Victor Ostrovski, care a părăsit MOSSAD-ul şi a scris despre el în termeni mai puţin binevoitori, atât cărţi documentare cât şi romane. El nu este decât un exemplu dintr-o mulţime de evrei cu cetăţenie neisraeliană care optează să lucreze în MOSSAD dintr-un sentiment de solidaritate al evreilor de pretutindeni cu statul Israel. Fondatorul acestuia, Ben Gurion spunea despre evrei că „Toţi trebuie să ajute Israelul, chiar dacă ţara lor adoptivă este sau nu de acord" iar un lider al comunităţii evreilor-americani era de părere că: „Nu are nici o importanţă dacă v-aţi hotărât sau nu să emigraţi în Israel. Datoria voastră este să slujiţi interesele poporului evreu şi dincolo de graniţele Israelului".

Aşa se face că agenţii MOSSAD-ului au contribuit la câştigarea războaielor Israelului cu ţările arabe învecinate, au provocat căderea unor demnitari şi chiar a unor întregi guverne străine, au „semnat" unele dintre cele mai numeroase şi mai spectaculoase pagini ale spionajului tehnologic şi economic mondial, au generat o bogată literatură şi au născut o legendă: LEGENDA MOSSAD.

Niciodată în Israel MOSSAD-ul nu a fost privit cu suspiciune şi nimănui nu i-a fost ruşine să lucreze în sau să colaboreze cu MOSSAD-ul. Cităm dintr-o mult mai bogată listă de nume pe Haim Herzog, ajuns apoi preşedintele ţării, Ytzhak Rabin, Ytzhak Shamir şi Ehud Barak, fiecare ajungând prim-ministru şi ministru al apărării şi David Kimche, viceministru de externe.

În lume, MOSSAD-ul s-a făcut remarcat prin acţiuni unice şi nu de puţine ori inovatoare în tacticile şi tehnicile luptei antiteroriste. Cine nu ştie azi că MOSSAD-ul a furat, în beneficiul Israelului şi Statelor Unite, un avion MIG 21 din Siria. MOSSAD-ul a cumpărat o rachetă franceză Exocet din Chile şi a pus mâna, din Franţa, pe planurile avionului Mirage. Acelaşi „institut" a procurat clandestin combustibil nuclear pentru reactorul israelian de la Dimona şi a pregătit operaţiunea cu nume de cod „Babilon" privind bombardarea reactorului nuclear irakian. Cine nu a admirat „Operaţiunea Moise" de salvare a falashilor etiopieni, capturarea în Argentina a criminalului de război nazist Adolf Eichmann sau anihilarea comandoului terorist care reaproviziona un avion plin cu ostatici pe aeroportul ugandez Entebbe. Câteva dintre aceste episoade le veţi regăsi cu detalii surprinzătoare în această „Istorie secretă a MOSSAD-ului", al cărei autor,Gordon Thomas , a avut contacte directe cu personaje precum Isser Harel, fost şef al MOSSAD-ului dar şi al „Serviciului de Securitate Internă" - SHIN BETH, Rafael Eitan, fost şef al LAKAM, Meir Amit care a fost, prin cumul, director şi la MOSSAD şi la AMAN, sau William Casey, fost director la CIA.

Pe parcursul celor 17 capitole ale acestei cărţi veţi găsi o cazuistică bogată, de la moartea prinţesei Diana şi spionarea activităţilor interne ale preşedintelui Clinton la Casa Albă, până la uciderea lui Abu Nidal, atotputernicul lider terorist palestinian. Veţi putea „vedea" dedesubturile complicatelor relaţii ale triunghiului Israel-OEP-Vatican sau ale modului în care MOSSAD-ul a concurat „Serviciul Secret Chinez" în Africa, pentru ca apoi să colaboreze cu acesta la neutralizarea activităţilor africane ale KGB-ului şi la eliminarea de pe pieţele locale a CIA. În fine, veţi afla cum pot colabora serviciile secrete ale unor ţări arabe cu MOSSAD-ul şi cum acesta le face servicii unor lideri arabi de primă mărime.

În încheiere nu pot decât să vă recomand o lectură foarte atentă şi o privire printre rânduri a acestei remarcabile cărţi politice care vine să se alăture în colecţia „LUMEA ÎN CARE TRĂIM" celor despre „CIA",

„Mafia", „Legiunea Străină", „FBI", „Războiul Sfânt", „Carlos Şacalul" sau „Vatican" şi să preceadă multe altele dintre care nu voi cita decât „Sabia lui Allah" - despre şiitism, „Triadele" -despre mafiile chinezeşti din întreaga lume, „Biserica Galbenă" - despre lamaismul himalaian, „Tsahal" - despre armata israeliană, de la miliţiile populare până la arma atomică, „Ibn al Saud" - despre formarea şi devenirea Arabiei Saudite, „Puterea şi banii" - despre dimensiunile reale ale influentului Wall Street Journal, toate în pregătire la Editura ALLFA din grupul editorial ALL, tot în această colecţie.

„LUMEA ÎN CARE TRĂIM" este globală, dinamică, surprinzătoare, plină de pericole şi de sfidări, unică, promiţătoare, stresantă, bună şi rea deopotrivă. Ea este lumea pe care o merităm, una vie, colorată, diversă şi palpitantă, în care ne regăsim permanent. Ea este a noastră. Este pur şi simplu „LUMEA ÎN CARE TRĂIM".

VICTOR IONESCU

CAPITOLUL 1

În spatele oglinzii

Când lumina roşie a telefonului începu să clipească, un dispozitiv sofisticat de înregistrare se activa în apartamentul parizian de lângă Centrul Pompidou,în aglomeratul arondisment 4. Lumina fusese instalată de un tehnician de comunicaţii israelian, care zburase de la Tel Aviv pentru a instala aparatul de înregistrat, menit să liniştească orice bănuială pe care vecinii ar fi avut-o auzind telefonul sunând la ore nepotrivite. Tehnicianul era un *yahalomin,* membru al unei echipe Mossad, care avea în grijă comunicaţiile sigure din ascunzătorile serviciului secret israelian.

Cea din Paris era ca toate celelalte. Avea uşa din faţă rezistentă la bombardament şi geamuri care, asemenea ferestrelor de la Casa Albă, puteau refracta scannerele. Existau zeci de astfel de apartamente în toate marile oraşe ale lumii, fie cumpărate, fie închiriate pe termen lung. Multe erau nelocuite vreme îndelungată, fiind gata pentru următoarea operaţiune.

O astfel de operaţiune a fost întreprinsă în apartamentul din Paris încă din iunie 1997, o dată cu sosirea domnului Maurice. Acesta vorbea o franceză fluentă, cu un uşor accent central-european. De-a lungul anilor, vecinii se mai întâlniseră şi cu alţii ca el: bărbaţi sau, uneori, femei care

soseau pe neaşteptate, petreceau săptămâni sau luni printre ei, pentru ca apoi, într-o bună zi, să dispară fără urmă. Ca şi cei dinaintea sa, dl. Maurice a descurajat politicos orice interes privind persoana sau munca sa.

Maurice era un *katsa,* un agent de teren al Mossad-ului.

Din punct de vedere fizic era greu de descris; se spunea că şi pe o stradă pustie ar fi trecut aproape neobservat. Fusese recrutat atunci când Mossad-ul nu era decât un proiect. S-a făcut remarcat în timpul efectuării stagiului militar în Israel, când, după tabăra de instrucţie, a fost cooptat de serviciul aerian de informaţii. Aptitudinea sa pentru limbile străine (vorbea franceza, engleza şi germana) a fost adăugată altor calităţi: era bun în rezolvarea problemelor legate de studiul de caz şi în a extrage dovezi din speculaţii. În plus, ştia cum să se poarte cu oamenii; ştia să convingă, să măgulească şi, dacă toate celelalte metode ar fi eşuat, să ameninţe.

După absolvirea şcolii Mossad în 1982, a activat în Europa, Africa de Sud şi în Orient. Se prezenta ca om de afaceri, scriitor sau comerciant. Folosise o serie de nume şi de biografii extrase din biblioteca de personaje a Mossad-ului. De data aceasta era Maurice, încă o dată, om de afaceri.

De-a lungul repartizărilor sale a auzit că în „Institut", (nume dat Mossad-ului de angajaţii săi) circulau zvonuri răutăcioase despre cariere ruşinoase şi distruse, despre schimbări la nivelul conducerii, despre fiecare nou director şi priorităţile sale. Despre corupţie. Nici unul dintre ei nu a reuşit însă să eradicheze corupţia cât timp a fost la putere.

Această stare de lucruri s-a accentuat o dată cu numirea lui Benyamin Netanyahu ca cel mai tânăr prim ministru al Israelului, om cu o dovedită experienţă în domeniul serviciului secret. Încă de la bun început, Netanyahu i-a intrigat pe ofiţerii experimentaţi în detaliile operaţionale.

La început s-a dat vina pe entuziasmul inutil al unui nou venit care vroia să facă ordine, gata să inspecteze tot ce era de inspectat pentru a fi şigur că nu-i scapă nici un secret. Dar lucrurile au devenit alarmante când nu numai primul ministru, dar şi soţia lui, Sara, au vrut să vadă ce se ascunde în spatele oglinzii, în lumea serviciului secret israelian. Aceasta i-a invitat pe cei mai înalţi ofiţeri ai Mossad-ului să-i facă o vizită şi să-i răspundă la întrebări, susţinând că urmează exemplul lui Hillary Clinton care era interesată de CIA.

Coridoarele sediului Mossad din Tel Aviv au răsunat de şoaptele scandalizate despre Sara Netanyahu, care a cerut să acceseze profilele psihologice ale şefilor de stat pe care ea şi soţul său urmau să-i găzduiască

sau să-i viziteze. A cerut în mod special detalii despre activitatea sexuală a preşedintelui Bill Clinton. De asemenea a cerut să se uite peste dosarele ambasadorilor israelieni care aveau să-i găzduiască în timpul vizitelor externe, interesându-se de curăţenia din bucătăriile acestora şi de frecvenţa cu care erau schimbate aşternuturile din apartamentele pentru oaspeţi.

Uimiţi de cererile sale, ofiţerii Mossad i-au explicat soţiei primului ministru că astfel de informaţii nu se discută la întâlnirile serviciului secret.

Unii dintre veterani au fost scoşi din operaţiunile curente ale serviciului, dându-li-se responsabilitatea unor operaţiuni minore care nu necesitau decât întocmirea unor dosare pe care nu le citea nimeni. Dându-şi seama că se plafonau, aceştia şi-au dat demisia şi s-au împrăştiat pe tot teritoriul Israelului, nemaifăcând nimic altceva decât să citească, în special istorie, încercând să se împace cu gândul că şi ei sunt de domeniul trecutului.

Toate astea l-au făcut pe Maurice să se bucure că nu se afla în Tel Aviv, şi că e din nou pe teren.

Operaţiunea care-l adusese la Paris îi dădea încă o şansă de a dovedi că este un agent meticulos şi precaut, unul în stare să îndeplinească tot ce i se cerea. De data aceasta, mişiunea era relativ uşoară: nu era vorba de nici un pericol fizic, ci numai de riscul de a fi pus într-o situaţie jenantă în cazul în care autorităţile franceze ar fi descoperit ceea ce face şi l-ar fi deportat în secret. Ambasadorul israelian ştia că Maurice era în Paris, dar nu ştia şi de ce. Aceasta era procedura standard: dacă planul nu mergea, diplomatul putea pretinde că nu fusese pus la curent.

Sarcina lui Maurice era de a recruta un informator. Aceasta era cunoscută în limbajul ezoteric al Mossad-ului drept un „contact", o corupere a unui cetăţean străin. După două luni de muncă răbdătoare, Maurice credea că e gata să reuşească.

Ţinta sa era Henri Paul, însărcinat adjunct cu securitatea Hotelului Ritz[1], care făcea şi pe şoferul în cazul oaspeţilor celebri.

Unul dintre aceştia a fost Jonathan Aitken, ministru britanic în perioada în care Partidul Conservator era la putere. Aitken a fost responsabil cu coordonarea de vânzări de arme şi pentru stabilirea de contacte cu traficanţi de arme în Orientul Mijlociu. Toate acestea au dus la *World in Action,* un *show* TV care se ocupa cu anchete, şi la publicarea de către ziarul *Guardian* a unei serii de rapoarte incriminatorii despre

legăturile lui Aitken cu persoane care în mod normal nu se aflau în anturajele guvernanţilor. Aitken i-a dat în judecată pentru calomnie. Cazul a pivotat în jurul întrebării legate de persoana care i-a plătit lui Aitken şederea la Ritz, când acesta s-a întâlnit cu arabii. La tribunal, Aitken a jurat că soţia sa plătise factura.

Prin intermediul unei terţe surse, Mossad-ul i-a mituit pe avocaţii apărării să susţină că dl. Aitken nu fusese la Paris în acea perioadă. Cazul a fost închis. Mossad-ul, care considerase mult timp activitatea lui Aitken drept o ameninţare pentru Israel, practic la distrus. Hotelul a rămas însă locul de întâlnire al traficanţilor de arme din Orientul Mijlociu şi al contactelor lor europene.

Mossad-ul a hotărât să aibă un informator la Ritz care să-i raporteze despre activităţile de acolo. Şi-a propus mai întâi să obţină lista cu angajaţii hotelului; aceasta s-a rezolvat prin accesarea sistemului computerizat. Nimeni din conducerea superioară a hotelului nu era potrivit; ceilalţi nu aveau acces la toţi oaspeţii, lucru determinant de altfel. Însă cum Henri Paul se ocupa cu securitatea, aceasta însemna că el avea acces peste tot la Ritz. Cheia sa putea descuia seiful oricărui oaspete. Nu i s-ar fi pus nici un fel de întrebări dacă ar fi vrut să facă o copie după nota de plată a unui client şi n-ar fi ridicat nimeni din sprânceană dacă i s-ar fi cerut lista apelurilor telefonice făcute de dealeri pentru a lua legătura cu persoanele de contact. Putea afla cu ce femei avuseseră de-a face dealerii. Ca şofer al VIP-urilor, Paul ar fi fost în măsură să tragă cu urechea la convorbirile celor pe care-i transporta, să le studieze comportamentul, să vadă unde se duc şi cu cine se întâlnesc.

Următorul pas era întocmirea unui profil psihologic al lui Paul. Timp de câteva săptămâni, unul dintre rezidenţii katsa din Paris a adunat informaţii despre trecutul lui. Folosindu-se de mai multe acoperiri, printre care cea de angajat al unei companii de asigurări şi cea de comerciant de telefoane, agentul katsa a aflat că Paul era burlac, n-avea o relaţie stabilă, locuia într-un apartament cu chirie mică, conducea o Mini neagră, dar îi plăceau maşinile rapide şi motocicletele de concurs. Chiar cumpărase o motocicletă împreună cu încă cineva. Angajaţii hotelului au spus că îi plăcea să bea uneori. Se părea chiar ca din când în când, mai apela la serviciile unei prostituate de lux care îi servea şi pe clienţii hotelului.

Informaţiile au fost analizate de un psiholog al Mossad-ului. Acesta a conchis că Henri Paul avea o fire vulnerabilă. Psihologul a decis că cea mai

bună metodă de a-l recruta ar fi prin presiuni crescânde, însoţite de promisiuni legate de substanţiale sume băneşti care urmau să finanţeze viaţa socială a lui Paul. Această operaţiune putea fi una destul de lungă şi putea necesita deosebită răbdare şi talent. În loc să se folosească în continuare de rezidentul katsa, la Paris avea să fie trimis Maurice.

Ca şi în cazul altor operaţiuni asemănătoare, Maurice a urmat nişte criterii standard. Mai întâi s-a familiarizat cu Hotelul Ritz şi împrejurimile acestuia. L-a recunoscut repede pe Henri Paul, un tip atletic cu mers arogant, care dădea de înţeles că nu ţine cont de nimeni.

Maurice a observat ciudata legătură pe care Paul o avea cu fotografii de scandal care împânzeau intrarea lui Ritz, gata la orice oră să-i fotografieze pe cei bogaţi şi faimoşi. Din când în când, Paul le cerea să se retragă, iar aceştia făceau întocmai, înconjurând clădirea pe motociclete înainte să se întoarcă. În timpul acestor mici plimbări, Paul ieşea pe uşa de serviciu şi începea să-i tachineze amical.

Noaptea, Maurice l-a văzut pe Paul bând cu diverşi paparazzi prin barurile din apropierea hotelului, pe care le frecventau, după terminarea programului, el şi alţi angajaţi.

În rapoartele trimise la Tel Aviv, Maurice menţiona faptul că Paul putea să bea cantităţi considerabile de alcool rămânând totuşi treaz. Tot acesta a mai confirmat faptul că Paul ar fi perfect pentru rolul de informator.

La un moment dat, în timpul supravegherii sale discrete, Maurice a descoperit că Paul trăda încrederea ce-i fusese acordată. Primea bani de la paparazzi pentru a le vinde ponturi despre locurile unde vor merge oaspeţii, favorizându-le astfel fotografierea celebrităţilor.

Schimbul informaţiilor contra cost avea loc fie în unul din baruri, fie în îngusta stradă Cambon, acolo unde se afla intrarea angajaţilor.

Pe la jumătatea lunii august, acel schimb s-a axat pe sosirea la Ritz a Dianei, Prinţesa de Wales, şi a noului său iubit, Dodi AI-Fayed,[2] fiul patronului hotelului. Urmau să stea în fabulosul apartament regal.

Întreg personalul de la Ritz fusese ameninţat cu concedierea imediată în cazul în care ar fi dezvăluit amănunte privind sosirea secretă a Dianei. În ciuda acestui amănunt, Paul şi-a riscat slujba informându-i pe papa-razzi asupra acestui subiect. Fiecare dintre ei l-au răsplătit financiar.

Maurice a remarcat că Paul începuse să bea mai mult şi a auzit că personalul de la Ritz se plângea că însărcinatul adjunct cu securitatea

hotelului devenise mai dur ca de obicei: o concediase pe o cameristă care furase o bucată de săpun dintr-una din camere.

Mai mulţi angajaţi au declarat că Paul lua şi pastile, şi se întrebau dacă acestea nu erau cumva menite să-i calmeze stările nervoase. Toţi erau de acord că Paul devenise imprevizibil - acum era bine dispus, în momentul următor se înfuria necontrolat pentru vreun fleac. Maurice decise că era timpul să facă mişcarea.

Primul contact a avut loc în barul lui Harry din Rue Daunou. Când Paul şi-a făcut apariţia, Maurice sorbea un cocktail. Agentul katsa al Mossad-ului a intrat în discuţie cu el, iar Paul a acceptat să bea şi el ceva, după ce Maurice i-a spus că prieteni de-ai lui stătuseră cândva la Ritz. Maurice a mai spus că aceştia fuseseră surprinşi de numărul mare de arabi bogaţi care trăgeau la hotel.

Paul insista asupra faptului că majoritatea arabilor erau necioplţi şi aroganţi şi că se aşteptau să le sari în ajutor la cea mai mică mişcare. Cei mai răi erau saudiţii. Maurice spuse că auzise şi despre clienţii evrei acelaşi lucru. Paul nu era de aceeaşi părere. Declară că evreii erau nişte clienţi excelenţi.

În această atmosferă promiţătoare, seara se sfârşi cu stabilirea unei noi întâlniri, peste câteva zile, pentru a lua cina la un restaurant din apropierea Ritz-ului. În timpul cinei Paul a confirmat, ca răspuns la întrebările calculate ale lui Maurice, multe din informaţiile pe care acesta deja le cunoştea. Paul a vorbit despre pasiunea lui pentru maşini rapide şi despre plăcerea de a pilota avioane mici. Dar era greu să-ţi satisfaci aceste plăceri dintr-un salariu.

Acesta trebuie să fi fost momentul în care Maurice a început să facă presiuni. Să găseşti bani pentru astfel de hobby-uri era o problemă, dar nu una fără rezolvare. În mod cert, această afirmaţie îi stârnise interesul lui Paul.

Lucrurile şi-au urmat apoi cursul firesc: Maurice oferi, iar Paul primi cu plăcere. O dată nada aruncată, Maurice trebuie să-şi fi pus în practică toate talentele dobândite la şcolile Mossad-ului.

La un moment dat, Maurice a lansat ideea că ar putea da o mână de ajutor, menţionând că lucra pentru o companie dispusă oricând să-şi îmbunătăţească baza de date, în schimbul unor sume frumuşele de bani. Asta era mutarea favorită a agenţilor Mossad când se aflau într-o operaţiune de contact. De aici şi până la a-i spune lui Paul că mulţi dintre clienţii Ritz-

ului aveau informaţii ce ar fi interesat compania, nu mai era decât un mic pas.

Paul, poate stânjenit de modul în care decurgea discuţia, s-a împotrivit. Maurice a mers apoi mai departe, spunând că, deşi înţelegea rezervele lui Paul, acestea îl surprindeau. Toată lumea ştia că Paul lua mită de la paparazzi. Aşa că, de ce ar fi dat cu piciorul unei adevărate şanse de câştig ?

Talentul lui Maurice de a-şi prezenta propunerile, informaţiile privitoare la trecutul lui Paul, capacitatea de convingere, dar mai ales presiunea la care îşi supunea interlocutorul şi-au spus cuvântul. Toate au avut efect asupra lui Paul.

Chiar dacă n-a pus întrebări, şi-a dat imediat seama că omul din faţa lui era un agent secret sau cineva care recruta pentru serviciul secret.

Poate că şi asta i-a influenţat răspunsul. După spusele unui agent israelian familiarizat cu situaţia, „Henri Paul a vorbit încă de la început fără rezerve:I se cerea să spioneze? Dacă da, ce trebuia să facă ? Pur şi simplu. Fără paravane şi ocolişuri inutile. Doar ce trebuia să facă şi pentru cine ar fi urmat să lucreze. Acesta era momentul în care Maurice trebuia să decidă. I-o fi spus lui Paul că va lucra pentru Mossad ? Nu existau proceduri standard pentru astfel de lucruri. Fiecare ţintă e diferită, însă Henri Paul înghiţise momeala."

Aşa stând lucrurile, Maurice i-a spus lui Paul ce se aştepta de la el: să obţină informaţii despre oaspeţi, poate chiar să le bage tehnica în camere, şi să ia seama cu cine se distrau. Poate că au discutat ceva şi despre bani, se poate să se fi adus vorba şi de o ofertă de cont în Elveţia; puteau eventual să-l plătească şi în bani gheaţă. Maurice a lăsat să se înţeleagă de la sine că astfel de chestiuni nu erau decât nişte detalii minore. De-acum se putea chiar să-i fi spus că urma să lucreze pentru Mossad. Toate astea ar fi etapele standard ale unui contact reuşit.

E foarte posibil ca Paul să se fi speriat de ceea ce i se cerea să facă. Nu era vorba de loialitatea faţă de cei de la Ritz; ca pe mulţi alţii, îl atrăseseră acolo salariile destul de mari şi bacşişurile. Era lesne de înţeles că îi era frică să nu îl depăşească situaţia şi să rişte să ajungă la închisoare dacă ar fi fost prins spionând oaspeţii hotelului.

Şi dacă s-ar fi dus la poliţie, ce putea rezolva? Poate că ştiau deja ce urma să i se propună. Dar dacă i-ar fi refuzat? Atunci ce s-ar fi întâmplat ? Dacă conducerea hotelului ar fi aflat că el trădase deja cel mai preţios

atribut oferit de Ritz - confidenţialitatea - informându-i pe paparazzi, ar fi putut fi concediat, ba chiar dat în judecată.

În acele zile ale lui august 1997, Henri Paul părea că nu mai are scăpare. Continua să bea, să ia pastile, să doarmă prost şi să-şi bată joc de cei din subordinea sa. Era un om gata să cadă în prăpastie.

Maurice menţinea presiunea. Îl întâlneai de multe ori în acelaşi bar în care Paul bea după serviciu. Numai simpla lui prezenţă era suficientă să-i reamintească ceea ce era constrâns să facă. Maurice se ducea de multe ori pe la Ritz unde savura câte un aperitiv la bar, mergea la restaurant sau îşi lua cafeaua de după amiază în holul hotelului. Lui Henri Paul i se părea că Maurice devenise umbra lui. Şi toate astea nu făceau decât să-i sporească tensiunea şi să-i aducă aminte francezului că nu avea scăpare.

Şi apropiata vizită a Dianei şi a lui Dodi Al-Fayed îl nelinişte. Paul fusese însărcinat cu protecţia lor pe timpul şederii, dar mai ales avertizat să-i ţină departe de paparazzi. În acelaşi timp, fotografii îl tot sunau pe mobil cerând informaţii despre vizită; i se ofereau sume mari de bani pentru cele mai mici detalii. Tentaţia era un alt factor de presiune. Iar presiunea părea că îl înconjoară din toate părţile.

Deşi reuşea să disimuleze, Paul era totalmente copleşit. Lua antidepresive, somnifere şi energizante ca să poată lucra pe timpul zilei. Combinaţia asta de medicamente nu putea decât să-l afecteze profund.

Lumina intermitentă - un telefon - care l-a trezit pe Maurice, a fost înregistrată duminică 31 august, la ora 1:58 noaptea. Cel care făcuse apelul lucra la departamentul de accidente rutiere al jandarmeriei pariziene şi fusese recrutat de Mossad cu câţiva ani în urmă. Era un *mahuab,* deci un informator neisraelian. În ierarhia contactelor pariziene ale lui Maurice, acesta se afla undeva la coadă.

Cu toate acestea, vestea accidentului rutier avea să-l uimească pe Maurice. Cu mai puţin de o oră în urmă, un Mercedes Sedan se izbise într-unul din stâlpii de beton ai pasajului de vest de sub Place de l'Alma; un loc în care se petreceau des accidente.

Victimele erau Diana, Prinţesa de Wales, mama viitorului rege al Angliei; Dodi AI-Fayed, fiul lui Mahommed, patronul de origine egipteană al lanţului de magazine Harrods[3] din Knightsbridge şi Henri Paul. Bodyguard-ul cuplului fusese grav rănit.

La câteva ore după accident, Maurice s-a întors la Tel Aviv, lăsând în urmă întrebări la care nu s-a putut răspunde nici până în ziua de azi.

Ce rol a jucat în accident presiunea exercitată de el? Să fi pierdut Henri Paul controlul maşinii, făcând-o să se izbească de stâlpul pasajului de la Alma, pentru că nu vedea nici o cale de scăpare din ghearele Mossad-ului ? Să fi avut presiunea vreo legătură cu concentraţia mare de medicamente găsită în sânge ? Oare când a plecat de la Ritz cu pasagerii, se mai gândea încă la o portiţă de scăpare ? Era Paul, pe lângă victima unui nefericit accident de circulaţie, şi victima unui neîndurător serviciu secret ?

Întrebările continuau să nu-i dea pace lui Mahommed Al-Fayed[4]. În februarie 1998, a declarat public: „N-a fost vorba de nici un accident. Sunt extrem de convins de asta. Adevărul nu poate fi ascuns la nesfârşit."

Cinci luni mai târziu, canalul britanic de televiziune ITV a difuzat un documentar care susţinea că Henri Paul ar fi avut legături cu serviciul secret francez. Nu era adevărat. Materialul a mai insinuat că un serviciu secret, al cărui nume nu se cunoştea, ar fi fost responsabil pentru morţile tragice; au mai fost făcute şi supoziţii conform cărora serviciul respectiv s-ar fi implicat pentru că britanicii se temeau ca dragostea Dianei pentru Dodi, care era egiptean, să nu aibă cumva „repercusiuni politice".

Până în ziua de astăzi, legătura dintre Henri Paul şi Mossad a rămas un secret bine păzit - exact aşa cum se şi dorea. Mossad-ul nu acţiona la porunca nimănui din afara Israelului. Într-adevăr, puţini din afara serviciului ştiu de implicarea serviciului în moartea celei mai mediatizate femei din lume.

Inspirat de campania de discreditare a mass media engleză, Mohammed Al-Fayed a continuat să susţină că anumite servicii secrete, al căror nume nu se ştia, s-au unit împotriva fiului său şi a prinţesei Diana. În iulie 1998, doi jurnalişti de la ziarul *Times* au publicat o carte în care sugerau că Henri Paul a avut legături cu serviciul secret francez, însă nici Al-Fayed, nici jurnaliştii nu au venit cu dovezi concludente care să le susţină afirmaţiile - nici unul dintre ei nu a bănuit legătura dintre Mossad şi Paul.

În iulie 1998, Mahommed Al-Fayed a adresat membrilor Parlamentului britanic o scrisoare, conţinând o serie de întrebări; cerea ca acestea să fie discutate în Camera Comunelor. Al-Fayed susţinea că: „există o forţă care vrea să muşamalizeze răspunsurile pe care le cer". Gestul a fost interpretat ca fiind cel al unui tată îndoliat şi îndurerat care face acuzaţii în dreapta şi în stânga.

Întrebările merită să fie repetate, nu numai pentru că astfel este înlaturată orice bănuială asupra rolului jucat de Mossad în ultimele săptămâni de viaţă ale lui Henri Paul, dar şi pentru că demonstrează cum o tragedie poate căpăta dimensiuni pe care numai adevărul le mai poate readuce la normal.

Al-Fayed a scris despre un „plan" de eliminare al Dianei şi al fiului său, încercând să lege de întrebările lui tot felul de evenimente disparate:

„De ce a durat o oră şi 40 de minute pentru ca Diana să ajungă la spital ? De ce nici un fotograf nu a arătat pozele făcute ? De ce tocmai în acea noapte a fost spartă locuinţa londoneză a unui fotograf care deţinea fotografii făcute de paparazzi ? De ce nici o cameră de luat vederi cu circuit închis din acea parte a Parisului nu a filmat nimic ? De ce dispozitivele de urmărire nu mai aveau film iar camerele de luat vederi (din trafic) erau închise ? De ce la locul accidentului s-a redeschis traficul în numai câteva ore? Cine era persoana cu echipament fotografic din grupul de presă de la intrarea de la Ritz ? Cine erau cei doi bărbaţi neidentificaţi de la barul hotelului ? Vorbeau în engleză, privind şi ascultând în jurul lor."

Mossad-ul nu era deloc interesat de relaţia lui Dodi cu Diana. Singurul lor scop era recrutarea lui Henri Paul ca informator. În legătură cu misteriosul fotograf: în trecut agenţi ai Mossad-ului au mai pozat ca jurnalişti. Putea foarte bine să fi fost Maurice, veghind în faţa hotelului. S-ar putea ca cei doi bărbaţi neidentificaţi de la barul hotelului să fi avut vreo legătură cu Mossad-ul. Dacă ar fi adevărat, acest lucru l-ar linişti fără îndoială pe Mohammed AI-Fayed.

Unii dintre colegii lui Maurice au fost de părere că dorinţa de a-l prinde în cursă pe Henri Paul nu era decât o dovadă în plus a faptului că Mossad-ul a exagerat şi că întreprindea operaţiuni internaţionale imprudente; şi asta fără să ţină seama de urmările pe care, pe termen lung, acestea le-ar putea avea pentru serviciul secret, pentru Israel, pentru pacea în Orientul Mijlociu şi în cele din urmă pentru legătura cu cel mai vechi şi mai loial aliat, S.U.A. Mai mulţi ofiţeri susţineau chiar, că, de când cu venirea la putere în 1996 a lui Benyamin Netanyahu ca prim ministru, treburile se înrăutăţiseră.

Un veteran al serviciului secret israelian a afirmat: „Oamenii văd că cei care lucrează pentru Mossad sunt de cele mai multe ori criminali deghizaţi în patrioţi. Lucrul acesta ne face rău nouă şi moralităţii noastre,

iar până la urmă va avea un efect negativ asupra relaţiilor Mossad-ului cu alte servicii secrete."

Un alt ofiţer important a fost la fel de direct: „Netanyahu se comportă ca şi cum Mossad ar face parte din propria-i versiune a curţii regelui Arthur; face ceva nou în fiecare zi pentru a nu se plictisi cavalerii. Asta-i motivul pentru care lucrurile au mers aşa de prost în ultimul timp în cadrul serviciului. Să tragem un semnal de alarmă înainte să fie prea târziu."

Prima lecţie pe care am învăţat-o într-un sfert de secol de când scriu despre serviciile secrete este că decepţia şi dezinformarea sunt uneltele de bază ale acestora, la fel ca şi răzbunarea, corupţia, şantajul şi, uneori, asasinatul. Agenţii sunt învăţaţi să mintă, să se folosească şi să abuzeze de prietenii; sunt opusul dictonului care afirmă că un gentleman nu citeşte niciodată scrisorile altuia.

Le-am observat comportamentul în timpul investigaţiilor pe care le-am făcut în legătură cu numeroasele scandaluri legate de spionii Războiului Rece: trădarea secretelor privitoare la bomba atomică americană de către Klaus Fuchs şi compromiterea MI5 şi MI6 britanice de către Guy Burgess, Donald Maclean şi Kim Philby. Cu toţii îşi aleseseră drept motto cuvintele trădare şi duplicitate. Tot eu am fost unul dintre primii scriitori care a aflat despre obsesia pe care CIA o avea faţă de controlul minţii, preocupare pe care Serviciul a fost constrâns s-o recunoască la zece ani de la publicarea cărţii mele pe aceeaşi temă, *Journey into Madness.* Negarea este arta neagră a serviciilor secrete, artă de mult perfecţionată.

Totuşi, în aflarea adevărului am fost foarte mult ajutat de doi ofiţeri profesionişti ai serviciului secret: Joachim Kraner, defunctul meu socru, care după al doilea război mondial a condus o reţea MI6 în Dresda, şi Bill Buckley, fost şef CIA în Beirut. Fizic se asemănau foarte mult; amândoi erau înalţi, slabi, îngrijiţi şi foarte şiguri pe ei. În ochi nu le puteai citi prea multe - doar dacă le erai simpatic sau nu. Înzestraţi cu o inteligenţă sclipitoare, criticau usturător din când în când Serviciile pe care le slujiseră.

Ambii îmi aminteau în permanenţă cât de multe se pot învăţa din ceea ce Bill numea „şoaptele din umbră": o ambuscadă mortală dintr-o alee fără nume; o nouă operaţiune care putea să anuleze ani de vădite relaţii amicale politice; o mică informaţie, aparent neînsemnată, care putea completa un puzzle important. Joachim avea o vorbă: „uneori, nişte cuvinte aruncate în vânt îţi pot schimba punctul de vedere".

Mândri să practice ceea ce ei numeau „a doua meserie ca vechime în lume", cei doi nu numai că îmi erau prieteni, dar m-au convins că serviciile secrete sunt cheia înţelegerii totale a relaţiilor internaţionale, politicii globale şi diplomaţiei - şi, bineînţeles, a terorismului. Datorită lor am avut contacte cu un număr de servicii şi agenţii secrete: BND (Germania) DGSE (Franţa)[5] ; CIA; serviciile secrete canadiene şi britanice.

Joachim a murit după ce a ieşit la pensie; Bill a fost ucis de fundamentaliştii islamici care îl sechestraseră în Beirut şi care au declanşat criza ostaticilor vestici în oraş.

Tot prin ei am cunoscut membri ai serviciului secret israelian care la început mi-au dat informaţii despre trecutul lui Mehmet Ali Agca, fanaticul turc ce încercase să-l asaşineze pe Papa loan Paul în piaţa Sf. Petru din Roma, în mai 1981. Contactele au fost stabilite de Simon Wiesenthal, renumitul „vânător" de nazişti, şi preţioasă sursă pentru Mossad timp de peste 40 de ani. Datorită renumelui şi reputaţiei sale, Wiesenthal încă mai are uşi deschise peste tot, mai ales la Washington.

În acelaşi oraş, în martie 1986, am aflat ceva în plus despre încâlcitele relaţii dintre serviciile secrete americane şi cele israeliene. Mă aflam acolo pentru a-l intervieva pe William Casey, pe atunci directorul CIA, pentru cartea mea, *Journey into Madness,* care tratează şi subiectul morţii lui Bill Buckley.

În ciuda costumului lui de comandă, Casey era o figură patetică. Cât timp am stat de vorbă într-un club din Washington, i-am observat figura palidă, cu maxilare proeminente, şi ochii roşii; arăta de parcă cei cinci ani de conducere a CIA îl vlăguiseră de tot.

La un pahar de apă minerală mi-a confirmat condiţiile întâlnirii noastre. Fără notiţe, fără înregistrări; tot ce urma nu erau decât informaţii de bază. A scos apoi o foaie de hârtie pe care erau tipărite datele sale biografice. Se născuse la New York la data de 13 martie1913 şi absolvise dreptul în 1937, la Univerşitatea St. John. După ce în 1943 fusese recrutat de Marina Statelor Unite, la câteva luni a fost transferat la Oficiul Serviciilor Strategice, predecesorul CIA. În 1944 devenea şeful serviciului secret OSS în Europa. Este numit apoi şeful Comisiei de Schimburi şi Pază (1971 -1973); apoi a urmat o ascensiune rapidă, fiind numit secretar adjunct de stat al afacerilor economice (1973-1974); preşedinte al Băncii de Export-lmport a Statelor Unite (1974-1976); şi membru al Comisiei Consultative

cu privire la Serviciile Secrete Internaţionale ale preşedintelui (1976-1977). În 1980 este numit conducătorul reuşitei campanii pentru preşedinţie a lui Ronald Reagan. Un an mai târziu, la 28 ianuarie 1981, Reagan îl numeşte în funcţia de DCI, ajungând astfel cel de-al 13-lea om care a deţinut cea mai importantă funcţie în cadrul servicii lor secrete ale Statelor Unite ale Americii.

După ce i-am spus că fusese omul potrivit la locul potrivit, Casey a mai luat o gură de apă şi a mormăit că nu dorea să „intrăm în detalii personale".

Şi-a băgat foaia înapoi în buzunar şi a aşteptat apoi atent prima mea întrebare: ce-mi putea spune despre Bill Buckley, care, în urmă cu aproape doi ani, pe data de 16 martie 1984 - fusese sechestrat la Beirut, iar acum era mort. Vroiam să ştiu ce făcuse CIA-ul ca să-l salveze. Stătusem ceva timp în Orientul Mijlociu, inclusiv în Israel, încercând să pun lucrurile cap la cap.

„Ai vorbit cu Admoni sau cu vreunul din oamenii lui ?" mă întrerupse Casey.

În 1982, Nahum Admoni devenise şeful Mossad-ului. Printre cunoscuţii ambasadei era ştiut ca un om rece şi fără scrupule. Casey l-a caracterizat ca pe „un evreu care şi-ar dori să câştige un concurs de urinat într-o noapte ploioasă la Gdansk". Mai exact, Admoni se născuse la Ierusalim în 1929 din părinţi polonezi emigranţi. Şcolit la Rehavia Gymnasium, şi-a dezvoltat aptitudini lingvistice care l-au ajutat să îmbrace uniforma de locotenent al serviciului secret în Războiul de Independenţă din 1948.

„Admoni poate să priceapă vreo şase limbi străine", a opinat Casey.

Mai târziu, Admoni a studiat relaţiile internaţionale la Berkeley şi apoi le-a predat la şcoala Mossad de la marginea Tel Aviv-ului. Mai lucrase şi sub acoperire în Etiopia, Paris şi Washington, unde stabilise legături trainice cu predecesorii lui Casey: Richard Helms şi William Colby. Aceste promovări l-au ajutat pe Admoni să devină un birocrat al serviciului secret care ştia să se folosească de cuvinte şi care, după cum a spus Casey, o dată ce a ajuns şeful Mossad-ului, „a ştiut să ţină bine cârma. Cum era un om sociabil, se pricepea la femei, la fel de bine cum ştia ce era mai bine pentru Israel."

Portretul făcut de Casey era cel al unui agent care, după cuvintele lui, „a ajuns în frunte pentru că s-a priceput să nu-şi calce şefii pe bătături."

Ceea ce mi-a spus în continuare a fost pe acelaşi ton bombănit.

„Nimeni nu te poate surprinde, ca cineva pe care l-ai considerat prieten. Până să ne dăm seama că Admoni nu avea de gând să mişte nici un deget, Bill Buckley era deja mort. Mai ţii minte cum era pe atunci ? Masacraseră aproape o mie de palestinieni în cele două tabere de refugiaţi de la Beirut. Forţele Creştine Libaneze i-au omorât; evreii simţeau că se întorsese roata din Biblie. Ce-i drept e că Admoni era mână în mână cu criminalul, cu Gemayel."

Bashir Gemayel a fost conducătorul grupării Falangiste, iar mai târziu a devenit preşedintele Libanului.

„Şi Gemayel era al nostru, da' n-am avut niciodată încredere în nenorocitul ăla. Iar Admoni fusese permanent mână în mână cu el, cât timp Buckley era torturat. N-avem nici cea mai mică idee unde anume în Beirut puteau să-l ţină ostatec. L-am rugat pe Admoni să afle. A zis că se rezolvă. Şi am tot aşteptat. Ne-am trimis cei mai buni oameni la Tel-Aviv să coopereze cu Mossad-ul. Nu era o problemă de bani. Iar Admoni ne tot promitea că se rezolvă."

Casey a mai sorbit puţină apă, părând că retrăieşte acele momente. Ce a spus în continuare a sunat ca verdictul unui proces.

„Următoarea mutare a lui Admoni a fost să ne spună că OEP pusese la cale răpirea. Noi ştiam că israelienii erau gata oricând să dea vina pe Yasser Arafat pentru cel mai neînsemnat incident, aşa că nu l-am crezut la început. Însă Admoni era foarte convingător. Ne-a dat multe motive să-l credem. Până să ne dăm seama că nu era mâna lui Arafat, era mult prea târziu ca să-l mai salvăm pe Buckley. Ceea ce nu ştiam era că de fapt Mossad-ul nu juca cinstit - dădea arme Hezbollah-ului ca să-i omoare pe evrei, iar pe de altă parte, le dădea evreilor arme, ca să-i omoare pe palestinieni."

Părerea mai mult decât sigură a lui Casey, cu privire la ceea ce credea CIA că se întâmplase cu Bill Buckley era că Mossad-ul nu făcuse nimic să-l salveze, sperând, astfel, să dea vina pe OEP, spulberând, astfel, planurile lui Arafat de a intra în graţiile Washingtonului - punea astfel într-o cu totul altă lumină relaţiile de presupusă prietenie a două servicii secrete.

În felul acesta Casey a dovedit că între Statele Unite şi Israel mai erau şi alte legături în afara operelor de caritate şi a altor manifestări ale solidarităţii americano-israeliene, lucru care a transformat Israelul într-o regiune extrem de puternică din cauza fricii arabilor.

Înainte să ne despărţim, Casey mi-a mai spus un ultim lucru: „O naţiune îşi înfiinţează serviciul secret de care are nevoie. America pune accentul pe expertize tehnice pentru că urmărim mai degrabă să descoperim, decât să dominăm în secret. Israelienii lucrează altfel. Mossad-ul, în mod deosebit, îşi asociază acţiunile cu cele de supravieţuire a ţării."

Această atitudine a făcut ca mult timp Mossad-ul să rămână imun la alegeri. Dar, în timpul a doi ani de cercetări pentru cartea de faţă, o serie de greşeli - uneori scandaluri - au făcut ca serviciul să intre în conştiinţa publică. Au fost puse întrebări şi, cum răspunsurile întârziau mai mereu, au început să apară găuri în armura pe care o purta Mossad-ul pentru a se proteja de lumea înconjurătoare.

Am vorbit cu mai bine de o sută de persoane care aveau de-a face direct sau indirect cu serviciul secret israelian sau cu alte agenţii. Mulţi m-au sfătuit să mă leg de evenimente mai recente şi mi-au spus că trecutul ar trebui invocat numai dacă vroiam să ilustrez evenimente relevante pentru rolul Mossad-ului. Multe dintre interviuri le-am avut cu persoane care nu mai fuseseră intervievate; de cele mai multe ori, nici o dovadă nu putea produce nici cea mai simplă explicaţie pentru comportamentul lor sau al altora. Mulţi dintre ei au fost surprinzător de sinceri, deşi nu toţi au vrut să-şi dezvăluie identitatea. În ceea ce-i priveşte pe cei din serviciul Mossad, legea israeliană le interzice să-şi dezvăluie numele sau să-l dea publicităţii. Unele dintre sursele non-israeliene au cerut şi au primit garanţia anonimatului.

Deşi ziarele încearcă să publice tabele cu numele agenţilor, acest lucru e aproape imposibil. Anonimatul este păstrat cu sfinţenie, iar unii doresc să fie amintiţi în astfel de pagini doar printr-un pseudonim sau prin prenumele adevărat: şi, totuşi, asta nu le face mărturia cu nimic mai puţin plauzibilă. Motivele personale pentru ruperea tăcerii ar putea fi multe: nevoia de a deveni cunoscuţi mai târziu; dorinţa de a-şi justifica acţiunile; memoriile unui om în vârstă sau poate chiar nevoia de a-şi ispăşi păcatele. Acelaşi lucru este valabil şi pentru cei care au acceptat să-şi dea numele.

Dar, poate că cel mai bun motiv care i-a împins să rupă tăcerea era o teamă reală la gândul că organizaţia pe care au slujit-o cu mândrie e din ce în ce mai ameninţată din interior - şi că singura soluţie de a o salva ar fi fost să dezvăluie ceea ce făcuse în trecut şi ceea ce face în prezent. Insă, pentru o înţelegere totală, trebuie ştiut de ce şi cum a fost creat serviciul secret.

CAPITOLUL 2

Înainte de început

Încă de la răsăritul soarelui, credincioşii veniseră la cel mai sfânt zid din lume, ultima rămăşiţă a celui de-al doilea Templu din Ierusalim[1] al lui Irod cel Mare[2], Zidul Plângerii[3].

Funcţionari publici mergeau alături de păstori din dealurile din apropierea Ierusalimului; tineri care tocmai primiseră comuniunea de *bar mitzvah*[4] îi însoţeau cu mândrie pe bărbaţii în vârstă. Profesori de la sinagogi mergeau umăr la umăr cu vânzători care veniseră tocmai de la Haifa, Tel-Aviv, sau satele de la Marea Galilee.

Toţi erau îmbrăcaţi în negru, aveau câte o carte de rugăciuni, şi stăteau în faţa zidului înalt recitând frânturi din Scriptură.

Asta făcuseră evreii de-a lungul secolelor, însă Sabatul[5] din acea vineri de septembrie 1929 era diferit. Rabinii le ceruseră oamenilor să participe în număr cât mai mare la rugăciunea publică şi să-şi arate hotărârea şi dorinţa de a face acest lucru. Aceasta se vroia nu numai o expresie a credinţei lor, dar şi un simbol vizibil al sionismului[6] - şi o aluzie că populaţia arabă care devenise cu mult mai numeroasă nu-i va putea intimida.

De luni de zile umblau zvonuri potrivit cărora populaţia musulmană era din nou foarte deranjată de ceea ce ei considerau expansiune sionistă. Aceste temeri începuseră încă din 1917, o dată cu Declaraţia Balfour[7] şi angajamentul ce fusese luat atunci, cu privire la fostul pământ evreiesc din Palestina. Pentru arabii care locuiau acolo şi care-şi puteau trasa arborele genealogic până în vremea Profetului, aceasta era o mare ofensă. Pământul pe care îl munciseră timp de secole era ameninţat, şi exista chiar riscul luării acestuia de către sionisti şi de către protectorii lor britanici, care veniseră la sfârşitul celui de-al doilea război mondial şi puseseră Palestina sub mandat. Britanicii guvernaseră la fel cum făcuseră şi în alte părţi ale imperiului, încercând să împace ambele tabere. Numai că tactica respectivă n-a fost decât un drum sigur către dezastru. Tensiunea dintre evrei şi arabi a crescut. Au avut loc conflicte şi vărsări de sânge, de obicei acolo unde evreii vroiau să-şi construiască sinagogi şi temple. Însă evreii ţineau morţiş să-şi exercite „dreptul la rugăciune" la Zidul Plângerii din Ierusalim. Pentru ei aceasta constituia esenţa credinţei lor.

Pe la ora prânzului, ora rugăciunii „shema", se adunaseră cam o mie de oameni care citeau cu voce tare din vechea Scriptură înaintea zidului de gresie galbenă. Linia melodică a vocilor lor îşi avea propria cadenţă liniştitoare.

Apoi, cu o iuţeală uimitoare, proiectile - pietre, sticle sparte şi cutii de metal umplute cu pietriş - au început să fie aruncate peste ei. Asaltul era lansat de arabi ascunşi strategic în jurul Zidului. Primul foc de armă a răsunat din muscheta unui trăgător musulman de elită. Evreii au căzut la pământ şi au fost târâţi de acolo de ceilalţi care încercau să se salveze. Ca prin minune, nu au fost semnalate victime, deşi răniţi fuseseră cu zecile.

În acea noapte, liderii Yishuv[8], comunitatea evreiască din Palestina, s-au întrunit. Şi-au dat repede seama că deşi plănuiseră cu grijă demonstraţia, nu avuseseră în vizor un lucru esenţial: un posibil atac arab.

Unul dintre cei prezenţi la adunare a vorbit în numele tuturor: „Trebuie să ne amintim ce scrie în Scriptură. De la Regele David încoace, poporul nostru s-a bazat pe informaţii sigure."

La o cafea turcească şi o plăcintă, s-au pus bazele a ceea ce urma să devină ulterior cel mai grozav serviciu secret din lumea modernă: Mossad-ul. Însă până la înfiinţarea lui trebuia să mai treacă un sfert de secol. Tot ce au putut sugera liderii Yishuv în acea caldă noapte de septembrie ca prim pas a fost: să strângă cât mai mulţi bani cu putinţă şi să-şi sfătuiască vecinii să facă la fel. Banii urmau să fie folosiţi pentru mituirea acelor arabi încă toleranţi cu evreii, care îi puteau preveni în legătură cu eventualele atacuri.

Între timp, evreii aveau să-şi exercite în continuare dreptul de a se ruga la Zidul Plângerii. Nu aveau să se mai bizuie pe englezi pentru protecţie ci pe Haganah[9], nou formata miliţie evreiască. În lunile următoare, avertismentele şi prezenţa miliţiei au intimidat atacurile arabe. Calmul relativ dintre arabi şi evrei a fost restabilit în următorii cinci ani.

În acea perioadă, evreii au continuat să-şi extindă pe ascuns reţeaua de informaţii secrete. Aceasta nu avea încă un nume sau o conducere oficială. Arabii erau recrutaţi pe criterii ad-hoc: negustori ambulanţi din partea arabă a Ierusalimului şi lustragii care curăţau cizmele ofiţerilor mandataţi erau plătiţi laolaltă cu studenţi de la prestigiosul Colegiu Arab Rouda, cu profesori şi oameni de afaceri. Orice evreu putea recruta un spion arab; singura condiţie era să nu existe mai multe variante pentru aceeaşi informaţie. Încet dar sigur, Yishuv a obţinut informaţii importante nu numai despre intenţiile arabilor, dar şi despre cele ale englezilor.

Venirea lui Hitler la putere în 1933 a marcat începutul exodului evreilor nemţi către Palestina. În 1936 peste 300. 000 străbătuseră deja Europa; mulţi rămăseseră săraci lipiţi până să ajungă pe Pământul Sfânt. Totuşi, într-un fel sau altul, Yishuv le-a făcut tuturor rost de hrană şi locuinţe. În 3 luni, evreii depăşiseră deja o treime din populaţia ţării. Arabii au reacţionat ca şi în alte daţi: din minaretele a o sută de moschei, preoţii musulmani le-au cerut într-un singur glas sioniştilor să se întoarcă de unde au plecat.

În fiecare *mafafeth* arăbesc, locul de întâlnire al consilierilor arabi, s-au ridicat aceleaşi voci protestatare: Trebuie să-i împiedicăm pe evrei să ne ia pământul; trebuie să-i împiedicăm pe englezi să le mai dea arme şi să-i antreneze.

De cealaltă parte, evreii susţineau exact contrariul, că englezii îi încurajau pe arabi să fure pământul care le revenea pe cale legală.

Englezii au încercat în continuare să împace ambele tabere - dar au eşuat. În 1936, lupte izolate s-au transformat în adevărate revolte arabe împotriva evreilor şi englezilor. Cei din urmă le-au suprimat fără milă. însă evreii şi-au dat seama că era numai o chestiune de timp până când arabii aveau să lovească din nou, cu forţe noi.

Pe tot teritoriul ţării, tinerii evrei se grăbeau să se alăture Haganah-ului. Treptat aceste miliţii populare au devenit esenţa unei formidabile armate secrete: membrii lor erau extrem de rezistenţi din punct de vedere fizic; trăgători de elită, ei erau la fel de şireţi ca vulpile din desertul Negev.

Reţeaua informatorilor arabi era extinsă. S-a înfiinţat un departament politic al Haganah-ului în scopul răspândirii revoltelor prin dezinformare. Cei care mai târziu aveau să devină legende ale comunităţii secrete israeliene au fost şcoliţi în perioada de formare dinaintea celui de-al doilea război mondial. Haganah - cuvântul înseamnă „apărare" în ebraică - a devenit cel mai bine informat dintre toate serviciile Pământului Sfânt.

Cel de-al doilea război mondial a adus cu el o nouă pace tulbure în Palestina. Şi evreii şi arabii realizau ce i-ar fi putut aştepta în cazul în care naziştii ar fi câştigat. Primele detalii despre ce se petrecea în lagărele de concentrare din Europa ajunseseră la urechile celor din Yishuv.

David Ben-Gurion[10] şi Yitzhak Rabin[11] au fost printre cei care au participat la o întrunire la Haifa în 1942. S-a convenit în unanimitate ca

supravieţuitorii Holocaustului să fie aduşi în patria spirituală, Eretz Israel (marele Israel). Nimeni nu putea estima numărul lor, dar toată lumea a fost de acord că sosirea refugiaţilor avea să reînvie confruntările cu arabii - iar de data aceasta englezii aveau să fie de partea acestora din urmă. Anglia a susţinut mereu că nu-i va primi pe supravieţuitori în Palestina după înfrângerea lui Hitler, pe motiv că s-ar crea astfel un dezechilibru al populaţiei.

Îndemnul lui Ben-Curion de a îmbunătăţi capacitatea serviciului secret a fost acceptat de toţi cei prezenţi. Urmau să fie recrutaţi mai mulţi informatori. De asemenea, un serviciu de contra-spionaj trebuia să descopere evreii care colaborau cu englezii şi să-i găsească pe „comuniştii evrei şi pe dizidenţii care se ascund printre noi." Noua unitate era cunoscută sub numele de Rigul Hegdi şi era comandată de un fost legionar francez care lucra acum sub acoperire, ca şi comis voiajor.

În curând, acesta avea să mituiască femei căsătorite cu ofiţeri britanici, comercianţi care făceau afaceri cu englezii; patroni de cafenele care îi aveau drept clienţi. Dis-de-dimineaţă, criminalii erau aduşi în faţa curţii marţiale de campanie a Haganah-ului; cei vinovaţi erau fie bătuţi crunt fie executaţi pe dealurile Iudaice cu un glonte în ceafă. Această tactică e precursoarea durităţii pe care avea să o aplice Mossad-ul.

Până în 1945, Haganah-ul adăugase o unitate însărcinată cu procuarea de arme. Curând, armele din depozitele secrete ale italienilor şi nemţilor, capturate în Africa de Nord după înfrângerea lui Rommel, erau transportate ilegal din Deşertul Sinai, din Egipt în Palestina, de către soldaţii evrei care luptau alături de aliaţi. Armele au fost transportate cu camioane vechi şi cu caravane de cămile, şi au fost depozitate în pustiu, în peşteri, acolo unde diavolul a încercat să-l ademenească pe lisus. O ascunzătoare era aproape de locul unde manuscrisele eseniene de la Marea Moartă aşteptau să fie descoperite[12].

După ce s-a terminat războiul, cu înfrângerea Japoniei în august 1945, evreii care serviseră în unităţile alianţelor militare de spionaj au venit să-şi pună cunoştinţele în slujba Haganah-ului. Toate piesele erau aşezate la locul lor pentru a face faţă la ceea ce prevăzuse Ben-Gurion - „războiul pentru independenţa noastră."

Ştia că ţinta avea să fie *bricha,* denumirea ebraică pentru prima operaţie de aducere din Europa a supravieţuitorilor Holocaustului. La început au venit cu sutele, apoi cu miile, şi la urmă cu zecile de mii. Mulţi

încă mai purtau uniformele din lagărele de concentrare, fiecare avea un tatuaj cu un număr de identificare dat de nazişti. Trecuseră Balcanii cu maşina sau cu trenul şi apoi străbătuseră Mediterana până în Israel. Toate vasele disponibile fuseseră cumpărate sau închiriate de agenţiile umanitare evreieşti din Statele Unite, - de multe ori la preţuri excesive: nave de voiaj cu aburi, nave de coastă, platforme pentru debarcare pe plajele din Normandia, vase fluviale; orice putea pluti era bun. Nu se mai auzise de o asemenea evacuare de la Dunkerque[13], din 1940.

În aşteptarea supravieţuitorilor, pe plajele dintre Haifa şi Tel-Aviv se aflau chiar unii dintre ofiţerii britanici care fuseseră transportaţi cu feribotul în Anglia de la Dunkerque. Erau acolo pentru a duce la îndeplinire ordinul guvernului lor de a-i ţine la distanţă pe supravieţuitorii Holocaustului. Au fost şi conflicte urâte, dar şi situaţii în care soldaţii, probabil aducându-şi aminte de propria salvare, au trecut cu vederea câte o barcă plină cu refugiaţi care se chinuiau să ajungă la mal.

Ben-Gurion a decis că astfel de acte de compasiune nu erau de ajuns. Venise timpul ca Mandatul să se încheie. Lucru posibil doar prin forţă. În 1946, acesta unise deja mişcările secrete evreieşti disparate. Izvorât din neobositul spirit al celor care ajunseseră primii pe acel pământ, ordinul de a se lansa o gherilă de război împotriva englezilor şi a arabilor a fost dat.

Orice comandant evreu ştia că aveau de a face cu o acţiune foarte periculoasă: luptând pe ambele fronturi riscau să-şi epuizeze aproape toate resursele. Consecinţele unei eventuale înfrângeri ar fi fost extrem de grave. Ben-Gurion a ordonat folosirea oricăror mijloace. Au fost semnalate atrocităţi în ambele tabere. Evreii suspectaţi de colaborare cu Haganah-ul erau executaţi. Soldaţii englezi erau împuşcaţi iar barăcile lor, bombardate. Sate arăbeşti erau incendiate. Totul era făcut cu o cruzime care amintea de vremurile medievale.

Pentru Haganah, serviciul de spionaj era vital, măcar ca să dezinformeze pentru a da impresia englezilor şi arabilor că evreii aveau mult mai mulţi oameni decât puteau aduna. Englezii s-au trezit implicaţi într-o vânătoare de vrăjitoare. În rândul forţelor mandatate, moralul începea să scadă.

Statele Unite au încercat să încheie o înţelegere în primăvara Iui 1949, îndemnând Marea Britanie să accepte în Palestina 100.000 de supravieţuitori ai Holocaustului. Cererea a fost respinsă şi astfel luptele crâncene au continuat. În sfârşit, în februarie 1947, Marea Britanie a căzut

de acord să părăsească Palestina până la începutul lui mai 1948. Din acel moment, Naţiunile Unite aveau să se confrunte cu problemele legate de ceea ce urma să devină statul Israel.

Realizând că mai era nevoie de un ultim conflict cu arabii pentru a se asigura că nou formata naţiune nu avea să fie distrusă înainte de înfiinţare, Ben-Gurion şi comandanţii săi ştiau că trebuiau să depindă în continuare de un serviciu secret superior. Au fost obţinute informaţii vitale despre moralul arabilor şi forţa lor militară. Spionii evrei plasaţi în Cairo şi Amman au furat planurile de atac ale armatelor egiptene şi iordaniene. Când a început ceea ce s-a numit Războiul de Independenţă, israelienii au dobândit victorii militare spectaculoase. Însă Ben-Gurion şi-a mai dat seama că, atât timp cât aveau să dureze luptele, eventualele victorii trebuiau clasificate clar în militare şi politice. Când in cele din urmă victoria a avut loc în 1949, această diviziune nu fusese încă bine stabilită - ceea ce a dus la certuri în cadrul serviciului israelian de informaţii asupra responsabilităţilor pe timp de pace.

În loc să trateze situaţia cu precizia sa caracteristică, Ben-Gurion, în calitate de prim ministru al Israelului, a alcătuit cinci servicii secrete care aveau să opereze în ţară şi în străinătate. Cele de peste ocean au luat modelul serviciilor britanice şi franţuzeşti. Acestea două se învoiseră deja să colaboreze cu Israelul. S-a stabilit de asemenea un contact şi cu Oficiul Serviciilor Strategice ale Statelor Unite (OSS) din Washington prin intermediul şefului de contraspionaj din Italia, James Jesus Angleton. Legătura sa cu tinerii spioni israelieni avea să joace un rol decisiv în eventualele relaţii care se puteau realiza între cele două servicii secrete.

Totuşi, în ciuda începutului promiţător pe care l-a avut, visul lui Ben-Gurion de a alcătui o organizaţie secretă integrată care să lucreze în armonie s-a spulberat o dată cu încercările naţiunii care se lupta şi ea, pentru identitate. În timp ce miniştrii şi oficialii luptau pentru putere şi ranguri înalte, aspectele de bază şi cele mai importante erau lăsate de-o parte. La fiecare nivel erau neînţelegeri. Cine trebuia să coordoneze strategia generală a serviciului ? Cine trebuia să evalueze informaţiile neprelucrate ? Cine va recruta spioni ? Cine le va vedea mai întâi rapoartele ? Cine va interpreta informaţiile respective pentru liderii politici ai ţării ?

Nicăieri glumele nu erau la fel de acide ca între Ministerul Afacerilor Externe şi cel al Apărării, amândouă disputându-şi dreptul de a opera în străinătate. Isser Harel, pe atunci un tânăr agent, spunea despre colegii săi

că aceştia „vedeau munca serviciului secret într-o lumină romantică şi plină de aventuri. Se credeau experţi în toate... şi căutau să se comporte precum spionii internaţionali din filme, care se bucurau de faimă în timp ce trăiau în umbra unei linii bine trasate între lege şi corupţie."

Între timp oamenii continuau să moară, ucişi de bombele şi capcanele teroriştilor arabi. Armatele Siriei, Egiptului, Iordaniei şi Libanului încă mai ameninţau. La rândul lor, arabii erau gata să lanseze *jihad-u*l, războiul sfânt. Nici o altă naţiune nu mai văzuse lumina zilei într-un mediu mai ostil ca cea a Israelului.

Pentru Ben-Gurion, felul în care era privit de popor ca un protector, aşa cum fuseseră mereu consideraţi marii lideri israelieni, era aproape un sentiment mesianic. Dar ştia că nu era profet ci numai un luptător îndârjit care câştigase Războiul de Independenţă împotriva arabilor, şi aceasta cu forţe combinate care le depăşeau de 20 de ori pe cele de care dispunea. Nu se mai înfăptuise un triumf asemănător de când David îi înfrânsese pe Goliat şi pe Filisteni.

Cu toate acestea, inamicul nu dăduse bir cu fugiţii. Devenise mai inteligent şi cu mult mai nemilos. Lovea asemenea unui hoţ, pe timp de noapte, ucigând fără mustrări de conştiinţă, înainte să dispară fără urmă.

Timp de 4 ani lungi, rivalitatea, scandalurile şi vorbele tăioase au fost ceva obişnuit la întâlnirile prezidate de Ben-Gurion, la care acesta încerca să rezolve problemele din cadrul serviciului secret. Un promiţător plan lansat de Ministerul Afacerilor Externe, acela de a folosi un diplomat francez ca spion în Cairo, a fost respins de Ministerul Apărării. Vroia să-şi folosească proprii oameni. Ofiţerul tânăr trimis în Egipt, fără experienţă în domeniul muncii de spionaj, a fost prins în câteva săptămâni de agenţii serviciului egiptean de securitate. S-a aflat că agenţii israelieni din Europa lucrau pe piaţa neagră pentru a-şi finanţa munca din cauza bugetului oficial insuficient alocat pentru activităţile de spionaj. Încercările de recrutare a forţelor druze din Liban s-au încheiat atunci când agenţiile secrete israeliene rivale n-au căzut de acord asupra modului în care aceştia aveau să fie folosiţi. De obicei, planurile grandioase erau distruse de suspiciuni mutuale. Peste tot era numai ambiţie oarbă.

Oamenii momentului - ministrul israelian de externe, şeful de stat major, ambasadorii - se luptau pentru impunerea supremaţiei serviciului lor favorit. Unul vroia ca ţinta să fie acumularea de informaţii politice şi economice. Un altul era de părere că spionajul trebuia să se ocupe strict de

puterea militară a inamicului. Ambasadorul din Franţa a inşistat ca serviciul secret să opereze aşa cum făcuse Rezistenţa franceză în cel de-al doilea război mondial, cu mobilizarea fiecărui evreu din ţară. Ambasadorul de la Washington vroia să-şi protejeze spionii cu o acoperire diplomatică şi „să-i integreze în munca de rutină a ambasadei, pentru a-i scăpa astfel de orice suspiciune." Ambasadorul de la Bucureşti vroia ca spionii lui să ia modelul KGB-ului şi fie la fel de duri. Ambasadorul de la Buenos Aires a cerut ca agenţii să se concentreze pe rolul Bisericii catolice în a-i ajuta pe nazişti să se stabilească în Argentina. Ben-Gurion a ascultat răbdător fiecare propunere în parte.

Într-un târziu, la 2 martie 1951, i-a chemat pe şefii celor 5 agenţii de spionaj la el în birou. Le-a comunicat că intenţiona să includă activităţile serviciilor secrete israeliene din străinătate într-o nouă agenţie numită Ha Mossad le Teum, „Institutul pentru Coordonare." Acesta urma să aibă un buget iniţial de 20 000 de lire israeliene, din care 5 000 urmau să fie folosite pentru „misiuni speciale, dar numai cu acordul meu." Noul serviciu îşi va selecta personalul dintre angajaţii agenţiilor secrete deja existente. În activităţile de zi cu zi, noua agenţie se va numi exclusiv Mossad.

„Pentru toate scopurile administrative şi politice," Mossad-ul se va afla sub jurisdicţia Ministerului de Externe. Cu toate acestea, din echipa sa vor face parte ofiţeri de la conducerea superioară a celorlalte organizaţii din cadrul serviciului secret israelian: Shin Bet, securitate internă; Aman, spionaj militar, spionaj aerian şi spionaj naval. Funcţia ofiţerilor va fi de a ţine Mossad-ul informat în legătură cu cerinţele exacte ale „clienţilor." În cazul neînţelegerilor legate de misiuni, problemele vor fi dezbătute în biroul primului ministru.

Ben-Gurion a explicat totul în stilul său direct caracteristic. „Veţi da Mossad-ului lista voastră de cumpărături. Mossad-ul va procura apoi bunurile cerute. Nu e treaba voastră să ştiţi de unde le-au procurat sau cât s-a plătit pentru ele."

Ben-Gurion avea să se comporte ca un comitet de supraveghere al noului serviciu. Într-o notă adresată primului director general al serviciului, Reuven Shiloah, primul ministru a ordonat ca „Mossad-ul să lucreze sub supravegherea mea, să acţioneze conform instrucţiunilor mele şi să mă ţină în permanenţă la curent cu tot ceea ce se întâmplă."

Regulile de bază fuseseră stabilite.

La douăzeci de ani după ce acei evrei se adunaseră la Ierusalim într-o noapte de septembrie din 1929 să discute despre importanţa vitală a unui serviciu secret care să prevină viitoarele atacuri arabe, urmaşii lor întemeiaseră un serviciu care avea să devină cel mai temut din lume.

Naşterea Mossad-ului, ca şi cea a statului Israel de altfel, a fost oricum, numai uşoară nu. Serviciul a pus mâna pe un sindicat secret din Irak, care activa de câţiva ani sub controlul Departamentului Politic al Forţelor de Apărare din Israel. Ţinta principală a sindicatului era de a penetra eşalonul superior al armatei irakiene şi să conducă o reţea clandestină de emigrare pentru a-i scoate din ţară pe evreii irakieni şi de a-i aduce în Israel.

În mai 1951, la exact 9 săptămâni după ce Ben-Gurion a semnat ordinul de creare al Mossad-ului, spionii irakieni au atacat brusc sindicatul. Doi agenţi israelieni au fost arestaţi, împreună cu zeci de arabi şi de evrei irakieni mituiţi să conducă reţeaua de emigrare care se întindea de-a lungul Orientului Mijlociu. Douăzeci şi opt de persoane au fost acuzate de spionaj. Ambii agenţi au fost condamnaţi la moarte, 17 au primit sentinţe pe viaţă, iar restul au fost eliberaţi „ca exemplu al onestităţii justiţiei irakiene."

Cei doi agenţi Mossad au fost ulterior eliberaţi dintr-o închisoare irakiană unde fuseseră crunt torturaţi, în schimbul unei sume substanţiale depuse într-o bancă elveţiană pe numele ministrului irakian de interne.

Un alt ghinion a urmat la scurt timp. Spionul Departamentului Politic din Roma, Theodore Gross, lucra acum pentru Mossad. În ianuarie 1952, Isser Harel, pe atunci şeful Shin Bet, serviciul intern de securitate al Israel-ului, a primit dovezi incontestabile că Gross era agent dublu, plătit de serviciul secret egiptean. Harel s-a hotărât să meargă la Roma, unde l-a convins pe Gross să-l însoţească înapoi la Tel-Aviv, spunându-i că urma să fie promovat în Shin Bet. Gross a fost judecat în secret, găsit vinovat şi condamnat la 15 ani. Moare în închisoare.

Nefericit, Reuven Shiloah îşi dă demisia ca un om care eşuase. Este înlocuit de Harel, care rămâne conducătorul Mossad-ului timp de 11 ani, conducere încă neegalată.

Membrii conducerii care l-au primit la sediul Mossad-ului în acea dimineaţă de septembrie, în 1952, nu au fost prea impresionaţi de apariţia fizică a lui Harel. Abia dacă măsura 1,50 m, avea urechi clăpăuge şi vorbea cu un puternic accent european; familia lui emigrase din Lituania în 1930. Hainele îi erau mototolite, de parcă ar fi dormit îmbrăcat.

Primele cuvinte adresate angajaţilor au fost: „Trecutul a fost. Nu se vor mai face greşeli. Vom merge mai departe împreună. Nu vorbim decât cu ai noştri."

Harel a început să fie iubit de către angajaţii săi demoralizaţi. A călătorit în secret în ţări arabe ostile pentru a organiza personal reţelele Mossad-ului. A intervievat pe toţi cei care vroiau să se alăture serviciului, îi căuta pe cei care, la fel ca şi el, aveau un trecut kibbutz.

„Oamenii de genul ăsta ne cunosc duşmanul" i-a spus unui îndrumător care i-a pus tactica sub semnul întrebării. „Ei trăiesc aproape de arabi. Au învăţat nu numai să gândească precum ei ba chiar să o facă mai repede."

Răbdarea dar şi accesele de mânie ale lui Harel erau bine cunoscute; loialitatea faţă de cei din subordinea sa a devenit la fel de renumită. Toţi cei din afara cercului său închis erau priviţi cu suspiciunea de a fi „oportunişti lipşiţi de scrupule." Nu avea nimic de-a face cu persoane pe care le considera „bigoţi care pozau drept naţionalişti, mai ales din punct de vedere religios." Îşi arăta din ce în ce mai mult aversiunea faţă de evreii ortodocşi.

Erau câţiva din aceştia şi în guvernul lui Ben-Gurion care au ajuns să nu-i placă deloc pe Isser Harel, căutând apoi o cale să-l înlăture. Însă şiretul şef Mossad a făcut tot ce a putut să se ţină aproape de un alt kibbutznik, primul ministru.

A ajutat faptul că acum acţiunile Mossad vorbeau de la sine. Agenţii lui Harel contribuiseră la succesul conflictelor din Sinai împotriva egiptenilor. Avea spioni plasaţi în fiecare capitală arabă, care aşigurau un flux continuu de informaţii nepreţuite. O altă lovitură a venit când a călătorit la Washington în 1945 pentru a-l întâlni pe Allen Dulles, care tocmai preluase conducerea CIA. Harel i-a dăruit vechiului spion un pumnal pe care erau gravate cuvintele lui David: „Gardianul Israelului nu se odihneşte şi nu doarme niciodată."

Dulles a replicat: „Puteţi conta pe mine."

Aceste cuvinte au creat un parteneriat între Mossad şi CIA. Dulles a aranjat ca Mossad-ul să aibă echipament de ultimă oră: dispozitive de ascultat şi de reperat, camera cu telecomandă şi o serie de accesorii despre care Harel a recunoscut că nu mai auzise niciodată. Cei doi au mai format de asemenea primul „canal de SOS" care făcea legătura între cele două servicii, şi prin care acestea puteau comunica prin telefon pe cale sigură în cazul vreunei urgenţe. Prin acest canal se evitau efectiv legăturile

diplomatice normale, spre părerea de rău a Departamentului de Stat şi al Ministerului de Externe israelian.

În 1961, Harel a pus la cale operaţiunea de a aduce în ţară mii de evrei marocani. Un an mai târziu, neobositul şef Mossad se afla în sudul Sudanului unde-i ajuta pe rebelii pro-israelieni împotriva regimului. În acelaşi an l-a ajutat pe Regele Haile Selassie al Etiopiei să înăbuşe un puci. Monarhul fusese mult timp un aliat al Israelului.

Însă acasă, evreii ortodocşi din cabinet deveneau din ce în ce mai gălăgioşi, plângându-se că Isser Harel devenea supărător de autoritar şi din ce în ce mai indiferent faţă de sensibilităţile lor religioase, că era un om care nu asculta de nimeni şi care aspira probabil chiar la cea mai înaltă funcţie de stat. Cum Ben-Gurion avea urechi în toate părţile, relaţiile dintre el şi Harel s-au mai răcit. De unde la început îi dăduse lui Harel mână liberă, acum îi cerea rapoarte despre cele mai mici detalii ale operaţiunilor. Lui Harel nu-i plăcea să simtă laţul strângându-se, însă nu a spus nimic. Campania împotriva sa începuse să se intensifice.

În februarie 1962, insinuările s-au unit asupra sorţii unui băieţel de opt ani, Joselle Schumacher. În urmă cu doi ani, copilul fusese răpit de o sectă ultra-ortodoxă.

Bunicul din partea maternă a băiatului, Nahman Shtarkes, era membru al sectei Neturei Karta, „Gardienii Zidurilor Ierusalimului." Era suspectat de complicitate la răpire. Deşi poliţia căutase peste tot, nu se ştia nimic despre locul unde putea fi copilul. Nahman a fost închis pentru puţin timp când a refuzat să coopereze cu investigatorii. Evreii ortodocşi l-au transformat pe bătrân într-un martir; mii de oameni au demonstrat cu pancarde, spunând că Ben-Gurion nu se deosebea cu nimic de nazişti dacă băgase la închisoare un bătrân. Nahman a fost eliberat pe „caz de boală". Protestele au continuat.

Sfătuitorii politici ai lui Ben-Gurion l-au avertizat că din cauza celor întâmplate riscă să piardă următoarele alegeri. Ba chiar mai mult, în cazul unui eventual război cu arabii, unele dintre grupurile ortodoxe îi puteau susţine pe aceştia. Motivat, primul ministru l-a chemat şi a ordonat Mossad-ului să-l găsească pe băiat. Harel s-a opus susţinând că serviciul nu se ocupa cu aşa ceva. Cum avea să declare ulterior:

„Atmosfera se răcise complet. Mi-a repetat că îmi dădea un ordin. I-am răspuns că trebuia să citesc măcar dosarul poliţiei. Primul ministru mi-a spus că aveam o oră la dispoziţie."

Dosarul era mare, însă în timp ce-l citea, lui Harel i-a venit o idee - dreptul ca părinţii să-şi poată creşte copiii fără să fie constrânşi de vreo credinţă religioasă extremă.

Joselle se născuse în martie 1953 ca fiu al lui Arthur şi al Idei Schumacher. Din cauza problemelor financiare, băiatul a fost trimis să locuiască împreună cu bunicul la Ierusalim. Copilul s-a trezit acolo într-o enclavă religioasă, izolat spiritual de restul oraşului. Treptat, Nahman i-a făcut cunoscute nepotului legile sectei. Când părinţii băiatului au venit în vizită, Nahman i-a criticat aspru pentru atitudinea lor religioasă libertină.

Bătrânul făcea parte dintr-o generaţie pe care credinţa o ajutase să supravieţuiască Holocaustului. Fiica şi ginerele lui Nahman simţeau nevoia să se integreze în tânăra generaţie. Astfel, destul de des, rugăciunile ajungeau pe locul doi pe lista lor de priorităţi.

Plictişiţi de criticile permanente ale lui Nahman, părinţii lui Joselle i-au cerut băiatul înapoi. Bunicul s-a împotrivit, spunând că mutarea lui ar însemna întreruperea vieţii de rugăciune care i-ar servi băiatului mai târziu. Se certaseră destul de rău. Apoi, la următoarea vizită în Ierusalim, Joselle dispăruse.

Vechii evrei şi cei ortodocşi s-au legat de incident pentru a scoate în evidenţă problema care continua să împartă naţiunea, şi care era exemplificată de Partidul Muncitoresc al lui Ben-Gurion, în stare să supravieţuiască la putere numai prin unirea mai multor grupuri parlamentare religioase. În schimb, aceste grupuri au obţinut mai multe concesii de la strictele legi ortodoxe, însă voiau în permanenţă mai mult. Evreii liberali cereau ca Joselle să fie redat familiei.

După ce a citit dosarul, Isser Harel i-a spus lui Ben-Gurion că va mobiliza resursele Mossad-ului. A alcătuit o echipă formată din 40 de agenţi ca să-l găsească pe băiat. Mulţi dintre ei s-au opus operaţiunii, gândind că astfel le era irosit talentul.

El i-a făcut să tacă numai prin câteva cuvinte:

„Deşi acţiunea nu se ridică la nivelul nostru, aceasta rămâne totuşi foarte importantă. Şi e importantă din punct de vedere social şi religios. Este importantă pentru că e în joc prestigiul şi autoritatea guvernului. Este importantă pentru cauzele umane pe care le include."

În primele săptămâni de investigaţii, echipa descoperea cât de incitantă avea să fie operaţiunea.

Un viitor cap Shin Bet, pe atunci agent Mossad, şi-a lăsat perciunii să crească precum ultra-ortodocşii şi a încercat să li se alăture. Nu a reuşit. Unui alt agent i s-a cerut să supravegheze o şcoală evreiască. A fost descoperit după câteva zile. Un al treilea agent a încercat să se alăture unui grup de jelitori hasidici ce călătoreau la Ierusalim să-şi îngroape o rudă. A fost repede demascat când n-a fost în stare să recite corect rugăciunile.

Aceste eşecuri l-au întărâtat şi mai mult pe Harel. A spus echipei că era sigur de faptul că băiatul nu mai era în Israel ci undeva în Europa sau chiar mai departe. Harel a mutat sediul operaţiunii într-o ascunzătoare din Paris. De acolo şi-a trimis oameni în fiecare comunitate ortodoxă din Italia, Austria, Franţa şi Marea Britanie. Când nici aşa nu a aflat nimic, şi-a trimis agenţii în America de Sud şi Statele Unite.

Investigaţiile au continuat să fie animate de nişte episoade ciudate. Zece agenţi Mossad au început să meargă la slujbele de dimineaţă dintr-o sinagogă din suburbia londoneză Hendon. Congregaţia furioasă a chemat poliţia să-i aresteze pe „impostorii religioşi" după ce, în timpul unor bătăi, li se dezlipiseră bărbile. Agenţii au fost apoi eliberaţi în secret, la intervenţia ambasadorului Israelului. Un respectat rabin ortodox a fost invitat la Paris sub pretextul că o familie bogată îl vroia pe acesta să oficieze o circumcizie. A fost aşteptat la aeroport de doi bărbaţi îmbrăcaţi în haine şi pălării negre, sobre, de evrei ortodocşi. Erau agenţi Mossad. Raportul lor a avut o tentă de umor negru.

„A fost dus la un bordel din Place Pigalle, iar el habar n-avea unde intrase. Două prostituate, pe care le plătisem în prealabil, au apărut imediat şi s-au aruncat în braţele lui. l-am fotografiat cu un Polaroid şi apoi i-am arătat pozele, ameninţându-l că le vom arăta congregaţiei dacă nu ne spune unde era băiatul. Până la urmă ne-a convins că nu avea nici cea mai mică idee, aşa că am distrus pozele în faţa lui."

Un alt rabin, Shai Freyer, a intrat în vizorul lui Isser Harel care continua să scormonească în lumea evreilor ortodocşi. Rabinul a fost idenficat de agenţii Mossad în timp ce călătorea între Paris şi Geneva. după ce s-au convins, după interogatorii riguroase, că şi de data asta urmăriseră o pistă falsă, Harel a ordonat ca Freyer să fie reţinut în ascunzătoarea Mossad din Elveţia până la terminarea căutărilor. Harel se temea că rabinul ar fi alertat comunitatea ortodoxă.

A apărut apoi o altă pistă promiţătoare. Se numea Madeleine Frei, fiica unei familii aristocratice franceze şi eroină a Rezistenţei franceze în cel de-

al doilea război mondial. Madeleine salvase un mare număr de copii evrei de la deportarea în lagărele de concentrare. După război se convertise la iudaism.

Verificările au dovedit că venea periodic în Israel, petrecându-şi timpul cu membrii sectei Neturei Karta, şi că îl întâlnise pe bunicul lui Joselle de mai multe ori. Ultima sa vizită avusese loc cam în acelaşi timp cu răpirea băiatului. De atunci Madeleine nu se mai întorsese în Israel.

În august 1962, agenţii Mossad au reperat-o la ieşirea din Paris. Când s-au prezentat, aceasta i-a atacat fizic. Unul dintre agenţi l-a chemat pe Isser Harel.

Acesta i-a explicat lui Madeleine „marea nedreptate" care fusese făcută părinţilor lui Joselle. Aveau dreptul moral de a-şi creşte fiul aşa cum vroiau. Nici un părinte nu ar trebui să fie privat de acest drept. Însă franţuzoaica susţinea în continuare că nu ştia nimic despre Joselle. Harel a văzut că oamenii săi o credeau.

I-a cerut paşaportul. Sub fotografia sa era cea a fiicei sale. A cerut unui agent să-i aducă o poză cu Joselle. Trăsăturile fizice ale celor doi copii erau aproape identice. Harel a sunat la Tel-Aviv.

„Aveam tot ce-mi trebuia, de la amănunte despre viaţa amoroasă din facultate şi până la decizia de a se alătura mişcării ortodoxe după ce a renunţat la religia catolică. M-am întors la Madeleine şi i-am spus, de parcă aş fi ştiut totul, că-l vopsise blond pe băiat ca să-l deghizeze, şi că-l răpise din Israel. A negat însă totul. I-am spus că trebuie să înţeleagă faptul că viitorul ţării pe care o iubea era într-un mare pericol, că pe străzile Ierusalimului oamenii pe care ea-i iubea aruncau cu pietre unii în alţii. Cu toate acestea, a refuzat să recunoască ceva. l-am spus că băiatul avea o mamă care-l iubea la fel de mult cum ea îi iubise pe toţi acei copii pe care-i ajutase în al doilea război mondial."

Treaba cu aducerea aminte a funcţionat. Dintr-o dată, Madeleine a început să explice cum a ajuns la Haifa cu vaporul, ca turistă ce venea să viziteze Israelul. Pe vas s-a împrietenit cu o familie de emigranţi care avea un copil de vârsta lui Joselle. Când au ajuns la Haifa, Madeleine a trecut pe lângă ofiţerul de imigrări cu copilul de mână, iar acesta l-a trecut în registru ca fiind al ei. O săptămână mai târziu, exact sub nasul poliţiei israeliene, franţuzoaica s-a îmbarcat într-un avion pentru Zurich împreună cu „fiica

sa." Madeleine îl convinsese chiar pe Joselle să se îmbrace în haine de fetiţă şi să se vopsească blond.

Pentru un timp, băiatul a frecventat un internat ortodox din Elveţia unde preda rabinul Shai Freyer. Apoi Madeleine a zburat cu băiatul la New York, unde l-a plasat pe acesta la o familie ai cărei membri făceau parte din secta Neturei Karta. Harel nu mai avea decât o singură întrebare: „Vrei să-mi dai numele şi adresa familiei ?"

A urmat un moment de linişte înainte ca Madeleine să spună calm: „Locuieşte la numărul 126 pe strada Penn, în Brooklyn, New York. E cunoscut sub numele de Yankale Gertner."

Pentru prima dată de când se cunoscuseră, Harel a zâmbit. „Mulţumesc Madeleine. As vrea să te felicit oferindu-ţi o slujbă în cadrul Mossad-ului. Talentul tău ar fi de ajutor Israelului."

Madeleine a refuzat.

Agenţii Mossad au zburat la New York. Acolo îi aştepta o echipă FBI, autorizată de Robert Kennedy, ministrul Justiţiei Statelor Unite, să coopereze. Acesta fusese rugat personal de Ben-Gurion să-i ajute. Agenţii s-au dus direct la adresa dată. Le-a deschis doamna Gertner. Agenţii au dat buzna în casă. Înăuntru, soţul ei se ruga. Lângă el era un băietei palid, cu *yarmulke* pe cap şi cu două şuviţe cârlionţate, închise la culoare, care îi încadrau faţa.

„Bună Joselle. Am venit să te ducem acasă," i-a spus încet unul dintre agenţii Mossad.

Trecuseră 8 luni de când Mossad-ul începuse căutările. Se cheltuise aproape un milion de dolari americani pentru operaţiune.

Întoarcerea acasă a lui Joselle n-a schimbat cu nimic diviziunea religioasă din ţară. Guvernele următoare aveau să se clatine şi să se prăbuşească după dorinţa micilor grupări ultra-ortodoxe alese de Knesset.

Deşi a avut succes în găsirea băiatului, Isser Harel s-a întors în Israel pentru a da piept cu un nou critic dur, generalul Meir Amit, noul şef al serviciului militar secret al Aman-ului. Când tocmai începuse să se înţeleagă cu predecesorul lui, se afla acum pe punctul de a primi critici aspre de la Amit cu privire la operaţiunea de salvare a lui Joselle.

Amit, un foarte bun comandant, se împrietenise cu Ben-Gurion în peisajul politic schimbător al Israelului. I-a spus primului ministru că Harel „irosise resursele", şi că întreaga operaţiune nu a arătat decât că şeful

serviciului secret era cam de mult în funcţie. Uitând că el îl însărcinase cu operaţiunea, Ben-Gurion a fost de acord.

La 25 martie 1963, obosit de prea multe săptămâni de critici şi certuri, Isser Harel şi-a dat demisia la vârsta de 50 de ani. Oameni în toată firea erau impresionaţi până la lacrimi în timp ce-i strângeau mâna şi-l conduceau afară din sediul Mossad. Cu toţii ştiau că o perioadă importantă a luat sfârşit.

La câteva ore, un bărbat înalt şi suplu, cu alură de actor, intra repede şi sigur în clădire: Meir Amit preluase conducerea. Cu toţii ştiau ce schimbări radicale aveau să se producă.

La numai 15 minute după ce s-a instalat în noul birou, liderul Mossad a chemat şefii departamentelor. În timp ce îi examina aceştia stăteau în faţa lui în picioare, în grup. Apoi vorbi cu acea voce tăioasă care a lansat nenumărate atacuri terestre.

Nu aveau să mai aibă loc operaţiuni de salvare a copiilor pierduţi. Gata cu amestecurile politice nejustificate. Îi va apăra pe fiecare de critica celor din exterior, însă nimic nu le putea salva slujbele dacă nu se dovedeau demni de el. Se va zbate pentru ca bugetul apărării să le aloce mai mulţi bani pentru echipament de ultimă oră. Dar asta nu însemna că avea să uite de cel mai de preţ lucru pe care-l punea mereu pe primul plan: *humint,* arta adunării de informaţii secrete. Vroia ca Mossad-ul să exceleze în domeniu.

Angajaţii au descoperit că lucrau pentru un om pentru care munca de zi cu zi reprezenta fundamentul anilor ce aveau să vină. Achiziţia de tehnologie militară se încadra în această categorie.

La puţin timp după ce Meir Amit a preluat conducerea, un bărbat care s-a prezentat drept „Salman" a intrat în ambasada israeliană de la Paris cu o propunere uimitoare. Pentru un milion de dolari, acesta garanta că poate face rost de ceea ce era pe atunci cel mai secret aparat de zbor din lume, MIG-ul 21 al ruşilor. Salman şi-a încheiat uimitoarea ofertă făcută unui diplomat israelian, cu o cerere ciudată. „Trimiteţi pe cineva la Bagdad, sunaţi la numărul acesta, şi cereţi cu Joseph. Şi să aveţi pregătiţi un milion de dolari."

Diplomatul a trimis raportul rezidentului katsa din ambasadă. Era unul dintre aceia care îşi păstraseră postul în ciuda schimbărilor care avuseseră loc după venirea lui Meir Amit. Katsa a trimis raportul la Tel-Aviv, împreună cu numărul de telefon dat de Salman.

Timp de mai multe zile Meir Amit a cântărit cu grijă informaţiile. Salman putea fi un escroc sau un nebun, sau putea chiar să facă parte dintr-un plan irakian de a întinde o cursă unui agent Mossad. Era un pericol real ca alţi katsa care lucrau sub acoperire în Irak să fie compromişi. Însă gândul de a pune mâna pe un MIG 21 era irezistibil.

Capacitatea rezervoarelor de combustibil, altitudinea până la care se ridica, viteza pe care o atingea, armamentele din dotare şi manevrabilitatea îl făcuseră cea mai bună armă aeriană din lumea arabă. Căpeteniile aviaţiei militare israeliene ar fi dat bucuroşi milioane numai să arunce o privire pe schiţa unui MIG, ca să nu mai vorbim de unul adevărat. Meir Amit a adormit cu gândul la el. „M-am trezit cu gândul la el. Mă gândeam la el sub duş şi în timp ce-mi luam cina. Mă gândeam la el de câte ori aveam un moment liber. Să ţii pasul cu sistemul de armament avansat al inamicului este o prioritate a oricărui serviciu secret. Iar să pui mâna pe aşa ceva nu se întâmplă aproape niciodată."

Primul pas a fost trimiterea unui agent la Bagdad. Acesta urma să se dea drept englez şi să aibă un nume autentic - George Bacon: „Nimeni n-ar crede că un evreu ar putea să aibă un astfel de nume." Bacon trebuia să călătorească dându-se drept director de vânzări al unei companii londoneze care vindea echipamente radiologice medicale. A ajuns la Bagdad cu o cursă a Liniilor Aeriene Irakiene, aducând cu el mai multe cutii cu mostre de echipament şi demonstrând că mai scăpase de bagaj vânzând câteva aparate pe la spitale. La începutul celei de-a doua săptămâni de la sosirea sa, Bacon a sunat la numărul e care-l dăduse Salman. Rapoartele către Mossad conţineau descrieri cât se poate de reale.

„Am sunat de fiecare dată de la un telefon public din holul hotelului. Erau astfel mai puţine şanse ca telefonul să fie ascultat decât dacă aş fi sunat din cameră. Mi s-a răspuns imediat la telefon. O voce m-a întrebat în limba farsi cine era la telefon. Am răspuns în engleză, cerându-mi scuze pentru greşeală. Apoi vocea a întrebat tot în engleză cine era la telefon. Am spus că eram un prieten de-a lui Joseph. Era cineva acolo cu un astfel de nume ? Mi s-a răspuns să aştept. Am crezut că poate puneau telefonul sub urmărire şi că până la urmă era o cursă. Apoi am auzit o voce de intelectual care mi-a spus că se numea Joseph şi că-i părea bine că dădusem telefon. Apoi m-a întrebat dacă eram familiarizat cu Parisul. M-am gândit: Contact!"

Bacon a fost de acord să se întâlnească într-o cafenea a doua zi la prânz. La ora stabilită, un bărbat s-a prezentat, zâmbind, ca fiind Joseph. Faţa îi era foarte ridată, iar părul alb. Raportul de mai târziu al agentului a reflectat încă o dată atmosfera ciudată din acel moment:

„Joseph mi-a spus cât de încântat era să mă vadă, de parcă aş fi fost nu ştiu ce rudă îndepărtată pe care aştepta de mult să o vadă. Apoi a început să vorbească despre vreme şi despre cât de mult scăzuse calitatea oferită de astfel de cafenele. Nu-mi ziceam în sinea mea decât că mă aflam într-o ţară ostilă, al cărei serviciu secret m-ar omorî cu siguranţă dacă ar avea ocazia, iar eu îl ascultam pe un moş cum delirează. M-am asigurat că, oricare ar fi fost legătura lui cu Salman din Paris, Joseph nu era sigur un spion irakian. Asta m-a calmat, l-am spus că prietenii mei erau foarte interesaţi de marfa de care prietenul lui vorbise. Mi-a răspuns: „Salman e nepotul meu care locuieşte la Paris. E chelner într-o cafenea. Toţi chelnerii buni au plecat din ţara asta." Apoi Joseph s-a aplecat peste masă şi mi-a spus: „Ai venit pentru MIG ? Pot să aranjez eu afacerea. Dar te va costa un milion de dolari !" Pur şi simplu.

Bacon şi-a dat seama că poate până la urmă, Joseph era mai mult decât părea. Avea ceva care inspira încredere. Dar când a început să-i pună întrebări, bătrânul a dat din cap. „Nu aici. Cineva ar putea asculta."

Au stabilit să se întâlnească a doua zi pe o bancă dintr-un parc în apropierea căruia trecea fluviul Eufrat care străbătea oraşul. În noaptea aceea, Bacon a dormit foarte puţin, gândindu-se dacă, până la urmă nu era ademenit într-o cursă, dacă nu întinsă de serviciul secret irakian atunci de nişte escroci vicleni care-l foloseau pe Joseph ca paravan.

Întâlnirea de a doua zi a revelat ceva mai mult despre trecutul lui Joseph şi motivele sale.

Provenea dintr-o familie săracă de evrei irakieni. De copil fusese angajat ca servitor în casa unor creştini maroniţi din Bagdad. Apoi, după 30 de ani de serviciu loial, a fost dintr-o dată dat afară şi acuzat pe nedrept că furase mâncare. Aşa că, tocmai când împlinea 50 de ani, s-a trezit aruncat pe străzi. Prea bătrân ca să se angajeze din nou, a trăit dintr-o pensie modestă. A mai încercat de asemenea să-şi găsească rudele evreieşti. A vorbit despre aceasta cu sora lui, văduvă, Manu, al cărei fiu pe nume Munir era pilot în aviaţia irakiană. Manu a recunoscut că şi ea îşi dorea foarte mult să meargă în Israel. Dar cum ar fi putut să o facă ? Numai dacă suflau o vorbă riscau să intre în închisoare. Iar să lase rude în ţară, asta ar fi

însemnat ca autorităţile să le fi pedepsit sever, poate chiar să le ucidă. Şi de unde ar fi făcut rost de bani ? Manu a oftat şi a spus că nu era decât un vis imposibil.

Însă în mintea lui Joseph, ideea începea să prindă rădăcini. La cină, Munir povestea deseori cum comandantul său se lăuda că Israelul ar plăti o avere pentru un MIG ca cel pe care-l pilota el, „poate chiar şi un milion de dolari americani, unchiule Joseph."

Suma începuse să-l fascineze pe Joseph. Cu aceşti bani ar fi putut să mituiască autorităţile, să organizeze un plan de scăpare. Cu atâţia bani ar fi putut să-şi scoată toată familia din Irak. Cu cât se gândea mai mult la plan, cu atât i se părea mai posibil. Munir îşi iubea mama; ar fi făcut orice pentru ea - chiar şi să fure avionul pentru un milion de dolari. Şi astfel Joseph n-ar mai trebui să organizeze fuga familiei. I-ar lăsa pe israelieni să se ocupe de ea. Toată lumea ştia că erau pricepuţi la treburi din astea. Din cauza asta îl trimisese pe Salman la ambasadă

„Iar acum te afli aici, prietene!" îi zâmbi Joseph lui Bacon.

„Şi Munir? Ştie ceva din toate astea?"

„Ah, da. E de acord să fure MIG-ul. Dar vrea jumătate din bani pe loc, iar restul chiar înainte să-l fure."

Bacon era uimit. Tot ce auzise părea şi ingenios şi posibil. Dar mai întâi trebuia să-i raporteze lui Meir Amit.

În Tel-Aviv, şeful Mossad-ului a ascultat o după-amiază întreagă detaliile raportate de Bacon.

„Unde vrea Joseph să-i transferăm banii ?" a întrebat Meir Amit în cele din urmă.

„Într-o bancă elveţiană. Joseph are un văr care necesită urgent un tratament medical care nu e disponibil în Bagdad. Autorităţile irakiene îi vor da voie să meargă în Elveţia. Când ajunge, se aşteaptă ca noi să fi depus deja banii."

„Un om inventiv, Joseph ăsta al tău," comentă Meir Amit făcând o grimasă. „O dată banii depuşi în cont nu-i mai putem recupera."

I-a mai pus lui Bacon o ultimă întrebare: „De ce ai încredere în Joseph ?"

Bacon a răspuns: „Am încredere în el pentru că e singura soluţie."

Meir Amit a ordonat ca 500 000 de dolari americani să fie transferaţi într-o filială principală a Credit Suisse din Geneva. Punea în joc mai mult

decât bani. Ştia că nu avea cum să-şi păstreze postul dacă Joseph se dovedea a fi un escroc genial, aşa cum încă mai credeau unii ofiţeri Mossad.

Venise timpul informării primului ministru Ben-Gurion şi a şefului său de stat major, Yitzhak Rabin. Ambii au aprobat operaţiunea[14]. Meir Amit nu le-a spus că mai făcuse un pas - ceruse retragerea întregii reţele Mossad din Irak.

„Dacă misiunea eşua, vroiam să fiu numai eu tras la răspundere. Am alcătuit 5 echipe. Prima ţinea legătura între mine şi Bagdad. Aceasta urma să transmită prin radio numai în cazul unei urgenţe. Altfel nu vroiam să aud de ei. Cea de-a doua echipă trebuia să se afle la Bagdad fără ca nimeni să ştie de ea. Nici Bacon, nici prima echipă, nimeni. Erau acolo ca să-l scoată pe Bacon din ţară, şi dacă se putea, şi pe Joseph. Cea de-a treia echipă trebuia să urmărească familia. A patra trebuia să stabilească legătura cu kurzii, care aveau să ajute în faza finală a scoaterii familiei din ţară. Israelul le făcea rost de arme. A cincea trebuia să ia legătura cu Washington-ul şi cu Turcia. Pentru ca MIG-ul să fie scos din Irak, trebuia să traverseze spaţiul aerian turcesc pentru a ajunge la noi. Washington-ul, care avea baze în nordul Turciei trebuia să-i convingă pe turci să spună că MIG-ul avea să ajungă în Statele Unite. Ştiam acum că irakienii se temeau ca piloţii să nu fugă în vest, aşa că le alimentau rezervoarele doar pe jumătate. Era o situaţie în care nu puteam face nimic."

Mai erau însă şi alte probleme. Joseph a hotărât că nu numai rudele apropiate ci şi cele mai îndepărtate trebuiau să aibă oportunitatea de a scăpa de durul regim irakian. În total, vroia ca 43 de persoane să fie „eliberate".

Meir Amit s-a învoit. Din Bagdad, Bacon i-a trimis un mesaj codificat care l-a pus pe gânduri. Şeful Mossad şi-a dat seama ce se întâmplă. „Munir, scria el, este mai întâi de toate irakian. Irakul s-a purtat bine cu el. N-ar fi dat bine să-şi trădeze ţara pentru Israel. Noi eram inamicii. Toată viaţa numai asta a fost învăţat. Am hotărât că singura cale era să-l conving că MIG-ul avea să zboare direct spre America. Aşa că m-am dus la Washington, la Richard Helms,[15] pe atunci DCI. M-a ascultat şi a spus că nu era nici o problemă. Fusese mereu foarte cooperant. A aranjat ca ataşatul militar al S.U.A. la Bagdad să-l întâlnească pe Munir. Acesta a confirmat că avionul urma să fie predat în State. I-a împuiat capul lui Munir cu povesti

despre americanii care vroiau să ţină pasul cu ruşii. Irakianul a înghiţit momeala şi a fost de acord să meargă mai departe."

Acum operaţiunea se desfăşura de la şine. Rudei lui Joseph i s-a permis să meargă la Geneva. De acolo a trimis o vedere: „Dotările spitalului sunt excelente. Mă voi face cu siguranţă bine." Mesajul însemna că şi cealaltă jumătate de milion fusese depusă.

Încurajat, Joseph i-a spus lui Bacon că familia era gata de plecare. În noaptea dinaintea zborului lui Munir, Joseph i-a dus pe toţi în nord în munţi, la răcoare, cu un convoi de maşini. Cei de la vamă nu i-au deranjat; rezidenţii fugeau în fiecare vară de căldura sufocantă din Bagdad. La poalele munţilor, kurzii aşteptau venirea echipei israeliene de legătură. Au condus familia în creierii munţilor unde îi aşteptau elicopterele aviaţiei militare turceşti. Zburând pe sub radar, au trecut în Turcia.

Un agent israelian l-a sunat pe Munir să-i spună că sora lui tocmai născuse o fetiţă sănătoasă. Un alt mesaj codat fusese transmis în siguranţă.

A doua zi de dimineaţă, la 15 august 1966, Munir a decolat pentru un exerciţiu. Solicitând la maxim motoarele el a părăsit zona militară şi a trecut graniţa cu Turcia înainte ca ceilalţi piloţi irakieni să primească ordin să-l doboare. Escortat de un aparat tip Phantom al aviaţiei militare ale S.U.A., Munir a aterizat la o bază turcească, a făcut plinul şi a decolat din nou. În căşti a auzit un mesaj, de data aceasta necodat. „Întreaga familie e în siguranţă şi gata să te întâlnească."

O oră mai târziu, MIG-ul a aterizat la o bază militară din nordul Israelului.

Mossad a devenit astfel un personaj important pe scena lumii. În cadrul serviciului secret israelian, toate acţiunile următoare aveau să fie cunoscute sub numele de „IA" înainte de Amit sau „DM" - după Meir.

CAPITOLUL 3

Însemnările de la Gilot

Ieşind de pe autostrada din nordul Tel-Avivului, Meir Amit mergea în continuare cu aceeaşi viteză care depăşea puţin limita legală. Încălcarea discretă a legii continua încă să fie o coordonată a vieţii lui, încă de acum 40 de ani, când condusese operaţiunea de furt a unui avion irakian.

A refuzat dintotdeauna să se supună regulilor, punând această atitudine pe seama rădăcinilor sale galileene[1]. Îi plăcea să spună: „Suntem o naţie încăpăţânată." Se născuse în oraşul preferat al regelui Irod, Tiberias, pe malurile Mării Galilee, petrecându-şi cea mai mare parte a copilăriei la ţară. Cu mult timp în urmă, toate urmele credinţei religioase îi fuseseră şterse de mama sa, profesoară de retorică. Tot ea a fost cea care i-a insuflat simţul independenţei, intoleranţa şi dispreţul faţă de orăşeni, şi mai ales i-a încurajat talentul analitic şi gândirea independentă.

În timpul carierei şi-a foloşit aceste calităţi pentru a intui intenţiile duşmanului. Uneori, cei din interior îi criticau ieşirile pline de imaginaţie. Pentru aceştia nu avea decât un singur răspuns: Citiţi dosarul despre MIG-ul furat.

În această dimineaţă de martie, în 1997, în timp ce părăsea Tel-Avivul, Meir Amit era în mod oficial pensionar, însă nimeni din interiorul serviciului secret israelian nu era convins că lucrurile stăteau întocmai; cunoştinţele sale vaste erau mult prea valoroase ca să fie puse la păstrare.

Cu o zi înainte, Meir Amit se întorsese de la Ho Chi Minh[2], unde îi făcuse o vizită fostului ofiţer al serviciului secret Vitecong. Meir Amit mai vizitase şi alte locuri unde manevrele sale secrete provocaseră dezastre: Amman, Cairo, Moscova. Nimeni n-a îndrăznit să întrebe care era scopul acestor vizite.

Între 1963-1968 cât a fost director general Mossad, a transformat *hurnint* într-o adevărată formă de artă. Nici un alt serviciu secret n-a fost în stare să-i egaleze pe agenţii săi pe teren, în obţinerea de informaţii. A fost primul care a plasat spioni în număr foarte mare în fiecare ţară arabă, în Europa, Africa de Sud, Africa şi S.U.A. Agenţii săi katsa s-au infiltrat în *Mukabarat-ul* iordanian, cel mai bun serviciu secret arab şi în cel mai dur serviciu militar, cel sirian. Erau oameni cu un curaj extraordinar şi nervi de oţel greu de imaginat chiar şi pentru cei mai fantezişti scriitori.

La puţin timp după ce a devenit director general, Meir Amit a făcut să circule în cadrul serviciului un memo furat din biroul lui Yasser Arafat de către un agent:

„Mossad-ul are dosare despre fiecare dintre noi. Ne ştiu numele şi adresele. Ştim că la fiecare dosar au ataşat câte două fotografii de-ale noastre. Una cu şi una fără kaffiyeh. Aşa că nu le-ar fi deloc greu să ne găsească, cu capul acoperit sau nu."

Pentru a le alimenta şi mai mult teama, Meir Amit a recrutat un număr mai mare ca niciodată de informatori arabi. Se baza pe faptul că, de regulă, se găsesc câţiva din aceştia care să fie folositori. Arabii mituiţi i-au trădat pe trăgătorii OEP, dându-le în vileag depozitele de arme, ascunzătorile şi aranjamentele de drum. Pentru fiecare

terorist omorât de Mossad, Meir Amit îi dădea informatorului un bonus de un dolar american.

Înaintea Războiului de Sase Zile[3] din 1967, în fiecare bază aeriană egipteană şi sediu militar exista fie un katsa, fie un informator al Mossad-ului. În sediul de Înalt Control din Cairo erau nu mai puţin de 3 ofiţeri spioni care fuseseră convinşi de Meir Amit. Însă cum a reuşit toate acestea, a rămas cel mai mare secret al său: „E mai bine ca unele lucruri să nu se ştie."

Dăduse aceleaşi instrucţiuni tuturor agenţilor şi informatorilor plasaţi: pe lângă „imaginea de ansamblu," vroia şi „cele mai mici detalii. Cât timp făcea un pilot de la baracă până la popotă ? Cât timp rămânea blocat un agent în renumitele blocaje de circulaţie din Cairo? Programatorul avea o amantă ?" Numai el putea înţelege pe deplin cum nişte detalii care nu aveau nici o legătură aparentă unul cu celălalt urmau să fie folosite.

Un katsa a reuşit să se angajeze ca ospătar într-o popotă a ofiţerilor din linia întâia. În fiecare săptămână trimitea informaţii despre starea aeronavelor şi stilul de viaţă al piloţilor şi mecanicilor. Detalii le despre obiceiurile legate de băutura şi preferinţele sexuale făceau parte din informaţiile transmise în secret prin radio la Tel-Aviv.

Nou formatul departament Mossad pentru Război Psihologic, Loh Amma Psichologit (LAP), lucra non-stop la întocmirea de dosare despre aparatele de zbor egiptene, echipajul de la sol şi ofiţerii din echipă: cât de pregătiţi erau piloţii, dacă îşi câştigau postul prin merite sau relaţii, dacă aceştia şi ceilalţi colegi frecventau bordeluri, dacă erau homosexuali.

Noaptea, Meir Amit examina cu atenţie dosarele, căutând slăbiciunile oamenilor pe care îi putea apoi şantaja ca să lucreze pentru el. „Nu era o treabă prea plăcută, însă spionajul este de cele mai multe ori o muncă murdară."

Familiile militarilor egipteni au început să primească scrisori anonime trimise din Cairo, cu detalii exacte despre ceea ce făceau cei dragi. Informatorii au raportat la Tel-Aviv detalii despre certuri familiale care au dus la retragerea pe caz de boală a echipajelor de zbor. Ofiţerii primeau

telefoane anonime care îi informau despre viaţa privată a unora dintre colegi. O profesoară a primit un telefon de la o doamnă „binevoitoare" pentru a fi pusă la curent cu faptul că una dintre elevele sale nu avea rezultate prea bune pentru că tatăl ei, un ofiţer superior, avea un amant; telefonul a dus la sinuciderea ofiţerului în cauză. Această campanie nemiloasă a provocat nenumărate dispute în cadrul armatei egiptene, fapt care i-a produs o mare satisfacţie lui Meir Amit.

Încă de la începutul lui 1967, se vedea din ce în ce mai clar din dovezile strânse de reţeaua din Egipt că liderul ţării, Gamal Abdel Nasser, pregătea un război împotriva Israelului. Au fost recrutaţi şi mai mulţi informatori, care să ajute Mossad-ul să afle tot atât cât ştiau şi autorităţile de la Cairo despre forţele aeriene şi militare egiptene.

La începutul lui mai 1967, Meir Amit le-a putut spune comandanţilor forţelor aeriene israeliene ora exactă la care trebuiau să lanseze bombardamentul asupra bazelor aeriene egiptene. Analiştii Mossad realizaseră o schiţă remarcabilă a vieţii din cadrul tuturor bazelor egiptene.

Între 7:30 A.M. şi 7:45 A.M. radarele aeriene erau mai vulnerabile ca oricând. În acele 15 minute, cei din lunga tură de noapte erau obosiţi, în timp ce militarii din schimbul următor nu erau încă prea treji, întârziind chiar din cauza serviciului lent de la popote. Piloţii îşi luau micul dejun între 7:15 şi 7:45. Apoi mergeau, de regulă, înapoi la barăci să-şi ia echipamentul de zbor. Drumul acesta dura în medie 10 minute. Cei mai mulţi dintre piloţi mai pierdeau câteva minute la toaletă, înainte să ajungă pe pistă. Ajungeau acolo pe la 8:00 A.M., ora oficială la care începea ziua de lucru. Cam tot atunci erau scoase şi avioanele din hangare, fiind alimentate cu combustibil şi dotate cu muniţie. Pentru următoarele 15 minute, pistele de zbor erau aglomerate de camioane pline cu combustibil şi muniţie.

Un program la fel de detaliat a fost întocmit şi în ceea ce-i privea pe ofiţerii sediului de Înalt Control din Cairo. De obicei, unui ofiţer îi trebuiau cam 30 de minute ca să ajungă cu maşina de acasă la serviciu. Cei care întocmeau planurile strategice nu ajungeau la serviciu mai devreme de 8:15 A.M. Mai pierdeau în jur de 10 minute până când se apucau de treabă, timp în care îşi sorbeau cafeaua şi mai bârfeau puţin cu colegii. În medie, ofiţerii nu începeau propriu-zis să studieze semnalele de trafic din noaptea precedentă decât pe la 8:30 A.M.

Meir Amit l-a înştiinţat pe comandantul forţelor aeriene israeliene că ora la care trebuiau să atace era între 8:000 A.M. şi 8:30 A.M. În aceste 30 de minute ar putea face praf tabăra duşmană, ştiind că sediul de Înalt Control din Cairo nu ar putea apela la personalul cheie care să conducă operaţiunea de ripostă.

La 5 iunie 1967, forţele aeriene israeliene au atacat cu efect mortal la exact 8:01 A.M., bombardând şi împuşcând deasupra Sinai-ului în voie. În numai câteva secunde cerul a devenit negru-roşiatic din cauza flăcărilor camioanelor cu combustibil, a muniţiei care exploda şi a navelor de zbor.

Din biroul său de la Tel-Aviv, Meir Amit se uita înspre sud, ştiind că analiştii serviciului secret opriseră urmările unui posibil război. A fost unul dintre exemplele extraordinarului său talent cu atât mai remarcabil, cu cât, trebuie luat în considerare numărul mic al celor care făceau parte din Mossad.

De când fusese numit în funcţie, Meir Amit rezistase încercărilor de transformare a Mossad-ului într-o versiune a CIA sau KGB. Aceste servicii angajau mii de analişti, oameni de ştiinţă şi planificatori care îi ajutau pe agenţii de teren. Irakienii şi iranienii aveau cam 10 000 de agenţi de teren; chiar şi DGI-ul cubanez deţinea aproape 1 000 de spioni de teren.

Însă Meir Amit a insistat ca numărul permanent al personalului Mossad să nu treacă cu mult de 1200 de angajaţi. Fiecare dintre aceştia trebuia ales cu grijă dintre cei înzestraţi cu nenumărate talente: un om de ştiinţă trebuie să fie în stare să lucreze pe teren dacă e cazul; un katsa trebuie să-şi poată folosi talentul de specialist pentru a-i instrui pe alţii.

Pentru toţi aceştia, Meir Amit avea să fie un *memune,* denumire care s-ar traduce mot-a-mot din ebraică, „primul printre egali". Acestui apelativ i se adaugă accesul liber la primul ministru şi ritualul anual al prezentării bugetului spre aprobare.

Cu mult înaintea Războiului de Şase Zile, Meir Amit a pus la punct abilitatea Mossad-ului de a insufla frica de moarte în rândul duşmanilor Israelului, infiltrându-se în rândurile lor, furându-le secretele, şi ucigându-i cu o eficienţă care îţi îngheţa sângele în vine. Datorită lui, Mossad-ul a căpătat curând dimensiuni mitice.

Multe dintre succesele obţinute se datorau regulilor pe care Amit le-a impus în selectarea agenţilor katsa şi a agenţilor de teren care erau de fapt responsabili pentru succesul Mossad-ului. Înţelegea pe deplin motivele

complexe şi bine întemeiate care le îngăduiau, prin selecţie, să-i strângă mâna, gest care dovedea că i se supuneau întru totul.

Deşi multe se schimbaseră în cadrul Mossad-ului, Meir Amit ştia în acea dimineaţă de martie 1997 că recrutările încă se mai făceau după criteriile impuse de el:

Nici un katsa nu este acceptat de Mossad dacă o face pentru bani. Nici sioniştii prea plini de zel nu au ce căuta aici. I-ar împiedica să înţeleagă ce reprezintă de fapt slujba lor. Este o slujbă care cere o gândire calmă, clară, prevăzătoare şi o bună privire de ansamblu. Oamenii vor să se alăture Mossad-ului din tot felul de motive. E vorba de prestigiu. Unora le place ideea de aventură. Unii cred că în felul acesta vor urca pe scara socială; ăştia sunt oamenii nesemnificativi care vor să ajungă importanţi. Câţiva vor să deţină acea putere pe care cred că Mossad-ul le-ar putea-o conferi. Nici unul dintre motivele de mai sus nu sunt acceptate ca motivaţii la înscriere.

Şi în permanenţă, trebuie să te asiguri că omul de pe teren ştie că îl susţii în totalitate. Că te vei ocupa de familia lui, că te vei îngriji ca cei mici să fie fericiţi. În acelaşi timp trebuie să-l protejezi. Dacă nevasta lui începe să se întrebe dacă nu cumva are o amantă, trebuie să o convingi că nu e adevărat. Dacă totuşi este, nu-i spune nimic. Dacă începe să o ia razna, calmeaz-o. Nu-i spune soţului. Doar nu vrei să-l distragă nimic. Treaba unui bun director de serviciu secret e să se poarte cu angajaţii ca şi cum aceştia ar face parte din familie. Să-i încredinţeze că le stă mereu alături, zi şi noapte, la orice oră. Aşa se câştigă loialitatea, şi aşa îi determini pe agenţii katsa să facă ceea ce vrei. Căci până la urmă, ceea ce vrei tu e important.

Fiecare katsa trebuie să facă 3 ani de antrenamente intensive, ceea ce presupune şi supunerea la violenţe fizice severe în timpul interogatoriilor. El sau ea devenea as în mânuirea armei preferate în Mossad -Beretta cu calibrul 22.

Primii katsa trimişi să activeze în afara graniţelor arabe au fost trimişi în S.U.A., Marea Britanie, Franţa şi Germania. În S.U.A. agenţi katsa erau în permanenţă la New York şi Washington. Cel din New York avea ca misiune specială infiltrarea în toate misiunile diplomatice de pe lângă ONU şi în multele grupuri etnice din oraş. Cel din Washington trebuia să facă aproape acelaşi lucru, însă avea în plus misiunea „supravegherii" Casei Albe.

Alţi agenţi katsa operau în zonele cu conflicte, întorcându-se acasă după terminarea misiunilor.

Meir Amit mărise destul de mult organizaţia, astfel încât aceasta să includă un fel de arhivă, responsabilă cu adunarea de informaţii în străinătate, şi Departamentul pentru Acţiuni şi Legături Politice, care lucra cu aşa-zisele servicii secrete prietene din străinătate, în special cu CIA şi MI6-le britanic. Departamentul de Cercetare deţinea 15 secţii sau „secretariate" având drept ţintă monitorizarea statelor arabe. S.U.A, Canada, America Latină, Marea Britanie, Europa şi Uniunea Sovietică îşi aveau fiecare secretariatele lor. Infrastructura avea să se extindă de-a lungul anilor şi să includă şi China, Africa de Sud şi Vaticanul. Însă la bază, Mossad-ul avea să rămână aceeaşi mică organizaţie.

Agenţii katsa ai Mossad-ului erau extrem de eficienţi şi de şireţi. Ştiau să creeze dezordine cu scopul de a face statele arabe să nu mai aibă încredere unele în altele; organizau contra-propaganda şi recrutau informatori, punând în aplicare filosofia lui Meir Amit: „Învrăjbindu-i îi învingem". În tot ceea ce făceau, oamenii lui stabileau noi standarde pentru profesionalismul în care nu aveau ce căuta sentimentele, şi acţionau ca hoţii pe timp de noapte, lăsând în urma lor numai moarte şi ruine. Nimeni nu se putea ascunde de ei.

O dată ce îşi încheiau misiunea, aceştia veneau pentru a fi interogaţi în biroul de pe colţ al lui Meir Amit. Din birou, acesta supraveghea personal doi spioni al căror curaj avea să rămână de neegalat în analele Mossad-ului. Amintindu-şi de serviciile lor, vocea a început să-i tremure în timp ce începea să înşire detalii biografice.

Eli Cohen se născuse în Alexandria, Egipt la 16 decembrie 1924. Ca şi părinţii săi, era un evreu ortodox convins. În decembrie 1956 s-a numărat printre evreii expulzaţi din Egipt după criza Suezului. A ajuns la Haifa şi s-a simţit stăpân pe acest pământ nou. În 1957 a fost recrutat de serviciul de contra-spionaj israelian, însă munca de analist îl plictisea. A început să se intereseze cum ar fi putut să se alăture Mossad-ului, dar a fost refuzat. Meir Amit îşi amintea: „Am aflat că refuzul nostru l-a jignit profund pe Eli Cohen. Acesta a trecut în rezervă şi s-a însurat cu o irakiană pe nume Nadia."

Timp de doi ani Cohen a dus o viaţă lipsită de acţiune, lucrând ca funcţionar într-un birou de asigurări din Tel-Aviv. Fără să ştie, acesta a fost remarcat în timp ce Mossad-ul a revizuit dosarele respinse de Meir Amit, care căuta „un anume tip de agent pentru o misiune foarte specială." Negăsind în dosarele „active" pe nimeni care să întrunească toate condiţiile, acesta s-a uitat şi peste cele respinse. Cohen părea singura posibilitate. A fost pus sub supraveghere. Rapoartele săptamânale trimise de biroul de recrutare descriau obiceiurile deranjante şi devotamentul pentru soţia şi copiii săi. Era muncitor, pricepea repede, şi lucra fără probleme sub presiune. Într-un final i s-a spus că Mossad-ul a hotărât că era „potrivit" până la urmă.

Eli a început un curs intensiv de 6 luni de pregătire la şcoala Mossad. Fxperţi în sabotaj l-au învăţat cum să fabrice substanţe explozibile şi bombe cu ceas din cele mai banale ingrediente. A învăţat să se bată fără arme şi a devenit un trăgător de elită şi un hoţ desăvârşit. A descoperit misterele codificării şi decodificării, cum să folosească emiţătoare, cerneluri invizibile, şi cum să ascundă mesaje. Şi-a uimit în permanenţă instructorii cu talentele sale. Memoria sa fenomenală se datora învăţării pe dinafară a unor fragmente din Torah în tinereţe. Raportul său de absolvent dovedea că avea toate calităţile să devină katsa. Totuşi, Meir Amit ezita.

„M-am întrebat de sute de ori: oare este Eli în stare să facă ceea ce vreau eu ? Bineînţeles că i-am arătat mereu că aveam încredere în el. N-am vrut niciodată să creadă că va fi în permanenţă la un pas de moarte. Totuşi, unii dintre cei mai buni instructori Mossad l-au învăţat tot ce ştiau. În cele din urmă m-am hotărât să-l folosesc."

Meir Amit a lucrat săptămâni întregi inventând o poveste de acoperire pentru protejatul său. Au stat amândoi şi au studiat hărţi şi poze din Buenos Aires, pentru ca oraşul şi noul nume, Kamil Amin Taabes, să-i fie foarte cunoscute. Directorul Mossad a văzut cât de repede „Eli a învăţat limbajul unui importator-exportator către Siria. A învăţat pe dinafară diferenţa dintre listele de colete şi certificate de transport, contracte şi garanţii, tot ceea ce trebuia să ştie. Era ca un cameleon, absorbind totul. În faţa mea, Eli Cohen a dispărut, iar în locul lui a apărut Taabes, sirianul care nu renunţase niciodată la gândul de a se întoarce acasă în Damasc. Pe zi ce trecea, Eli devenea din ce în ce mai încrezător şi gata să dovedească faptul că putea să-şi joace rolul până la capăt. Era asemenea unui campion mondial de maraton; însă putea să alerge în cursa aceasta timp de ani de zile.

Făcuserăm tot posibilul să-i arătăm cum să-şi înceapă noua viaţă, să şi-o trăiască. Restul depindea numai de el."

În capitala siriană, Cohen s-a integrat repede printre oamenii de faceri, făcându-şi un cerc de prieteni sus-puşi. Printre aceştia se număra şi Maazi Zahreddin, nepotul preşedintelui sirian.

Acesta era un om lăudăros, dornic să arate cât de invincibilă era Siria. Cohen i-a făcut jocul. Într-un timp foarte scurt, Zahreddin i-a făcut turul fortificaţiilor Înălţimilor Colan. A văzut buncărele solide de beton care adăposteau artileria cu rază mare de acţiune trimisă de Rusia. I s-a îngăduit chiar să şi facă poze. Pe la ora două, când nişte tancuri ruseşti T-54 intrau în Siria, Cohen anunţase deja Tel-Avivul. A obţinut chiar şi schiţa completă a strategiei pe care Siria vroia să o aplice pentru a ataca nordul Israelului. Informaţia era extrem de preţioasă.

În timp ce Cohen continua să confirme convingerea lui Meir Arnit conform căreia un agent de teren e mai valoros decât o divizie de soldaţi, acesta a început să devină imprudent. Cohen fusese din totdeauna un iubitor de fotbal. La o zi după ce o echipă în deplasare a bătut-o pe cea israeliană la ea acasă, acesta a încălcat riguroasa regulă „Exclusiv serviciu" în ceea ce priveşte transmisiile radio. A transmis operatorului: „Ar cam fi timpul să învăţăm să învingem pe terenul de fotbal."

Alte mesaje neautorizate au fost traduse: „Te rog, trimite-i soţiei mele o felicitare," sau, „La mulţi ani fiicei mele."

Meir Amit era extrem de furios, însă înţelegea pe deplin tensiunea sub care lucra un agent ca să spere că purtarea lui Cohen „nu era decât o deviere temporară cu care se confruntau de obicei cei mai buni agenţi. Am încercat să-mi imaginez ce era în capul lui. Era oare disperat, şi să fi fost ăsta modul lui de a o arăta,coborându-şi garda ? Am încercat să gândesc la fel ca el, din moment ce eu îi rescrisesem viaţa. Trebuia să încerc să cântăresc o sută de chestiuni, însă în final, singura care mă frământa era următoarea: oare mai era Eli în stare să ducă misiunea până la capăt ?

Meir Amit a decis că da.

Într-o noapte de decembrie în 1965, Eli Cohen era în dormitorul său din Damasc, gata să transmită. Tocmai când dădea drumul la aparat, ofiţerii serviciului secret sirian au dat buzna în apartament. Cohen fusese prins cu unul dintre cele mai avansate dispozitive de detectare -furnizate de ruşi.

În timpul interogatoriului, acesta a fost obligat să trimită Mossad-ului un mesaj. Sirienii nu au observat mica schimbare de viteză şi ritm a

transmisiei radio. La Tel-Aviv, Meir Amit a primit vestea capturării lui Eli. Două zile mai târziu, Siria a confirmat-o.

„Mă simţeam ca atunci când îţi moare cineva din familie. Îţi pui aceleaşi întrebări ca atunci când pierzi un agent: Am fi putut oare să-l salvăm ? Cum a fost trădat ? Să fie din cauza neatenţiei lui ? Sau din cauza cuiva din anturajul lui ? Să fi fost epuizat iar noi să nu ne fi dat seama ? Oare a vrut să se sinucidă ? Se mai întâmplau şi chestii din astea. Sau să fi fost ghinion ? Te tot întrebi neîncetat. Nu primeşti niciodată adevăratul răspuns, însă întrebările te pot ajuta să suporţi mai bine situaţia."

Sirienii nu au reuşit să scoată nici un cuvânt de la Eli Cohen - în ciuda torturilor la care a fost supus înainte să fie condamnat la moarte.

Meir Amit şi-a dedicat aproape tot timpul salvării lui Eli Cohen. În timp ce Nadia Cohen a lansat o campanie internaţională de salvare a soţului său - a făcut demersuri către papa, regina Angliei, prim-miniştri şi preşedinţi - Amit acţiona în cel mai mare secret. El a plecat în Europa pentru a se întâlni cu directorii serviciilor secrete franceze şi germane. Aceştia nu au putut face nimic. A încercat să se apropie de Uniunea Sovietică. S-a zbătut până când, la 18 mai 1965, puţin după ora 2:00 A.M., un convoi a ieşit pe poarta închisorii siriene El Maza din Damasc. Într-unul dintre camioane se afla Eli Cohen.

Împreună cu el era şi rabinul Siriei, Nissim Andabo, în vârstă de 80 de ani. Copleşit de ceea ce avea să se întâmple, rabinul a început să plângă. Eli Cohen l-a calmat pe bătrân. Convoiul a ajuns în Piaţa El Marga din centrul Damascului. Acolo, Eli a spus *Vidui,* rugăciunea rostită de evrei înainte să moară: „Doamne Dumnezeule iartă-mi păcatele şi greşelile."

La ora 3:35, sub lumina reflectoarelor şi privit de mii de sirieni, Eli era spânzurat.

În Tel-Aviv, Nadia Cohen şi-a văzut la televizor bărbatul murind şi a încercat să se sinucidă. A fost dusă la spital şi salvată.

A doua zi, în cadrul unei mici ceremonii private în biroul său, Meir Amit l-a omagiat pe Eli Cohen. Apoi s-a întors la lucru, dându-i ordine celui de-al doilea agent ca importanţă.

Wolfgang Lotz, un evreu german, ajunsese în Palestina la puţin după venirea lui Hitler la putere. În 1963 Meir Amit l-a ales dintr-o listă mică de agenţi pentru o misiune de spionaj în Egipt. În timp ce Lotz a trecut prin aceeaşi pregătire riguroasă ca şi Cohen, încă o dată, Meir Amit s-a gândit bine la acoperirea agentului său. Amit a decis să-i dea demnitatea unui

instructor de echitaţie, un refugiat din Germania de Est, care luptase în Afrika Korps în cel de-al doilea război mondial şi se întorsese în Egipt să-şi deschidă $_{0}$ academie de echitaţie. Slujba îi garanta de la bun început integrarea în elita societăţii, creată în jurul cluburilor de echitaţie.

În curând, Lotz şi-a făcut un cerc de clienţi printre care se numărau şeful serviciului militar secret egiptean şi şeful securităţii zonei Canalului de Suez. Întocmai ca şi Cohen, Lotz i-a convins pe noii săi prieteni să-i arate formidabilele mijloace de apărare ale Egiptului: aruncătoarele de rachete din Sinai şi de la graniţa cu Negev. Lotz a mai obţinut şi o listă completă a tuturor oamenilor de ştiinţă nazişti din Cairo care lucrau la programe de armamente şi muniţii. Aceştia au fost executaţi pe rând de agenţii Mossad.

După doi ani de muncă sub acoperire, Lotz a fost în cele din urmă arestat şi condamnat. Egiptenii, dându-şi seama că era prea de preţ pentru a-l omorî, l-au ţinut în viaţă sperând să-l poată da în schimbul unor soldaţi egipteni capturaţi într-un viitor război cu Israelul. Încă o dată, Meir Amit era extrem de îngrijorat de capturarea lui Lotz.

Meir Amit a scris preşedintelui egiptean de atunci, Gamal Abdel Nasser, rugându-l să-l dea pe Lotz şi pe soţia sa în schimbul unor egipteni capturaţi de Israel. Nasser a refuzat. Amit a aplicat tactica presiunii psihologice.

„Le-am spus prizonierilor egipteni că îi reţineam pentru că Nasser refuzase să ne dea doi israelieni în schimbul lor. Le-am dat voie să scrie acasă. Iar în scrisori şi-au exprimat foarte bine sentimentele."

Meir Amit i-a scris din nou lui Nasser spunând că Israelul îi va acorda public tot creditul pentru recuperarea soldaţilor şi nu va sufla nici un cuvânt despre revenirea în ţară a lui Lotz şi a soţiei lui. Nasser tot n-a fost de acord. Aşa că Amit s-a plâns comandantului Naţiunilor Unite responsabil cu menţinerea păcii în Sinai. Ofiţerul a zburat până la Cairo şi a obţinut aşigurarea că Lotz şi soţia acestuia vor fi eliberaţi „la o dată ulterioară".

Meir Amit a înţeles limbajul codificat. O lună mai târziu, Lotz şi nevasta lui au părăsit în secret Cairo îndreptându-se spre Geneva. "Câteva ore mai târziu erau din nou în biroul meu."

Meir Amir şi-a dat seama că agenţii katsa vor avea nevoie de ajutor pe teren. A creat *sayanim-ul,* grupare a voluntarilor evrei. Fiecare sayan era un exemplu al strânselor legături dintre evreii din întreaga lume. Indiferent de

loialitatea pentru comunitatea sa, până la urmă un sayan îşi va dovedi adevăratul devotament: misticul devotament faţă de Israel şi nevoia de a-l proteja de duşmani.

Sayan-ul îndeplinea mai multe sarcini. Un sayan care conducea un centru de închiriat maşini i-a dat unui katsa o maşină, fără să mai întocmească actele de rigoare. O agenţie imobiliară sayan oferea cazare. Un sayan agent bancar putea să elibereze numerar în afara orelor de lucru. Un medic sayan dădea îngrijiri medicale - tratând o rană de glonţ de exemplu - fără să informeze autorităţile. *Sayanim-ul* primea numai bani pentru serviciile prestate.

Între ei adunau date tehnice şi tot felul de informaţii publice: o bârfă la un dineu, o ştire la radio, un paragraf dintr-un ziar, o poveste spusă numai pe jumătate la o petrecere. Aceştia vindeau ponturi agenţilor katsa. Fără *sayanim,* Mossad-ul n-ar putea opera.

Din nou, moştenirea lui Meir Amit prospera. În 1998 erau peste 4000 de sayanimi în Marea Britanie, şi aproape de patru ori mai mulţi în Statele Unite. În timp ce Meir Amit făcuse economii, acum Mossad-ul, pentru a-şi susţine operaţiunile internaţionale, cheltuia lunar câteva sute de milioane de dolari întreţinându-şi „comorile", plătind pentru cheltuielile sayanim, pentru ascunzători, pentru logistica şi cheltuielile operaţiunilor. Le mai lăsase încă ceva care să le amintească de vremea când le era şef: un limbaj aparte. Sistemul de scriere a rapoartelor era cunoscut sub numele de *naka;* „lumina zilei" reprezenta alerta de cel mai înalt grad; un *„kidon"* era membru Mossad care făcea parte din operativul specializat în asasinate; un *„neviot"* era un specialist în supravegheri; *yahalomin era* unitatea specială de comunicare cu agenţii katsa; *safanim era* o unitate de depistare a OEP, un *balder era* un mesager; un *slick era* ascunziş pentru documente, *teuds* erau documente false.

În acea dimineaţă de martie din 1997, în timp ce conducea gândindu-se la trecut, Meir Amit ştia că Mossad-ul se schimbase. Presat de cereri politice, în special de cele ale primului ministru Benyamin Netanyahu, Mossad-ul devenise periculos de izolat de serviciile străine secrete faţă de care Meir Amit se purtase atât de bine. Una era să ai drept motto, „Israelul întâi de toate şi întotdeauna." Şi era cu totul alta după cum spunea el, să fii „prins cu mâna în buzunarul prietenilor.” Cuvântul cheie era „prins", adăuga cu un zâmbet întunecat.

Un exemplu l-a constituit penetrarea în S.U.A. pe calea spionajului economic, ştiinţific şi tehnologic. O unitate specială, cu nume de cod AI, în ebraică „deasupra", a scotocit în Silicon Valley din California şi Ruta 128 din Boston, după secrete high-tech. Într-un raport către Consiliul Comitetului de Spionaj, CIA a alăturat Israelul altor 5 ţări care depuneau un „efort secret, direcţional de guvern şi pus la punct de acesta pentru a pune mâna pe secretele economice ale Statelor Unite."

Preşedintele organizaţiei secrete interne nemţeşti, Bundesamt Fur Verfassungschatz, i-a avertizat de curând pe şefii de departament că Mossad-ul rămânea cea mai mare ameninţare la adresa celor mai noi secrete informatice ale republicii. Un avertisment asemănător a fost lansat de către Direcţia Generală a Securităţii din Franţa, după ce un agent Mossad a fost reperat în apropierea Centrului de Interpretarea Imaginilor prin Satelit din Creil. Israelul încerca de mult să-şi egaleze capacitatea spaţială cu cea terestră. Serviciul de contraspionaj britanic MI5, a inclus în raportul către noul prim ministru, Tony Blair, detalii despre eforturile Mossad-ului de a obţine informaţii ştiinţifice şi de apărare secrete din Marea Britanie.

Meir Amit nu a obiectat, ca atare, la astfel de întâmplări, numai că de cele mai multe ori acestea păreau îndeplinite fără a se lua în considerare consecinţele pe termen lung.

Acelaşi lucru putea fi spus şi despre felul în care psihologii LAP îşi conduceau campaniile. Pe vremea lui, departamentul pusese la pune o reţea internaţională de relaţii cu presa pe care le folosise cu mult profesionalism. Un incident terorist din Europa ducea la un telefon către o organizaţie de presă care deţinea informaţii ce prezentau suficient interes pentru a fi folosite în poveste, dându-i astfel întorsătura care o vroia LAP. Unitatea se mai ocupa de asemenea de crearea de informaţii pe care ataşaţii de presă de la ambasadele israeliene le transmiteau mai departe unui jurnalist la un pahar sau la cină, când un „secret" putea fi împărtăşit în linişte iar o reputaţie putea fi discret poleită.

În timp ce esenţa contra-propagandei era aceeaşi, exista totuşi o diferenţă: alegerea ţintei sau a victimei. Lui Meir Amit i se părea că deciziile erau mult prea des făcute în funcţie de cerinţele politice: nevoia de a distrage atenţia de la vreo manevră diplomatică de întrajutorare pe care Israelul plănuia să o întreprindă în Estul Mijlociu,sau să-şi redobândească popularitatea, mai ales în Statele Unite.

Când zborul 800 al liniilor aeriene *Trans World* s-a prăbuşit pe coasta estică a Long Island la 17 iulie 1996 făcând 230 de victime, LAP a început o companie prin care sugera că tragedia a fost pusă la cale de Iran sau Irak, ambele duşmane ale Israelului. Curând mii de ştiri au pus paie pe foc. Un an mai târziu, după ce FBI-ul a investit 500 000 de dolari şi 10 000 de ore de muncă, şeful anchetelor, James K. Kallstrom, a exclus posibilitatea vreunei bombe teroriste sau a oricărei implicări criminale. În particular le-a spus colegilor săi că, „Dacă ar fi vreo cale să pun mâna pe nenorociţii ăia din Tel Aviv, mi-ar face mare plăcere. A trebuit să verificăm fiecare detaliu pe care l-au strecurat în media."

LAP a acţionat din nou după bombardarea Jocurilor Olimpice de la Atlanta. Ştirile false care s-au răspândit spuneau că bomba „semăna perfect" cu cele fabricate de cineva care învăţase meserie de la fabricanţii de bombe din Valea Bekaa din Liban. Povestea s-a răspândit-LAP a băgat spaima terorismului în americani. Şingurul suspect a fost un paznic ghinionist de la Jocuri - un om care nu avea cum să aibă legături cu terorismul internaţional - iar când acesta a fost găsit „curat", toată treaba a picat.

Încă o dată, Meir Amit a înţeles ce important era să i se amintească omenirii despre existenţa terorismului. Declaraţia a fost urmată de o ridicare din umeri, de parcă un foc lăuntric i-ar fi produs o stare de nervozitate. Cu mult timp în urmă învăţase să-şi ascundă sentimentele şi să fie vag atunci când era vorba de detalii; ani de-a rândul adevărata sa putere a fost ascunsă.

După părerea sa, declinul Mossad-ului începuse o dată cu asasinarea primului ministru Yitzhak Rabin la un marş al păcii la Tel Aviv în noiembrie 1995. Cu puţin timp înainte ca Rabin să fie împuşcat de un evreu extremist - încă un semn al crescândei indispoziţii a societăţii israeliene pe care l-a observat Meir Amit - Shabtai Shavit pe atunci directorul general al Mossad-ului, îi avertizase pe oamenii lui Rabin de un posibil atentat. Conform unuia dintre aceştia, posibilitatea a fost ignorată, fiind prea vagă „pentru a constitui o adevărată ameninţare."

În timpul lui Meir Amit, Mossad-ul tot nu avea dreptul să opereze în interiorul Israelului, aşa cum nici CIA nu putea opera în S.U.A. Totuşi, în ciuda reproşurilor, lui Meir Amit îi plăcea să spună că Mossad-ul a avut aceeaşi soartă cu cea a Israelului. Sub conducerea sa, ceea ce Mossad-ul a întreprins a avut de multe ori ecouri în străinătate. Pe multe dintre acestea le datora loialităţii, calitate care în momentul de faţă nu mai era la modă. Cu toate acestea oamenii încă îşi mai făceau treaba - la fel de periculoasă şi de

murdară ca întotdeauna - însă se întrebau dacă urmau să fie traşi la răspundere numai de către un superior sau şi de vreo figură politică în planul doi.

De-a lungul autostrăzii care leagă staţiunea Herzliyya de Tel Aviv exista un grup de clădiri înconjurat cu sârmă ghimpată. Aceasta este Academia Mossad. Unul dintre primele lucruri pe care le învăţa un nou ofiţer politic, un spion, într-o ambasadă străină din Tel Aviv este locul unde se afla clădirea maronie. Totuşi, dacă o publicaţie israeliană îi dădea în vileag existenţa, aceasta risca să fie dată în judecată. În 1996 au avut loc aprige discuţii în interiorul serviciului secret în legătură cu un ziar din Tel Aviv care publicase numele celui care fusese atunci numit director general al Mossad-ului, rigurosul Danny Yatom. S-a pus problema arestării reporterului ofensator şi a editorului acestuia. Până la urmă nu s-a mai întâmplat nimic atunci când Mossad-ul a realizat că numele lui Yatom apăruse în publicaţii din întreaga lume.

Meir Amit era complet împotriva demascărilor de acest fel: „Să numeşti un director activ e lucru serios. Spionajul e o treabă secretă şi deloc plăcută. Indiferent de ce a făcut unul sau altul, trebuie să-ţi aperi oamenii de cei din exterior. În interiorul organizaţiei îi poţi trata cum crezi de cuviinţă, însă în ochii lumii aceştia trebuie să rămână de

neatins şi, chiar mai mult, să fie necunoscuţi şi învăluiţi de mistere.”

Cât timp a ocupat postul de director general, numele său de cod a fost Ram. Cuvântul era în spiritul Vechiului Testament, într-un mod satisfăcător pentru un băiat crescut în spiritul primilor pionieri, într-un timp în care întreaga Palestina arabă era în revoltă împotriva britanicilor mandataţi dar şi a evreilor. S-a antrenat fizic încă de mic. Deşi avea o construcţie firavă, Meir Amit a devenit puternic şi în formă, lucru susţinut de credinţa că acesta era pământul *lui.* Eretz Israel, pământul Israelului. Nu conta dacă restul lumii a continuat să-i spună Palestina până în 1947, când Naţiunile Unite au propus separarea sa.

Naşterea unei naţiuni, a Israelului, a fost urmată la scurt timp de anihilarea ei de către armatele arabe care încercau să-şi ia înapoi teritoriile. Şase mii de evrei au murit; nimeni nu va şti vreodată numărul exact al arabilor care şi-au pierdut viaţa atunci. Vederea atâtor cadavre nu a făcut decât să grăbească maturizarea lui Meir Amit. Cel mai mult a contat sosirea supravieţuitorilor lagărelor de concentrare naziste, fiecare având tatuat pe piele câte un oribil număr albastru. „Priveliştea te făcea să te gândeşti la gradul de josnicie la care a ajuns lumea." Spuse de altcineva, cuvintele ar fi sunat nepotrivit de banale; Meir Amit le-a dat demnitate.

Cariera sa militară a fost aceea a unui soldat destinat să ajungă cât mai sus: a fost comandantul unei companii în Războiul de Independenţă din 1948; doi ani mai târziu a comandat o brigadă sub supravegherea lui Moshe Dayan; apoi, după 5 ani, a fost conducător de operaţiuni militare, al doilea ofiţer ca rang din Forţele de Apărare a Israelului. Un accident - paraşuta nu i s-a deschis decât pe jumătate -a pus capăt carierei sale militare. Guvernul israelian i-a plătit studiile la Columbia University, unde şi-a luat masterul în administrarea afacerilor. S-a întors în Israel fără slujbă.

Moshe Dayan a propus ca Meir Amit să devină şeful spionajului militar. În ciuda opoziţiei iniţiale, mai ales din cauză că nu avea nici un fel de experienţă în domeniu, a fost acceptat: „Singurul avantaj pe care îl aveam era că fusesem conducător pe câmpul de luptă şi că ştiam cât de importante erau informaţiile pentru soldaţii de pe front". La 25 martie 1963 a preluat conducerea Mossad-ului de la Isser Harel. A înfăptuit multe lucruri extrem de importante: a venit cu ideea asasinării inamicilor; a pus la punct o legătură secretă de lucru cu KGB-ul atunci când milioane de evrei erau persecutaţi, a reevaluat rolul femeilor şi folosirea capcanelor sexuale în cadrul serviciului secret; a fost de acord cu pătrunderea în palatul regelui

Hussein cu puţin înainte ca liderul hasemit să devină spion CIA în lumea arabă.

Tehnicile pe care le-a folosit pentru obţinerea acestor lucruri încă mai sunt folosite. Însă nimeni din exterior nu va afla vreodată cum de a ajuns să fie primul care să le pună în practică. Strângând din maxilare, ar spune numai că: „Sunt secrete şi sunt secretele mele."

Când a simţit că Mossad-ul ar fi avantajat de conducerea altcuiva, s-a retras fără zgomot; i-a adunat pe cei din subordinea sa şi le-a reamintit că atunci când vor simţi că munca pentru Mossad creează o problemă între etica personală şi cererile statului, ar trebui să îşi dea pe loc demisia. Apoi, după ce şi-au strâns mâinile, a plecat.

Însă nu a fost vreun director Mossad pe care să nu-l cheme la o cafea în biroul său din strada Jabotinsky din încântătoarea suburbie a Tel Aviv-ului, Ramat Gan. În timpul unor astfel de întâlniri, uşa biroului rămânea permanent închisă iar telefonul era scos din priză.

„Mama spunea mereu că dacă ai pierdut încrederea cuiva înseamnă că ai pierdut un prieten," a explicat acesta în engleză, având pe buze un zâmbet viclean de om în vârstă.

În afara rudelor celor mai apropiate - câţiva copii mici, nepoţi, veri şi prieteni de o viaţă - puţini îl cunosc cu adevărat pe Meir Amit. Iar el nici nu ar vrea ca lucrurile să stea altfel.

În acea dimineaţă de martie din 1997, Meir Amit părea surprinzător de tânăr la volan, arătând mai degrabă de 60 de ani decât de 75, câţi avea de fapt. Figura atletică de altădată se cam înmuiase; pe sub sacoul albastru bine croit se putea observa un început de burtă. Cu toate acestea, ochii îi erau încă destul de agili şi indescifrabili în timp ce se îndrepta spre bulevardul unde creşteau eucalipţi.

Nici el nu mai ţinea minte de câte ori făcuse drumul acesta, însă fiecare vizită aici îi aducea aminte de un vechi proverb: „ca să supravieţuieşti ca evreu înseamnă să lupţi până la moarte."

Tot acelaşi lucru se citea şi pe feţele soldaţilor care aşteptau raiduri la umbra copacilor de la ieşirea din tabăra de instrucţie pentru recruţi din Gilot, la nord de Tel Aviv. Aveau un aer în care citeai chiar o oarecare insolenţă; îşi făceau stagiul militar în cadrul Forţelor de Apărare Israeliene, fiind ferm convinşi că serveau cea mai grozavă armată din lume.

Puţini l-au recunoscut pe Meir Amit. Pentru ei era încă un bătrân care venise la monumentul comemorativ în apropierea căruia aşteptau ei. Israelul este ţara unor astfel de momente - în total peste 1 500 - ridicate în amintirea paraşutistilor, piloţilor, celor care conduc tancuri şi a infanteriei. Monumentele comemorează victimele a 5 războaie în toată regula şi aproape 50 de ani de incursiuni peste graniţe şi operaţiuni de gherilă. Totuşi, într-o ţară care îşi venerează eroii aşa cum n-a mai făcut-o nimeni din vremea romanilor care ocupaseră aceste pământuri, în tot Israelul, ba chiar nicăieri în lume, nu exista un monument ca cel la ridicarea căruia a ajutat Meir Amit.

Acesta e situat în interiorul perimetrului taberei de instrucţie pentru recruţi şi e format din mai multe clădiri din beton şi gresie, asamblate sub forma unui creier uman. Meir Amit a ales forma respectivă pentru că „spionajul are de-a face în primul rând cu intelectul şi nu cu agentul secret bronzat care face pe eroul."

Monumentul comemorează 557 bărbaţi şi femei care au lucrat în serviciile secrete israeliene, dintre care 71 au lucrat în slujba Mossad-ului.

Aceştia au murit peste tot în lume: în deserturile Irakului, în munţii Iranului, în junglele din America de Sud şi Centrală, în tufişurile din Africa, pe străzile Europei.

Meir Amit i-a cunoscut personal pe mulţi dintre aceştia; pe câţiva i-a trimis la moarte sigură în misiuni despre care spunea că erau „extrem de periculoase, însă acesta este regretabilul inevitabil al acestui tip de muncă. Cei care îşi pierd viaţa o fac pentru naţiune. Întotdeauna a fost aşa."

Pereţii netezi de gresie sunt însemnaţi doar cu numele şi data decesului. Nu se spune nimic despre cum a murit fiecare: spânzurat în Piaţa publică, soarta tuturor evreilor condamnaţi în ţările arabe; înjunghiat pe o străduţă fără nume; în urma a luni de tortură în închisoare. Nimeni nu va şti niciodată. Chiar şi Meir Amit nu putea decât să bănuiască câteodată, iar atunci îşi ţinea gândurile negre pentru el.

Monumentul nu este decât o parte dintr-un întreg complex comemorativ. În interiorul clădirilor se află Camera Dosarelor unde sunt ţinute biografiile tuturor agenţilor morţi. Informaţiile privind viaţa dinaintea şi din timpul serviciului militar sunt strânse cu grijă; însă nu şi cele despre ultima mişiune secretă. Fiecare agent îşi are ziua sa memorială, comemorată într-o mică sinagogă.

În astfel de sinagogi există un amfiteatru unde de ziua serviciului secret, familiile se adună pentru a-şi aminti de cei morţi. Câteodată Meir Amit li se adresează. Apoi vizitează muzeul memorialului, plin de obiecte vechi: un transmiţător montat într-un fier de călcat; un microfon cafetieră; cerneală simpatică într-o sticlă de parfum; reportofonul cu care a fost înregistrată în secret discuţia decisivă dintre Regele Hussein al Iordaniei şi preşedintele Nasser al Egiptului, premergătoare Războiului de Sase Zile.

Meir Amit a transformat povestirile despre bărbaţii care au folosit echipamentele în adevărate mituri ale eroismului. El subliniază de fiecare dată deghizarea pe care a folosit-o Ya'a Boqa'i cât timp a intrat şi a ieşit din Iordan până când a fost capturat şi executat în Amman în 1949, şi radioul de cristal pe care l-au folosit Max Binnet şi Moshe Marzuk pentru a conduce cea mai de succes reţea din Egipt până au murit în chinurile cele mai grele, dorindu-şi moartea într-o închisoare din Cairo.

Pentru Meir Amit aceştia erau cu toţii „Ghedeonii mei". Ghedeon este eroul din Vechiul Testament care a salvat Israelul din mâna unor duşmani foarte numeroşi datorită informaţiilor pe care le-a deţinut.

La urmă, trebuia să intre în labirint, însoţit de custodele muzeului. S-au oprit în faţa fiecărui nume gravat, înclinându-şi puţin capetele, iar apoi au mers mai departe. Tot ceremonialul s-a terminat brusc. Nu mai erau morţi pe care să-i pomeneşti cu pioşenie - numai spaţii goale pe gresia pietrei de mormânt unde urmau să fie adăugate nume.

Pentru un moment, Meir Amit a început din nou să viseze. Într-o ebraică şoptită, fostul şef Mossad i-a spus custodelui: „Orice s-ar întâmpla, trebuie să ne asigurăm că acest loc va dăinui."

Fără nici o legătură cu ce se spusese înainte, Meir Amit a adăugat că în biroul din Damasc al preşedintelui Hafiz al-Assad al Siriei se afla o şingură imagine, o fotografie a locului unde în 1187 Saladin i-a înfrânt pe cruciaţi,[4] ceea ce a dus la recucerirea Ierusalimului.

Pentru Meir Amit, mândria pe care o nutreşte Assad pentru acea fotografie „are o conotaţie pentru Israel. Ne vede aşa cum a făcut-o şi Saladin - ca pe un popor pe care urmează să-l cucerească în cele din urmă. Sunt mulţi care gândesc în felul acesta. Unii chiar susţin că ne sunt prieteni. Trebuie să fim extrem de precauţi în ceea ce-i priveşte..."

S-a oprit, şi-a luat la revedere de la custode şi s-a îndreptat spre maşină, ca şi cum spusese deja prea multe; ca şi cum ceea ce a spus ar fi înteţit şi mai mult zvonurile care începuseră să circule în interiorul

serviciului secret israelian. Încă o criză în relaţia dintre Mossad şi serviciul secret american avea să izbucnească - cu posibile urmări devastatoare pentru Israel.

Deja implicat în scandalul care fierbea era unul dintre cei mai vioi şi mai duri agenţi care fuseseră în subordinea lui Meir Amit, un om care câştigase deja un loc în cartea de istorie drept cel care l-a capturat pe Adolf Eichmann, şi căruia încă îi mai plăcea să se joace cu focul.

CAPITOLUL 4

Spionul cu masca de fier

Locuitorii bogaţi din elegantul cartier Afeka în nordul Tel-Aviv-ului se obişnuiseră să-l vadă pe Rafael „Rafi" Eitan, un bărbat în vârstă, scund, gras, miop şi care abia dacă mai auzea cu urechea dreaptă de când luptase în Războiul de Independenţă al Israelului, întorcându-se acasă cu ţevi vechi, lanţuri uzate de biciclete şi alte tipuri de vechituri de metal. Purtând o cămaşă şi o pereche de pantaloni ieftini cumpăraţi de la supermarket, cu faţa acoperită de o mască de sudor, acesta transforma deşeurile în sculpturi suprarealiste cu ajutorul unui aparat de sudură.

Unii vecini se întrebau dacă ce făcea nu era o formă de evadare. Ştiau că omorâse pentru ţară, nu pe câmpul de luptă ci în misiuni secrete care făceau parte din neîncetatul război sub acoperire pe care Israelul îl purta împotriva duşmanilor statului. Nici un vecin nu ştia câţi oameni omorâse Rafi Eitan, câteodată chiar cu propriile mâini puternice şi butucănoase. Tot ce le spunea era că: „De fiecare dată când omoram trebuia să le văd ochii, albul ochilor. Atunci eram foarte calm, foarte concentrat, şi cu gândul numai la ce trebuia să fac. Atunci o făceam. Asta era tot." Îşi însoţea spusele de zâmbetul binevoitor pe care îl folosesc cei puternici atunci când caută aprobarea celor slabi.

Rafi Eitan fusese pentru aproape un sfert de veac director adjunct de operaţiuni al Mossad-ului. Nu era de el munca de birou, unde trebuia să citească rapoarte şi să-i trimită pe alţii să-i îndeplinească ordinele. De fiecare dată când avea ocazia, mergea pe teren având o ţinută demnă, mânat de o întreagă filozofie pe care o redusese la o propoziţie scurtă şi cuprinzătoare: „Dacă nu faci parte din răspuns, atunci faci parte din problemă."

Nu mai fusese nimeni altul care să-l întreacă în duritate şi sânge rece, şiretenie, în abilitatea de a improviza cu o viteză uimitoare; avea un talent înnăscut de a demasca chiar şi cel mai bine pus la punct plan şi o neobosită forţă de a urmări şi prinde o victimă. S-a folosit de toate aceste calităţi într-o singură misiune care i-a adus faima- răpirea lui Adolf Eichmann, birocratul nazist care a transpus în practică oribila Soluţie Finală a lui Hitler.

Pentru vecinii săi de pe strada Shay, Rafi Eitan era o figură respectabilă, omul care le răzbunase rudele moarte, care a reamintit lumii că toţi naziştii sunt periculoşi. Nu se plictiseau niciodată să-l asculte la el acasă povestind despre o operaţiune încă neegalată de alta mai îndrăzneaţă.

Înconjurat de obiecte de artă, Rafi Eitan îşi încrucişa braţele musculoase, îşi înclina capul pătrăţos, şi pentru un moment nu mai spunea nimic, lăsându-şi ascultătorii să-şi aducă aminte de vremurile când, în ciuda tuturor greutăţilor, Israelul luase fiinţă. Apoi, cu o voce puternică, a început să le spună prietenilor săi de încredere cum a început capturarea lui Adolf Eichmann. În primul rând a pus la cale planul celei mai senzaţionale răpiri din toate timpurile.

După cel de-al doilea război mondial, depistarea criminalilor nazişti de război era iniţial făcută de către supravieţuitorii holocaustului. Îşi spuneau Nokmin, „Răzbunătorii." Nu se mai încurcau cu procesele legale. Pur şi simplu executau orice nazist le ieşea în cale. Rafi Eitan nu auzise de nici un caz în care aceştia să fi omorât pe cine nu trebuia. Oficial, Israelul acorda puţină importanţă prinderii criminalilor de război. Era o chestiune de prioritate. Ca naţiune, Israelul abia dacă mai rezista, încă înconjurat de statele arabe ostile. Toate trebuiau făcute la timpul lor. Ţara aproape că rămăsese fără nici un ban. Nu-şi puteau permite să rezolve nedreptăţile trecutului.

În 1957, Mossad-ul a primit senzaţionala ştire cum că Eichmann fusese văzut în Argentina. Rafi Eitan, deja o stea în cadrul Mossad-ului în urma incursiunilor iscusite împotriva arabilor, a fost ales desemnat să-l captureze pe Eichmann şi să-l aducă în Israel pentru a fi judecat.

I s-a spus că rezultatul va fi extrem de benefic. Ar fi un act de justiţie divină pentru poporul său. Ar aminti lumii de lagărele de concentrare şi de nevoia de a se asigura că aşa ceva nu se va mai repeta niciodată. Ar plasa Mossad-ul în fruntea serviciilor secrete din lumea întreagă. Nici un alt

serviciu nu mai îndrăznise să încerce o astfel de operaţiune. Riscurile erau însă pe măsură. Urma să lucreze la mii de mile depărtare de casă, călătorind cu documente false, bazându-se exclusiv pe forţele proprii şi activând într-un mediu ostil. Argentina era raiul naziştilor. Acolo echipa Mossad putea sfârşi în închisoare sau putea chiar să fie ucisă.

Tirnp de doi ani lungi, Rafi Eitan a aşteptat răbdător în timp ce prima tentativă de supraveghere a fost confirmată - bărbatul care locuia în cartierul clasei mijlocii din Buenos Aires sub numele de Ricardo Klement era Adolf Eichmann.

Când a primit ordinul de începere a acţiunii, Rafi Eitan a devenit „rece ca gheaţa." Se gândise deja la tot ce putea merge prost. Urmările politice, diplomatice şi, pentru el, cele profesionale, aveau să fie enorme. De asemenea se întrebase ce urma să se întâmple când, după capturarea lui Eichman, poliţia argentiniană avea să intervină. „M-am hotărât să-l strâng de gât pe Eichmann cu propriile mele mâini. Dacă m-ar fi prins aş fi avut argument la tribunal că acţionasem în virtutea biblicei zicale, „ochi pentru ochi."

Liniile aeriene naţionale, El Al, cumpăraseră special din banii economisiţi un avion Britannia pentru drumul lung până în Argentina.

Rafi Eitan a spus:

„Am trimis pe cineva în Anglia să cumpere unul. A dat banii şi a luat avionul. Oficial, zborul către Argentina trebuia să transporte o delegaţie israeliană care să participe la sărbătorirea a 50 de ani de independenţă a ţării. Nici unul din delegaţi nu a ştiut de ce i-am însoţit sau că în capătul avionului pregătisem o mică celulă pentru Eichmann."

Rafi Eitan şi echipa sa au ajuns la Buenos Aires în mai 1960. S-au stabilit în una din cele 7 ascunzători pe care le închiriase dinainte un agent Mossad. Uneia i s-a dat numele de cod ebraic *Maoz,* sau „Fortăreaţa". Apartamentul avea să fie pe post de bază pentru operaţiune. O altă ascunzătoare a fost numită *Tira,* sau „Palat", loc unde avea să fie ţinut Eichmann după capturare. Celelalte ascunzători erau necesare în caz că Eichmann trebuia mutat din cauza unui raid poliţienesc. De asemenea, o duzină de maşini a fost închiriată pentru operaţiune.

Când totul a fost pus la punct, Rafi Eitan a devenit calm şi hotărât. Orice îndoieli cu privire la un eventual eşec au dispărut; perspectiva acţiunii înlocuise tensiunea aşteptării. Timp de 3 zile, el şi echipa sa l-au urmărit pe Adolf Eichmann, care odinioară nu se deplasa nicăieri fără şoferul şi

limuzina sa Mercedes, cum călătorea cu autobuzul şi cobora la colţul străzii Garibaldi dintr-o suburbie de la marginea oraşului, la fel de punctual ca atunci când a semnat ordinele de trimitere în lagărele de concentrare.

În noaptea de 10 mai 1960, Rafi Eitan a ales pentru răpire un şofer şi pe alţi doi care să-l înşface pe Eichmann o dată ce acesta urca în maşină. Unul dintre oameni fusese antrenat să captureze o persoană în plină stradă. Rafi Eitan avea să stea lângă şofer, „gata să ajut cum puteam."

Operaţiunea a fost stabilită pentru seara următoare. Pe data de 11mai, la ora 8:00 P.M., maşina echipei a intrat pe strada Garibaldi.

Nu era nici urmă de tensiune. Trecuseră cu toţii de mult de faza asta. Nu era nimic de spus. Rafi Eitan s-a uitat la ceas: 8:03. Au condus în susul şi-n josul străzii. 8:04. Mai multe autobuze au oprit şi au plecat. La 8:05 a mai venit un autobuz. L-au văzut pe Eichmann coborând. Pentru Rafi Eitan, „arăta puţin cam obosit, probabil la fel cum arăta şi după o zi în care îi trimitea pe oamenii mei în lagărele de concentrare.”

„Strada era încă pustie. În spatele meu l-am auzit pe specialistul în răpiri deschizând uşa. Am condus până am ajuns chiar în spatele lui Eichmann. Mergea destul de repede, ca şi cum ar fi vroit să ajungă acasă pentru cină. Îl auzeam pe specialist respirând constant, aşa cum învăţase la antrenament. Redusese timpul răpirii la 12 secunde."

Maşina a ajuns în dreptul lui Eichmann. Acesta s-a întors pe jumătate şi s-a uitat mirat la specialistul care se dădea jos din maşină. În acelaşi moment, omul s-a împiedicat din cauza unui şiret desfăcut, gata să cadă. Pentru un moment, Rafi Eitan a fost prea uimit ca să se poată mişca. Traversase jumătate din glob pentru a-l prinde pe omul care trimisese 6 milioane de evrei la moarte, şi erau cât pe ce să-l rateze din cauza unui şiret legat prost. Eichmann începea să se îndepărteze repede. Rafi Eitan a sărit din maşină.

„L-am apucat de gât cu aşa o forţă încât am văzut cum îi ies ochii din orbite. Mai aveam puţin şi-l strangulam. Specialistul era în picioare şi ţinea uşa deschisă. L-am azvârlit pe Eichmann pe bancheta din spate. Specialistul s-a aruncat înăuntru, stând pe jumătate pe Eichmann. Toată treaba nu a durat mai mult de 5 secunde."

De pe locul din faţă, Rafi Eitan putea simţi respiraţia acră a lui Eichmann care se chinuia să respire. Specialistul i-a mişcat maxilarul în sus şi în jos. Eichmann s-a calmat. A reuşit chiar să întrebe ce înseamnă această ofensă.

Nimeni nu vorbea cu el. În tăcere au ajuns la ascunzătoare, la 5 km mai departe. Rafi Eitan i-a cerut lui Eichmann să se dezbrace în pielea goală. I-a comparat apoi măsurile cu cele din dosarul SS pe care îl obţinuse. N-a fost mirat să vadă că Eichmann reuşise să-şi scoată tatuajul SS. Însă toate celelalte măsurători se potriveau cu cele din dosar - mărimea capului, distanţa de la cot la încheietură, de la genunchi la gleznă. L-a legat pe Eichmann de pat. Timp de 10 ore l-au lăsat într-o linişte deplină. Rafi Eitan vroia să-i producă „un sentiment de descurajare. Chiar înainte de răsărit, Eichmann ajunsese într-o stare de maximă vulnerabilitate psihică. L-am întrebat cum îl cheamă. Mi-a dat un nume spaniol. Am spus, nu, nu, nu, numele nemţesc. Şi-a spus pseudonimul nemţesc - acela pe care l-a folosit când a fugit din Germania. Am spus din nou, nu, nu, nu, numele tău adevărat, numele SS. S-a întins pe pat ca şi cum vroia să aibă toată atenţia noastră şi a spus tare şi clar, 'Adolf Eichmann.' Nu l-am mai întrebat nimic altceva. Nu mai aveam de ce."

În următoarele 7 zile, Eichmann şi cei care l-au capturat au stat închişi în casă. În acest timp, nimeni nu vorbea cu el. Mânca, se spăla şi se ducea la toaletă într-o linişte deplină. Pentru Rafi Eitan:

„Liniştea era mai mult decât o regulă a operaţiunii. Nu vroiam să-i arătăm lui Eichmann cât de nervoşi eram. Asta i-ar fi dat speranţă. Iar speranţa transformă o persoană disperată în una periculoasă. Trebuia să se simtă la fel de disperat ca şi oamenii mei în timp ce erau transportaţi în trenuri spre lagărele de concentrare."

Decizia ducerii acestuia din ascunzătoare până la avionul El Al care aştepta să transporte acasă delegaţia şi-a avut propria tentă de umor negru. În primul rând Eichmann a fost îmbrăcat în uniforma liniei aeriene pe care Rafi Eitan o adusese din Israel. L-au făcut să bea o sticlă de whisky, îmbătându-l de-a binelea.

Eitan şi echipa s-au îmbrăcat şi ei în uniformele de zbor şi s-au stropit intenţionat cu whisky. Îndesând un chipiu pe capul lui Eichman şi înghesuindu-l pe bancheta din spate a maşinii, Rafi Eitan a condus până la baza militară unde avionul aştepta cu motoarele pornite.

La poarta bazei, soldaţii argentinieni au făcut semn maşinii să se oprească. În spate, Eichmann sforăia. Rafi Eitan îşi aduce aminte:

„În maşină puţea ca într-o distilerie. Acela a fost momentul în care am câştigat cu toţii premiile Oscar Mossad ! Am făcut pe evreii beţi care nu

rezistă la băuturile argentiniene tari. Gărzile au fost amuzate şi l-au lăsat în pace pe Eichmann".

Pe 21 mai 1960, la cinci minute după miezul nopţii, Britannia a decolat avându-l la bord pe Eichmann care încă sforăia în celula din capătul avionului.

După un lung proces, Eichmann a fost găşit vinovat de crime împotriva umanităţii. În ziua execuţiei, la 31 mai 1962, Rafi Eitan se afla în camera de execuţie la închisoarea Ramla: „Eichmann s-a uitat la mine şi a spus: 'O să-ţi vină şi ţie vremea să mă urmezi, evreule', iar eu i-am răspuns: 'Însă nu azi, Adolf, nu azi.' În momentul următor s-a deschis o trapă. Eichmann a scos un sunet de om care se sufoca. Apoi au început să-i miroasă maţele care i se întorceau pe dos, apoi s-a auzit numai zgomotul sforii care opunea rezistenţă. Un sunet foarte satisfăcător."

Un cuptor special fusese construit pentru a-i incinera trupul. În câteva ore, cenuşa i-a fost împrăştiată în mare, pe o suprafaţă destul de extinsă. Ben-Gurion a ordonat să nu mai rămână nici o urmă, pentru a nu încuraja simpatizanţii să-l transforme pe Eichmann într-o figură nazistă de cult. Israelul îl vroia ras de pe faţa pământului. Apoi cuptorul a fost dezasamblat şi niciodată folosit din nou. În acea seară, Rafi Eitan stătea pe malul mării privind în larg şi simţindu-se împăcat, „ştiind că mi-am îndeplinit mişiunea. Asta îţi dă mereu un sentiment plăcut."

Ca şef adjunct al operaţiunilor Mossad, meseria lui Rafi Eitan a continuat să-l poarte prin întreaga Europă să găsească şi să omoare terorişti arabi. Pentru aceasta folosea bombe acţionate de telecomenzi, arma aleasă de Mossad, Beretta, iar când liniştea era esenţială, propriile mâini, fie pentru a strangula o victimă cu un fir de oţel, fie administrând o lovitură mortală de pumn la ceafă. Omora întotdeauna fără remuşcări.

Când se întorcea acasă, petrecea ore în şir în faţa cuptorului din curte, înconjurat de scântei, absorbit totalmente de metalul pe care îl modela după plac. Apoi pleca din nou, în călătorii în care trebuia să schimbe avionul de mai multe ori pentru a ajunge la destinaţie. Pentru fiecare călătorie îşi alegea o naţionalitate şi o identitate diferită, construită în jurul numeroaselor paşapoarte furate sau falsificate perfect pe care Mossad-ul le adunase cu răbdare.

Când nu omora, se ocupa cu recrutarea de sayanimi, alt lucru la care se pricepea. Avea o tactică pe care o aplica, făcând astfel apel la dragostea

evreilor pentru ţara lor.

„Le spuneam că timp de 2000 de ani poporul nostru a visat. Că timp de 2000 de ani noi, evreii, ne-am rugat pentru mântuire, în cântece, în proză, în inimi, cu toţii am păstrat viu visul - iar visul ne-a ţinut în viaţă pe noi. Acum s-a împlinit. Şi apoi adăugam: ca să fim siguri că visul continuă, avem nevoie de oameni ca tine."

În cafenele, de-a lungul bulevardelor pariziene, în restaurante, pe malul Rinului, la Madrid, Bruxelles şi Londra repeta cuvintele emoţionante. Foarte des, viziunea sa despre ce înseamnă să fii evreu în zilele noastre mai coopta câte un fan. Pentru cei care ezitau, îmbina cu pricepere motivele personale cu cele politice, repovestind întâmplări de când era în cadrul Haganah-ului şi despre Ben-Gurion şi alţi lideri. Ultima urmă de împotrivire dispărea pe loc.

În curând avea peste 100 de bărbaţi şi femei în toată Europa care să-i îndeplinească ordinele: avocaţi, dentişti, profesori, doctori, croitori, comercianţi, femei casnice, secretare. Dintre toţi aceştia, îndrăgea un grup anume: evreii germani care se întorseseră în ţara holocaustului; Rafi Eitan îi numea „spionii supravieţuitori."

Trudind în subteranul activităţilor Mossad, Rafi Eitan a avut grijă să nu facă politică, îndepărtându-se astfel de ceea ce învrăjbea serviciul secret israelian. Ştia ce se întâmpla, şi anume manevrele celor de la Aman, serviciul secret militar, în frunte cu Shin Bet, care vroiau să reducă autoritatea supremă a Mossad-ului. Auzise de intrigile politice care formau şi reformau, de rapoartele „numai ochi" pe care aceştia le trimiteau primului ministru. Însă în timpul lui Meir Amit, Mossad-ul a rămas de neclintit, înlăturând orice încercări prin care se dorea să se revină asupra poziţiei iniţiale.

Apoi, într-o bună zi, Meir Amit n-a mai fost la conducere; n-a mai fost văzut mergând vioi pe coridoare şi nici privind pătrunzător sau zâmbind cu acel zâmbet care părea că nu îi atingea niciodată buzele. În urma plecării lui, colegii l-au îndemnat pe Rafi Eitan să-i lase să-l voteze drept înlocuitorul lui Amit, subliniind că avea toate calităţile necesare şi că inspira loialitate şi popularitate în Mossad. Însă până să se decidă Rafi Eitan, postul a revenit unui desemnat al Partidului Muncii, palidul şi pedantul Zvi Zamir. Rafi Eitan şi-a dat demisia. Nu s-a certat cu noul şef Mossad; pur şi simplu a simţit că Mossad-ul nu mai avea cum să fie un loc

unde să se simtă „confortabil." În timpul lui Meir Amit, misiunile sale au fost efectiv libere; a simţit că Zamir avea să „nu se abată de la reguli. Asta nu era pentru mine."

Rafi Eitan s-a apucat să facă consultanţă, punându-se în slujba firmelor care vroiau să-şi îmbunătăţească securitatea sau a persoanelor fizice bogate care vroiau să-şi antreneze personalul pentru a-l putea apăra de un eventual atac terorist. Dar nu pentru mult timp. După un an, Rafi Eitan a lăsat să se afle că era gata să reintre în vâltoarea serviciului de spionaj.

Când Yitzhak Rabin a devenit prim ministru în 1974, acesta l-a desemnat pe agresivul şi întreprinzătorul Yitzhak Hofi, la conducerea Mossad-ului şi l-a subordonat rapacelui Ariei Sharon, consilierul lui Rabin pe probleme de securitate. În foarte scurt timp, Sharon l-a făcut pe Rafi Eitan aşistentul său personal. Hofi s-a trezit astfel lucrând cu un om care avea aceeaşi atitudine dură faţă de operaţiunile serviciului secret.

Trei ani mai târziu, într-o altă remaniere a guvernului, un nou prim ministru, Menachem Begin, l-a numit pe Rafi Eitan consilier personal în probleme de terorism. Prima mişcare a lui Eitan a fost organizarea asasinării palestinianului responsabil cu plănuirea masacrului de la Jocurile Olimpice de la Munchen din 1972, când 11 atleţi israelieni au fost masacraţi.[1] Cei care îi omorâseră fuseseră deja executaţi de Mossad.

Primul care a murit stătea în holul blocului său din Roma când a fost împuşcat de aproape, de 11 ori - câte un glonţ pentru fiecare atlet omorât. Când cel de-al doilea terorist a răspuns la telefon în apartamentul său din Paris, o bombă, montată în receptor şi acţionată prin telecomandă, a explodat, zburându-i capul de pe umeri. Un alt terorist dormea în camera sa de hotel din Nicosia când a fost omorât de o bombă asemănătoare. Pentru a crea panică în rândul membrilor grupării *Septembrie Negru* care omorâse atleţii şi care mai erau încă în viaţă, Mossad-ul a aranjat ca anunţurile mortuare ale acestora să apară în ziarele locale arăbeşti. Familiile acestora au primit flori şi scrisori de condoleanţe cu puţin timp *înainte* ca fiecare dintre aceştia să fie ucis.

Rafi Eitan a pornit în căutarea liderului acestora, Ali Hassan Salameh, cunoscut în lumea arabă sub numele de „Prinţul Roşu." De la incidentul din Munchen, acesta se mutase dintr-o capitală arabă în alta, dând lecţii de strategie grupurilor teroriste. De fiecare dată când Rafi Eitan era gata să acţioneze, Prinţul Roşu îşi schimba din nou cartierul general. Însă până la

urmă s-a stabilit printre artizanii de bombe din Beirut. Rafi Eitan cunoştea bine oraşul. Chiar şi aşa, a hotărât să-şi împrospăteze memoria. Dându-se drept om de afaceri grec, acesta a plecat la Beirut. În numai câteva zile a aflat unde locuia Salameh şi care era programul acestuia.

Rafi Eitan s-a întors la Tel-Aviv şi şi-a făcut planurile. Trei agenţi Mossad care puteau fi luaţi drept arabi au trecut graniţa în Liban şi au mers în oraş. Unul a închiriat o maşină. Cel de-al doilea i-a montat o serie de bombe în caroserie, capotă şi uşi. Al treilea a parcat-o pe ruta pe care mergea Prinţul Roşu în fiecare dimineaţă. Folosind cu exactitate timpii indicaţi de Rafi Eitan, maşina a fost programată să sară în aer când Salameh era în dreptul ei. Aşa s-a şi întâmplat, împrăştiindu-i măruntaiele în toate părţile.

Rafi Eitan a dovedit încă o dată că era un executant în cadrul serviciului secret israelian. Însă primul ministru Menachem Begin a decis că Rafi era prea preţios să mai rişte cu astfel de misiuni periculoase. I-a spus consilierul său că de acum înainte trebuia să rămână la birou şi să fie discret. De curând, John le Carre I-a folosit pe Eitan ca model pentru personajul principal care depista terorişti în thriller-ul său *The Little Drummer.*

Însă credibilitatea pe care i-a acordat-o imaginaţiei unui romancier nu l-a liniştit cu nimic pe Rafi Eitan. Vroia să se afle în miezul acţiunii, nu la birou sau la nesfârşitele şedinţe de conducere. A început să-l bată la cap pe primul ministru Begin să-i dea altceva de făcut.

După ce a ezitat ceva timp - căci Rafi Eitan era consilier excelent pe probleme de contraspionaj - Begin l-a pus într-unul dintre cele mai sensibile posturi din cadrul serviciului secret, post care avea să-l solicite intelectual şi să-i satisfacă dorinţa de muncă de teren. A fost numit directorul Biroului Coordonărilor Ştiinţifice, cunoscut în ebraică sub acronimul LAKAM.

Înfiinţat în 1960, operase pe post de unitate de spionaj a Ministerului Apărării, trebuind să adune informaţii „cu orice preţ." În general, aceasta înseamnă să fure sau să mituiască oamenii să vorbească. Încă de la început, LAKAM a fost deranjat de ostilitatea Mossad-ului care vedea unitatea ca pe proverbialul „nou venit." Isser Harel şi Meir Amit au încercat amândoi fie să oprească activitatea LAKAM, fie să-l absoarbă în Mossad. Însă Shimon Peres, ministrul adjunct al Apărării a susţinut insistent că ministerul său avea nevoie de propria agenţie care să adune informaţii. Încet dar sigur, LAKAM şi-a continuat treaba, instalându-şi birouri în New York,

Washington, Boston şi Los Angeles, toate centre cheie ale ştiinţei pe muchie de cuţit. În fiecare săptămână, personalul LAKAM îşi făcea datoria de a trimite în Israel pachete cu jurnale tehnice, ştiind că FBI-ul era cu ochii pe ei.

Aceste supravegheri s-au intensificat după 1968, când s-a descoperit că unul dintre inginerii care lucrau la construirea navei aeriene de război Mirage IIIC furase peste 200.000 de schiţe. Acesta a primit o pedeapsă de 4 ani şi jumătate - pentru că dăduse LAKAM-ului informaţii despre cum să-şi construiască propriile copii după Mirage. De atunci LAKAM s-a mai bucurat şi de alte mici succese.

Pentru Rafi Eitan, reuşita cu Mirage a fost factorul decisiv. Ce reuşiseră odată puteau reuşi din nou. Avea de gând să transforme „muribundul" LAKAM într-o forţă pe care să nu o poată ignora nimeni.

Mutându-se din birourile neîncăpătoare din Tel-Aviv, le-a spus noilor săi subalterni, impresionaţi că acum erau conduşi de aşa o figură legendară, că dacă ar fi să-şi pună toate cunoştinţele sale despre ştiinţă într-o eprubetă, tot ar mai rămâne destul loc liber, însă, a adăugat, era un om care învăţa repede.

A intrat în lumea ştiinţei căutând potenţiale ţinte pe care să le cunoască. Pleca de acasă înainte de răsărit şi de multe ori se întorcea pe la miezul nopţii cu suluri tehnice pe care le citea până în zori; nu prea mai avea timp să se relaxeze sculptând fierul vechi. În timp ce absorbea imensele cantităţi de informaţii, a reluat legătura cu vechiul său serviciu. Mossad-ul avea acum un nou director: Nahum Admoni. Ca şi Rafi Eitan, Admoni suspecta intenţiile americanilor în Orientul Mijlociu. În aparenţă, Washington-ul continua să-şi arate angajamentul faţă de Israel, iar CIA ţinea deschis canalul de contact pe care îl deschiseseră Isser Harel şi Allen Dulles. Însă Admoni se plângea că informaţiile nu prezentau mare interes.

Şeful Mossad era de asemenea îngrijorat de raporturile primite de la agenţii katsa şi sayanimii bine plasaţi la Washington. Aceştia aflaseră de întâlniri secrete între înalţii oficiali ai departamentului de stat şi lideri arabi din anturajul lui Yasser Arafat, care discutaseră despre metodele de a obliga Israelul să fie mai înţelegător cu privire la cererile palestinienilor. Admoni i-a spus lui Rafi Eitan că acum simţea că nu mai putea numi Statele Unite „manta de vreme rea".

Atitudinea avea să fie întărită de un incident care va şoca credinţa americană în inviolabilitatea sa, lucru care nu se mai întâmplase de la

războiul din Vietnam.

În august 1983, agenţii Mossad au aflat că se pregătea un atac împotriva forţelor Statelor Unite care se aflau în Beirut pe post de menţinători ONU ai păcii. Agenţii au identificat un camion care avea să conţină o jumătate de tonă de explozibili. Mossad-ul ar fi trebuit să transmită informaţia CIA. Însă la o întrunire la sediul Mossad-ului din bulevardul Regele Saul, personal a fost informat că „oamenii noştri trebuie să fie cu ochii pe camion. Iar în ce-i priveşte pe yankei, noi nu suntem aici ca să-i apărăm. Pot să-şi poarte şi singuri de grijă. Dacă începem să facem prea multe pentru yankei ne aprindem singuri paie în cap".

La 23 octombrie 1983, supravegheat îndeaproape de agenţii Mossad, camionul a intrat cu viteză maximă în baza Batalionului 8 al marinei americane din apropierea aeroportului Beirutului; 241 soldaţi din infanteria marină au murit.

Reacţia în rândul eşaloanelor Mossad, după spusele unui fost ofiţer, Victor Ostrovsky, a fost că, „dacă vor să-şi bage nasul în afacerile Libanului, lasă-i să plătească preţul."

Rafi Eitan a început să se gândească serios la monitorizarea S.U.A. Comunitatea ştiinţifică de aici era cea mai avansată din lume, iar tehnologia militară era de neegalat. LAKAM ar fi dat lovitura dacă putea pune mâna numai pe câteva astfel de informaţii. Primul obstacol pe care trebuiau să-l depăşească era şi cel mai greu: găsirea unui informator destul de bine plasat care să le poată furniza materialul.

Folosindu-se de lista sayanim-ilor americani la a cărei întocmire a ajutat cât timp a lucrat pentru Mossad, Rafi a dat de veste că era interesat să găsească pe cineva din Statele Unite care lucra în domeniul ştiinţei şi despre care se ştia că era pro-lsrael. Luni de zile nu a primit nici un răspuns.

Apoi, în aprilie 1984, Aviem Sella, colonel în aviaţia israeliană care studia informatica în fiecare sâmbătă la Universitatea din New York, a mers la o petrecere dată de un ginecolog evreu bogat în estul Manhattan-ului. Sella, o mică celebritate în cadrul comunităţii evreieşti din oraş, era cunoscut drept pilotul ce condusese cu 3 ani în urmă un atac aerian care a distrus un reactor nuclear irakian.

La petrecere se mai afla şi un tânăr sfios care zâmbea ruşinos şi care nu părea să se simtă în largul lui printre grupurile de doctori, avocaţi şi bancheri. I-a spus lui Sella că se numea Jonathan Pollard, şi că singurul motiv pentru care venise la petrecere era ca să-l cunoască pe el. Ruşinat de

aşa o vădită admiraţie, Sella a schimbat câteva vorbe din politeţe, şi era gata să plece când Pollard a recunoscut că nu era numai un sionist convins, dar că lucra pentru serviciul secret naval american. În foarte scurt timp, vicleanul Sella a aflat că Pollard lucra în Centrul de alertă anti-terorist, într-una din cele mai secrete instituţii, în Suitland, Maryland. Printre îndatoririle lui Pollard se număra şi monitorizarea întregului material secret despre activităţile teroriste din lume. Postul său era extrem de important în cadrul serviciului secret al S.U.A.

Sella nu şi-a putut crede urechilor, mai ales când Pollard a început să dea detalii exacte despre incidente petrecute când serviciul secret al S.U.A. nu a cooperat cu partea israeliană. Sella a început să se întrebe dacă Pollard nu făcea parte dintr-o operaţiune condusă de FBI prin care se încerca recrutarea unui israelian.

Totuşi era ceva în legătură cu Pollard care părea veridic. În aceeaşi noapte, Sella a telefonat la Tel-Aviv şi a vorbit cu comandantul său. Ofiţerul a dat legătura şefului de stat major al aviaţiei israeliene. Sella a primit ordin să dezvolte contactul cu Pollard.

Au început să se întâlnească: la patinoarul din Rockefeller Plaza; într-o cafenea din strada 48; în Central Park. De fiecare dată Pollard îi înmâna documente secrete pentru a-şi confirma spusele, Sella trimitea apoi materialele la Tel-Aviv, bucurându-se de sentimentul pe care i-| dădea implicarea într-o operaţiune secretă importantă. A fost deci uimit, pe bună dreptate, la aflarea veştii că Mossad-ul ştia totul despre Pollard, care se mai oferise cu doi ani în urmă să spioneze pentru ei, însă a fost refuzat, fiind catalogat „nesigur". Un agent katsa care lucra pentru Mossad l-a descris pe Pollard ca „singuratic şi cu o imagine nerealistă asupra Israelului."

Nefiind dispus să-şi piardă rolul pe care îl avea într-o operaţiune evident mult mai interesantă decât statul în faţa calculatorului într-o sală de curs, Sella a început să caute o cale de a rămâne în mijlocul problemei. În timpul şederii sale la New York l-a cunoscut pe ataşatul pe probleme ştiinţifice al consulatului israelian din oraş. Numele său era Yosef Yagur. Fusese numit de Eitan în fruntea tuturor operaţiunilor LAKAM din S.U.A.

Sella l-a invitat pe Yagur să ia cina cu el şi cu Pollard. În timpul mesei, Pollard a repetat că Israelului nu i se dădeau informaţii despre cum să se apere împotriva atacurilor teroriste arabe pentru că Statele Unite nu vroiau să strice relaţiile cu producătorii arabi de petrol.

În acea noapte, folosind o linie de telefon securizată, de la consulat, Yagur l-a sunat pe Rafi Eitan. Era încă foarte devreme în Tel-Aviv, însă acesta era încă la birou. Era aproape de răsăritul soarelui când a pus receptorul în furcă. Era extenuat: îşi găsise informatorul.

În următoarele 3 luni, Yagur şi Sella l-au cultivat intens pe Pollard şi pe viitoarea lui soţie, Anne Henderson. I-au dus la restaurante scumpe, la spectacole pe Broadway, la premiere cinematografice. Pollard continuă să le dea documente importante. Rafi Eitan nu putea decât să se minuneze de cât de bune erau materialele. A hotărât că era timpul să-şi cunoască sursa.

În noiembrie 1984, Sella şi Yagur i-au invitat pe Pollard şi pe Henderson să-i însoţească într-o călătorie plătită de ei la Paris. Yagur i-a spus lui Pollard că vacanţa era „o mică recompensă pentru tot ce faci pentru Israel." Au zburat cu toţii la clasa I şi au fost aşteptaţi de un şofer care i-a dus la Hotelul Bristol. Acolo îi aştepta Rafi Eitan.

Până a doua zi dimineaţa, Rafi Eitan făcuse toate aranjamentele pentru ca Pollard să-şi continue treaba pentru ei. Însă lucrurile nu mai aveau să continue la fel de simplu şi de frumos ca la început. Sella avea să dispară din peisaj, acum că îşi îndeplinise misiunea. Yagur avea să devină misionarul oficial al lui Pollard. A fost pus la punct un întreg sistem oficial de transmitere a documentelor. Pollard trebuia să le aducă la apartamentului lui Irit Erb, o secretară grizonată de la ambasada din Washington. În bucătărie i se instalase un xerox cu mare putere de copiere pentru documentele pe care trebuiau să le multiplice. Vizitele lui Pollard aveau să aibă loc în timp ce el îşi avea maşina la spălat. În timp ce i se curăţa maşina avea timp să-i înmâneze documentele lui Yagur, a cărui maşină primea acelaşi tratament. Ascuns în cutia de detergent se afla un copiator cu baterii. Şi apartamentul lui Erb şi spălătoria auto erau în apropierea Aeroportului Naţional din Washington, lucru care înlesnea plecările lui Yagur la New York. De la consulat trimitea materialul printr-un fax sigur la Tel-Aviv.

Rafi Eitan s-a întors la Tel-Aviv să aştepte rezultatele. Acestea i-au întrecut toate aşteptările: detalii despre transporturi de arme ruseşti pentru Siria şi alte state arabe, dar şi poziţia exactă a rachetelor SS-21 şi SA-5; hărţi şi fotografii prin satelit ale arsenalelor irakiene şi siriene, dar şi a uzinelor unde se fabricau produse chimice şi biologice.

Rafi Eitan a înţeles rapid metodele prin care S.U.A. aduna informaţii secrete, nu numai din Orientul Mijlociu dar şi din Africa de Sud. Pollard îi dăduse rapoarte de la agenţii CIA care îi procuraseră o schiţă a întregii

reţele a serviciului secret din ţară. Unul dintre documente conţinea date despre felul în care Africa de Sud a reuşit să detoneze un dispozitiv nuclear la 14 septembrie 1979 în partea de est a Oceanului Indian. Guvernul de la Pretoria negase în permanenţă că a devenit o putere nucleară. Rafi Eitan a aranjat ca Mossad-ul să trimită copii după toate documentele legate de Africa de Sud şi Pretoria, distrugând astfel reţeaua CIA. 12 agenţi au fost nevoiţi să părăsească ţara în cel mai scurt timp.

În următoarele 11 luni, Jonathan Pollard a continuat să fure informaţii de la serviciul secret american. Peste 1000 de documente extrem de importante, 108 m^3 de hârtie, au fost trimise în Israel. Înainte de a le trimite mai departe Mossad-ului, Rafi Eitan le citea pe nerăsuflate. Informaţiile i-au permis lui Nahum Admoni să facă o scurtă expunere guvernului de coaliţie al lui Shimon Peres despre cum să răspundă politicii aplicate de Washington în Orientul Mijlociu, într-o manieră pe care la început ar fi considerat-o imposibilă. Unul dintre cei care au luat notiţe la întâlnirile din cabinetul din Ierusalim unde se ţin întâlnirile de duminică, a afirmat că „dacă îl asculţi pe Admoni vorbind, te simţi aproape la fel de bine ca atunci când te afli în Biroul Oval. Nu numai că ştiam cum tratau cei de la Washington problemele care ne măcinau, dar aveam suficient timp să luăm măsuri înainte de a lua decizii."

Pollard devenise un factor crucial în politica israeliană. Rafi Eitan a cerut să i se dea lui Pollard un paşaport evreiesc pe numele de Danny Cohen, precum şi o leafă lunară generoasă. În schimb îi cerea lui Pollard detalii despre activităţile de supraveghere electronică ale NASA în Israel şi metodele de ascultare folosite împotriva ambasadei israeliene din Washington şi în alte obiective diplomatice din Statele Unite.

Înainte ca Pollard să furnizeze informaţiile, acesta a fost arestat, la 21 noiembrie 1985, în faţa ambasadei israeliene din Washington. Câteva ore mai târziu, Yagur, Sella şi secretara ambasadei din Washington se îmbarcau într-o cursă El AI de la New York la Tel-Aviv, înainte ca agenţii FBI să-i poată opri. O dată ajunşi în Israel, au dispărut în braţele protectoare ale recunoscătorului serviciu secret. Pollard a fost închis pe viaţă, iar soţia sa pentru 5 ani.

Între timp, Rafi Eitan se bucura de succesul unei noi operaţiuni pe care o condusese împotriva Statelor Unite şi care făcuse din Israel prima putere nucleară din Orientul Mijlociu.

CAPITOLUL 5

Sabia nucleară a lui Ghedeon

În 1945, la un cinema din Tel-Aviv, Rafi Eitan urmărea imaginile filmate în timpul bombardării Hiroshimei. În timp ce toţi tinerii soldaţi din jurul său fluierau şi scoteau strigăte de uimire privind pelicula care prezenta devastatul oraş japonez, el se gândea numai la două lucruri. Va poseda vreodată Israelul asemenea armă ? Dar oare ce s-ar întâmpla dacă vecinii arabi ar fi primii care să aibă una ?

De-a lungul anilor anumite întrebări îi mai veneau din când în când în minte. Dacă Egiptul ar fi avut o bombă nucleară ar fi câştigat Războiul Suez[1] şi n-ar mai fi avut loc nici un Război de Şase Zile sau Războiul Yom Kippur.[2] Israelul ar fi fost un deşert nuclear. Dacă ar poseda o armă nucleară, Israelul ar fi invincibil.

Pe atunci, pentru un agent a cărui treabă era în primul rând să omoare terorişti, asemenea întrebări strategice reprezentau numai un interes academic iar găsirea unui răspuns era treaba altora. Totuşi, când a preluat conducerea LAKAM, a început să se gândească serios la această problemă. Acum nu mai avea decât o singură întrebare: Putea să ajute Israelul să obţină un scut nuclear ?

Citind până noaptea târziu, îmbuibat cu cele 40 de capsule cu vitamine pe care le lua zilnic, a aflat cum politicienii Israelului şi oamenii de ştiinţă nu au fost de la început de acord unii cu alţii în privinţa nuclearizării. În dosare erau menţionate certuri la întâlnirile de cabinet, monologurile dure ale oamenilor de ştiinţă, şi vocea puternică a primului ministru David Ben-Gurion care întrerupea întotdeauna protestele chinuite şi argumentele lungi şi plicticoase.

Toate necazurile au început în 1956 când Franţa a trimis un reactor de 24 megawaţi în Israel. Ben-Gurion a anunţat că acesta urma să alimenteze o „staţie de pompare" cu ajutorul căreia deşertul se va transforma într-un „paradis agricol prin desărarea a 4 miliarde de metri cubi de apă de mare anual". Declaraţia a dus la demisia imediată a 6 din cei 7 membri ai Comişiei Israeliene a Energiei Atomice, care protestau că de fapt, reactorul urma să fie folosit ca precursor al aventurismului politic ce va face ca întreaga lume să se alieze împotriva noastră." Strategii militari erau şi ei de aceeaşi părere. Yigal Allon, erou al Războiului de Independenţă, a

condamnat aspru „opţiunea nucleară"; nici Yitzhak Rabin, care avea să devină în scurt timp şeful IDF, nu a fost de o altă părere. Chiar şi Ariei Sharon, încă de pe atunci războinicul conducător al Israelului, s-a opus vehement arsenalului nuclear. „Avem cele mai bune forţe convenţionale din regiune."

Ignorându-i pe toţi, Ben-Gurion a dat ordin ca reactorul să fie amplasat în Deşertul Negev, în apropierea micului oraş Dimona, aşezare cenuşie şi măturată de furtuni de nisip. Cândva punct de răscruce pe drumul străbătut cu cămile de la Cairo la Ierusalim, Dimona devenise de mult un oraş uitat de vreme. Doar pe câteva hărţi mai figura în deşertul de la sud de Tel Aviv. Însă, de acum încolo, nici un cartograf nu mai avea voie să indice locul unde Israelul începuse să facă primii paşi spre era nucleară.

Cupola argintie a Dimonei - sub care se afla reactorul - se înălţa deasupra deşertului. Kirya le Mehekar Gariny, numele ebraic al Dimonei, a angajat peste 2.500 de oameni de ştiinţă şi tehnicieni. Aceştia lucrau în cea mai fortificată centrală din lume. Nisipul din jurul gardurilor era în permanenţă verificat, să nu prezinte urme ale vreunor intruşi. Piloţii aveau ordin să doboare orice avion care ar fi survolat o arie înconjurătoare de 5 mile. Din ordinul inginerilor s-a săpat la 2.438 m în pământ o cameră care să adăpostească reactorul, parte integrantă a unui complex subteran cunoscut sub numele de Machon Doi. În centrul acestuia se afla mecanismul de separare/ reprelucrare, numit „utilaj textil" la expedierea maritimă din Franţa.

De unul singur, reactorul nu avea cum să producă Israelului o bombă nucleară. Fabricarea acesteia necesita substanţe fisionabile, uraniu sau plutoniu. Puterile nucleare ale lumii căzuseră de acord să nu dea niciodată mai mult de 1 g din ambele substanţe celor ce nu făceau parte din „clubul" lor exclusiv. Impunătorul reactor de la Dimona nu era decât un simplu exponat până la primirea de substanţe fisionabile.

La trei luni de la instalarea reactorului, o mică uzină de prelucrat materiale nucleare s-a deschis într-o fostă fabrică de oţel din timpul celui de-al doilea război mondial, în oraşul Apollo, Pennsylvania. Firma se numea Societatea de Echipamente şi Materiale Nucleare, Numec. Director executiv era Dr. Salman Shapiro.

În baza de date a LAKAM unde erau listaţi evreii americani mai importanţi din domeniul ştiinţific, Shapiro era trecut şi ca important

strângător de fonduri pentru Israel. Rafi Eitan ştia că dăduse de o posibilă soluţie pentru alimentarea cu substanţe fisionabile a reactorului din Dimona. A ordonat o anchetă amănunţită în ceea ce-l privea pe Shapiro şi pe toţi angajaţii fabricii. De investigaţie s-a ocupat un katsa din Washington.

O dată pornită ancheta, Rafi Eitan a început să se afunde într-o chestiune care avea să pornească din căldura deşertului din Dimona şi să ajungă pe coridoarele răcoroase ale Casei Albe.

Printre actele pe care katsa din Washington le-a trimis se afla şi o copie a unui raport scris la 20 februarie 1962 de către Comişia Energiei Atomice S.U.A. şi adresat lui Shapiro, prin care acesta era aspru ameninţat că „nerespectarea regulilor de securitate pot atrage după sine pedepse conform legii, inclusiv cele prevăzute de Legea Energiei Atomice din 1954 şi legile spionajului."

Ameninţarea l-a încurajat şi mai mult pe Rafi Eitan să creadă că aflase o cale de acces spre industria nucleară a Statelor Unite. Numec părea să fie o companie care lăsa mult de dorit nu numai în domeniul securităţii, dar şi al contabilităţii pe care o neglija, având şi un management care lăsa mult de dorit din punct de vedere al protecţiei paznicului nuclear a Americii. Însă exact aceste nereguli făceau din fabrică o ţintă atât de atrăgătoare.

Fiul unui rabin ortodox, Salman Shapiro a ajuns departe datorită genialităţii sale. La vârsta de 28 de ani îşi lua doctoratul în chimie la Universitatea Johns Hopkins. Fiind extrem de muncitor a ajuns membru important al unui proiect de cercetări nucleare şi al unui laborator de dezvoltare la Westinghouse; corporaţia a fost contractată de Marina Statelor Unite să dezvolte reactoare submarine. Investigaţiile asupra vieţii personale a lui Shapiro au arătat că unele din rudele sale s-au numărat printre victimele Holocaustului, iar Shapiro, „în felul său discret", a furnizat câteva milioane de dolari Institutului Technion din Haifa, care oferea cursuri de ştiinţă şi inginerie.

În 1957 Shapiro a plecat de la Westinghouse şi a pus pe picioare Numec. Compania avea 25 de acţionari, cu toţii simpatizanţi făţişi ai Israelului. Shapiro s-a trezit astfel în fruntea unei mici companii într-o industrie agresivă şi periculoasă. Cu toate acestea, Numec a câştigat o serie de contracte de recuperare a uraniului îmbogăţit, proces care de cele mai multe ori ducea la pierderea unei cantităţi de uraniu în timpul operaţiunii de salvare. Nu se putea şti când a avut loc pierderea şi nici cât de mare era

aceasta. Acest lucru l-a făcut pe Rafi Eitan să-şi înghită vitaminele cu şi mai mare satisfacţie.

A continuat să citească despre cum relaţiile, şi aşa încordate, dintre Israel şi Statele Unite cu privire la dorinţa evreilor de a deveni o putere nucleară, s-au tensionat şi mai mult o dată cu vizita lui Ben-Gurion la Washington în 1960. În cadrul unor noi întâlniri cu oficialii Departamentului de Stat, acestuia i s-a spus fără ocolişuri că dacă Israelul ar poseda arme nucleare, atunci balanţa puterii în Orientul Mijlociu ar fi afectată. În februarie 1961, preşedintele John F. Kennedy i-a scris lui Ben-Gurion sugerându-i ca Dimona să fie inspectată periodic de Agenţia Internaţională a Energiei Atomice.

Alarmat, Ben-Gurion a zburat la New-York să-l întâlnească pe Kennedy la Hotelul Waldorf-Astoria. Liderul israelian era „foarte îngrijorat" de ceea ce el numea „necontenitele presiuni americane". Însă Kennedy era de neclintit: inspecţia trebuia să aibă loc. Ben-Gurion a cedat cu toată amabilitatea de care a fost în stare. S-a întors acasă convins că „prezenţa unui catolic la Casa Albă nu poate însemna decât necazuri pentru Israel." Primul ministru a apelat la şingurul om de încredere din Washington, Abraham Feinberg, un sionist care încuraja aspiraţiile nucleare ale Israelului.

Pe de-o parte, new-yorkezul era cel mai important evreu care făcea rost de fonduri pentru Partidul Democratic. Feinberg nu ascundea motivul pentru care strânsese multe milioane: banii erau folosiţi pentru ca partidul să susţină Israelul în Congres. De asemenea, făcuse rost în secret de alte milioane de dolari pentru crearea Dimonei. Banii soseau sub formă de cecuri la Banca Israelului din Tel-Aviv, evitându-se în felul acesta controalele valutare israeliene. Ben-Gurion i-a spus lui Feinberg: Zbârleşte-te niţel la el. Fă-l pe băieţaş să priceapă realitatea vieţii."

Metoda lui Feinberg era presiunea politică directă-aceeaşi metodă care îl scosese din fire pe Kennedy când candidase la preşedinţie. Atunci, Feinberg îi spusese direct:„Suntem dispuşi să vă plătim facturile dacă ne lăsaţi să ne ocupăm de politica dvs. în Orientul Mijlociu." Kennedy a promis atunci „să lase Israelul în pace". Feinberg a fost de acord să facă rost de o primă contribuţie de 500 000 de dolari pentru campanie - după care aveau să mai vină şi alţii."

Şi de această dată a folosit aceeaşi tactică directă: dacă preşedintele Kennedy mai insista cu inspecţia de la Dimona, atunci „să nu se mai bazeze

pe un nou ajutor financiar la următoarele alegeri din partea evreilor." Un foarte mare ajutor a venit de la o sursă neaşteptată. Secretarul de stat al lui Kennedy, Robert S. McNamara, i-a spus lui Kennedy că „înţelege de ce Israelul vrea o bombă nucleară."

Cu toate acestea, Kennedy a fost de neclintit, iar Israelul obligat să accepte inspecţia. Preşedintele le-a acordat în ultima clipă două concesii. În schimbul accesului în Dimona, Statele Unite aveau să vândă Israelului rachete sol-aer, pe atunci cele mai avansate arme de apărare din lume. Iar inspecţia nu va fi făcută de Agenţia Internaţională a Energiei Atomice, ci de o echipă exclusiv americană - care îşi va anunţa vizita cu câteva săptămâni înainte.

Rafi Eitan a savurat din plin povestirea despre cum israelienii i-au păcălit pe inspectorii americani.

Un centru de control fals a fost construit peste cel adevărat de la Dimona, cu panouri de control şi aparate de măsură computerizate care păreau că măsoară într-adevăr capacitatea reactorului implicat în planul de irigare care avea să transforme desertul Negev într-o păşune luxuriantă. Zona conţinând „apa grea" adusă prin contrabandă din Franţa şi Norvegia era plasată departe de ochii inspectorilor din motive de securitate. Simpla prezenţă a apei grele ar fi fost dovada că reactorul era pregătit pentru cu totul alte scopuri.

Când au sosit americanii, israelienilor li s-a luat o piatră de pe inimă descoperind că nici unul dintre aceştia nu vorbea ebraica; lucru care a limitat şi mai mult şansele ca pe viitor inspectorii să-şi dea seama de adevăratele intenţii ale celor de la Dimona. Scena fusese pregătită pentru Rafi Eitan.

Obţinerea accesului la centrala Numec a fost un lucru relativ uşor. Ambasada Israelului la Washington a cerut permisiunea Comisiei Energiei Atomice „ca o echipă de oameni de ştiinţă de-ai noştri să viziteze locul pentru a înţelege bine temerile exprimate de inspectorii voştri cu privire la prelucrarea deşeurilor nucleare." Cererea a fost aprobată, deşi FBI-ul conducea o acţiune de supraveghere pentru a descoperi dacă Shapiro nu fusese cumva recrutat ca spion israelian.

Nu fusese - şi nici nu avea să fie vreodată. Rafi Eitan era mulţumit că Shapiro era un patriot convins, un sionist care credea în dreptul Israelului de a se apăra. Shapiro nu era bogat numai datorită averii familiei şi a

investiţiilor bursiere iscusite, dar şi-a mărit şi mai mult averea personală o dată cu profiturile enorme pe care Numec le făcuse deja. De asemenea, spre deosebire de Jonathan Pollard, Shapiro nu era un trădător; patriotismul său era evident. Rafi Eitan ştia că orice încercare de a-l recruta ar fi în zadar. Shapiro trebuia deci să rămână în afara operaţiunii care începea să prindă contur în mintea lui Eitan.

Cu toate acestea, anumite riscuri erau inevitabile. Pentru a afla mai multe despre Numec, Rafi Eitan a trimis doi agenţi la Apollo. Aceştia erau Avraham Hermoni, a cărui acoperire la ambasada Israelului în Washington era de „consilier ştiinţific", şi Jeryham Kafkafi, un katsa care opera în S.U.A. pe post de scriitor colaborator extern.

Ambii au înconjurat uzina fără să li se dea voie însă să o fotografieze. Shapiro le-a explicat că ar fi însemnat să încalce una dintre regulile Comisiei Energiei Atomice. Shapiro li s-a părut primitor însă, după părerea lui Hermoni, „un om copleşit de muncă".

Rafi Eitan a decis că sosise momentul să meargă el însuşi la Apollo. A alcătuit un grup de „inspectori". Printre aceştia se numărau şi doi oameni de ştiinţă de la Dimona, specializaţi în reprelucrarea deşeurilor nucleare. Un alt membru avea să treacă drept conducătorul Departamentului de Electronică de la Universitatea din Tel-Aviv, Israel. Nu exista un asemenea post la Universitate; bărbatul era un ofiţer LAKAM însărcinat cu securitatea, care trebuia să încerce să găsească o cale de fura deşeurile fisionabile de la centrală. Şi Hermoni făcea parte din grup: treaba lui era să evidenţieze zonele cu securitate slabă descoperite pe parcursul vizitei sale anterioare. Rafi Eitan călătorea cu numele adevărat, drept „consilier ştiinţific pe lângă primul ministru al Israelului."

Delegaţii au fost acceptaţi de către ambasada S.U.A. din Tel-Aviv, şi au primit vizele. Rafi Eitan şi-a prevenit echipa că ar putea fi urmăriţi de FBI din momentul în care ajung la New York. Însă, spre surprinderea sa, nu a văzut nimic suspect.

Sosirea israelienilor la Apollo a coincis cu întoarcerea lui Shapiro dintr-un alt tur de forţă al campusurilor universitare americane, unde acesta solicita ajutor oamenilor de ştiinţă care simpatizau Israelul şi care ar fi de acord să meargă acolo şi să-i „rezolve problemele tehnice şi ştiinţifice." Acesta urma mai apoi să le acopere cheltuielile şi banii pe care Universitatea li i-ar putea opri din salariu.

Şederea lui Rafi Eitan şi a echipei sale la Apollo a fost discretă. Au stat la un motel şi şi-au petrecut aproape tot timpul la centrala Numec, învăţând cum să obţină uraniu îmbogăţit din hexafluorid gazos de uraniu. Shapiro le-a explicat că, potrivit regulilor Comisiei Energiei Atomice, Numec trebuia să plătească penalizări pentru orice substanţă îmbogăţită nejustificată, de la 10 g la 2.000 kg.

Rafi Eitan şi spionii săi au plecat din Apollo la fel de neobservaţi pe cât au venit.

Ce a urmat nu poate fi dedus decât din rapoartele FBI, însă chiar şi acestea lăsau întrebări frustrante despre ce anume a suspectat Salman Shapiro că se ascunde în spatele vizitei lui Rafi Eitan. Un raport al FBI-ului menţiona că la o lună după ce israelienii s-au întors acasă, Numec a devenit partenerul guvernului israelian într-o afacere care a fost descrisă ca „pasteurizarea mâncării şi sterilizarea mostrelor medicale prin iradiere."

Un alt raport semnat FBI arăta: „că un avertisment lipit pe fiecare container ce ar conţine materiale radioactive ar face ca nimeni să nu vrea să le deschidă sau să le examineze - şi nimeni să nu ne lase pe noi să o facem."

Motivul refuzului era faptul că ambasada Israelului la Washington explicase clar Departamentului de Stat că dacă se încearcă inspectarea containerelor, acestea vor fi puse sub imunitate diplomatică. Departamentul de Stat a sunat la Departamentul Justiţiei şi a avertizat în legătură cu serioasele consecinţe diplomatice care ar urma o dată cu încălcarea acelei imunităţi. Tot ce puteau face înfrânţii agenţi FBI era să se uite cum containerele erau îmbarcate în avioanele de transport El AI pe aeroportul Idleward.

În ciuda celor mai mari eforturi ale sale, şeful biroului CIA la Tel-Aviv, John Hadden, a spus că i-a fost imposibil să dovedească faptul că acele containere aveau ca destinaţie Dimona. FBI-ul a reperat 9 transporturi maritime la 6 luni după vizita lui Rafi Eitan. Au adăugat că acele containere ajungeau seara şi plecau a doua zi înainte să se lumineze: toate erau învelite în plumb, folosit la transportarea uraniului îmbogăţit, şi pe fiecare era ştampilată în ebraică o adresă din Haifa. De mai multe ori, agenţii au văzut „hornuri de sobă" - containere de depozitare a uraniului îmbogăţit - fiind băgate în containere de oţel din docul de descărcare de la Numec. Fiecare „horn" avea un număr care arăta că venea din pivniţele de mare securitate ale centralei. Însă FBI-ul nu putea face nimic. Într-un raport al FBI-ului se

vorbea despre „presiuni făcute de Departamentul de Stat pentru a nu se crea incidente diplomatice."

După zece luni, transporturile au încetat brusc. FBI-ul nu putea decât să presupună că la Dimona ajunsese deja o cantitate suficientă de substanţe fisionabile. La interviurile făcute mai târziu, Shapiro a negat că ar fi alimentat Israelul cu materiale folosite la fabricarea bombelor. FBI-ul a răspuns că rapoartele centralei dovedeau discrepanţa dintre acte şi cantităţile de material reprelucrat. Shapiro a insistat că „cea mai logică explicaţie" pentru vreo cantitate de uraniu care s-ar fi „pierdut" ar fi că a fost absorbit în pământ sau că s-a evaporat. Singura concluzie era că materialul care dispăruse cântărea 45 kg. Shapiro nu a fost acuzat de nimic ilegal.

În anii ce au urmat, lui Rafi Eitan i s-a iertat convingerea că, după căderea Uniunii Sovietice, furtul de substanţe fisionabile devenise extrem de simplu. Un incident petrecut la 10 august 1994 pe aeroportul Şeremetievo din Moscova a dovedit exact spusele sale.

În acea zi, la ora 12:45, Justiano Torres, îmbrăcat elegant într-un costum gri, cumpărat pentru acest unic voiaj, a întârziat puţin din cauza valizei foarte grele din piele neagră, marca Delsey. Torres şi-a cumpărat primul său bilet la clasa I şi a zâmbit persoanei de la tejghea. Zâmbetul fost înregistrat de o cameră de luat vederi montată în spatele mesei şi menită să-i surprindă fiecare mişcare.

Alte camere îl filmaseră în secret în ultimele câteva luni. Au fost filmate întâlnirile sale cu un cercetător nuclear rus nemulţumit, Igor Tashanka: întâlnirile lor pe dealurile Stalin; plimbările pe râul moscovit cu un vaporaş de croazieră; cinele în restaurantele deţinute de mafia rusească; şi, în sfârşit, întâlnirea la care Tashanka i-a dat o geantă diplomat în schimbul căreia acesta a primit un plic cu 5.000 de dolari. În orice caz, Torres putea să creadă că făcuse o afacere. Geanta diplomat conţinea substanţe fisionabile.

Justiano Torres era omul de legătură al unui cartel columbian de droguri care îşi extinsese afacerile şi acum se ocupa cu traficul unei substanţe mult mai periculoase. Valiza conţinea, în dispozitive sigilate, 200 g de plutoniu 239 pe care i le vânduse Tashanka. Valoarea la negru era de 50 de milioane de dolari. Plutoniul era extrem de nociv; contactul cu o

picătură microscopică putea fi fatal. Conţinutul valizei era suficient pentru fabricarea unui mic dispozitiv nuclear.

Serviciul secret israelian ştia de mult că teroriştii puteau fabrica o bornbă nucleară artizanală. Un tânăr american care absolvise în anii 70 facultatea de fizică, o făcuse chiar, şi descrisese toate etapele necesare. Publicarea acestora a provocat groază în cadrul Mossad-ului.

O bombă putea ajunge dezmembrată la bordul unei nave, sau putea fi trecută printr-o graniţă terestră şi asamblată în Israel. Iar arma ar putea fi activată cu o telecomandă. Şi-ar păstra oare guvernul poziţia fermă ? Analiştii Mossad au decis că nu se vor preda. Această presupunere era bazată pe o înţelegere deplină a gândirii teroriste la vremea respectivă: în anii '70, chiar şi grupurile extremiste ar fi ezitat să detoneze o bombă nucleară din cauza consecinţelor politice pe care le-ar fi avut de suportat. Ar fi fost renegaţi chiar şi de acele naţiuni care i-ar fi susţinut în secret până la momentul respectiv.

Prăbuşirea comunismului sovietic reînnoise temerile Mossad-ului. Se crease o zonă de noi incertitudini; nimeni nu putea spune cu siguranţă în ce direcţie avea să se îndrepte Rusia. Mossad-ul descoperise că rachete Scud ruseşti fuseseră deja exportate pe valută forte mai multor ţări din Orientul Mijlociu. Tehnicienii ruşi ajutaseră Algeria să-şi construiască un reactor nuclear. Rusia avea o mulţime de arme biologice, inclusiv un virus extrem de nociv care putea ucide milioane de oameni. Dacă numai o cantitate mică ar cădea în mâna teroriştilor ? Un borcanel umplut cu acel virus putea decima Tei-Aviv-ul. Însă mai presus de toate era teama că Rusia şi-ar putea vinde arsenalul nuclear ~ aceasta era cea mai mare problemă. Pentru Uri Saguy aceasta era „o ameninţare pe care nimeni nu o putea ignora."

Experţii Mossad au alcătuit profilele psihologice ale oamenilor de ştiinţă ruşi care ar putea furniza materiale, precum şi motivele lor: existau cei care ar face-o doar pentru bani, şi cei care ar face-o din nenumărate motive ideologice. Lista centralelor ruseşti din care ar putea fi furate substanţele erau descurajator de lungă. Directorul general Mossad, Shabtai Shavit, a trimis la Moscova doi agenţi katsa ce aveau ca ordin special infiltrarea în comunitatea ştiinţifică.

Unul dintre aceştia era Lila. Născută la Beirut din părinţi evrei, absolvise fizica la Universitatea Ebraică din Ierusalim iar acum lucra în departamentul de spionaj ştiinţific al Mossad-ului. Asistase la întâlnirile de probă ale lui Torres cu Tashanka şi la tratative.

Lila şi colegul său lucraseră îndeaproape cu agenţi Mossad în Germania şi în alte ţări. Cercetările au făcut-o să ajungă până în Columbia şi apoi înapoi în Orientul Mijlociu. Alţi agenţi Mossad au supravegheat întâlniri la Cairo, Damasc şi Bagdad. Noi piste se profilau la orizont: Bosnia părea să fie o rută posibilă pentru contrabanda cu plutoniu 239 care urma de acolo să ajungă la destinaţia finală - Irak. Însă nu era pentru prima dată când complicitatea regimului lui Saddam era greu de dovedit.

Acesta era motivul pentru care lui Torres i se permisese să transporte materialul letal zburând cu o companie comercială care nu bănuia nimic. Decizia a fost cântărită cu grijă de către directorii serviciilor secrete germane şi ruseşti. Aceştia au conchis că riscul explodării plutoniului era „infinitezimal." Permisiunea a fost dată de ambele guverne pentru a vedea dacă Torres îi va aduce până la destinatar. Oficial, operaţiunea era numai una germano-rusă.

Din poziţia avantajoasă de a supraveghea porţile de îmbarcare în acea dimineaţă de august, Lila ştia că rolul său în operaţiune se închejase. Un agent Mossad - cu nume de cod Adler - era deja pe poziţie în holul Hotelului Excelsior din centrul Munchenului, unde Torres avea sâ predea marfa. Un alt agent - Mort - se afla la aeroport aşteptând sosirea zborului 3369.

Un al treilea agent - Ib - era aşezat la două scaune în spatele lui Torres, pe durata călătoriei de 3 ore spre vest. Vis-a-vis de Torres stătea Viktor Sidorenko, ministrul adjunct al Energiei Atomice. Printre responsabilităţile sale se număra şi protejarea arsenalului nuclear al ţării. Rusia avea la acea dată în jur de 130 t de plutoniu radioactiv, adică suficient pentru fabricarea a 16.000 de bombe atomice, fiecare de două ori mai mare decât cea care a distrus Hiroshima.

Sidorenko primise un număr de rapoarte îngrijorătoare care puneau accentul pe controalele slabe şi moralul scăzut al angajaţilor a sute de institute ruseşti şi centre de cercetare cu acces la substanţe radioactive. Cu câteva luni în urmă, un muncitor de la o centrală nucleară din munţii Urali fusese arestat, fiindcă avea într-o pungă de plastic bile de uraniu. Alte 5 kg de uraniu au fost furate de muncitorii de la o altă centrală de lângă Minsk şi ascunse la ei acasă. Furturi le au fost depistate numai când 1 kg a fost vândut pe 20 de sticle de vodcă. Sidorenko mergea în Germania ca să

asigure guvernul cancelarului Helmut Kohl că astfel de cazuri nu se vor mai repeta niciodată; nemţii ameninţau cu sancţiuni.

La 5:45 P.M., exact la timp, zborul 3369 a aterizat pe aeroportul Franz Josef Strauss şi a fost îndrumat spre terminalul C. Ministrul Sidorenko a coborât cel dintâi. S-a urcat imediat într-o maşină care îl aştepta şi a fost dus într-o zonă de mare securitate. Acolo i s-a spus că Tashanka tocmai fusese arestat la Moscova.

Torres a intrat în sala de aşteptare. Prezenţa poliţiştilor germani înarmaţi până în dinţi nu l-a surprins. După masacrul atleţilor israelieni de la Jocurile Olimpice, Munchen-ul începuse să cam exagereze cu securitatea. Torres a sunat la hotelul Excelşior şi a cerut camera 23. Telefonul era aşteptat de un spaniol, Javier Arratibel, al cărui paşaport îl descria drept „fabricant." Era de fapt intermediarul pentru plutoniu. Acesta i-a telefonat unui bărbat pe care îl cunoştea numai sub numele de „JuIio-O."

Apelurile au fost ascultate de ofiţeri ai serviciului secret german. În timp ce Torres se îndrepta spre banda de bagaje ca să-şi ia valiza, era urmărit de şeful poliţiei din Munchen, Wolfgang Stoephasios şi de ofiţerul superior al serviciului secret. Torres şi-a ridicat valiza şi s-a îndreptat spre ieşirea cu semnul „nimic de declarat." Ib şi Mort l-au urmat. Mai mult nu puteau face. Nu aveau cum să-l aresteze acolo. Stoephasios a ieşit din birou. Era semnalul că se putea acţiona.

În câteva momente, Torres a fost înconjurat şi împins înapoi. Valiza i-a fost dusă într-o încăpere. Acolo aştepta un om îmbrăcat în halat alb şi cu un contor Geiger. Cu el mai erau şi experţi în depozitarea bombelor. Aceştia au folosit un dispozitiv portabil cu raze X pentru a vedea dacă valiza nu era conectată la vreo bombă. Nu era. La fel, nici dispozitivul Geiger nu a semnalat vreo scurgere de substanţe fisionabile. Valiza a fost deschisă. Înăuntru, înfăşurate cu grijă în plastic erau containerele cu plutoniu 239. Au fost scoase şi mutate în nişte cutii rezistente la explozii şi duse la un camion blindat care aştepta afară. De acolo au fost transportate la complexul german al energiei atomice.

La Hotelul Excelsior, Arratibel era arestat. Însă cealaltă persoană, JuIio-O, trecuse deja graniţa în Ungaria. Poliţia locală a spus că îl va căuta, însă nimeni din Munchen nu îşi mai făcea speranţe. Se ştia că Ungaria era unul dintre punctele de acces către vest ale contrabandiştilor ruşi.

Agenţii Mossad au informat Tel-Aviv-ul de cele întâmplate.

La Tel-Aviv, directorul general al Mossad-ului, Shabtai Shavit, a văzut rezultatul ca o altă mică victorie în permanentul război împotriva terorismului nuclear. Însă nu a fost singurul care să se întrebe câte alte valize scăpaseră neverificate şi cât timp va trece până la producerea unei explozii nucleare dacă nu reuşeau să satisfacă nişte cerinţe imposibile.

La câteva mile depărtare de locul unde Shavit reflecta asupra acestor lucruri, Rafi Eitan (omul care fusese în spatele a ceea ce FBI-ul şi CIA încă mai credeau că a fost furtul materialelor nucleare de la centrala Numec) continua să-şi petreacă timpul liber fabricând alte sculpturi din resturi metalice. Părea să fie împăcat cu lumea. Operaţiunile Pollard şi Apollo i se şterseseră din memorie; când era întrebat, spunea că nu-şi mai aminteşte nici prenumele lui Pollard şi nici pe cel al lui Shapiro. LAKAM fusese oficial închis. Rafi Eitan susţinea că acum munca pe care o făcea era foarte diferită de cea de dinainte: era directorul unei mici companii navale din Havana unde avea acţiuni la o fabrică producătoare de pesticide agricole. Mai pretindea că are o relaţie strânsă cu Fidel Castro, „lucru care probabil nu-i încânta pe americani." Nu mai fusese în S.U.A. de când cu vizita la Apollo. A spus că nici nu intenţiona să o facă deoarece presimţea că i s-ar pune încă „multe întrebări" despre Jonathan Pollard şi ce anume s-a întâmplat după vizita sa la Appolo.

Apoi, în aprilie 1997, numele lui Rafi Eitan a început să se facă auzit în legătură cu un spion Mossad la Washington pe care îl identificase FBI-ul, dându-şi numele de cod „Mega."

Omul său de încredere din Mossad i-a spus lui Rafi Eitan că FBI-ul începuse să investigheze rolul pe care Mega l-ar fi putut juca în afacerea Pollard. A fost oare Mega sursa unor documente ultrasecrete pe care Pollard le-a transmis mai departe ? De curând FBI-ul îl interogase pe Pollard în închisoare, iar acesta recunoscuse că, în ciuda accesului său nelimitat, tot nu putea obţine anumite documente pe care cel care îi dădea instrucţiuni, lugubrul Yagur, i le ceruse. FBI-ul ştia că astfel de documente aveau un cod special cu care trebuiau accesate şi care se schimba foarte des, de multe ori chiar zilnic. Totuşi Yagur părea că poate afla codul în câteva ore pentru a i-l da lui Pollard. Era Mega cel care i-l dădea? Era Mega al doilea spion din Washington pe care FBI-ul îl bănuise atâta timp ? Cât de apropiat era el de Rafi Eitan ?

Acestea erau întrebările periculoase care se puneau la Washington şi care puteau să strice relaţiile dintre Washington şi Tel-Aviv.

După ce FBI-ul I-a identificat ca fiind cel din spatele lui Pollard, Rafi Eitan a hotărât să nu mai lucreze pentru serviciul secret israelian. Şi-a dorit ca la sfârşitul fiecărei zile să nu întâmpine decât riscul de a se pârli cu aparatul de sudură pe care îl mânuia în timp ce sculpta.

Instinctul îi spunea că evenimentele de la Washington erau periculoase nu numai pentru el - o echipă de răpitori CIA putea încerca să-l prindă când călătorea spre sau dinspre Cuba şi să-l aducă la Washington pentru interogatoriu, în felul acesta nemaifiind sigur de urmări; însă descoperirea existenţei lui Mega ar însemna să pună la contribuţie minţile şefilor spionajului israelian - a serviciului secret israelian (Va'adat Rashei Hesherytin -Comitetul şefilor de servicii) a căror treabă este să coordoneze toate activităţile de spionaj şi de securitate de acasă şi din străinătate.

Însă nici chiar ei nu ştiau cine era Mega. Tot ce li se spusese era că acesta era sus-pus în guvernul Clinton. Dacă preşedintele îl moştenise sau nu de la guvernul lui Bush era încă un secret bine păstrat. Numai directorul Mossad-ului ştia de cât timp era Mega pe poziţie.

Comitetul membrilor ştia totuşi că sectorul de contraspionaj al FBI-ului credea până la urmă că lipsa de acţiune împotriva Mossad-ului era datorată în primul rând puterii lobby-lui evreiesc de la Washington. Acel lobby putea să liniştească spiritele în interiorul instituţiei, de la descoperirea lui Mega de către FBI. La 16 februarie 1997, Agenţia Naţională de Securitate (NSA) a furnizat FBI-ului înregistrarea unui apel telefonic târziu dat de la ambasada Israelului, de către un ofiţer de securitate Mossad identificat numai ca Dov, şi superiorul său din Tel-Aviv, al cărui nume nu a fost dezvăluit în timpul scurtei conversaţii.

Dov ceruse „instrucţiuni" dacă „să meargă sau nu la Mega" pentru o copie a scrisorii lui Warren Christopher, pe atunci secretar de stat, către conducătorul OEP, Yasser Arafat. Scrisoarea conţinea o serie de asigurări pe care Christopher i le făcea lui Arafat la 16 ianuarie în legătură cu retragerea trupelor israeliene de pe malul de vest al Hebronului. Vocea de la Tel-Aviv i-a ordonat lui Dov: „Uită de scrisoare. Nu pentru asta l-am trimis pe Mega acolo."

Scurta conversaţie a fost prima dovadă pe care a avut-o FBI-ul despre importanţa lui Mega. Numele de cod nu mai fusese niciodată auzit în timpul supravegherii permanente a ambasadei şi a diplomaţilor acesteia. Folosind

computere de ultimă oră, FBI-ul a limitat urgenta căutare pentru aflarea identităţii lui Mega la cineva care fie lucra acolo, fie avea acces la un angajat superior, sus-pus, al Consiliului Securităţii Naţionale; acesta este organismul care sfătuieşte preşedintele în probleme de spionaj şi de apărare. Are sediul la Casa Albă, iar printre membrii săi se numără vice-preşedintele şi secretarii de stat şi ai apărării. Directorul Serviciului Secret Central şi Şeful Statului Major au un rol consultativ. Staff-ul permanent este condus de consilierul preşedintelui pe probleme de securitate naţională.

Cum a aflat ambasada Israelului că linia sigură de comunicare cu Tel-Aviv-ul fusese violată rămâne încă un secret la fel de bine păzit ca şi identitatea lui Mega. Ca în orice altă misiune israeliană, ambasada din Washington era în permanenţă modernizată cu sisteme sofisticate pentru codarea şi interceptarea transmisiilor: o bună parte din aceste echipamente erau făcute după schiţe furate de la americani.

La 27 februarie 1997, o dimineaţă frumoasă la Tel-Aviv, membrii Comitetului directoral plecau de la birourile din strada Rehov Shaul Hamaleku pentru a intra pe poarta păzită a unui zid simplu şi înalt, terminat cu sârmă ghimpată. Tot ce se vedea în spatele acestuia erau acoperişurile clădirilor. Deasupra lor era un turn masiv de beton, vizibil din orice colţ al Tel-Aviv-ului. La diferite înălţimi erau mănunchiuri de antene neplăcute la vedere. Turnul era cartierul general al Forţelor de Apărare israeliene. Complexul este cunoscut sub numele de Kirya, care înseamnă pur şi simplu „loc."

Cu puţin înainte de ora 11.00 A.M., ofiţerii serviciului secret şi-au folosit cardurile de acces pentru a intra într-una dintre clădirile de lângă turn. La fel ca majoritatea birourilor guvernamentale israeliene, sala de conferinţe în care au intrat era sărăcăcioasă.

Şedinţa a fost prezidată de Danny Yatom, de curând învestit director Mossad de către primul ministru Benyamin Netanyahu. Yatom avea reputaţia unui dur, mai ales în relaţiile sale cu Netanyahu. La Tel-Aviv circula zvonul că noul director Mossad îl dădăcise pe nervosul prim ministru atunci când colorata sa viaţă personală îi ameninţase cariera. În jurul mesei de cedru, bărbaţii ascultau cu atenţie cum Yatom rezuma strategia pe care o vor adopta în caz că „situaţia" cu Mega ar deveni o criză de mari proporţii.

Faptul că statutul diplomatic al ambasadei de la Washington a fost violat prin ascultarea convorbirilor constituia o mişcare care ar fi jenat fără îndoială guvernul lui Clinton. Apoi, sayanim-ii care aveau legătură cu mass media americană urmau să primească instrucţiuni şi să născocească poveşti cum că Mega era proasta decodare a cuvântului argotic *Elga,* cuvânt prin care Mossad-ul se referea la CIA. Mai departe, cuvântul Mega era foarte cunoscut serviciului secret american. Megawatt era numele de cod folosit până nu demult pentru a desemna, împreună cu Mossad-ul informaţiile sau agenţii comuni.

Însă, pentru moment nu vom face nimic, a conchis Yatom.

În martie 1997, primind informaţii de la agentul katsa din Washington, Yatom a acţionat. A trimis o echipă de experţi yahalomin la Washington să verifice raportul agentului katsa cu privire la convorbirile erotice pe care preşedintele Clinton le avea cu o fostă funcţionară de la Casa Albă, Monica Lewinsky. Dădea telefoanele din Biroul Oval la apartamentul ei din complexul Watergate. Ştiind că la Casa Albă fuseseră luate măsuri de protecţie electronică, echipa de experţi yahalomin s-a axat pe apartamentul lui Lewinsky. Au început să intercepteze apeluri telefonice clare între preşedinte şi Lewinsky. Înregistrările au fost trimise la Tel-Aviv prin curier diplomatic.

Pe 27 martie, Clinton a mai chemat-o încă o dată pe Lewinsky în Biroul Oval exprimându-şi convingerea că o ambasadă străină le înregistra convorbirile. Alte amănunte nu i-a dat. La scurt timp după aceasta, aventura lor s-a încheiat.

La Tel-Aviv, strategii Mossad se gândeau cum să folosească înregistrările deosebit de stânjenitoare; erau materiale bune pentru şantaj - deşi nimeni nu sugerase vreo încercare de a-l şantaja pe preşedintele Statelor Unite. Totuşi, câţiva au văzut în înregistrări o puternică armă ce putea fi folosită în cazul în care ar fi ajuns să fie încolţiţi în Orientul Mijlociu neputând să conteze pe ajutorul lui Clinton.

Cu toţii au căzut de acord că şi FBI-ul trebuie să fi ştiut de convorbirile lui Clinton cu Lewinsky. Unii strategi l-au îndemnat pe Yatom sa folosească firul scurt cu Washington-ul şi să înştiinţeze FBI-ul că Mossad-ul era la curent cu apelurile telefonice ale preşedintelui: era o cale nu foarte subtilă de a sugera serviciului s-o lase mai moale în neîncetata lor căutare a lui Mega. Alţi analişti au sugerat să se aştepte, susţinând că informaţia va produce oricând un mare şoc. Zis şi făcut.

În septembrie 1998 era publicat raportul Starr iar Yatom ieşea la pensie. Raportul conţinea o scurtă referinţă la avertismentul pe care i l-a făcut Clinton lui Lewinsky în martie 1997 cum că o ambasadă străină le înregistra convorbirile. Starr nu intentase încă acţiune când Lewinsky şi-a depus mărturia în faţa marelui juriu în legătură cu aventura sa cu preşedintele. În orice caz, FBI-ul trebuie să fi văzut aceste dezvăluiri ca pe o dovadă a faptului că nu puteau să-l demaşte pe Mega.

Potrivit cel puţin unei bine informate surse, Rafi Eitan a primit un telefon de la Yatom care sublinia faptul că acesta trebuia să se ţină departe de Statele Unite în viitorul apropiat.

Lui Rafi Eitan nu era nevoie să i se spună cât de penibil ar fi să cadă victimă exact prin tehnica ce îl făcuse celebru - răpirea lui Adolf Eichmann. Ar fi fost chiar şi mai rău să fie ucis în secret printr-una din metodele care i-au sporit reputaţia printre oamenii ce considerau asasinatul ca parte din munca lor.

CAPITOLUL 6

Răzbunătorii

Într-o plăcută după-amiază de octombrie a anului 1995, un specialist al departamentului securităţii interne al Mossad-ului, Autahat Paylut Medienit (APM), s-a folosit de un scanner portabil pentru a verifica dacă apartamentul din strada Pinsker, din centrul Tel-Aviv-ului nu era ascultat. Apartamentul era una dintre ascunzătorile pe care Mossad-ul le avea în oraş. Verificarea era importantă pentru întâlnirea ce avea să aibă loc acolo peste puţin timp. Încântat că apartamentul era „curat", specialistul plecă.

Mobila apartamentului părea cumpărată dintr-un târg de vechituri; nimic nu se asorta. Câteva tablouri ieftine atârnau pe pereţi: imagini turistice din Israel. Fiecare cameră avea propria linie telefonică secretă. În bucătărie, în locul aparaturii electrocasnice, erau un computer, un modem, un aparat de distrus documente, un fax şi în locul aragazului, un seif.

În mod normal, ascunzătorile, situate în afara oraşului, erau cămine pentru cursanţii şcolii de spioni a Mossad-ului, pe perioada în care aceştia învăţau secretele operaţiunilor de stradă: cum să urmărească pe cineva sau cum să scape de urmăritori; cum să pună la punct o cutie poştală, sau să facă schimb cu informaţii inserate în ziare. Zi şi noapte, străzile Tel-Aviv-

ului constituiau terenul lor de antrenament sub privirile atente ale instructorilor. O dată întorşi în ascunzători, antrenamentele continuau: cum să îndrumi un katsa care merge într-o ţară ţintă; cum să scrie scrisori cu un anumit tip de cerneală sau cum să folosească şi să creeze informaţii pe computer pe care să le transmită fulger pe frecvenţe prestabilite.

O mare parte din orele interminabile de „cursuri" era destinată familiarizării cu oameni inocenţi şi care să nu bănuiască nimic. Yaakov Cohen, care lucra de 25 de ani sub acoperire ca agent katsa în întreaga lume, credea că lecţiile învăţate l-au ajutat foarte mult:

„Oricine şi orice deveneau un instrument, îi puteam minţi pentru că adevărul nu făcea parte din relaţia stabilită. Conta numai să-i manipulez în folosul Israelului. Încă de la început am învăţat un motto: Fă ce este bine pentru Mossad şi pentru Israel."

Cei care nu puteau să trăiască după această regulă s-au trezit eliminaţi din oficiu. David Kimche, considerat unul dintre cei mai buni agenţi Mossad, spunea:

„E vechea poveste - mulţi se cred în stare, puţini sunt aleşi. Din punctul ăsta de vedere ne asemănăm puţin cu Biserica Catolică. Cei care îi rămân fideli ajung să-şi facă relaţii care să-i ajute să răzbată în viaţă. Ne ghidăm după regula 'Ajută-mă să te ajut'. Aşa înveţi să bagi mâna în foc pentru alţii."

Când bărbaţii şi femeile care aveau acces la ascunzători avansau într-o grupă superioară, motto-ul le era deja întipărit în minte. Acum erau agenţi katsa care fie plecau într-o misiune, fie raportau la întoarcerea din mişiune. Cunoscuţi ca „jumpers" - „săritori" pentru că activau peste ocean pe termen scurt, îşi denumiseră ascunzătorile „jump sites." Superiorii nu prea înghiţeau relatările fanteziste.

Ascunzătorile mai erau folosite ca locuri de întâlnire pentru informaţii, sau pentru interogarea unui suspect care ar fi putut fi bun pe post de „cârtiţă." Singura indicaţie privind numărul acestora a venit din partea unui subofiţer Mossad, Victor Ostrovsky[1]. Acesta susţinea că în 1991 erau „în jur de 35.000 în lume; 20.000 dintre aceştia erau activi iar 15.000 nu. Agenţii 'negri' erau arabi, în timp ce agenţii 'albi' nu erau arabi. „Agenţii de avertizare sunt agenţi strategici folosiţi pentru a semnala eventuale pregătiri de război: un doctor într-un spital sirian care supraveghea livrarea unui transport de medicamente; un angajat din port care observa o activitate mai intensă a navelor de război."

Unii dintre aceşti agenţi îşi începuseră antrenamentul în ascunzători de tipul celei care fusese controlată cu atenţie de microfoane în acea după-amiază de octombrie. Tot în acea zi, ceva mai târziu, câţiva membri superiori ai serviciului secret israelian aveau să se întâlnească la masa din sufrageria apartamentului şi să autorizeze un asasinat care era aprobat de primul ministru Yitzhak Rabin.

În cei trei ani cât timp a fost în funcţie, Rabin a asistat la un număr tot mai mare de înmormântări ale victimelor atacurilor teroriste, mergând de fiecare dată în spatele celor care duceau sicriul şi privind bărbaţi în toată firea plângând în timpul slujbei. Fiecare moarte avea „ecou în sufletul lui." De fiecare dată citea cuvintele profetului Ezechiel: „Şi duşmanul va şti că Eu sunt Domnul când mă voi răzbuna."

Nu era prima dată când se resimţea răzbunarea lui Rabin; mai participase, şi nu o dată, la acte de răzbunare. Cea mai importantă a fost asasinarea adjunctului lui Yasser Arafat, Khalil Al-Wazir, cunoscut în lumea arabă şi înregistrat în cea mai preţioasă bază de date a Mossad-ului ca Abu Jihad, vocea războiului sfânt, şi care locuia în Tunisia. În 1988, Rabin era ministrul apărării când decizia că Abu Jihad trebuia să moară a fost luată în acelaşi apartament din strada Pinsker.

Timp de două luni, agenţii Mossad au întreprins o minuţioasă supraveghere a vilei lui Abu Jihad din staţiunea Sidi Bou Said, din Tunisia. Căile de acces, punctele de intrare, înălţimea gardurilor şi tipul acestora, ferestrele, uşile, încuietorile, alarmele şi toate mişcările gărzilor de corp ale lui Abu Jihad: totul a fost monitorizat, verificat, şi din nou verificat.

Au urmărit-o pe soţie jucându-se cu copiii; au trecut pe lângă aceasta când era la cumpărături sau se ducea la coafor. Au ascultat telefoanele pe care le primea de la soţul său, le-au pus microfoane în dormitor, i-au ascultat în timp ce făceau dragoste. Au calculat distanţele de la o cameră la alta, au aflat cu ce se ocupau vecinii, când erau acasă, au înregistrat toate tipurile, culorile şi numerele de înmatriculare al tuturor maşinilor care veneau şi plecau de la vilă.

Modelul pe care îl folosise Meir Amit cu ani în urmă pentru pregătirea asasinatului le era permanent în minte: Gândeşte ca ţinta şi opreşte-te numai în spatele ei când apeşi pe trăgaci.

Mulţumită, echipa s-a întors la Tel-Aviv. Timp de o lună s-au antrenat pentru mişiunea criminală în afară şi înăuntrul unei ascunzători din Haifa

care semăna cu vila vizată. Din momentul în care avea să intre în casa lui Abu Jihad, echipei i-ar lua numai 22 de secunde să-l asasineze.

La 16 aprilie 1988 a fost dat ordinul pentru începerea operaţiunii.

În acea noapte, mai multe Boeing-uri 707 ale aviaţiei militare israeliene au decolat dintr-o bază din sudul Tel-Aviv-ului. Unul îl transporta pe Yitzhak Rabin şi pe alţi ofiţeri israelieni de rang înalt. Aeronava ţinea în permanenţă legătura protejată prin radio cu echipa de execuţie deja pe poziţie, condusă de un agent cu nume de cod „Sword" (Sabie). Celălalt avion era plin de dispozitive de bruiaj şi de supraveghere. Încă două aeronave 707 erau pe post de cisterne. Deasupra zbura o întreagă flotă aeriană care urmărea fiecare mişcare de la sol printr-o frecvenţă radio sigură. Pe 17 aprilie, puţin după miezul nopţii, ofiţerii de aviaţie din aer au fost înştiinţaţi că Abu Jihad s-a întors acasă în Mercedes-ul pe care Yasser Arafat i-l făcuse cadou la nuntă. Cu ceva timp înainte, echipa de şoc instalase microfoane pentru a auzi tot ce se întâmpla în vilă.

Din poziţia avantajoasă de lângă vilă, Sword a anunţat prin cască că îl putea auzi pe Abu Jihad urcând scările, intrând în dormitor, soptindu-i ceva soţiei sale, mergând pe vârfuri până în camera alăturată să-şi sărute fiul adormit, înainte de a merge în biroul de la parter. Informaţiile au fost înregistrate de avionul spion - versiunea israeliană a AWAC-ului american - şi transmise aeronavei lui Rabin care asigura comanda operaţiunii. La 12:17 A.M. acesta a ordonat: „Porniţi!"

Afară, şoferul lui Abu Jihad dormea în Mercedes. Unul dintre oamenii lui Sword a înaintat rapid, a lipit o Beretta cu amortizor de urechea acestuia şi a apăsat pe trăgaci. Şoferul a căzut mort pe scaunul din faţă.

Apoi Sword şi un alt membru al echipei au montat un dispozitiv explozibil în partea de jos a uşii grele de fier de la intrare. Un exploziv din plastic cu amortizor de ultimă oră, care nu făcea prea mult zgomot când scotea uşa din ţâţâni. De partea cealaltă, două dintre gărzile de corp ale lui Abu Jihad erau mult prea uimite de explozie ca să mai facă vreo mişcare. Şi aceştia au fost împuşcaţi cu arme cu amortizor.

Intrând în birou, Sword l-a surprins pe Abu Jihad uitându-se la o înregistrare despre OEP. Când se ridică în picioare, Sword îi trase două gloanţe în piept. Abu Jihad căzu greu pe podea. Sword a înaintat repede şi i-a mai tras două gloanţe în frunte.

În timp ce ieşea din cameră s-a întâlnit cu soţia lui Abu Jihad. Aceasta îşi ţinea fiul în braţe.

„Duceţi-vă înapoi în cameră," i-a ordonat Sword în arabă.

Apoi, a dispărut în noapte. Totul a durat numai 13 secunde - cu 9 secunde preţioase mai puţin decât s-ar fi aşteptat.

Pentru prima dată, un asasinat condus de israelieni se lovea de opinia publică. Ezer Weizman, membru al guvernului, a avertizat: „Dacă lichidăm oameni nu ajutăm cu nimic procesul de pace."

Cu toate acestea, asasinatele au continuat.

Două luni mai târziu, poliţia din Africa de Sud a fost obligată să facă public un secret pe care Israelul o determinase să-l păstreze: Mossad-ul executase un om de afaceri din Johannesburg, Alan Kidger, care furnizase Iran-ului şi Irak-ului echipamente high-tech ce puteau fi folosite la fabricarea armelor biochimice. Kidger fusese găsit cu mâinile şi picioarele amputate. Şeful poliţiei din Johannesburg, colonelul Charles Landman, a declarat că asasinatul a fost „un mesaj clar din partea Israelului prin Mossad."

Cu 6 săptămâni înainte de execuţia lui Abu Jihad, Mossad-ul mai jucase un rol important într-o altă asasinare controversată - aceea a trei membri IRA neînarmaţi, împuşcaţi într-o duminică după-amiază în Gibraltar, de către o echipă de trăgători de elită ai Serviciului Special Aerian Britanic (SAS).

Cu câţiva ani înainte, colegii acestora din cadrul serviciului secret britanic fuseseră aduşi în secret la Tel Aviv de către Rafi Eitan; urmau să asiste la executarea pe străzile lăturalnice din Beirut şi Valea Bekaa din Liban a teroriştilor arabi de către Mossad.

Cu patru luni înaintea crimei din Gibraltar, agenţii Mossad au început să-i urmărească pe Mairead Farrell, Sean Savage şi Daniel McCann, convinşi că cei trei aveau de gând „să cumpere arme arăbeşti pentru IRA."

Mossad-ul era interesat de activităţile IRA încă de când Rafi Eitan fusese chemat la Belfast, în cel mai mare secret, de către guvernul Thatcher; aici avea să informeze forţele de securitate despre legăturile Hezbollah cu grupările teroriste irlandeze.

„Am ajuns într-o zi ploioasă. Cât am stat în Ulster a plouat în fiecare zi. Le-am spus englezilor tot ce ştiam. Apoi am făcut turul regiunii, până la graniţa cu Republica Irlanda. Am fost atent să nu trec de partea cealaltă. Imaginează-ţi ce ar fi spus guvernul irlandez dacă m-ar fi prins. Înainte de

plecare am aranjat ca SAS să vină în Israel ca să vadă cam cum ne ocupăm noi de terorişti."

De atunci, între SAS şi Mossad s-a dezvoltat o relaţie strânsă de lucru. Ofiţerii superiori ai Mossad-ului mergeau periodic la Hereford pentru a informa forţele speciale în legătură cu operaţiunile din Orientul Mijlociu. Cel puţin o dată, o echipă Mossad-SAS a urmărit mai mulţi ofiţeri superiori IRA de la Belfast la Beirut fotografiindu-i în timpul întâlnirilor cu lideri Hezbollah.

În octombrie 1987, agenţii Mossad au reperat vaporul de transport *Eksund* în timp ce străbătea Mediterana cu 120 t de arme, printre care rachete sol-aer, lansatoare de grenade cu reacţie, mitraliere, explozibili şi detonatori. Toate fuseseră cumpărate din Beirut prin oamenii de contact ai IRA. *Eksund* a fost interceptat de autorităţile franceze.

Cum nu au putut să ajungă la nici un rezultat cu autorităţile irlandeze - cel puţin un ofiţer Mossad mai credea că acest lucru era pricinuit de puternica opoziţie a Israelului cu privire la rolul Irlandei în menţinerea păcii în Liban - Mossad-ul a anunţat prin SAS autorităţile de la Dublin în legătură cu alte transporturi de arme care se îndreptau spre Irlanda.

Agenţii Mossad care urmăreau comando-ul IRA din Spania şi-au dat repede seama că irlandezii nu se aflau acolo nici pentru a se întâlni cu furnizorii arabi de arme, nici pentru a stabili contacte cu ETA, grupul terorist basc. Totuşi, echipa Mossad-ului a continuat să studieze acţiunile Grupării Internaţionale a Terorismului, care luaseră de asemenea urma trio-ului irlandez.

La început spaniolii au avut o atitudine ostilă. Aceasta era operaţiunea lor - pentru prima dată colaborau serios cu MI5 şi SAS în privinţa IRA. Evident, spaniolii vroiau să fie siguri că „victoria", dacă avea să se înfăptuiască, va fi a lor. Mossad-ul le-a explicat că vor numai să dea o mână de ajutor. Uşuraţi, spaniolii aveau să lucreze în curând împreună cu serviciul secret israelian.

Când spaniolii i-au pierdut urma lui Mairead Farrell, aceasta a fost reperată de un katsa. Agentul a aflat că Farrell închiriase o altă maşină, un Fiesta alb pe care, încărcat cu 64 kg de Semtex şi 36 kg de srapnel, l-a lăsat într-o parcare subterană din Marbella.

Eleganta staţiune nu este numai un loc preferat de refugiu din calea soarelui puternic al deşertului unde arabii bogaţi visează de dimineaţă până seara la ziua în care Israelul urât de ei va fi invadat; Marbella e foarte

aproape de extravagantul port de ambarcaţiuni Puerto Banus, unde îşi ţin yahturile luxoase mulţi milionari arabi ai petrolului. Mossad-ul se temea demult că ambarcaţiunile traversau Mediterana pentru a transporta ilegal arme în teritoriile arabe. Se bănuia că maşina lui Farrell era parcată cu acelaşi scop, de a se îmbarca pe un vas pentru o croazieră până în Ţara Sfântă.

Echipa Mossad a început să supravegheze maşina. Agenţii au văzut-o pe Farrell la volanul unei alte Fiesta, aceeaşi cu care îi transportaseră pe McCann şi Savage prin Spania în ultimele săptămâni. Doi agenţi au urmărit unitatea IRA înspre sud, spre Puerto Banus. La zece minute după ce a ieşit din Marbella, Farrell a trecut pe lângă intrarea în port şi a continuat să coboare coasta.

Folosind staţia radio de aceeaşi frecvenţă cu cea a poliţiei, katsa a anunţat autorităţile spaniole că trio-ul IRA se îndrepta spre Gibraltar. Spaniolii i-au alertat pe britanici. Câteva ore mai târziu, Farrell, McCann şi Savage erau împuşcaţi. Nu fuseseră avertizaţi şi nici nu li s-a dat vreo şansă să se predea. Au fost executaţi.

La o săptămână după cele întâmplate, ofiţerul MI5 Stephen Lander, căruia i s-a acordat tot creditul conducerii operaţiunii - şi care mai târziu a devenit director general al MI5 - l-a sunat pe Admoni ca să mulţumească Mossad-ului pentru ajutorul dat.

În acea seară de octombrie 1995, în ascunzătoarea din strada Pinsker, totul era aranjat pentru întâlnirea la care urma să se stabilească următorul asasinat.

Noua ţintă aleasă era liderul religios al Jihad-ului islamic, Fathi Shkaki. Mossad-ul ştia că gruparea acestuia era responsabilă de moartea a mai bine de 20 de israelieni; evreii care călătoreau cu un autocar fuseseră ucişi cu un an înainte de doi kamikaze, la ieşirea din orăşelul Beit Lid.

Incidentul a ridicat numărul atacurilor teroriste din ultimul sfert de veac la mai bine de 10.000. În această perioadă, peste 400 de israelieni au fost ucişi, iar 1.000 răniţi. Responsabilii pentru crime sau mutilări au fost la rândul lor vânaţi şi omorâţi în locurile pe care katsa Yaakov Cohen, care s-a răzbunat din plin la rândul său, le numea: „toate aceste străduţe înfundate care nu au nume; acolo unde un cuţit se dovedeşte uneori mai eficient decât un pistol; acolo unde ori ucizi, ori eşti ucis."

În această lume nemiloasă, Shkaki a fost mult timp venerat de oamenii săi. El a fost cel care i-a absolvit pe ucigaşii de la Beit Lid de păcatul islamic suprem al actului sinucigaş. Pentru aceasta el a interpretat Coranul în sensul extrapolării gestului filosofic al asumării, şi anume în ideea că asuprirea îl face pe cel asuprit să descopere noi puteri; în pregătirea atentatorilor sinucigaşi, Shkaki a profitat de punctele slabe ale tinerilor dezechilibraţi psihic care, asemenea adolescenţilor japonezi kamikaze din cel de-al doilea război mondial, şi-au curmat singuri viaţa în acea zi de ianuarie într-un acces de patimă religioasă. După cele întâmplate, Shkaki a plătit pentru anunţurile mortuare în ziarul Jihadului şi, la rugăciunile de vineri, le-a lăudat sacrificiul şi i-a asigurat pe părinţi că fiii lor au ajuns în Rai.

Pe străzile unde activa şi unde domnea o atmosferă de tensiune, a-ţi da fiul pentru a fi sacrificat de Shkaki devenise deja o chestiune de onoare. Cei care muriseră erau pomeniţi în fiecare zi după ce muezinul îi chema pe credincioşi la rugăciune cu tânguielile lui preluate de difuzoarele de proastă calitate. În umbra răcoroasă a moscheilor din sudul Libanului, amintirea lor era păstrată vie.

După alegerea recruţilor şi a ţintei, Shkaki îi încredinţa pe tineri celor care fabricau bombe. Precum vechii alchimişti, aceştia se ghidau după experienţă şi instinct, iar vocabularul le era plin de termeni referitori la substanţe care aduc moartea: „oxidant", „desensibilizator", „plastilină" şi „depresant la punct de îngheţ." Aceştia erau oamenii lui Shkaki. Împrumutând o expresie cândva folosită de un lider al duşmanilor săi, Israel, liderul le spunea tuturor: „Luptăm, deci existăm."

În acea seară de octombrie când i se punea la cale soarta în ascunzătoarea din Tel Aviv, Shkaki era acasă în Damasc, împreună cu soţia sa, Fathia. Apartamentul era exact opusul taberelor sărăcăcioase de refugiaţi unde era venerat. Covoarele scumpe şi tablourile erau cadouri de la ayatolahii Iranului. O poză cu Shkaki şi Mu'ammar Gadhafi, înrămată cu aur fusese primită de la liderul libian. Un serviciu de cafea din argint fusese primit de la preşedintele Siriei. Hainele lui Shkaki nu semănau absolut deloc cu vesmintele simple purtate în campaniile din sudul Libanului printre oamenii săraci. Acasă îmbrăca halate croite din cele mai alese materiale care se găseau în Savile Row din Londra, iar picioarele îi erau încălţate în papuci făcuţi la comandă la Roma, nu în sandalele cumpărate de la tarabă, cu care se afişa în public.

În timp ce-şi savura mâncarea preferată, kuş-kuş, Shkaki şi-a liniştit încă o dată soţia că va fi în siguranţă în următoarea călătorie în Libia, unde avea să caute alte fonduri pentru Gadhafi; spera să se întoarcă acasă cu un milion de dolari, întreaga sumă pe care o ceruse într-un fax trimis sediului revoluţionarilor libanezi din Tripoli. Ca de obicei, banii urmau să fie spălaţi cu ajutorul unei bănci libiene din La Valletta, Malta. Shkaki plănuia să nu stea mai mult de o zi pe insulă înainte de a zbura acasă.

Vestea opririi în Malta i-a făcut pe cei doi fii ai lui de vârsta adolescenţei să-i dea lista lor de cumpărături: câte 5 tricouri de căciulă, dintr-un magazin maltez de unde Shkaki mai cumpărase şi altădată.

Fathia Shkaki îşi amintea: „Soţul meu era convins că dacă israelienii l-ar fi avut în vizor, ar fi acţionat demult. Evreii răspund rapid la orice incident, însă în ceea ce-l privea, soţul meu era sigur că aceştia nu vor face nimic de teamă să nu se pună rău cu sirienii."

Cu trei luni înainte, Shkaki ar fi interpretat corect starea de spirit de la Tel Aviv. La începutul verii 1995, Rabin a respins planul Mossad-ului de a bombarda apartamentul lui Shkaki din periferia vestică a Damascului. Uri Saguy, pe atunci şeful serviciului militar de spionaj şi deci „mai marele" serviciului secret israelian, care avea autoritate şi asupra Mossad-ului, i-a spus lui Rabin că simţise „o schimbare de orientare la Damasc. În aparenţă, Assad continuă să fie duşmanul nostru. Nu-l putem învinge decât luându-l prin surprindere. Şi asta înseamnă să renunţăm la Înălţimile Golan, să renunţăm la ele definitiv. Spune tuturor oamenilor noştri să se retragă. Este un preţ enorm, însă este singura cale spre o pace durabilă."

Rabin a ascultat. Ştia cât de mult îl costaseră pe Uri Saguy locurile acelea. Toată cariera militară şi-o petrecuse apărând Înălţimile, loc unde fusese rănit de mai multe ori. Cu toate acestea era gata să uite de tot pentru ca Israelul să se bucure de pace.

Primul ministru a amânat planurile Mossad de a-l elimina pe Shkaki, cât timp Saguy continua să evalueze cât de reale erau speranţele lui. Speranţele i s-au topit în căldura verii, iar Rabin, care era acum câştigător al premiului Nobel pentru Pace, a ordonat execuţia lui Shkaki.

Shabtai Shavit, care conducea ultima sa mare operaţiune în calitate de director Mossad, a ordonat unui „agent negru" să reînceapă supravegherea apartamentului lui Shkaki. Echipamentul american al agentului era suficient de sofisticat pentru a nu fi detectat de sistemul de apărare din sistemul de comunicaţii construit de ruşi al lui Shkaki.

Detalii despre următoarea vizită a lui Shkaki în Libia şi Malta au fost trimise la Tel Aviv.

În acea seară de octombrie 1995, liderii celor mai importante trei servicii secrete din Israel înaintau prin mulţimea care se plimba pe strada Pinsker. Cu toţii erau de acord cu condiţiile lichidării duşmanilor autoproclamaţi ai Israelului, condiţii pe care Meir Amit le definise cât se putea de clar în timpul conducerii sale:

„Nu vom ucide lideri politici. De aceştia ne ocupăm pe cale diplomatică. Nu vom ucide familiile teroriştilor. Dacă membrii acestora ne stau în cale, nu e problema noastră. Fiecare execuţie în parte trebuie autorizată de primul ministru. Şi totul trebuie făcut ca la carte. Fiecare decizie trebuie înregistrată. Totul să fie sistematic şi ordonat. Acţiunile noastre nu trebuie să fie văzute drept crime sponsorizate de stat ci ca supremă sancţiune juridică adusă de stat. Vom face exact ce face un călău sau oricare alt gâde care acţionează conform legii."

De la urmărirea şi uciderea celor 9 terorişti responsabili pentru moartea atleţilor israelieni la Jocurile Olimpice din 1972, toate asasinatele ulterioare au respectat în mare aceste condiţii. La aproape 23 de ani de când Meir Amit a formulat regulile crimelor sponsorizate de stat, succesorii acestuia se îndreptau spre ascunzători.

Primul venit era Shabtai Shavit. Colegii răutăcioşi spuneau că se comportă ca un recepţioner de hotel mic din Tel Aviv: aceleaşi haine apretate, aceeaşi strângere scurtă de mână. Era în post de trei ani şi părea că nu ştie cât va mai rămâne acolo.

Apoi a sosit generalul de brigadă Doran Tamir, ofiţer superior al serviciului secret israelian pentru Forţele de Apărare. Activ şi în floarea vârstei, totul la el sugera autoritatea, faptul că provenea din anii când fusese comandant.

În cele din urmă, a ajuns şi Uri Saguy, care intra agale în ascunzătoare cu un zeu războinic pe drumul spre glorie, mai strălucitor decât funcţia lui de şef al serviciului de contrainformaţii de la Aman. Cu voce scăzută continua să stârnească controverse în rândul colegilor, susţinând că dincolo de ameninţările pe care le reînnoia, Siria era gata să poarte convorbiri de pace.

Shavit numea relaţia dintre cei trei ca fiind una „de o cordialitate prudentă."

Uri Saguy spunea: „Nu ne putem compara unul cu celălalt. Ca lider al Amanului, le-am dat de lucru celorlalţi doi. A fost vorba şi de competiţie între noi dar, de vreme ce acum urmărim acelaşi scop, problema se pune altfel acum."

Timp de două ore au stat în jurul mesei din living examinând planul uciderii lui Fathi Shkaki. Execuţia acestuia urma să fie un act de pură răzbunare, biblicul principiu „ochi pentru ochi" prin care israelienilor le plăcea să creadă că pot justifica asemenea crime. Însă, uneori, Mossad-ul omora şi persoanele încăpăţânate care refuzau să-şi pună priceperea în slujba aspiraţiilor Israelului. Atunci, decât să rişte ca „talentul" să cadă în mâinile duşmanilor, şi acestea erau exterminate fără milă.

Dr. Gerald Bull, un om de ştiinţă canadian, era cel mai mare expert în dispozitive balistice. Israelul încercase să-l atragă de partea sa. De fiecare dată, Bull şi-a făcut cunoscut dezgustul pentru statul israelian.

În schimb şi-a oferit serviciile lui Saddam Hussein pentru a-l ajuta să construiască un tun super-performant care să lanseze proiectile cu încărcătură nucleară, chimică sau biologică, din Irak direct în Israel. Ţeava tunului avea 15 m şi era făcută din 32 de tone de oţel furnizat Irakului de firme britanice. La sfârşitul anului 1989 un prototip a fost testat într-un poligon din Mosul, în nordul Irakului. Saddam Hussein a dat ordin să se construiască 3 arme care au costat în total 20 de milioane de dolari. Bull a fost angajat pe post de consultant în schimbul a 1 milion de dolari. Proiectul a primit numele de cod „Babylon".

Compania sa, Space Research Corporation (SRC), era înregistrată la Bruxelles drept companie de proiectare de armament. De acolo a trimis o cerere de ofertă detaliată către furnizorii europeni, dintre care 20 britanici, ca să-i alimenteze cu componente de înaltă tehnologie.

La 17 februarie 1990, un katsa din Bruxelles a pus mâna pe copii ale unor documente care arătau scopurile tehnice ale proiectului Babylon: tunul avea să fie o rachetă balistică cu raza medie de acţiune. Avea să lanseze proiectile Scud grupate câte 8 pentru a da încărcăturii explozibile o bătaie de 1.500 mile (~ 2.800 km). Aceasta ar plasa nu numai Israelul ci şi multe oraşe europene în bătaia tunului. Bull credea că e posibilă fabricarea unui tun capabil să lovească Londra tocmai de la Bagdad.

Directorul general al Mossad-ului, Nahum Admoni, a convocat o şedinţă de urgenţă cu primul ministru Yitzhak Shamir. Fost lider de gherilă

urbană, care a luptat cu înverşunare împotriva britanicilor în ultimile săptămâni ale Mandatului, Shamir era genul de lider politic care plăcea Mossad-ului, care susţinea ideea distrugerii duşmanilor Israelului în momentele critice când nu mai e nimic de făcut. În anii '60, când oamenii de ştiinţă nazişti care lucrau în slujba Egiptului la fabricarea de arme cu rază lungă de acţiune ce puteau bombarda Israelul de dincolo de Desertul Sinai, Shamir a fost cooptat de Mossad pentru a-şi pune la dispoziţie experienţa în planificarea asasinatelor. Specialitatea lui în timpul mandatului era să găsească modalităţi prin care să elimine soldaţi britanici. Shamir a trimis foşti membri ai forţelor sale secrete să omoare oameni de ştiinţă germani. Câţiva dintre aceşti asasini au ajuns mai târziu membri fondatori ai unităţii kidon a Mossad-ului.

Shamir s-a uitat doar puţin peste dosarul lui Bull întocmit de Mossad. Serviciul îşi îndeplinise obişnuita sarcină de a reface cu minuţiozitate traseul carierei lui Bull din momentul în care, la vârsta de 22 de ani, şi-a luat doctoratul în fizică şi a început să lucreze pentru Institutul Canadian pentru Cercetare şi Dezvoltare în Domeniul Armamentului, reuşind „performanţa" de a intra în conflict cu oficiali de rang înalt. Pornise pe post de consilier particular - „mercenar" menţiona dosarul.

Şi-a câştigat reputaţia de inventator de armament în 1976 când a proiectat un obuzier cu calibrul 45 care bombarda ţinta de la 46 m distanţă; la acea vreme, singura armă asemănătoare din dotarea NATO avea o bătaie maximă de numai 31 m. Dar încă o dată Bull a căzut în dizgraţia guvernului. Membrii NATO n-au putut cumpăra noua armă deoarece principalii producători europeni în domeniu erau sprijiniţi de lobby-uri puternice. În cele din urmă Bull a vândut obuzierul Africii de Sud.

A plecat apoi în China, unde a ajutat Armata Populară de Eliberare să-şi dezvolte dotarea în materie de rachete. Bull a îmbunătăţit rachetele Silkworm existente, mărindu-le bătaia şi încărcătura explozibilă. Loturi de rachete au fost mai apoi vândute lui Saddam Hussein de către China. La început, Irakul le-a desfăşurat în lungul război contra vecinilor iranieni. Însă o mare cantitate de astfel de rachete a rămas în bazele irakiene pentru ca Mossad-ul să creadă că urmează să fie folosite împotriva Israelului.

Între timp, proiectul Babylon lua amploare. Un prototip mai performant fusese testat. Opozanţii regimului lui Saddam şi pe care Mossad-ul i-a recrutat ca informatori în Irak au raportat că rachetele erau purtătoare de arme chimice şi biologice.

În după-amiaza zilei de 20 martie 1990, în biroul primului ministru, Yitzhak Shamir a căzut de acord cu Nahum Admoni că Gerald Bull trebuia să fie eliminat.

Două zile mai târziu, doi agenţi ai echipei kidon ajungeau la Bruxelles. Echipa a fost aşteptată de un katsa care urmărise îndeaproape activitatea lui Bull.

Pe 22 martie 1990, seara, cei trei bărbaţi au mers cu o maşină închiriată până la blocul unde locuia Bull. Fiecare kidon avea un pistol sub haină.

Douăzeci de minute mai târziu, Bull, în vârstă de 61 de ani, auzind soneria, a deschis uşa luxosului său apartament. Kidon-ii l-au împuşcat pe rând de 5 ori, în cap şi în gât cu pistoalele de calibru 7,65 mm, lăsându-l mort la uşă. Mai târziu, fiul lui Bull, Michael, avea să susţină că Mossad-ul i-a ameninţat tatăl cu moartea. Nu a putut însă spune cine a făcut ameninţarea sau de ce Bull a ignorat-o.

O dată echipa kidon întoarsă cu bine acasă, Departamentul de război psihologic al Mossad-ului a început să alimenteze presa cu informaţii ce sugerau că Gerald Bull murise pentru că plănuia să lase baltă afacerea cu Saddam Hussein. Acum, după cinci ani, aceleaşi metode folosite la asasinarea lui Bull, un om de ştiinţă considerat de Israel la fel de terorist ca şi Fathi Shkaki, aveau să fie încă o dată puse în practică la ordinul direct al altui prim ministru, Yitzhak Rabin.

La 24 octombrie 1995, doi bărbaţi spre 30 de ani - cu nume de cod Gil şi Ran - au părăsit Tel Avivul cu zboruri diferite; Ran a plecat la Atena iar Gil la Roma. Pe fiecare aeroport primeau paşapoarte britanice de la câte un sayan local. Au ajuns târziu în Malta cu un zbor de seară şi s-au cazat la Hotelul Diplomat cu vederea spre portul din La Valletta.

În acea seară, lui Ran i-a fost adusă o motocicletă. A spus personalului că astfel va vizita insula.

Nimeni dintre angajaţii hotelului nu-şi amintea ca cei doi să fi avut vreun contact cu cineva. Îşi petrecuseră cea mai mare parte a timpului în camere. Când unul dintre hamali a observat că geamantanul Samsonite al lui Gil era greu, Gil i-a făcut cu ochiul spunându-i că e plin cu lingouri de aur.

În aceeaşi seară, un armator care pornise cu o zi în urmă din portul Haifa, şi care trebuia să ajungă în Italia, a înştiinţat prin radio autorităţile

malteze că din cauza unui motor care trebuie reparat, va acosta pe insulă. La bordul navei erau Shabtai Shavit şi o mică echipă de tehnicieni Mossad în comunicaţii. Au stabilit legătura radio cu Gil, a cărui geantă de voiaj conţinea un radio mic dar performant.

Încuietorile geamantanului trebuiau deschise în sensul invers direcţiei acelor de ceas, pentru a dezactiva siguranţele celor două încărcături montate în capac. Acestea erau programate să explodeze în faţa oricui ar fi deschis valiza invers. Antena rombică a radioului era o jumătate de km de cablu din fibre optice, strâns rulat pentru a forma un disc cu diametrul de 15 cm. Capetele firului erau conectate la 4 dipoli sudaţi în colţul interior al Samsonite-ului. În timpul nopţii Gill a primit câteva mesaje radio de pe vas.

Fathi Shkaki ajunsese înaintea lor în aceeaşi zi cu feribotul Tripoli-Valletta, împreună cu gărzi libiene care au rămas la bord, şi care îşi terminaseră treaba când Shkaki a coborât singur pe ţărm. Înainte de aceasta şi-a ras barba. S-a prezentat în faţa autorităţilor malteze ca Ibrahim Dawish, arătându-le paşaportul libanez. După ce s-a cazat la Hotelul Diplomat, şi-a petrecut următoarele câteva ore prin cafenelele de pe malul mării, bând nenumărate ceşti de cafea şi ronţăind prăjituri arăbeşti. A dat mai multe telefoane.

A doua zi, Shkaki tocmai cumpărase tricourile pentru băieţii săi şi se plimba pe faleză, când, lângă el s-au ivit doi bărbaţi pe o motocicletă. Unul dintre ei l-a împuşcat pe liderul Jihad de aproape, de 6 ori în cap. Shkaki a murit pe loc. Motocicliştii au dispărut. Nici unul nu a fost prins. Însă, o oră mai târziu, un vas de pescuit a plecat din portul La Valletta şi a coborât ancora în dreptul cargoului. Puţin timp mai târziu, căpitanul a informat autorităţile portuare că repararseră provizoriu defecţiunea motorului, dar că vasul se întoarce la Haifa pentru noi reparaţii.

În Iran, ţara spirituală a lui Shkaki, preoţii musulmani au declarat zi de doliu naţional. La Tel Aviv, rugat să comenteze cele întâmplate, primul ministru Yitzhak Rabin a spus: „Cu siguranţă pot să spun că nu sunt trist."

Câteva zile mai târziu, la 4 noiembrie 1995, Rabin a fost asasinat la un miting pentru pace la Tel Aviv, în apropierea ascunzătorii unde se dăduse ordinul executării lui Shkaki. Rabin a fost omorât de un evreu fanatic, Yigal Amir, care avea multe trăsături comune cu cei din Mossad.

Yitzhak Rabin, şoimul devenit porumbiţă, puternicul lider politic care îşi dăduse seama că singura cale spre pace în Orientul Mijlociu este, aşa cum greşit citise din cartea sa preferată, Biblia, „să ne transformăm săbiile

în pluguri şi să arăm pământul împreună cu vecinii noştri arabi," a fost omorât de unul dintre ai săi pentru că nu a ajuns să înţeleagă că duşmanii săi evrei vor fi tot aşa de necruţători ca şi vechii duşmani arabi - şi unii şi alţii hotărâţi să-i distrugă viziunea asupra viitorului.

În 1998 echipa kidon avea 48 de membri, dintre care 6 erau femei. Toţi în jur de 20 de ani şi într-o formă excelentă. Locuiau şi lucrau în afara sediului Mossad din Tel Aviv, grupaţi într-o zonă interzisă dintr-o bază militară din deşertul Negev. Locul putea fi amenajat să semene cu o stradă sau o clădire unde trebuia să aibă loc un asasinat. Erau maşini la poartă şi un traseu cu obstacole de depăşit.

Pe post de instructori erau şi foşti membri activi ai echipei care supravegheau antrenamentele cu nenumărate arme, şi îi învăţau cum să ascundă bombe, să administreze injecţii letale în public, şi să facă o crimă să pară accident. Agenţii kidon analizau filmări cu asasinări reuşite - cea a preşedintelui John F. Kennedy, de exemplu - şi studiau fizionomia şi obiceiurile a zeci de posibile victime înregistrate în propria bază secretă de date computerizată şi memorizau planurile mereu în schimbare ale străzilor din oraşele importante, precum şi amplasamentele aeriene şi maritime.

Unitatea lucra cu echipe de câte 4 membri care de obicei mergeau în călătorii de recunoaştere la Londra, Paris, Frankfurt, şi alte oraşe europene. Ocazional mai mergeau şi la New York, Los Angeies şi Toronto. Pe durata acestor ieşiri, o echipă era permanent însoţită de instructori care îi evaluau capacitatea de a pune la punct o operaţiune fără a atrage atenţia. Ţintele erau alese din rândul voluntarilor sayanimi locali cărora nu li se spunea decât că aveau să participe la un exerciţiu de apărare a unei instituţii israeliene; o sinagogă sau o bancă erau de obicei invocate. Voluntarii erau luaţi de pe o stradă liniştită şi înghesuiţi într-o maşină, sau se trezeau în toiul nopţii că cineva le-a intrat în casă şi-i ameninţa cu o armă.

Kidonii luau aceste antrenamente foarte în serios, pentru că fiecare echipă era la curent cu „Eşecul de la Lillehammer."

În iulie 1973, în toiul vânătorii ucigaşilor atleţilor israelieni de la Jocurilor Olimpice din Munchen, Mossad-ul a primit o informaţie conform căreia „Prinţul Roşu" Ali Hassan Salameh, care pusese la cale operaţiunea, ar lucra ca ospătar în orăşelul Lillehammer din Norvegia.

Director al operaţiunilor Mossad la acea vreme, Michael Harari, alcătuise o echipă din care nu făcea parte nici un kidon; membrii erau

răspândiţi în toată lumea căutându-i pe ucigaşii de la Munchen încă rămaşi în viaţă. Echipa lui Harari nu avea experienţă pe teren, însă acesta era convins că propria experienţă de katsa care activa în Europa era suficientă. Printre agenţi se numărau două femei, Sylvia Rafael şi Marianne Gladnikoff, şi un algerian, Kemal Bename, care fusese curier al grupării *Septembrie Negru* înainte de a fi forţat de Harari să devină agent dublu.

Operaţiunea a fost un dezastru încă de la început. Sosirea unui grup de străini în Lillehammer, unde de 40 de ani nu mai avusese loc o crimă, a trezit suspiciuni. Poliţia locală a început să fie cu ochii pe ei. Autorităţile erau în apropiere când Harari şi echipa sa au împuşcat mortal un chelner marocan pe nume Ahmed Bouchiki, care nu avea nici o legătură cu teroriştii şi care nici nu semăna cu Salameh. Harari şi câţiva dintre ai săi au reuşit să scape, însă 6 agenţi Mossad au fost capturaţi, inclusiv cele două femei.

Cei prinşi au mărturisit totul, dezvăluind, pentru prima dată, metodele de asasinare ale Mossad-ului şi alte detalii la fel de stânjenitoare despre activităţile secrete ale serviciului. Cu toţii au fost acuzaţi de crimă de gradul 2 şi condamnaţi la 5 ani de închisoare.

La întoarcerea în Israel, Harari a fost destituit, iar întreaga reţea secretă Mossad din Europa alcătuită inclusiv din ascunzători, cutii poştale clandestine şi numere de telefon secrete, a fost abandonată.

Urmau să treacă abia 6 ani până când Ali Hassan Salameh avea să fie în cele din urmă omorât într-o operaţiune pusă la cale de Rafi Eitan, care a spus că, „Lillehammer a fost exemplul persoanelor nepotrivite, alese pentru o treabă nepotrivită. N-ar fi trebuit să se întâmple - şi nu mai trebuie să se repete."

Şi totuşi, s-a repetat.

La 31 iulie 1997, a doua zi după ce kamikaze, membri ai grupării Hamas, au făcut 15 victime şi 157 de răniţi într-o piaţă din Ierusalim, directorul Mossad-ului Danny Yatom a participat la o şedinţă prezidată de primul ministru Benyamin Netanyahu. Acesta din urmă tocmai se întorsese de la o emoţionantă conferinţă de presă unde promisese să nu aibă linişte până când cei care plănuiseră atentatul nu vor mai constitui un pericol.

În public, Netanyahu a apărut calm şi hotărât, răspunzând la întrebări, chibzuit şi autoritar; Hamas nu va scăpa nepedepsit, însă cum se va întâmpla nu se putea spune. Acesta era „Bibi" din relatările CNN din timpul Războiului din Golf, când se bucurase, în nenumărate rânduri, de laudă

pentru evaluările autoritare ale replicilor lui Saddam Hussein şi pentru felul în care acestea au fost văzute în Israel.

În sala de conferinţe, întrerupea frecvent ziariştii pentru a striga: „Am să pun mâna pe nenorociţii ăia de la Hamas chiar şi dacă e ultimul lucru pe care-l fac."

Ar fi adăugat, conform spuselor unuia dintre cei prezenţi: „Sunteţi aici ca să înţelegeţi acest lucru. Şi nu vreau să citesc prin ziare nimic despre răzbunarea lui 'Bibi'. Aici e vorba de dreptate - după faptă şi răsplată."

Agenda fusese stabilită.

Yatom, obişnuit cu ieşirile primului ministru, stătea liniştit de partea cealaltă a mesei în timp ce Netanyahu aflat acum într-un birou înconjurat de ofiţeri superiori ai serviciului secret şi de consilieri politici continua să zbiere. „Le vreau capetele. Vreau să-i văd morţi. Şi nu mă interesează cum procedaţi. Vreau doar s-o faceţi. Şi vreau s-o faceţi cât mai devreme."

Tensiunea a crescut şi mai mult când Netanyahu i-a cerut lui Yatom să-i dea o listă cu toţi liderii Hamas şi adresele lor. Nici un alt prim ministru nu mai ceruse detalii atât de delicate la începutul unei operaţiuni. Mai mulţi dintre cei de faţă au crezut că „Bibi dădea semnalul că avea să se ocupe personal de asta."

Neliniştea a crescut în rândul ofiţerilor Mossad în momentul în care serviciul a fost forţat să se apropie prea mult de Netanyahu. Prevăzând probabil ce avea să se întâmple, Yatom i-a spus primului ministru că îi va da lista mai târziu. În schimb, şeful Mossad i-a sugerat că „era timpul să privească partea practică a lucrurilor." Să localizezi liderii Hamas ar fi ca şi cum „ai căuta un anumit şobolan într-un canal din Beirut."

Încă o dată, Netanyahu a izbucnit. Nu vroia scuze; vroia fapte. Şi vroia ca totul să înceapă „aici şi acum."

După terminarea şedinţei, mai mulţi ofiţeri ai serviciului erau de părere că Bibi Netanyahu trecuse dincolo de linia abia perceptibilă unde se termina eficacitatea politică şi începeau cerinţele operaţionale. Nu era nimeni din încăpere care să nu-şi fi dat seama că Natanyahu avea neapărată nevoie de un serviciu de relaţii publice care să convingă publicul că politica fermă de luptă împotriva terorismului, care îl adusese în fruntea guvernului, nu reprezenta doar vorbe goale. Fusese implicat în scandal după scandal, de fiecare dată evitând răspunsurile şi lăsându-i pe alţii să cadă vinovaţi. Popularitatea lui nu mai fusese niciodată atât de scăzută. Viaţa lui personală

era subiect de presă. Trebuia neapărat să arate că ţinea totul sub control. Iar uciderea unui lider Hamas era o cale sigură de scăpare.

Un ofiţer superior al serviciului secret israelian a vorbit cu siguranţă în numele multora când a spus:

„În timp ce eram cu toţii de acord că răul trebuie tăiat din rădăcină, adevărata noastră problemă era timpul. Toată chestia cu acţiunea imediată a lui Bibi era tâmpenie curată. Orice operaţiune, de orice fel, necesita planificarea atentă. Bibi vroia rezultate de parcă ar fi fost vorba de vreun joc pe calculator, sau unul dintre filmele alea vechi cu super eroi la care-i plăcea să se uite. Numai că în realitate lucrurile nu stau chiar aşa."

Yatom a ordonat o cercetare amănunţită a fiecărei ţări arabe şi a trimis agenţi katsa în Gaza şi Cisiordania să afle pe unde se aflau personalităţile misterioase care controlau gruparea Hamas. În decursul lunii august 1997, a fost chemat de mai multe ori în biroul primului ministru pentru a raporta cursul operaţiunii. Nu se înregistrase nici un progres. În cadrul serviciului secret se vorbea numai de felul în care premierul îi ceruse lui Yatom să trimită mai mulţi oameni pe teren şi de modul în care începuse să-i sugereze acestuia că dacă nu vede cât mai curând rezultate, va trebui să ia „alte măsuri." Dacă Netanyahu a intenţionat o ameninţare stângace la adresa şefului Mossad, nu prea i-a reuşit. Yatom a spus doar că va face „tot posibilul." Consecinţa nerostită era că, dacă primul ministru vroia să-l concedieze, putea să o facă; însă la conferinţa de presă care inevitabil ar urma acestei decizii, s-ar pune întrebări despre rolul lui Netanyahu în această afacere. Primul ministru însă continua să ceară capul unui lider Hamas - şi îl vroia cât mai devreme.

Până în septembrie 1997, Netanyahu ajunsese să-l sune pe Yatom la orice oră ca să-l întrebe despre mersul operaţiunii. Şeful Mossad-ului a trecut la presiuni. A chemat agenţi katsa din alte posturi. Pe de o parte, „Yatom refăcea harta ca o slugă la cererile lui Bibi. Yatom e un tip dur. Dar când venea greul, nu se putea compara cu Bibi care începuse să vorbească despre cât de repede fusese ajutat de fratele lui să pună la punct raidul de la Entebbe. Comparaţia nu avea nici un rost. Însă aşa e Bibi - se foloseşte de orice ca să convingă."

Pe 9 septembrie, la Tel Aviv s-a aflat că Hamas a lovit din nou, de astă dată rănind grav două gărzi de corp ale ataşatului cultural al nou deschisei ambasade israeliene din Amman, capitala Iordaniei.

Trei zile mai târziu, cu puţin înainte de începerea sabatului, Netanyahu l-a invitat pe Yatom să ia cu el prânzul în casa sa din Ierusalim. Cei doi bărbaţi au mâncat supă, salată, peste şi au băut bere şi apă minerală. Primul ministru a adus imediat vorba de atacul de la Amman. Cum reuşise teroristul să se apropie atât de mult ? De ce nu au fost avertizaţi ? Cum reacţiona unitatea din Amman la toate acestea ?

Yatom l-a întrerupt pe Natanyahu în toiul întrebărilor. Există în Amman un lider Hamas pe nume Khalid Meshal care conducea biroul politic al organizaţiei din oraş. Timp de câteva săptămâni, Meshal a călătorit prin diferite ţări arabe, însă secţiunea Mossad din Amman a raportat că era din nou în oraş.

Netanyahu s-a înviorat brusc. „Atunci du-te şi omoară-l ! i-a spus peste masă. Asta trebuie să faci. Omoară-l ! Trimite-ţi oamenii la Amman să-l lichideze."

După aproape 6 săptămâni de presiuni constante venite din partea unui prim ministru care se dovedea din ce în ce mai nepriceput într-ale fineţurilor politice şi ale operaţiunilor de spionaj, directorul Mossad i-a dat o lecţie. Cu ochii sclipind în spatele ochelarilor, l-a prevenit că un atac în Amman ar strica relaţiile pe care predecesorul lui Netanyahu, Yitzhak Rabin, le stabilise cu Iordania. Dacă l-ar omorî pe Meshal pe pământ iordanian ar pune în pericol operaţiunile Mossad într-o ţară care a opus permanent rezistenţă extremiştilor sirieni, irakieni şi palestinieni. Yatom a sugerat că ar fi mai bine să acţioneze când Meshal va pleca din nou din ţară.

„Scuze ! Asta e tot ce găseşti să-mi spui ! Scuze !" Se spune că Netanyahu ar fi ţipat la el. „Vreau fapte. Şi le vreau acum. Oamenii vor fapte. Se apropie Rosh Hashanah!" adăugă, referindu-se la noul an evreiesc. „Asta va fi cadoul meu pentru ei !"

Din acel moment, fiecare mişcare făcută de Yatom avea să fie personal aprobată de Netanyahu. Până la el nici un alt prim ministru israelian nu se implicase personal într-o crimă sponsorizată de stat.

Khalid Meshal era un bărbat de 41 de ani, bine făcut, care purta barbă. Locuia în apropierea palatului regelui Hussein şi era un soţ bun şi tată a sase copii. Cultivat şi cu darul vorbirii, rămăsese o figură puţin cunoscută a mişcării fundamentaliste islamice. Însă informaţiile adunate de unitatea Mossad din Amman dovedea că Meshal era în spatele atentatelor sinucigaşe cu bombă împotriva civililor israelieni.

S-au furnizat detalii despre deplasările lui Meshal împreună cu o poză a acestuia pe care şeful secţiunii Mossad o făcuse pe ascuns. Anexată raportului, era o rugăminte ca Yatom să încerce din nou să-l convingă pe Netanyahu să nu continue cu planurile de asasinat la Amman. O astfel de acţiune imprudentă ar periclita doi ani de muncă de contraspionaj pe care Mossad-ul o întreprin-sese cu ajutorul Iordaniei.

Netanyahu a respins cererea, considerând-o de rău augur, ceva ce el nu putea tolera.

Între timp fusese pregătită o echipă kidon cu 8 membri: doi agenţi urmau să-l lichideze pe arab în plină zi; ceilalţi să-i acopere asigurând inclusiv transportul. Echipa trebuia apoi să se întoarcă în Israel trecând graniţa la Podul Allenby în apropiere de Ierusalim.

De această dată, Mossad-ul nu avea să folosească pistolul ci o armă neobişnuită, un gaz paralizant. Era pentru prima dată când o echipă kidon de intervenţie folosea această metodă, demult pusă la punct de KGB şi alte servicii secrete din blocul sovietic. Oamenii de ştiinţă ruşi care emigraseră în Israel fuseseră recrutaţi de Mossad pentru a crea o gamă de toxine mortale, printre care şi butan, sarin şi soman, gaze toxice paralizante, declarate ilegale de tratatele internaţionale. Acestea provoacă o moarte rapidă sau lentă; în toate cazurile, organele interne nu mai funcţionează, iar victima suferă dureri groaznice, moartea venind apoi ca o alinare. O astfel de metodă a fost considerată potrivită pentru Meshal.

La 24 septembrie 1997, unitatea kidon a zburat la Amman din Atena, Roma şi Paris, unde fuseseră poziţionaţi timp de câteva zile. Unii membri călătoreau cu acte franceze sau italiene. Celor din echipa de şoc li se dăduseră paşapoarte canadiene în care erau trecuţi ca Barry Beads şi Sean Kendall. Când s-au cazat la Hotelul Intercontinental au spus la recepţie că sunt turişti. Ceilalţi agenţi katsa au stat la ambasada Israelului, aproape de hotel.

Beads şi Kendall au mers şi ei a doua zi la ambasadă. Cei doi au mai inspectat o dată aerosolul. Nimeni nu ştia ce fel de gaz conţinea.

Agenţii bănuiau că poate produce de la halucinaţii la infarct. Au fost informaţi despre ultimele plecări ale lui Meshal de către şeful secţiunii Mossad.

Acesta fusese la Londra în septembrie 1978 când un refugiat bulgar, Ceorgi Markov, a fost omorât cu o substanţă paralizantă. Un trecător îl înţepase în coapsă cu vârful umbrelei. Markov a murit în nişte chinuri

cumplite, provocate de o otravă mortală extrasă din seminţele de ricin. Trecătorul era un agent KGB care nu a fost niciodată prins.

Beads şi Kendall s-au întors optimişti la hotel puţin după miezul nopţii. Fiecare a comandat un mic dejun alcătuit din cafea, suc de portocale şi prăjituri daneze. A doua zi, la 9:00 A.M., Beads a coborât în hol să semneze pentru prima maşină închiriată, o Toyota albastră. Cea de-a doua, un Hyundai verde, a fost luat de Kendall. Acesta a spus recepţionerei că el şi „prietenul său" mergeau să viziteze sudul ţării.

La 10:000 A.M., Meshal era dus la serviciu de către şoferul personal; lângă el, în spate, erau trei dintre cei mai mici copii ai săi, un băiat şi două fete. Beads îi urmărea la o distanţă rezonabilă în maşina închiriată. Alţi membri ai echipei erau pe şosea, în alte maşini.

Când au intrat în cartierul Garden, şoferul l-a anunţat pe Meshal că erau urmăriţi. Acesta a folosit telefonul de maşină şi a sunat la poliţie pentru a le da numărul maşinii lui Beads.

În timp ce Toyota închiriată îi depăşea, copiii i-au făcut cu mâna lui Beads, aşa cum făcuseră cu alte maşini de pe autostradă. Agentul Mossad nu i-a băgat în seamă. Apoi, maşina verde a lui Kendall a trecut în faţă, iar cele două maşini s-au pierdut în trafic.

Câteva clipe mai târziu, un ofiţer al poliţiei din Amman l-a sunat pe Meshal să-i spună că maşina era închiriată unui turist canadian. Meshal s-a liniştit şi şi-a privit copiii care, cu feţele lipite de geam, făceau din nou cu mâna maşinilor care treceau. În fiecare dimineaţă făceau cu rândul şi înainte ca şoferul să-i ducă la scoală, îşi conduceau tatăl la serviciu.

Puţin înainte de 10:30 A.M., şoferul a intrat pe strada Wasfi AI-Tal, unde o mulţime de oameni se adunaseră în faţa birourilor Hamas; Kendall şi Beads erau şi ei acolo. Prezenţa lor nu îngrijora pe nimeni;turişti curioşi vin deseori la birou să afle mai mult despre ce-şi mai propunea Hamas să facă.

Meshal şi-a pupat repede copiii înainte să iasă din maşină. Beads a înaintat ca şi cum ar fi vrut să-i strângă mâna. Kendall era în spatele arabului, scotocind neîndemânatic într-o pungă de plastic.

„Domnul Meshal?" întrebă Beads amabil.

Meshal îl privi nedumerit şi în acelaşi moment, Kendall scoase aerosolul şi încercă să pulverizeze conţinutul în urechea stângă a lui Meshal.

Liderul Hamas se dădu înapoi, speriat, ştergându-şi lobul urechii.

Kendal încercă din nou să pulverizeze substanţa în urechea lui Meshal. însă în jurul său mulţimea începuse să-şi revină din uimire, oamenii întinzându-şi mâinile să-i prindă pe cei doi agenţi.

„Fugi!" spuse Beads în ebraică.

Urmat de Kendall, Beads alergă spre maşină, parcată în apropiere. Şoferul lui Meshal văzuse cele întâmplate şi începu să dea înapoi, încercând să intre în Toyota.

Meshal se clătină, gemând. Oamenii încercau să-l sprijine să nu cadă. Alţii strigau după ambulanţă.

Beads, împreună cu Kendall care încă mai strângea în mână aerosolul folosit pe jumătate, reuşi să evite maşina iar acum gonea în viteză pe stradă.

Erau urmăriţi. Unul dintre cei de la volan sună de pe mobil şi ceru să se blocheze toate străzile din zonă. Şoferul dădu telefon la poliţie.

În acelaşi timp sosiră ajutoarele echipei kidon. Unul dintre agenţi se opri şi-i făcu semn lui Beads să intre la el în maşină. În momentul în care cei doi membri Mossad ieşiră din Toyota, o altă maşină le blocă drumul. Din ea ieşiră mai mulţi bărbaţi înarmaţi. Îi obligară pe Beads şi Kendall să se culce la pământ. Câteva clipe mai târziu sosi şi poliţia. Dându-şi seama că nu mai puteau face nimic, restul echipei a plecat cu maşinile, trecând apoi graniţa în Israel.

Beads şi Kendall au fost duşi la cartierul general al poliţiei din Amman unde îşi scoaseră paşapoartele canadiene şi susţinură că erau victimele unei „înscenări îngrozitoare." Sosirea lui Samih Batihi, temutul director al serviciului de contraspionaj al Iordaniei, puse capăt farsei. Le spuse că ştia cine erau, tocmai vorbise la telefon cu şeful secţiunii Mossad. Ceva mai târziu, după spusele lui Batihi, şeful spionilor mărturisea: „Mi-a spus că erau oamenii lui şi că Israelul va trata problema direct cu regele."

Batihi a ordonat ca cei doi agenţi Mossad să fie închişi în celule diferite şi nimeni să nu se atingă de ei.

Între timp, Meshal a fost dus la cel mai important spital din Amman, la secţia de terapie intensivă. Acuza un „zgomot" continuu în urechea stângă, „o senzaţie de frison prin tot corpul," şi o greutate din ce în ce mai mare de a respira.

Doctorii l-au conectat la aparatele de reanimare.

Vestea nereuşitei operaţiunii a ajuns la urechile lui Yatom printr-o convorbire telefonică sigură cu şeful unităţii din ambasada israeliană din

Amman. Se spune că ambii erau „extrem de mânioşi" din cauza eşecului.

Până să ajungă Yatom în biroul primului ministru, acesta primise deja un telefon de la regele Hussein, pe firul scurt instalat între cei doi pentru momentele de criză. Impresia făcută în urma convorbirii a fost mai târziu explicată de un ofiţer al serviciului secret israelian:

„Hussein a avut două întrebări pentru Bibi. Cu ce dracu a crezut că se joacă ? Avea vreun antidot pentru gazul toxic ?"

Regele a spus că se simte ca şi când cel mai bun prieten i-ar fi violat fiica şi, că, dacă Netanyahu se gândeşte să nege totul, ar fi mai bine să priceapă că cei doi agenţi mărturisiseră totul pe o casetă video, care în acel moment era în drum spre Washington, trimisă lui Madeleine Albright, secretarul de stat al S.U.A. Netanyahu stătea aplecat peste telefon, „la fel de palid ca cineva prins asupra faptului."

Netanyahu s-a oferit să plece imediat cu avionul la Amman să-i explice regelui „cum stăteau lucrurile." Agentul Mossad îşi aduce aminte:

„Auzeai cum crăpa firul telefonului de răceala venită din Iordania. Bibi nici măcar n-a protestat când Hussein i-a spus că acum se aşteaptă să-i dea drumul şeicului Ahmed Yassin (liderul Hamas pe care israelienii îl ţineau în închisoare de ceva timp), cât şi altor deţinuţi palestinieni. Convorbirea nu a durat decât câteva minute. Trebuie să fi fost cel mai groaznic moment din cariera politică a lui Bibi."

Lucrurile decurgeau acum de la sine. Într-o oră, antidotul a ajuns la Amman cu un avion militar israelian şi a fost administrat lui Meshal.

Acesta a început să-şi revină şi, în câteva zile se simţea destul de bine ca să convoace o conferinţă de presă la care a făcut Mossad-ul de râs. Şeful unităţii din Amman şi Samih Batihi au avut o scurtă întâlnire în timpul căreia au vorbit cu Yatom la telefon. Directorul general a promis stăruitor că Mossad-ul nu va mai încerca niciodată un alt asasinat pe teritoriul iordanian. A doua zi, Madeleine Albright îi dădu lui Netanyahu două telefoane scurte; i-a spus ce credea despre cele întâmplate, într-un limbaj uneori la fel de tăios ca şi cel al regelui Hussein.

Când Canada a aflat în ce fel îi fuseseră compromise paşapoartele, şi-a retras ambasadorul din Israel - o mişcare care a fost foarte aproape de ruperea relaţiilor diplomatice.

Când detaliile au început să fie cunoscute, Netanyahu a fost aspru criticat în presa israeliană şi cea internaţiona-lă, lucru care l-ar fi determinat pe altul să-şi dea demisia.

O săptămână mai târziu, şeicul Yassin era eliberat şi se întorcea în Gaza unde avea să fie întâmpinat ca un erou. Între timp, Kendall şi Beads se întorseseră şi ei în Israel însă fără paşapoartele canadiene. Acestea fuseseră încredinţate ambasadei canadiene din Amman „pentru păstrare."

Cei doi agenţi katsa nu au revenit în echipa kidon; li s-au dat însărcinări nespecifice la sediul Mossad. Aşa cum spunea un ofiţer al serviciului: „Asta putea să însemne că fuseseră însărcinaţi cu paza toaletelor din clădire."

Însă Yatom a devenit un şef incapabil. Cei din subordinea lui erau de părere că nu reuşise să-l înfrunte pe Netanyahu. Moralul în rândurile Mossad-ului a scăzut considerabil. Cabinetul primului ministru lăsa să se înţeleagă că era „numai o chestiune de timp până când Yatom va zbura."

Yatom a încercat să oprească ceea ce un ofiţer superior din Mossad compara cu „un val uriaş de dejecţii în care ne înecăm." Yatom a adoptat ceea ce el numea „postura sa prusacă." A încercat să-şi ţină din scurt personalul. Au avut loc confruntări şi ameninţări cu demisia.

În februarie 1998, însuşi Yatom a demisionat. Primul ministru nu i-a trimis fostului său director al serviciului secret obişnuita scrisoare de mulţumire pentru serviciile prestate.

CAPITOLUL 7

Spionul gentleman

Într-o dimineaţă umedă de primăvară, în 1997, David Kimche dădea indicaţii grădinarilor arabi cum să-i reamenajeze grădina dintr-o suburbie a Tel Aviv-ului. Era calm şi avea o voce melodioasă, mai potrivită pentru a vorbi unor studenţi decât unor muncitori, ceea ce sugera că David provenea dintr-o familie de funcţionari care cândva înălţaseră drapelul Marii Britanii deasupra teritoriilor îndepărtate. Fiu al unor evrei englezi de clasă mijlocie, Kimche se putea mândri cu maniere care întregeau şi mai mult imaginea englezului autentic; hainele scumpe făcute la comandă scoteau în evidenţă un trup menţinut tânăr prin antrenamente regulate şi *o* dietă riguroasă. Deşi avea aproape 60 de ani, Kimche arăta cu 20 de ani mai tânăr. Fiecare gest pe care-l făcea în timp ce dădea îndrumări grădinarilor - felul în care îşi trecea mâna prin păr, pauzele lungi de vorbire, privirea serioasă - toate sugerau viaţa austeră din timpul colegiului.

În realitate, David Kimche a fost ceea ce Meir Amit numea „unul dintre creierele" din spatele multor operaţiuni Mossad. Datorită firii echilibrate dublate de un sânge rece extraordinar, reuşea să pună mâna chiar şi pe cei mai precauţi dintre cei vizaţi, şi asta prin mişcări neaşteptate care i-au câştigat rapid respectul chiar şi în rândul celor mai cinici colegi. Însă intelectualismul său îi făcea de cele mai multe ori să nu se apropie de el; era prea izolat şi inaccesibil pentru frivolitatea lor. Unii erau de aceeaşi părere cu Rafi Eitan că, „dacă îi spuneai 'bună dimineaţa' lui David, acesta se gândea imediat cât de „bună" era, şi cât mai rămăsese din ea."

În interiorul Mossad-ului Kimche era considerat întruchiparea spionului gentleman înzestrat cu viclenia pisicii maidaneze. Intrarea în serviciul secret s-a petrecut după ce în 1968 şi-a luat diploma în Ştiinţe Sociale la Universitatea Oxford. La câteva luni mai târziu a fost recrutat de Mossad, la acea dată recent trecut sub conducerea lui Meir Amit, care vroia să introducă în rândurile serviciului câţiva absolvenţi universitari care să întregească brutalitatea oamenilor ca Rafi Eitan, ce învăţaseră totul din mers.

Cum, când şi de către cine a fost recrutat Kimche, era un amănunt pe care acesta avea să-l ţină secret. Zvonacii din interiorul serviciului de spionaj ofereau mai multe variante: fie că acceptase totul la o cină cu un editor londonez, un evreu care fusese mult timp sayan; că propunerea i se făcuse în biroul unui rabin într-o sinagogă din Golders Green; sau că o rudă îndepărtată făcuse primul pas.

Singurul lucru cert este că în 1969, Kimche a intrat în sediul Mossad de la Tel Aviv ca cel mai nou membru al Departamentului Strategie şi Planificare. Pe o latură a holului se afla o filială a Băncii Israelului, câteva birouri comerciale şi o cafenea. Neştiind ce să facă sau unde să meargă, Kimche aştepta în holul cavernos. Ce diferenţă faţă de intrarea impunătoare a CIA despre care citise. La Langley, agenţia îşi proclama orgolios existenţa prin cele 16 stele ascuţite vegheate de un vultur cu profil îndrăzneţ, încrustate în podeaua de marmură; dedesubt erau gravate cuvintele „Agenţia Centrală a Serviciilor Secrete ale Statelor Unite ale Americii." Pe un perete erau înscrise cuvintele apostolului loan despre oamenii care devin liberi prin puterea cuvântului. Puţin mai departe se aflau grupuri de lifturi păzite de gărzi înarmate.

Însă aici, în holul sărăcăcios al clădirii din bulevardul Regele Saul, nu găseai decât casieri de bancă la ghişee şi oameni care stăteau pe scaunele de plastic ale cafenelei. Nici unul dintre aceştia nu arăta ca un angajat Mossad. La capătul îndepărtat al culoarului, o uşă pe care nu scria nimic se deschise, şi de acolo ieşi un funcţionar al Consulatului Israelului din Londra, cel care îi dăduse lui Kimche documentele de călătorie. Conducându-l pe acesta înapoi în încăperea din care ieşise, îl lămuri că statutul său diplomatic era de fapt o acoperire pentru munca de katsa pe care o făcea în Marea Britanie. În dreptul uşii îi dădu lui Kimche două chei, spunându-i că din acel moment va pătrunde în sediul Mossad numai astfel. Prima cheie era de la intrare, iar a doua de la lifturile care urcau până la etajul 8 al edificiului. Sediul era „o clădire în interiorul altei clădiri" ce îşi avea propriile servicii publice - curent, apă, instalaţii sanitare - separate de restul incintei.

Edificiul devenise sediul Mossad la puţin timp după Războiul Suezului din 1956.

În acelaşi an, în octombrie, forţele britanice, franceze şi israeliene au iniţiat o invazie comună în Egipt pentru a recupera Canalul de Suez, pe care preşedintele egiptean Gamal Nasser îl naţionalizase. Invazia stătea sub semnul „diplomaţiei forţei" care dominase mult timp regiunea. Statele Unite nu au fost puse la curent cu această acţiune, acţiune ce s-a dovedit a fi ultima amprentă a dominaţiei britanice şi franceze în Orientul Mijlociu. Washington-ul a exercitat o masivă presiune diplomatică pentru a opri luptele, temându-se că acestea vor atrage Uniunea Sovietică de partea Egiptului, ceea ce ar fi dus la o confruntare între marile puteri ale lumii. Când luptele de pe malurile Canalului de Suez au luat sfârşit, Marea

Britanie şi Franţa şi-au dat seama că fuseseră înlocuite de Statele Unite, care devenise acum forţa dominantă în Orientul Mijlociu. Însă Israelul a insistat să-şi păstreze teritoriul pe care îl capturase în Deşertul Sinai. Richard Helms, care era numai de câteva luni în postul de director CIA, a zburat la Tel Aviv unde a fost primit de personalul superior la sediul Mossad. Aceştia au tăbărât pe Helms, întrecându-se unii pe alţii în amabilităţi.

În lift, ghidul lui Kimche i-a explicat acestuia că la primul etaj era centrul de ascultare şi comunicare; deasupra îşi aveau birourile subofiţerii. Etajele superioare erau rezervate analiştilor, proiectanţilor şi personalului operaţional. Departamentul de Cercetare şi Dezvoltare se întindea pe un întreg etaj. La ultimul etaj erau birourile directorului general şi cele ale adjuncţilor săi.

Kimche a fost instalat la un loc cu organizatorii şi strategii. Biroul său era dotat ca şi toate celelalte: un birou ieftin de lemn, un seif de oţel cu o singură cheie, un telefon negru şi o carte de telefon a şantajaţilor, pe care scria „A nu se lua." O fâşie de covor completa dotările interioare. Camera era vopsită într-un verde-oliv şi avea o vedere panoramică a oraşului. După 13 ani de când fusese dat în folosinţă, sediul trebuia renovat; vopseaua crăpase ici-colo, iar mobilierul trebuia şi el schimbat.

Însă, în ciuda acestor neajunsuri, David Kimche şimţea că sosise într-o perioadă agitată. Meir Amit era pe punctul de a pleca, urmat la scurt timp de Rafi Eitan şi de alţi ofiţeri superiori Mossad.

Kimche a ajuns în scurt timp să-şi dea seama de ticurile colegilor: analistul care îşi începea fiecare apreciere prin cuvintele: „este o manevră europeană, la fel de cunoscută ca şi Clausewitz însuşi"; şeful departamentului care semnala o acţiune îndesându-şi tutun în pipă; când fumul alb începea să iasă, decizia era deja luată; strategul care îşi încheia de fiecare dată expunerea spunând că spionajul este o formă de educare continuă a slăbiciunilor umane. Toţi aceştia erau oameni care îşi câştigaseră numele pe drept cuvânt şi care întâmpinau cu bucurie entuziasmul lui Kimche şi capacitatea acestuia de a întoarce o idee pe toate părţile. De asemenea şi-au dat seama că acesta înţelegea pe deplin că demascarea intenţiilor duşmanilor e tot atât de importantă ca perpetuarea celor ale Mossad-ului.

O parte din treaba sa era supravegherea evenimentelor din Maroc; acolo încă mai era un număr important de evrei care trăiau sub regimul

aspru al Regelui Hassan[1]. Într-o încercare de a le face viaţa mai uşoară, Meir Amit a pus la punct o „relaţie de lucru" cu temutul serviciu secret al monarhului, găsind o cauză comună în încercarea înlăturării de la putere a preşedintelui egiptean Nasser, a cărui ură pentru Israel era egalată doar de aceea faţă de rege. Nasser vedea în monarh opreliştea în calea împlinirii visului său de a stabili o coaliţie arabă puternică, de la Canalul de Suez şi până pe coasta atlantică a Marocului. Ameninţarea unei astfel de coaliţii l-a îndemnat pe Meir Amit să-i antreneze pe oamenii regelui în tehnici de contraspionaj şi interogare, metode ce se apropiau foarte mult de tortura sofisticată.

În Maroc supravieţuia o opoziţie pe cât de mică pe atât de neînduratoare, condusă de Mehdi Ben-Barka. Kimche a cercetat trecutul lui Ben-Barka: îndrumătorul loial al regelui; cândva preşedintele adunării consultative a Marocului, un parlament fără nici o putere legislativă, care aproba tacit acţiunile din ce în ce mai asupritoare ale lui Hassan împotriva populaţiei. În cele din urmă, Ben-Barka a devenit singura voce a opoziţiei împotriva lui Hassan. De nenumărate ori Ben-Barka a reuşit să scape şi să nu fie capturat de oamenii regelui, însă ştiind că era numai o chestiune de timp până să fie prins, carismaticul fost pro-

fesor de şcoală a fugit în Europa. De acolo a continuat să pună la cale răsturnarea lui Hassan.

De două ori, rezistenţa mică dar eficientă a lui Ben-Barka în Maroc a fost pe punctul de a reuşi prin atentate cu bombă împotriva monarhului. Înfuriat, Hassan a ordonat ca Ben-Barka să fie judecat în contumacie şi să fie condamnat la moarte, iar Ben-Barka a răspuns prin noi atacuri împotriva regelui.

În mai 1965, Hassan a cerut ajutor Mossad-ului. Sarcina de a evalua această cercetare i-a revenit lui David Kimche. În aceeaşi lună, acesta a mers la Londra cu paşaportul său britanic. În aparenţă, era în concediu, în realitate îşi ducea la îndeplinire planurile. Dotat cu un al doilea paşaport britanic perfect falsificat, furnizat de către un sayan, şi cu o viză pentru Maroc, Kimche a zburat la Roma; acolo a petrecut o zi vizitând oraşul - mişcare făcută pentru a vedea dacă este urmărit - şi de acolo a plecat în Maroc.

Pe aeroportul din Rabat a fost întâmpinat de către Muhammed Oufkir, temutul ministru de interne. În acea noapte, în timpul unei cine însufleţite de prezenţa celor mai bune dansatoare din buric din ţară, Oufkir a spus ce

vroia regele: capul lui Ben-Barka. Făcând dovadă de umor şi de apreciere faţă de istoria evreilor, Oufkir a adăugat: „La urma urmei, evreica voastră Salomeea i-a cerut Regelui Irod capul unui intrigant."

Kimche a spus că deşi acest lucru era într-adevăr corect, chestiunea nu depindea de el. Oufkir trebuia să-l însoţească în Israel.

A doua zi, cei doi au zburat la Roma, de unde au luat o cursă până la Tel Aviv. Meir Amit i-a întâlnit într-o ascunzătoare. A fost politicos dar precaut. I-a spus lui Kimche că „nu era prea încântat" de ideea de a face treaba murdară a lui Oufkir, şi a insistat ca „implicarea să fie doar în faza pregătitoare."

Fără ştirea lui Meir Amit, Oufkir stabilise deja cu o parte din cadrul serviciului secret francez, SDECE, să-l ucidă pe Ben-Barka în cazul în care acesta ar fi putut fi ademenit afară din „fortăreaţa" în care locuia la Geneva, şi chiar peste graniţa cu Elveţia, în Franţa. Încă şovăitor, Meir Amit a insistat ca primul ministru Levi Eshkol să autorizeze implicarea Mossad-ului. Primul ministru a fost de acord.

Mossad-ul s-a apucat de treabă. Un katsa născut în Maroc a plecat la Geneva şi s-a infiltrat în cercurile lui Ben-Barka. După câteva luni,agentul a lansat cu grijă ideea că ar avea ca prieten un milionar francez de treabă, care ar vrea să-l vadă pe Regele Hassan înlăturat, pentru ca Marocul să devină un stat cu adevărat democratic. Kimche venise cu ideea. Pe 26 octombrie 1965, acesta a aflat că Ben-Barka, parcă presimţind ceva, era pe punctul de a pleca la Paris.

Centrul Mossad de comunicaţii i-a trimis lui Oufkir la Maroun un mesaj codificat. A doua zi, ministrul şi o mică echipă de ofiţeri de securitate au zburat la Paris. În aceeaşi noapte, ministrul a primit veşti de la partea franceză implicată. Preocupat că fusese exclus de la şedinţă, agentul Mossad care îl însoţise pe Ben-Barka la Paris l-a sunat pe Kimche de la un telefon sigur pentru a-i cere instrucţiuni. Kimche s-a sfătuit cu Meir Amit. În cuvintele de mai târziu ale acestuia din urmă, ambii au fost de acord că „ceva nasol se pune la cale, şi e mai bine să stăm de o parte."

În seara următoare, când Ben-Barka ajunse la restaurantul din cartierul St. Germaine pentru cină, o camionetă de supraveghere SDECE era deja parcată în faţa localului. Acesta credea că se va întâlni cu milionarul. După ce a aşteptat o oră degeaba, Ben-Barka a plecat. În momentul în care a păşit pe trotuar, doi agenţi SDECE l-au înghesuit în camionetă. De aici au pornit spre cartierul Fontenay-le-Vicomte, unde SDECE obişnuia să-şi interogheze

din când în când suspecţii. Pe tot parcursul nopţii, Oufkir a supravegheat interogatoriul şi torturarea lui Ben-Barka, până în zori când acesta, epuizat, a fost executat. Oufkir a fotografiat victima înainte de a fi îngropată în grădina vilei. Ministrul a zburat apoi acasă cu filmul pentru a i-l înmâna regelui.

Când cadavrul a fost descoperit, revolta francezilor a ajuns până la urechile preşedintelui. Charles de Gaulle a cerut o investigaţie fără precedent care a dus la demiteri masive în rândul SDECE. Directorul serviciului, dornic să menţină colegialitatea între servicii, s-a străduit să ţină numele Mossad-ului în afara scandalului, însă de Gaulle, care nu era un prieten al Israelului, era convins că evreii erau implicaţi. Le-a spus aşistenţilor săi că operaţiunea purta „amprenta Tel Aviv-ului." Numai israelienii, izbucni acesta, pot da dovadă de atâta lipsă de respect faţă de legile internaţionale. În acest fel s-a pus capăt unei relaţii cândva apropiate între Franţa şi Israel, stabilite în 1956 în timpul Războiului Suez-ului. De Gaulle a ordonat imediat oprirea transporturilor de arme către Israel şi a încetării cooperării de orice fel între servicii. Meir Amit avea să resimtă mult timp consecinţele.

Pentru Kimche, „Era ceva eroic în felul în care Meir Amit a făcut faţă situaţiei. Ar fi putut da vina pe mine sau pe alţii implicaţi în operaţiune. În schimb, a insistat să ia totul asupra sa. Era un adevărat lider."

Guvernul primului ministru Eshkol, criticat de Paris, s-a distanţat fată de directorul Mossad. Alte critici au venit de la cineva la care nimeni nu se aşteptase. Cu cât Meir Amit susţinea că rolul Mossad-ului a fost „marginal", că nu a făcut decât să „furnizeze câteva paşapoarte şi să închirieze nişte maşini," cu atât predecesorul său, Isser Harel, susţinea că pe vremea lui, afacerea Ben-Barka nu s-ar fi petrecut. Meir Amit l-a avertizat pe primul ministru că dacă lucrurile continuau în felul acesta, amândoi vor avea de suferit. Eshkol a răspuns alcătuind o comisie de cercetare, condusă de Golda Meir, pe atunci ministru de externe. Comisia a conchis că Meir Amit trebuie să-şi dea demisa, însă acesta a refuzat, insistând ca şi Eshkol să facă la fel. A urmat impasul. Abia un an mai târziu Meir Amit şi-a dat seama că nu va mai avea probleme din cauza morţii lui Ben-Barka. Însă i-a fost aproape fatală.

La acea dată, pe Kimche îl preocupa deja o altă problemă. Palestinienii antrenaseră în secret o unitate comando în scopul de a ataca un punct slab al securităţii, lucru pe care nici Mossad-ul nu-l anticipase: deturnarea de

avioane de capacitate mică. O dată ce un avion făcea escală, avea să fie dus într-o ţară arabă neutră. Acolo pasagerii urmau să fie ţinuţi pentru răscumpărare - fie pentru sume mari de bani, fie pentru a fi schimbaţi pe prizonieri arabi ţinuţi în Israel. Un bonus îl constituia publicitatea ce urma să fie făcută în întreaga lume cauzei OEP.

În iulie 1968, o cursă EI AI a fost deturnată de către algerieni. Mossad-ul a fost uimit de îndrăzneala operaţiunii. O echipă katsa a zburat în Algeria în timp ce Kimche şi alţi experţi lucrau aproape non-stop pentru a pune la punct o strategie prin care să-i elibereze pe pasagerii îngroziţi. Însă orice încercare de a ataca avionul era împiedicată de prezenţa echipelor internaţionale de reporteri venite la faţa locului. Kimche a sugerat să se tragă de timp în speranţa că povestea îşi va pierde din actualitate şi că astfel agenţii katsa vor putea în sfârşit, acţiona. Însă teroriştii anticipaseră această mişcare şi începuseră să facă ameninţări îngrozitoare în cazul în care nu le erau îndeplinite cerinţele: eliberarea deţinuţilor palestinieni din închisorile israeliene. Guvernul algerian îi susţinea pe terorişti. Kimche şi-a dat seama: „Eram prinşi între ciocan şi nicovală." A fost unul dintre cei care au propus cu jumătate de gură ca deţinuţii să fie daţi în locul pasagerilor, „ştiind foarte bine ce urmări va avea o astfel de acţiune. În felul acesta erau încurajate noi deturnări. De asemenea, cauza OEP avea să fie intens mediatizată. Israelul începuse să stea în defensivă. La fel făcuseră şi guvernele din vest care nu aveau nici un răspuns la astfel de acţiuni teroriste. Şi totuşi, ce puteam să facem în afară de a sta ca pe ghimpi în aşteptarea următoarei deturnări ?"

Şi iată că au mai urmat, fiecare fiind mai bine gândită decât cea dinainte. În scurt timp încă 6 avioane au fost deturnate de terorişti care nu erau numai experţi în a ascunde arme şi explozibil la bordul navei, dar care ştiau şi să manevreze astfel de avioane. În deşertul libian exersaseră schimbul de focuri în cabina avionului, ştiind că EI AI angajase gărzi înarmate pe rutele sale - una din primele mişcări pe care Kimche le-a propus. Tot el prevăzuse că teroriştii vor cunoaşte legile diverselor ţări în sau din care vor zbura, aşa că dacă ar fi să fie capturaţi, aliaţii lor să le poată folosi pentru a-i elibera prin negocieri sau ameninţări.

Kimche ştia că Mossad-ul avea neapărată nevoie de un incident prin care serviciul să-i învingă pe terorişti. Kimche îşi dorea o operaţiune al cărei rezultat să egaleze laudele căpătate de Israel în urma răpirii lui Adolf Eichmann. Incidentul de care avea nevoie trebuia să fie extrem de dramatic, de periculos şi aproape imposibil de realizat.

La 26 iunie 1976, un avion al Air France de pe ruta Paris - Tel Aviv, plin de pasageri evrei, a fost deturnat după o escală pe Aeroportul Atena, cunoscut pentru slaba securitate. Teroriştii erau membri ai grupării extremiste Wadi Haddad şi cereau două lucruri: eliberarea a 40 de palestinieni din închisorile israeliene şi a încă 12 compatrioţi închişi în Europa; şi eliberarea a doi terorişti germani arestaţi în Kenya, unde încercaseră să doboare un avion EI AI cu o rachetă Sam-7, în timp ce acesta decola de pe Aeroportul Nairobi.

După o oprire la Casablanca, şi fără permisiunea de a ateriza la Kartoum, avionul a zburat la Entebbe, în Uganda. De acolo teroriştii au anunţat că nava urma să fie aruncată în aer, cu pasageri cu tot, dacă nu le vor fi îndeplinite condiţiile. Data limită era 30 iunie.

La Tel Aviv, în şedinţe de cabinet cu uşile închise, mult lăudata imagine publică a necedării în faţa terorismului se diminua. Miniştrii erau pentru eliberarea deţinuţilor OEP. Primul ministru Rabin a întocmit un raport Shin Bet pentru a arăta că eliberarea de criminali condamnaţi nu era fără precedent. Şeful statului major, Mordechai Gur, a anunţat că nu putea recomanda o acţiune militară din cauza insuficienţei cadrelor din Entebbe. În timp ce dezbaterile tensionate continuau, s-a aflat că evreii din avion fuseseră separaţi de ceilalţi pasageri - aceştia din urmă fuseseră eliberaţi iar acum se îndreptau spre Paris.

Asta era exact ce aştepta Mossad-ul. Yitzhak Hofi, directorul serviciului, în momentul său de glorie, a pledat sus şi tare pentru începerea unei acţiuni de salvare. A scos din arhivă planul pe care Rafi Eitan îl urmase pentru capturarea lui Eichmann. Existau similitudini între cele două acţiuni: Rafi Eitan şi echipa acţionaseră departe de casă, într-un mediu ostil. Au mizat pe cacialma şi pe improvizaţii - faimosul tupeu evreiesc. Acest lucru se mai putea repeta. Asudat, răguşit de atâtea pledoarii şi altercaţii, Hofi străbătu cabinetul cu o privire absentă.

„Dacă ne lăsăm oamenii să moară, înseamnă că suntem pierduţi. Nici un evreu nu va mai fi în siguranţă nicăieri în lume. Iar Hitler s-ar bucura pe lumea cealaltă.

„Foarte bine", spuse în cele din urmă Rabin. „Să încercăm."

Ca şi Kimche, fiecare strateg şi organizator din Mossad a fost mobilizat. Primul pas era deschiderea unei legături telefonice directe secrete între Tel Aviv şi Nairobi; Hofi puse în practică legătura secretă dintre

Mossad şi omologii kenieni, acţiune iniţiată de Meir Amit. Aceasta a început imediat să se dovedească folositoare. Şase agenţi katsa au plecat la Nairobi unde au fost adăpostiţi într-o ascunzătoare a serviciului secret kenian. Aceştia aveau să fie capul de pod al atacului principal.

O mare problemă o constituia ajungerea la Entebbe. OEP făcuse din aeroport propriul punct de acces în Uganda, de unde Organizaţia îşi conducea operaţiunile împotriva regimului de supremaţie al albilor

pro-israelieni din Africa de Sud. După ruperea relaţiilor diplomatice cu Ierusalimul în 1972, Idi Amin, dictatorul despotic al Ugandei, dăduse OEP-ului reşedinţa ambasadorului israelian drept sediu.

Kimche trebuia să ştie dacă OEP mai era în ţară. Gherilele antrenate de palestinieni erau o forţă extrem de puternică pe care ar fi trebuit să o învingă în scurtul răstimp acordat misiunii de salvare: forţele israeliene nu-şi permiteau să fie la sol decât timp de câteva minute, altfel riscând un puternic contraatac. Kimche trimise cu barca de la Nairobi doi agenţi katsa pe Lacul Victoria. Au acostat în apropiere de Entebbe şi au găsit sediul OEP părăsit, palestinienii tocmai plecaseră în Angola.

Apoi, printr-un noroc neaşteptat, de care orice operaţiune are nevoie, unul dintre ofiţerii de securitate kenian care îi însoţise pe agenţii katsa află că unul dintre cei care îi păzea pe ostatici era chiar rudă cu nevastă-sa. Kenianul a fost ajutat să intre pe aeroport unde văzu că toţi pasagerii erau în viaţă, însă cei 15 terorişti care-i păzeau, păreau foarte agitaţi. Informaţia a fost transmisă prin radio la Tel Aviv.

În acest timp, alţi doi katsa, ambii piloţi profeşionişti, au închiriat un Cessna şi au zburat de la Nairobi, aparent pentru a fotografia Lacul Victoria pentru o broşură de vacanţă. Avionul a trecut exact pe deasupra Aeroportului Entebbe, putând astfel să fotografieze pista şi clădirile învecinate. Filmul a fost trimis la Tel Aviv. Acolo, Kimche a propus încă o strategie pentru a-i induce pe terorişti în eroare.

După câteva telefoane date la reşedinţa lui Amin, negociatorii israelieni din Tel Aviv au dat de înţeles că guvernul era gata să accepte condiţiile teroriştilor. Un diplomat al unui consulat european din Uganda a fost folosit pentru a da credibilitate acestei capitulări aparente; în prealabil fusese verificat în secret dacă putea negocia în termeni acceptabili pentru terorişti. Kimche i-a spus mesagerului: „Nu trebuie să fie ceva nici prea înjositor pentru Israel dar nici imposibil de acceptat de către terorişti."

Diplomatul se îndrepta în grabă spre aeroport, pregătindu-şi cuvintele. În acest timp, operaţiunea se apropia de sfârşit.

Un Boeing 707 israelian neinscripţionat, care avea să fie folosit pe post de spital, ateriză pe Aeroportul Nairobi, condus de piloţi IDF. Între timp, 6 agenţi katsa încercuiseră aeroportul; fiecare era echipat cu un radio de înaltă frecvenţă şi un dispozitiv electronic de bruiere a radarului din turnul de control. Era pentru prima dată când acesta din urmă era folosit în astfel de condiţii.

Cincizeci de paraşutişti israelieni, profitând de întuneric, ieşiră din avionul spital şi se îndreptară în viteză spre Lacul Victoria. Umflându-şi bărcile de cauciuc, traversară apa, şi rămaseră în aşteptare în apropierea ţărmului ugandez, gata în orice moment să atace Aeroportul Entebbe. La Tel Aviv, echipa de salvare fusese antrenată la perfecţie; la momentul potrivit, un grup de transportoare C-130 Hercules a traversat Marea Roşie, spre sud; după ce şi-a făcut plinul la Nairobi, au zburat exact pe deasupra copacilor, aterizând apoi pe Aeroportul Entebbe.

Aparatele de bruiaj au funcţionat impecabil. Autorităţile aeroportului încă mai încercau să afle ce se întâmplase când cele 3 transportoare Hercules şi avionul-spital au aterizat. Câteva comandouri au dat buzna în clădirile unde erau ţinuţi ostaticii. La acea dată nu mai rămăseseră decât evrei. Celelalte naţionalităţi fuseseră eliberate de Amin care îşi dădea aere de actor principal pe scena lumii. Paraşutiştii care aşteptau să intervină nu au mai fost chemaţi. Au traversat înapoi lacul şi s-au întors la Nairobi. De acolo au fost luaţi de un alt transport israelian şi duşi acasă.

În 5 minute - cu 2 minute mai repede decât timpul prevăzut - ostaticii au fost eliberaţi şi toţi teroriştii omorâţi, împreună cu 16 soldaţi ugandezi care îi păzeau pe prizonieri. Echipa de intervenţie a pierdut un singur om, locotenentul colonel Yonatan Netanyahu, fratele mai mare al viitorului prim ministru, Benyamin Netanyahu. Acesta urma să spună că atitudinea sa intolerantă faţă de terorişti era legată de moartea lui Yonatan. Au mai murit şi 3 ostatici.

Dorinţa lui Kimche de a avea presa de partea sa în urma ripostei date teroriştilor a fost mai mult decât îndeplinită. Eliberarea de la Entebbe a constituit un episod care, chiar mai mult decât capturarea lui Adolf Eichmann, a început să fie văzut ca o carte de vizită a Mossad-ului.

Cu timpul, Kimche s-a implicat din ce în ce mai mult în acţiunile Mossad-ului contra OEP. Această luptă pe viaţă şi pe moarte avea loc dincolo de graniţele Israelului, pe străzile oraşelor europene. Kimche era unul dintre strategii ce pregăteau terenul pentru asasinii antrenaţi de Mossad - kidonii. Aceştia acţionau la Paris, Munchen, Cipru şi Atena. Pe Kimche crimele nu-l impresionau câtuşi de puţin; era ca pilotul unui bombardier care nu vede unde cad bombele. Moartea contribuia la menţinerea unui sentiment de invincibilitate în interiorul Mossad-ului: informaţiile deosebite pe care le primeau de la strategi făceau ca agenţii kidon să fie mereu cu un pas înaintea inamicului.

Într-o dimineaţă, Kimche sosi la serviciu şi îşi găsi colegii într-o stare de şoc. Unul dintre cei mai buni katsa fusese asasinat la Madrid de un puşcaş OEP. Ucigaşul era contactul prin care israelianul sperase să pătrundă în grupul de terorişti.

Însă acum nu era timp de doliu. Fiecare agent disponibil trebuia să răspundă cu aceeaşi monedă. Pentru Kimche, „acestea erau momente în care nu se mai putea vorbi de milă din partea nimănui."

Tensiunea permanentă contribuia la găsirea de noi căi de infiltrare în OEP şi la descoperirea de detalii care să facă posibilă asasinarea liderilor. După părerea lui Kimche, „dacă tai capul, atunci nici coada nu mai mişcă." Primul cap de pe lista kidonilor era Yasser Arafat.

Prin 1973, o altă ameninţare mult mai serioasă, începuse să-l preocupe pe Kimche: posibilitatea unui al doilea război de proporţii cu arabii, dus de Egipt împotriva Israelului. Însă Mossad-ul nu era decât un glas izolat în corul serviciilor secrete israeliene. Temerile lui Kimche, susţinute şi de superiorii săi, au fost respinse categoric de Aman, serviciul de contrainformaţii. Strategii au subliniat că Egiptul tocmai expulzase cei 20.000 de consilieri militari ruşi, ceea ce trebuia interpretat ca un semn clar că preşedintele Egiptului, Anwar Sadat, căuta o soluţie politică în Orientul Mijlociu.

Kimche tot nu era convins. Cu toate informaţiile care îi treceau prin mână, acesta devenea din ce în ce mai sigur că Sadat avea să-i ia prin surprindere - şi asta pur şi simplu pentru că cererile arabilor ar fi imposibil de acceptat de către israelieni: Egiptul vroia înapoi teritoriile ocupate şi crearea unui stat palestinian în Israel. Chiar dacă aceste condiţii ar fi fost

îndeplinite, Kimche era de părere că OEP şi-ar continua totuşi campania sângeroasă de îngenunchere a Israelului.

Neliniştea lui Kimche crescu şi mai mult când află că Sadat şi-a înlocuit ministrul de război cu un personaj mult mai agresiv, a cărui primă mişcare a fost să întărească apărarea Egiptului în zona Canalului de Suez. Comandanţii egipteni mergeau regulat în alte capitale arabe Dentru a-şi asigura sprijinul. Sadat semnă apoi cu Moscova un nou contract de achiziţionare de armament.

Pentru Kimche, semnele erau mai mult decât ameninţătoare: „Problema nu se mai punea dacă, ci în ce zi va începe războiul."

Însă şefii serviciilor de spionaj de la Aman continuau să ignore avertismentele Mossad-ului. Aceştia le-au spus comandanţilor IDF că, deşi războiul părea să înceapă, vor avea „măcar un avertisment cu 5 zile înainte," mai mult decât suficient pentru ca aviaţia militară israeliană să repete victoria Războiului de Sase Zile.

Kimche a replicat că în mod sigur arabii au învăţat ceva din greşeli. S-a trezit catalogat drept membru al unui „Mossad obsedat de război," acuzaţie care nu se potrivea deloc unui om care-şi cântărea fiecare cuvânt. Nu putea face decât să urmărească pregătirile egiptenilor şi să încerce să deducă data atacului.

Căldura sufocantă din august 1973, la Tel Aviv, făcu loc unui septembrie răcoros. Ultimele rapoarte ale agenţilor katsa referitoare la Canalul de Suez arătau că pregătirile egiptenilor erau pe terminate. Geniştii făceau ultimele modificări ale pontoanelor pentru ca trupele şi blindatele să poată trece apa. Când Mossad-ul l-a convins pe ministrul de externe al Israelului să ridice problema acestor pregătiri îngrijorătoare la ONU, reprezentantul egiptean a răspuns liniştitor că „aceste activităţi fac parte din rutină." Pentru Kimche, cuvintele aveau „aceeaşi credibilitate" ca şi cele rostite de ambasadorul Japoniei la Washington în ajunul atacului asupra Pearl Harbour-ului.

Şi totuşi, explicaţia egipteanului a fost acceptată de Aman. Spre mirarea crescândă a lui Kimche, până în octombrie, oriunde îşi arunca privirile iscoditoare, vedea din ce în ce mai multe semne de pericol; Libia tocmai naţionalizase companiile occidentale de petrol; în statele din Golf producătoare de petrol se vorbea despre întreruperea livrărilor spre vest.

Cu toate acestea, strategii de la Aman continuau să interpreteze lamentabil mişcările arabilor. Când nave ale aviaţiei militare israeliene au

fost atacate de MIG-uri deasupra Siriei - incident rezultat cu victoria IDF datorată cunoştinţelor dobândite de piloţi în urma furtului MIG-ului din Irak - doborârea celor 12 aparate de zbor siriene a fost văzută de Aman ca o dovadă în plus că, dacă arabii pornesc vreodată războiul, vor fi învinşi la fel de uşor ca şi de data aceasta.

În noaptea de 5 spre 6 octombrie, Mossad-ul primi cea mai izbitoare dovadă de până atunci că ostilităţile erau iminente, şi că totul putea începe în numai câteva ore. Agenţii katsa şi informatorii din Egipt raportaseră că Înaltul Comandament Militar al Egiptului trecuse la alertă de gradul 0. Dovezile nu mai puteau fi ignorate.

La ora 6:00 A.M., directorul Mossad, Zvi Zamir, s-a reunit cu şefii serviciilor secrete în Ministerul Apărării. Clădirea era aproape pustie: era Yom Kippur, cea mai mare sărbătoare evreiască, zi în care toată lumea se odihneşte, când toate serviciile publice, inclusiv postul de radio naţional, nu lucrează. Radioul fusese întotdeauna mijlocul de mobilizare a rezerviştilor în cazul unei urgenţe naţionale.

În cele din urmă, guvernul, împins la acţiune de dovezile incontestabile prezentate de Mossad, acţiona alarmele pe tot teritoriul Israelului anunţând că un atac dublu - din partea Siriei în nord şi a Egiptului în sud - avea să anihileze Israelul.

Războiul a început la ora 1:55 P.M. ora locală, în timp ce Cabinetul israelian era încă în şedinţa de urgenţă - asigurat de strategii de la Aman că ostilităţile nu vor începe înainte de 6:00 P.M. Ora s-a dovedit a fi o simplă presupunere.

După încetarea războiului, încă o dată clar câştigat de Israel, în eşaloanele superioare de la Aman au avut loc schimbări masive. Mossad-ul se dovedise din nou superior tuturor celorlalte servicii secrete israeliene, cu toate că şi aici avuseseră loc modificări: Zamir fu înlăturat din funcţia de director general pe motiv că nu a fost suficient de inşistent faţă de omologii de la Aman. Locul său a fost luat de Yitzhak Hofi.

Kimche primi această numire cu sentimente contradictorii. În anumite privinţe, Hofi era făcut din acelaşi aluat cu Meir Amit: aceeaşi ţinută semeaţă, aceeaşi experienţă de front, acelaşi caracter sarcastic şi aceeaşi imposibilitate de a-i suporta pe proşti. Însă Hofi spunea lucrurile atât de direct încât devenea grosolan, iar tensiunile dintre el şi Kimche începuseră încă de pe vremea când aceştia se ocupau şi de antrenamentul recruţilor, la centrul de antrenament al Mossad-ului.

Hofi, cu mentalitatea sa de „kibbutz", nu arăta nici un fel de răbdare faţă de gândirea intelectuală înceată a lui Kimche şi faţă de accentul britanic rafinat cu care acesta se adresa cadrelor. Însă acum Kimche nu mai era doar un agent experimentat ci şi adjunctul lui Hofi. Fusese promovat în funcţia de adjunct al directorului general cu puţin timp înainte de plecarea lui Zamir. Atât Hofi cât şi Kimche au fost de acord că trebuie să pună deoparte neînţelegerile personale şi să aibă grijă ca Mossad-ul să acţioneze în continuare cu eficienţă maximă.

Kimche primise una dintre cele mai grele sarcini din Mossad: i s-a încredinţat conducerea „sectorului libanez". Războiul civil începuse în această ţară la doi ani după Războiul de Yom Kippur, iar la data la care Kimche prelua conducerea „sectorului," libanezii creştini se luptau pentru o cauză pierdută. La fel cum, cu ani în urmă, Salman se dusese la ambasada israeliană din Paris pentru a începe operaţiunea de furt a MIG-ului, la fel în septembrie 1975, un emisar al creştinilor ceruse Israelului să le livreze arme pentru a se apăra. Cererea a ajuns pe biroul lui Kimche care a văzut în asta un prilej pentru ca Mossad-ul să pătrundă în reţeaua libaneză.

I-a spus lui Hofi că din punct de vedere politic, logic ar fi să-i susţină într-o oarecare măsură pe creştini împotriva musulmanilor care juraseră să distrugă Israelul. Încă o dată propunerea era acceptată. Evreii urmau să le dea creştinilor suficiente arme ca să se apere de musulmani, însă nu suficiente pentru a constitui un pericol pentru Israel. Mossad-ul a început să livreze arme din Israel în Liban. Apoi Kimche a plasat ofiţeri Mossad în interiorul conducerii creştine. Aceştia ajutau în aparenţă la instruire militară. În realitate, ofiţerii îi transmiteau în permanenţă lui Kimche informaţii cu ajutorul cărora acesta era mereu la curent cu desfăşurarea războiului civil. Informaţiile au ajutat Mossad-ul să lanseze o serie de atacuri reuşite asupra fortăreţelor OEP din sudul Libanului.

Însă relaţiile serviciului cu creştinii s-au răcit în ianuarie 1976, când liderii acestora au solicitat ajutorul armatei siriene împotriva Hezbollah-ului pro-iranian. Această grupare era văzută în Damasc drept o ameninţare. În câteva zile, mii de trupe siriene experimentate erau în Liban, îndreptându-se spre graniţa cu Israelul. Mult prea târziu însă, creştinii şi-au dat seama că, după spusele lui Kimche „au făcut întocmai ca Scufiţa Roşie care l-a crezut pe lup."

Încă o dată creştinii libanezi au cerut ajutorul Mossad-ului. Însă Kimche şi-a dat seama că reţeaua construită de el pentru alimentarea cu

arme nu era suficientă. Era nevoie de o operaţiune israeliană de logistică în toată regula. Zeci de tancuri IDF, rachete anti-tanc şi alte arme au fost trimise creştinilor. În Liban, războiul civil începuse să scape de sub control.

Profitând de ocazie, Kimche şi-a început propria luptă împotriva duşmanului numărul unu al Israelului, OEP. În curând aceasta s-a extins şi asupra shiiţilor libanezi. Libanul devenise terenul de antrenament unde Mossad-ul îşi perfecţiona tacticile, nu numai pentru asasinate, dar şi pentru războiul psihologic. Erau zile fericite pentru agenţii care acţionau în afara clădirii mohorâte de pe bulevardul King Saul.

În interiorul clădirii, relaţiile dintre Kimche şi Hofi se stricau pe zi ce trece. Se zvonea că începuseră să aibă neînţelegeri violente cu privire la detalii operaţionale; că Hofi se temea că adjunctul vroia să-i ia locul; că Kimche credea că nu era destul de apreciat pentru contribuţia enormă pe care o aducea. Nici până în ziua de azi Kimche nu vrea să discute astfel de aspecte, fiind de părere că „atunci când comentezi un zvon îi dai credibilitate."

În 1980, într-o dimineaţă de primăvară, David Kimche şi-a folosit cardul de acces nelimitat, care înlocuise cele două chei, pentru a intra în clădire. Ajungând în birou, a aflat că Hofi vroia să-l vadă numaidecât. Kimche se îndreptă spre biroul directorului general, ciocăni şi intră, închizând uşa în urma sa.

Ce a urmat a intrat în legenda Mossad-ului; un episod cu voci din ce în ce mai ridicate, cu acuzaţii şi contra-acuzaţii. Cearta a durat 20 de minute tensionate. Când spiritele s-au liniştit, Kimche a ieşit din birou tăcut. Cariera sa în cadrul Mossad-ului luase sfârşit. Însă activitatea sa de spionaj pentru Israel avea să continue pe o zonă cunoscută - Statele Unite. De data aceasta nu mai avea să fie vorba de furt de materiale nucleare, ci de un scandal care mai târziu a fost cunoscut sub numele de Irangate.

După ce o vreme s-a gândit ce putea face mai departe, David Kimche a acceptat o funcţie de director în Ministerul de Externe al Israelului. Postul se potrivea perfect cu capacitatea sa de a se implica şi de a ieşi cu brio din anumite situaţii. I se oferea astfel ocazia să iasă în evidenţă pe arena internaţională, depăşind cu această ocazie graniţele Libanului.

În Statele Unite, saga preşedintelui Nixon şi afacerea Watergate ajunseseră într-un punct fără întoarcere, lăsând CIA acoperită de suspiciuni, aşa cum nu mai fusese de la moartea preşedintelui Kennedy, căci din ce în

ce mai multe dovezi ieşeau la iveală cu privire la activităţile Agenţiei din timpul administraţiei Nixon.

Kimche a studiat fiecare aspect al dramei, „învăţând lecţiile ce trebuiau reţinute în urma unei căderi care n-ar fi trebuit să aibă loc niciodată. Adevărul era că Nixon nu a făcut bine să păstreze acele casete. Dacă nu le-ar fi avut probabil că şi acum ar fi fost preşedinte."

Ceea ce se întâmpla în Iran - aspect ce interesa în permanenţă Israelul - îl preocupa şi pe el. Cu Khomeini şi ayatolahii săi fermi pe poziţie, Kimche a fost de-a dreptul şocat de modul lamentabil în care CIA şi Departamentul de Stat interpretaseră situaţia.

Însă la Casa Albă era un nou preşedinte, Ronald Reagan, care promisese un nou început pentru CIA. Agenţia, aflase Kimche din surse personale din Washington, avea să devină „atuul secret" al lui Reagan în politica externă. La conducerea CIA era William Casey. Instinctiv, Kimche şi-a dat seama că acesta nu era de partea Israelului - ci era o persoană care la nevoie putea fi manipulată.

Timp de doi ani, Kimche a urmărit îndeaproape operaţiunile CIA din Afganistan şi America Centrală. Multe dintre acestea l-au uimit prin „amatorism, stilul de modă veche şi prin cele câteva crime de o deosebită duritate."

Apoi încă o dată, Kimche şi-a îndreptat atenţia spre Iran - şi spre ce se întâmplase în Beirut.

La câteva luni după ce Kimche şi-a început munca în Ministerul de Externe, Israelul a început să livreze arme Iranului, cu acordul tacit al Statelor Unite. Evreii le întinseseră o mână cu scopul de a slăbi regimul de la Bagdad - manevra care făcea parte din tactica demult adoptată şi numită de Kimche „jocul la ambele capete."

Trei ani mai târziu, două evenimente le-au schimbat planurile. E vorba de masacrul provocat de o maşină-bombă în Beirut, când 241 de soldaţi americani au murit. S-a bănuit că serviciul secret iranian era şi el implicat. Israelul a fost obligat să oprească transportul de arme

către Teheran. Toate acestea au culminat cu răpirea, torturarea şi moartea lui William Buckley, şeful secţiunii din Beirut. Imediat după aceea, alţi 7 americani au fost luaţi ostatici de către grupări susţinute de Iran.

Pentru dura administraţie Reagan, care venise la putere promiţând să desfiinţeze terorismul, situaţia cetăţenilor americani care putrezeau în

Beirut, cerea acţiune. De represalii nici nu putea fi vorbă; ideea bombardării Teheranului, cum propusese Regan, a fost respinsă chiar şi de consilierii cei mai înverşunaţi. O misiune de salvare putea eşua de asemenea, erau de părere ofiţerii Delta Force.

Apoi avu loc discuţia dintre preşedinte şi Robert McFarlane, un tip foarte zelos, fost soldat în infanteria marină, la acea dată consilier pe probleme de securitate naţională. Kimche îşi amintea că McFarlane i-a spus că discuţia se desfăsurase în felul următor:

„─ De ce au nevoie iranienii, domnule preşedinte ?

─ Tu să-mi spui mie, Bob.

─ De arme, ca să se bată cu irakienii.

─ Atunci să le dăm ce vor. Iar în schimb ne luăm înapoi oamenii."

Reagan şi McFarlane - în ciuda sfatului lui Casey şi al altor directori de servicii secrete americane - susţineau ideea simplistă că dându-le arme iranienilor, aceasta nu ar duce numai la presiuni din partea mulahilor asupra grupării din Beirut pentru a elibera ostaticii, dar ar îmbunătăţi şi relaţiile administraţiei cu Teheranul. Dacă aveau noroc, poziţia Moscovei în Iran putea fi şi ea slăbită. Totul era pregătit pentru ceea ce urma să fie cunoscut mai târziu sub numele de Irangate.

Colonelul de marină Oliver North a fost însărcinat cu livrarea armelor. North şi McFarlane au convenit să excludă CIA din planurile lor. Ambii erau oameni de acţiune. Mentalitatea lor de „care pe care" le fusese de folos în Vietnam, iar din cele auzite, şi evreii gândeau la fel. Deci, după cum spunea North, „era timpul să aducem Israelul de partea noastră." Sigur, mai era şi dorinţa personală de a vizita Tara Sfântă; creştin practicant fiind, lui North îi surâdea ideea de a călca pe urmele lui lisus.

Noul prim ministru al Israelului, Yitzhak Shamir[2], a hotărât că o singură persoană putea negocia cererea de ajutor a celor de la Washington - şi în acelaşi timp să se asigure că interesele Israelului erau protejate. Pe 3 iulie 1983, David Kimche pleca să se întâlnească la Casa Albă cu McFarlane. Kimche era de părere că ideea de a schimba prizonierii pe arme putea funcţiona. Acesta întrebă dacă CIA „participă activ" la operaţiune. I s-a spus că Agenţia nu era implicată.

La rândul său, McFarlane l-a întrebat pe Kimche cât de mult era dispus Mossad-ul să se implice şi adăugă: „În definitiv, ei sunt cei care vă rezolvă toate problemele..." Kimche i-a răspuns că Yitzhak Rabin, pe atunci

ministrul apărării, şi Shamir hotărâseră să excludă Mossad-ul şi să lase totul în seama lui. McFarlane fu de acord. Kimche i-a spus că directorul Mossad-ului care la acea dată era Nahum Admoni, se temea, ca şi Casey, că schimbul de arme pentru ostatici era destul de periculos.

McFarlane se duse la Spitalul Naval Bethesda pentru a-i prezenta lui Reagan, care tocmai se operase de colon, părerea lui Kimche. Preşedintele avea o singură întrebare: Putea Kimche să le garanteze că Israelul avea să ţină secretă toată operaţiunea ? O singură vorbă scăpată putea pune în pericol relaţiile pe care Statele Unite le aveau cu alte state arabe paşnice care se temeau deja de radicalismul în creştere de la Teheran. Kimche susţine şi acum că McFarlane l-a asigurat pe Reagan că Israelul „îşi va menţine poziţia." Au bătut palma. Kimche s-a întors în Israel. Două săptămâni mai târziu era din nou la Washington. În timpul cinei i-a dezvăluit lui McFarlane planul său. Kimche avea să-şi amintească mai târziu cum s-a desfăşurat conversaţia:

„— Să vă dau mai întâi vestea bună sau pe cea proastă ?" întrebă Kimche pe McFarlane.

— Pe cea bună.

— O să livrăm noi armele în locul vostru, folosind aceleaşi căi, ca şi altădată."

McFarlane a fost de acord.

Datorită metodei lui Kimche, Statele Unite nu aveau nici un contact direct cu Iranul, iar în felul acesta, atitudinea agresivă a administraţiei care promisese să ţină piept terorismului nu avea cum să fie compromisă: embargoul impus de Statele Unite Iranului rămânea intact iar ostaticii nu aveau să fie schimbaţi direct pe arme.

„— Şi vestea proastă ?" îl iscodi McFarlane.

Kimche îi spuse că din sursele sale din Iran nu se putea şti sigur dacă mulahii puteau să aranjeze eliberarea ostaticilor de la Beirut.

„— Radicalii de acolo au scăpat de sub controlul Teheranului ," i-a spus acesta gazdei sale.

Dacă McFarlane a fost dezamăgit, pe faţă nu i s-a citit nimic. A doua zi Secretarul de Stat Ceorge Shultz i-a spus lui Reagan, care revenise la Casa Albă, că riscurile erau prea mari. Dacă iranienii luau armele şi apoi dădeau totul în vileag pentru a face de râs pe „Marele Satana,"denumirea pe care mulahii o dăduseră Statelor Unite ? Asta n-ar împinge Irak-ul şi mai mult înspre Uniunea Sovietică ? Dar ostaticii ? Li s-ar fi înrăutăţit şi mai mult

soarta. Exemplele au continuat toată dimineaţa. Pe la prânz, Reagan era vizibil obosit. Decizia, o dată luată, a şi fost aplicată. Preşedintele a fost de acord cu ideea ca Statele Unite să livreze Israelului alte arme în locul celor pe care Israelul urma să le vândă Iranului. Încă o dată, Kimche se întorcea acasă având mână liberă. Totuşi, Shamir a insistat ca fiecare pas, pe cât posibil, să fie făcut în aşa fel încât, „în cazul vreunei probleme să se poată nega orice implicare."

Pentru a garanta acest lucru, Kimche a adunat pentru iniţierea operaţiunii o echipă de personaje foarte diferite. Printre ei se număra Adnan Khashoggi, miliardarul saudit al petrolului, care obişnuia să mănânce caviar în piscină şi să iasă cu top modele; Manacher Thorbanifer, fost agent în SAVAK - faimosul serviciu secret al şahului - şi care încă se mai comporta ca un spion, convocând întâlniri la miezul nopţii. Mai era vorba şi de misteriosul Yakov Nimrodi, care antrenase agenţi pentru Aman şi care fusese cândva ataşatul militar al Israelului în Iran în timpul domniei şahului. Tot printre ei se mai număra şi Al Schwimmer, tăcutul fondator al *Israel Aircraft Industries.*

Khashoggi a încheiat un acord care avea să dea tonul la ceea ce urma să se întâmple. Sauditul urma să conducă un consorţiu care ar fi pus la adăpost Statele Unite în cazul în care Iranul nu-şi îndeplinea obligaţiile, şi în mod asemănător apăra Iranul dacă armele nu erau conforme cu cerinţele. Pentru aceste garanţii, consorţiul urma să primească 10% din costul armelor livrate de americani. În schimb, avea să acţioneze şi ca un tampon pentru a asigura credibilitatea neimplicării ambelor guverne în cazul în care lucrurile n-ar fi decurs conform planului. Cu toţii au înţeles că acest consorţiu nu va accepta să fie controlat de vreo forţă politică şi că va viza mai întâi de toate profitul material.

La sfârşitul lui august 1985, primul transport aerian cu arme pleca de la Tel Aviv şi ateriza la Teheran. La 14 septembrie, unul dintre ostaticii americani, reverendul Benjamin Weir, era eliberat la Beirut. Pe măsură ce lucrările luau amploare, alţi „jucători duri" s-au alăturat consorţiului, printre aceştia numărându-se şi Miles Copeland, fost ofiţer CIA care, în ajunul detronării şahului de la conducerea ţării ce urma sa se numească mai târziu Republica Islamică a Iranului, a trimis agenţi CIA în pieţele din Teheran care împărţeau bancnote de 100 de dolari celor care îndrăzneau să strige „Trăiască şahul !" S-au mai implicat şi alte figuri misterioase, cum ar fi un fost ofiţer al Serviciilor Speciale Aeriene care conducea la Londra o

companie ce făcuse cândva Mossad-ului anumite servicii. Între timp, oficialii din Israel şi Washington se făceau că nu văd nimic. Important era că operaţiunea începuse sub ochii tuturor şi nimeni nu bănuia nimic - cel puţin deocamdată.

În total, Iranul urma să capete 128 de tancuri americane; 200.000 de rachete Katyusha capturate în sudul Libanului; 3.000 de rachete aer-aer; 4.000 de puşti şi aproape 50 de milioane de cartuşe.

Din aeroportul Force Base din Arizona, peste 4.000 de rachete TOW au fost transportate către Guatemala de unde urmau să pornească spre Tel Aviv. Din Polonia şi Bulgaria au fost trimise 8.000 rachete sol-aer Sam-7, şi 100.000 de arme AK-47. China a contribuit cu sute de torpile Silkworm, maşini blindate şi transportoare blindate amfibii. Suedia a „donat" obuze de artilerie de 105 mm, iar Belgia rachete aer-aer.

Armele au fost expediate cu un certificat care dovedea că Israelul era ţara de destinaţie. Din bazele militare IDF din Deşertul Negev, consorţiul a hotărât ca încărcătura să fie transportată în Iran cu nave de transport charter. Consorţiul a primit „taxa de înmânare" pentru fiecare lot, Iran-ul plătind banii în conturi din bănci elveţiene. Suma se ridica în final la 7 milioane de dolari. Israelul nu a primit nici o răsplată materială - numai satisfacţia de a vedea acum Iranul îşi sporeşte puterea de a ucide mai mulţi irakieni în îndelungatul război dintre cele două ţări. Pentru David Kimche acesta era încă un exemplu al motto-ului „divide et impera" pe care îl susţinea cu tărie.

Totuşi, instinctele care nu îl înşelaseră niciodată îi spuneau acum că ceea ce începuse ca o „operaţiune plăcută" era pe cale să scape de sub control. După părerea sa: „În acel moment, puterea în consorţiu era deţinută de cine nu trebuia."

Prin această operaţiune a demonstrat încă o dată adevărata politică a Israelului: Israelul fusese gata să ajute Statele Unite pentru că - fapt recunoscut - nu putea supravieţui fără sprijinul Washington-ului în alte zone. Era şi un mod de a demonstra că Israelul putea să aibă forţa de decizie pe scena lumii şi să ţină totul în secret.

Însă Kimche era de părere că pe măsură ce operaţiunea de schimbare a ostaticilor pe arme continua, riscurile de aflare a adevărului creşteau tot mai mult. În decembrie 1985 a spus consorţiului că nu mai putea să rămână implicat în activităţile acestuia - invocând vechiul pretext că cei de la Ministerul Afacerilor Externe îi ocupau tot timpul.

Consorţiul i-a mulţumit pentru contribuţia sa, dând în cinstea lui o masă într-un hotel din Tel Aviv, comunicându-i că noul om de legătură israelian urma să fie Amiram Nir, activul consilier pe probleme de terorism al lui Peres. Kimche avea să recunoască mai târziu că în acel moment operaţiunea se îndrepta cu paşi repezi spre autodistrugere. Dacă exista cineva care putea duce totul de râpă, atunci Nir era acela. Fost ziarist, Nir dăduse deja dovadă că în mod îngrijorător, confunda spionajul real cu filmele cu James Bond pe care le urmărea. Avea aceeaşi slăbiciune ca şi alţii din Mossad, care erau convinşi că ziariştii le pot fi foarte de folos.

CAPITOLUL 8

ORA şi monstrul

Sinistrul hol al hotelului Palestine-Meridian din Bagdad era ca de obicei înţesat de lume în acea ultimă zi de vineri a lunii aprilie 1988, şi atmosfera era jovială. Irakul tocmai câştigase o bătălie decisivă împotriva Iranului în Golful Basra şi înţelegerea era ca acest război care durase şapte ani însângeraţi, să ajungă la final.

Unul din motivele pentru care victoria Iranului devenise iminentă, putea fi atribuit străinilor care stăteau acum în hol, cu sacourile lor bine croite şi pantalonii călcaţi la dungă, cu eternele lor zâmbete de comis voiajori de succes. Erau traficanţi de arme, veniţi să-şi vândă ultimele noutăţi în materie de armament. Aceşti traficanţi reprezentau industriile de armament ale Europei, Uniunii Sovietice, Statelor Unite şi Chinei. Limba comună a comerţului lor era engleza, pe care o vorbeau într-o largă varietate de dialecte.

Gazdele lor irakiene nu aveau nevoie de traducere: li se oferea o gamă de bombe, torpile, mine şi alte dispozitive de distrugere. Broşurile care circulau din mână în mână înfăţişau elicoptere cu nume desprinse parcă din desenele animate: „Cavalerul Mării", „Vânt cald", „Armăsarul Mării". Unul dintre elicoptere - „Mama mare" avea un mic poduleţ, altul - „Incredibila maşină" - putea ridica în aer un întreg pluton de soldaţi. Broşurile prezentau arme care puteau trage până la 2000 de focuri pe minut, sau puteau lovi o ţintă mişcătoare în cea mai neagră beznă, cu ajutorul unui cip computerizat. Orice tip de armă era de vânzare.

Gazdele vorbeau într-un jargon ezoteric, pe care traficanţii îl înţelegeau: „douăzeci pe zi", „treizeci la jumătate şi minus unu" ceea ce însemna: douăzeci de milioane de dolari pe zi la livrare, sau treizeci de milioane de dolari pentru un contract, plătibili jumătate cu banii jos, şi restul la data trimiterii armamentului. Toate plăţile se făceau în dolari americani, valută încă favorită în această lume închistată.

Tot acest melanj de dealeri şi clienţi de vorbă la un ceai de mentă era supravegheat de ofiţeri ai Da'Irat AI-Mukhabarat AI-Amah, principalul serviciu irakian de spionaj, controlat de Sabba'a, înspăimântătorul frate vitreg al lui Saddam Hussein.

Unii dintre traficanţii de arme se mai aflaseră în holul hotelului şi cu şapte ani în urmă într-o zi complet diferită de cea de azi, când gazdele lor, uluite, le-au spus că Israelul, un duşman mai periculos decât Iranul, dăduse o puternică lovitură maşinii militare irakiene.

De la formarea statului evreu, între Israel şi Irak existase permanent o stare formală de război. Israelul avea încredere că forţele sale armate puteau să câştige un război convenţional. Dar în 1977, Mossad-ul descoperise că guvernul francez care alimenta Israelul cu arme nucleare, îi furnizase şi Irakului un reactor şi „asistenţă tehnică". Locaţia era AI-Tuweitha, la nord de Bagdad.

Forţele aeriene israeliene începură să plănuiască modul de bombardare al zonei, înainte ca reactorul să se umple cu uraniu. Distrugerea sa atunci, ar fi cauzat uciderea în masă şi poluare pe scară largă, şi ar fi transformat Bagdadul şi o însemnată porţiune din Irak într-un deşert radioactiv - asta ar fi adus condamnarea internaţională a Israelului.

Din aceste motive, Yitzhak Hofi, şeful Mossad-ului la vremea aceea, s-a opus raidului argumentând că un atac aerian s-ar fi soldat oricum cu morţi şi în rândul tehnicienilor francezi şi ar fi dus la izolarea de statele europene pe care Israelul încerca să le convingă de intenţiile sale paşnice. Bombardarea reactorului ar fi pus capăt efectiv şi manevrelor delicate de convingere a Egiptului în semnarea tratatului de pace.

Hofi se trezi dominând peste un imperiu divizat. Mulţi dintre şefii lui de departament se certau că nu există altă alternativă decât neutralizarea reactorului. Saddam era un duşman lipsit de scrupule; o dată ce avea arma nucleară, nu ar fi ezitat să o folosească împotriva Israelului. Şi în fond, de când îşi făcea griji Israelul pentru învingătorii săi prieteni europeni ? Doar

America era cea care conta, şi se zvonea de la Washington că distrugerea reactorului nu ar fi dat Israelului decât o mică palmă peste mână din partea administraţiei americane.

Hofi încercă altceva. Le sugeră Statelor Unite să folosească presiuni diplomatice pentru a convinge Franţa să oprească exportul reactorului. Washington-ul primi un refuz politicos din partea Franţei. Atunci, Israelul alesese o cale mai directă. Hofi trimise o echipă katsa într-un raid deasupra uzinei franceze de la Seine-sur-Mer de lângă Toulon, unde se construia miezul reactorului irakian. Acesta fu distrus de o organizaţie de care nimeni nu mai auzise până atunci - „Grupul Ecologic Francez". Însuşi Hofi alesese numele.

În vreme ce francezii se apucaseră să construiască un nou miez, irakienii l-au trimis pe Yahya AI-Meshad, un membru al Comisiei de Energie Atomică, la Paris, să aranjeze transportul combustibilului nuclear la Bagdad. Hofi trimise o echipă să-l asasineze. O parte a echipei patrula pe străzile vecine, iar doi membri ai acesteia au folosit o parolă pentru a pătrunde în dormitorul lui Al-Meshad. l-au tăiat beregata şi l-au înjunghiat în inimă. Camera fu răvăşită, ca să pară că avusese loc un jaf. O prostituată din camera vecină spuse poliţiştilor că îl „servise" pe omul de ştiinţă cu câteva ore înainte de crimă. Mai târziu, pe când distra un alt client, fata auzise „mişcări suspecte" în camera lui Al-Meshad. Câteva ore mai târziu după declaraţia la poliţie, prostituata muri într-un accident de maşină. Şoferul fugi imediat iar maşina n-a fost găsită niciodată. Echipa kidon se urcă într-un avion al companiei El Al şi zbură înapoi în Tel Aviv.

În ciuda acestei noi lovituri, Irakul, susţinut de Franţa, nu a renunţat la eforturile sale de a ajunge o putere nucleară. În Tel Aviv, forţele israeliene îşi continuau pregătirile proprii în vreme ce capii spionajului se luptau împotriva permanentelor obiecţiuni ale lui Hofi. Şeful Mossad primi atunci o provocare dintr-o zonă neaşteptată. Adjunctul său, Nahum Admoni, veni cu ideea că distrugerea reactorului nu era necesară, dar că „le-ar fi dat celorlalţi arabi o lecţie".

În octombrie 1980, această dezbatere a avut loc în toate întâlnirile cabinetului condus de Menachem Begin. Argumentele cunoscute erau trecute din nou în revistă. Treptat, vocea lui Hofi rămânea din ce în ce mai singură. Cu toate acestea el continua să lupte, scriind memoran-

dumuri după memorandumuri, conştient fiind că-şi scrie de fapt propriul necrolog profesional.

Deja, Admoni nu mai ascundea dispreţul pe care îl purta faţă de poziţia lui Hofi. Cei doi, care fuseseră prieteni apropiaţi, deveniră simpli colegi distanţi. Cu toate acestea, mai trecură însă şase luni de conflict amar între cei doi şefi Mossad, până când cartierul general aprobă atacul din 15 martie 1981.

Atacul fu o operă de artă a tehnicii militare. 8 bombardiere F-16 escortate de 6 interceptoare de zbor F-15 au zburat la nivelul solului peste Iordania, înainte să se îndrepte către Irak. Au ajuns la ţintă în momentul stabilit - 5.34 P.M. ora locală - la câteva minute după ce echipa de constructori francezi părăsise zona. Bilanţul a fost de 9 morţi. Uzina nucleară fu transformată în ruine. Aparatul israelian de zbor se întoarse la bază fără probleme. Cariera lui Hofi în Mossad se sfârşise. Admoni îi luă locul.

Acum, în această dimineaţă de aprilie a anului 1988, traficanţii de arme din holul hotelului care cu şapte ani în urmă compătimiseră împreună cu gazdele lor în stare de şoc din cauza atacului israelian - înainte să vândă Irakului sisteme de radar cu eficienţă sporită - ar fi fost uimiţi să afle că în holul hotelului se află şi un agent Mossad care îşi nota numele fiecăruia şi ce aveau de vânzare.

Cu puţin timp în urmă, în acea zi, afacerile din hol fuseseră întrerupte de sosirea lui Sabba'a Al-Tikriti, şeful Poliţiei Secrete irakiene, însoţit de gărzile lui de corp. Fratele vitreg al lui Saddam Hussein urcă în lift şi se îndreptă spre apartamentul situat la ultimul etaj. Acolo îl aştepta o prostituată înaltă, durdulie, adusă special de la Paris ca să-l satisfacă. Fata fusese bine plătită, pentru un job atât de riscant. Unele fete venite aici înainte, pur şi simplu dispăruseră după ce Sabba'a terminase cu ele.

Şeful securităţii plecă pe la mijlocul după-amiezii. La scurt timp, din apartamentul vecin cu al prostituatei ieşi un tânăr înalt, îmbrăcat cu o haină albastră de bumbac şi pantaloni de şifon. Arăta bine, uşor efeminat, şi avea ticul nervos de a-şi mângâia mustaţa, sau a-şi freca faţa - ceea ce-i sporea oarecum vulnerabilitatea.

Se numea Farzad Bazoft. În datele înregistrate la sosirea sa în hotel - din care o copie fusese trimisă ca de obicei la biroul lui Sabba'a - reieşea că este corespondentul şef al ziarului *The Observer* - ziarul londonez de duminică. Descrierea era inexactă: numai reporterii ziarului trimişi în străinătate se puteau numi „corespondenţi străini". Bazoft era un ziarist

free-lancer, care, în ultimul an, transmisese ziarului *The Observer* câteva articole pe tema Orientului Mijlociu. Bazoft le spusese celorlalţi ziarişti care se aflau la Bagdad că obişnuia să se dea drept şeful corespondenţilor străini când venea în acest oraş, pentru că asta îi asigura cea mai bună cameră de hotel. Această minciună inofensivă trecu drept o nouă dovadă a spiritului său îndrăzneţ.

Necunoscută colegilor săi de la ziar era o parte întunecată a personalităţii lui Bazoft, una care i-ar fi putut pune în pericol pe toţi, dacă motivul şederii lui Bazoft în Bagdad ar fi fost vreodată descoperit. Bazoft era spion Mossad.

Fusese recrutat după ce, cu trei ani în urmă sosise la Londra venind de la Teheran, unde expunerea opiniilor sale asupra regimului Khomeini îi pusese viaţa în pericol. Ca mulţi alţii înaintea lui, Bazoft găsi că Londra este stranie, iar poporul englez cam rezervat. Încercă să-şi găsească loc în comunitatea iraniană în exil, şi pentru o vreme, bogatele sale cunoştinţe în domeniul actualei structuri politice din Teheran îl făcură bine primit la mesele acesteia. Dar imaginea aceloraşi feţe familiare îşi pierdu savoarea pentru tânărul ambiţios şi neliniştit.

Bazoft începu să caute ceva mai interesant de făcut decât să analizeze pe toate părţile ştirile sosite din Teheran. Începu prin a stabili contacte cu duşmanul Iranului, Irakul. La mijlocul anilor '80 erau mulţi irakieni la Londra, care erau bine văzuţi deoarece Londra considera Irakul nu numai un importator de bază al produselor sale, dar şi o naţiune care, sub Saddam Hussein, avea să tempereze ameninţătoarele accese de fundamentalism islamic ale regimului Khomeini.

Bazoft se trezi „pion principal" la petrecerile irakiene. Noii lui amfitrioni erau mai relaxaţi decât iranienii. Erau de asemenea captivaţi de manierele lui elegante şi de nesfârşitele sale vorbe de duh despre ayatollahii din Teheran.

La una din aceste petreceri se afla şi un om de afaceri irakian, Abu Al-Hibid. El îl asculta pe Bazoft - care era uşor ameţit spre sfârşitul serii - clamându-şi necontenit veşnica sa ambiţie de a deveni reporter, precum eroii săi Bob Woodward şi Carl Bernstein, care îl detronaseră

pe Ayatolahul Khomeini. Deja Bazoft trimitea articole către ziarele de mică circulaţie ale exilaţilor din Marea Britanie.

Abu Al-Hibid era un katsa născut în Irak. În viitorul său raport către Tel Aviv avea să includă o notă despre Bazoft, despre actuala sa ocupaţie şi aspiraţiile sale. Nu era nimic neobişnuit în asta; sute de nume erau trimise la Tel Aviv săptămânal şi toate ajungeau în baza de date a Mossad-ului.

Dar Nahum Admoni era acum şef al Mossad-ului şi era dornic să dezvolte noi contacte în Irak. Katsa-ul londonez fu instruit să-l cultive pe Bazoft. La mesele lor, Bazoft se plânse lui Al-Hibid că redactorul său nu-l folosea la întreaga capacitate. Al-Hibid îi sugeră să încerce să pătrundă în mass-media britanică de primă mână. Al-Hibid sugeră că BBC-ul ar putea fi un punct de plecare.

În interiorul acestui concern mediatic se aflau numeroşi sayanimi, a căror sarcină consta în monitorizarea programelor imediate privind Israelul şi supravegherea persoanelor care lucrau la programele de limbă arabă ale BBC. Nu se va şti niciodată dacă vreun sayan a avut un rol direct în angajarea lui Bazoft, dar curând după ce l-a cunoscut pe Al-Hibid, el a fost angajat de BBC ca să facă muncă de cercetare. S-a descurcat onorabil. Au urmat şi alte angajamente. Editorii ajunseră la concluzia că se puteau încrede în Bazoft să le descurce intrigile politice din Teheran.

În Tel Aviv, Admoni decise că era vremea să facă următoarea mişcare. În timp ce revelaţiile privind Irangate câştigau teren în Statele Unite, şeful Mossad se hotărî să dezvăluie care fusese în acest scandal rolul lui Yakov Nimrodi, un fost agent operativ din Aman. Acesta fusese membru al consorţiului creat de David Kimche şi se folosise de propriile sale cunoştinţe în domeniul spionajului pentru a preveni implicarea Mossad-ului în aceste evenimente. Personaj viclean, bun de gură, Nimrodi a reuşit, în momentul începerii schimbului arme-ostatici, să-l determine pe Secretarul de Stat american George Schultz să declare că „agenda Israelului nu coincide cu a noastră şi nu ne-am putea bizui cu adevărat pe o legătură între serviciile de spionaj ale ţărilor noastre în privinţa Iranului".

Când Kimche s-a retras din consorţiu, Nimrodi a mai rămas puţin. Dar, cum ecourile despre Washington se accentuau şi deveneau din ce în *ce* mai jenante pentru Israel, fostul agent operativ Aman dispăru în ceaţă. Admoni, criticând felul în care Nimrodi se purtase cu Mossad-ul, avea alte planuri: urma să-l stânjenească în public pe Nimrodi şi în acelaşi timp să-l propulseze pe Bazoft, astfel încât acesta să poată deservi Mossad-ul într-un mod operativ.

Al-Hibid îi servi lui Bazoft suficiente amănunte astfel încât acesta să înţeleagă că asta ar putea fi şansa lui. Duse povestea la *The Observer.* Fu publicat un articol cu referire la „un israelian misterios, Nimrodi, implicat în Irangate". Curând, Bazoft deveni corespondent permanent la *The Observer.* În cele din urmă i se dădu un birou numai lui - un premiu de invidiat pentru cineva care nu făcea parte din echipa redacţională. Asta însemna că nu mai trebuia să-şi suporte singur cheltuielile telefonice când urmărea firul unei povesti de la el de acasă, şi, totodată, că avea dreptul la deconturi. Dar avea să fie plătit în continuare pentru fiecare articol. Pentru el era o încurajare să caute mai multe subiecte şi să facă tot posibilul să obţină deplasările în Orientul Mijlociu. În astfel de ocazii, avea totul plătit, şi, ca toţi reporterii de altfel, reuşea să îi manipuleze pe cei de la ziar să-i dea bani în plus peste ceea ce cheltuise de fapt, şi putea justifica. Lipsa banilor fusese întotdeauna problema lui Bazoft, dar el ascundea cu grijă asta colegilor săi de la *The Observer.* În mod cert, nimeni din cei care îl ascultau vorbind ore în şir la telefon în dialect farsi, n-ar fi bănuit că are de a face cu un infractor cu cazier. Bazoft îşi petrecuse optsprezece luni în închisoare pentru jaf asupra unei societăţi de construcţii. După pronunţarea sentinţei, judecătorul hotărâse ca Bazoft să fie deportat la sfârşitul perioadei de detenţie. Bazoft făcu apel pe motiv că avea să fie executat dacă îl trimiteau înapoi în Iran. Deşi apelul a fost respins, i se permisese în mod excepţional să rămână în Marea Britanie pe o perioadă nedefinită. Cauzele care au determinat luarea acestei decizii au rămas închise într-un birou al Ministerului de Interne Britanic.

Dacă Mossad-ul, sesizând potenţialul lui Bazoft, intervenise la Primărie prin vreun sayanim bine plasat, ca să îi uşureze şituaţia, nu se va şti niciodată. Dar este o posibilitate care nu poate fi ignorată.

După eliberarea din închisoare, Bazoft începu să aibă stări depreşive, pe care le trata homeopatic. Acest aspect fu scos la iveală de un agent katsa al Mossad-ului. Mai târziu, scriitorul englez Rupert Alison, membru conservator al Parlamentului şi expert în modalităţile de recrutare al agenţilor de spionaj, avea să declare că o personalitate ca cea a lui Bazoft era o ţintă minunată pentru Mossad.

La un an de la prima lor întâlnire Al-Hibid îl recruta pe Bazoft. Cum şi unde s-a întâmplat asta, nu ştim. Banii în plus trebuie să fi fost un stimulent puternic pentru Bazoft, care încă ducea lipsă de aşa ceva. Şi pentru cineva care deseori vedea viaţa în mod dramatic, posibilitatea de a-şi împlini un vis

- acela de a fi spion, ca alt corespondent celebru, Philby, spion sovietic fost angajat al *The Observer* - trebuie să fi contat în egală măsură.

Concret, Bazoft începu să-şi construiască o reputaţie; ceea ce îi lipsea condeiului său, încerca să suplinească prin documentare. Toate informaţiile pe care le obţinea despre Iran ajungeau la un katsa londonez. Pe lângă articolele pentru *The Observer,* Bazoft mai primi angajamente şi de la Independent Television News şi Mirror Group Newspapers. La vremea aceea, editorul de ştiri externe al lui *Daily Mirror* era Nicholas Davies. Îmbrăcat în costumul său stil safari, Davies părea desprins din paginile romanului *Scoop* de Evelyn Waugh. Ca orice reporter avea înclinaţie spre bârfă, rezista bine la băutură şi era gata oricând să facă cinste. Nu numai că nu scăpase de accentul său din nordul Angliei: colegii vorbeau că îşi petrecea ore în şir perfecţio-nându-şi tonul suav pe care îl folosea acum. Femeile erau impresionate de manierele sale şi de fermitatea cu care comanda cina sau o sticlă bună de vin. Adorau mentalitatea aceea de atotcunoscător, felul cum vorbea despre tărâmuri îndepărtate ca şi cum făceau parte din realitatea lui imediată. Noaptea târziu, la un pahar în plus, povestea despre aventuri într-un stil „romanţios".

Nici o secundă, nimeni - colegii săi de la *Mirror,* largul său cerc de prieteni din afara ziarului sau chiar soţia sa, o actriţă australiană care jucase în serialul BBC de succes *Dr.* Who - nu a ştiut că Nahum Admoni autorizase recrutarea lui Davies.

Davies susţinuse mereu că, şi dacă ar fi fost abordat, n-ar fi devenit agent Mossad, şi că prezenţa sa în holul hotelului în acea după-amiază de vineri a lui aprilie, se datora pur şi simplu calităţii sale de jurnalist, care îi privea pe traficanţii de arme la lucru. Nu-şi putu aminti mai târziu ce vorbise cu Bazoft în hol, dar declară: „Cred că se referea la ceea ce se petrecea acolo". Refuză să dea amănunte şi îşi menţinu această poziţie.

Cei doi au călătorit spre Irak împreună cu un mic grup de alţi jurnalişti (printre ei şi autorul cărţii de faţă, din partea Asociaţiei de presă, Serviciul naţional britanic de cablu). În timpul zborului dinspre Londra, Davies a regalat asistenţa cu povesti de sănătate despre Robert Maxwell, care cumpărase în cele din urmă *Mirror Newspapers.* Îl numi: „Monstrul sexual cu un apetit vorace pentru seducerea secretarelor sale". Davies demonstră totuşi că era un apropiat al lui Maxwell: „E un iad să fiu în preajma Căpitanului Bob; ştie că ştiu o grămadă de lucruri despre el şi nu mă poate concedia". Pretenţia lui Davies, cum că era la adăpost datorită cunoştinţelor

sale despre activităţile magnatului, fu catalogată de ascultătorii săi o exagerare.

În timpul zborului, Farzad Bazoft rămăsese tăcut, conversă puţin cu ceilalţi, rezumându-se la a discuta în farsi cu stewardesele. În Aeroportul din Bagdad, talentele sale lingvistice îl ajutară să atenueze dificultăţile de traducere cu irakienii. Cu o mină teatrală, Davies spuse că aceştia erau cu adevărat agenţi de securitate. „Pederaştii ăştia adormiţi n-ar fi în stare să recunoască un spion nici dacă l-ar avea în faţa ochilor", enunţă Davies profetic.

La Palestine-Meridian, omul de la *The Mirror* îi informă pe tovarăşii săi de drum că el personal se află acolo doar pentru că era „teribil de plictisit de Londra". Dar lăsa clar să se înţeleagă că nu avea nici o intenţie de a se conforma itinerarului oficial, care includea o vizită pe câmpul de luptă din Basra, unde armata irakiană era mândră să arate ravagiile războiului după victoria sa asupra forţelor iraniene. Bazoft spuse că nu credea că excursia în sudul Golfului avea să fie de interes pentru ziar.

În acea vineri de aprilie a lui 1988, după ce petrecuse ore întregi în holul hotelului privind acel du-te-vino al traficanţilor de arme, şi după câteva încercări de conversaţie cu Davies, Farzad Bazoft mânca acum singur în braseria hotelului. Refuzase o invitaţie a unor reporteri londonezi, motivând că „îşi urma propriul program". În timpul mesei fu chemat în hol, la telefon. Se întoarse câteva minute mai târziu, cu un aer gânditor. Deşi comandase desertul, părăsi brusc masa, ignorând glumele triviale ale câtorva dintre reporteri legate de faptul că ar fi avut vreo fată ascunsă pe undeva.

Nu se mai întoarse până a doua zi. Acum părea tensionat, spunându-i printre altele lui Kim Fletcher - un jurnalist independent trimis de *Daily Mail - că* „voi n-aveţi nici o problemă, sunteţi britanici trup şi suflet. Eu sunt iranian. Aşa că mă deosebesc de voi". Fletcher nu fu singura persoană din grupul de jurnalişti care să se întrebe dacă nu cumva „Bazoft începuse iar să o ia razna neputând să-şi asume trecutul".

Bazoft petrecu majoritatea zilei măsurând holul hotelului, sau stând la el în apartament. Părăsi hotelul în două rânduri, pentru scurte perioade de timp. În hol, avu câteva discuţii cu Nicholas Davies. În ceea ce-l privea, editorul de ştiri externe de la *The Mirror* n-avea să scrie nimic, pentru că „nu era nimic aici care să-1 intereseze pe căpitanul Bob".

Târziu în acea după-amiază, Bazoft mai plecă o dată din hotel. Ca de obicei, era urmărit de un supraveghetor irakian. Dar când Bazoft reapăru, era singur. Reporterii îl auziră pe Bazoft spunându-i lui Davies, că n-avea „să se lase urmărit peste tot ca o căţea în călduri".

Cu toate acestea, râsul lui Davies reuşi în mică măsură să îmbunătăţească starea de spirit a lui Bazoft. Încă o dată acesta urcă la el în apartament. Când reapăru în hol le spuse mai multor reporteri că nu avea să se întoarcă la Londra cu ei. „A intervenit ceva", spuse el cu acea voce misterioasă pe care o folosea uneori.

„Ar trebui să fie o poveste al naibii de interesantă ca să mă determine pe mine să rămân aici" spuse Fletcher.

Câteva ore mai târziu Bazoft părăşi hotelul. Compani-onii săi îl văzură atunci pentru ultima dată, până când apăru pe o casetă video distribuită în toată lumea de irakieni, la şapte săptămâni după arestarea sa, şi în care recunoştea că era spion Mossad.

În timpul acela, Bazoft era într-o misiune Mossad care ar fi pus la grea încercare până şi abilităţile unui katsa bine antrenat. I se ordonase să descopere cât de avansate erau planurile lui Gerald Bull de a furniza Irakului o super-mină. Faptul că jurnalistului nostru i se dăduse o astfel de sarcină era o indicaţie clară a măsurii în care şefii săi intenţionau să-l exploateze. Mossad-ul avusese grijă să se aşigure că, în cazul unei posibile arestări a lui Bazoft, aparenţele să indice că el lucra pentru o companie cu sediul la Londra - Defence Systems Limited(DSL). Când Bazoft fu arestat în apropierea uneia din zonele de testare a armamentului superior, agenţii irakienii descoperiră că acesta era în posesia unui număr de documente care indicau angajarea sa de către DSL. De la hotel, Bazoft dăduse câteva telefoane către birourile DSL. Compania nega că l-ar fi cunoscut pe Bazoft, precum şi că ar fi avut vreo legătură cu Mossad-ul.

Pe caseta video, ochii lui Bazoft priveau în gol, apoi clipeau iute şi se uitau roată prin încăpere, din care se vedea doar o draperie cu motive florale. Arăta ca unul care nu credea că are cum să îşi împiedice propria anihilare.

Psihologii Mossad din Tel Aviv au studiat caseta cadru cu cadru. Pentru ei etapele anihilării lui Bazoft au urmat acelaşi scenariu pe care anchetatorii israelieni l-au remarcat când l-au interogat pe un terorist căzut prizonier. Într-o primă fază, Bazoft s-a confruntat cu neîncrederea, cu o negare instinctivă că ceea ce se întâmplă, i se întâmplă cu adevărat lui.

Apoi, îl copleşi conştientizarea bruscă şi zguduitoare că ceea ce trăia, chiar i se întâmpla cu adevărat. În această fază, neajutoratul reporter e posibil să mai fi experimentat alte două senzaţii: frica paralizantă şi impulsul de a vorbi. Probabil că acesta a fost momentul în care a mărturisit pe casetă că este agent Mossad.

Tonul său monoton sugera faptul că, în captivitate suferise un soi de depresie, rezultatul smulgerii sale din mediul familial şi a schimbării totale a modului sau de viaţă. Probabil că se simţea obosit în permanenţă, iar somnul la care avea dreptul nu-l odihnea suficient. Şi toate astea, într-un moment în care se acuza pe sine, şi în care senzaţia că era fără nici o speranţă, era acutizată la maximum. Probabil că acuzarea de sine l-a descurajat. Ca şi prizonierul din *Procesul* lui Kafka, probabil că simţise că s-a purtat stupid, riscând şi viaţa celorlalţi.

Pe caseta video, ochii lui Bazoft trădau faptul că acesta se afla sub efectul drogurilor. Farmacologilor Mossad le-a fost imposibil să-şi dea seama despre ce droguri era vorba.

Nahum Admoni ştia că o confesiune atât de abjectă cum era cea de pe casetă nu era decât preludiul execuţiei lui Bazoft. Şeful Mossad ordonă specialiştilor săi în arme psihologice să lanseze o campanie prin care să neutralizeze întrebările jenante privind legătura dintre Bazoft şi Mossad.

După puţin timp, membri ai Parlamentului britanic au criticat public ziarul *The Observer* pentru trimiterea lui Bazoft în Irak. În acelaşi timp, reporterilor de încredere li se serveau poveşti conform cărora Saddam Hussein urmărea pe casete video toate etapele interogatoriului la care era supus Bazoft. E posibil ca acest lucru să fi fost adevărat. Dar, mai degrabă, asta nu era decât o scuză pentru a reaminti lumii că tortura şi crima erau metodele politicii de stat în Irak. Bazoft fu spânzurat la Bagdad, în martie 1990. Ultimele sale cuvinte mediatizate au fost: „Nu sunt spion israelian".

La Londra, Nicholas Davies a citit raportul execuţiei într-o ştire Reuters sosită la redacţia de ştiri externe a lui *Daily Mirror.* După cum proceda cu toate ştirile din Orientul Mijlociu pe care le considera de interes, Davies duse şi acest raport în biroul lui Robert Maxwell.

Din 1974 încoace, Maxwell era cel mai puternic sayan din Marea Britanie. Davies avea să îşi amintească: „Bob citi raportul fără să comenteze", dar nu-şi putu aminti, „cu toată sinceritatea", ce simţise acesta referitor la moartea lui Bazoft.

La Tel Aviv, dintre cei care citiseră despre execuţie, se afla şi unul dintre cele mai pitoreşti personaje care au servit vreodată spionajul israelian, Ari Ben-Menashe. Până atunci, acesta nu ştiuse de existenţa lui Bazoft. Dar, în mod tipic, acest fapt nu l-a împiedicat pe vioiul Ben-Menashe să simtă un fior de tristeţe, la gândul că „un alt băiat bun s-a aflat într-un loc nepotrivit când nu era cazul să se afle acolo". Astfel de gânduri emoţionale îl transformaseră pe frumosul, brunetul şi isteţul Ben-Menashe într-un candidat atât de nepotrivit pentru un post cheie în comunitatea spionajului israelian. Totuşi, vreme de zece ani, între 1977 şi 1978, deţinuse un post important la Departamentul de Relaţii Externe (ERD) al Forţelor de Apărare ale Israelului, una dintre cele mai puternice şi ascunse organizaţii de spionaj.

ERD a fost creată în 1974 de primul ministru de atunci, Yitzhak Rabin. Lovit de felul în care Israelul fusese complet luat prin surprindere de masacrul siriano-egiptean din timpul Războiului de Yom-Kippur, acesta decisese că singurul mod de a împiedica ca astfel de lipsuri ale spionajului să mai apară, era să aibă un „câine de pază" care să stea cu ochii pe serviciile secrete, şi, în acelaşi timp, să îşi conducă propriul serviciu de spionaj.

Sub umbrela ERD au fost încorporate patru departamente. Cel mai important era SIM; acesta furniza „asistenţa socială" pentru numărul crescând de „mişcări de eliberare" din Iran, Irak, şi, într-o mai mică măsură, din Siria şi Arabia Saudită. Al doilea departament, RESH, se ocupa de relaţiile cu reţelele de spionaj prietene. În fruntea acestora se afla Biroul Securităţii Statului Sud African. Mossad-ul avea şi el o unitate similară, numită TEVEL. Relaţia dintre RESH şi TEVEL era deseori tensionată, pentru că cele două intrau deseori, în mod inevitabil, una pe teritoriul celeilalte.

Un al treilea departament ERD, Legături Externe, se ocupa de ataşaţii militari israelieni şi alţi membri ai personalului IDF din exterior. Departamentul mai monitoriza şi activităţile ataşaţilor militari străini de pe teritoriul Israelului. Acest fapt duse la un alt conflict, de data aceasta cu Shin Bet, care până atunci se ocupase singură de astfel de cazuri. Cea de-a patra componentă ERD se numea Spionaj 12. Înfiinţat pentru a coopera cu Mossad-ul, acest departament înăspri treptat relaţiile cu cei care lucrau la etajul superior al clădirii lor de pe bulevardul King Saul. Aceştia simţeau că ERD le ştirbeşte din influenţe.

Ben-Menashe a fost ataşat la RESH, cu responsabili-tatea strictă de a se ocupa de problema iraniană. Sosise într-un moment în care Israelul era pe punctul de a-şi pierde cel mai puternic aliat din zonă. Pentru mai bine de un sfert de secol, Şahul Iranului acţionase cu diplomaţie în spatele scenei, pentru a-i convinge pe vecinii arabi ai Israelului să pună capăt ostilităţilor faţă de statul evreu. Tocmai făcea oarece progrese, îndeosebi cu Regele Hussein al Iordaniei, când în februarie 1979, revoluţia fundamental- istă islamică a Ayatollahului Komeini îl dădu jos de pe tron. În mod prompt, Khomeini dădu clădirea Ambasadei Israelului la Teheran pe mâna Organizaţiei pentru Eliberarea Palestinei (OEP). În replică, Israelul sări în ajutorul gherilei kurde, în războiul împotriva noului regim. În acelaşi timp, Israelul continua să furnizeze arme Teheranului, pentru ca aceştia să le folosească împotriva Irakului. Politica aceasta de „ucidere a ambelor părţi" pe care o promovau David Kimche şi alţii din Mossad, era la putere.

Ben-Menashe se trezi curând implicat în grandiosul proiect pe care Kimche îl avea cu Iranul, de schimb al prizonierilor pe arme. Cei doi călătoreau împreună la Washington, unde Ben-Menashe pretindea că se vântura cum doreşte pe culoarele Casei Albe, că se vedea cu preşedintele Reagan, şi se tutuia cu consilierii acestuia.

Charismatic şi nonşalant, Ben-Menashe era o figură populară la adunările comunităţii spionajului israelian, unde politicienii mai în vârstă schimbau impresii cu agenţii secreţi, spre beneficiul reciproc al ambelor părţi. Puţini ştiau să istorisească mai bine ca Ben-Menashe. Când Kimche începu să negocieze schimburile prizonieri-arme, Ben-Menashe fu numit consultant personal al primului ministru Yitzhak Shamir pe probleme de spionaj, după ce îi spuse acestuia că ştie „toate dedesubturile" acestui domeniu de activitate. Kimche decise că era cea mai bună alegere ca Ben-Menashe să lucreze în tandem cu un ofiţer de spionaj pe care îl admira mai presus de orice, Rafi Eitan. Având deplina aprobare a primului ministru, Ben-Menashe fu exonerat de orice alte obligaţii, pentru a se dedica lucrului în echipă cu Eitan. Cei doi se mutară la New York în martie 1981. Scopul lor era bine definit, după cum avea să-şi reamintească Ben-Menashe: „Prietenii noştri din Teheran erau disperaţi să facă rost de echipamente electronice sofisticate pentru forţele lor aeriene şi de apărare aeriană şi terestră. Israelul, desigur, vroia să îi ajute pe cât posibil în războiului împotriva Irakului".

Călătorind cu paşapoarte britanice, în stilul favorit al Mossad-ului, ei înfiinţară o companie în zona financiară a New York-ului. Recrutară rapid o echipă de cincizeci de brokeri care răscoleau piaţa americană de produse electronice în căutare de echipamente potrivite. Toate vânzările erau însoţite de certificate care atestau că echipamentul avea să fie folosit exclusiv în Israel. Ben-Menashe avea să-şi amintească: „Aveam pachete întregi cu certificate pe care le completam şi le trimiteam în Israel, în caz că cineva şi-ar fi bătut capul să verifice".

Echipamentele erau trimise la Tel Aviv pe calea aerului. Acolo, fără a mai trece prin vamă, erau transferate pe charter închiriat de la Guinness Peat (Irlanda) şi trimise la Teheran. Era limpede de ce fusese aleasă Guinness Peat, o companie de charter foarte respectabilă. Ideea de a folosi piloţi irlandezi fusese tot a lui Eitan. El păstrase, ceea ce numea „relaţiile sale irlandeze". „Când e vorba despre o afacere, irlandezii înţeleg regulile" - spunea el. „Pe ei nu-i interesează decât să-i plăteşti la timp".

Când volumul operaţiunilor desfăşurate la New York era în creştere, se impunea existenţa unei companii centrale care să prelucreze miliardele de dolari implicate în cumpărarea şi vânzarea armelor. Numele ales pentru această companie fu ORA, care în ebraică însemna „lumină".

În martie 1983, Rafi Eitan îi spuse lui Ben-Menashe să-l recruteze pe Nicholas Davies în ORA. Era limpede că auzise despre Davies prin intermediul Mossad-ului; Mossad-ul la rândul său, trebuie să fi aflat despre Davies de la Bazoft, care lucrase ca jurnalist independent pentru editorul de ştiri externe de la *The Mirror.* Mai târziu în aceeaşi lună, Ben-Menashe şi Davies s-au întâlnit la Londra în holul hotelului Churchill. Când s-au despărţit, Ben-Menashe ştia că Davies era „omul nostru". În ziua următoare luară prânzul acasă la Davies. Era acolo şi Janet, soţia lui Davies. Ben-Menashe fu imediat de părere că sofisticatul şi blândul Nicholas se temea că ar putea să-şi piardă soţia. „Asta era bine, îl făcea vulnerabil", spuse el.

Rolul lui Davies în calitate de consilier ORA fu definit în timpul unei întâlniri care avu loc la hotelul Dan Acadia, în nordul Tel Aviv-ului. Ben-Menashe îşi aminteşte: „Am căzut de acord că avea să fie pionul nostru londonez, omul nostru de contact pentru afacerile noastre cu Iranul sau alte ţări. Adresa sa de acasă avea să fie trecută pe produsele de reclamă ale ORA, iar în timpul zilei contactele iraniene vor folosi numărul lui direct de la birou: 822-3530".

În schimb, Davies avea să fie remunerat pe măsura noului său rol de om de bază în operaţiunea „Arme pentru Iran". Cu totul, primi un milion şi jumătate de dolari, depuşi în bănci din Grand Cayman, Belgia şi Luxemburg. O parte din bani i-a împărţit la divorţ. Janet primi 50.000 de dolari. Davies îşi plăti toate datoriile la bănci şi îşi cumpără o casă cu patru etaje. Aceasta deveni cartierul general european al ORA, iar numărul de telefon 231-0015, un nou contact pentru traficanţii de arme care acum deveniseră parte integrantă din viaţa ziaristului. Datorită poziţiei sale de editor de ştiri externe, Davies începu să viziteze S.U.A., Europa, Iran-ul şi Irak-ul.

Ben-Menashe observă aprobator că, „în timpul călătoriilor sale se prezenta ca reprezentant al grupului ORA. Aranja o întâlnire, de obicei pentru week-end, apoi zbura în centru, preocupat să aranjeze cantitatea de arme care trebuia furnizată, precum şi modul în care se efectua plata".

În 1987, Ayatollahul iranian Ali Akbar Hashemi Rafsanjani primi o telegramă din partea ORA, privind vânzarea către Iran a patru mii de proiectile TOW, la preţul de 13.800 de dolari bucata. Telegrama se încheia cu confirmarea faptului că„Nicholas Davies este reprezentantul ORA, fiind autorizat să semneze contracte".

Era un moment important pentru Ari Ben-Menashe, Nicholas Davies şi puternica figură care se prefigura pe fundalul evenimentelor încă nedesfăsurate, Robert Maxwell. Dar nimeni nu bănuia nici pentru o secundă cruntul adevăr ascuns în replica hollywoodiană pe care Davies o spunea mereu: „Nimic nu se compară cu o masă pe gratis".

CAPITOLUL 9

Bani murdari, sex şi minciuni

Lucrurile păreau diferite în dimineaţa aceea de la sfârşitul lui martie 1985, când Ari Ben-Menashe prinse prima cursă British Airways de la Tel Aviv la Londra. În vreme ce-şi savura micul dejun kusher servit în avion, se gândea că viaţa nu fusese niciodată mai frumoasă. Nu numai că făcea „bani adevăraţi", dar învăţase foarte multe de când lucra cot la cot cu David Kimche şi cutreierau amândoi lumea bizantină a vânzărilor de arme către Iran. De-a lungul vremii, educaţia sa fusese marcată de contactele cu politicienii evrei şi capii spionajului.

Pentru Ben-Menashe, „prin comparaţie cu foştii mei colegi, traficantul obişnuit de arme, era mic copil". Identificase problema: efectele pe care aventura libaneză le avusese asupra Israelului din care acesta se retrăsese în cele din urmă, înfrânt şi demoralizat. Nerăbdători să-şi recâştige prestigiul, politicienii le dădură celor din spionaj o mână şi mai liberă în războiul fără milă împotriva OEP, pe care aceştia o considerau cauza tuturor problemelor israeliene. Rezultatul a fost o succesiune de scandaluri, în care prezumtivii terorişti şi familiile acestora fuseseră brutalizaţi şi ucişi cu sânge rece. Yitzhak Hofi, fostul şef al Mossad-ului, înfiinţă, la presiunea publicului, o comisie guvernamentală, care să investigheze brutalităţile comise. Concluzia acesteia a fost că agenţii de spionaj minţeau constant în faţa judecătorilor referitor la modul în care obţineau mărturii: de cele mai multe ori mijloacele erau brutale. Comisia ceru să fie luate „măsurile care se impuneau".

Dar Ben-Menashe ştia că tortura continua: „Era bine să fii la distanţă de astfel de lucruri". Considera că ceea ce făcea el, era „diferit" - să furnizeze arme iranienilor pentru a ucide nenumăraţi irakieni. Nici măcar prizonierii din Beirut, adevăratul motiv al traficului său, nu-l interesau prea tare. Esenţiali erau banii pe care îi făcea. Chiar şi după plecarea lui Kimche, Ben-Menashe continua să creadă că acest carusel în care se învârtea, avea să se oprească atunci când va vrea el - şi că se va da jos din el multimilionar. După socoteala sa, afacerea ORA valora acum „sute de milioane" - şi majoritatea afacerilor se derulau prin casa din suburbia londoneză de unde Nicholas Davies conducea operaţiunile internaţionale ale ORA.

Ben-Menashe ştia că Davies continuase să-şi sporească propria avere, care depăşea cu mult salariul anual de 65.000 de lire sterline pe care i-l plătea *Daily Mirror* pentru funcţia de editor de ştiri externe; comisionul pe care i-l dădea ORA era cam tot atât, însă lunar. Lui Ben-Menashe nu-i păsa că jurnalistul „îşi mai lua câte o felie de tort în plus, dacă mai lăsa destul şi la alţii. Era însă momentul să sărbătorească".

Robert Maxwell îşi făcea socotelile privind de la geamul biroului său. Când British Airways ateriză, fu întâmpinat de o limuzină cu şofer, trimisă de Robert Maxwell, un nou semn, după cum i se păru lui Ben-Menashe, al importanţei pe care i-o acorda acum magnatul. În aceeaşi maşină cu el avea să se afle Nahum Admoni, directorul general al Mossad-ului care se afla la bordul unei curse El Al ce decolase cu o oră după cursa British Airways.

Ben-Menashe plănui ca, în aşteptarea lui Admoni, să-şi petreacă timpul revizuind toate argumentele pe care le adunase pentru a demonstra cum un puternic baron al presei devenise cel mai important sayan pe care Mossad-ul îl recrutase vreodată.

Maxwell îşi oferise voluntar serviciile la sfârşitul unei întâlniri pe care o avusese cu Shimon Peres la Ierusalim, la scurt timp după ce Peres formase coaliţia guvernamentală din 1984. Unul dintre consilierii lui Peres avea să-şi amintească de această întâlnire ca de „întâlnirea ego-ului cu megalomanul. Peres era trufaş şi autocrat. Dar Maxwell apăru acolo, spunând lucruri de genul: 'o să aduc milioane de dolari în Israel; voi revitaliza economia'. Se comporta ca un candidat la preşedinţie. Era bombastic, sacadat, făcea aluzii şi spunea glume deşucheate. Peres îl privea cu zâmbetul său de eschimos".

Recunoscând că de-a lungul anilor Maxwell stabilise contacte puternice cu Europa de Est, Peres fixă o întâlnire între Maxwell şi Admoni.

Întâlnirea avu loc în apartamentul prezidenţial al hotelului King David din Ierusalim, unde locuia Maxwell. Acesta din urmă şi Admoni îşi găsiră subiecte comune de discuţie în trecutul lor est-european. Maxwell se născuse în Cehoslovacia (fapt care îl făcu pe Peres să murmure una din glumele sale celebre: „E singurul ceh cu bani pe care îl cunosc"). Amândoi împărtăşeau acelaşi devotament arzător pentru sionism, şi credinţa faptului că Israel avea un drept de supravieţuire dat de Dumnezeu. Îi mai unea şi pasiunea pentru mâncarea şi vinurile bune.

Admoni era interesat de opinia lui Maxwell conform căreia S.U.A. şi Uniunea Sovietică aveau o dorinţă comună de a deveni puterea mondială numărul 1, dar fiecare prin modalităţile proprii. Rusia includea în strategia sa anarhia internaţională, în vreme ce Washingtonul împărţea lumea în „prieteni" şi „duşmani", şi nu în naţiuni cu conflicte ideologice. Maxwell oferise alte perspective: contactul secret al CIA cu omologii chinezi era motiv de tulburare la Departamentul de Stat, care era de părere că acest fapt putea afecta negativ viitoarele acţiuni şi politici diplomatice.

Magnatul zugrăvise portretele a doi oameni care prezentau un interes mai aparte pentru Admoni. Maxwell spusese că după întâlnirea cu Ronald Reagan, avusese sentimentul că preşedintele era un etern optimist, care îşi folosea talentul de actor pentru a poza într-un politician dur. Cea mai mare greşeală a lui era faptul că era simplist şi nimic mai mult în problema

Orientului Mijlociu, şi nu gândea mai departe de impulsul de a trage cu pistolul direct din toc.

Maxwell se mai întâlnise şi cu William Casey şi îl considera pe directorul CIA drept un om cu vederi înguste, şi un ne-prieten al Israelului. Casey conducea o agenţie „atotputernică", cu idei depăşite privind rolul spionajului în arenele politicii moderne. Acest fapt nu era nicăieri mai evident - era de părere Maxwell - decât în felul în care Casey interpretase greşit intenţiile arabilor în Orientul Mijlociu.

Aceste păreri erau de asemenea împărtăşite de Nahum Admoni. După întâlnire, aceştia au plecat cu maşina neînmatriculată a lui Admoni către sediul Mossad.

Un an mai târziu, pe 15 martie 1985, aveau să se întâlnească din nou.Ca un magician care scoate un iepure din joben, Maxwell îl prezentă pe Viktor Chebrikov, vicepreşedintele KGB, unul dintre cei mai puternici agenţi de spionaj din lume. Cu subînţeles, Ben-Menashe avea să declare ulterior că „pentru un lider KGB, prezenţa în birourile unui ziar britanic trebuie să fi fost de domeniul fantasticului. Dar la vremea aceea, preşedintele Gorbaciov era în relaţii bune cu premierul Margaret Thatcher, aşa că era în regulă ca Gorbaciov să se afle în Marea Britanie".

Ar fi fost interesant de ştiut ce ar fi zis fondatoarea thatcherismului şi adepta ideilor sale de liber schimb, dacă ar fi aflat ce se află pe agenda acestei întâlniri. Răsturnaţi în fotoliile cu cotiere de piele ale lui Maxwell, Admoni şi Ben-Menashe conduceau discuţia. Vroiau să ştie dacă, în cazul transferului unor „sume foarte substanţiale" de valută în conturi din Uniunea Sovietică, Chebrikov ar fi putut prezenta siguranţa acestor depuneri. Banii proveneau din profiturile obţinute de ORA de pe urma vânzării de arme americane către Iran.

Chebrikov întrebă despre ce sumă era vorba.

Ben-Menashe replică: „450 de milioane de dolari americani. Şi mai urmează sume similare. Un miliard, poate mai mult".

Chebrikov se uită la Maxwell, parcă pentru a se aşigura că aude corect. Maxwell dădu din cap cu entuziasm. „Asta este perestroika !", explodă el.

Pentru Ben-Menashe, simplitatea strălucitoare a afacerii era o atracţie în plus. Nu aveau să existe intermediari cu care să-şi împartă comisioanele. Nu aveau să fie decât Maxwell „cu legăturile sale, şi Chebrikov, datorită influenţei pe care o avea. Implicarea sa era o garanţie a faptului că sovieticii

nu aveau să pună mâna pe bani. Se căzu de acord ca suma iniţială de 450 de milioane de dolari să fie transferată de la Credit Suisse către Banca Budapesta din Ungaria. Această bancă avea să împartă banii la bănci din blocul sovietic".

O taxă de 8 milioane de dolari avea să intre în buzunarul lui Robert Maxwell, pentru intermedierea afacerii.Înţelegerea fu pecetluită cu strângeri de mâini. Maxwell propuse un toast cu şampanie pentru viitorul capitalismului în Rusia. După aceea, invitaţii fură conduşi cu elicopterul magnatului către Aeroportul Heathrow pentru a prinde avioanele care aveau să-i ducă acasă.

În afara lui Nicholas Davies, nici un jurnalist de la *Daily Mirror* nu realiza ce ştire senzaţională tocmai trecuse pe lângă ei. În curând, alta ştire avea să le scape în momentul în care Maxwell îşi trăda talentele jurnalistice pentru a încerca să protejeze Israelul.

La începutul relaţiei sale cu Mossad-ul, fusese stabilit că Maxwell este prea valoros pentru a fi implicat în activităţi de rutină. Conform unui membru activ al comunităţii israelite de spionaj:

„Maxwell era Domnul Ştie Tot al Mossad-ului, la nivel înalt. Deschidea uşile celor mai importante birouri. Prin puterea pe care o aveau ziarele sale, prim-ministrii şi preşedinţii erau oricând gata să-l primească. Pentru că era cine era, aceştia îi vorbeau de parcă ar fi fost un politician de facto fără să realizeze de fapt, unde ajungeau informaţiile pe care i le furnizau. Multe din lucrurile pe care le afla, erau fără îndoială bârfe, dar printre acestea se strecurau şi urme de adevăr. Maxwell ştia să pună întrebări. Nu fusese instruit de noi, dar din când în când mai primea şi indicaţii".

Pe 14 septembrie 1986, Robert Maxwell îl sună pe Nahum Admoni pe firul scurt, aducându-i veşti devastatoare. Un jurnalist independent de origine columbiană, Oscar Guerrero se dusese la unul din ziarele de duminică patronate de Maxwell, *Sunday Mirror,* cu o poveste senzaţională - una care ar fi fost în stare să sfâşie valul menit să disimuleze adevăratul scop al Dimonei. Guerrero pretindea că acţionează în numele unui specialist, fost angajat al unei uzine nucleare. În acea perioadă, persoana respectivă adunase în secret probe fotografice şi de alt fel, pentru a demonstra că Israelul era acum o putere nucleară majoră, care deţinea nu mai puţin de o sută de dispozitive nucleare cu capacităţi de distrugere diferite.

Ca toate convorbiri le telefonice primite şi date de şeful Mossad-ului, şi aceasta fu automat înregistrată. Agentul secret pretinse mai târziu că pe casetă exista următorul dialog:

Admoni: Care este numele acestui specialist ?

Maxwell: Vanunu. Mordechai Vanunu.

Admoni: Şi unde se află acum ?

Maxwell: Sydney, Australia, cred.

Admoni: Te sun din nou.

Primul telefon pe care îl dădu apoi Admoni, fu către primul ministru Shimon Peres, care ordonă să fie luate toate măsurile, pentru stabilizarea situaţiei. Rostind aceste cuvinte, Peres autoriză o operaţie care avea să demonstreze încă o dată, eficienţa nemiloasă a Mossad-ului.

Personalul lui Admoni a venit repede cu confirmarea faptului că Vanunu lucrase la Dimona din februarie 1977 până în noiembrie 1986. Fusese repartizat la Machon-Doi, una dintre cele mai secrete unităţi de producţie din cele zece pe care le avea fabrica. Clădirea lipsită de ferestre semăna pe afară cu un depozit. Dar zidurile sale erau suficient de groase ca să împiedice accesul celor mai puternice camere de luat vederi prin satelit. În interiorul structurii ca de buncăr, un sistem de pereţi falşi ducea către lifturi care coborau şase nivele sub pământ, până la locul unde erau fabricate armele nucleare.

Permisul de liberă trecere al lui Vanunu era suficient pentru a-i asigura accesul în orice colţişor al departamentului Machon-Doi. Permisul său special de trecere - cu numărul 520 - împreună cu semnătura sa pe unul din documentele secrete oficiale israeliene, erau suficiente pentru ca nimeni să nu-l deranjeze în îndeplinirea sarcinii sale de *menahil,* controlor în schimbul de noapte.

Admoni află cu uimire că, în mod cert, vreme de câteva luni Vanunu a continuat să facă fotografii în interiorul Machon-Doi: fotografiase panourile de control, fişetele şi maşinăria nucleară de construit bombe. Dovezile arătau că îşi păstrase filmele la el în vestiar, pentru ca apoi să reuşească să le scoată în afara locului despre care se credea că este cel mai şigur din Israel.

Admoni ceru să afle cum reuşise Vanunu să facă aşa ceva - şi poate chiar mai mult. Dacă reuşise să arate dovezile CIA-ului ? Sau poate ruşilor? Britanicilor sau chiar chinezilor ? Pagubele ar fi fost inestimabile. Israelul

ar fi trecut drept mincinos în faţa lumii - un mincinos capabil să o distrugă. Cine era Vanunu ? Pentru cine ar fi putut să lucreze ?

Răspunsurile aveau să vină în curând. Vanunu era un evreu marocan, născut pe 13 octombrie 1954 la Marakesh, unde părinţii săi aveau un mic magazin. În 1963, când anti-semitismul, existent deja în Maroc, se transformă iar în manifestări violente, familia emigră în Israel, stabilindu-se în oraşul Beersheba din deşertul Negev.

Mordechai a avut o adolescenţă liniştită. Ca la orice alt tânăr, veni vremea să fie încorporat în armata israeliană. Deja începuse să chelească şi părea mai matur decât cei 19 ani pe care îi avea. A fost ridicat la gradul de prim sergent într-o unitate de genişti de pe Înălţimile Golan. După încheierea stagiului militar, intră la Universitatea Ramat Aviv din Tel Aviv. Pentru că la sfârşitul primului an de studiu pică două examene la fizică, abandonă facultatea.

În vara lui 1976 răspunse unui anunţ prin care se căutau tehnicieni care să lucreze la Dimona. După un interviu lung cu ofiţerul de securitate al uzinei fu acceptat pentru instruire, şi trimis să facă un curs intensiv de fizică, chimie, matematică şi engleză. Se descurcă suficient de bine încât să fie acceptat în cele din urmă ca specialist la Dimona în februarie 1977.

Vanunu fu disponibilizat în noiembrie 1986. În dosarul său de securitate de la Dimona scria că avea afinităţi pro-arabe şi de stânga. Vanunu plecă în Australia şi sosi la Sydney în luna mai a anului următor. Undeva pe parcursul călătoriei sale, Vanunu renunţă la cândva puternica sa credinţă evreiască, pentru a se converti la creştinism. Toate informaţiile care soseau către Admoni creau imaginea unui tânăr neatrăgător, care avea toate atributele unui singuratic: nu avea prieteni la Dimona, nu avea nici o iubită, îşi petrecea timpul liber acasă citind cărţi despre filozofie şi politică. Psihologii Mossad-ului îi spuseseră lui Admoni că un astfel de om putea fi amator de pericole şi deseori ajungea să fie deziluzionat. O asemenea personalitate putea fi imprevizibilă în sensul periculos al cuvântului.

În Australia, în timp ce picta o biserică, Vanunu l-a întâlnit pe Oscar Guerrero, un ziarist columbian care lucra la Sydney. Curând, vorbăreţul ziarist plănui o istorie bizară, cu care să-i regaleze pe prietenii săi din cartierul King's Cross din Sydney. El pretinse că îl ajutase pe un specialist israelian în inginerie nucleară să strice planurile evreilor de a-i iradia pe

vecinii lor arabi, în vreme ce Guerrero punea la cale publicarea „ştirii bombă a secolului".

Pe Vanunu îl enervau astfel de pretenţii lipsite de sens. Transformat în pacifist convins, ar fi vrut ca povestea sa să apară într-o publicaţie serioasă, care să alerteze lumea cu privire la ameninţarea pe care Israelul, acum o putere nucleară, o reprezenta. Cu toate acestea, Guerrero contactase deja redacţia madrilenă a *Sunday Times,* iar ziarul londonez recunoscut drept temerar trimise un reporter la Sydney, ca să-l interogheze pe Vanunu.

În timpul interogatoriului fanteziile lui Guerrero ieşiră uşor la iveală. Columbianul simţi că e pe cale să-şi piardă controlul faţă de povestea lui Vanunu. Temerile sale sporiră în momentul în care reporterul lui *Sunday Times* spuse că îl va lua pe Vanunu la Londra, unde povestea sa putea fi investigată mai în amănunt. Ziarul plănuia ca Vanunu să fie interogat de unul din cei mai de seamă experţi nucleari britanici.

Guerrero îi privi pe Vanunu şi pe companionul său îmbarcându-se spre Londra, iar temerile sale se adânceau cu fiecare clipă. Avea nevoie de sfaturi cu privire la această situaţie. Singura persoană la care se putea gândi era un fost membru al Serviciului de Securitate şi Spionaj Australian (ASIS). Guerrero îi spuse că fusese înşelat cu privire la o istorie cutremurătoare, şi îi descrise exact dovezile lui Vanunu despre Dimona - şaizeci de fotografii făcute în interiorul reactorului lui Machon-2, împreună cu hărţile şi desenele aferente. Acestea dezvăluiau fără nici o îndoială faptul că Israelul era cea de-a şasea putere nucleară în lume.

Din nou, ghinionul lui Guerrero ieşi la iveală. Nu îşi găsise omul potrivit. Fostul agent AŞIS sună la vechiul său loc de muncă şi repetă vorbele lui Guerrero. Între Mossad şi ASIS relaţiile erau foarte strânse. ASIS informa Mossad-ul cu privire la mişcările teroriste ale celor din Orientul Mijlociu şi Pacific. ASIS îl informă pe un katsa de la Ambasada Israelului de la Canberra, cu privire la telefonul primit de la fostul lor angajat. Informaţia fu imediat trimisă prin fax lui Admoni. Până s-o primească însă, primi alte vesti, mai îngrijorătoare. În drumul său spre Australia, Vanunu se oprise la Nepal şi vizitase ambasada sovietică din Katmandu. Mersese acolo, ca să arate Moscovei dovezile sale ?

Dură trei zile până când un sayan al Mossad-ului din suita regelui Nepalului să afle că singurul motiv pentru care Vanunu se dusese la ambasadă era ca să afle ce documente îi trebuiau pentru a vizita Uniunea Sovietică, la un moment dat. Plecase de acolo cu un munte de broşuri.

În orele care trecuseră de la îmbarcarea lui Vanunu în avionul ce avea să-l ducă la Londra, Guerrero încercase să împuşte doi iepuri dintr-un foc - oferi copii ale documenta-ţiei lui Vanunu către două ziare australiene. Aceştia le refuzară, luându-le drept falsuri.

În disperare de cauză, Guerrero porni spre Londra, pe urmele lui Vanunu. Cum nu reuşi să-l găsească, Guerrero duse documentaţia la *Sunday Mirror.* Printre acte se afla şi o fotografie a lui Vanunu, făcută în Australia. În câteva ore, Nicholas Davies află despre prezenţa lor. Îl informă cu promptitudine pe Maxwell. Acesta îl sună pe Admoni. Câteva ore mai târziu, când şeful Mossad-ului îl sună din nou pe Maxwell, Admoni mai primi o lovitură. *Sunday Times* luă povestea lui Vanunu în serios. Astfel că era imperios necesar să afle ce anume fotografii făcuse specialistul. Se spera că astfel să reuşească să croiască o replică ce ar mai fi limitat proporţiile dezastrului. Rapoartele din Canberra sugerau că pe Guerrero îl interesau banii într-o mare măsură. Dacă se dovedea că şi Vanunu avea astfel de aspiraţii, atunci ar fi fost posibil să monteze o campanie de dezinformare, care să arate că *Sunday Times* fusese înşelată de doi escroci.

Încă o dată neobositul Ari Ben-Menashe a fost pus la treabă. Admoni îi ordonă să plece la Londra pentru a obţine copiile pe care Guerrero le arătase la *Sunday Minor.* Ben-Menashe avea să îi povestească ulterior veteranului jurnalist american de anchete Seymour Hersh:

„Nicholas Davies aranjase ca Guerrero să îl întâlnească pe acest „nemaipomenit" jurnalist american, adică pe mine. La întâlnire, Guerrero, nerăbdător să facă o nouă afacere, le prezentă câteva din fotografiile color făcute de Vanunu. N-aveam nici cea mai vagă idee dacă erau semnificative sau nu. Era nevoie să le vadă nişte experţi din Israel. I-am spus lui Guerrero că am nevoie de nişte copii. Nu a fost de acord. I-am spus, dacă vroia bani pe ele, trebuia să văd dacă sunt reale, şi că Nick va garanta pentru mine".

Guerrero îi dădu lui Ben-Menashe câteva fotografii. Acestea au fost expediate în Israel.

Sosirea lor, a creat şi mai multă consternare. Oficialii de la Dimona şi-au dat seama din fotografii că era vorba de Machon-Doi. Una dintre ele arăta zona unde minele nucleare de teren erau fabricate înainte de a fi plasate pe Înălţimile Golan la graniţa cu Siria. Nici nu se mai punea

problema distrugerii credibilităţii lui Vanunu. Orice fizician nuclear ar fi recunoscut la ce servea echipamentul.

Primul ministru Peres înfiinţa o celulă de criză pentru monitorizarea situaţiei. Câţiva şefi de departament ai Mossad-ului cerură ca o echipă kidon să fie trimisă la Londra pentru a-l găsi şi ucide pe Vanunu. Admoni respinse ideea. *Sunday Times* n-ar fi avut spaţiu suficient să publice în ziar toată povestea lui Vanunu; era nevoie de o carte întreagă pentru a conţine toate informaţiile la care specialistul se pare că avusese acces.

Însă o dată ce ziarul ar fi terminat cu Vanunu, era foarte posibii ca acesta să fie interogat de MI6 şi de CIA, iar Israelul să întâmpine şi mai multe probleme. Mult mai important era să se afle cum îşi desfăşurase Vanunu acţiunile de spionaj la Dimona, şi dacă lucrase singur sau nu - şi dacă nu, pentru cine lucrau *aceştia.* Singurul mod de a afla adevărul era de a-l aduce pe Vanunu înapoi în Israel pentru interogatoriu.

Admoni trebuia să găsească o cale să-l scoată pe specialist de unde îl ascunseseră cei de la *Sunday Times.* Era mai uşor să se ocupe de Vanunu în câmp deschis, şi până la urmă, n-ar fi prima dată când Mossad-ul omora pe cineva pe străzile londoneze. În timpul căutării ucigaşilor care îi omorâseră pe atleţii israelieni la Olimpiada de la Munchen, Mossad-ul asasinase pe unul din membrii grupării *Septembrie Negru* într-un accident de maşină înscenat, în timp ce acesta se întorcea la hotelul Bloomsbury, unde era cazat.

La Londra, bănuind că Israelul ar face tot posibilul pentru a-l discredita pe Vanunu, *Sunday Times* a aranjat ca acesta să fie interogat de Dr. Frank Barnaby, un specialist în fizică nucleară extrem de apreciat, care lucrase la baza militară de arme nucleare a Marii Britanii din Aldermaston. Acesta a conchis că pozele şi documentele erau autentice şi că specialistul îşi aducea foarte bine aminte de tot.

Sunday Times a făcut în continuare un pas greşit. Reprezentantul desemnat de acesta a prezentat ambasadei israeliene din Londra un rezumat a ceea ce le dezvăluise Vanunu, copii după paşaportul acestuia, poze, precum şi evaluarea făcută de Barnaby. Se vroia prin asta o mărturisire din partea guvernului israelian. În schimb, ambasada a respins materialul ca „nefiind adevărat".

La Tel Aviv, fotocopiile aduse la ambasadă au provocat şi mai multă uimire. Ben-Menashe mărturisea:

„Se spărsese buboiul. Eram încă la Londra când Davies mi-a spus că Maxwell vroia să mă vadă. Am mers în acelaşi birou în care căzusem de acord să-i dau un comision de opt milioane de dolari ca să ne ascundă banii în spatele Cortinei de Fier. Maxwell a spus că ştia ce

trebuia făcut referitor la afacerea Vanunu. A spus că tocmai vorbise cu şeful meu la Tel Aviv".

Ca urmare a telefonului, Admoni găsise deja o cale de a-l scoate pe Vanunu la iveală.

În următorul număr al ziarului *Sunday Times* apărea o poză mare cu Mordechai Vanunu şi un articol care-l ridiculiza pe specialist şi pe Oscar Guerrero, demascându-l pe columbian ca mincinos şi trişor, iar ideea capacităţii nucleare a Israelului era prezentată drept o glumă proastă. Articolul fusese comandat de Maxwell care mai ceruse şi poziţionarea centrală a pozei lui Vanunu. Era făcut astfel primul pas al unei importante campanii de dezinformare condusă de departamentul de război psihologic al Mossad-ului.

După ce-l citi, Vanunu a devenit într-atât de agitat încât le-a spus supraveghetorilor săi de la *Sunday Times* - reporterii care vegheaseră asupra sa de la aducerea lui la Londra - că vroia să dispară. „Nu vreau să ştie nimeni unde sunt".

Specialistul cuprins de frică stătea la ultimul hotel ales de supraveghetorii săi, Mountbatten, în apropierea bulevardului Shaftesbury, în centrul Londrei.

După apariţia articolului în *Sunday Minor,* sayanimi din Londra au fost mobilizaţi să-l găsească. Zeci de voluntari evrei au primit liste cu hoteluri şi pensiuni care trebuiau verificate. Aceştia telefonau la recepţie şi, descriindu-l pe Vanunu aşa cum apăruse în poza publicată, se dădeau drept rude care vroiau să ştie dacă acesta se cazase.

Pe data de 25 septembrie, joi, Admoni a primit veşti de la Londra că Vanunu fusese localizat. Era timpul pentru partea a doua a planului său.

Legătura dintre munca serviciilor secrete şi capcanele sexuale e la fel de veche ca şi spionajul însuşi. În cartea a patra a lui Moise, Rahab, o prostituată, salvează viaţa a doi dintre spionii lui Joshua din mâinile spionilor regelui Jericho - prima întâlnire menţionată a celor mai vechi meserii din lume. Una dintre cele care a continuat tradiţia lui Rahab în afacerea de dragoste şi spionaj a fost Mata Hari, o seducătoare olandeză

care lucra pentru nemţi în al doilea război mondial şi care a fost executată de francezi. Încă de la început, Mossad-ul a recunoscut valoarea capcanelor sexuale. Pentru Meir Amit, „Era încă o armă. O femeie are talente pe care un bărbat pur şi simplu nu le are. Ştie să asculte. Conversaţia de aşternut nu e o problemă pentru ea. Istoria e plină de femei care şi-au folosit talentele sexuale pentru binele ţării. Iar să afirmi că Israelul nu a făcut la fel ar fi o prostie. Însă femeile noastre sunt voluntari, persoane inteligente care cunosc riscurile implicate. Asta necesită o anumită doză de curaj. Nu trebuie doar să te culci cu cineva. Trebuie să faci un bărbat să creadă că o vei face în schimbul a ceea ce vrei să-ţi spună. Dar asta nu explică nici pe departe talentul de care ai nevoie pentru a obţine aşa ceva."

Nahum Admoni a ales personal un agent care avea toate calităţile necesare pentru a-l trimite pe Mordechai Vanunu direct în ghearele Mossad-ului.

Cheryl Ben-Tov era un *bat leveyha,* un grad imediat inferior unui katsa. Născută într-o familie de evrei bogaţi din Orlando, Florida, aceasta a văzut cum mariajul părinţilor săi s-a terminat cu un divorţ urât. A găsit alinare în studii religioase în urma cărora şi-a petrecut 3 luni într-un kibbutz în Israel. Acolo a devenit fascinată de istoria ţării şi de limba ebraică. A hotărât să rămână în Israel. La 18 ani s-a îndrăgostit de un Sabra, un evreu născut în Israel, pe nume Ofer Ben-Tov. Acesta lucra pentru Aman ca analist. La o lună după ce s-au cunoscut, cei doi s-au căsătorit.

Printre invitaţii la nuntă se numărau şi câţiva membri sus-puşi ai serviciilor de spionaj israelian, inclusiv unul de la Meluckha, departamentul de recrutare al Mossad-ului. În timpul petrecerii, acesta a întrebat-o pe Cheryl lucruri la care orice mireasă s-ar fi aşteptat. Urma să mai muncească? Vroia imediat copii ? Prinsă în vâltoarea petrecerii, Cheryl a spus că singurul său plan era să găsească o cale de a face ceva pentru ţara sa, care îi dăduse atâtea, numind Israelul, „familie". La o lună după ce s-a întors din luna de miere, tânăra soţie a primit un telefon de la nuntaş: acesta i-a spus că s-a gândit la ce discutaseră şi că ar fi ceva prin care ar putea fi de folos.

Au stabilit să se întâlnească într-o cafenea în centrul Tel Aviv-ului. Bărbatul a uimit-o prin exactitatea cu care îi înşira notele pe care le avusese în şcoală, povestea familiei ei, cum îşi cunoscuse soţul. Probabil simţindu-

se furioasă pentru că i se încălcase intimitatea, aceasta i-a spus că toate informaţiile se găseau în dosarul de la Aman al soţului său.

Recrutorul ştia că uneori relaţia dintre el şi potenţialul recrut putea fi problematică; această muncă fusese comparată cu aceea a unui vraci care iniţia un novice într-o sectă secretă care-şi avea semnele, incantaţiile şi ritualurile specifice. După ce îi povesti lui Cheryl pentru cine lucra, bărbatul i-a spus că Mossad-ul caută în permanenţă oameni care vroiau să-şi servească ţara. La nuntă comparase Israelul cu o familie. Ei bine, exact aşa era Mossad-ul. O dată ce erai acceptat, deveneai parte integrantă a familiei şi erai protejat şi iubit. În schimb, trebuia să serveşti familia aşa cum ţi se cerea. Era interesată ?

Cheryl era interesată. I s-a spus că trebuie să treacă nişte teste preliminarii. În următoarele trei luni a dat mai multe probe scrise şi orale în diferite ascunzători din Tel Aviv. Înaltul său IQ - de fiecare dată acumula câte 140 de puncte - trecutul său american, cultura generală şi sociabilitatea au făcut din ea un recrut peste medie.

I s-a spus că era gata pentru instruire.

Însă înainte de a începe mai avu o discuţie cu recrutorul său. I s-a spus că era pe cale să intre într-o lume ale cărei experienţe nu le putea împărţi cu nimeni, nici măcar cu soţul său. Într-un asemenea mediu va fi tentată să se încreadă în oameni, însă nu va trebui să se încreadă decât în colegii săi. Va fi învăţată să înşele, să folosească metode care încalcă însuşi şimţul decenţei şi al onoarei; va trebui să accepte noi modalităţi de abordare a problemelor. Unele acţiuni pe care va trebui să le facă i se vor părea neplăcute, va trebui să le considere în permanenţă ca făcând parte din mişiunea cu care era însărcinată.

Recrutorul se aplecă peste masa în camera unde avea loc interviul şi îi spuse că încă mai avea timp să se răzgândească. Nu aveau să existe învinuiri; nu avea să simtă gustul eşecului.

Cheryl spuse că e de acord.

În următorii doi ani a pătruns din ce în ce mai mult într-o lume care până atunci făcuse parte din modul ei preferat de a petrece timpul, şi anume mersul la film. Învăţă cum să scoată un pistol în timp ce stătea pe scaun, cum să memoreze cât mai multe nume care se succed cu repeziciune pe un ecran, învăţă să-şi ascundă Beretta în pantaloni, la brâu, şi cum să facă o gaură abia observabilă în fustă sau rochie pentru a ajunge mai uşor la pistol.

Din când în când, unii recruţi părăseau centrul de antrenament; astfel de plecări nu erau niciodată comentate. Cheryl a fost trimisă în misiune de pregătire - să intre într-o cameră de hotel deja ocupată, să fure documente dintr-un birou. Metodele pe care le folosea erau analizate ore întregi de instructorii săi. Era trezită în zori şi trimisă la alt exerciţiu: să agate un turist într-un club, iar o dată ajunşi în faţa hotelului să găsească o scuză şi să-l lase baltă. Fiecare mişcare îi era observată de instructori.

I s-au pus întrebări exacte despre experienţele sale sexuale. Câţi parteneri avusese înainte de soţul său ? S-ar culca cu un străin dacă misiunea i-ar cere-o ? Cheryl a răspuns sincer: soţul său fusese primul bărbat din viaţa sa; s-ar culca cu un bărbat dacă ar fi absolut sigură că succesul misiunii ar depinde de asta. Ar fi vorba numai de sex, nu de dragoste. Învăţase cum să se folosească de sex pentru a forţa, seduce şi domina. Deveni deosebit de pricepută la asta.

A învăţat cum să ucidă descărcându-şi întreg încărcătorul într-o ţintă. A învăţat despre sectele islamice şi cum să pună la punct un *mishlashim, o* cutie poştală clandestină. Şi-a petrecut o zi întreagă lucrând la un plutitor - o bucată de microfilm lipită în interiorul unui plic. Într-o altă zi învăţă cum să se deghizeze băgându-şi vată în obraji pentru a-şi schimba înfăţişarea şi a părea mai grasă. A învăţat cum să fure maşini, să se prefacă beată, şi cum să flirteze cu bărbaţii.

Într-o zi a fost chemată în biroul directorului centrului de antrenament. Acesta a privit-o de jos în sus, de parcă ar fi examinat-o, verificând fiecare detaliu dintr-o listă pe care o avea în minte. În cele din urmă îi spuse că a trecut proba.

Lui Cheryl Ben-Tov i s-a dat titlul de bat leveyha, şi lucra acum în departamentul Kaisrut al Mossad-ului, departament care asigura legătura cu ambasadele israeliene. Rolul său era de a face pe prietena sau chiar „soţia" agenţilor katsa activi. A lucrat în mai multe oraşe europene, dându-se drept cetăţean american. Nu s-a culcat cu nici unul dintre „iubiţii" sau „soţii" ei.

Admoni a anunţat-o personal despre importanţa ultimei misiuni: acum că Vanunu fusese localizat, era de datoria ei să-şi folosească farmecele şi să-l ademenească pe Vanunu afară din Marea Britanie.De data aceasta avea să se dea drept o turistă americană care călătorea prin Europa în urma unui divorţ dureros. Ca să dea mai multă credibilitate povestii, avea să folosească

detalii din separarea propriilor părinţi, povestea se încheia cu o „soră" care locuia la Roma. Acolo trebuia să-l ducă pe Vanunu.

Marţi, 23 septembrie 1986, Cheryl Ben-Tov s-a alăturat unei echipe de nouă agenţi katsa aflaţi deja la Londra. Aceştia erau comandaţi de directorul de operaţiuni al Mossad-ului, Beni Zeevi, un bărbat sever cu dinţii pătaţi, de fumător înrăit.

Agenţii katsa stăteau la hoteluri aflate între Oxford Street şi Ştrand. Doi dintre ei erau cazaţi la Regent Palace. Cheryl Ben-Tov era înregistrată sub numele de Cindy Johnson, la Strand Palace, camera 320. Zeevi îşi luase o cameră la Mountbatten, lângă cea ocupată de Vanunu, 105.

Acesta a fost probabil printre primii care şi-au dat seama de schimbările comportamentale ale specialistului. Vanunu dădea din ce în ce mai multe semne de anxietate. Londra era un mediu ostil pentru cineva crescut într-un orăşel ca Beersheba. Şi, în ciuda eforturilor depuse de companionii săi, era singur şi doritor de o companie feminină, de o femeie cu care să se culce. Psihologii Mossad-ului prevăzuseră această poşibilitate.

Miercuri, 24 septembrie, Vanunu a insistat să iasă la plimbare neînsoţit de supraveghetorii săi de la *Sunday Times.* Totuşi, un reporter l-a urmărit de la distanţă până în Leicester Square. Acolo l-a văzut pe Vanunu legând o conversaţie cu o femeie. Ziarul urma să o descrie ca pe „o femeie la vreo 20 de ani, în jur de 1,65, grăsuţă, vopsită blond, cu buze groase, care purta o pălărie maro, un costum de tweed cu pantalon de aceeaşi culoare, care avea tocuri şi era probabil evreică".

După o vreme s-au despărţit. Întors la hotel, Vanunu i-a confirmat supraveghetorului că întâlnise „o americancă pe nume Cindy". Spuse că intenţiona s-o revadă. Reporterii erau îngrijoraţi. Unul dintre ei spuse că apariţia lui Cindy în Leicester Square putea fi mai mult decât o simplă coincidenţă. Vanunu le respinse temerile. Ce-i spuse Cindy părea să fi fost de ajuns pentru ca bărbatul să vrea să petreacă mai mult timp cu ea - şi nu la Londra, ci în apartamentul „sorei" sale de la Roma.

Beni Zeevi şi alţi patru agenţi katsa erau printre pasagerii zborului cu care Cheryl şi Vanunu au plecat spre Roma. Cei doi au luat un taxi care i-a dus la un apartament dintr-un vechi cartier al oraşului.

Înăuntru aşteptau trei agenţi katsa. Aceşti au sărit pe Vanunu şi i-au injectat o substanţă paralizantă. Târziu în acea noapte, sosi o ambulanţă, iar Vanunu fu scos din clădire pe o targa. Aparent îngrijoraţi, agenţii katsa

spuseră vecinilor că o rudă se îmbolnăvise. Cheryl se urcă în ambulanţa care plecă imediat.

Ambulanţa ieşi din Roma şi se îndreptă spre coastă. Într-un punct prestabilit aştepta o barcă cu motor în care l-au transferat pe Vanunu. În larg, ambarcaţiunea se opri în dreptul unui vas ancorat. Vanunu fu urcat la bord. Beni Zeevi şi Cheryl au călătorit cu el. Trei zile mai târziu, la miezul nopţii, vaporul ajunse în portul Haifa.

Mordechai avea să dea curând ochii cu interogatorii pricepuţi ai lui Nahum Admoni. Era preludiul unui proces rapid şi al unei sentinţe pe viaţă, la izolare. Cheryl Ben-Tov dispăru în lumea ei secretă.

Timp de 11 ani, Mordechai Vanunu fu ţinut la izolare într-o celulă în care Israelul intenţiona să-l păstreze pe veci. Condiţiile erau jalnice: mâncare proastă şi o oră de exerciţii pe zi, iar restul timpului şi-l petrecea în rugăciune sau citind. Cedând în cele din urmă presiunilor internaţionale, guvernul israelian fu de acord în martie 1998, ca Vanunu să poată beneficia de condiţii mai puţin stricte. Totuşi, acesta a rămas un deţinut care stârnea interesul celor de la Amnesty International, iar *Sunday Times* reaminteşte cititorilor săi de cazul său. Vanunu nu a primit nici un ban pentru ştirea de senzaţie furnizată ziarului. În 1998 acesta fu în sfârşit scos de la izolare însă, în ciuda numeroaselor apeluri din partea avocaţilor săi, nu prea sunt şanse de a fi eliberat.

Zece ani mai târziu, acum şi mai grăsuţă, cu părul nearanjat care îi zbura în briza din Florida, Cheryl era din nou în Orlando, aparent în vacanţă la Walt Disney World, cu cele două fiice ale sale.

Întrebată în aprilie 1997 de către *Sunday Times,* aceasta nu a negat rolul pe care l-a avut în răpire. Singura temere era că publicitatea ar putea ,,dăuna poziţiei" sale în Statele Unite.

Ari Ben-Menashe sfârşi mai puţin bine. A văzut mulţi oameni buni venind şi plecând, victime ale manipulărilor constante din interiorul serviciilor secrete israeliene. Însă n-a crezut niciodată că îi va veni şi lui rândul.

În 1989 fu arestat la New York şi acuzat de conspiraţie în tentativa de a vinde avioane C-130 Iranului.

În timpul primei înfăţişări, guvernul isrelian declară că „nu auzise" de Ben-Menashe. Acesta aduse un dosar cu referinţe de la superiorii săi din serviciile secrete israeliene. Guvernul israelian declară că aceştia erau străini. Ben-Menashe dovedi că nu erau. Guvernul israelian spuse apoi că Ben-Menashe era un „translator de mâna a doua" angajat al serviciilor secrete. Ben-Menashe spuse că vânzarea aeronavei fusese autorizată de guvernul S.U.A. şi cel al Israelului. A vorbit despre „valoarea de sute de milioane de dolari a autorizării afacerilor cu arme către Iran".

Cei de la Tel Aviv au fost uimiţi încă o dată. Rafi Eitan şi David Kimche au fost interogaţi pentru a se afla cât de multe informaţii deţinea Menashe şi cât de importante erau acestea. Răspunsurile nu au fost deloc liniştitoare. Rafi Eitan spuse că Ben-Menashe era în măsură să arunce în aer reţeaua S.U.A./Israel de trafic a armelor pentru Iran, a cărei tentacule se întinseseră peste tot: până în America Centrală şi de Sud, în Londra, Australia, Africa şi în inima Europei.

În aşteptarea procesului, Ben-Menashe a fost vizitat la Centrul de Corecţie din New York de avocaţii guvernului israelian. Aceştia i-au propus un târg: să pledeze vinovat în schimbul unei sume substanţiale de bani care avea să-i asigure o viaţă îndestulată o dată ce ieşea din închisoare. Ben-Menashe s-a hotărât să spună adevărul. Şi începu să povestească totul până când brusc, în noiembrie 1990, un juriu federal l-a achitat de toate acuzaţiile.

Câţiva dintre foştii săi colegi din cadrul serviciilor secrete erau de părere că Ben-Menashe a avut noroc să scape; spuneau că în încercările sale de a-şi căpăta libertatea atacase pe oricine i-o punea în pericol. Kimche vorbi în numele multora când a spus mai târziu că „tot ce vroiam era să dispară din faţa noastră. Era pornit să ne distrugă, să-şi distrugă ţara şi propria siguranţă. Omul era, şi încă mai este, un pericol".

Însă Israelul nu pusese la socoteală răzbunarea lui Ben-Menashe. Acesta a scris o carte, *Foloasele Războiului,* care spera să aibă acelaşi efect pe care l-a avut Woodward şi Bernstein asupra afacerii Watergate care a dus la demisia preşedintelui Nixon. Intenţia lui Ben-Menashe

era clară: „Să îndrept greşelile anilor '80 şi să ajut la îndepărtarea de la putere a celor vinovaţi".

La Tel Aviv au avut loc şedinţe urgente. S-a vorbit despre cumpărarea manuscrisului şi distrugerea acestuia. S-a amintit că Ben-Menashe refuzase deja o sumă importantă de bani - care se părea că ajungea la un milion de

dolari - pentru a-i închide gura; era puţin probabil să-şi fi schimbat părerea. Decizia a fost ca fiecare sayan implicat în New York în vreo editură, să facă tot posibilul să împiedice publicarea cărţii. Succesul pe care l-a avut e discutabil; manuscrisul a fost trimis mai multor edituri de primă mână înainte de a fi publicat de Sheridan Square Press, o editură mică din New York.

Ben-Menashe avea să-şi descrie cartea drept:

Povestea unui guvern văzută de un intrigant, în care o mână de oameni ai câtorva servicii secrete au hotărât politica guvernelor lor, au întreprins nenumărate operaţiuni fără ştirea publicului, au abuzat de încrederea politică şi publică, au minţit, au manipulat media şi au dezamăgit publicul. Nu în cele din urmă, se vrea a fi o poveste de război - un război condus nu de generali, ci de oameni aşezaţi confortabil în birourile dotate cu aer condiţionat, persoane indiferente la suferinţa umană.

Mulţi au văzut cartea ca pe un act revoltător de compensaţie al autorului; alţii au văzut-o ca pe o variantă exagerată a ceea ce se întâmplase, având-ul pe Ari Ben-Menashe în centru.

La Londra, aşa cum mai făcuse şi în alte rânduri, Robert Maxwell se ascundea în spatele legii, ameninţând cu judecata pe cine ar fi îndrăznit să reia informaţiile făcute de Ben-Menashe la adresa lui. Nici un editor englez nu era gata să-l înfrunte pe magnat, nici un ziar nu era gata să-şi folosească talentul de investigator şi să dovedească afirmaţiile lui Ben-Menashe.

Ca şi Ben-Menashe, Robert Maxwell crezuse cândva şi era încă convins că este invincibil, dintr-un singur motiv. Devenise hoţ pentru Mossad. Cu cât fura mai mult cu atât credea că este indispensabil pentru serviciu.

Lui Maxwell îi plăcea să spună de fiecare dată când venea în Israel, aşa cum o făcuse şi Ben-Menashe, că şi el ştie unde sunt îngropate cadavrele. Era o afirmaţie care nu avea să treacă neremarcată de Mossad.

CAPITOLUL 10

O legătură periculoasă

Robert Maxwell care concediase cândva un reporter pentru furt, atenta pe ascuns la fondurile de pensii ale angajaţilor săi pentru a sponsoriza

Mossad-ul. Sumele mari sustrase dovedeau însăşi cruzimea şi dorinţa crescândă a Mossad-ului de a risca.

Maxwell retrăsese personal banii printr-o serie de manevre financiare care, ani mai târziu aveau să-i uimească pe agenţii fiscali prin duplicitatea de care dăduse dovadă. Maxwell dăduse escrocheriei o nouă dimensiune, transferând câteva sute de mii de dolari o dată, într-un cont special deţinut de Mossad la banca Israelului din Tel Aviv. Uneori fondurile erau spălate printr-un cont pe care ambasada Israelului la Londra îl avea la banca Barclays. Printre băncile pe care Maxwell le folosea fără ca acestea să bănuiască ceva se număra şi Credit Suisse din Geneva, bancă unde Ben-Menashe a transferat 450 de milioane de dolari din profitul ORA, cu ajutorul lui Maxwell. Uneori, fondurile de pensii furate făceau înconjurul lumii, ajungând la Chemical Bank din New York, First National Bank din Australia, şi bănci din Hong Kong şi Tokyo. Numai Robert Maxwell ştia în orice moment exact unde se aflau banii, şi că aceştia erau furaţi. Ce a înrăutăţit situaţia a fost că acesta cerea destul de des ziarelor sale să atace cazurile de delapidare. Victor Ostrovsky, un evreu de origine canadiană care fusese agent Mossad între 1984 şi 1986, a fost primul care a descoperit ce se întâmplă:

„Mossad-ul îşi finanţa multe operaţiuni din Europa cu banii furaţi din fondul de pensii al ziarelor lui Maxwell. Israelienii au pus mâna pe bani aproape imediat ce Maxwell cumpără Mirror Newspaper Group cu bani împrumutaţi de la Mossad şi sfătuit de experţi în domeniu. Sinistru era că oricine lucra în organizaţia sa de ştiri şi călătorea în Orientul Mijlociu, era automat suspectat că lucrează pentru Israel ceea ce-l putea costa viaţa"[1].

În vizitele sale în Israel, Maxwell era tratat ca un şef de stat; era invitat de onoare nelipsit de la seratele guvernamentale şi era de fiecare dată cazat la cele mai bune hoteluri, însă Mossad-ul avusese grijă şi-şi luase măsuri în caz că „sponsorul" ar fi devenit zgârcit. Aflând că Maxwell avea un apetit sexual considerabil şi că din cauza mărimii, era adeptul sexului oral, Mossad-ul aranja ca în timpul vizitelor magnatului în Israel, acesta să fie servit de unul dintre bordelurile pe care serviciul le păstra pentru cazurile de şantaj. Curând, Mossad-ul adună o grămadă de casete video care îl surprindeau pe Maxwell în situaţii compromiţătoare. Apartamentul în care locuise fusese dotat cu o cameră video ascunsă.

Afirmaţiile lui Ostrovsky ieşiră la iveală în două cărţi care încă mai iritau întreaga comunitate a serviciilor secrete israeliene. *Prin minciună* şi

Reversul făţărniciei au dezvăluit secretele perioadei în care acesta a fost în rândurile Mossad-ului. În ele a descris metodele operaţionale, a numit numeroşi ofiţeri activi şi poate i-a compromis pe unii dintre aceştia într-o expunere clasică semnată de un denigrator care credea că fusese concediat pe nedrept din Mossad.

În mod ironic, guvernul israelian a ignorat sfatul lui Maxwell de a nu spune nimic despre afirmaţiile lui Ostrovsky. În timpul unei întâlniri la Tel Aviv cu primul ministru Yitzhak Shamir, magnatul aminti ce s-a întâmplat când guvernul Thatcher a încercat să împiedice publicarea cărţii unui fost ofiţer MI5, Peter Wright. *Spycatcher* conţinea detalii stânjenitoare despre serviciul secret britanic. Persistând în încercarea de a opri publicarea cărţii, guvernul britanic a fost în cele din urmă dat în judecată în Australia, loc de baştină al editorului lui Wright. *Spycatcher a* devenit best-seller iar Marea Britanie s-a făcut de râs.

De aceeaşi soartă avu parte şi guvernul israelian. Împins de vechii şi actualii membri Mossad - Meir Amit şi Isser Harel au fost cei mai înverşunaţi în încercarea lor de a face ceva împotriva lui Ostrovsky - Shamir ordonă procurorului general să acţioneze pe calea justiţiei şi să împiedice debutul scriitoricesc al fostului agent katsa.

De asemenea, cazul alimenta anti-americanismul virulent al lui Shamir care i se trăgea din ferma convingere că Statele Unite îşi aveau partea de vină pentru Holocaust. Se zvonea că acesta era de părere că preşedintele Roosevelt ar fi trebuit să facă o „înţelegere" -unul dintre cuvintele preferate ale lui Shamir - cu Hitler pentru înlocuirea Marii Britanii, pe atunci forţa dominantă în Orientul Mijlociu, cu cel de al lll-lea Reich. La rândul său Hitler i-ar fi lăsat pe evrei să meargă în Palestina, iar Holocaustul nu s-ar fi produs niciodată.

Oricât de fără de noimă părea ideea, aceasta aproape că a transformat sentimentele lui Shamir faţă de Statele Unite în ură. El autorizase personal, „ca semn de bună-voinţă" (o altă expresie preferată de-a lui Shamir), trimiterea la ruşi a celor cinci sute de pagini de documente furate de Jonathan Pollard. Shamir credea că astfel relaţiile Israelului cu Moscova se vor îmbunătăţi. Documentele cuprindeau informaţii recente deţinute de americani despre apărarea aeriană a ruşilor, precum şi raportul anual al CIA despre întreaga capacitate a ruşilor de a porni război. Într-un dosar se găseau fotografii făcute prin satelit, stenograme ale convorbirilor interceptate, informaţii obţinute prin radar şi rapoarte ale agenţilor CIA în

Uniunea Sovietică. Când Nahum Admoni îi spuse lui Shamir că informaţiile vor înlesni cu siguranţă serviciile de spionaj ruseşti să descopere cine îi spionează, se pare că acesta ar fi ridicat din umeri.

Când s-au întâlnit să vadă ce era de făcut cu Ostrovsky, Shamir îi spuse lui Robert Maxwell ce le spuse şi altora: ar face orice să reducă influenţa americanilor în lume, şi era convins că cei de la Washington îl încurajaseră pe Ostrovsky să-şi publice cartea, în semn de răzbunare.

Shamir îi ceru lui Maxwell să-şi mobilizeze puternicele sale resurse din media pentru a distruge credibilitatea lui Ostrovsky. Maxwell a subliniat că înainte să-l angajeze, Mossad-ul i-a verificat cu siguranţă trecutul.

Cu toate acestea, Ostrovsky deveni obiectul unei campanii defăimătoare în presa scrisă a lui Maxwell, inclusiv în ziarul de scandal *Maariv* de la Tel Aviv, care fusese de asemenea cumpărat de Maxwell. A fost catalogat drept fantezist, mincinos şi, spre deosebire de Maxwell, duşman al Israelului.

După ce citiră cu atenţie cărţile lui Ostrovsky, membrii cu funcţii importante în serviciile secrete israeliene ştiau care dintre informaţii erau adevărate.

Tribunalul de la Tel Aviv a refuzat să accepte motivul invocat de guvernul israelian, cum că securitatea naţională a Israelului era pusă în pericol de afirmaţiile lui Ostrovsky. Cartea a devenit un best-seller.

Deşi a fost primul care a dezvăluit public legătura lui Robert Maxwell cu Mossad-ul, Ostrovsky nu relatase nici pe departe toată povestea. Ca multe altele, aceasta îşi avea rădăcinile în activităţile vechiului şi apreciatului prieten al lui Shamir, Rafi Eitan.

Cei doi se ştiau de prin 1950, când ambii activau în Mossad, şi erau animaţi de aceeaşi dorinţă de luptă pentru a obţine Israelului un loc în lume.

Treizeci de ani mai târziu, în 1986, Shamir fu acela care l-a susţinut pe Rafi Eitan când acesta înfrunta criticile dure adresate la finalul afacerii Pollard, când fu catalogat drept lider „al unui grup de ofiţeri de securitate trădători, care acţionau fără autorizaţie".

Minciuna era o încercare disperată a guvernului israelian de a se distanţa de un episod de pe urma căruia propriile servicii secrete, precum şi cele ale Uniunii Sovietice şi Africii de Sud beneficiaseră enorm. Datorită

evreilor, ambele ţări primiseră informaţii preţioase despre activităţile de spionaj ale Statelor Unite.

Totuşi, o dată cu aflarea rolului său în scandalul Arme-pentru-lran, activitatea profesională a lui Rafi Eitan a fost grav afectată. Deşi rănit şi furios că proprii colegi îl transformaseră în ţap ispăşitor, vechiul spion nu dezvălui nimic public; cât despre prietenii săi de încredere care stătuseră cândva la el în sufragerie şi îl ascultaseră povestind despre capturarea lui Adolf Eichmann, avea pentru aceştia o nouă poveste: despre faptul că Israelul era acum pe cont propriu.

Din ce în ce mai puţină lume suna la uşa lui Rafi Eitan de pe Strada Shay sau venea să-i admire ultimele creaţii făcute din deşeuri metalice. Petrecea ore în şir singur în faţa cuptorului, mânuind aparatul de sudură, nemaigândindu-se la cum fusese tratat, ci făcându-şi planuri cum să „reintre în joc", dar şi cum să câştige ceva „bani adevăraţi". Decizia de a-şi servi în continuare ţara în ciuda dezonoarei care se abătuse asupra lui, conţinea o doză de simplitate: „Patriotismul nu mai este un cuvânt la modă. Eu sunt un patriot. Cred în ţara mea. Indiferent dacă-i bine sau nu, am să înfrunt pe oricine o ameninţă pe ea sau pe cetăţenii săi".

Astfel luă fiinţă un plan pe care începuse să-l conceapă încă de când era implicat în afacerea Irangate. Ca multe alte planuri ale lui Rafi Eitan acesta îi solicita deosebitul talent de a exploata ideea originală a altcuiva. Urma să fie un plan datorită căruia avea să fie recunoscut nu numai pentru capturarea lui Adolf Eichmann, dar şi ca asociatul apropiat al lui Robert Maxwell.

În 1967, expertul în comunicaţii, William Hamilton, se întorcea în Statele Unite din Vietnam, unde pusese la punct o reţea de posturi electronice de ascultare pentru a monitoriza Vietcongul, în timp ce armata sa înainta în junglă. Lui Hamilton i se oferi un post la Agenţia Naţională de Securitate (NSA). Prima sarcină fu crearea unui dicţionar vietnamez-englez computerizat, care se dovedi a fi o unealtă extrem de folositoare pentru traducerea mesajelor vietcong şi interogarea prizonierilor.

Era o vreme în care revoluţia comunicaţiilor electronice - tehnologia prin satelit şi microcircuitele - schimba modul în care erau adunate informaţiile: codarea şi redarea vizuală mai rapide şi mai de calitate erau transmise din ce în ce mai rapid prin Internet. Computerele au devenit mai mici şi mai performante; senzorii din ce în ce mai sofisticaţi puteau distinge

sute de conversaţii; analiza spectrului fotografic alegea din milioane de puncte numai pe cele care prezentau interes; microcip-urile au făcut posibilă ascultarea unei şoapte de la sute de metri distanţă; datorită lentilelor cu infraroşu puteai vedea noaptea.

Resursele acestei noi societăţi au contribuit la creşterea operativităţii spionajului, adunarea şi corelarea informaţiilor la o scară care depăşea imaginaţia, oferea o unealtă puternică în căutarea unui tipar şi al unui modus operandi în acţiunile teroriste. S-a început lucrul la un sistem pe calculator. Sistem de Eliminare prin Compararea Analizelor Faciale (FACES) care avea să revoluţioneze şistemul de identificare a unei persoane din poze. Bazat pe 49 de caracteristici, fiecare clasificată pe o scară de la 1 la 4, FACES putea răspunde la 15 milioane de întrebări

cu da sau nu, *într-o secundă*. Computere legate în reţea efectuau căutări simultane care duceau la un număr impresionant de decizii: 40 de milioane de decizii binare pe secundă. Computerele începură să devină mai mici dar să aibă o memorie care echivala cu o carte de 500 de pagini.

Hamilton care încă mai lucra la NSA miză pe această piaţă permanent înfloritoare; avea să inventeze un soft care să interfereze cu bazele de date ale altor computere. Aplicarea acestuia în lumea spionajului însemna că proprietarul programului putea să pună restricţii asupra majorităţii altor sisteme fără ca utilizatorul să-şi dea seama. Patriot fiind, Hamilton se gândi că primul client al sistemului său trebuie să fie S.U.A.

Aşa cum NASA a dat naţiunii un avans incontestabil în tehnologia spaţială, la fel şi William Hamilton era convins că va face acelaşi lucru pentru serviciile secrete ale Statelor Unite. Inventatorul lucra 16 ore pe zi, şapte zile din şapte. Ciudat şi retras, era cercetătorul ideal; NSA era plină de asemenea oameni.

Trei ani mai târziu, Hamilton era pe cale să creeze supremul aparat de supraveghere - un program capabil să înregistreze mişcările unui număr nelimitat de persoane din orice colţ al lumi. Ameninţarea adresată de Reagan teroriştilor, „Poţi să fugi dar nu să te ascunzi", era pe cale de a se materializa.

Hamilton demisionă de la NSA şi îşi cumpără mica companie cu numele de Inslaw. Scopul declarat al companiei era acela de a supraverifica acţiunile judecătoreşti şi să descopere dacă existau legături între părţi, martori şi familiile acestora, chiar şi avocaţi - oricine era implicat sau avea să fie implicat în proces. Hamilton numi programul Promis. Până în 1981, îl

dezvoltă în aşa măsură încât putu obţine copyright-ul pentru soft şi transformă astfel Inslaw într-o companie mică şi profitabilă. Viitorul promitea.

NSA l-a acuzat că folosise dotările de cercetare ale agenţiei pentru a-şi crea programul. Hamilton a negat vehement afirmaţia, dar s-a angajat să împrumute programul Promis Departamentului de justiţie cu o singură condiţie: de fiecare dată când era folosit, Inslaw trebuia să primească o anumită sumă de bani. Propunerea era cât se poate de cinstită; Justiţia, ca orice alt departament guvernamental, avea sute de colaboratori care îi aduceau servicii. Fără ştirea lui Hamilton, Departamentul de Justiţie a trimis o copie a programului la NSA pentru „evaluare".

Motivul exact pentru care acţiona astfel nu s-a aflat. Hamilton dovedise deja departamentului ce putea face programul său: să supravegheze electronic viaţa oamenilor, aşa cum nu se mai făcuse până atunci. Pentru Departamentul Justiţiei şi mâna sa dreaptă, FBI-ul, Promis era o unealtă puternică în lupta împotriva spălărilor de bani mafiote şi a altor activităţi criminale. De asemenea, tot peste noapte, putea revoluţiona lupta DEA împotriva traficanţilor de droguri columbieni. Pentru CIA, Promis putea deveni o armă la fel de eficientă ca un satelit spion. Posibilităţile păreau infinite.

Între timp, unul dintre personajele obişnuite ale lumii afacerilor necinstite auzise de Promis. Earl Brian fusese secretar de stat pentru sănătate în California pe vremea când Reagan era guvernator. În special pentru că Brian ştia farsi, Reagan îl încurajase să întocmească un plan Medicare pentru guvernul iranian. Era una din acele idei nerealizabile care îi plăceau atât de mult preşedintelui american: o versiune a planului Medicare ar fi arătat Iranului partea pozitivă a Americii şi în acelaşi timp ar fi îmbunătăţit imaginea Statelor Unite în zonă. Într-o propoziţie memorabilă, guvernatorul îi spuse lui Brian: ,,Dacă «Medicare» merge în California, atunci poate funcţiona oriunde".

În timpul vizitelor sale în Teheran, Brian intră în vizorul lui Rafi Eitan care era unul dintre cei care mânuiau schimbul de arme-pentru-prizonieri. Acesta îl invită pe Brian în Israel. Cei doi s-au împrietenit imediat. Brian era captivat de povestirile gazdei despre răpirea lui Adolf Eichmann; Rafi Eitan era la fel de fascinat de stilul de viaţă californian.

Rafi Eitan îşi dădu în curând seama că nu avea cum să-şi lărgească sfera de influenţă în Iran şi era de părere că ideea lui Reagan cu aplicarea programului Medicare în Iran era „cea mai trăsnită chestie pe care o auzisem în ultima vreme" . De-a lungul anilor, cei doi au păstrat legătura; Rafi Eitan i-a trimis lui Brian chiar şi o vedere din Apollo, Pennsylvania, unde verifica uzina Numec. Mesajul suna astfel: „E bine să fii aici". Brian îl ţinu la curent cu programul Promis.

În 1990, Brian sosi la Tel Aviv. Era extenuat de atâta drum; paloarea din obraji i se trăgea de la nervii pe care şi-i făcuse când află că Departamentul de Justiţie folosea o versiune a programului Promis ca să depisteze spălările de bani şi alte activităţi criminale.

Instinctele lui Rafi Eitan îi spuneau că vechiul său prieten nici că putea sosi într-un moment mai bun. Un nou conflict izbucnise între Mossad şi alţi membri ai serviciilor secrete israeliene. Motivul era o nouă revoltă arăbească, Intifada. Promis se putea dovedi o armă eficace în contabilizarea acţiunilor sale.

Revoluţia se întinse cu o repeziciune uluitoare, uimind pe evrei şi făcându-i să fiarbă pe palestinienii de pe malul vestic şi pe cei din Fâşia Gaza. Cu cât armata israeliană aresta, împuşca, bătea şi alunga oamenii din casele lor, cu atât Intifada se răspândea mai mult. Nimănui nu-i venea să creadă când un tânăr arab trecu cu un planor pe deasupra graniţei extrem de bine păzite a Israelului cu Libanul, aterizând în tufişurile din apropierea orăşelului Kiryat Shmona. În câteva minute, tânărul omorî şase soldaţi israelieni înarmaţi până în dinţi şi răni încă alţi şapte, până să fie la rândul său împuşcat.

Incidentul fu considerat de palestinieni ca o izbândă; în cadrul serviciilor secrete israeliene, acesta era un motiv în plus ca să-şi scoată ochii unii altora. Shin Bet dădea vina pe Aman; ambii învinuiau Mossad-ul pentru că nu avertizase Libanul. Însă lucrurile nu s-au oprit aici. Şase terorişti periculoşi evadară dintr-o închisoare de maximă securitate din Gaza. Mossad-ul dădu vina pe Shin Bet. Agenţia spuse că planul de evadare

fusese pus la punct în afara graniţei - ceea ce făcea ca Mossad-ul să cadă vinovat.

Aproape în fiecare zi, soldaţi şi civili evrei erau împuşcaţi pe străzile din Ierusalim, Tel Aviv şi Haifa. Disperat să-şi redobândească autoritatea, ministrul apărării, Yitzhak Rabin, anunţă implementarea unei politici de „forţă, vigoare şi violenţă", însă aceasta nu avu cine ştie ce efect.

Îngrijorată de conflictul din ce în ce mai înverşunat dintre servicii, comunitatea spionajului israelian căzu de acord asupra unui consens politic pentru a face faţă masivei rezistenţe arabe, de o anvergură nemaivăzută de la Războiul de Independenţă. Picătura care umplu paharul au fost criticele americanilor cu privire la metodele brutale adoptate de soldaţii israelieni. Pentru prima dată, posturile de televiziune americane, de obicei de partea Israelului, începură să difuzeze imagini care, din cauza violenţei semănau cu ce se întâmplase în Piaţa Tiananmen din Beijing. Doi soldaţi israelieni fură surprinşi zdrobind fără milă braţul unui tânăr palestinian cu o piatră; o patrulă IDF era filmată în timp ce bătea o palestiniancă însărcinată; la Hebron copiii erau bătuţi, pentru că aruncaseră cu pietre, cu paturile puştilor.

În cele din urmă Intifada formă Conducerea Naţională Unită a Revoluţionarilor. Fiecare comunitate arabă primi instrucţiuni despre cum să însceneze greve, să închidă magazinele, să boicoteze marfa evreiască şi să nu recunoască administraţia civilă. Era o reminiscenţă a rezistenţei din ultimele zile de ocupaţie germană în Franţa celui de-al doilea război mondial.

Vrând cu orice chip să readucă Mossad-ul în fruntea serviciilor secrete israeliene, Nahum Admoni trecu la acţiune. Pe 14 februarie 1988, o echipă kidon a fost trimisă în portul Limassol din Cipru. Acolo amplasară o bombă puternică sub un Volkswagen Golf. Maşina aparţinea unuia dintre liderii Intifada, Muhammad Tamimi. Împreună cu acesta erau şi doi ofiţeri OEP. Se întâlniseră cu oficiali libanezi care le dăduseră un milion de dolari ca să continue sponsorizarea organizaţiei Intifada. Toţi cei trei bărbaţi muriseră într-o explozie de proporţii care zgudui întregul port.

A doua zi, Mossad-ul lovi din nou - plasând o bombă în calea vasului *Soi Phayne,* o navă de călători pe care OEP tocmai o achiziţionase pentru un exerciţiu de relaţii publice. Cu ziarişti din întreaga lume la bord, nava ar fi mers la Haifa ca o amintire dureroasă a „dreptului de a se întoarce" al palestinienilor în ţara lor de baştină şi a unei amintiri şi mai dureroase a

bărcilor evreieşti, descrise în *Exod,* care, cu 40 de ani mai devreme, înfruntaseră marina britanică pentru a-i aduce pe supravieţuitorii Holocaustului în Israel, şi ei având „dreptul de a se întoarce". *Soi Phayne* fu distrusă.

Operaţiunile nu au redus cu nimic încăpăţânarea arabilor. În orice clipă, gherilele se dovedeau capabile să-i păcălească pe israelieni, care nu răspundeau decât cu din ce în ce mai multă violenţă. Întreaga lume văzu cum Israelul nu numai că reuşi să oprească Intifada, dar pierdu şi războiul de propagandă. Comentatorii politici spuseră că asistau la conflictul în variantă modernă dintre David şi Goliat, cu IDF-ul în rolul uriaşului filistin.

Yasser Arafat se folosi de Intifadă pentru a relua controlul asupra poporului său vitregit. Peste tot în lume, apărea furios la televizor sau la radio, şi susţinea că ceea ce se întâmpla era rezultatul planului evreilor de a fura pământul arăbesc. Arafat plecă în Kuweit unde ceru ajutorul Hamas-ului, grupare teroristă susţinută de Iran. A doua zi era în Liban, la o întâlnire cu liderii Jihad-ului islamic. Arafat înfăptuia ceea ce cu puţin timp în urmă ar fi părut imposibil - unirea arabilor indiferent de naţionalitate, pentru o cauză comună. Toţi aceştia îl numeau „Domnul Palestina" sau „Preşedintele".

Mossad-ul era în continuare uimit de strategiile aplicate de Arafat în drumurile sale de la o capitală arabă la alta. Serviciul ştia foarte puţin sau chiar nimic despre unde avea să se ducă sau pe cine urma să atragă de partea sa.

Rafi Eitan îi povesti acestea şi multe altele gazdei sale, Earl Brian. În schimb, Brian îi descrise cum funcţionează Promis. După părerea sa, mai era de lucru pentru a face programul să lucreze la capacitate maximă. Rafi Eitan realiză că Promis ar fi putut astfel să aibă impact asupra Intifadei. Pentru început, sistemul putea pătrunde în computerele celor 17 ofiţeri OEP răspândiţi în lume, aflând astfel unde se duce Arafat şi ce pune la cale. Rafi Eitan amână astfel adunarea de resturi metalice pentru sculpturile sale şi se concentra asupra a ceea ce Promis putea oferi.

De exemplu, nu ar fi fost nevoie să contezi numai pe capacitatea umană pentru a înţelege cum funcţionează mintea unui terorist. Cu Promis se putea şti exact unde şi când avea să lovească. Promis putea înregistra fiecare mişcare a teroristului.

Dacă ar fi pus mâna pe un asemenea dispozitiv, ar fi devenit cu siguranţă una din figurile de referinţă ale serviciilor secrete israeliene. Însă rănile provocate de colegi nu se vindecaseră încă. Îl dăduseră afară, iar acum nu-i plăteau decât o pensie amărâtă. Înainta în vârstă; obligaţia sa majoră era familia pe care o neglijase mult timp din cauza serviciului. Cu Promis ar fi putut să repare totul; folosit cum trebuie, programul l-ar fi făcut bogat. Totuşi, oricât de inteligent era, Rafi Eita nu era un geniu al informaticii; ajunsese doar la performanţa de a da drumul la modem, însă datorită anilor petrecuţi la LAKAM, avea acum acces la toţi experţii de care avea nevoie.

Când Earl Brian se întoarse în Statele Unite, Rafi Eitan alcătui o mică echipă de foşti programatori LAKAM. Aceştia desfăcură discul promis iar apoi îi reasamblară componentele, adăugând câteva elemente în plus. În felul acesta nimeni nu mai putea pretinde posesia asupra produsului finit. Rafi Eitan se hotărî să păstreze originalul pentru că fusese „o bună idee de marketing pentru a explica ce reprezintă produsul".

Agenţi care nu trebuiau să ştie decât să apese pe butoane, puteau avea acces la informaţii şi concluzii mult mai de înţeles decât ar fi putut ei să ţină minte. Programul putea intra în memoria unui laptop şi putea alege dintr-o infinitate de alternative pe cea mai potrivită. Aceasta ar fi eliminat necesitatea gândirii deductive, pentru că existau prea multe materii corecte dar irelevante de luat în considerare, iar judecata umană nu mai ajungea. Promis putea fi programat să elimine etapele de prisos ale anchetei şi să stocheze şi coreleze informaţii într-un număr şi cu o viteză mult superioară omului.

Însă înainte de a-l putea vinde, după cum spunea Ben-Menashe, Rafi Eitan trebuia să-i adauge un element. Ben-Menashe susţinea că a jucat un rol important în introducerea unei „cheiţe", un cip încorporat, de care cumpărătorul să nu ştie nimic, şi care-i permitea lui Rafi Eitan să ştie ce informaţii erau căutate.

Ben-Menashe ştia pe cineva care era în stare să creeze o *cheiţă* care să nu poată fi detectată de cele mai performante scannere. Bărbatul în cauză avea o companie mică de cercetare şi dezvoltare în California de Nord. El şi Ben-Menashe fuseseră colegi de şcoală şi, pentru 5.000 de dolari, căzu de acord să creeze mini-cip-ul. Era, după cum recunoscuse Ben-Menashe, un preţ destul de mic. Următorul pas era testarea sistemului.

Iordania fu aleasă ca ţintă, nu numai pentru că se învecina cu Israelul, dar şi pentru că devenise un paradis pentru liderii organizaţiei Intifada. Din deşert aceştia comandau mafia arăbească de pe Malul Vestic şi Gaza să lanseze alte atacuri în Israel. După câte o atrocitate, teroriştii OEP treceau graniţa în Iordania, de multe ori cu acordul tacit al armatei iordaniene.

Astfel, cu mult timp înainte de Intifadă, Iordania devenise un teren de încercare unde Mossad-ul îşi dezvolta dispozitivele electronice. Prin 1970, specialiştii Mossad intrară în computerul pe care IBM îl vânduse serviciului militar de spionaj al ţării. Informaţia obţinută a venit în completarea celor furnizate de un agent katsa sub acoperire pe care Rafi Eitan îl plasase în palatul Regelui Hussein. Promis putea face mult mai multe.

Să-l vândă direct Iordaniei era imposibil pentru că legăturile fireşti de afaceri dintre cele două ţări nu aveau să se stabilească decât după câţiva ani mai târziu. În schimb, compania lui Earl Brian făcu târgul. Când experţii companiei instalară programul în cartierul general al armatei din Amman aceştia descoperiră că iordanienii aveau un sistem franţuzesc de depistare a liderilor OEP. Fără ca nimeni să bănuiască ceva, Promis fu conectat la sistem. La Tel Aviv, Rafi Eitan obţinu în curând rezultate, când *cheiţa* îi arătă pe care dintre liderii OEP îi urmărea Iordania.

Următorul pas era să pregătească piaţa de desfacere pentru Promis. Yasser Arafat fu ales ca exemplu ideal. Preşedintele OEP era renumit prin preocuparea pentru securitate; acesta îşi schimba în permanenţă planurile, nu dormea două nopţi la rând în acelaşi pat, schimba meniul în ultimul moment.

De fiecare dată când Arafat călătorea, detaliile deplasării erau înregistrate într-un computer special OEP. Însă Promis putea intra în baza lui de date şi să afle ce nume fals sau ce paşaport folosea. Promis putea obţine facturile telefonice şi numerele formate. Apoi le compara pe acestea cu celelalte apeluri făcute de la aceste numere. În felul acesta puteai afla cu cine vorbea Arafat la telefon.

În timpul călătoriilor, preşedintele informa autorităţile locale de prezenţa sa, iar măsurile de securitate necesare erau luate. Promis putea afla detaliile intrând în computerele poliţiei. Oriunde ar fi mers, Arafat nu se putea ascunde de Promis.

Rafi Eitan îşi dădu seama că nici Earl Brian şi nici compania sa nu aveau resursele necesare ca să lanseze Promis pe piaţa internaţională. Pentru asta era nevoie de cineva cu contacte internaţionale grozave, energie

debordantă şi talent de negustor. Rafi Eitan cunoştea o singură persoană care întrunea toate calităţile necesare: Robert Maxwell.

Maxwell nu se lăsă mult rugat şi, în felul său entuziast când era vorba de o afacere de pe urma căreia putea câştiga ceva, spuse că avea o companie prin care putea vinde programul. Degem Computers Limited îşi avea sediul la Tel Aviv şi mai ajutase Mossad-ul şi în alte daţi. Maxwell le permise agenţilor Mossad care se dădeau drept angajaţi Degem, să folosească sediul companiei din America de Sud. Acum Maxwell văzu o şansă nu numai de a câştiga o sumă frumuşică din vânzarea programului, dar şi o ocazie de a se impune în cadrul Mossad-ului şi în cele din urmă, în Israel.

În timpul vizitelor sale în Israel, Maxwell începu să se comporte îngrijorător. Acesta îi spuse lui Admoni că ar trebui să angajeze telepaţi care să citească gândurile duşmanilor Mossad-ului. Începu să sugereze ţinte care trebuiau eliminate. Vroia să întâlnească agenţi kidoni şi să le inspecteze terenurile de antrenament. Toate aceste propuneri au fost refuzate categoric însă politicos de directorul Mossad-ului. Însă în interiorul serviciului, angajaţii începuseră deja să-şi pună întrebări despre Maxwell. Oare purtarea lui era doar cea a unui megaloman care se dădea important ? Sau avea să urmeze ceva mai grav ? Putea să vină ziua când, în ciuda a tot ce făcuse pentru Israel, Robert Maxwell să-şi piardă minţile de tot, şi să facă probleme ?

Un lucru era cert: Maxwell era un excelent vânzător pentru Promis - sau, în ce privea Mossad-ul, pentru eficienţa sistemului. Serviciul a fost primul care a obţinut programul, iar acesta se dovedi a fi o unealtă preţioasă în campania împotriva Intifadei. Mulţi dintre liderii grupării părăsiseră Iordania pentru a se ascunde în Europa, după ce câţiva dintre aceştia fură asasinaţi în Iordania de agenţi kidon.

Un succes remarcabil s-a înregistrat când un comandant Intifada, care se mutase la Roma, sună în Beirut la un număr care figura deja în baza de date Mossad ca cel al unui cunoscut genist. Cel care sunase vroia să-l întâlnească pe genist la Atena. Mossad-ul se folosi de Promis pentru a verifica toate agenţiile de voiaj din Roma şi Beirut pentru a afla ce aranjamente făcuseră cei doi. La Beirut se află în plus că genistul anunţase firmele locale de servicii să nu-i mai livreze la domiciliu. O altă investigaţie cu ajutorul programului în computerele OEP locale demonstra că genistul îşi schimbase cursa în ultimul moment. Dar tot nu a scăpat. A fost ucis de

explozia unui automobil capcană în drum spre Aeroportul Beirut. Ceva mai târziu la Roma, comandantul Intifada era călcat de maşină.

Între timp Mossad-ul aflǎ cu ajutorul lui Promis informaţiile clasificate ale unor servicii secrete. În Guatemala a descoperit legături strânse dintre forţele locale de securitate şi traficanţii de droguri, precum şi pieţele de desfacere ale acestora în Statele Unite. Mossad-ul transmise informaţiile la DEA şi FBI.

În Africa de Sud, un agent katsa al ambasadei israeliene depistă cu ajutorul lui Promis organizaţia revoluţionară a ţării şi legăturile acesteia cu grupuri din Orientul Mijlociu. La Washington, specialiştii Mossad din cadrul ambasadei israeliene ascultară cu ajutorul lui Promis convorbirile guvernului american cu alte misiuni diplomatice. La fel se întâmpla la Londra şi în alte capitale europene. Sistemul continuă să furnizeze informaţii preţioase pentru Mossad. Până în 1989, se încasară peste 500 de milioane de dolari din vânzarea programului Promis în Marea Britanie, Coreea de Sud şi Canada. Cifra ar fi fost chiar şi mai mare dacă CIA nu şi-ar fi vândut serviciilor secrete versiunea proprie. În Anglia, Promis a fost folosit de MI5, în Irlanda de Nord pentru prinderea teroriştilor şi monitorizarea mişcărilor liderilor politici precum Gerry Adams.

Maxwell reuşi să vândă sistemul şi serviciului secret polonez, UB. În schimb, după cum spunea Ben-Menashe, polonezii au dat voie Mossad-ului să fure un MIG-29 rusesc. Operaţiunea le-a amintit tuturor de furtul MIG-ului din Irak. Un general polonez care conducea sediul UB din Gdansk, în schimbul a un milion de dolari plătiţi într-un cont Citybank la New York, a aranjat ca aeronava să fie înregistrată ca nefuncţională, dar avionul fusese recent primit de la fabrica rusească. Aparatul de zbor a fost dezmembrat, iar părţile componente-ambalate în containere pe care era scris „Utilaje agricole" - au fost expediate la Tel Aviv. Aici avionul a fost reasamblat şi testat de aviaţia israeliană, permiţându-le piloţilor săi să folosească MIG-29 împreună cu Siria.

Moscova nu descoperi furtul decât câteva săptămâni mai târziu, cu ocazia unui inventar al navelor de zbor furnizate ţărilor semnatare ale Pactului de la Varşovia. Ruşii protestară vehement împotriva Israelului - ameninţând chiar să oprească exodul evreilor din Uniunea Sovietică. Pentru că între timp aviaţia descoperise toate secretele MIG-ului, guvernul israelian îşi ceru scuze pentru „excesul de zel interpretat greşit al ofiţerilor care nu lucrau oficial", şi înapoie urgent avionul. La acea dată, generalul

UB fugise deja în America unde îşi primi banii. Cei de la Washington fură de acord să-i dea o nouă identitate iar în schimb, USAF putea inspecta în voie MIG-ul.

La puţin timp după aceasta, Maxwell plecă la Moscova. Oficial se afla acolo pentru un interviu cu Mihail Gorbaciov. În realitate venise pentru a vinde KGB-ului programul Promis. Cu ajutorul *cheiţei,* Israelul puse mâna pe secretele militare ale Rusiei, Mossad-ul devenind astfel unul dintre cele mai bine informate servicii secrete cu privire la intenţiile ruşilor.

De la Moscova, Maxwell plecă la Tel Aviv. Aici fu primit ca de obicei, ca un conducător scutit de toate formalităţile aeroportului, şi întâmpinat de un trimis al Ministerului Afacerilor Externe.

Maxwell se purta cu acesta aşa cum făcea cu toţi angajaţii săi, insistând să-i care bagajele şi să stea lângă şofer. Când întrebă unde-i escorta de motociclişti şi i se răspunse că aceasta nu era disponibilă, Maxwell îşi ameninţă însoţitorul că-l sună pe primul ministru ca să-l concedieze. La fiecare stop, Maxwell se răstea la neputinciosul oficial, şi continua cu criticile şi nemulţumirile până ajunse în apartamentul de la hotel. Acolo îl aştepta prostituata sa preferată. A trimis-o de acolo în fugă; erau chestiuni mai importante de rezolvat şi nu avea timp să-şi satisfacă nevoile sexuale.

La Londra, imperiul mediatic al lui Maxwell se confrunta cu mari probleme financiare. Dacă nu primeau urgent fonduri substanţiale, risca să înceteze activitatea. Însă, dacă la Londra găsise până în momentul respectiv mereu capital, acum lucrurile stăteau cu totul altfel. Finan-ţiştii aroganţi care îl cunoscuseră pe Maxwell, îşi dădeau seama că în spatele siguranţei de sine şi a agresivităţii afişate se ascundea un bărbat care îşi pierdea flerul pentru afaceri care îl salvaseră altădată. Pe atunci se enerva şi ameninţa la cea mai mică schimbare. Bancherii îşi stăpâneau mânia şi cedau în faţa lui. Însă nu mai aveau să facă la fel. La Bank of England şi alte instituţii financiare din oraş, se zvonea că Maxwell nu mai era o investiţie sigură.

Informaţiile se bazau în mare parte pe rapoartele din Israel conform cărora Maxwell era pistonat de primii săi investitori evrei să le înapoieze banii cu care achiziţionase Mirror Group. Termenul limită al datoriilor trecuse de mult, iar cererile israelienilor deveniseră din ce în ce mai insistente. Încercând să le închidă gura, Maxwell le promise dobânzi mai mari dacă mai aşteptau. Evreii nu erau mulţumiţi: îşi vroiau banii imediat. Acesta era motivul pentru care Maxwell venise la Tel Aviv: spera să-i

convingă să-i mai acorde o amânare. Semnele nu erau încurajatoare. În timpul zborului primise mai multe telefoane de la investitorii nervoşi care ameninţau să aducă problema în discuţie în faţa oficialilor din Londra.

Maxwell mai avea un motiv de îngrijorare. Furase nişte sume foarte mari de la ORA pe care trebuia să le ascundă în bănci din Blocul Sovietic. Folosise banii pentru a revitaliza Mirror Group. Maxwell furase deja ce putuse din fondul de pensii al propriilor angajaţi, iar banii de la ORA nu aveau cum să-i ajungă mult timp.

Şi, o dată furtul descoperit în Israel, trebuia să înfrunte nişte oameni total opuşi investitorilor, printre aceştia numărându-se şi Rafi Eitan. Maxwell ştia destul despre fostul agent Mossad, ca să-şi dea seama că nu avea cum să fie o experienţă prea plăcută.

În apartamentul de la hotel, Maxwell începu să-şi facă planuri. Partea sa din vânzarea programului Promis nu-i ajungea pentru a pune capăt crizei. Nici câştigurile de la *Maariv,* ziarul de scandal israelian făcut după modelul ziarului de succes, *Daily Mirror,* nu-i folosea la nimic. Avea totuşi o singură posibilitate, întreprinderea Cytex Corporation din Tel Aviv, producătoare de echipamente de imprimare de înaltă fidelitate, care îi aparţinea. Dacă vindea repede Cytex, cu banii obţinuţi ar fi rezolvat cât de cât situaţia.

Maxwell îl chemă de urgenţă pe directorul executiv al Cytex, fiul primului ministru Yitzhak Shamir. Directorul avea veşti proaste: nici nu se putea pune problema unei vânzări rapide. Cytex se confrunta cu o concurenţă din ce în ce mai mare. Nu era momentul potrivit pentru o scoatere pe piaţă. Pe deasupra, vânzarea ar fi atras după sine disponibilizarea unor specialişti, într-un moment în care Israelul avea mari probleme cu şomajul.

Răspunsul îi provocă lui Maxwell o ieşire nervoasă, căci îşi văzuse planul de scăpare nerealizabil. Din punct de vedere tactic, făcuse o greşeală atacându-l pe fiul primului ministru, care îi spuse tatălui său că Maxwell avea grave probleme financiare. Primul ministru, la curent cu legăturile magnatului cu Mossad-ul, îl informă pe Nahum Admoni. Acesta convocă o şedinţă a şefilor de departamente, pentru a trata ceea ce devenise o problemă.

În cele din urmă au fost propuse mai multe variante.

Mossad-ul îl putea ruga pe primul ministru să se folosească de influenţa pe care o avea asupra investitorilor israelieni şi să-i facă pe aceştia, nu numai să mai aştepte puţin banii, dar şi să-şi mobilizeze

resursele şi să-l salveze pe Maxwell. Ideea fu respinsă deoarece Maxwell reuşise sa-l supere pe Shamir cu atitudinea sa egoistă. Cu toţi ştiau că Shamir avea un puternic instinct de conservare şi că acum vroia să nu mai aibă de-a face cu Maxwell.

O altă variantă era ca Mossad-ul să contacteze sayanim-ii sus-puşi din Londra şi să-i preseze să ajute Mossad-ul. În acelaşi timp, ziariştii britanici de partea serviciului secret, puteau fi încurajaţi să scrie articole favorabile la adresa magnatului aflat la ananghie.

Din nou sugestiile au fost respinse. Conform rapoartelor pe care Admoni le primise de la Londra, mulţi sayanimi aşteptau cu nerăbdare sfârşitul lui Maxwell, iar puţinii ziarişti din afara Mirror Group îşi doreau să scrie articole favorabile despre un magnat care ani de zile ameninţase media.

Opţiunea finală era ca Mossad-ul să rupă legătura cu Maxwell. Era şi aici un risc: imprevizibil cum era, Maxwell îşi putea foloşi ziarele ca să atace Mossad-ul. Iar din cauza liberului acces pe care îl avusese, urmările puteau fi grave.

Pe această notă tristă, s-a ajuns la concluzia că Admoni trebuia să-l vadă pe Maxwell şi să-i reamintească datoria pe care o avea faţă de Mossad şi Israel. În acea seară, doi bărbaţi luară cina în apartamentul lui Maxwell. Ce s-a întâmplat acolo avea să rămână secret. Însă câteva ore mai târziu Maxwell părăsi Tel Aviv-ul la bordul avionului său particular. Avea să fie pentru ultima dată când era văzut viu în Israel.

Întors la Londra, Maxwell părea că reuşise să-şi păstreze grupul de ziare, în ciuda a tot ce se întâmplase. Era comparat cu un diavol tasmanian care mergea din şedinţă în şedinţă să ceară suport financiar. Din când în când, dădea telefoane la sediul Mossad şi cerea cu Admoni, de fiecare dată anunţând-o pe secretara directorului general că la telefon era „micul ceh". Primise porecla când fusese recrutat. Ce vorbeau cei doi avea să rămână secret.

Însă un indiciu avea să vină din partea fostului agent katsa, Victor Ostrovsky. Acesta credea că Maxwell vroia să se răzbune; că imensa sumă de bani pe care o furase din fondul de pensii de la *Minor* trebuia să-i fie înapoiată. În acelaşi timp, Maxwell vroia ca Mossad-ul să facă lobby pentru ca Mordechai Vanunu să fie eliberat şi dat pe mâna sa. Maxwell vroia să plece împreună cu specialistul la Londra, unde urma să-l intervieveze

personal pentru *Daily Minor.* Articolul avea să fie „actul de ispăşire a vinei" a lui Vanunu, scris în aşa fel încât să arate compasiunea Israelului. Cu tupeul său caracteristic, Maxwell a adăugat că asta ar spori vinderea ziarului *Mirror şi* că astfel multe uşi care îi erau inaccesibile, i s-ar deschide în Londra.

Ostrovsky nu era singurul care credea că planul nerealizabil avea să convingă în sfârşit Mossad-ul că Robert Maxwell devenise un nebun imprevizibil.

Pe 30 septembrie 1991, o altă dovadă a comportamentului ciudat al lui Maxwell ieşi la iveală când acesta îi telefona lui Admoni. De data aceasta ameninţarea din vocea lui Maxwell era clară. Afacerile iarăşi nu-i mai mergeau, şi, pe deasupra, dacă altădată era apărat de avocaţi bine plătiţi şi de citaţiile cu care ameninţa pe toată lumea, acum era investigat în Parlament şi în media britanică. Maxwell spuse apoi că dacă Mossad-ul nu-i înapoiază cât de curând banii furaţi din fondul de pensii, nu mai putea fi sigur că era în stare să ţină secretul despre întâlnirea lui Admoni cu Vladimir Kryuchkov, fostul director KGB. Kryuchkov era în momentul de faţă într-o închisoare din Moscova în aşteptarea procesului, implicat fiind într-o lovitură de stat prin care se încercase înlăturarea lui Mihail Gorbaciov. Un element cheie al loviturii era întâlnirea dintre Kryuchkov şi Maxwell pe iahtul acestuia din urmă, în Marea Adriatică, la puţin timp înainte ca lovitura să fie dată.

Mossad-ul promisese că Israelul îşi va folosi influenţa asupra Statelor Unite şi a altor ţări europene importante pentru a reorganiza diplomatic noul regim de la Moscova. În schimb, Kryuchkov avea să aibă grijă ca evreii ruşi să fie trimişi în Israel. Discuţia nu a dus la nici un rezultat. Însă dacă s-ar fi auzit că avusese loc, Israelul risca să-şi piardă credibilitatea faţă de actualul regim sovietic şi faţă de S.U.A.

Acesta a fost momentul - avea să scrie Victor Ostrovsky mai târziu - „când câţiva militanţi de dreapta aveau să hotărască la sediul Mossad că era timpul să termine cu Maxwell".

Dacă Ostrovsky a spus adevărul - afirmaţie pe care Israelul nu a negat-o niciodată oficial - atunci era de neconceput ca un grup să acţioneze fără acord înalt sau chiar cu acordul tacit al primului ministru al Israelului, Yitzhak Shamir, omul care îşi avusese şi el cândva rolul în asasinarea duşmanilor Mossad-ului.

Problema Mossad-ului deveni şi mai urgentă o dată cu publicarea cărţii unui fost reporter de investigaţii american Seymour M. Hersh, *The Samson Option: Israel, America and the Bomb,* care trata problema Israelului ca putere nucleară. Ştirea publicării cărţii luă Mossad-ul prin surprindere, şi mai multe exemplare au fost de urgenţă trimise la Tel Aviv. Cum era o lucrare bine documentată, cel mai bine era să nu fie atacată în nici un fel; îşi învăţaseră lecţia când îl confruntaseră pe editorul lui Ostrovsky (cel care o editase şi pe aceasta). Însă mai era o problemă: Hersh aflase de relaţiile lui Maxwell cu Mossad-ul. Aceste legături implicau în majoritate abordarea poveştii lui Vanunu de către Mirror Group şi legătura dintre Nick Davies, ORA, şi Ari Ben-Menashe. Aşa cum era şi uşor de intuit, Maxwell se ascundea acum în spatele unei armate de avocaţi, atacându-i pe Hersh şi pe editorii săi londonezi. Însă, pentru prima dată, îşi găsise naşul. Hersh, câştigător al premiului Pulitzer, refuza să se dea bătut. În Parlament se puneau întrebări din ce în ce mai directe despre legăturile lui Maxwell cu Mossad-ul. Bănuieli mai vechi ieşiră din nou la suprafaţă. Membrii parlamentului vroiau să ştie despre operaţiunile Mossad în Marea Britanie. Aşa cum spunea Victor Ostrovsky, lui Maxwell începuse să i se cam înfunde.

Ostrovsky avea să afirme că planul, pregătit cu grijă de Mossad, de a-l ucide pe Maxwell, putea avea sorţi de izbândă dacă reuşeau să-l convingă să vină într-un loc unde Mossad-ul putea lovi. Planul semăna extrem de mult cu intriga care-i adusese moartea lui Mehdi Ben-Barka la Paris.

La 29 octombrie 1991, Maxwell primi un telefon de la un agent katsa din ambasada Israelului la Madrid. Maxwell era rugat să vină a doua zi în Spania şi, după spusele lui Ostrovsky, „cel care îi telefona îl asigura că totul se va aranja aşa că nu avea de ce să intre în panică". Maxwell trebuia să ajungă în Gibraltar şi să urce la bordul iahtului său, *Lady Ghislaine,* şi să comande echipajului să pornească spre Insulele Canare „unde avea să aştepte instrucţiunile".

Robert Maxwell fu de acord să facă întocmai.

La 30 octombrie, patru israelieni ajungeau în portul marocan Rabat. Spuseseră că erau turişti care veniseră să pescuiască în larg, şi închinară un iaht cu motor. Plecară spre Insulele Canare.

Pe 31 octombrie, după ce Maxwell ajunse în portul Santa Cruz din Tenerife, cină singur la Hotelul Mency. După aceea, un bărbat se aşeză la el la masă. Cine a fost şi ce au vorbit cei doi avea să rămână o parte din misterul ultimelor zile ale lui Robert Maxwell. La puţin timp după aceea, Maxwell se întoarse pe iaht şi ceru să fie scos în larg. În următoarele 36 de ore, *Lady Ghislaine* naviga fără oprire printre insule, mergând cu diferite viteze. Maxwell îi spuse căpitanului că nu se poate hotărî unde să acosteze. Echipajul nu-şi amintea ca Maxwell să fi fost vreodată mai nehotărât.

În articolul declarat drept exclusivitate mondială şi intitulat „Cum şi de ce a fost asasinat Robert Maxwell", revista britanică *Business Age a* afirmat că o echipă de şoc formată din doi bărbaţi trecură noaptea dintr-un iaht cu motor într-o barcă, oprindu-se apoi în dreptul lui *Lady Ghislaine.* Urcând la bord, aceştia îl găsiră pe Maxwell pe dunetă. Bărbaţii îl imobilizară înainte ca acesta să strige după ajutor. Apoi, „unul dintre asasini îi injectă în gât prin vena jugulară o bulă de aer. În câteva momente Maxwell muri".

Revista trăgea concluzia că trupul a fost aruncat apoi peste bord şi că asasinii s-au întors în iahtul lor. Maxwell nu a fost găsit decât 16 ore mai târziu - destul timp pentru ca o gaură de ac să devină invizibilă de la atâta stat în apă, mai ales după ce pielea fusese muşcată de peşti.

Mai exact, în noaptea dinspre 4 spre 5 noiembrie, problemele Mossad-ului cu Maxwell au fost lăsate să se odihnească în apele reci ale Atlanticului. Investigaţiile ulterioare ale poliţiei şi autopşia făcută de spanioli au dus la întrebări fără răspuns. De ce numai doi din cei 11 membri ai echipajului erau treji ? De obicei cinci făceau de pază noaptea. Cui trimisese Maxwell fax-uri în acea noapte? Unde au dispărut copiile ? De ce i-a trebuit echipajului atât timp să-şi dea seama că Maxwell nu mai era la bord ? De ce au sunat alarma abia după 70 de minute ? Nici până în ziua de azi nu s-au găsit răspunsuri convingătoare.

Autopsia a fost făcută de trei anatomopatologi spanioli. Aceştia au vrut ca organele vitale şi ţesuturile să fie trimise la Madrid pentru teste ulterioare. Înainte să poată face asta, interveni familia lui Maxwell, care ceru îmbălsămarea corpului şi trimiterea acestuia de îndată în Israel pentru înmormântare. În mod neobişnuit, autorităţile spaniole nu s-au opus.

Ce sau cine a convins familia să acţioneze aşa ?

La 10 noiembrie 1991, Maxwell a fost înmormântat în Ierusalim pe Muntele Măslinilor, locul de veci al celor mai importanţi eroi ai naţiunii. Ceremonia avea toate ingredientele uneia oficiale, la ea luând parte membri ai guvernului şi liderii opoziţiei. Nu mai puţin de şase foşti şefi activi ai serviciilor secrete israeliene erau de faţă când primul ministru Shamir spuse: „A făcut mai multe pentru Israel decât se poate spune astăzi".

Printre cei care asistau la ceremonie era şi un bărbat îmbrăcat în negru şi cu guler romano-catolic la gât, născut într-o familie libaneză creştină; arăta ca o stafie - abia dacă avea 1,50 m şi puţin peste 50 de kg. Însă părintele Ibrahim nu era un preot oarecare. Lucra pentru Secretariatul de Stat al Vaticanului.

Prezenţa sa discretă la înmormântare nu se datora atât trecerii pe lumea cealaltă a lui Robert Maxwell, ci pentru a dovedi legăturile încă secrete dintre Sfântul Scaun şi Israel. Era exemplul perfect al expresiei lui Meir Amit: cooperarea în spionaj nu are limite.

CAPITOLUL 11

Alianţe păgâne

Încă de la începuturi, toţi prim-miniştrii israelieni fuseseră fascinaţi de conceptul de papă ca lider absolut ales pe viaţă, un lider nesupus controalelor judiciare şi legislative de orice fel. Folosindu-se de o structură monarhică piramidală, suveranul pontif exercita o influenţă extraordinară în modelarea aspectelor economice, politice şi ideologice nu numai ale lumii catolice, ci chiar ale lumii întregi. David Ben-Gurion bodogănea cândva: „Nu e important de câte blindate dispune Papa dar uitaţi-vă numai, câţi oameni îi sar în ajutor la nevoie".

Pentru Mossad era captivant „delicatul" mister cu care opera Vaticanul. Era vorba de un mecanism bine definit, aplicat cu stricteţe, şi care acoperea toate activităţile Sfântului Scaun. Deseori treceau luni întregi până la aflarea implicării papale în diverse iniţiative diplomatice; iar întreaga poveste era rareori dezvăluită întru totul. Toţi şefii Mossad şi-au pus problema să penetreze acest zid al tăcerii. Dar toate încercările făcute atât de guvernul israelian cât şi de Mossad, de a stabili relaţii de colaborare cu Vaticanul, au fost refuzate politicos dar ferm.

Realitatea era că în interiorul Secretariatului de Stat al Sfântului Scaun-echivalentul veşnicului Minister de Externe - exista o puternică facţiune anti-israeliană. Aceşti monseniori în sutane vorbeau în mod invariabil despre Zona de Vest şi Fâşia Gaza ca despre „teritoriile ocupate", iar despre înălţimile Golan, cum că ar fi fost „anexate" de la Siria. Serile, clericii plecau din micuţul lor stat-oraş către apartamentele arabilor bogaţi, situate în Roma, pe Via Condotti, sau mergeau la cocktail-uri în Piaţa Navona şi ascultau fără interes povesti despre ştergerea Israelului de pe faţa pământului.

Informaţiile despre Israel ajunse la Papă, continuau să fie influenţate de contactele dintre preoţii săi diplomaţi şi arabi. Escapadele lor la Roma erau urmate de reîntoarcerea monseniorilor la etajul al treilea al Palatului Apostolic, sediul supraaglomerat, luminat artificial şi prost aerisit al serviciului diplomatic papal. Cunoscut sub denumirea de Secţiunea Afacerilor Extraordinare, acest departament era responsabil de implementarea politicii externe practicate de Sfântul Scaun. Cele douăzeci de „birouri" se confruntau cu tot atâta hârţogăraie ca şi orice alt Minister de Externe, ca o dovadă a faptului că interesele diplomatice ale Israelului erau veşnic în creştere.

Biroul afectat Orientului Mijlociu era găzduit în odăiţele care dădeau în Curtea San Damaso, o piaţetă magnifică din inima marelui palat. Unul dintre primele documente de pe birou prezentate noului pontif polonez descriau controversatul caz în care Ierusalimul ar fi avut statut internaţional, ar fi fost patrulat de forţele armate ale Naţiunilor Unite, iar răspunderea pentru creştinii oraşului ar fi revenit Vaticanului. Vestea acestei propuneri a sosit la Vatican la începutul anului 1979, prin intermediul unei fotocopii a unui document înmânat de unul dintre monseniori unui creştin libanez cu reşedinţa la Roma. Unul dintre membrii personalului acestuia era un sayan Mossad. Perspectiva internaţionalizării Ierusalimului l-a înfuriat pe prim-ministrul Menachem Begin, care i-a ordonat şefului Mossad, Yitzhak Hofi, să-şi dubleze eforturile de stabilire a unei relaţii cu Vaticanul.

Amândoi ştiau ce se întâmplase ultima dată când Vaticanul încercase acest lucru, sub pretextul unei vizite de stat făcute de predecesorul lui Begin, redutabila Golda Meir.

La sfârşitul anului 1972, Golda Meir primise în cele din urmă un răspuns din partea Papei Paul al Vl-lea, prin care acesta anunţa că era dispus

să o primească într-o scurtă audienţă privată. În decembrie al aceluiaşi an, la o şedinţă de guvern, ea le spuse membrilor cabinetului care se îndoiau de eficacitatea unei astfel de întrevederi, că era „fascinată de structuralismul marxist al papalităţii. În primul rând, dispune de o putere financiară nemaiîntâlnită. Apoi, funcţionează fără partide politice sau uniuni de schimb. Întregul aparat este organizat pentru control. Curia romană îi controlează pe episcopi, episcopii îi contro-

lează pe clerici, clericii îi controlează pe laici. Cu multitudinea sa de secretariate, comisii şi structuri, acesta este un sistem căruia spionajul şi informaţiile i se potrivesc mănuşă!".

Data audienţei papale fu fixată pentru dimineaţa de 15 ianuarie 1973; Golda Meir fu informată că pontiful îi acordă fix 35 de minute. Nu fusese stabilită o agendă pentru întâlnire, dar Golda Meir spera să-l poată convinge pe Papă să viziteze Israelul. Pretextul oficial ar fi fost celebrarea Messei pentru cei circa o sută de mii de arabi creştini din ţară. Dar ea mai ştia şi că prezenţa Suveranului Pontif ar da Ierusalimului un avânt uriaş pe scena internaţională.

Din motive de securitate, întâlnirea nu a fost făcut public. La finalul participării sale la o conferinţă a internaţionalilor socialişti de la Paris, Golda Meir avea să zboare la Roma, în cursa ei charter de la El Al. Jurnaliştii care o acompaniau aveau să afle abia la bordul navei, că ea merge la Vatican.

Zvi Zamir, şeful Mossad, zbura la Roma pentru a se lua toate măsurile de securitate ce se impuneau. Acest oraş era un loc prielnic pentru facţiuni teroriste atât din Orientul Mijlociu cât şi din Europa. Roma devenise şi un important post de ascultare pentru cea mai recentă preocupare a Mossad-ului, aceea de a-i localiza şi ucide pe autorii masacrului petrecut la Jocurile Olimpice de la Munchen.

Zamir îl instalase la Roma pe Mark Hessner, unul dintre cei mai capabili katsa pe care îi avea, pentru a testa numeroasa comunitate arabă din oraş. În Milano, alt centru al activităţii teroriste, şeful Mossad îl plasase pe Shai Kauly, alt katsa experimentat. După ce Zamir îi informă pe scurt pe amândoi cu privire la vizita ce avea să urmeze, aceştia îl însoţiră la Vatican.

Pe data de 10 ianuarie 1973, în vreme ce cei trei bărbaţi erau conduşi cu maşina dinspre Roma spre Vatican, ştiau deja mai multe despre lunga relaţie a Sfântului Scaun cu serviciile secrete decât şi-ar fi putut imagina gazdele lor.

În 1945, Biroul pentru Servicii Strategice (OSS) pe timp de război - predecesorul CIA - fusese întâmpinat la Vatican, după cum spunea James Jesus Angleton, şeful filialei romane a OSS, „cu braţele deschise". Papa Pius al Xll-lea şi Curia sa l-au rugat pe Angleton să ajute cruciada anti-comunistă dusă de biserică, instalând la putere Partidul Italian Creştin Democrat. Angleton, catolic practicant, se folosi de toate resursele sale importante pentru a mitui, şantaja şi ameninţa pe votanţi să-i susţină. Primi acces nelimitat la serviciul paralel de strângere de informaţii exercitat de Vatican în Italia; fiecare diacon şi fiecare preot raportau toate activităţile comuniştilor italieni care aveau loc în parohiile lor. Când Vaticanul avu toate aceste informaţii, le înmâna lui Angleton, care le trimise la Washington.

Aici, informaţiile fură folosite pentru a hrăni de-acuma bine împământenită teamă a Departamentului de Stat, că Uniunea Sovietică reprezenta o ameninţare reală şi de lungă durată la adresa Occidentului. Lui Angleton i se spuse să facă tot ce-i stătea în putere pentru a-i împiedica pe comuniştii italieni care în vremea războiului făcuseră parte din Rezistenţă, să preia puterea. Ca şi Papa, Angleton era bântuit de spectrul unei ameninţări comuniste mondiale, care avea să dividă lumea în două sisteme - capitalist şi socialist - ce nu aveau niciodată să coexiste paşnic. Stalin însuşi era de aceeaşi părere.

Papa era convins că italienii comunişti duceau o companie de distrugere a bisericii prin orice mijloace. Întâlnirile regulate pe care Papa Pius le avea cu piosul Angleton, deveniră sesiuni unde fantoma Comunismului lua proporţii din ce în ce mai mari. Papa îl conjură pe Angleton să transmită Statelor Unite că trebuie să ia toate măsurile pentru a distruge această ameninţare. Pontiful, care era întruchiparea păcii pe pământ, deveni un susţinător entuziast al politicii externe nord-americane care duse în cele din urmă la războiul rece.

Până în 1952, filiala de la Roma a precursoarei CIA era condusă de alt catolic fervent, William Colby - care avea să conducă activităţile CIA în Vietnam. Colby înfiinţase o reţea puternică de informatori între Secretariatul de Stat şi fiecare congregaţie şi tribunal al Vaticanului. El îi folosi pentru a ajuta CIA să lupte împotriva spionajului şi subver-şismului sovietic la scară mondială. Preoţii făceau rapoarte regulate către Vatican asupra a ceea ce se petrecea. În ţări ca Filipine, unde comuniştii încercau să

îşi croiască drum prin ceea ce multă vreme fusese o naţiune catolică devotată, CIA era capabilă să lanseze contraatacuri eficiente. Papa era de părere că violenţa era necesară şi credea că, dacă Statele Unite nu prestau ceea ce el numea cândva „acţiuni triste dar necesare", lumea avea să îndure decade întregi de suferinţe.

În 1960, CIA mai avu o realizare epocală, când cardinalul milanez Montini - ce avea să devină trei ani mai târziu Papa Paul al Vl-lea - dădu CIA numele preoţilor nord-americani despre care Vaticanul considera că au simpatii comuniste. Războiul rece era la apogeu; paranoia umbla liberă pe străzile Washington-ului. FBI-ul îi vâna pe preoţi şj mulţi părăsiră ţara, îndreptându-se spre America Centrală şi de Sud. CIA beneficia de un fond substanţial, numit „bani de proiect", de care se folosea pentru a face cadouri substanţiale instituţiilor catolice de caritate, şcolilor şi orfelinatelor, şi pentru a plăti restaurarea clădirilor bisericeşti ale Vaticanului. Vacanţe plătite integral erau oferite preoţilor şi călugăriţelor cunoscuţi drept pro-americani. Cardinalii italieni şi episcopii primeau lăzi cu şampanie şi delicatese, într-o ţară care încă nu-şi revenise de pe urma foametei prin care trecuse în timpul celui de-al doilea război mondial. Şefii filialelor CIA erau priviţi de Vatican ca fiind mai importanţi decât ambasadorii S.U.A. în Italia.

Când loan al XXIII-lea fu ales suveran pontif în 1958, reuşi să uluiască curia (serviciul civil al Vaticanului), declarând că Cruciada împotriva comunismului fusese un mare eşec. El le ordonă episcopilor italieni să devină „neutri din punct de vedere politic". CIA înnebunise când Papa loan ordonă ca accesul agenţilor CIA în Vatican să fie îngrădit. Panica Agenţiei spori când CIA află că Papa sădi sămânţa unui Ostpolitik, şi începu un dialog precaut cu Nikita Hruşciov, lider sovietic. După părerea şefului filialei CIA la Roma, „Vaticanul nu mai era în totalitate devotat sistemului american. Sfântul Scaun ne este ostil, iar de acum înainte, activităţile sale trebuie privite în această lumină".

Analiştii CIA la Washington pregătiră declaraţii exhaustive cu titluri grandioase ca „Legăturile dintre Vatican şi comunism". La sfârşitul primăverii lui 1963, biroul CIA de la Roma raportă că Sfântul Scaun urma să stabilească relaţii diplomatice complete cu Rusia. Directorul CIA, John McCone zbură la Roma şi stabili aproape cu forţa o întrevedere cu Papa loan, spunând că venise în Italia la insistenţele primului preşedinte american de religie catolică, John F. Kennedy. McCone îi spuse pontifului că Biserica „trebuia să oprească această alunecare

spre comunism. Este periculos şi inacceptabil să ne tocmim cu Kremlinul. Comunismul este Calul Troian, după cum indică şi alegerile naţionale italiene. Comuniştii au reuşit să demoleze multe dintre teoriile politice pe care partidele catolice le susţineau".

Vreme de zece minute pline, McCone vorbi în stilul său direct, fără întrerupere, în cele din urmă, în camera de audienţă a Palatului Apostolic se aşternu tăcerea. Pentru un minut, bătrânul Papă îl studie pe tânărul şi asceticul său vizitator. Apoi, vorbind liniştit, Papa îi explică lui McCone că Biserica pe care el o conducea avea o datorie urgentă: să pună capăt cruntei sărăcii şi negării dreptului omului, să termine cu locuinţele sărăcăcioase şi cu mahalalele, să pună capăt rasismului şi opresiunii politice. Şi că avea să discute cu oricine avea să-l ajute să facă asta, inclusiv cu sovieticii. Unica modalitate de a te opune provocării comunismului era să i te opui cu un argument documentat".

McCone, nemaiputându-şi stăpâni furia răbufni:

„N-am venit aici să facem dezbateri. Spuse apoi că CIA avea dovezi multiple că, în vreme ce Papa continuă deschiderea faţă de Moscova, comunismul îi persecută pe preoţii din Blocul Sovietic, Asia şi America de Sud: Papa loan realiză că acesta era un motiv în plus pentru a încerca să aibă o relaţie mai bună cu sovieticii. Înfrânt, McCone se reîntoarse la Washington convins că Papa loan „era mai aplecat către comunism decât oricare dintre predecesorii săi".

Moartea deloc surprinzătoare a Papei - suferise de un cancer galopant - fu întâmpinată cu uşurare de către McCone şi preşedintele Kennedy.

Când Montini de la Milano deveni Paul al Vl-lea la finalul anului 1963, Washington-ul se relaxa. Două zile după ungerea sa, Papa îl primi pe Kennedy în audienţă privată. Afară, McCone se plimba prin grădinile Vaticanului ca un proprietar revenit acasă după o absenţă îndelungată.

Lungul pontificat al lui Paul fu umbrit pe plan profesional de declinul sănătăţii sale şi pe plan internaţional, de Războiul din Vietnam. Ajunse la concluzia că hotărârea luată de preşedintele Lyndon în 1966 era greşită din punct de vedere moral şi că Sfântul Scaun ar fi trebuit să primească rolul de pacificator. La trei luni după ce Richard Nixon se instala în Biroul Oval, făcu un drum la Roma pentru a-l întâlni pe Papă. Preşedintele îi spuse acestuia că propusese sporirea implicării americane în Vietnam. Încă o dată, CIA ieşi din graţiile Vaticanului.

Toate astea Zvi Zamir le aflase de la katsa-ul său din Washington. Acum, în această dimineaţă strălucitoare şi însorită de 10 ianuarie 1973, în vreme ce el împreună cu doi colegi erau conduşi cu maşina către Vatican pentru a face verificările aranjamentelor de securitate în vederea vizitei lui Golda Meir, Zamir spera că Mossad-ul va înlocui CIA în flirtul de lungă durată dintre Vatican şi lumea spionajului.

În exteriorul Palatului Apostolic îi aştepta şeful securităţii de la Vatican, un bărbat înalt, cu faţa ciupită de vărsat, îmbrăcat într-un costum bleumarin, uniforma Vigili-lor - serviciul de securitate al Vaticanului. În câteva ore îi duse într-un tur al micului oraş-stat, verificând posibile ascunzători pentru potenţiali terorişti arabi înarmaţi, dornici s-o asasineze pe Golda Meir. Fără ca şeful securităţii de la Vatican să ştie, şi Zvi Zamir căuta locuri unde Mossad-ul ar fi putut să-şi plaseze tehnica de ascultare o dată ce ar fi stabilit o relaţie de colaborare cu Sfântul Scaun. Zamir zbură înapoi la Tel Aviv satisfăcut de felul în care oraşul-stat se prezenta din punct de vedere al securităţii. Mai mult chiar, el credea că se produsese o schimbare în bine a atitudinii Sfântului Scaun faţă de Israel.

Încă dinainte ca Zamir să aterizeze în Israel, *Septembrie Negru* pusese mâna pe detalii despre vizita Goldei Meir, mai mult ca sigur cu concursul vreunui preot pro-arab din Secretariatul de Stat. Pentru liderul grupării, Ali Hassan Salameh, deşi căutat de Mossad pentru punerea la cale a atrocităţilor de la Munchen, vizita Goldei Meir era o ocazie pe care nu o putea ignora. Începu să plănuiască un atac cu rachete asupra avionului acesteia, în momentul aterizării pe aeroportul Leonardo da Vinci din Roma.

Spera că nu o va ucide numai pe ea, dar şi pe miniştrii cheie din guvern care o vor însoţi şi pe veteranii Mossad ce aveau de asemenea să se afle la bord. La vremea când Israelul îşi va fi revenit în urma acestor lovituri, spera Salameh, el şi oamenii lui vor fi la adăpost în ascunzătoarea pentru care duceau tratative cu ruşii.

Din 1968, când generaţia născută după cel de-al doilea război mondial îşi începu propriul său război cu societatea, *Brigăzile Roşii* ale Italiei, *Facţiunea Armata Roşie* a Germaniei, *Armata de Eliberare populară a* Turciei, *ETA* bască şi *Organizaţia pentru Eliberarea Palestinei* - Kremlinul le recunoscuse acestora importanţa avută în procesul de distrugere a imperialismului şi a Israelului.

Teroriştii arabi atinseseră coarda sensibilă a KGB-ului: erau mult mai îndrăzneţi şi mai plini de succes decât majoritatea celorlalte grupări. Şi se

confruntau cu un duşman mult mai puternic, Mossad, un serviciu pe KCB-ul îl detesta şi îl admira în acelaşi timp pentru lipsa sa de scrupule. KGB-ul aranjă ca anumiţi activişti arabi să beneficieze de pregătire la Universitatea Patrice Lumumba, din Moscova. Aceştia nu au fost numai îndoctrinaţi politic, dar au fost instruiţi şi asupra ultimelor tehnici de asasinare şi de selectare teroristă a ţintelor, ale KGB-ului. La Patrice Lumumba, Salameh puse cap la cap ultimele retuşuri ale masacrului de la Munchen. După atacul criminal, membrii supravieţuitorii ai grupării cerură Rusiei găzduire. Dar sovieticii avură reţineri: valul de furie pe care atacul de la Munchen îl generase era aşa de puternic încât nici măcar Kremlinului nu i-ar fi convenit să se afle că îi adăposteşte pe criminali. Îi spuseră lui Salameh că cererea de azil pentru el şi oamenii săi era încă în dezbatere.

Cu toate acestea, ruşii nu au făcut nimic pentru a ajuta la prinderea grupării *Septembrie Negru* - şi în mod cert nu dădură la iveală faptul că gruparea avea un arsenal de dispozitive ruseşti ascunse în Iugoslavia. Cu aceste dispozitive urma să fie doborât avionul Goldei Meir.

Planul, ca toate cele create de Salameh, era îndrăzneţ şi simplu. Proiectilele aveau să fie încărcate pe un vas la Dubrovnik şi duse peste Marea Adriatică la Bari, pe coasta de Est a Italiei. De acolo, aveau să fie transportate cu maşina la Roma, cu puţin timp înainte de sosirea avionului Goldei Meir. Salameh nu uitase lecţiile pe care i le predase instructorul său KGB-ist de la Patrice Lumumba. Una dintre ele era: Distrage-i atenţia duşmanului tău. Salameh avea nevoie să deturneze atenţia Mossad-ului în afara Romei, în perioada premergătoare atacului.

Pe 28 decembrie 1972, o unitate a organizaţiei *Septembrie Negru* a atacat ambasada israeliană de la Bangkok. Drapelul OEP a fost arborat deasupra clădirii şi şase israelieni au fost luaţi ostatici. Curând, cinci sute de membri ai poliţiei şi armatei thailandeze au înconjurat clădirea.Teroriştii pretinseră ca Israelul să elibereze treizeci şi şase de deţinuţi OEP, altfel ostaticii aveau să fie ucişi.

În Tel Aviv, un scenariu familiar era în curs de desfăşurare. Cabinetul se întâlnea într-o şedinţă de urgenţă. Aveau loc obişnuitele discuţii despre rezistenţa sau cedarea în faţa acestei cereri. Se făcu apel la amintirea lui Entebbe. Puteau relua acest gen de operaţiune? Rămase la latitudinea lui Zvi Zamir să spună că nu. Drumul până la Bangkok ar fi necesitat suport logistic pe care un astfel de traseu ostil nu-l punea la dispoziţie. Şi, spre

deosebire de Aeroportul Entebbe, o ţintă izolată şi solitară, ambasada Israelului se afla în centrul unui Bangkok supraaglomerat. Guvernul thailandez excludea posibilitatea schimbului de focuri. Apoi, după scurte negocieri, teroriştii acceptară în mod neaşteptat oferta thailandeză prin care li se permitea să părăsească ţara nestingheriţi, în schimbul eliberării ostaticilor. Câteva ore mai târziu, unitatea *Septembrie Negru* se afla la bordul unui avion care îi duse la Cairo, unde se făcură nevăzuţi.

La Tel Aviv, uşurarea pe care o simţise Zamir la gândul că nici un evreu nu fusese ucis se transformă în suspiciune. Cei din unitatea *Septembrie Negru* erau foarte bine antrenaţi şi motivaţi financiar şi demonstraseră abilităţi în domeniul strategiei militare. Cunoşteau metodele prin care puteau să îngenuncheze orice guvern. Ambasada de la Bangkok era o ţintă perfectă care le-ar fi oferit multă publicitate şi posibilitatea de a-şi câştiga alţi adepţi. În mod sigur această ţintă nu fusese aleasă la întâmplare. Toate acţiunile grupului făceau parte din atacul lor susţinut la adresa democraţiei. În interiorul ambasadei, teroriştii urmaseră sfaturile guru-lui lor Che Guevara, prin care ura trebuie menţinută vie. Ostaticii neajutoraţi supuşi unor tirade antisemite - dar oare nu era aceasta o simplă tactică diversionistă ? Se plănuia cumva altundeva în lume o nouă operaţiune împotriva Israelului ? Unde şi când ? Zamir încă îşi mai punea aceste întrebări în timp ce zbura cu Golda Meir către conferinţa de la Paris. Acolo continuă să îşi caute răspunsuri la întrebările care îl măcinau.

La primele ore ale lui 14 ianuarie 1973, se sparse buba. Un sayan care lucra la o centrală telefonică din Roma interceptă două convorbiri dintr-un apartament de bloc unde mai locuiau din când în când terorişti OEP. Prima a fost către Bari, a doua către Ostia, portul de lângă Roma.

Convorbirile fuseseră făcute în arabă, o limbă pe care sayanul o vorbea. Cel care sunase spunea că era vremea ca „lumânările pentru petrecere să fie livrate".

Aceste cuvinte îl convinseră pe Zamir că era vorba despre un ordin codificat legat de un viitor atac terorist. „Lumânările pentru petrecere" se puteau referi la arme; cele care ar fi fost mai apropiate de ideea de lumânare erau bombele. Iar o bombă era modul perfect de a distruge avionul Goldei Meir.

S-o avertizeze ar fi fost inutil. Era o femeie lipsită de teamă. Dacă ar fi alertat Vaticanul, ar fi obţinut anularea vizitei: ultimul lucru pe care l-ar fi

dorit Sfântul Scaun ar fi fost să fie implicat într-un incident terorist, mai ales unul care ar fi dus la condamnarea prietenilor arabi.

Zamir îi sună pe Hessner şi Kauly, cei doi katsa care îl însoţiseră iniţial la Vatican, şi îl mută pe Kauly de la Milano la Roma. Apoi, Zamir, însoţit de mica echipă Mossad care călătorea cu Golda Meir, luă primul avion către Roma. Starea lor de spirit era reflectată de umorul negru al lui Zamir, care spuse că Roma putea deveni „cetatea eternă" şi pentru Golda Meir.

La Roma, Zamir îşi expuse temerile în faţa şefului DIGOS, echipa italiană anti-tero. Ofiţerii acesteia făcuseră o incursiune în apartamentul de bloc unde fuseseră făcute convorbirile către Bari şi Ostia. Într-una din incursiunile în aceste apartamente a fost găsit un manual de lansare a proiectilelor în limba rusă. Pe tot parcursul nopţii, echipele DIGOS, însoţite de câte un katsa al Mossad-ului făcură o serie de raiduri în alte apartamente cunoscute ca aparţinând OEP. Dar nu a mai fost găsit nimic care ar fi putut confirma temerile lui Zamir. Când se iviră zorile iar avionul Goldei Meir trebuia să sosească, el s-a decis să se concentreze pe interiorul şi împrejurările aeroportului.

Curând după răsăritul soarelui, Hessner descoperi o camionetă Fiat parcată într-o zonă aproape de pista de aterizare. Katsa ordonă şoferului să iasă afară din maşină. În replică, uşa din spate a vehiculului se deschise cu o rafală de mitralieră. Hessner nu păţi nimic dar doi terorişti aflaţi în maşină fură grav răniţi după ce se trase asupra lor. Hessner o luă la fugă după şofer şi îl prinse în timp ce acesta încerca să pună mâna pe o maşină condusă de Kauly. Cei doi katsa ai Mossad-ului îl capturară pe nefericitul terorist şi îl duseră rapid cu maşina la camionul unde Zamir îşi instalase postul mobil de comandă.

Şeful Mossad primise deja un mesaj radio care îl înştiinţa că Fiatul conţinea şase bombe. Dar mai trebuia să afle dacă mai erau şi alte bombe altundeva. Şoferul fu bătut cu sălbăticie până se decise să povestească şi despre al doilea set de bombe. Zamir îl suspecta că era unul dintre cei care oferise sprijin pentru masacrul de la Munchen. Conducând camionul cu viteză maximă, Zamir, Hessner şi Kauly, alături de acum inofensivul terorist, se îndreptară către nord.

Găsiră acolo o camionetă parcată pe o parte a drumului. Prin capotă ieşeau trei vârfuri greu de confundat, de proiectile. În zare, coborând din ce în ce mai iute, se profila în soare, umbra inconfundabilă a Boeing-ului 747 care o transporta pe Golda Meir. Fără să încetinească, Zamir folosi

camionul său pe post de berbece şi lovi camioneta pe o parte, reuşind să o răstoarne. Cei doi terorişti din interior fură aproape zdrobiţi iar proiectilele căzură peste ei.

Oprindu-se numai pentru a-l muta pe şoferul leşinat lângă camionetă pe şosea, Zamir conduse mai departe şi alertă echipele DIGOS că „avusese loc un accident interesant la care ar fi trebuit să arunce o ochire". Zamir se gândise o fracţiune de secundă să-i ucidă pe terorişti dar simţi că morţile lor ar fi putut fi un ghimpe în coasta Goldei Meir, la audienţa sa la Papă.

Meir avu senzaţia că toată greutatea lumii atârna pe umerii înguşti ai Papei, ameninţând să zdrobească mărunta sa statură. La finalul audienţei, ca replică la întrebarea ei, Papa promisese să viziteze Pământul Sfânt şi vorbi despre pontificatul său ca despre un pelerinaj. Când ea îl întrebă care erau şansele ca Israelul să stabilească legături formale cu Sfântul Scaun, el oftă, şi spuse că „deocamdată nu era încă timpul". Golda Meir îi dărui o carte despre Ţara Sfântă, legată în piele; el îi dărui o copie a *Humanae Vitae* cu dedicaţie - cartea în care Papa vorbea despre pontificatul său.

La plecarea din Vatican, Golda Meir îi spuse lui Zamir că Sfântul Scaun pare să se ghideze după reguli diferite de tot restul lumii.

Teroriştii organizaţiei *Septembrie Negru* - care luaseră parte şi la masacrarea atleţilor evrei de la Munchen - au fost duşi la spital şi, după ce îşi reveniră, li se permise să zboare în Libia. Dar în câteva luni aveau să fie cu toţii morţi - ucişi de kidon-ul Mossad.

Răsplata biblică "ochi pentru ochi" autorizată de Golda Meir fu întâmpinată de Papa Paul cu dezgust, pontificatul său avându-şi rădăcinile în puterea iertării. De asemenea, întări şi legăturile Vaticanului cu OEP, legături pe care le continuă şi Papa loan Paul al II-lea, după alegerea sa în 1978.

De atunci, Papa îi primi în audienţe prelungite pe Yasser Arafat şi pe primii săi colaboratori. În timpul acestor audienţe Papa loan Paul reiteră angajamentul său de căutare activă a unei patrii pentru palestinieni. OEP, acum cu sediul în Tunisia, avu un ofiţer permanent de legătură la Secretariatul de Stat, iar Sfântul Scaun avu propriul său trimis special pe lângă organizaţie, pe Părintele Idi Ayad.

Cu veşmântul târâit prin praful deşertului, cu pălăria monahală umbrindu-i faţa ciupită de vărsat, Ayad îi servea cu egal devotament pe pontif şi pe OEP, mergând până la a-şi lipi pe pereţii dormitorului săi

fotografii cu dedicaţie cu Papa şi cu Arafat. Ayad îl ajutase pe Arafat să întocmească în 1980 o scrisoare către Papă, care îl încântase: "Vă rog permiteţi-mi să visez. Vă întrevăd în drum spre Ierusalim, înconjurat de refugiaţi palestinieni care poartă crenguţe de măslin pe care vi le aruncă în cale."

Ayad sugerase că Arafat şi Suveranul Pontif ar fi trebuit să facă schimb de amabilităţi în zilele lor sfinte: Arafat să-i trimită Papei o felicitare de Crăciun, iar Papa să-i trimită lui Arafat toate cele bune de ziua naşterii profetului Mohamed. Neobositul preot puse la cale şi întrevederea dintre ministrul Afacerilor Externe al OEP şi Cardinalul Cassaroli, Secretarul de Stat al Sfântului Scaun. După aceasta, biroul afectat Orientului Mijlociu a fost lărgit, iar nunţii papali-ambasadorii Sfântului Scaun - au fost instruiţi să convingă guvernele pe lângă care erau acreditaţi să susţină aspiraţiile patriotice ale OEP. Toate aceste mişcări îngrijorau Israelul. Contactele sale oficiale erau încă limitate la vizite rare ale oficialilor guvernamentali cărora nu li se ofereau decât câteva momente în prezenţa Papei.

Această relaţie glacială îşi avea originea într-un incident bizar petrecut curând după crearea Statului Israel în 1948. Secretarul de Stat de atunci trimisese un emisar la procurorul general al Israelului, Haim Cohn, cerându-i Israelului să revină asupra judecăţii lui Cristos, şi, desigur, să modifice verdictul original. O dată acest lucru înfăptuit, Vaticanul avea să recunoască formal statul Israel. Cohn nu pierdu din vedere importanţa implicaţiilor diplomatice ale unui astfel de act. Dar îndeplinirea acestuia la modul cerut, i se păru "capricios dincolo de închipuire. Un asemenea proces ar fi lipsit de sens, şi oricum, avem alte treburi mai importante de rezolvat - cum ar fi să supravieţuim atacurilor criminale ale vecinilor noştri arabi. Să dezgropăm trecutul lui Cristos ar fi fost una dintre ultimele puncte pe lista mea de priorităţi".

După ce monseniorul fu brusc condus spre ieşire de către Cohn, Vaticanul numai că nu întoarse spatele Israelului.

De atunci, o singură licărire de speranţă se întrevăzuse, când predecesorul imediat al lui loan Paul, fragilul Albino Luciano, făcu o aluzie în timpul pontificatului său care a durat treizeci şi trei de zile, că ar lua în considerare reluarea legăturilor diplomatice cu Israelul. Moartea sa în urma unui atac de inimă, pusă pe seama înaltelor sale responsabilităţi, duse la alegerea lui Karol Wojtyla. Sub pontificatul său, uşa de bronz a Palatului Apostolic rămase închisă Israelului, pe măsură ce papalitatea se implica tot

mai mult în politica internaţiona-lă, încurajată fiind în această acţiune de către CIA.

În anul 1981, director al CIA era William Casey, un catolic devotat. El se numără printre primii oameni pe care Papa îi primi în audienţă privată după numirea sa în funcţie. Casey îngenunche în faţa carismaticului Papă polonez, şi sărută inelul Papal. Prin fiecare cuvînt şi gest reieşea că directorul CIA era un credincios umil, spre deosebire de predecesorii săi duri şi bombastici. Dar Casey le împărtăşea lor şi Papei, adânca teamă şi neîncredere în comunism.

Mai bine de o oră, cei doi discutară probleme plăcute lor. Încotro se îndrepta Ostpolitika ? Cum avea regimul polonez, parte componentă a Blocului Sovietic, să răspundă schimbărilor în direcţia pe care biserica trebuia să o ia acum ? Casey plecă din sala de audienţă convins de un lucru: loan Paul nu era omul care să se mulţumească cu vorbe. Asta îl şi făcea să fie atât de carismatic. Crezurile sale limpezi precum cristalul erau cel mai bun răspuns la vechea întrebare, pe care trebuie să şi-o fi pus Stalin cu privire la numărul de divizii pe care le avea un Papă. loan Paul, credea Casey, era un pontif care avea să demonstreze de unul singur că credinţa putea fi mai eficientă decât orice forţă.

Casey se întoarse la Washington să-l informeze pe preşedintele Reagan, care îi spuse să se întoarcă la Roma şi să-i spună Papei într-o întrevedere secretă aprobată de preşedinte, că, de-acum încolo, avea să fie perfect informat cu privire la toate aspectele politicii S.U.A.- militare, politice şi economice.

În fiecare vineri seară, şeful staţiei CIA de la Roma colporta la Palatul Apostolic ultimele secrete obţinute prin satelit şi ascultare electronică de agenţii CIA din teren. Nici un alt lider străin nu avea acces la materialele de spionaj pe care le primea Papa. Acestea îi permiteau celui mai politic dintre toţi suveranii pontifi moderni să îşi impună stilul său distinctiv şi autoritatea atât asupra Bisericii cât şi asupra lumii. Diplomaţia papală, însăşi inima înalt-centralizatei birocraţii a Vaticanului devenise mai mult ca oricând în cei 500 de ani de istorie activă, implicată în evenimentele internaţionale. Ca lider mondial, această implicare îl costă pe Papă aproape însăşi viaţa, în atentatul din Piaţa Sân Pietro, de la 13 mai 1981.

Doi ani mai târziu, pe 15 noiembrie 1983, într-o seară geroasă de iarnă la Roma, loan Paul avea să afle răspunsul la întrebarea care îl frământa: Cine ordonase asasinarea sa? Fiecare moment al acelei întâmplări fusese

bine păstrat în memoria sa, şi rămase tot atât de viu ca cicatricile pe care i le făcuseră gloanţele.

Erau aproape o sută de mii de oameni adunaţi în Piaţa San Pietro în după amiaza aceea de 13 mai 1981. Erau adunaţi într-un semicerc în jurul coloanelor Bernini - 284 de coloane şi 88 de stâlpi, susţinând 162 de statui de sfinţi. Un traseu împrejmuit indica drumul pe care papamobilul avea să-l parcurgă până la platforma de unde loan Paul avea să-şi facă adresarea sa săptămânală către credincioşi. Atmosfera era festivă şi unii spectatori discutau despre ce ar fi putut face Papa în apartamentele sale papale, în vreme ce ei aşteptau.

Ce trecea însă prin mintea unui negricios tânăr turc, Mehmet Ali Agca, nu va şti nimeni niciodată. Sosise în piaţă pe la mijlocul după-amiezii, şi îşi croise drum către aleea pe care avea să treacă papamobilul. Agca fusese mebru al unei grupări teroriste cu baza în Turcia şi care se intitulase Lupii Cenuşii. Dar îi părăsise pentru a trece ulterior prin bazele de antrenament din Orientul Mijlociu a altor grupări fundamentaliste islamice mult mai extremiste decât aceasta. Acum se afla la sfârşitul călătoriei sale. Agca se afla în Piaţa San Pietro nu ca să se roage, ci ca să-l ucidă pe Papă.

La patru după-amiaza, loan Paul se schimbă cu o robă proaspăt călcată, cu guler de mătase albă. La sugestia CIA, haina fusese cu măiestrie modificată astfel încât să permită purtarea unei veste antiglonţ pe dedesubt. În ultima sa vizită la Palatul Apostolic, Casey îl avertizase pe loan Paul că: "în aceste vremuri tulburi, nici măcar Papa nu era în siguranţă. I-am spus că nu aveam dovezi clare cum că ar fi fost în pericol. Dar loan Paul era o figură foarte controversată, iar un fanatic ar fi putut încerca să-l ucidă."

loan Paul refuză să poarte vesta. Însăşi ideea, îi spuse el secretarului său de limba engleză, Monseniorul John Magee, se opunea la tot ceea ce reprezenta papalitatea.

loan Paul coborî în curtea San Damaso din interiorul palatului la ora 16.50. Şeful Securităţii de la Vatican, Camillo Cibin notă ora coborârii papei pe orarul său minuţios pe care se baza ziua de lucru a suveranului pontif. În haina costumului gri petrol purtat de Cibin se afla un telefon mobil mic dar performant, în legătură directă cu sediul Poliţiei din Roma. Dar protecţia imediată a pontifului se afla în mâinile Vigililor îmbrăcaţi în albastru. Forţele de securitate mici dar bine antrenate ale Vaticanului erau privirea agilă din dosul gărzilor poziţionate în Piaţa San Pietro. În curte era

parcat papamobilul, sau *campagnola,* cu scaunul său tapiţat în piele albă, şi mânerul de care Papa se ţinea în timpul călătoriei sale prin piaţă. În jurul vehiculului erau adunaţi membri de vază ai staff-ului său. Magee avea să-şi amintească "forma de zile mari" în care se afla Papa.

La ora cinci fix, papamobilul ieşi din curte. Dinspre San Pietro se auziră uralele. Cum *campagnola* se apropia, Vigililor li se alăturară poliţiştii romani, care mergeau în faţa şi spatele vehiculului. Când papamobilul pătrunse în piaţă, sunetul mulţumii se transformă în vuiet. loan Paul zâmbea şi făcea cu mâna; faptul că în tinereţe fusese actor îi conferea o deosebită prezenţă scenică.

La viteza de două mile pe oră, cu Papa întorcându-se dintr-o parte în alta, vehicolul înainta către obeliscul egiptean din centrul pieţei. Exact la ora 17.15, *campagnola* îşi începu al doilea tur al pieţei sub privirea atentă a lui Cibin; şeful pazei mergea cu paşi mărunţi în urma papamobilului. Uralele mulţumii creşteau în intensitate. Impetuos, Papa făcu un gest care îl îngrijora de fiecare dată pe Cibin. Se întinse către mulţime şi luă în braţe un copil. O îmbrăţişa şi o sărută pe fetiţă, apoi o înapoie mamei sale care era în extaz. Acesta era unul din obiceiurile Papei. Teama lui Cibin era ca nu cumva copilul să scape din îmbrăţişarea papei şi să cadă, provocând vreun incident neplăcut. Dar loan Paul nu lua în seamă astfel de griji.

La 17.17, se mai întinse odată în mulţime să mângâie pe creştet altă fetiţă, îmbrăcată în costumul alb pentru comuniune. Apoi se îndreptă de şale şi se uită în jur, întrebându-se parcă pe cine ar mai trebui să salute. Acesta era modul său de a personaliza papalitatea chiar şi în mijlocul celor mai numeroase mulţimi.

În astfel de momente nici prin cap nu-i treceau pericolele pe care le avusese de înfruntat în mijlocul altor mulţimi. Cu numai trei luni în urmă - pe 16 februarie 1983, în Pakistan - o bombă a explodat pe stadionul municipal din Karachi, cu puţin timp înainte ca Papa să-şi înceapă plimbarea printre credincioşi. În ianuarie 1980, serviciul secret francez îi avertizase în legătură cu un complot comunist pus la cale pentru a-l ucide. Acestea erau numai câteva dintre ameninţările primite la Vatican cu privire la viaţa Papei. Toate fuseseră investigate la maximum. Magee avea să declare ulterior:" În realitate, noi nu puteam face altceva decât să stăm şi să aşteptăm. În afară de îmbrăcarea Părintelui Sfânt cu o vestă antiglonţ la fiecare apariţie în public, ceea ce el nu ar fi acceptat niciodată, nu aveam mare lucru de făcut".

La ora 17.18 răsună prima împuşcătură în Piaţa San Pietro.

Ioan Paul rămase drept, cu mâinile încă strânse pe balustradă.

Apoi începu să se clatine. Primul glonţ tras de Mehmet Ali Agca îi pătrunsese în stomac, provocând multiple răni în intenstinul subţire, partea inferioară a colonului, intestinul gros, şi în mezenteriu, ţesutul care leagă intestinul de peretele abdominal. Instinctiv, loan Paul duse mâna la rană, pentru a împiedica sângele să mai curgă. Faţa lui se umplu treptat de durere şi începu încet să se prăbuşească. Nu trecuseră decât câteva momente de când fusese împuşcat.

Cel de-al doilea glonţ al lui Agca îl nimeri pe suveranul pontif în braţul drept, care căzu inert pe lângă trup. Sângele roşu aprins ţâşni prin sutana sa albă. Un al treilea glonţ cu calibrul de 9 mm îl nimeri pe loan Paul mai sus în braţul drept.

Şoferul *campagnolei* se răsuci în scaun, cu gura căscată, prea uluit ca să mai vorbească. Cibin urla la el să se mişte. Unul dintre ajutoarele papale făcu un scut în jurul papei cu trupul său. Vehicolul începu să înainteze. Mulţimea însăşi începu să se clatine, ca lovită parcă de un vânt uriaş. O propoziţie şocantă începu să se audă peste tot. Pe diferite limbi, erau rostite incredibilele cuvinte:"Papa a fost împuşcat".

Cibin şi oamenii săi de la paza Vaticanului, precum şi poliţiştii oraşului Roma îşi fluturau pistoalele, dând ordine şi contraordine, căutându-l din ochi pe trăgător. Agca ţâşnise prin mulţime, alergând foarte rapid, cu pistolul în mâna dreaptă. Deodată, aruncă pistolul. În acelaşi moment i se tăiară picioarele. Un ofiţer de poliţie îl arestase. Într-o secundă, ambii bărbaţi erau îngropaţi sub un maldăr de alţi poliţişti, în ceva ce arăta a grămadă de rugby. Câţiva poliţişti îl loviră pe Agca cu pumnii şi cu picioarele înainte să-l târâie către o dubă a poliţiei.

Papamobilul continuă să înainteze cu o viteză agonizant de mică spre cea mai apropiată ambulanţă staţionată lângă Uşa de Bronz a Vaticanului. Dar ambulanţa nu era echipată cu instalaţie de oxigen, aşa că Papa fu mutat la o a doua ambulanţă alăturată. Momente vitale erau astfel pierdute.

Cu luminile strălucind şi cu sirenele urlând, ambulanţa goni către spitalul Gemelli din Roma, cel mai apropiat de Vatican, efectuând călătoria în timpul record de opt minute. Pe tot parcursul drumului, Papa nu a scos nici un sunet de disperare sau de regret, numai cuvinte de profundă rugăciune:"Marie, Maica mea ! Mărie, Maica mea!"

La spital, a fost dus rapid către blocul operator de la etajul nouă, care cuprindea o sală de tratamente, o sală de operaţii şi o zonă de recuperare. Aici, în centrul crizei, nu exista panică, nu se irosea nici o mişcare şi nici un cuvânt. Totul era numai urgenţă şi disciplină, perfect ţinute sub control. Aici o fi întrezărit pontiful rănit, primele raze de speranţă.

Sutana sa pătată de sânge, vesta şi lenjeria intimă au fost tăiate cu dexteritate, iar crucea pătată de sânge fu scoasă de pe masivul său lanţ de aur. Goliciunea îi fu acoperită cu prosoape chirurgicale. Mâini înmănuşate se întindeau, apucau şi transportau primele instrumente medicale necesare într-o luptă cu care echipa de chirurgi era atât de obişnuită.

Când îşi reveni după o operaţie de aproape şase ore, loan Paul crezu că fusese salvat de intervenţia miraculoasă a uneia dintre cele mai venerate apariţii din lumea catolică, Fecioara Fatima, a cărei zi de sărbătoare coincidea cu ziua atentatului.

Pe parcursul lungilor luni de convalescenţă, loan Paul deveni din ce în ce mai preocupat de persoana care ar fi putut ordona asasinarea sa. Încercă să citească orice urmă de probă pe care o primea de la poliţie şi de la diversele agenţii de spionaj precum CIA, BND-ul vest german, dar şi de la serviciile de securitate turce şi austriece. Era imposibil să le citeşti pe toate: cuprindeau milioane de cuvinte în rapoarte, declaraţii şi afirmaţii.

Nici unul dintre aceste documente nu răspundea concret la întrebarea pe care şi-o punea loan Paul: Cine a vrut să-l ucidă ? Nu deveni mai informat nici când începu procesul lui Agca, la Tribunalul din Roma, în ultima săptămână a lui iulie 1981. Audierile care au durat trei zile nu au aruncat nici o lumină asupra motivelor pe care le avusesese trăgătorul. Agca fu condamnat la închisoare pe viaţă: cu o comportare corespunzătoare, ar putea fi eliberat pentru bună purtare în 2009.

La doi ani de la condamnarea lui Agca, lui loan Paul îi fu în fine promis răspunsul la întrebarea care încă îi bântuia mintea. Acesta avea să vină de la un preot pe care îl considera cel mai demn de încredere dintre toţi. Se intitula *Nunţiu apostolic cu însărcinări speciale.* Aceste cuvinte nu dezvăluiau întru totul faptul că Arhiepiscopul Luigi Poggi era moştenitorul firesc al tuturor secretelor politicii papale, având responsabilitatea specială de a aduna informaţii secrete din lumea Europei comuniste. Cei de la Vatican îl numeau simplu "spionul Papei".

Vreme de mai multe luni, Poggi avusese contacte foarte secrete cu Mossad. Numai de curând, când aceste contacte erau deja suficient de avansate, îl informă el pe Papă ce făcea. Ioan Paul îi spuse să continue. Din acel moment avu întâlniri cu un ofiţer Mossad la Viena,

Paris, Varşovia şi Sofia. Atât preotul cât şi katsa vroiau să se lămurească exact care era oferta şi ce se aştepta. După fiecare contact amândoi se retrăgeau să-şi calculeze următoarea mişcare.

Cu câteva zile înainte, avusese loc o altă întâlnire, din nou la Viena, un oraş pe care atât Poggi cât şi ofiţerul îl preferau pentru contactele lor clandestine.

De la acea întâlnire Poggi se întoarse la Vatican în acea noapte geroasă de noiembrie a lui 1983. Aducea cu el răspunsul la întrebarea Papei: cine îi ordonase lui Agca să încerce să-l ucidă ?

CAPITOLUL 12

Binecuvântaţi fie spionii

Una dintre masivele porţi ale *Arch of the Bells* era deja închisă - preludiul ritualului nocturn al închiderii porţilor Vaticanului la miezul nopţii - când limuzina Fiat albastru închis trecu peste dalele de piatră, luminând cu farurile cele două gărzi înfofolite pentru a se feri de frig. În spatele lor se afla unul dintre Vigili. Una dintre gărzi făcu un pas înainte, cu braţul ridicat pe jumătate pentru a ordona oprirea autovehiculului. Maşina era aşteptată, iar figura de la volan era cea familiară a unui şofer de la Vatican. Dar după atentatul la viaţa Papei, nimeni nu mai risca.

Şoferul aşteptase o oră la aeroportul din Roma, pentru zborul de la Viena care avusese o oră întârziere din cauza condiţiilor meteo nefavorabile. Garda se trase un pas înapoi după ce salută pe pasagerul aflat pe bancheta din spate a maşinii. Nu i se răspunse la salut.

Maşina trecu pe lângă Biserica San Pietro, şi rulă peste piatra cubică din Curtea San Damaso pentru a se opri la intrarea principală a Palatului Apostolic. Şoferul sări din maşină pentru a-i deschide uşa pasagerului său. Arhiepiscopul Luigi Poggi coborî, îmbrăcat tot în negru, cu o eşarfă acoperindu-i gulerul alb. Din punct de vedere fizic, semăna cu Rafi Eitan: aceiaşi umeri şi bicepşi puternici, acelaşi mers legănat, şi ochi care puteau fi reci ca noaptea.

Ca de obicei, Poggi călătorea cu un mic geamantan de piele pentru lucrurile personale, şi o servietă cu cifru. Deseori glumea pe seama faptului că îşi petrecea mai mult timp moţăind prin fotoliile avioanelor decât dormind în patul din spaţiosul apartament pe care îl ocupa la Palatul Apostolic.

Câteva călătorii recente confirmaseră importanţa lucrurilor pe care le aflase Poggi la întâlnirea pe care o avusese la Viena, în vechiul Cartier evreiesc. Acolo, într-o clădire îngustă cu acoperiş abrupt, situată la câteva case de birourile vânătorului de nazişti Simon Wiesenthal, arhiepiscopul sorbea cuvintele unui personaj pe care conveniseră să-l numească simplu - Eli.

Poggi deja era obişnuit cu astfel de precauţii în afacerile sale cu Mossad-ul. Nimeni nu-şi lua măsuri de precauţie mai stricte decât agenţii acestuia. Singurul amănunt personal pe care îl cunoştea despre Eli era că acesta vorbea mai multe limbi străine, şi că răspunsese în final la întrebarea despre persoana care orchestrase atentatul la viaţa lui Ioan Paul.

În ceea ce-l privea, propria muncă a lui Luigi Poggi era atât de secretizată, încât Annuario Pontificio, registrul de la Vatican care conţinea numele şi fişele de post ale tuturor angajaţilor, nu conţinea nici un indiciu că vreme de peste douăzeci de ani, arhiepiscopul îşi dezvoltase propriile sale contacte secrete bine testate şi verificate, prin intermediul cărora avea acces la Kremlin, Washington precum şi în coridoarele puterii din Europa. El avea să fie primul care afla că liderul sovietic Yuri Andropov era pe moarte din pricina unei hepatite cronice, o boală a rinichilor. Poggi era cel care, în misiunea rusească de la Geneva, o clădire împărătească de secol XIX, bea cea mai fină vodka şi mânca atât de apreciatul caviar, în timp ce afla printre primii că Moscova era pregătită să-şi retragă armele nucleare care ţinteau Europa, dacă Washington-ul înceta jocul de-a şoarecele şi pisica în discuţiile despre dezarmare. Noutăţile au fost aduse la cunoştinţa şefului unităţii CIA la următoarea sa întâlnire săptămânală de vineri cu Papa. Vreme de mai bine de două decenii, Poggi adusese la cunoştinţa suveranilor pontifi informaţii care le permiseseră acestora să aprecieze mai bine ştirile provenite din alte surse. Arhiepiscopul avea această capacitate, rară printre diplomaţi, de a furniza o prezentare echilibrată a informaţiilor provenite dintr-o duzină de surse, în aproape tot atâtea limbi străine pe care le şi vorbea fluent.

La următoarea întâlnire cu Eli, Poggi vorbi pe tonul blând care deja îl caracteriza, privind atent, strângându-şi buzele înainte de a pune o nouă întrebare, neschimbându-şi deloc atitudinea calmă.

Dar în acea noapte rece, în care era fără îndoială obosit de călătoriile sale, îşi permise să calce greşit. Intrând în Palatul Apostolic, pe lângă Vigili şi gărzile de serviciu, Poggi luă liftul care îl ducea la apartamentele Papale.

Valetul Papei îl conduse pe Poggi în biroul lui loan Paul. Rafturile bibliotecii din cameră ofereau o idee asupra intereselor largi ale Papei. Alături de ediţii clasice în limba polonă legate în piele, şi alături de opere ale teologilor şi filozofilor, se aflau copii ale *Revistei Internaţionale de Apărare* şi cărţi cu titluri incintante, cum ar fi *Problema pregătirii militare,* şi *Balanţa militară şi atacul surpriză.* Acestea reflectau convingerea neclintită a suveranului pontif cum că principalul duşman cu care era confruntată lumea anului 1983 era comunismul sovietic.

Ioan Paul nu pierdea nici o ocazie de a spune personalului său că înainte de sosirea noului mileniu, ceva "decisiv" avea să zguduie lumea. La întrebările lor referitoare la aceste eveniment, acesta refuza să intre în amănunte, scuturând din cap şi insistând că trebuiau să se roage cu toţii ca Biserica să nu piardă şi mai mult teren în faţa comunismului sau a scepticismului religios care câştiga tot mai mulţi adepţi în S.U.A., Germania sau Olanda. El declara că viaţa îi fusese cruţată în Piaţa San Pietro, pentru a putea lupta în continuare.

Poggi ştia că această grijă, mai presus de oricare alta, îl afecta pe Ioan Paul atât mental cât şi fizic. După primele contacte, Poggi nu putu să nu remarce că, dincolo de ochii publicului, Ioan Paul devenise mult mai retras. Gloanţele lui Agca nu-i zdruncinaseră numai trupul, dar făcuseră cicatrici emoţionale care îl lăsaseră pe Papă introspectiv şi uneori solitar.

Stând cu ambele palme pe genunchi, o poziţie pe care Poggi o adopta întotdeauna când avea de comunicat veşti grave, arhiepiscopul începu să depene o poveste care îşi avea începuturile în primele săptămâni care urmaseră atacului lui Agca asupra lui Ioan Paul.

Când vestea întâmplărilor din Piaţa San Pietro, din după amiaza zilei de 13 mai 1981 ajunse la Tel Aviv, reacţia imediată a directorului general al Mossad, Yitzhak Hofi a fost aceea că atentatul era opera unui nebun. Deşi şocant, incidentul de la Roma nu avea implicaţii directe în grijile curente ale Mossad.

Arabii israelieni erau din ce în ce mai radicali, în vreme ce, în acelaşi timp, extremiştii evrei - conduşi de membri ai partidului Kahane Kach - deveneau din ce în ce mai violenţi. Fusese descoperit un complot exact la timp pentru a opri aruncarea în aer a celui mai sfânt templu musulman din Ierusalim, Moscheea lui Oman. Consecinţele unui astfel de eveniment erau mult prea cumplite pentru a fi chiar imaginate. Războiul din Liban continua, în ciuda nesfârşitelor contacte diplomatice mediate de S.U.A. între Damasc, Beirut şi Ierusalim. În interiorul cabinetului, primul ministru Begin conducea o facţiune dornică să lichideze odată pentru totdeauna afacerea OEP. Uciderea lui Yasser Arafat era încă unul din ordinele de bază de pe lista Mossad; chiar în luna în care avusese loc atacul la viaţa Papei, avuseseră loc două încercări nereuşite de asasinare a şefului OEP.

Deoarece toate serviciile secrete occidentale investigau atentatul la viaţa Papei influenţă decizia lui Hofi de a nu implica Mossad-ul în această chestiune. În orice caz, se aştepta ca în cele din urmă, să afle de la unul dintre acestea, care fuseseră premisele atentatului.

Încă mai aştepta acest răspuns când fu înlocuit de Nahum Admoni în septembrie 1982. Cu trecutul său polonez - părinţii lui erau emigranţii de clasă medie de lângă Gdansk - Admoni era mai mult decât uşor curios cu privire la Biserica Catolică. În timpul petrecut în S.U.A. şi Franţa ca agent sub acoperire, văzuse şi el cât de puternică putea fi influenţa bisericii. Roma pusese umărul la alegerea lui John F. Kennedy - un catolic - la Casa Albă, iar în Franţa, Biserica avea în continuare un rol important în politică.

O dată instalat în biroul său, Admoni ceru dosarul Mossad cu privire la atentatul la viaţa Papei. Conţinea mai degrabă ştiri scurte şi un raport de la un katsa staţionat la Roma, care nu ducea prea departe. În mod neobişnuit, cele şase servicii de securitate care îşi conduseseră propriile anchete - inclusiv intervievându-l pe Agca în celula sa de maximă securitate de la închisoarea romană Rebibbia - nu reşiseră să lucreze de comun acord. Admoni decise să-şi înceapă propria anchetă.

William Casey, pe atunci director al CIA, avea să declare mai târziu că cel mai probabil, motivul acestei decizii era că Mossad "mirosise că astfel ar fi putut să-şi croiască drum către Vatican. Admoni trebuie că se gândea să producă el vreo informaţie care să-i permită un târg cu Sfântul Scaun."

În urma încercării nereuşite a Goldei Meir de stabilire a unor relaţii diplomatice cu Vaticanul, Zvi Zamir îşi stabilise o prezenţă permanentă Mossad la Roma, care încerca să penetreze la Vatican. Lucrând într-o

clădire din apropierea Ambasadei Israelului, agentul katsa încercase şi nu reuşise să recruteze nici un preot informator. Tot ce putu afla erau bârfe auzite prin barurile şi restaurantele frecventate de personal de la Vatican. Nu reuşi decât să urmărească invidios vizitele de vineri seara pe care şeful CIA le făcea Papei; acestea fuseseră reluate îndată ce Ioan Paul îşi revenise în urma operaţiei.

În timpul acestei convalescenţe, Agostino Casaroli, - cardinal secretar de stat - condusese Vaticanul. Agentul katsa auzise că acest Casaroli îşi făcuse publice oarece sentimente sincere faţă de atentat: CIA ar fi trebuit să ştie despre Agca şi despre complot. Informă Tel Aviv-ul cu privire la părerile secretarului de stat.

În interiorul lumii spionajului american se contura ideea că Agca fusese coada de topor a unui complot inspirat de KGB pentru uciderea suveranului pontif. Într-un act cu ştampila "strict secret", şi intitulat "Încercarea lui Agca de a-l ucide pe Papă: Implicarea sovietică", se făcu uz de argumentul conform căruia Moscova începuse să se teamă de modul în care suveranul pontif ar fi putut aprinde flacăra naţionalismului polonez.

Deja în 1981, *Solidaritatea,* mişcarea muncitorească poloneză condusă de Lech Walesa îşi încorda "muşchii industriali", iar autorităţile erau din ce în ce mai presate de Moscova să pună capăt activităţilor Uniunii.

Papa îl constrânsese pe Walesa să nu facă nimic care ar fi putut duce la o intervenţie militarizată din partea Moscovei. Ioan Paul îi ceruse cardinalului polonez pe moarte, Stefan Wyszinski, să îi asigure pe liderii comunişti polonezi că suveranul pontif nu avea să permită *Solidarităţii* să sară calul. Când Uniunea programă o grevă generală, Cardinalul Wyszinski se prosternă în faţa lui Walesa la el în birou, îl apucă de pantalon pe muncitorul uluit şi îi spuse că avea de gând să moară aşa agăţat. Walesa anulă greva.

La Tel Aviv, analiştii Mossad concluzionară că suveranul pontif înţelegea perfect cât de important era ca Sovietele să fie mulţumite de Polonia, fără ca *Solidaritatea* să piardă din considerabilul teren pe care îl câştigase. Părea din ce în ce mai neverosimil ca Moscova să-l fi vrut pe Papă mort. Mai exista încă şi posibilitatea ca Moscova să fi contractat asasinatul cu unul dintre ajutoarele sale. În trecut, serviciul secret bulgar dusese la îndeplinire misiuni similare pentru KGB, atunci când implicarea acestuia din urmă trebuia să rămână secretă. Dar analiştii deciseră că de

această dată, era puţin probabil ca KGB să delege pe altcineva să ducă la capăt o misiune atât de importantă. Bulgarii n-ar fi condus niciodată asasinatul din propria lor voinţă.

Nahum Admoni începu să cerceteze implicarea prezentă a CIA în relaţia cu papalitatea. Între două vizite ale lui Casey la Papă, un rol important în relaţia dintre Vatican şi CIA îl avea cardinalul John Krol din Philadelphia, care pendula între Casa Albă şi Palatul Apostolic. Pentru Monseniorul John Magee, secretarul de limbă engleză al Papei, Krol era "prietenul super-special al Părintelui Sfânt. Ambii aveau trecuturi similare, cunoşteau aceleaşi cântece şi poveşti poloneze, şi puteau glumi la masa Papei în dialect local polonez. Noi, ceilalţi, stăteam acolo şi zâmbeam, fără să înţelegem o iotă."

Krol a fost cel care l-a însoţit pe Casey la prima sa audienţă cu Papa, după încheierea perioadei de convalescenţă. Ulterior, cardinalul fu cel care îl prezentă pe adjunctul lui Casey, Vernon Walters, suveranului pontif. De atunci, lista subiectelor de conversaţie dintre ofiţerul CIA şi Papă varia între terorismul în Orientul Mijlociu, politica internă a bisericii şi starea de sănătate a liderilor de la Kremlin. Pentru Richard Allen, un catolic, care era primul consilier naţional de securitate al preşedintelui Reagan, "Relaţia dintre CIA şi Papă a fost una dintre cele mai mari alianţe din toate timpurile. Reagan avea convingerea sa profundă că Papa avea să-l ajute să schimbe lumea".

Mai mult decât atât, au fost stabilite ţeluri comune. Preşedintele şi suveranul îşi proclamaseră opoziţia comună faţă de avorturi. Statele Unite blocaseră ajutoare de milioane de dolari pentru state care susţineau măsuri de programare familială. Printr-o "tăcere premeditată", papa susţinea politica militară a S.U.A., inclusiv dotarea NATO cu o nouă generaţie de rachete de croazieră. CIA asculta cu regularitate telefoanele episcopilor şi preoţilor din America Latină care pledau pentru liberalizarea teologiei şi se opuneau forţelor susţinute de S.U.A. în Nicaragua şi Salvador; transcrierile notelor telefonice făceau parte din informarea săptămânală pe care şeful unităţii CIA de la Roma o făcea Papei. Reagan îl autorizase personal pe colonelul Oliver North, care atunci lucra cu Consiliul Naţional de Securitate, să facă plăţi regulate şi substanţiale preoţilor din America Centrală şi de Sud, Africa şi Asia pe care Vaticanul îi considera "loiali". Banii erau folosiţi pentru a întreţine stilul lor de viaţă deseori opulent, şi pentru a promova opoziţia Sfântului Scaun faţă de contracepţie şi divorţ.

Una dintre îndatoririle secretarului personal al papei, Monseniorul Emery Kabongo, era să păstreze o listă la zi cu preoţii agreaţi. O altă sarcină era aceea de a îndosaria documentele provenite de la CIA şi de a lua notiţe la întâlnirile clandestine pe care aceştia le aveau cu Papa.

Kabongo îi întâlnise pentru prima dată pe spionii de la Washington pe 30 noiembrie 1981, la scurtă vreme după ce Ioan Paul se reîntorsese la lucru în urma atentatului. După ce Kabongo îl însoţise pe Papă la prima rugăciune din zi - ceasul de pe coridorul din afara capelei situate în Apartamentul Papal arăta ora 5.15 A.M. - cei doi se duseseră în birou pentru a-l primi pe directorul adjunct al CIA, Vernon Walters. Kabongo îşi reaminteşte:

"Mi-am ocupat locul obişnuit într-un colţ al camerei, cu caietul de notiţe pe genunchi. Nu era de faţă nici un traducător. Generalul Walters întrebă ce limbă trebuia să folosească. Sfinţia Sa spuse că i-ar conveni mai mult limba italiană. Walters începu prin a spune că adusese urări de bine din partea preşedintelui Reagan. Papa îi întoarse urările. Apoi trecură direct la afaceri. Walters aduse fotografii prin satelit, iar Sfinţia Sa fu fascinat să vadă cât de clare erau. Walters vorbi vreme de peste o oră despre punctul de vedere al CIA faţă de ultimele intenţii sovietice. Sfinţia Sa îi mulţumi. La finalul întrevederii, Walters scoase o grămadă de rozarii şi îl rugă pe Papă să i le binecuvânteze, explicând că erau ale unor rude şi prieteni, iar Sfinţia Sa le binecuvânta."

Intrigat de abilitatea Papei de a trece brusc de la probleme temporale la probleme spirituale, Admoni se folosi de prietenia sa personală cu Secretarul de Stat Alexander Haig - se întâlniseră pe când Admoni lucra la ambasada Israelului la Washington - pentru a obţine o copie a profilului psihologic făcut de CIA lui Ioan Paul.

Era portretul unui om a cărui fervoare religioasă era atât de intensă încât putea plânge în timpul unei rugăciuni, şi deseori era găsit pe podeaua de marmură a capelei sale private, cu faţa în jos, braţele întinse în cruce, nemişcat ca un mort. Putea petrece ore în şir în această poziţie. Cu toate acestea, furia sa putea fi devastatoare şi de temut; în astfel de situaţii tuna şi fulgera. Cunoştinţele sale geopolitice erau formidabile, şi putea fi tot atât de impasibil ca orice dictator. Lui Ioan Paul nu îi era teamă să înfrunte Curia, serviciul civil al Vaticanului, sau pe longevivul său secretar de stat, Agostino Casaroli. Profilul concluziona că Ioan Paul era "puternic politizat ca urmare a experienţelor sale poloneze şi că îi convenea statutul de jucător pe scena lumii."

Pentru Nahum Admoni un lucru era clar: legăturile strânse şi reciproc profitabile dintre CIA şi Papă au jucat un rol crucial în faptul ca Ioan Paul a ajuns să accepte ideea americanilor conform căreia atentatul la viaţa sa fusese organizat de Kremlin.

Şi totuşi, dacă acest punct de vedere ar fi putut fi demontat ? Cum ar fi reacţionat Papa ? Oare acest lucru i-ar fi zdruncinat încrederea în CIA ? L-ar fi făcut mai reticent faţă de toate serviciile secrete ? Oare i-ar fi permis Mossad-ului - dacă acesta ar fi putut demonstra că mâna criminală era alta - să treacă în sfârşit dincolo de Uşa de Bronz a Vaticanului şi, dacă nu ar fi reuşit să fie acceptat ca sfătuitor secret al papalităţii, cel puţin să i se acorde o audienţă pentru această informaţie, iar în schimb, să fie revizuită atitudinea Sfântului Scaun faţă de Israel ?

Şase luni mai târziu, răspunsul la prima întrebare a lui Admoni - dacă pusese altcineva la cale încercarea de asasinat - fu clarificat, spre satisfacţia acestuia.

Complotul fusese pregătit la Teheran, cu aprobarea deplină a Ayatollahului Ruholla Khomeini. Uciderea Papei trebuia să deschidă calea Jihadului - războiul sfânt, împotriva Vestului şi a ceea ce Khomeini considera că sunt valorile sale decadente susţinute de cea mai numeroasă Biserică Creştină.

Un raport pregătit pentru Admoni spunea: "Khomeini rămâne un exemplu clasic de fanatism religios. Şi-a arogat rolul de Dumnezeu- călăuză a poporului său. Pentru a hrăni acest mit, va trebui să-şi sporească acţiunile periculoase faţă de Israel, Occident şi întreaga lume."

Anticipând un eventual eşec al lui Agca, supraveghetorii săi iranieni se asiguraseră că Agca ar fi putut trece drept un fanatic solitar, lăsând să răsufle amănunte privind trecutul său. Mehmet Ali Agca se născuse în Yesiltepe, un sat izolat din estul Turciei, şi fusese crescut într-un leagăn al fundamentalismului islamic. La vârsta de nouăsprezece ani se alăturase Lupilor Cenuşii, un grup terorist pro-iranian responsabil pentru multe acte de violenţă într-o Turcie care aspira la democraţie. În februarie 1979, Agca îl ucisese pe redactorul unui ziar din Istanbul, renumit pentru vederile sale pro-occidentale. Arestat, Agca evada din închisoare cu ajutorul Lupilor Cenuşii. În ziua următoare ziarul primi o scrisoare înspăimântătoare privind vizita Papei în Turcia, şi trei zile mai târziu:

"Imperialiştii occidentali, speriaţi că Turcia şi naţiunile Islamice surori ar putea deveni nişte puteri politice, militare şi economice în Orientul Mijlociu, trimit în Turcia în acest moment delicat pe Conducătorul Cruciadelor, Ioan Paul, travestit în lider religios. Dacă această vizită nu va fi anulată, îl voi ucide în mod intenţionat pe Papa Conducător."

Admoni se convinse că scrisoarea fusese compusă la Teheran: stilul şi conţinutul erau mult peste nivelul talentelor scriitoriceşti ale semianalfabetului Agca. Căutarea discursurilor lui Khomeini pe calculatoarele Mossadului scoase la iveală faptul că acesta se mai referise la Ioan Paul cu expresiile " Conducător al Cruciadelor" şi "Papa Conducător".

Până la urmă, vizita suveranului pontif trecu fără nici

un incident. Numele şi poza lui Agca ajunseră în computerele multor servicii secrete, deşi nu şi pe cel al Mossad-ului. Otto Kormek, ofiţerul serviciului secret austriac însărcinat cu cercetările privind atentatul la viaţa Papei fu de părere că "nu era nevoie să fie informat şi Mossad-ul. Israelul ar fi fost ultimul loc unde s-ar fi dus Agca."

Investigaţiile Mossad au scos la iveală că, după evadarea sa din închisoare, Agca fu trimis în Iran, unde petrecu câteva luni în diferite lagăre de antrenament, pentru îndoctrinare. Din sursele pe care le avea în aceste lagăre, Mossad puse cap la cap câteva aspecte ale vieţii lui Agca în acel moment.

Se trezea înainte de răsăritul soarelui, cu ochii roşii înfundaţi în orbitele feţei sale prelungi, atent la ceilalţi recruţi. Primele raze de lumină lăsau să se vadă afişele agăţate pe pereţii colibei lor: fotografii cu Ayatollahul Khomeini şi slogane revoluţionare, menite să le aprindă imaginaţia. Cântecele ce se auzeau în difuzoarele colibei nu făceau decât să întărească această imagine.

Îmbrăcat în vestă şi pantaloni scurţi, Agca era un personaj neatrăgător; palmele şi picioarele sale mari erau neproporţionale faţă de trupul cu pieptul scobit, umeri osoşi şi membre slăbănoage. Primul lucru pe care îl făcea în fiecare dimineaţă, ca şi ceilalţi recruţi, era să-şi întindă covoraşul pentru rugăciune, şi să se prosterneze de trei ori, de fiecare dată atingând cu fruntea de pământ, murmurând numele lui Allah, Stăpân al Lumii, AtoateSemnificativul şi Milostivul, Suveranul Suprem al Judecăţii de Apoi. După aceasta începea să-şi recite lunga sa listă de animozităţi, pe care instructorul îl încurajase să o scrie. Lista se lungise şi îi includea pe imperialişti, NATO şi acele ţări arabe care refuzaseră să întrerupă comerţul

de petrol cu Occidentul. Se ruga în mod deosebit lui Allah să distrugă Statele Unite, cea mai puternică naţiune de pe glob, şi pe oamenii acesteia, rugându-se să fie privaţi de modul lor de viaţă, valorile şi obiceiurile lor, şi însăşi esenţa existenţei lor.

În cele din urmă rămâneau numai urile religioase. Ele erau cele mai virulente, îl consumau ca un cancer, îi rodeau creierul. Era convins că orice alte crezuri l-ar fi putut minimaliza pe cel căruia i se dedicase. Instructorii săi îl învăţaseră să reducă această ură la o imagine anume: un bărbat, îmbrăcat în alb, care locuia într-un palat imens, dincolo de munţi. De acolo, împărăţea ca un calif, emiţând decrete şi ordine cărora multe milioane de oameni li se supuneau. Acest bărbat îşi răspândea detestatul său mesaj în modul în care predecesorii săi o făcuseră în ultimele nouăsprezece secole. Cu pompă şi fast, bucurându-se de chiar mai multe titulaturi decât Allah, bărbatul era cunoscut sub numele de Slujitor al lui Dumnezeu, Patriarh al Occidentului, Vicar al lui Cristos pe Pământ, Episcop al Romei, Suveran al Statului Vatican, Suveran Pontif, Sfinţia Sa Papa Ioan Paul al ll-lea.

Lui Mehmet Ali Agca i se promise că, la momentul potrivit, i se va oferi şansa de a-l ucide pe Papă. Instructorii săi îi inoculau ideea că nu era o coincidenţă că Papa fusese ales exact în momentul în care iubitul lor Khomeini eliberase Iranul de sub regimul Şahului. "Infidelul Romei," după cum fusese Agca învăţat să-l numească, venise să distrugă revoluţia pe care Ayatollahul o proclamase în numele Coranului Sfânt.

Era un sâmbure de adevăr în această acuzaţie. Ioan Paul vorbea din ce în ce mai dur despre Islam şi pericolele pe care credea el că le conţine forma sa fundamentalistă. Aflat în vizită la fabrica Olivetti de la Ivrea, în Italia, loan Paul îi ului pe muncitori introducând în discursul său un pasaj improvizat:

"Ceea ce îi învaţă Coranul pe oameni este agresivitatea; noi îi învăţăm pacea. Desigur, natura umană distorsionează întotdeauna mesajul religios. Dar deşi oamenii pot fi abătuţi de la calea cea bună de vicii şi obiceiuri proaste, Creştinătatea aspiră la pace şi dragoste. Islamul este o religie care atacă. Dacă te apuci să pledezi pentru agresivitate în faţa întregii comunităţi, sfârşeşti prin a încuraja părţile negative ale oamenilor. Iar asta ştiţi la ce duce: astfel de oameni ne vor ataca."

În ianuarie 1981, Agca zbură în Libia. Iniţial, Mossad fu surprins de acest aspect al călătoriei sale, până când un informator din Tripoli descoperi că un fost ofiţer renegat al CIA, Frank Terpil se afla şi el acolo în acel moment. Terpil fu acuzat de o instanţă din Washington că a furnizat arme Libiei, că a conspirat pentru uciderea unuia dintre oponenţii lui Ghaddafi la Cairo, că recrutase foşti piloţi militari americani pentru a pilota avioane libiene şi a-i instrui pe membrii Beretelor Verzi pentru a conduce lagărele de antrenament pentru terorişti ale lui Ghaddafi. În Libia, instruia teroriştii cum să se sustragă detectării de către agenţiile de securitate occidentale. Terpil se mutase la Beirut - de unde dispăruse. Mossad-ul crezuse că, o dată devenit inutil, fusese ucis.

Mossad ştia că întâlnirea dintre Agca şi Terpil fusese aranjată de supraveghetorii lui Agca din Teheran şi lăsată să transpire către KGB după atentatul la viaţa lui Ioan Paul, permiţându-le ruşilor să pretindă că atacul fusese orchestrat de CIA. Ca şi Mossadul, KGB-ul avea un departament de arme psihologice foarte eficient. Poveştile despre CIA umpleau mii de rânduri şi reprezentau multe ore de transmisie. Pentru a tulbura apele şi mai tare, mulahii din Teheran aranjaseră ca, după plecarea din Libia în februarie 1981, Agca să plece la Sofia, în Bulgaria, pentru a se întâlni cu persoane care îi spuseră că erau membri ai serviciului secret naţional: nu a existat însă niciodată nici o probă care să ateste că erau într-adevăr. Furios din cauza încercărilor KGB-ului de a discredita Agenţia, CIA plusa pretinzând că bulgarii îl manevraseră pe Agca în numele Kremlinului.

Pentru Mossad, situaţia era perfectă pentru a ilustra sloganul: "Divide et impera !". Nu numai că Mossadul reuşea să discrediteze CIA în faţa Vaticanului, dar în final, promovând ideea că versiunea lor asupra complotului era cea corectă, Mossad găsise o cale de a ajunge la urechea Papei. De aici, avea să decurgă restul: ofiţerii săi puteau avea acces la formidabila reţea de colectare a informaţiilor pe care o avea Secretarul de Stat; agentul katsa ar fi putut lucra cu, şi după caz, exploata, călugăriţele şi preoţii; şi, dacă s-ar fi ivit ocazia, "gândacii electronici" ar fi putut fi implantaţi în toate acele unghere sfinte ale Vaticanului pe care le indicase Zvi Zamir.

Când Mossad puse cap la cap în Tel Aviv întreaga odisee a lui Mehmet Ali Agca, Nahum Admoni se apucă să dea răspunsul la unica întrebare de la care pornise totul. Din nou, răspunsul îl dădu calculatorul. Unul dintre "spionii supravieţuitori" ai lui Rafi Eitan, un catolic cu domiciliul la

Munchen, descrisese rolul extraordinar pe care Luigi Poggi îl jucase în existenţa papalităţii. Nahum Admoni trimise după Eli, şi îi spuse să-l contacteze pe Poggi.

Acum, într-o noapte tîrzie, la doi ani după ce Agca îl împuşcase pe Papă, arhiepiscopul îi explica pe larg lui Ioan Paul ceea ce îi spusese Eli.

O lună mai târziu, pe 23 decembrie 1983 la ora 4:30 A.M., cu aproape trei ore înainte ca luminile din pomul de Crăciun din Piaţa San Pietro să fie aprinse, Papa fu trezit de valetul său.

Dormitorul era surprinzător de mic, cu pereţii încă acoperiţi de tapetul pastel pe care fostul locatar îl alesese. Podeaua de lemn lustruită oglindă era parţial acoperită cu un covoraş cusut de călugăriţele poloneze. Pe peretele de deasupra patului, care le servise drept pat de moarte la patru dintre predecesorii lui loan Paul, se afla un crucifix. Pe alt perete se afla o frumoasă pictură a Maicii Preciste. Ambele erau cadouri din Polonia. În afară de valetul personal, cei care îl vedeau la această oră - de obicei unul dintre preoţii săi administrativi, care avea ştiri urgente - fură uşuraţi să constate că Ioan Paul îşi recăpătase ceva din vechea vigoare şi vitalitate.

Ca de obicei, Papa îşi începu ziua prin a îngenunchea pentru rugăciunea personală. După aceea se bărbieri şi făcu duş, şi se îmbrăcă în hainele pe care i le pregătise valetul: o sutană greoaie de lână albă drapată în jurul umerilor, cămaşă albă bisericească, şosete albe pînă la genunchi, pantofi maron şi bonetă albă. Era pregătit să meargă la închisoarea Rebibbia din Roma pentru a se întâlni cu Agca.

Întâlnirea fusese aranjată la cererea Papei, ca un "act de iertare". În realitate, Ioan Paul vroia să verifice dacă ceea ce spusese Mossad-ul era adevărat. A fost condus la închisoare de acelaşi şofer care se aflase la volanul papamobilului în Piaţa San Pietro când îl împuşcase Agca. Însoţit de o escortă a poliţiei din Roma, limuzina goni către nordul oraşului spre închisoare. Într-o maşină, în spate, se afla un mic grup de jurnalişti (inclusiv autorul cărţii de faţă). Fuseseră invitaţi să asiste la momentul istoric în care Papa şi asasinul său aveau să se afle faţă în faţă.

Două ore mai târziu, Ioan Paul fu primit în aripa de maximă securitate a închisorii Rebibbia. Merse singur pe coridor până la uşa deschisă a celulei T4, unde îl aştepta Agca. Reporterii aşteptară mai departe pe hol. Alături de ei se aflau gărzile închisorii, gata să se repeadă către celula lui Agca, în

cazul în care acesta ar fi făcut vreo mişcare ameninţătoare către vizitatorul său.

Când Papa întinse mâna, Agca intenţiona să dea noroc, apoi, ezitând, se aplecă şi sărută inelul papal. Apoi, luă mâna Papei şi şi-o atinse scurt de frunte.

"Lei e Mehmet Ali Agca ?" Papa rosti întrebarea încet. I se spusese că Agca învăţase italiana în închisoare.

"Si." Un mic zâmbet însoţi acest cuvânt, de parcă Agca se jena să îşi recunoască identitatea.

"Ah, lei abita qui ?" Ioan Paul aruncă o privire împrejur, cu adevărat interesat de locul în care prezumtivul său asasin avea să-şi petreacă tot restul vieţii.

"Si."

Ioan Paul se aşeză pe un scaun poziţionat chiar în cadrul uşii. Agca se aşeză pe pat, împreunându-şi şi desfăcându-şi palmele.

"Come si sente ?" Felul în care Papa îl întrebă pe Agca cum se simte era aproape patern.

"Bene, bene". Deodată Agca începu să vorbească precipitat, volubil, şuvoiul de cuvinte curgea pe un ton atât de scăzut încât numai Papa îl putea auzi. Faţa sa era aproape de cea a lui Agca, ascunzându-l parţial pe acesta vederii ziariştilor şi gărzilor.

Agca şoptea în urechea stângă a Papei. Papa dădu din cap aproape imperceptibil. Agca se opri, nesiguranţa citindu-i-se pe faţă. Ioan Paul făcu semn, printr-o scurtă mişcare a mâinii drepte, ca Agca să continue. Cei doi stăteau atât de aproape încât păreau să-şi atingă capetele. Buzele lui Agca se mişcau cu greu. Pe figura lui Ioan Paul se citea o expresie de durere. Îşi închise ochii, de parcă asta l-ar fi ajutat să se concentreze mai bine.

Deodată, Agca se opri la mijlocul propoziţiei. Ioan Paul nu îşi deschise ochii. Doar buzele i se mişcau; numai Agca putea să îi audă cuvintele.

Încă o dată, Agca începu să vorbească. După câteva minute, Papa mai făcu o mişcare scurtă cu mâna. Agca se opri din vorbit. Ioan Paul îşi puse mâna stângă pe frunte, de parcă ar fi vrut să-şi ascundă privirea de Agca.

Apoi, Ioan Paul îl strânse pe tânăr de braţul drept, de parcă ar fi vrut să-i mulţumească pentru ceea ce-i spusese. Discuţia dură douăzeci şi unu de minute, după care Papa se ridică încet în picioare. Întinse mâna, încurajându-l pe Agca să facă la fel. Cei doi se priviră în ochi. Papa puse capăt acestui moment aproape perfect teatral, băgă mâna în buzunarul de la

sutană şi scoase o cutiuţă cu însemnele papale. I-o dădu lui Agca. Uimit, Agca întoarse cutia pe toate părţile.

Papa aşteptă, cu cel mai blând zâmbet pe buze. Agca deschise cutia. Înăuntru se afla un rozariu lucrat în argint cu perle.

"Ti ringrazio" îi mulţumi Agca. "Ti ringrazio".

"Niente. Niente", îi răspunse Papa. Apoi se aplecă înainte şi vorbi iarăşi numai pentru urechile lui Agca.

Fără să mai scoată o vorbă, pontiful ieşi din celulă.

Mai târziu, un purtător de cuvânt al Vaticanului declară:" Ali Agca are informaţii până la un anumit nivel. La nivel mai înalt, nu ştie nimic. Dacă a fost o conspiraţie, a fost făcută de profesionişti, iar profesioniştii nu lasă urme. Nimeni nu va afla niciodată nimic."

Nu era pentru prima dată când Vaticanul făcea economie de adevăr. Agca confirmase ceea ce Mossad-ul îi spusese lui Luigi Poggi. Complotul pentru asasinarea Papei înflorise la Teheran. Această informaţie avea să modifice atitudinea lui Ioan Paul atât faţă de Islam cât şi faţă de Israel. Treptat, el le spuse colaboratorilor săi că adevăratul conflict mondial nu avea să aibă loc între Est şi Vest, între Statele Unite şi Rusia, ci între fundamentalismul islamic şi Creştinătate. În public, avu grijă să facă distincţia între Islam, credinţă şi fundamentalismul islamic.

În Israel, analiştii Mossad vedeau noua atitudine a suveranului pontif ca pe un prim semn că dovezile prezentate lui Poggi fuseseră acceptate. Dar deoarece nu fu făcută nici o mişcare imediată pentru a invita Mossad-ul să contribuie la înţelegerea papală asupra lumii, Papa se convinse de valoarea dialogului pe care Poggi îl avusese cu Eli. La Tel Aviv, Admoni îi spuse lui Eli să păstreze contactul cu Poggi. Aceştia continuară să se întâlnească în diferite oraşe europene, uneori la ambasada Israelului, alteori la câte o nunţiatură papală. Discuţiile lor vizau teme largi, dar aproape mereu concentrate pe două aspecte: situaţia din Orientul Mijlociu şi vizita Papei în Ţara Sfântă. Legate de acestea era efortul continuu al lui Ioan Paul de a găsi o casă pentru OEP.

Poggi lăsă clar să se înţeleagă ca Papa avea o simpatie şi o fascinaţie faţă de Yasser Arafat. Ioan Paul nu împărtăşea ideile unora ca Rafi Eitan, David Kimche sau Uri Saguy, conform cărora liderul OEP era, după cum

spunea Eitan "un criminal nemilos, şi un măcelar al femeilor şi copiilor noştri pe care l-aş ucide cu mâinile mele."

Pentru suveranul pontif, crescut în mijlocul eroicei rezistenţe poloneze faţă de nazişti, Arafat era un oprimat atrăgător, o figură carismatică în permanenţă capabilă să scape din variatele atentate puse la cale de Mossad pentru a-l ucide. Poggi îi repovesti lui Eli că Arafat îi povestise odată lui Ioan Paul cum îşi dobândise el un al şaselea

simţ - "şi într-o anumită măsură, un al şaptelea" - pe când se afla în pericol. "Un astfel de om merită să trăiască", îi spuse Poggi lui Eli.

Prin astfel de crâmpeie, Eli reuşi să obţină o imagine clară a gândirii Papei. Dar Ioan Paul punea mai mult preţ pe adevărul istoric conform căruia rădăcinile evreieşti ale Creştinătăţii nu trebuiau nicicând uitate, iar anti-semitismul, atât de acut în iubita sa Polonie, trebuia eradicat.

În mai 1984, Poggi îl invită pe Eli la Vatican. Cei doi discutară ore întregi în biroul arhiepiscopului din Palatul Apostolic. Nici până în ziua de azi nu se ştie ce au vorbit.

În Israel, era din nou scandal în comunitatea de spionaj. Cu o lună în urmă, pe 12 aprilie, patru terorişti OEP răpiseră un autobuz cu 35 de pasageri care se îndrepta în sud, către oraşul Ashqelon. Versiunea oficială a incidentului a fost că agenţii Shin Beth luaseră cu asalt autobuzul şi, în schimbul de focuri care a urmat, doi terorişti fuseseră ucişi iar cei doi care fuseseră răniţi muriseră în drum spre spital.

Articolele din ziare povesteau că aceştia au fost luaţi de lângă autobuz, vizibil foarte puţin răniţi. Ieşi la iveală că fuseseră atât de rău bătuţi în ambulanţă de către ofiţeri ai Shin Beth încât muriră amândoi. Mossad-ul, deşi nu fusese implicat direct, primi condamnarea internaţională pentru acest incident.

Din cauza acestei întâmplări, Poggi îi explică lui Eli că Papa nu putea stabili legături diplomatice cu Israelul. Până când o va face, sublinie Eli, nu se putea pune problema unei vizite a Papei în Ţara Sfântă.

Totuşi, ca un pas pe drumul pe care se angajaseră, cei doi căzură de acord că discuţia nu era încheiată.

Pe 13 aprilie 1986, Ioan Paul făcu ceva ce nici un suveran pontif nu mai făcuse. Intră în Sinagoga din Roma de pe Lungotevere dei Cenci, unde îl îmbrăţişa pe rabinul şef al oraşului. Ambii îmbrăcaţi în haine de gală, au mers în linişte către *teva,* platforma de unde se citeşte Tora.

Undeva în fundul templului stătea Eli, care jucase şi el rolul său în îndeplinirea acestui moment istoric. Cu toate acestea, nu fusese obţinut ceea ce dorise Israelul - recunoaşterea diplomatică papală.

Aceasta avea să vină abia în decembrie 1993, când, în ciuda obiecţiilor continue ale consevatorilor din secretariatul de stat, legăturile diplomatice fură stabilite.

La vremea aceea, Nahum Admoni nu mai era director Mossad. Succesorul său, Shabtai Shavit, continuă procesul delicat de apropiere a Mossad-ului de Vatican. Parte din această încercare era făcută pentru a-i arăta papei că atât Israelul cât şi OEP aveau în sfârşit un interes real în a ajunge la o înţelegere, şi admiteau că fundamentalismul islamic reprezenta o ameninţare. Papa Ioan Paul rămase cu cicatricile fizice ale acestui adevăr.

În acest timp, Mossad-ul se ocupa de un continent în al cărui viitor Vaticanul îşi punea mari speranţe - Africa. De acolo aştepta Sfântul Scaun să vadă răsărind într-o zi primul Papă de culoare al bisericii. Dar tot aici, Mossad-ul se dovedise deja a fi expert în arta ascunsă a aţâţării unui serviciu secret împotriva altuia, în scopul de a-şi asigura propria sa poziţie.

CAPITOLUL 13

Legături africane

Situat la câteva străzi depărtare de vechiul hotel Norfolk din Nairobi, Clubul Oasis devenise de mult locul preferatul oamenilor de afaceri din Kenya. Aici puteai bea toată noaptea în întuneric şi apoi merge în camerele din spate însoţit de una dintre fete, după ce-i vedeai carnetul de sănătate pentru a te asigura că nu are vreo boală venerică.

Din 1964, clubul avusese şi altfel de clienţi, chinezi în ţinută safari, ruşi cu faţa aspră, şi bărbaţi care puteau proveni din orice ţară a bazinului mediteranean. Aceştia nu veneau la club pentru berea rece sau, după cum suna reclama localului, pentru „cele mai fierbinţi fete din Africa". Bărbaţii lucrau pentru serviciile secrete care se luptau să câştige teren în centrul Africii, unde cândva numai MI6-ul britanic acţionase în secret. Erau reprezentanţii Serviciului Secret Chinez (CSIS), KGB-ului sovietic şi ai Mossad-ului.

Se zvonea că în jur de zece agenţi katsa erau răspândiţi de-a lungul ecuatorului, activând pentru Dar es Salaam, din Oceanul Indian până la Freetown şi Atlantic. Deţinând un număr impresionant de paşapoarte false,

aceşti agenţi tineri şi extrem de bine pregătiţi, în afara cunoştinţelor pe care le aveau, învăţaseră noţiuni de bază din medicină şi chirurgie, ceea ce le permitea să supravieţuiască în junglă, tărâmul leilor şi triburilor ostile.

Aventura africană a Mossad-ului a început la puţin timp după ce Castro a venit la putere în Cuba în 1959 şi a început să-şi exporte revoluţia. Avu primul succes când locţiitorul său, John Okello, un autodidact, după ce fu găsit în junglă de un recrutor al lui Castro urmă un scurt curs despre luptele de gherilă la Havana, şi trimis apoi să cuce-

rească insula Zanzibar de pe coasta Africii de Est. Dimensiunile sale - avea 136 kg - îi speriară până la îngenunchere pe membrii cei mărunţi ai poliţiei. Armata jerpelită a lui Okello îşi impuse autoritatea brutală asupra unei populaţii ale cărei singure arme erau uneltele primitive cu care recoltau mirodeniile care făcuseră Zanzibar-ul cunoscut în toată lumea. Insula deveni baza de unde Castro pătrundea în inima Africii. În portul Dar es Salaam trăia şi populaţie de etnie chineză care anunţă guvernul de la Beijing ce se întâmpla. Dându-şi seama că revoluţia care se pune la cale putea oferi Chinei o mai mare influenţă asupra continentului, CSIS hotărî să se infiltreze în zonă şi să-i ajute cât mai mult pe revoluţionari.

Între timp, Castro puse la cale o operaţiune de proporţii pentru a cubaniza mişcarea de eliberare a negrilor care avea să izbucnească. Ţinta era portul Casablanca de pe coasta vestică a Africii. Aici ajungeau nave cubaneze cu arme care, pe ruta de întoarcere la Havana erau încărcate cu luptători de gherilă strânşi din toată Africa centrală. În curând CSIS ajută la selectarea lor.

Gândul că mii de revoluţionari pregătiţi şi bine înarmaţi se aflau la numai câteva ore de Israel, îi alarma pe politicienii şi serviciile secrete israeliene. Însă a provoca această armată de gherilă care nu-i ameninţase în nici un fel, ar fi dus la confruntări pe care Israelul nu le dorea. Deja implicaţi în lupta împotriva teroriştilor arabi, o confruntare directă cu revoluţionarii negri era de evitat. Meir Amit le dădu ordin agenţilor katsa din Africa să stea cu ochii pe ei, fără să se implice activ.

Intrarea KGB-ului în scenă schimbă însă toate acestea. Ruşii veniseră cu o ofertă pe care viitorii revoluţionari nu o puteau refuza: ocazia de a fi antrenaţi la Universitatea Patrice Lumumba din Moscova. Acolo aveau să înveţe, direct de la cei mai buni instructori KGB, tactici de gherilă dar şi cum să le folosească sub pretextul întrajutorării celor sărăciţi, slabi şi neînsemnaţi din statele democratice. Pentru a-şi vinde mai bine ideea,

KGB-ul aduse câţiva dintre cei mai de succes absolvenţi de la Patrice Lumumba: terorişti arabi.

Meir Amit le trimise agenţilor katsa, ca întăriri, agenţi kidon. Prin noile sale ordine cerea acestora să împiedice cu orice chip legăturile dintre ruşi şi africani, precum şi dintre KGB şi CSIS; să omoare activişti arabi de câte ori aveau ocazia; şi să stabilească legături cu revoluţionari

africani negri, promiţându-le că Israelul le va urmări paşii către progres dincolo de tacticele de gherilă, ajutându-le organizaţiile să obţină recunoaştere politică. Israelul nu cerea în schimb decât garanţia că nu va fi afectat de aceste mişcări.

Clubul Oasis începuse să participe la lupta pentru inimile şi gândurile revoluţionarilor arabi. Noaptea aveau loc aici discuţii interminabile despre cum, fără publicitate, terorismul era o armă cu gloanţe oarbe, şi despre nevoia de a nu pierde niciodată din ochi scopul suprem: libertate şi independenţă. În atmosfera încărcată a clubului se puneau la cale planuri, se încheiau afaceri, erau identificate ţinte pentru execuţie sau distrugere. Unele victime urmau să fie prinse în ambuscade pe vreun drum lăturalnic, altele ucise în somn. Astăzi avea să fie un agent KGB, mâine un spion CSIS. Fiecare parte dădea vina pe cealaltă pentru ceva ce făcuse de fapt Mossad-ul.

În Oasis, nopţile urmau să se desfăşoare în continuare la fel, cu noi planuri puse la punct în jurul meselor de bambus, în timp ce ploaia se rostogolea pe dealuri şi bătea acoperişul de tinichea.

Meir Amit îşi informă agenţii despre tot ce aflase în legătură cu CSIS. Serviciul avea o tradiţie în spionaj veche de mai bine de 2.500 de ani. Timp de secole, acesta îl ajutase pe împărat să-şi spioneze supuşii. Însă, o dată cu venirea la putere a lui Mao şi mai apoi a lui Den Xiaoping, strângerea de informaţii, precum şi multe probleme de ordin naţional, căpătară o nouă direcţie. CSIS începu să se extindă în Statele Unite, Europa, Orientul Mijlociu şi în cele din urmă şi în Africa.

Aceste reţele nu erau folosite doar pentru a spiona: reprezentau rute importante în traficul cu droguri şi spălarea de bani. Cu aproape jumătate din producţia de opium cultivată la porţile Republicii Populare, în Triunghiul de aur - Thailanda, Laos şi Myanmar - CSIS lucra mână în mână cu grupări ale Triadei [1], pentru a introduce ilegal droguri în vest. Deoarece Hong Kong-ul era recunoscut drept unul dintre cele mai mari centre de

spălare a banilor, CSIS avea acoperirea perfectă pentru ascunderea profiturilor Chinei de pe urma traficului cu droguri. Astfel fuseseră finanţate operaţiunile din Africa. Aceşti bani fuseseră din 1964 exclusiv sub controlul directorului general al CSIS, Qiao Shi. Un tip înalt, căruia îi plăcea coniacul franţuzesc şi trabucurile cubaneze, avea în subordinea sa sute de spioni şi un buget pentru mită şi şantaj care nu se putea compara decât cu cel al KCB-ului. Lagărele de muncă din centrul Chinei erau pline de cei care îndrăzniseră să-l înfrunte pe Qiao. Profilul psihologic alcătuit de Mossad descria un om a cărui întreagă carieră fusese construită pe mişcări ingenioase secrete.

Activităţile CSIS în Africa erau sub comanda locală a colonelului Kao Ling [2], figura legendară a serviciului, care îşi câştigase reputaţia în Nepal şi India prin tacticile sale subversive. Avându-şi cartierul general în Zanzibar, Kao Ling ducea o viaţă îmbelşugată şi avea o mulţime de femei nubile ca amante. Se deplasa prin Africa centrală ca un animal de pradă şi dispărea din când în când cu săptămânile. De fiecare dată când venea la Nairobi, în Oasis aveau loc adevărate orgii. Fumul dulce al beţişoarelor parfumate se şimţea peste tot în club. Se serveau delicatese aduse direct din China. Prostituatele africane erau îmbrăcate în *cheongsams;* artificiile de interior şi servantele erau aduse din Hong Kong.

Luptătorii de gherilă care se întorceau din Cuba erau sărbătoriţi aici înainte să dispară în jungla africană pentru a relua lupta. Unul dintre ei obişnuia să învioreze petrecerile bând un pahar cu sânge omenesc pe care îl storcea din corpurile inamicilor pe care îi executa.

Între timp, Kao Ling îşi extindea operaţiunile nu numai de-a lungul Africii, dar şi spre nord, în Etiopia, Yemenul de Sud şi Egipt. Le dădea teroriştilor sume substanţiale de bani pentru a lansa atacuri asupra Israelului. Pentru CSIS, Israelul era un pion în mâinile Washingtonului şi o ţintă firească pentru ceea ce Kao Ling numea „luptătorii mei pentru libertate".

Meir Amit hotărî că Mossad-ul trebuia să înfrunte direct CSIS-ul. Pentru început strică planurile chinezilor de a înlătura regimul pro-vest Hastings Banda din Malawi. Apoi informă autorităţile keniene despre amploarea reţelei chineze de pe teritoriul ţării. Mai târziu, guvernul de la Nairobi îşi arătă mulţumirea dând drept de survol forţelor aeriene israeliene pentru a-şi putea duce la îndeplinire misiunea din Entebbe. Clubul Oasis fu închis, iar patronii chinezi trimişi acasă, deşi susţineau sus şi tare că nu erau

decât oameni de afaceri. Avuseseră noroc, câţiva membri CSIS aveau să rămână pentru totdeauna în Africa, omorâţi de agenţi katsa şi lăsaţi în savane drept hrană pentru lei şi leoparzi.

Cu cât chinezii încercau să-şi ia revanşa în alte ţări africane, cu atât Mossad-ul devenea mai nemilos. Agenţii kidon îi urmăreau şi îi omorau pe agenţii CSIS oriunde aceştia îşi începeau o afacere. În Ghana, un agent CSIS a fost împuşcat când ieşea cu prietena de la discotecă. Un altul muri în Mali într-o maşină capcană; în Zanzibar, încă perla coroanei CSIS, un apartament în care locuiau angajaţi CSIS a fost ars din temelii. În timpul unei vizite în teren, Kao Ling abia scăpă cu viaţă când, instinctiv, îşi schimbă maşina în Brazzaville, Congo. Celălalt vehicul explodă câteva minute mai târziu. În Zambia, un agent CSIS a fost legat de un copac şi lăsat pradă leilor.

Când Kwame Nkrumah, conducătorul pro-chinez din Ghana făcu o vizită oficială la Beijing, Mossad-ul puse la cale revolta care duse la înlăturarea de la putere a lui Nkrumah, precum şi distrugerea infrastructurii CSIS existente în ţară.

Timp de trei ani, Mossad-ul purtă un război criminal de uzură împotriva CSIS, pe întreg teritoriul Africii. Şi unii şi ceilalţi erau nemiloşi. Când un agent katsa fu prins de o echipă de şoc CSIS, aceştia îl aruncară la crocodili, îl filmară în ultimele momente de viaţă în apă şi trimiseră caseta şefului unităţii Mossad locale. Acesta se va răzbuna trimiţând personal o rachetă direct în clădirea de unde acţiona CSIS. Trei chinezi fură ucişi.

În cele din urmă, printr-un intermediar - preşedintele Mobutu al Zairului - CSIS anunţă Mossad-ul că nu mai vroia să continue; mai degrabă aveau un interes comun în eradicarea influenţei ruseşti pe continent. Propunerea se potrivea de minune cu politica Mossad-ului faţă de marile puteri, cuprinsă în expresia lui Meir Amit: „Dezbinându-i vom ajuta Israelul să supravieţuiască".

În timp ce CSIS şi Mossad-ul se aflau în conflict, KGB-ul făcuse progrese în preluarea planurilor lui Castro de a cubaniza Africa. Directorii KGB şi biroul politic se întâlniseră la Kremlin şi căzuseră de acord ca Rusia să susţină întreaga economie cubaneză. Condiţiile erau destul de atrăgătoare pentru a asigura o naţiune de 7 milioane de oameni să intre în mâneca Uniunii Sovietice. În schimb, Castro acceptă comunismul rusesc în detrimentul celui chinezesc, ca fiind cel mai potrivit pentru Africa. De

asemenea, se învoi să primească 5.000 de consilieri care aveau să antreneze serviciul cubanez de securitate, DCI, cum să opereze „corect" în Africa.

Cubanezii începură deci să coopereze cu KGB-ul pe tot teritoriul Africii negre. În şase luni, fiecare act terorist din Africa era controlat de ruşi. Din bazele din Orientul Mijlociu pe care le înfiinţase pentru pregătirea teroriştilor, KGB-ul îi ducea pe cei mai buni în Africa, pentru a lupta împotriva regimului de apartheid din Africa de Sud. În curând, teroriştii din Europa, America Latină şi Aşia îşi aduceau şi ei contribuţia în Angola, Mozambic şi alte ţări vecine cu Africa de Sud.

După cum spunea Meir Amit, „Atmosfera începea să se încingă de-a binelea la sud de ecuator". Îşi dădu seama că era o chestiune de timp până când aceşti mercenari căliţi în luptă aveau să-şi îndrepte privirile spre Israel. Oferta primită de la CSIS de a lupta împreună împotriva unui inamic comun - KGB-ul şi teroriştii săi - a fost primită cu bucurie de directorul Mossad. Chinezii începură să le dea informaţii despre mişcările arabilor în interiorul şi exteriorul Africii. Câţiva dintre aceştia fură ucişi prin metodele obişnuite ale Mossad-ului, cu maşini capcană sau explozibil amplasat în camere de hotel. Într-una din daţi, Mossad-ul puse o bombă în scaunul de toaletă al unui mercenar cazat la un hotel din Khartoum şi care era deranjat la stomac. Partea inferioară a corpului îi explodă în bucăţi când trase apa.

Mossad-ul îşi ţinu partea de învoială, anunţând CSIS că Moscova plănuia să ofere un ajutor financiar substanţial uneia dintre cele mai sărace ţări din lume, Somalia. Beijing-ul dublă numaidecât oferta. Apoi, Mossad-ul dădu o mână de ajutor Chinei în Sudan, unde Moscova făcuse o portiţă prin guvernul militar al preşedintelui Nimeri. Însă când directorul refuză să devină complet dependent de ruşi, KGB-ul planifică o lovitură de stat. Mossad-ul anunţă CSIS-ul care îl informă pe Nimeri. Acesta îi expulza pe toţi diplomaţii ruşi şi suspendă proiectele sovietice de ajutorare.

După ce învrăjbi cele două puteri comuniste, timp în care, după cum avea să spună Meir Amit mai târziu, „ne-am infiltrat în structura africană", Mossad-ul îşi îndreptă atenţia asupra singurului serviciu secret african pe care începuse să-l considere prieten: Biroul Securităţii de Stat, BOSS, cel mai temut braţ al aparatului de securitate al Africii de Sud. BOSS se asemăna cu Mossad-ul prin tehnicile de şantaj, răpire, falsificare, interogare a prizonierilor, psihologia războiului şi asasinat. La fel ca Mossad-ul, BOSS avea mână liberă în tratativele cu oponenţii.Cele două servicii deveniră în scurt timp partenere. De cele mai multe ori în tandem, acestea acţionau în

Africa, animate de o „înţelegere" secretă între primul ministru al Israelului, Golda Meir şi regimul de la Pretoria.

Primul rezultat a fost transportul de uraniu mineral către Dimona. Transporturile erau făcute prin curse comerciale El Al, de la Johannesburg la Tel Aviv, fiind trecute în înscrisurile oficiale ca utilaje agricole. Oamenii de ştiinţă sud-africani au vizitat Dimona, fiind singurii străini care cunoşteau adevărata destinaţie a clădirii. Când africanii testară un prototip de armă nucleară pe o insulă pustie din Oceanul Indian, specialiştii israelieni au fost prezenţi pentru a observa explozia. În 1972, Ezer Weizman, pe atunci înalt oficial în Ministerul Apărării israeliene, se întâlni cu primul ministru P.W. Botha la Pretoria, pentru a se pune de acord asupra unei noi „înţelegeri". Dacă una dintre ţări era atacată şi necesita aşistenţă militară, cealaltă trebuia să-i vină în ajutor. Israelul furniza armatei sud-africane cantităţi substanţiale de arme fabricate de americani, primind în schimb permisiunea de a-şi testa primele arme nucleare produse la Dimona în insula din Oceanul Indian.

Până la acea dată, Mossad-ul strânsese legăturile şi cu BOSS. Cum nu reuşiseră deloc să schimbe metodele brutale de interogare ale agenţilor serviciului african, instructorii Mossad le împărtăşiră acestora câteva metode care funcţionau în Liban şi nu numai: privarea de somn; să oblige un suspect să stea lipit de un perete pentru lungi perioade de timp; strângerea testiculelor; câteva tipuri de tortură mentală care varia de la ameninţări până la execuţii false.

Agenţii katsa activară alături de unităţi BOSS în operaţiuni de sabotaj în ţările africane învecinate. Kidonii le arătară sud-africanilor cum să ucidă fără a lăsa urme. Când Mossad-ul se oferi să-i localizeze pe liderii Congresului Naţional African (CNA) - care trăiau în exil în Marea Britanie şi Europa - pentru ca BOSS să-i omoare, serviciul acceptă imediat oferta. În cele din urmă, guvernul de la Pretoria respinse propunerea, de teamă să nu piardă susţinerea pe care o avea printre politicienii conservatori duri din Londra.

Ambele servicii secrete - Mossad şi BOSS - aveau aceeaşi idee obsesivă că Africa se îndrepta înspre stânga, spre o revoluţie care avea în cele din urmă să înghită ambele ţări. Pentru a preveni acest lucru, orice metodă era permisă. Alimentându-şi reciproc temerile, nici unul dintre servicii nu era îndurător, ambele împărtăşind un concept care se autoalimenta, conform căruia numai ei ştiau cum să-i vină de hac

inamicului. Împreună, BOSS şi Mossad deveniseră cele mai temute servicii secrete străine din Africa [3].

Această alianţă nu era bine văzută la Washington. CIA se temea că îi va afecta propriile eforturi de a ţine în frâu continentul negru. La începuturile anilor '60, o dată cu colonizarea Africii, Agenţia deveni brusc interesată de continent - o creştere fără precedent a activităţilor clandestine. Se formă un departament african, şi până în 1963, unităţi CIA fuseseră amplasate în fiecare ţară africană.

Unul dintre primii care au activat în Africa a fost Bill Buckley, răpit mai târziu şi ucis de terorişti Hezbollah la Beirut. Buckley avea să-şi amintească, cu puţin timp înainte de capturarea sa, că „Erau vremuri agitate în Africa, atunci când toată lumea se lupta pentru ciolan. Noi sosisem cam târziu la petrecere, iar Mossad-ul ne privea ca şi cum eram picaţi din cer".

La Washington, Departamentul de Stat făcu eforturi discrete dar hotărâte pentru a reduce influenţa israeliană în Africa. Lăsă să se afle detalii despre cum câteva sute de evrei din Africa de Sud se duseseră în nord pentru a ajuta Israelul în Războiul Suezului. Douăzeci de ţări africane încetară relaţiile diplomatice cu Ierusalimul. Printre acestea se număra şi Nigeria. Ruptura ar fi putut da o lovitură puternică Israelului: Nigeria furniza peste 60% din rezervele de petrol ale ţării, primind în schimb armele pe care S.U.A. le furnizase cândva Israelului. În ciuda embargoului diplomatic, primul ministru Yitzhak Shamir fu de acord să furnizeze în continuare arme Nigeriei, în schimbul petrolului. Pentru Buckley era un prim exemplu al acestei politici realiste. Un altul a fost felul în care Mossad-ul hotărî să îl susţină pe vechiul său partener, BOSS. În 1982, în timpul invaziei israeliene în Liban, Mossad-ul găsi o mulţime de documente care dezvăluiau legături strânse între OEP şi CNA, inamicul numărul unu al BOSS. Materialele incriminatorii fură înmânate serviciului în cauză, care putu astfel să aresteze şi să tortureze sute de membri CNA.

Anii '80 însemnaseră numai reuşite pentru Mossad în aventura sa africană. Pe lângă învrăjbirea chinezilor şi a ruşilor, pusese beţe în roate CIA, MI6 şi altor servicii secrete care acţionau pe continent. Dacă unul dintre acestea îi ameninţa poziţia, Mossad-ul îi făcea publice acţiunile. În Kenya un agent MI6 muri într-o explozie, în Zair, o reţea franceză a fost distrusă. În Tanzania, o operaţiune secretă nemţească a fost abandonată după ce a fost descoperită de un ziarist local plătit de Mossad.

Când liderul terorist Abu Nidal - care pusese la cale asasinarea ambasadorului Israelului în Marea Britanie, Shlomo Argov, pe 3 iunie 1982, în faţa hotelului londonez Dorchester-încerca să-şi piardă urma în Sudan, Mossad-ul promise autorităţilor că Israelul le va da un milion de dolari pentru capturarea sa, viu sau mort. În cele din urmă Nidal fugi la Bagdad.

În aproximativ zece ţări, Mossad-ul exploata naţionalismul african. Printre agenţii care au activat în mai multe astfel de ţări, se numără şi Yaakov Cohen, care avea să-şi amintească: „Le-am furnizat informaţii pentru a rămâne în fruntea opoziţiei. În ţări ca Nigeria, rivalitatea dintre triburi a dus la război civil. Politica noastră era să lucrăm cu oricine vroia să lucreze cu noi. Asta ne-a ajutat să ştim tot ce mişca în ţara respectivă. Cea mai mică schimbare de atitudine care putea afecta Israelul era imediat raportată".

Înainte să meargă în Africa, Cohen se remarcase în misiuni sub acoperire în Egipt şi alte ţări. Ca element ale deghizării sale, Mossad-ul aranja ca înfăţişarea lui Cohen să fie schimbată de un chirurg plastician, care îi modifică trăsătura proprie naţiei - nasul. Când se întoarse de la spital, nici chiar propria nevastă nu-l recunoscu pe Cohen cu nasul cel nou.

Pe 31 decembrie 1984, raportul zilnic pe care îl primea Nahum Admoni conţinea informaţii despre o lovitură de stat în Nigeria. O grupare militară condusă de General Maior Muhammad Buhari preluase conducerea. Primul lucru pe care a vrut să-l ştie primul ministru Shamir era modul în care aveau să fie afectate rezervele de petrol ale Israelului. Nimeni nu putea spune exact. De-a lungul zilei încercară în zadar să ia legătura cu noul regim.

A doua zi când veni la putere, Buhari întocmi o listă cu foşti membri ai guvernului acuzaţi de anumite crime. Primul era Umaru Dikko, fostul ministru al turismului acuzat că ar fi furat câteva milioane de dolari provenite din afaceri cu petrol, şi care se aflau în trezoreria statului. Dikko fugise din ţară şi dispăruse, în ciuda eforturilor disperate care se făcură pentru a-l găsi.

Admoni văzu în asta o şansă. Călătorind cu un paşaport canadian - un alt document preferat de Mossad în misiunile sale sub acoperire - acesta zbură în capitala nigeriana, Lagos. Buhari îl primi noaptea târziu. Generalul asculta în timp ce Admoni îi făcea o propunere aprobată de Rabin. În

schimbul unei asigurări că alimentarea cu petrol nu avea să fie întreruptă, Mossad-ul se oferea să-l găsească pe Dikko şi să-l aducă în Nigeria. Buhari avu o întrebare: putea Mossad-ul să localizeze şi banii furaţi de Dikko ? Admoni spuse că banii erau mai mult ca sigur în conturi elveţiene pe care era imposibil să le găsească fără ajutorul lui Dikko. Buhari zâmbi pentru prima oară. O dată ce Dikko era adus înapoi în Nigeria, nu era o problemă să-l facă să vorbească. Buhari mai avu o ultimă întrebare: Ar fi acceptat Mossad-ul să coopereze cu serviciul de securitate nigerian şi, o dată ce Dikko era capturat, să nu-şi asume izbânda ? Admoni căzu de acord. Mossad-ul nu avea nimic de câştigat de pe urma unei operaţiuni ce părea destul de simplă.

Rafi Eitan îşi mobiliză spionii în întreaga Europă. Agenţii katsa fură trimişi în Spania şi Suedia. Sayanim-ii din douăsprezece ţări au fost alertaţi: doctorii au fost anunţaţi să fie atenţi în cazul în care Dikko solicită asistenţă medicală sau consultă vreun chirurg plastician pentru a-şi schimba înfăţişarea; portarii hotelurilor din St. Moritz şi Monte Carlo, unde obişnuia să stea Dikko, trebuiau să fie cu ochii în patru. Angajaţii agenţiilor de închiriat maşini, de la Madrid şi până la Munchen, au fost instruiţi să raporteze dacă acesta închiria vreo maşină; agenţii de zbor au fost rugaţi să dea telefon în caz că ar fi cumpărat vreun bilet. Sayanim-ii angajaţi ai companiilor de credit bancar fură rugaţi să fie atenţi dacă îşi folosea cârdurile. Chelnerii memorară descrierea lui Dikko, croitorii îi reţinură dimensiunile, iar fabricanţii de cămăşi îi luară măsura gulerului. Pantofarii de la Roma şi până la Paris primiră informaţii despre faptul că Dikko purta

numărul 45 la pantofii făcuţi pe comandă. La Londra, Robert Maxwell fu rugat să-şi întrebe cunoştinţele sus-puse printre diplomaţii africani din Londra dacă ştiau ceva de Dikko. Ca toţi ceilalţi, nu reuşi să ajungă la nici un rezultat.

Totuşi, Admoni intui că Dikko se ascundea în Londra- oraşul devenise locul ideal pentru oponenţii noului regim - aşa că îşi trimise cei mai buni oameni aici. Cu ei sosiră şi agenţi ai securităţii nigeriene, conduşi de Maiorul Muhammad Yusufu. Aceştia închinară un apartament pe Strada Cromwell. Agenţii katsa aleseră hoteluri care adăposteau turişti africani.

Lucrând separat, cele două grupări se infiltrau în numeroasa comunitate nigeriana din Londra. Oamenii lui Yusufu pretindeau că sunt refugiaţi dizidenţi ai noului regim, iar agenţii kasta treceau drept

simpatizanţi ai africanilor negri care vroiau să înlăture regimul din Africa de Sud. Treptat, reduseră căutarea din partea vestică a Londrei la zona din jurul Hyde Park-ului, unde trăiau în exil mulţi nigerieni bogaţi. Începură să verifice registrele electorale puse la dispoziţia oricui în primăriile din zonă. Oricât ar fi încercat nu ajungeau la nici un rezultat.

Apoi, la şapte luni după ce fugise din Lagos, Dikko apăru. La 30 iunie 1984, un katsa care mergea cu maşina pe Queensway, o arteră aglomerată care dădea din strada Bayswater, văzu un om care semăna cu Umaru Dikko. Era mai bătrân şi mai slab, însă faţa lată şi ochii negri, care nu priviră prea mult maşina agentului, erau inconfundabili.

Găsind un loc de parcare, israelianul îl urmări pe jos pe Dikko, până la o casă din apropierea Dorchester Terrace. Admoni fu imediat informat. Ordonă ca deocamdată să fie supravegheată non-stop casa. Timp de trei zile, doi agenţi îl supraveghează încontinuu pe Dikko. Între timp, nigerienii îşi folosiseră ambasada pe post de bază unde pregăteau o răpire după modelul celui al lui Adolf Eichmann.

În mod obişnuit, un rol cheie fu atribuit unui outsider, un apreciat doctor, Levi-Aire Shapiro, anestezist-consultant şi director al unei unităţi de terapie intensivă la Spitalul Hasharon din Tel Aviv.

Fusese recrutat de Alexander Barak, un katsa care făcuse apel la patriotismul doctorului. Acesta acceptă să meargă la Londra şi să cheltuiască mia de dolari pe care i-o dăduse Barak pe echipament medical care includea anestezice şi o sondă endotraheală. La Londra avea să primească mai multe instrucţiuni. Shapiro refuză o recompensă materială pentru serviciile sale, spunând că era mândru să servească Israelul. Un alt katsa, Felix Abithol, ajunse la Londra pe 2 iulie, cu o cursă de la Amsterdam. Se cază la hotelul Russell Square. Prima indicaţie pe care i-o dădu şefului echipei nigeriene a fost să închirieze o dubă. Oamenii lui Yusufu aleseră o maşină de un galben ţipător. Acesta fu probabil momentul când planul începu să se destrame.

În noaptea de 3 iulie, un avion 707 al Nigerian Airways ateriza pe aeroportul Stanstead, la 50 km depărtare de Londra. Venise gol de la Lagos. Pilotul informă autorităţile aeroportului că veniseră să transporte nişte colete diplomatice de la ambasada londoneză. Alături de echipaj mai călătoriseră şi câţiva membri ai securităţii nigeriene care s-au identificat ca atare, spunând că ei trebuiau să ridice coletele. Prezenţa lor fu raportată

Departamentului special al Scotland Yard-ului. Se zvonise că regimul militar din Lagos ameninţa exilaţii din Londra. Celor de la securitate li s-a spus că nu aveau voie să părăsească aeroportul.

A doua zi pe la prânz, duba galbenă ieşi dintr-un garaj pe care un nigerian îl închinase în Notting Hill Gate. La volan era Yusufu. În spate, dr. Shapiro stătea ghemuit lângă o cutie. Lângă el erau înghesuiţi Barak şi Abithol. Pe la prânz, căpitanul navei 707 anunţă la Stanstead că aveau să decoleze în acea după-amiază la ora trei. S-a precizat că încărcătura era compusă din două lăzi cu „documente" pentru Ministerul Afacerilor Externe din Lagos. Actele întocmite cereau imunitate diplomatică pentru ambele containere.

Puţin înainte de amiază, duba parcă în faţa casei din Dorchester Terrace. La puţin timp, Umaru Dikko ieşi să ia masa cu un prieten într-un restaurant din apropiere. Secretara sa, Elizabeth Hayes tocmai se uita pe geam. Când femeia privi în altă parte, uşa din spate a dubei se deschise brusc şi „doi bărbaţi cu pielea închisă la culoare îl înşfăcară pe dl. Dikko, băgându-l cu forţa în maşină. Apucă numai să ţipe înainte ca bărbaţii să sară înăuntru iar duba să demareze în viteză".

Revenindu-şi din şoc, secretara sună la 999. După câteva minute, poliţia era la locul faptei, împreună cu comandantul William Hucklesby de la Echipa Anti-Tero a Scotland Yard-ului. Acesta bănuia ce se întâmplase. Fiecare port şi aeroport a fost alertat. Pentru Hucklesby, situaţia îşi avea dificultăţile sale. Dacă Dikko fusese răpit de regimul nigerian, asta avea să ridice întrebări politice delicate. Ministerul Britanic de Externe şi Downing Street au fost alertate, Hucklesby primi ordine să acţioneze cum credea de cuviinţă.

Cu puţin înainte de ora trei, duba ajunse la terminalul Stanstead. Yusufu flutură un paşaport diplomatic nigerian în faţa ofiţerilor de la vamă. Aceştia priviră cum cele două lăzi erau încărcate la bordul aeronavei. Unul dintre ofiţeri, Charles Morrow, îşi aducea aminte: „Era ceva ciudat cu unul dintre containere. Apoi am auzit nişte sunete ieşind dintr-unul. Mi-am spus, ce dracu'. Imunitate diplomatică sau nu, trebuia să văd ce era înăuntru".

Lăzile fură descărcate şi duse într-un hangar, în ciuda protestelor furioase ale lui Yusufu care susţinea că erau protejate de imunitate diplomatică. În primul container fi descoperit Umaru Dikko, legat şi inconştient din cauza anestezicelor. Lângă el era dr. Shapiro cu o seringă în mână, gata să-i mărească doza de drog. În gura lui Dikko era băgată o sondă

ca să nu se înece cu propria vomă. În celălalt container stăteau înghesuiţi Barak şi Abithol.

La proces ambii agenţi au susţinut cu îndârjire că erau mercenari care acţionau în numele unui grup de oameni de afaceri nigerieni care vroiau să-l judece pe Dikko acasă. Unul dintre cei mai buni şi mai scumpi avocaţi din Marea Britanie, George Carmen de la Queen's Council, fusese angajat să-i apere. În pledoaria finală spuse curţii: „Poate că cea mai plauzibilă explicaţie este că serviciul secret israelian nu fusese niciodată pe deplin îndepărtat de această operaţie".

Acuzarea nu prezentă nici o dovadă care să incrimineze Mossad-ul. Aceasta i-ar fi revenit judecătorului. Acesta spuse juriului că „Toate dovezile duc indiscutabil către Mossad".

Barak fu condamnat la 14 ani de închisoare, iar dr. Shapiro şi Abithol la câte 10 ani fiecare. Yusufu primi 12 ani. Toţi fură eliberaţi pentru bună purtare şi deportaţi în linişte către Israel. Aşa cum se întâmplase şi cu alţii înaintea lor care serviseră bine Mossad-ul, serviciul făcu tot posibilul ca aceştia să stea la adăpost şi să nu trebuiască să răspundă la întrebări incomode, cum ar fi dacă dr. Shapiro, care încălcase atât de flagrant jurământul lui Hippocrate, încă mai practica medicina - şi pentru cine.

MI5 îi spuse lui Nahum Admoni că dacă mai calcă strâmb, Mossad-ul avea să fie tratat ca un serviciu neprieten. Însă la acea dată, directorul Mossad-ului plănuia încă o operaţiune menită să arate Marii Britanii cine îi erau adevăraţii duşmani - şi în acelaşi timp pentru a câştiga simpatie pentru Israel.

CAPITOLUL 14

Bomba cameristei

În 1986, într-o dimineaţă senină de februarie, două avioane de vânătoare ale aviaţiei israeliene coborâră deasupra unei nave libiene Learjet care zbura de la Tripoli la Damasc. Avionul civil se afla în spaţiul aerian internaţional, la 9.000 deasupra Mediteranei, gata să coboare în spaţiul sirian. La bord erau delegaţi ai grupărilor palestiniene radicale şi nu numai, care se întorceau de la o conferinţă la care Mu'ammar Gadhafi îi reunise pentru a discuta noi strategii în realizarea dorinţei obsesive a liderului libian de a vedea Israelul alungat de pe faţa pământului.

La vederea avioanelor care se poziţionau de o parte şi de alta a avionului Learjet, cei 14 pasageri avură de ce să intre în panică. Patru luni mai devreme, în ziua de marţi 1 octombrie 1985, aeronavele de luptă F-15 israeliene bombardaseră sediul Organizaţiei pentru Eliberarea Palestinei din sudul Tunisiei, zburând în cerc pe distanţă de 9.000 km, ceea ce a presupus alimentarea din zbor cu combustibil.

Raidul era un răspuns direct la uciderea, cu câteva zile mai devreme de către un trăgător OEP, a trei turişti israelieni de vârstă mijlocie, în timp ce aceştia se bronzau pe iahtul propriu în portul cipriot Larnaca. Fuseseră omorâţi de Yom Kippur şi multor israelieni măcelul le aminti de războiul de Ziua Iertării, când întreaga ţară fusese luată prin surprindere de atacurile teroriste.

Deşi înduraseră aproape patru decenii de terorism, crimele îi înspăimântară pur şi simplu pe israelieni: turiştii fuseseră ţinuţi câţiva timp ostatici la bord şi lăsaţi să-şi scrie ultimele gânduri înainte de a fi ucişi: prima a fost femeia, împuşcată mortal în stomac. Ceilalţi doi bărbaţi

fură obligaţi să o arunce peste bord. Apoi, unul după altul, aceştia fură împuşcaţi de aproape, în ceafă.

În războiul de propagandă care fusese mult timp o parte a războiului dintre OEP şi Israel, gruparea afirmase că cele trei victime erau agenţi Mossad în misiune. Aceştia făcură atât de plauzibilă povestea, încât ziarele europene o identificară pe femeie ca fiind unul dintre agenţii implicaţi în afacerea Lillehammer din 1973. Acea femeie era încă în viaţă şi nu mai lucra de mult pentru Mossad.

De atunci, presa arabă începu să se umple de avertismente teribile, conform cărora Israelul urma să se

răzbune. Multe dintre născociri erau opera departamentului de război psihologic al Mossad, pentru a lăsa milioanele de arabi să mai fiarbă puţin în suc propriu.

Pasagerii aeronavei Learjet, care cu numai câteva ore înainte au pledat pentru distrugerea Israelului la conferinţa libiana, văzură cum feţele necruţătoare ale duşmanilor îi iscodeau. Unul dintre piloţii de vânătoare mişcă aripile avionului, semnalul universal pentru „urmează-mă", recunoscut de orice pilot. Pentru a întări mesajul, israelianul arătă cu mâna înainte şi apoi în jos, spre Galileea. Femeile de la bord începură să se tânguie; unii bărbaţi începură să se roage. Alţii priveau fatalist înainte. Cu

toţii ştiuseră că aşa ceva se putea întâmpla oricând; blestemaţii de necredincioşi erau la o aruncătură de băţ de ei şi îi puteau înhaţă din zbor.

Una din aeronavele israeliene trase un foc de avertizare, ameninţându-l pe căpitanul avionului Learjet să nu se gândească să ceară ajutor aviaţiei siriene - care le putea veni în ajutor în câteva minute. Frica pasagerilor crescu şi mai mult. Aveau oare ei să sfârşească la fel ca eroii lumii arabe ?

Cu o lună înaintea raidului din Tunisia, o ambarcaţiune de patrulă având doi agenţi Mossad la bord opri un mic vas numit *Opportunity,* care-şi făcea ruta obişnuită între Beirut şi Larnaca. Din cala ambarcaţiunii a fost scos Faisal Abu Sharah, un terorist căutat pentru crimă. Acesta a fost luat la bordul navei de patrulă şi apoi dus în Israel, unde a fost supus unui interogatoriu brutal, repede judecat şi băgat la puşcărie. Viteza şi îndrăzneala unor astfel de operaţiuni amplifica şi mai mult faţa invincibilă pe care Israelul o arăta lumii arabe.

Astfel de incidente nu erau singulare. Lucrând cot la cot cu marina puţin numeroasă însă bine antrenată a Israelului, Mossad-ul mai interceptă de atunci câteva ambarcaţiuni şi arestă pasageri suspecţi de terorism. Însă nu numai coasta mediteraneană a Israelului trebuia păzită; Marea Roşie era de asemenea un punct vulnerabil. Un agent Mossad din Yemen a condus operaţiunea prin care fu împiedicat un plan OEP pentru ca o navă de pescuit, după ce ar fi traversat Marea Roşie până la staţiunea israeliană Elat, să-şi detoneze încărcătura de explozibil în apropierea ţărmului plin cu hoteluri. O canonieră israeliană interceptă vasul de pescuit şi-i opri pe cei doi terorişti sinucigaşi înainte ca aceştia să arunce în aer încărcătura.

În timp ce nava Learjet cobora spre nordul Israelului, pasagerii se temeau că acestea puteau fi şi consecinţele încă unui atac, cel făcut de un alt erou de-al lor, Abu AI-Abbas; cu câteva luni înainte, pe 2 octombrie 1985, teroristul deturnase nava de croazieră italiană *Achille Lauro,* acţiune ce avea să devină cea mai spectaculoasă piraterie maritimă din lume. AI-Abbas îl omorî pe unul dintre pasageri, Leon Klinghoffer, un evreu american paralizat, aruncându-l în apă.

Crima se transformă într-un incident diplomatic, care implica şi scandaliza Israelul, Statele Unite, Egiptul, Italia, Siria, Cipru, Tunisia şi OEP cea fără de ţară; timp de câteva zile, criza dădu ocol Mediteranei, făcând publicitate hijacker-ilor şi scoţând la iveală interesul de sine care, în Orientul Mijlociu era atitudinea de bază faţă de terorism. Deturnarea vasului de croazieră care aducea turiştii şi valuta forte atât de necesară

Israelului, urmată de moartea unui pasager, ridică un val de nesiguranţă. Crima se produse practic pe pământ italian, la bordul navei genoveze *Achille Lauro.* Însă Italia era foarte vulnerabilă când era vorba de terorism şi dorea ca incidentul să se sfârşească fără vâlvă. Statele Unite vroiau să-şi răzbune cetăţeanul ucis. Pe teritoriul ţării apărură abţibilduri pe care scria „Decât să vă înfuriaţi, mai bine vă răzbunaţi". În cele din urmă după ce au făcut subiectul primei pagini a ziarelor, teroriştii se predară autorităţilor egiptene care îi lăsară sa iasă din ţară - spre furia Israelului.

Câţiva dintre pasagerii aeronavei Learjet se întrebau dacă aveau să fie ţinuţi în semn de răzbunare în vreo închisoare israeliană. Cu avioanele de vânătoare care încă mai zburau aproape aripă în aripă, aeronava de pasageri ateriză la o bază aviatică din nordul Galileei. Acolo îi aştepta o echipă de interogatori de la Aman, cărora Mossad-ul le spusese că la bord se află doi dintre cei mai căutaţi terorişti din lume, renumitul Abu Nidal şi nu mai puţin periculosul Ahmed Jibril. În locul acestora, interogatorii se treziră punând întrebări unor arabi care se speriaseră zdravăn şi ale căror nume nici măcar nu figurau în baza computerizată a Israelului. Aeronavei Learjet i se permise deci să decoleze cu toţi pasagerii la bord.

Israelul avea să susţină că planul prinderii teroriştilor fusese singurul motiv pentru care obligase aeronava să aterizeze, însă în interiorul Mossad-ului persista convingerea că nici o ocazie de a-i înspăimânta pe arabi nu trebuia ratată. Interogatorii de la Aman erau mulţumiţi la gândul că pasagerii aveau să transmită mai departe imaginea unui Israel atotputernic.

Directorul de la Aman, Ehud Barak, era de părere că operaţiunea nu fusese decât un alt exemplu al modului în care Mossad-ul lovea sub centură şi nu îi ascunse lui Nahum Admoni părerea sa.

Cum nu fusese niciodată tolerant faţă de greşeli şi condamnări, directorul Mossad începu să pună la cale un plan care, nu numai că avea să pună capăt batjocurii făcute la adresa Mossad-ului la posturile de radio arăbeşti care îl acuzau că a forţat un avion civil neînarmat să aterizeze, dar avea să oprească şi atacurile din interiorul comunităţii serviciilor secrete israeliene - care spuneau că serviciul pe care îl comandau trebuia să se gândească de două ori înainte să-i facă pe toţi de râs.

Astfel începu o operaţiune care, printre altele, avea să distrugă viaţa unei cameriste irlandeze însărcinate, şi să-l trimită pe iubitul arab al acesteia să ispăşească în închisoare cea mai lungă sentinţă dată vreodată de un

tribunal britanic; o operaţiune care avea să le provoace cancelarului german Helmut Kohl şi primului ministru Jacques Chirac o imensă ruşine; avea să-l mai arate încă o dată pe Robert Maxwell în toată splendoarea „geniului" său manipulativ; să ducă la excluderea Siriei de la masa negocierilor diplomatice şi să oblige toate acele posturi de radio arăbeşti care îşi bătuseră joc de Mossad, să-şi schimbe frecvenţa.

Ca toate operaţiunile, şi aceasta a avut parte de momente de mare tensiune şi aşteptare liniştită. A fost vorba de disperare, furie şi trădare, însă pentru oameni ca Nahum Admoni, asemenea intrigi erau însăşi esenţa vieţii. Începuse să-şi pună încontinuu aceeaşi întrebare: Poate avea sorţi de izbândă ? O să creadă lumea că a fost într-adevăr aşa ? Şi, bineînţeles, adevărul avea să rămână veşnic necunoscut ?

Mai exact, Mossad-ul mobiliză doi oameni foarte diferiţi pentru această operaţiune. Unul dintre ei era un katsa care activase în Marea Britanie sub numele de Tov Levy. Celălalt era un informator palestinian cu numele de cod Abu. Palestinianul fusese prins de Mossad că fura dintr-un fond OEP pe care îl administra într-un oraş de la graniţa Israelului cu Iordania. Mizând pe teama acestuia că infracţiunea putea ajunge la urechile şefului printr-un telefon anonim - care ar fi dus la moartea sa, Mossad-ul îl obligă pe Abu să plece la Londra. Îi făcură documente false conform cărora era un om de afaceri şi îi dădură bani cât să-i ajungă pentru „statutul" său de cheltuitor. Tov Levy fusese desemnat pentru a-l controla.

Abu ilustră întru totul definiţia clasică a agentului dată de Uzi Mahnaimi, un fost membru al comunităţii servicii lor secrete israeliene: „Îţi petreci ore, chiar şi zile întregi cu el; îl înveţi tot ce trebuie să ştie, îl însoţeşti la cursuri, îl ajuţi, te împrieteneşti cu el, te uiţi la fotografiile lui de familie, ştii ce vârstă au copiii săi. Însă agentul nu este o fiinţă umană; nu trebuie niciodată să-l consideri astfel. Agentul este numai o armă, o coadă de topor, ca un Kalashnikov - asta-i tot. Dacă trebuie să-l trimiţi la spânzurătoare, nu trebuie să ai remuşcări. Agentul va fi mereu un număr de cod, niciodată o persoană".

Abu îşi jucă de minune rolul şi deveni o figură obişnuită la mesele de joc din Mayfair. Datorită succesului, apetitul sexual şi beţiile îi erau tolerate. Pentru că frecventa aceleaşi locuri ca şi traficanţii de arme şi susţinătorii bogaţi ai OEP, Abu află informaţii datorită cărora Mossad-ul putu să-şi lovească adversarii. În numai câteva săptămâni, 15 agenţi OEP fură ucişi de serviciul secret israelian ca urmare a informaţiilor furnizate de Abu.

Unele dintre întâlnirile cu Tov Levy avuseseră loc în barurile şi restaurantele Hotelului Hilton din Park Lane. Acolo lucra o irlandeză din Dublin, Anne-Marie Murphy.

Ca mulţi alţii, aceasta fusese ispitită să traverseze Marea Irlandei, pentru a câştiga bani buni la Londra. Singura slujbă pe care o putu căpăta a fost aceea de cameristă. Orele de lucru erau lungi, iar salariul mic. Puţinul timp liber şi-l petrecea prin barurile din Shepherds Bush, locul unde se adunau expatriaţii irlandezi. Cânta şi ea cântecele rebelilor şi bea un pahar de bere Guinness. Apoi se întorcea la ea în cameră, gata pentru încă o zi lungă de schimbat aşternuturi, spălat closete, făcând fiecare cameră să

strălucească de curăţenie, în buna tradiţie de la Hilton. Nu avea nici un viitor.

Cu puţin înaintea Crăciunului din 1985, gata să izbucnească în plâns la gândul că urma să-şi petreacă sărbătorile singură într-un oraş atât de diferit de locul său de baştină cel lipsit de griji, Anne-Marie întâlni un arab oacheş pe care îl plăcu. Părea bogat în costumul său de mătase. Când acesta îi zâmbi, Anne-Marie îi răspunse şi ea cu un zâmbet. Îl chema Nezar Hindawi, un văr îndepărtat al lui Abu. Deşi avea 35 de ani, Hindawi îi spuse că avea cu trei ani mai puţin, pentru a părea că are aceeaşi vârstă cu ea, adică 32 de ani. Continuă astfel să mintă o femeie încrezătoare şi naivă.

Se cunoscuseră într-un bar de lângă BBC Theatre din Shepherds Bush Creen. Anne-Marie nu mai fusese niciodată în acest pub şi a fost surprinsă să-l găsească pe Hindawi printre lucrătorii din construcţii, cu pistrui şi accent irlandez. Însă Hindawi părea să-i cunoască pe majoritatea, se distra cu ei şi mai plătea şi el câte un rând.

Timp de câteva săptămâni, Hindawi venise în bar în speranţa că va intra în contact cu IRA. Abu îl rugase să o facă, deşi nu îi explicase şi de ce. Cele câteva încercări ale lui Hindawi de a vorbi despre situaţia politică din Irlanda fură refuzate de bărbaţi mult mai interesaţi să dea pe gât halbe cu bere. Planul lui Abu avea să-i rămână necunoscut lui Hindawi. Apariţia lui Anne-Marie îl făcu să se mai gândească şi la altele.

Fermecată de bunele maniere şi de şarmul acestuia, Anne-Marie începu în curând să râdă la povestirile lui Hindawi despre viaţa sa din Orientul Mijlociu. Pentru o femeie care nu călătorise niciodată mai departe de Londra, poveştile sale păreau desprinse din 1001 de nopţi. Hindawi a condus-o acasă în acea seară, a pupat-o pe amândoi obrajii şi apoi a plecat. Anne-Marie se întreba dacă senzaţia de ameţeală pe care o simţea nu era cumva un semn că se îndrăgosteşte. A doua zi o duse la un restaurant sirian şi o introduse în lumea delicioasă a bucătăriei arabe. Ameţită de vinul libanez, nu opuse rezistenţă când acesta o duse la el în apartament. În acea după-amiază făcură dragoste. Până atunci Anne-Marie fusese virgină. Crescută în puternica tradiţie catolică irlandeză care se opunea contracepţiei, tânăra nu îşi luase măsuri de precauţie.

În februarie 1986 află că era însărcinată. Îi spuse lui Hindawi. Acesta zâmbi încurajator; avea să aibă grijă de tot. Alarmată, Anne-Marie îi spuse că nu va fi niciodată de acord să avorteze. Acesta îi spuse că aşa ceva nici nu-i trecuse prin cap. Adevărul era că fusese cuprins de panică la gândul că

trebuia să se însoare cu o femeie pe care o considera inferioară lui. De asemenea, se temea ca tânăra să nu se plângă autorităţilor. Ştiind prea puţine despre modul indiferent în care birocraţii tratează astfel de probleme, el îşi imagină că permisiunea de şedere în Marea Britanie avea să-i fie anulată şi că va fi deportat ca indezirabil. Hindawi apelă la singura persoană care-l putea ajuta, vărul Abu.

Abu avea şi el problemele lui, mai ales că pierduse o grămadă de bani la jocurile de noroc. Vărul îi spuse direct lui Hindawi că nu îi putea împrumuta banii pe care acesta îi vroia să îi ofere lui Anne-Marie ca să se întoarcă la Dublin pentru a naşte şi apoi să dea copilul spre adopţie. Tânăra îi spusese că aşa se proceda în Irlanda.

A doua zi, Abu se întâlni cu Tov Levy. La cină, agentul katsa îi spuse lui Abu că trebuia să facă ceva care să determine guvernul britanic să închidă ambasada Siriei de la Londra şi să retrimită acasă personalul diplomatic, de mult suspectat că ar fi implicat în activităţi teroriste. Levy spuse că avea nevoie de o „momeală" ca să reuşească. Putea Abu să-i indice ceva sau pe cineva care i-ar fi de folos? Abu menţionă că avea la Londra un văr cu o prietenă irlandeză însărcinată.

Planul începu să fie urzit în momentul în care lumea spionajului israelian era zguduită de efectele rupturii de Washington, cauzate de afacerea arme-pentru-ostatici încheiată cu Iranul. Atitudinea dură afişată de Israel faţă de terorism fu desfiinţată. În interiorul Mossad-ului, toată lumea era supărată că administraţia Reagan permise ca lucrurile să evolueze atât de rău încât rolul Israelului în afacerea Irangate să iasă la iveală.

Dezvăluirile îngreunară până şi menţinerea susţinerii precaute pe care statele vecine, ca Egiptul şi Iordania, le-o ofereau, într-o vreme în care chiar şi ele se saturaseră de OEP şi de teatrul jucat de Yasser Arafat. Din ce în ce mai mult, liderul OEP devenise un captiv politic al propriilor extremişti. Deşi nu era marxist, se trezi obligat să ia poziţie cerând „lichidarea entităţii politice, culturale şi militare sioniste".

Admonestările nu îi îmbunătăţiră cu nimic poziţia printre facţiunile dizidente ale OEP. Pentru aceasta, Arafat era omul care fusese obligat să se retragă într-un mod umilitor din Beirut, protejat fiind de către Naţiunile Unite faţă de ochiul vigilent al israelienilor. În jur de 15.000 de luptători palestinieni se îmbarcaseră pe nave care plecau în Tunisia. Alţii îl lăsară baltă pe Arafat pentru că primiseră susţinerea din partea Siriei şi deveniră

chiar şi mai înverşunaţi împotriva sa şi a Israelului, din noile lor baze din afara Damascului.

Totuşi, pentru Mossad, Arafat rămânea obstacolul cheie în calea păcii. Uciderea lui era încă o prioritate; în poligonul de tragere al serviciului israelian, toate ţintele îl reprezentau pe Arafat. Până la moartea sa, acesta avea să fie învinuit pentru toate atrocităţile comise de grupările palestiniene disparate din Siria.

În cele din urmă avură loc două incidente care, măcar temporar, îl scoaseră pe Arafat din centrul atenţiei şi, în cele din urmă ţesură intriga în care Abu era personajul cheie.

O problemă din ce în mai mare cu care se confrunta Siria din cauza facţiunilor OEP de sub aripa sa, era nevoia de a le satisface dorinţa permanentă de acţiune. Ca unul dintre cele mai bune exemple ale terorismului sponsorizat de stat, Siria era mai mult decât pregătită să finanţeze orice operaţiune care nu prejudicia în plus propria imagine deja stricată. Multe dintre planurile propuse de facţiunile OEP serviciilor secrete siriene erau prea riscante pentru a fi aprobate. Una dintre ele era să otrăvească sursa de apă a israelienilor. O alta era trimiterea unui sinucigaş cu bombă, care să se dea drept evreu ortodox, şi care să provoace explozia la Zidul Plângerii din Ierusalim. Fiecare dintre ele avea să ducă la represalii cumplite din partea Israelului.

Apoi fu propus un plan îndrăzneţ despre care serviciile siriene recunoscură nu numai că avea să funcţioneze, dar că avea să dea o lovitură extrem de puternică supremaţiei militare israeliene. După câteva luni de căutări prin porturile mediteraneene, un vas de comerţ din Panama, *Atavarius,* fu cumpărat şi adus în portul Alger.

O săptămână mai târziu, un detaşament de trupe speciale palestiniene sosi aici de la Damasc la bordul unui avion militar de transport. Aduseseră cu ei un mic arsenal: mitraliere, arme anti-tanc şi cutii cu puşti Kalashnikov, preferatele teroriştilor. În acea noapte, profitând de întuneric, soldaţii şi armele au fost aduse la bordul navei *Atavarius.*

În zori, ambarcaţiunea părăsi portul după ce căpitanul informă autorităţile portuare că trebuiau să plece în Grecia pentru revizie la motor. Soldaţii erau în cală. Însă venirea lor nu trecuse neobservată. Un informator Mossad angajat în biroul comandantului portului deveni suficient de

suspicios încât să informeze un katsa amplasat în oraş. Acesta trimise un mesaj la Tel Aviv.

Informaţia declanşă „codul galben" care fu transmis întregii reţele Mossad răspândită în jurul Mediteranei. Cu toţii îşi aduceau încă bine aminte de încercarea nereuşită de a arunca în aer faleza oraşului Elat, şi credeau că urmau să aibă de-a face cu un atac asemănător, numai că de data aceasta la Haifa. Aglomeratul port de la Marea Mediterană era o ţintă excelentă. Două canoniere staţionau în larg, gata să ţină piept oricărei încercări a navei *Atavarius* de a intra în portul care era principala legătură maritimă a Israelului cu lumea.

Destinaţia lui *Atavarius* erau însă plajele din nordul Tel Aviv-ului. Conform planului care părea scos dintr-un film de la Hollywood, avea să-i coboare pe soldaţi în bărci de cauciuc, ca apoi aceştia să vâslească spre mal. De acolo trebuiau să ajungă la ţinta din Tel Aviv, Kirya, sediul militarizat al Forţelor Apărării Israeliene, al cărui turn domina orizontul, şi pe care trupele speciale intenţionau să-l folosească pentru a transmite semnale luminoase. Planul miza pe surpriza totală şi curajul nemilos, care deveniseră datorită israelienilor arhicunoscute.

Atacul fusese stabilit pentru ziua Independenţei Israelului când în aer avea să plutească o atmosferă de sărbătoare, iar Kirya, potrivit informaţiilor furnizate de sirieni, urma să fie păzită de mai puţini oameni decât de obicei. Soldaţii nu sperau să scape cu viaţă, căci fuseseră aleşi pentru mişiune deoarece gândeau cu toţii la fel ca sinucigaşii cu bombă din Beirut.

Însă până atunci puteau să se relaxeze şi să savureze scurta croazieră din Tunisia şi până în Sicilia. Probabil că nici unul dintre cei de la bord n-a dat atenţie vasului de pescuit legănat de valurile făcute de acesta. Ambarcaţiunea conţinea echipament electronic sofisticat capabil să intercepteze convorbirile radio de la bordul vasului comercial. O transmisie scurtă în arabă anunţă că vasul nu avea întârziere. Unul dintre cei doi bărbaţi aflaţi la bordul navei de pescuit, ambii sayanimi Mossad, transmise prin radio informaţia la Tel Aviv. Pentru următoarele 24 de ore, *Atavarius* fu flancat de alte nave coordonate de Mossad, în drumul său pe lângă Creta şi Cipru.

Un yaht cu motor îi tăie calea. Şi acesta era echipat cu aparatură de detectare, printre care se număra şi un performant aparat de fotografiat ascuns în timonerie. Pe punte erau două tinere care stăteau la soare. Erau verişoarele unui sayan cipriot, posesorul yahtului, folosite ca momeală

pentru a stârni interesul celor de la bordul navei *Atavarius.* Cum yahtul plutea în apropiere, câţiva dintre soldaţi ieşiră pe punte şi începură să strige şi să le zâmbească femeilor. În timonerie, sayan-ul porni aparatul pentru a fotografia bărbaţii care gesticulau. Când îşi termină treaba, porni cu toată viteza înapoi în Cipru. Developă filmul la el acasă şi trimise pozele la Tel Aviv. Computerele Mossad-ului identificară trei dintre bărbaţi ca fiind terorişti arabi binecunoscuţi. Codul galben se schimbă în roşu.

Primul ministru Shimon Peres ordonă atacarea navei *Atavarius.* Planul de a o bombarda fu luat în calcul şi apoi respins. Un atac aerian putea fi interpretat de Egipt ca parte a unui atac voit; deşi relaţiile diplomatice dintre Israel şi tara vecină supravieţuiseră câtorva incidente, la Cairo era destulă tensiune şi suspiciune în ceea ce privea activităţile Tel Aviv-ului. Peres fu de acord ca atacul să fie dus pe mare.

Şase canoniere ale marinei israeliene au fost alimentate şi înarmate cu rachete. La bord se aflau unităţi ale Forţelor Speciale IDF şi agenţi Mossad care urmau să-i interogheze pe arabii luaţi prizonieri. Navele plecară în zori din Haifa, luând-o spre vest spre Marea Mediterană. Goniră în şir indian, pentru a reduce astfel posibilitatea de a fi detectaţi de radarul de la bordul lui *Atavarius.* Israelienii plănuiau să lanseze atacul o dată cu răsăritul soarelui.

Puţin după ora 6:30, *Atavarius* fu zărit. Cu o manevră făcută ca la carte, canonierele se despărţiră şi începură să atace vasul de comerţ din ambele părţi, lansând rachete spre punte şi cocă. De pe punte arabii ripostau. Însă artileria grea era încă ambalată în cală, iar puştile lor automate nu se puteau măsura cu puterea de foc superioară a israelienilor. În câteva minute nava *Atavarius* fu cuprinsă de flăcări iar echipajul şi soldaţii începură să o abandoneze. Câţiva dintre ei au fost împuşcaţi în timp ce săreau în mare.

În total, 20 de terorişti şi de membri ai echipajului au fost ucişi. Toate cadavrele au fost scoase la suprafaţă. Opt supravieţuitori au fost luaţi prizonieri. Înainte să se întoarcă în mare viteză în Israel, canonierele scufundară *Atavarius* cu rachete ale căror vârfuri conice erau umplute cu explozibili extrem de puternici.

Trupurile neînsufleţite au fost înmormântate fără nici un fel de ceremonie în Deşertul Negev. Prizonierii au fost judecaţi în secret şi condamnaţi la încarcerare pe termen lung. În timpul interogatoriilor aceştia spuseră că Siria fusese în spatele incidentului. Însă, în loc să lanseze un atac

asupra vecinilor săi, guvernul israelian, sfătuit de Mossad, nu spuse nimic despre incident. Psihologii Mossad-ului au prezis că dispariţia vasului, precum şi a pasagerilor şi a echipajului, avea să ducă la speculaţii intense şi din ce în ce mai numeroase în rândul grupării OEP din Siria. Mossad-ul îl preveni totodată pe primul ministru Peres că putea fi sigur că teroriştii, ştiindu-şi operaţiunea eşuată, urmau să devină dornici de a relua relaţiile cu binefăcătorii lor sirieni.

Între timp palestinienii continuau să tune şi să fulgere împotriva lui Arafat şi să aplaude războiul sângeros dus împotriva acestuia de asociatul său de odinioară, Abu Nidal. Recunoscut de mult ca „marele maestru al neprevăzutului", Nidal se certase cu Arafat din cauza tacticilor adoptate.

Arafat devenea din ce în ce mai convins că o acţiune care nu se baza decât pe terorism nu avea sorţi prea mari de izbândă; era nevoie de un program politic şi talent diplomatic. Încercă să o demonstreze în ultimele sale declaraţii, câştigând astfel încurajări din partea Washington-ului de a continua pe acest nou drum. În Israel, vorbele lui Arafat erau văzute ca minciuni. Pentru Abu Nidal nu era altceva decât o trădare a crezului său - terorism pur şi neîntinat.

Timp de câteva luni, Nidal trase de timp. Când află de eşecul misiunii *Atavarius* şi modul în care nava dispăruse de pe faţa pământului, hotărî că era timpul să amintească Israelului că mai era şi el prin preajmă. Cu acordul tacit al protectorilor săi din cadrul serviciilor secrete siriene, Abu Nidal lovi cu sălbăticie. În decembrie 1985, de Crăciun, teroriştii săi deschiseră focul în aeroporturile din Roma şi Viena, asupra pasagerilor neajutoraţi. În câteva secunde, 19 călători, printre care şi 5 americani, au fost măcelăriţi la poarta de îmbarcare pentru un zbor El Al. Cum reuşiseră acei terorişti să se mişte nestingheriţi pe lângă poliţiştii italieni, pentru a ajunge la ţintele lor ? Unde erau agenţii de securitate angajaţi ai El Al ?

În timp ce încercau să dea un răspuns acestor întrebări, strategii Mossad căutau şi în alte părţi. Deşi Marea Britanie condamnase atacurile, ţara încă mai menţinea legăturile diplomatice cu Siria - cu toate că Mossad-ul furnizase MI5 ample dovezi despre rolul Damascului în terorismul sponsorizat. Nu era de ajuns ca primul ministru, Margaret Thatcher, să lanseze atacuri dure în parlament la adresa terorismului. Era nevoie de o acţiune directă. Cu toate acestea, MI5 reamintise Mossad-ului că Israelul mai dăduse din când în când dovadă de interes personal şi acceptase negocieri cu duşmani declaraţi. Existase decizia de a elibera peste o mie de

deţinuţi palestinieni - mulţi fiind terorişti condamnaţi - cu numai câteva luni înaintea atacurilor din aeroporturile din Roma şi Viena, în schimbul a trei soldaţi israelieni prizonieri în Liban.

Însă acum Mossad-ul era hotărât să dea o lovitură puternică, pentru a obliga Marea Britanie să pună capăt tuturor legăturilor diplomatice cu Damascul, prin închiderea ambasadei din Londra recunoscută de multă vreme de Mossad ca una dintre misiunile europene care complota împotriva Israelului. Pionul principal avea să fie Abu, vărul lui Nezar Hindawi.

După cina cu Tov Levy, Abu îl căută pe Hindawi şi îi ceru scuze pentru indiferenţa de care dăduse dovadă când acesta îi vorbise despre Anne-Marie. Bineînţeles că urma să-i ajute, însă mai întâi avea nevoie de nişte răspunsuri. Tânăra avea de gând să păstreze copilul ? Mai insista încă să se căsătorească cu ea ? Nezar chiar o iubea ? Ambii proveneau din culturi diferite, iar mariajele mixte nu funcţionează întotdeauna.

Hindawi răspunse că dacă o iubise vreodată pe Anne-Marie, acum nu mai simţea nimic pentru ea. Devenise răutăcioasă şi smiorcăită, şi-l întreba mereu ce o să se întâmple. Nu vroia cu nici un preţ să ia de nevastă o cameristă.

Abu îi dădu lui Hindawi 10.000 de dolari - suficient să scape de Anne-Marie şi să-şi ducă viaţa de celibatar la Londra. Banii fuseseră daţi de Mossad. În schimb, Hindawi trebuia să facă ceva pentru cauza în care credeau amândoi: înfrângerea Israelului.

În seara de 12 aprilie 1986, Hindawi îi făcu o vizită lui

Anne-Marie la pensiunea din Kilburn unde stătea aceasta. Aduse flori şi o sticlă de şampanie, cumpărate din banii de la Abu. Îi spuse lui Anne-Marie că o iubeşte şi că vrea să păstreze copilul. La auzirea veştii, ochii fetei se umplură de lacrimi. Dintr-o dată i se păru că trăieşte într-o lume mult mai bună.

Hindawi spuse că era o singură problemă. Pentru a se putea căsători, Anne-Marie trebuia să aibă binecuvântarea părinţilor lui. Era un obicei arăbesc pe care orice fiu respectuos trebuia să-l urmeze. Tânăra trebuia să meargă în satul arăbesc din Israel unde locuia familia sa. Îi povesti că stilul lor de viaţă nu se deosebea cu mult de cel din vremea lui Isus. Pentru o fată educată de maici şi pentru care liturghia ocupa o parte importantă a vieţii sale, imaginea pe care i-o descrisese era confirmarea că făcea bine să se căsătorească cu iubitul ei. Chiar dacă el şi familia lui nu erau creştini, asta

nu conta; veneau din ţara Domnului ei. În ochii fetei asta îi făcea oameni cu frica lui Dumnezeu. Totuşi, Anne-Marie ezita. Nu putea să-şi lase baltă slujba. Şi apoi, de unde ar fi avut bani de avion ? Şi pentru o astfel de întâlnire importantă îi trebuiau haine noi. Hindawi o linişti scoţând din buzunar un teanc de bani. Îi spuse că era mai mult decât îi trebuia ca să-şi cumpere o garderobă nouă. Şi ca s-o dea gata, mai scoase şi un bilet El Al pentru data de 17 aprilie, adică 5 zile mai târziu. Îl cumpărase în acea după-amiază.

Anne-Marie râse. „Erai sigur că o să merg ?"

„La fel de sigur ca dragostea pe care ţi-o port", îi răspunse Hindawi.

El îi promise că de îndată ce se va întoarce la Londra se vor căsători. Următoarele zile trecură val-vârtej pentru camerista însărcinată. Îşi părăsi slujba şi se duse la ambasada Irlandei din Londra să-şi facă paşaport nou. Îşi cumpără haine de gravidă. În fiecare seară făcu dragoste cu Hindawi. În fiecare dimineaţă la micul dejun, îşi făcea planuri pentru viitorul lor. Urmau să locuiască în Irlanda, într-o căsuţă pe malul mării. Copilul urma să fie botezat Sean dacă era băiat. Sinead dacă era fată.

În ziua plecării lui Anne-Marie, Hindawi îi spuse că aranjase cu un „prieten" care lucra la aeroport să-i dea un „cadou" pentru părinţii lui.

Ari Ben-Menashe, care ulterior a recunoscut că ştia toate detaliile planului, afirmă că „deoarece Hindawi nu vroia să rişte ca fata să fie oprită la vamă pentru că avea prea multe bagaje de mână, tânărul aranjase ca prietenul să-i ducă geanta până intră pe poarta de îmbarcare pentru El Al".

Credulitatea de care dădu dovadă când nu puse nici o întrebare despre „cadou" era reacţia unei femei îndrăgostite până peste cap şi care avea o încredere oarbă în iubitul sau. Era victima perfectă pentru planul care începea să ia amploare.

În taxiul care îi ducea la aeroport, Hindawi juca de minune rolul tatălui grijuliu. Sigur nu va uita să-şi facă exerciţiile de respiraţie în timpul zborului ? Trebuia să bea multă apă şi să stea pe locul de pe margine ca să n-o apuce contracţiile de care se plânsese în ultima vreme. Anne-Marie îl întrerupse râzând: „Sfinte Doamne, vorbeşti de parcă as zbura în lună !"

Tânăra mai rămase puţin în uşa de aşteptare, nedorind să se despartă de el, îi spuse că-l va suna de la Tel Aviv şi că-i va iubi părinţii la fel de mult ca şi pe ai ei. O sărută pentru ultima dată şi apoi o împinse uşor spre rândul care înainta către punctul de îmbarcare.

După ce o privi până când o pierdu din ochi, Hindawi urmă în continuare instrucţiunile date de Abu şi se urcă într-un autobuz al Liniilor Arabe Siriene pentru a se întoarce la Londra. În acest timp, naiva Anne-Marie trecuse cu bine de controlul paşapoartelor şi al bagajelor. Apoi se îndreptă spre zona de securitate rezervată zborului El Al. Agenţii Shin Bet îi puseră câteva întrebări şi îi inspectară bagajul de mână. Îi indicară locul şi o îndrumară spre ultima sală de aşteptare unde avea să se alăture celorlalţi 355 de pasageri.

După spusele lui Ben-Menashe, fetei îi fusese înmânat „cadoul" pentru părinţii lui Hindawi de către un bărbat îmbrăcat în uniformă albastră de lucrător la aeroport. Omul dispăru la fel de misterios cum apăruse. Ben-Menashe avea să relateze ulterior: „În câteva secunde Anne-Marie a fost rugată să se supună unei percheziţii. Agenţii de securitate El Al găsiră în fundul fals al genţii explozibili de plastic".

Substanţa explozibilă era alcătuită din peste l kg de Semtex. Anne-Marie istorisi Forţelor Speciale şi ofiţerilor MI5 totul printre suspine. Era povestea unei femei nenorocoase care nu numai că fusese ghinionistă în dragoste, dar şi trasă pe sfoară de propriul iubit. După ce îşi dădură seama că Anne-Marie nu era decât o victimă naivă, ofiţerii se concentrară asupra stabilirii relaţiilor lui Hindawi cu Siria.

În timp ce autobuzul liniilor aeriene intră în Londra, Hindawi ordonă şoferului să meargă la ambasada siriană. Când acesta protestă, Hindawi îi spuse că avea „autoritatea" să i-o ceară. O dată ajuns, ceru ofiţerilor consulari să-i dea azil politic. Le spuse că se temea că poliţia britanică vroia să-l aresteze pentru că încercase să arunce în aer un avion El Al pentru „cauză". Uimiţi, oficialii îl dădură pe mâna securităţii ambasadei. După ce îl interogară, aceştia îi cerură să rămână într-una din camerele din ambasadă. E posibil să se fi temut să nu fie vreo cursă care să dăuneze Siriei. Dacă aşa a fost, atunci temerile au crescut şi mai mult când Hindawi părăsi camera la ceva timp după aceea.

Hindawi plecă în căutarea lui Abu. Pentru că nu reuşi să-l găsească, se cază la London Visitor's Hotel din Notting Hill, unde fu arestat puţin timp mai târziu.

Ştirile BBC anunţară cum poliţia reuşise să dejoace planul. Detaliile erau neobişnuit de precise: Semtex-ul fabricat în Cehia fusese ascuns în fundul fals al genţii lui Anne-Marie şi urma să explodeze la 11.000 m.

Pentru Ben-Menashe, operaţiunea se îndreptase treptat spre o concluzie satisfăcătoare. „Margaret Thatcher ceru închiderea ambasadei Siriei. Hindawi fu condamnat la 45 de ani de închisoare. Anne-Marie plecă acasă în Irlanda unde născu o fetiţă". Acum că îşi jucase rolul, Abu se întoarse în Israel.

După procesul lui Hindawi, Robert Maxwell dădu frâu liber lui *Daily Mirror.* „Nenorocitul a primit exact ce merita", urlă un editorial. Un alt ziar publică un titlu extrem de dur în ziua expulzării ambasadorului Siriei la Tribunalul St. James's. „Pleacă, Porcule de Sirian Ce Eşti!". Ari Ben-Menashe avea să fie primul care să afirme că Mossad-ul reuşise „o lovitură de maestru care aruncase Siria în sălbăticia politicului".

Însă în spatele certitudinilor se ascundeau întrebări chinuitoare. Chiar îi dăduse lui Anne-Marie o bombă activată, sau totul făcea parte dintr-un plan mai elaborat ? Era omul în salopeta albastră - presupusul „prieten" al lui Hindawi - un ofiţer de securitate ? Cât de mult ştiuse dinainte MI5-ul despre plan ? Şi nu ar fi fost de neconceput pentru Mossad şi serviciile de securitate britanice să permită ca bomba să fie luată la bordul unui avion când exista cea mai mică şansă ca aceasta să fie detonată de la sol ? O astfel de explozie ar fi devastat cu siguranţă o mare parte a celui mai aglomerat aeroport al lumii, la o oră la care mii de oameni erau în zonă. Oare adevărata măiestrie a loviturii consta în faptul că Mossad reuşise decapitarea diplomatică a Siriei fără să pericliteze El Al şi aeroportul Heathrow, folosind o substanţă inofensivă asemănătoare Semtex-ului ? La toate aceste întrebări, primul ministru Shimon Peres avea numai să replice: „Ce s-a întâmplat e ştiut de cei care trebuiau să ştie, iar cei care nu ştiu ar trebui să rămână neştiutori".

La închisoarea de maximă securitate din Whitmoor, Hindawi continuă să susţină că a fost victima unei clasice operaţiuni în lanţ a Mossad-ului. Cu părul alb şi ceva mai gras, acesta e convins că va muri la puşcărie. Când vorbeşte despre Anne-Marie o numeşte „acea femeie". În 1998, ea locuia încă la Dublin unde îşi creştea fata care, spre fericirea ei, nu semăna cu iubitul ei. Nu vorbeşte niciodată de Hindawi.

Există un singur semn de întrebare în toată povestea. La două săptămâni după ce Hindawi a fost condamnat să ispăşească o sentinţă care avea să-l ţină la puşcărie până în secolul 21, Arnaud de Borchgrave, apreciatul editor al *Washington Times,* îşi pune reportofonul pe biroul

primului ministru francez, Jacques Chirac, la Paris. De Borchgrave se afla în Europa pentru a participa la întâlnirea din Londra a Comunităţii miniştrilor europeni de externe, iar din interviul cu Chirac vroia să obţină o declaraţie despre poziţia francezilor. Interviul urmă o traiectorie previzibilă în care Chirac explică în ce fel Franţa şi Germania fuseseră obligate să fie loiale faţă de guvernul britanic, care se dovedea a fi din ce în ce mai intransigent faţă de politica Pieţei Comune. De Borchgrave vru să ştie în ce stadiu se aflau negocierile lui Chirac cu Siria pentru a pune capăt valului de atentate cu bombă din Paris şi eforturilor Franţei de a-i elibera pe cei opt ostatici reţinuţi de Hezbollah în Liban. Primul ministru se opri şi se uită peste masă, la

reportofon. Apoi spuse că Helmut Kohl, cancelarul german, şi ministrul de externe, Hans-Dietrich Genscher, îi spuseră că guvernul sirian nu era implicat în planul lui Hindawi de a arunca în aer avionul El Al; că planul „fusese pus la cale de Mossad, serviciul secret israelian".

Scandalul diplomatic ce a urmat aproape că a distrus cariera lui Chirac. Acesta s-a trezit atacat dintr-o parte de preşedintele Francois Mitterand, şi din alta, de Helmut Kohl care, furios, îi tot dădea telefoane spunându-i să-şi retragă declaraţia. Chirac făcu atunci ceea ce fac destul de des politicienii. Spuse că fusese interpretat greşit. La Londra, Scotland Yard-ul declară că problema fusese tratată pe de-a întregul de către tribunale şi că alte comentarii erau de prisos. La Paris, cancelaria lui Jacques Chirac - preşedinte al Franţei în 1997 - spuse că acesta nu-şi mai amintea de interviul acordat publicaţiei *Washington Times.*

În curând un alt eveniment avea să lase o nouă pată pe reputaţia Mossad-ului.

CAPITOLUL 15

Caricaturistul dispensabil

Căderea lui Nahum Admoni din funcţia de director general al Mossad-ului a început într-o după-amiază de iulie în 1986, după un incident petrecut pe una din acele străzi ale Bonn-ului apărute în perioada de efervescenţă a construcţiilor, de după al doilea război mondial. După 40 de ani, strada devenise un adevărat bulevard, cu grădiniţe mici dar bine întreţinute în faţa caselor şi cu spaţii verzi rezervate servitorilor, în spatele acestora. Sistemele

de securitate erau ascunse discret în spatele porţilor de fier forjat, iar ferestrele aveau ochiuri în partea de jos, dovadă că erau făcute din sticlă obişnuită.

Nimeni nu a văzut persoana care a lăsat o sacoşă de plastic în cabina telefonică din capătul străzii. O patrulă de poliţie a reperat-o şi s-a oprit s-o inspecteze. Sacoşa conţinea opt paşapoarte britanice noi necompletate, care mai miroseau încă a cerneală tipografică. Reacţia imediată a biroului local al Bundeskriminal Amt (BKA), serviciul echivalent al FBI-ului, a fost aceea că paşapoartele fuseseră lăsate acolo pentru una din grupările teroriste care aduseseră terorismul pe străzile Europei printr-o serie de bombardamente şi răpiri brutale.

Militând pentru cauze şi minorităţi din toate colţurile lumii, aceste grupări erau hotărâte să-şi croiască drumul până la a ajunge să joace un rol în stabilirea agendei, a priorităţilor politicii internaţionale. Acestea au găsit un sprijin prompt în politica studenţilor radicali care a bântuit atât Marea Britanie cât şi continentul. Din 1968, când Leila Khaled, o tânără revoluţionară palestiniană, a deturnat un avion la Londra fiind apoi eliberată din cauza temerii guvernului britanic în faţa a noi atentate, studenţii englezi au început să scandeze sloganuri comuniste ale OEP. Acei radicali aparţinând clasei mijlocii aveau însă o imagine romantică a OEP, ca organizaţie care lupta pentru libertate, care în loc să ia droguri, lua vieţile burghezilor şi care, în loc să organizeze acţiuni paşnice de protest, organizau răpiri.

BKA a presupus că paşapoartele fuseseră lăsate în cabina telefonică de către un student care ar fi acţionat în calitate de curier al unei grupări teroriste. Lista grupărilor teroriste era descurajant de lungă, mergând de la IRA sau Facţiunea Armatei Roşii din Germania, la grupările străine, ca Frontul Naţional Islamic din Sudan - INFS; Armata de Eliberare Naţională a Columbiei - ELN; Mişcarea de Eliberare a Angolei -MDRA; sau Tigrii Tamili- LTTE. Acestea şi multe altele aveau celule sau cadre în întreaga Republică Federală Germania. Oricare dintre ele putea pune la cale utilizarea paşapoartelor pentru a ataca una din bazele militare britanice din Germania sau pentru a călători în Anglia şi a pune la cale o acţiune ofensatoare la adresa acestei ţări.

În pofida faptului că fusese cea mai mare putere imperială din Europa Occidentală, iniţial Marea Britanie s-a întâlnit cu terorismul continuu numai în cazul Armatei Republicane Irlandeze - IRA. Dar serviciile ei de

informaţii avertizaseră că pătrunderea şi începerea activităţii altor grupări străine care să poată acţiona împotriva propriilor ţări de la Londra, aveau să fie numai o chestiune de timp, Marea Britanie urmând să fie atrasă în maşinaţiunile acestora. O anticipare a ceea ce avea să se întâmple a fost ocuparea ambasadei iraniene în 1980 de către o grupare opusă regimului de la Teheran. Atunci când negocierile au eşuat, guvernul Thatcher a trimis oamenii SAS, care i-au ucis pe terorişti. Acţiunea bine mediatizată duse la un declin drastic al comploturilor puse la cale la Londra de „actori" din Orientul Mijlociu. În schimb, Parisul a devenit câmpul de luptă pentru sângeroasele conflicte interne dintre diferitele grupări străine, între care, cele mai importante au fost cele dintre OEP-ul lui Yasser Arafat şi pistolarii lui Abu Nidal. Dar Mossad-ul a luat şi el multe din vieţile inamicilor arabi pe străzile capitalei franceze.

BKA credea că paşapoartele găsite în cabina telefonică din Frankfurt erau semnalul unor noi măceluri. Agenţia apelă la BundesNachrichten Dienst - BND - echivalentul german al CIA, care-l informă pe ofiţerul de legătură la sediul BND din Pullach - sudul Germaniei - al MI6. La Londra, MI6 stabili că paşapoartele erau nişte falsuri foarte bune. Acest lucru excludea din cercul suspecţilor IRA şi multe alte grupări teroriste. Acestea nu aveau capacitatea de a produce documente de o calitate atât de bună. Bănuiala trecu asupra KGB-ului; experţii lor în falsuri erau printre cei mai buni în branşă. Dar ruşii erau cunoscuţi ca având adevărate depozite de paşapoarte şi cu siguranţă, nu era stilul lor să folosească o cabină telefonică drept punct de preluare a acestora. Fu scos din discuţie şi serviciul sud-african de securitate - BOSS. Acesta încetase practic să mai acţioneze în Europa, iar sofisticatele paşapoarte britanice nu erau necesare în ţările africane unde BOSS îşi concentra acum acţiunile. M16 se orientă atunci către singurul serviciu de informaţii care putea să utilizeze optim aceste paşapoarte: Mossad-ul.

Arie Regev, un ataşat militar la ambasada din Londra a Israelului, care era spion rezident, fu invitat să se întâlnească cu un ofiţer al MI6 pentru a discuta acest subiect. Regev spuse că nu ştia nimic despre paşapoarte, dar fu de acord să discute chestiunea cu oficialităţile de la Tel Aviv. Răspunsul lui Nahum Admoni nu a întârziat: paşapoartele nu aveau nimic de-a face cu Mossad-ul. El sugeră că acestea ar putut fi opera est-germanilor; Mossad-ul descoperise de curând că Stasi, serviciile de securitate est-germane, nu erau străine de vânzarea de paşapoarte false, contra valută forte, pentru evreii

disperaţi să călătorească în Israel. Admoni ştia că paşapoartele fuseseră făcute de experţii Mossad - şi fuseseră făcute pentru a fi folosite de evrei care lucrau sub acoperire în Europa, pentru a le înlesni acestora intrarea şi ieşirea din Marea Britanie.

În pofida unei „înţelegeri" cu MI5, la realizarea căreia a contribuit iniţial Rafi Eitan şi în baza căreia Mossad-ul era de acord să informeze MI5 cu privire la toate operaţiunile de pe teritoriul Marii Britanii, agenţia şi-a implantat în secret un agent în Anglia în speranţa că acest lucru va aduce două victorii Mossad-ului: uciderea comandantului unităţii de elită a Forţelor speciale ale OEP - Forţa 17 - şi sfârşitul succesului crescând al lui Yasser Arafat în relaţia cu guvernul Thatcher.

La Londra numele lui Arafat nu mai era sinonim cu terorismul. Doamna Thatcher ajunsese treptat să fie convinsă că el era cel care putea aduce o pace justă şi durabilă în Orientul Mijlociu, care să recunoască drepturile legitime ale poporului palestinian dar să asigure şi

securitatea Israelului. Liderii israelieni erau însă mai sceptici. Ei susţineau că numai terorismul adusese OEP la statutul la care se afla la acea vreme şi că organizaţia avea să continue să folosească ameninţarea cu noi acţiuni teroriste dacă nu-i erau îndeplinite toate solicitările. Nu era pentru prima dată când Londra rămânea neclintită în faţa protestelor autorităţilor de la Tel Aviv. Mossad-ul continua să privească Marea Britanie ca pe o ţară care în pofida deznodământului asediului ambasadei iraniene devenea mult prea dispusă să sprijine cauza palestiniană. Exista deja în rândurile Mossad-ului îngrijorarea legată de felul în care OEP reuşise să intre în graţiile CIA.

Contactele dintre Statele Unite şi OEP aveau să fie ulterior datate cu precizie de către fostul secretar de stat american, Henry Kissinger. Acesta avea să dezvăluie în memoriile sale, *Years of Upheaval (Ani de frământări)* că la şase săptămâni după ce ambasadorul Statelor Unite în Sudan fu împuşcat mortal la Khartoum de puşcaşii grupării *Septembrie Negru,* la 3 noiembrie 1973 avu loc o întâlnire secretă între directorul adjunct al CIA, Vernon Walters şi Yasser Arafat. Rezultatul acesteia a fost un „pact de neagresiune" între Statele Unite şi OEP. Kissinger scria ulterior: „Atacurile la adresa americanilor, cel puţin din partea facţiunii lui Arafat din OEP, au încetat".

Când află despre pact, Yitzhak Hofi intră într-o adevărată criză de nervi, afirmând că în istoria îndelungată a tratativelor de acest gen nu se mai întâlnise un exemplu mai rău. Folosind canalele de legătură cu CIA,

Hofi încercă să-l determine pe Walters să anuleze această înţelegere. Adjunctul directorului CIA spuse că acest lucru era imposibil şi-l atenţionă pe Hofi că o încercare de a face public acordul ar fi privită de Washington drept un „act neprietenesc". Era avertismentul ca Mossad-ul să nu dea frâu liber oamenilor din Departamentul de Război psihologic să intre în legătură cu ziariştii din cercurile prietene.

Mânia lui Hofi deveni apocaliptică în momentul în care descoperi pe cine desemnase Arafat să administreze pactul de partea palestiniană: pe Ali Hassan Salameh, Prinţul Roşu, liderul grupării *Septembrie Negru,* care pusese la cale masacrul atleţilor israelieni de la Jocurile Olimpice de la Munchen şi asasinarea ambasadorului Statelor Unite la Khartoum: omul a cărui viaţă s-a încheiat aşa cum fusese trăită, într-o puternică explozie, ticluită de Rafi Eitan. Dar, până la moartea lui aveau să mai treacă nişte ani. În 1973 Salameh era o figură respectată în OEP, iar Arafat nu a ezitat să-l numească omul său de legătură cu CIA. Ceea ce a şocat însă sincer Mossad-ul a fost că CIA l-a acceptat pe Prinţul Roşu la mai puţin de un an de la masacrul de la Munchen şi de la asasinatul trimisului american la Khartoum.

Foarte curând Salameh deveni un oaspete obişnuit la sediul CIA din Langley. Însoţit de obicei de Vernon Walters, Prinţul Roşu păşea pe pardoseala din marmură a Agenţiei, dincolo de gărzi şi urca liftul la etajul al şaptelea, unde se afla biroul spaţios al lui Walters. Întâlnirile lor erau întrerupte pentru a se alătura ofiţerilor superiori CIA în sala specială în care aceştia luau masa. Walters obişnuia să plătească de fiecare dată consumaţia Prinţului Roşu; la Langley nimeni nu mânca pe gratis.

Ce s-a petrecut între Salameh şi CIA a rămas secret. Bill Buckley, care avea să moară mai târziu în mâinile teroriştilor de la Beirut când era şeful biroului CIA din regiune, susţinea că „Salameh a jucat un rol important în cucerirea inimilor şi a minţilor americanilor de partea OEP. El avea charismă, era convingător şi ştia când să se certe şi când să asculte. Iar în termenii folosiţi de serviciile secrete, era un superinformator".

Unul dintre primele exemple fu acela când Salameh avertiză CIA în legătură cu un plan sponsorizat de Iran de doborâre a avionului lui Kissinger la apropierea lui de Beirut, în timpul unei misiuni diplomatice consacrate păcii în regiune. Apoi, Salameh sponsoriză un acord prin care OEP s-a angajat să asigure escorta a 263 de occidentali în vestul Beirutului, în perioada de vârf a războiului civil din Liban. La puţin timp după aceea,

Prinţul Roşu avertiză CIA în legătură cu o încercare de asasinat a ambasadorului american în Liban. Apoi, într-o altă întâlnire cu reprezentanţii CIA, Prinţul Roşu a scris şi a semnat o „garanţie de ne-asasinare" pentru toţi diplomaţii americani în Liban. La Beirut gluma cea mai evocată era: „Merită să trăieşti în aceeaşi clădire cu diplomaţii americani pentru că securitatea lor este bine asigurată de OEP".

Yitzhak Hofi, pe atunci directorMossad, ceruse CIA-ului să întrerupă toate contactele cu Prinţul Roşu. Cererea a fost ignorată. La sediul CIA din Langley, Salameh era din ce în ce mai cunoscut ca „tipul rău care în timp a devenit bun pentru noi". Acesta continua să furnizeze informaţii care ţinură CIA la curent cu evoluţiile Orientului Mijlociu şi deveni cea mai importantă achiziţie în regiune. Uciderea sa a afectat CIA iar relaţiile cu Mossad-ul s-au răcit o perioadă considerabilă.

Unul din ambasadorii Statelor Unite în Liban, Hermann Elits, spunea după asasinarea lui Salameh: „Ştiu că de multe ori, neoficial şi în secret, a fost extraordinar de util, ajutând la asigurarea securităţii cetăţenilor şi a oficialităţilor americane. Asasinarea lui este o pierdere".

Şase ani mai târziu, OEP încerca din nou să distragă atenţia guvernului lui Margaret Thatcher în timp ce Forţa 17, aflată sub o nouă conducere, continua să ucidă israelieni. Nahum Admoni hotărî să reuşească el acolo unde predecesorii lui dăduseră greş. Acesta avea să rupă relaţia OEP cu Marea Britanie şi, în acelaşi timp, să-l ucidă pe comandantul Forţei 17. Succesul operaţiunii avea să depindă de un tânăr arab care în copilărie se ruga în moscheea din satul natal ca Allah să-i dea puterea să omoare cât mai mulţi evrei cu putinţă.

Potenţialul lui Ismail Sowan fusese depistat cu 10 ani înainte, când Sowan era încă adolescent şi locuia într-un sat din Cisiordania - un ofiţer de informaţii din armata israeliană l-a audiat în cadrul reactualizării unei informări de rutină legate de profilul regiunii.

Familia Sowan se stabilise acolo în anii '30, într-un moment în care revolta împotriva mandatului britanic şi a evreilor încinsese sângele tuturor arabilor. Peste tot se semnala violenţă; vărsările de sânge năşteau noi vărsări de sânge. Tatăl lui Ismail intrase în Partidul Arabilor din Palestina şi organiza proteste aprinzând sentimentul naţionalist în rândurile comunităţii sale. La început furia lui se manifestă împotriva englezilor. Dar când aceştia s-au retras din Palestina în 1948, noul stat evreu deveni ţinta sa predilectă.

Primele cuvinte pe care şi le amintea Ismail erau cele care proslăveau ura împotriva evreilor.

Cuvântul pe care l-a auzit cel mai des în copilăria lui a fost „nedreptate". I-a fost predat cu forţa la şcoală; a făcut obiectul conversaţiilor de seară din jurul mesei, la cină: groaznica nedreptate făcută poporului lui, familiei lui şi chiar lui însuşi.

Apoi, la puţin timp după ce a împlinit 15 ani, a asistat la un atac brutal asupra unui autobuz plin cu pelerini evrei aflaţi în drum spre Ierusalim. Femei şi copii fură măcelăriţi de arabi. În noaptea aceea Ismail şi-a pus o întrebare care avea să-i schimbe pentru totdeauna gândirea: Şi dacă evreii au dreptul să apere ceea ce au ? Toate celelalte au decurs din ea: înstrăinarea lui constantă de violenţă, credinţa că evreii şi arabii pot trăi împreună. Şi cu asta veni şi convingerea că dacă va putea să facă oricât de puţin pentru realizarea acestui lucru, nu se va da înapoi.

Doi ani mai târziu, când abia împlinise 17 ani, Ismail îi spuse ofiţerului de informaţii de la IDF ceea ce simţea. Ofiţerul îl ascultă la început cu atenţie şi apoi îl chestionă în amănunţime. Cum se putea ca el să fi întors spatele tuturor convingerilor poporului său care erau ca o sonerie ce suna pe aceeaşi notă: arabii sunt cei faţă de care s-a greşit, iar ei trebuie să lupte până la moarte pentru ceea ce cred că este drept. Întrebările ofiţerului fuseseră multe iar răspunsurile lui Ismail lungi.

Ofiţerul observă că, spre deosebire de alţi tineri arabi care trăiau sub ocupaţia israeliană, Sowan avea puţine obiecţii legate de măsurile dure de securitate impuse de armată. Plăcut surprinzător era că tânărul în devenire, cu un zâmbet fermecător, părea să înţeleagă de ce trebuiau israelienii să facă toate astea. Singurul lucru care îl îngrijora era că închiderea teritoriilor însemna că nu se putea duce la şcoală în Ierusalimul de est pentru a-şi începe studiile în domeniul său preferat, ştiinţa.

Dosarul lui Sowan îşi croi drumul prin comunitatea serviciului de informaţii IDF cu menţiunea specială „demn de noi investigaţii", ajungând în final pe biroul unui ofiţer Mossad. Acesta îl predă mai departe secţiei de recrutări.

Ismail Sowan fu invitat să meargă la Tel Aviv sub pretextul de a discuta despre educaţia lui viitoare; acesta solicitase cu puţin timp în urmă dreptul de a merge la Ierusalim la studii. Ismail fu interogat o după-amiază întreagă. La început i-au fost testate cunoştinţele în domeniul ştiinţei, iar interlocutorul lui fu mulţumit de răspunsuri. Apoi a fost verificată întreaga

istorie a familiei Sowan, iar răspunsurile lui Ismail au fost puse faţă în faţă cu cele pe care el le dăduse ofiţerului de informaţii IDF. În final lui Ismail i s-a spus care era oferta. Mossad-ul plătea pentru educarea lui dacă el era de acord să treacă prin şcoala oferită de această agenţie. Trebuia totodată să înţeleagă că dacă dezvăluia ceva din cele petrecute, viaţa i-ar fi pusă în pericol.

Era avertismentul standard pe care îl primeau toţi arabii recrutaţi, însă pentru idealistul Ismail Sowan, aceasta era şansa pe care o aşteptase: să-i aducă la un loc pe evrei şi pe arabi.

Sowan trecu prin întreg procesul de interviuri în ascunzători, înainte de a fi trimis la şcoala de instruire de la marginea Tel Aviv-ului. Excela la un număr de materii, dovedind aptitudini naturale la calculatoare şi la cele legate de modul în care reuşea să scape de urmăritori. Deloc surprinzător, acesta obţinu rezultate bune la materiile legate de Islam, iar lucrarea sa pe tema rolului OEP în conflictul din Orientul Mijlociu fu suficient de interesantă pentru a fi arătată şefului de atunci al Mossad-ului, Yitzhak Hofi.

La încheierea pregătirii, Sowan deveni *bodel,* un curier între sediul central şi ambasadele israeliene unde evreii operau sub acoperire diplomatică. Începu să facă „naveta" în jurul Mediteranei, vizitând regulat Atena, Madridul şi Roma, transportând documentele în plicuri diplomatice. Ocazional călătorea şi la Bonn, Paris şi Londra. Şansa de a vedea lumea şi de a fi plătit pentru asta - primea cinci sute de dolari pe lună - era un sentiment foarte plăcut pentru o persoană abia trecută de vârsta adolescenţei.

Ceea ce Sowan nu realiza era că documentele pe care le transporta nu erau importante. Făceau parte dintr-un alt test la care era supus, pentru a se vedea dacă face vreo încercare de a le arăta unei eventuale persoane de contact arabe în oricare din oraşele vizitate. În fiecare excursie Sowan era supravegheat de un ofiţer evreu din cadrul Mossad-ului, care era şi el în perioada de experimentare a aptitudinilor de supraveghere. Persoana căreia Ismail îi înmâna documentele la întâlniri aranjate dinainte din cafenele sau holuri de hoteluri nu era aşa cum îşi imagina el, un diplomat israelian, ci un ofiţer Mossad.

După săptămâni în care îşi petrecu timpul în străinătate, plimbându-se în jurul Pantheonului din Roma, vizitând Capela Sixtină sau explorând Oxford Street din Londra, i se ceru să meargă la Beirut, să intre în OEP.

Înrolarea se făcea uşor. Intra pur şi simplu într-un birou de recrutare din Beirutul de vest. Agentul de recrutare era inteligent şi extrem de bine informat în privinţa chestiunilor politice. Îşi petrecu o vreme cercetând atitudinea lui Ismail faţă de nevoia de violenţă şi pentru a afla dacă Sowan era gata să renunţe la vechile afilieri - familie, prieteni -pentru a deveni dependent de OEP din punctul de vedere al sprijinului moral. I se spuse că dacă e acceptat, acest lucru urma să însemne o mare schimbare în viaţa sa: organizaţia avea să fie unica sa protecţie în faţa lumii ostile, în schimb OEP urma să aştepte de la el loialitate constantă.

Supraveghetorul său Mossad îl învăţase pe Sowan să dea răspunsurile corecte, iar acesta fu trimis la o tabără de pregătire în Liban. Acolo îndoctrinarea continuă. I se spuse în zeci de feluri că Israelul s-a constituit pentru a distruge OEP, aşa că primul lucru este ca el, statul evreu, să fie distrus. Instructorul său propovăduia o ostilitate acută faţă de orice şi oricine din afara OEP. Lecţiile învăţate la şcoala de antrenament a Mossad-ului referitoare la interpretarea rolurilor îi folosiră - nu le uitase; Sowan petrecuse multe ore învăţând de la instructorii Mossad dinamica grupurilor teroriste, comportamentul şi tacticile lor previzibile. În Libia i s-a predicat că o crimă nu este altceva decât un mijloc de a dobândi eliberarea; o maşină capcană reprezintă o altă cale spre libertate; o răpire era un mod de a face dreptate. Ismail continua să-şi etaleze cunoştinţele dobândite prin intermediul Mossad-ului. Acceptă instruirea OEP dar niciodată nu lăsa ca aceasta să-i afecteze credinţa din străfundul sufletului. Dădu dovadă de suficientă consecvenţă şi imaginaţie dar şi rezistenţă fizică pentru a fi considerat mai mult decât un infanterist. Când părăsi tabăra de instruire, îi fu găsit un loc în eşaloanele operaţionale ale OEP. Treptat urcă în ierarhia de comandă a organizaţiei.

Se întâlni cu liderii organizaţiei, inclusiv cu Yasser Arafat; vizită taberele de instruire ale OEP din întreg Orientul Mijlociu. Reîntors la Beirut, învăţă să trăiască sub raidurile aviaţiei israeliene, evitând să se ascundă în adăposturi din cauza riscului ca imobilele să se prăbuşească peste el în urma bombardamentelor. Dar într-un fel sau altul, reuşi să nu rateze nici o întâlnire cu supraveghetorul său din Mossad care se strecura cu regularitate în Liban pentru a aduna ultimele veşti de la Sowan.

Îşi păstra întotdeauna acoperirea. Când Ali Hassan Salameh fu ucis, Ismail Sowan a condus mulţimea care scanda împotriva huliţilor israelieni. De fiecare dată când un trăgător de elită al OEP omora vreun soldat al

serviciului IDF israelian, el se afla printre cei care conduceau ceremonialul de bucurie care însoţea evenimentul. În tot ce spunea şi făcea părea să fie un militant deosebit de angajat şi devotat.

În 1984 o dată cu alungarea lui Arafat din Liban şi regruparea în Tunisia, OEP îl trimise pe Sowan la Paris să înveţe limba franceză. Nahum Admoni, care îl înlocuia la acea vreme pe Hofi, văzu în transferul lui Sowan ocazia de aur pentru a infiltra un agent în activităţile înfloritoare pe care OEP le desfăşura în Europa.

Ghetto-urile arabe din arondismentele XVIII şi XX deveniseră un rai pentru terorişti; pe străzile înguste unde oamenii trăiau în limita legalităţii, exista mereu adăpost pentru pistolari şi fabricanţi de bombe. De acolo au fost lansate atacurile asupra sinagogilor, restaurantelor şi magazinelor evreieşti. La Paris fusese semnat primul comunicat comun prin care organizaţiile teroriste se angajau să sprijine atacurile împotriva ţintelor israeliene din Europa.

Mossad-ul a răspuns, ca de obicei fără milă. Kidonii au intrat în enclavele arabe şi i-au ucis în propriile paturi pe cei suspecţi a fi terorişti. Unul din ei avea tăiată beregata de la o ureche la cealaltă, altul gâtul sucit ca la pui. Însă acestea erau victorii mărunte. Mossad-ul ştia că teroriştii erau în avantaj, în special pentru că erau atât de bine conduşi de OEP. Perspectiva de a avea propriul om în sediul operaţional al organizaţiei era una deosebit de atrăgătoare pentru Admoni.

La câteva zile după sosirea în capitala Franţei, Sowan îşi contactă ofiţerul de legătură, care lucra în afara ambasadei Israelului pe Rue Rabelais nr.3. Nu avea să-l cunoască decât sub numele de Adam. Stabiliră puncte şi date regulate de întâlnire în cafenele şi la metrou. De obicei Sowan avea cu el un ziar din ziua respectivă, în care inserase informaţia cu pricina. Adam avea şi el un ziar în care ţinea ascunse instrucţiunile pentru Sowan şi salariul lunar al acestuia, care crescuse acum la o mie de dolari. Printr-o tehnică pe care amândoi o perfecţionaseră la şcoala de pregătire Mossad, unul dădea peste celălalt ca din întâmplare şi se scuza, iar apoi, cei doi plecau în direcţii diferite, după ce schimbau în prealabil ziarele între ei.

Prin aceste mijloace simple, Mossad-ul încerca să dobândească supremaţia într-un oraş care se bucura de multă vreme de reputaţia de a oferi un adevărat sanctuar extremiştilor politici - cu condiţia de a părăsi Franţa singuri. Numai Mossad-ul alesese să încalce această înţelegere prin lansarea unei operaţiuni care dădu o lovitură puternică orgoliului Franţei,

lovitură pe care nici azi, după aproape douăzeci de ani, această ţară nu o poate nici ierta, nici uita. Episodul a început la o distanţă de trei sute de mile, la gura mediteraneană a Canalului de Suez, proiectat de vizionarul francez, Ferdinand de Lesseps.

În câteva minute,în după-amiaza zilei de 21 octombrie 1967, Israelul îşi descoperise vulnerabilitatea în faţa războiului modern. Unul din vasele lui de război, un vechi distrugător britanic din al doilea război mondial, rebotezat Eilat, aflat în misiune de patrulare în largul coastelor egiptene a fost lovit de trei rachete ruseşti Styx lansate de la Port Said. 47 de marinari israelieni şi-au pierdut viaţa iar alţi 41, dintr-un echipaj de 197 ofiţeri şi civili au fost grav răniţi. Vasul Eilat s-a scufundat. Nu era cel mai mare dezastru maritim suferit de Israel, dar era pentru prima dată în istoria îndelungată a războiului maritim când o navă era distrusă într-un atac cu racheta cu rază lungă de acţiune.

După evaluarea imediată a proporţiei calamităţii, guvernul lui Levi Eshkol ceru un program special prin care flota sa să fie dotată cu un nou vas care să-l înlocuiască pe învechitul Eilat. În câteva săptămâni, proiectanţii veniră cu un model de vas de război, de mare viteză, uşor manevrabil şi dotat cu sisteme electronice de răspuns pentru a oferi acele secunde preţioase necesare evitării atacurilor cu rachete. O comandă pentru construirea a şapte astfel de nave a fost prezentată şantierelor de construcţii mecanice din Normandia, CCM şi docurilor din Cherbourg, Franţa.

În timp ce navele erau construite, oamenii de ştiinţă de la Dimona fabricau rachetele pe care aveau să le transporte navele şi echipamentele sofisticate cu care acestea urmau să fie dotate la sosirea în Israel.

Lucrurile au progresat semnificativ la Cherbourg până când preşedintele de Gaulle a introdus un embargo total asupra armelor după ce comandouri israeliene au atacat aeroportul din Beirut la 26 decembrie 1968 şi au distrus 13 avioane libaneze aflate la sol - o măsură de represalii la atacul palestinian lansat cu numai două zile înainte la Atena asupra Boeingului 707, aparţinând liniilor El Al. Instituirea embargoului însemna că Israelului nu avea să i se preda navele comandate în Franţa.

Răspunsul francezilor a pus capăt unui deceniu de alianţă cu Israelul. Această alianţă fusese realizată în timpul revoluţiei algeriene, care a condus în final la independenta coloniei faţă de Franţa în 1962 şi şi-a avut practic rădăcinile în ostilitatea comună faţă de Egiptul lui Gamal Abdel Nasser. La

vremea aceea Mossad-ul furnizase informaţii despre organizaţia anti-franceză FLN, iar Franţa vânduse Israelului armele şi avioanele de luptă Mirage.

O dată cu pierderea Algeriei, de Gaulle a restabilit imediat legăturile tradiţionale ale Franţei cu ţările arabe, iar OEP-ului i s-a permis să deschidă un birou la Paris. Raidul asupra aeroportului din Beirut a fost privit de Gaulle ca o nesocotire publică a solicitării lui ca Israelul să nu facă ceea ce preşedintele numise atunci „atacuri de răzbunare" împotriva vecinilor arabi.

Embargoul asupra armelor impus de Franţa însemna practic că Israelul nu avea suficiente avioane Mirage de rezervă pentru a domina spaţiul aerian al Orientului Mijlociu sau pentru a se putea apăra eficient în faţa atacurilor aeriene. Ca o ironie, embargoul venea într-un moment în care Israelul trebuia să facă faţă şi costurilor uluitoarei victorii din timpul Războiului de Şase Zile. În acele câteva zile din 1967 reuşiseră să ia controlul asupra Cisiordaniei, Ierusalimului de est şi Fâşiei Gaza. O dată cu pământul veniră însă şi aproape un milion de arabi, în marea lor majoritate plini de ură faţă de cuceritorii lor.

Pentru Meir Amit, problema cu care se confrunta Israelul „nu putea fi supraapreciată. În interiorul graniţelor erau sute de mehabelimi - termenul ebraic pentru terorişti - care beneficiau de sprijinul populaţiei arabe care le-ar fi dat ajutor şi le-ar fi oferit un adăpost deasupra capului, cel puţin: prima mea sarcină era să cresc gradul de penetrare al Mossad-ului şi atenţia acestei agenţii în cazul tuturor organizaţiilor palestiniene".

Golda Meir, primul ministru al Israelului îi spuse lui Meir Amit să pună la punct un plan de a scoate din Franţa navele care erau gata. Acesta avea să-şi amintească: „Prima sugestie a fost să mergem la Cherbourg cu suficient de mulţi marinari înarmaţi şi să plecăm pur şi simplu cu navele înapoi spre Israel. Moshe Dayan, ministrul apărării

s-a gândit mult la asta. El a atras însă corect atenţia că reacţia internaţională ar conduce la uriaşe repercusiuni şi ar pune Israelul în postura hoţului patentat. Orice aveam să facem trebuia să fie legal. Trebuia să venim cu aprobarea de a intra în apele teritoriale ale Franţei. O dată ajunşi acolo, lucrurile se schimbau".

Legalitatea celor ce aveau să se întâmple era însă subiectivă. În pofida insistenţelor lui Dayan de fi respectată litera legii, ceea ce avea să se întâmple era pur şi simplu o înşelătorie.

În noiembrie 1969, Meir Amit punea deja în aplicare prima etapă a Operaţiunii Arca lui Noe. O firmă de avocatură cu sediul la Londra fusese informată de cea mai mare firmă israeliană de transport maritim, Maritime Fruit-care transporta produse în jurul lumii - să înregistreze o nouă firmă cu denumirea Starboat, după Steaua lui David. Principalul ei acţionar era Mila Brenner, un director de la Maritime Fruit. Ceilalţi acţionari erau apropiaţi ai lui Meir Amit. Şi a doua etapă a operaţiunii se desfăşură tot fără probleme. De luni de zile, amiralul Mordechai Limon, ofiţerul de legătură al flotei israeliene la Cherbourg pentru proiectul cu navele de război, discuta despre compensaţii cu şantierul naval pentru nerespectarea contractului; de fiecare dată când francezii erau aproape de a cădea la învoială, Limon găsea câte un nou motiv de discuţie. La 10 noiembrie el informă şantierul naval că Israelul era din nou gata să discute problema despăgubirilor.

La Tel Aviv, Mila Brenner îl contactase pe unul dintre cei ce mai respectaţi magnaţi ai transporturilor maritime din lume, pe Ole Martin Siem, care locuia la Oslo. Acesta fu de acord să intre în conducerea Starboat în scopul special al achiziţionării navelor de război.

Cu o dexteritate demnă de cea a unui jucător de cărţi, Limon făcuse mişcarea următoare. La 11 noiembrie se întâlni cu oficialităţile şantierului naval. Le ascultă oferta îmbunătăţită de despăgubiri şi spuse că încă nu era satisfăcut de ea. Francezii rămaseră uluiţi pentru că oferta lor era una generoasă. Acolo îl aştepta Ole Siem. După ce se întâlniră, Limon le telefona oficialilor şantierului pentru a le spune că urma să-i contacteze „în câteva zile". În decursul acelei ore, Siem se afla în biroul generalului Louis Bonte, care se ocupa, în guvernul francez, de vânzările de arme. Siem îi spuse că auzise că „erau de vânzare nişte canoniere care puteau fi transformate în platforme petroliere".

Limon îl sună în acel moment pe Bonte să-i spună că se află la Paris şi că era gata să accepte o ultimă ofertă de despăgubiri. Cifra propusă de el era cea pe care o oferiseră cei de la şantierul naval de la Cherbourg. Bonte îi răspunde lui Limon că „negociază" şi că îi va da un răspuns prin telefon. Generalul se întoarse apoi spre Siem şi-i prezentă oferta pe care Limon o acceptase, dar despre care spusese că era prea mare pentru ca guvernul să fie de acord să o plătească. Atunci, pe loc, Siem mări oferta lui Limon cu 5%. Bonte îl sună pe Limon şi-i spuse că oferta lui este cât se poate de convenabilă. Bonte credea că făcuse o afacere bună scăpând Franţa de o

problemă spinoasă. Israelul îşi luă despăgubirea, iar Franţa obţinea 5% profit.

Avea doar două întrebări pentru Ole Siem. Navele aveau să meargă în Norvegia ? Putea Siem să garanteze că navele nu aveau să fie reexportate după utilizarea lor la forajul marin ? Siem dădu garanţii fără echivoc în ambele cazuri. Bonte acceptă pentru a evita întrebările presei legate de amplasamentul zonei de foraj petrolier - o chestiune comercială sensibilă pentru o industrie renumită pentru secretele ei - ca scoaterea navelor de pe şantierul din Cherbourg să se facă discret. Data plecării lor fu stabilită pentru ajunul Crăciunului 1969, când la Cherbourg se sărbătorea începutul sărbătorilor de iarnă.

Mai era o lună şi Meir Amit era cât se poate de conştient că era destul timp pentru ca lucrurile să ia o întorsătură proastă. Era nevoie de 120 de marinari israelieni care să alcătuiască echipajele acestor nave pentru voiajul de trei mii de mile de la Cherbourg la Haifa. Trimiterea atâtor oameni în acelaşi timp ar fi alertat cu siguranţă serviciile de securitate franceze. Din nou inventivul Meir Amit a fost cel care a găsit şi soluţia.

Acesta hotărî ca marinarii să călătorească doi câte doi, prin oraşele Europei înainte de a merge la Cherbourg. Marinarii erau instruiţi să nu stea în hotelurile porturilor mai mult de o noapte. Călătoreau toţi cu paşapoarte israeliene astfel încât, în cazul în care ar fi fost prinşi, să nu poată fi învinuiţi de deţinere de acte false de călătorie. Cu toate acestea, Meir Amit ştia că riscurile erau încă mari. „N-ar fi trebuit decât un poliţist mai suspicios să se întrebe de ce merg aşa de mulţi marinari israelieni la Cherbourg şi întreaga operaţiune ar fi eşuat".

Pe 23 decembrie marinarii erau cu toţii la Cherbourg. Împrăştiaţi în tot oraşul, aceştia ascultau colindele care păreau că nu se mai termină niciodată; unii dintre ei, care erau născuţi şi crescuţi la Ierusalim cântară şi ei alături de localnici.

Meir Amit, acum liniştit, se ocupa de alte probleme curente la Tel Aviv. Problema aprovizionării pentru cele opt zile pe mare fusese rezolvată la magazinele din Cherbourg de către ofiţerul desemnat pentru acest lucru în cadrul operaţiunii. Dar ori de câte ori vânzătorii îl îmbiau cu jambon pentru Crăciun el refuza politicos. Sfertul de milion de litri de combustibil fusese adus prin contrabandă la bordul navelor şi ascuns prin diverse unghere ale calelor. Una dintre marile necunoscute era vremea. Navele trebuiau să traverseze Golful Biscaya în condiţii de iarnă şi se puteau scufunda. Meir

Amit avea să-şi amintească despre toate acestea la Tel Aviv: „Ne rugam să fie vremea ca la Dunkerque. Trimiserăm un meteorolog la Cherbourg, iar el monitorizase toate previziunile pentru Marea Britanie, Franţa - la Cherbourg şi Spania".

Orele treceau încet, însă în curând veni şi Ajunul de Crăciun. Prognoza meteo spunea că în Cherbourg urma să plouă torenţial în sud-est. Totuşi, plecarea fu stabilită pentru acea seară la ora 8:30. La 7:30 tot echipajul era la bord. Însă vremea se înrăutăţi. Plecarea fu amânată pentru 10:30 P.M. Însă nu plecară nici atunci din cauza condiţiilor meteo. Din Tel Aviv sosiră mesaje codate urgente: „Ridicaţi ancora indiferent de vreme".

La Cherbourg ofiţerul de marină israelian nu ţinea cont de presiuni; pentru el vieţile oamenilor erau mai importante în acel moment. Stătea tăcut în nava comandant şi îl urmărea pe meteorolog cum studia febril hărţile sinoptice. La miezul nopţii meteorologul anunţă: „Vânturile vor scădea şi se vor îndrepta spre nord în următoarele două ore. Nu vor fi foarte puternice şi vor rămâne în spatele nostru. Putem pleca".

Exact la ora 2:30 A.M. în ziua de Crăciun, motoarele navelor porniră şi acestea începură să se îndrepte încet către mare. Şapte zile mai târziu, de Revelion, intrau în portul Haifa.

Printre cei care le aşteptau pe cheiuri era şi Meir Amit. Pentru el Anul Nou nici nu ar fi putut începe mai bine. Dar mai ştia şi că preşedintele de Gaulle nu avea să ierte niciodată Israelul pentru cele întâmplate. Aşa se şi întâmplă. Când Mossad-ul începu să-i vâneze la Paris şi în celelalte oraşe ale Franţei pe teroriştii din Orientul Mijlociu, spionii agenţiei fură la fel de atenţi urmăriţi ca orice alţi terorişti de către serviciile de securitate franceze. Mai rău, ofiţerii pro-arabi din SDECE informau adesea OEP când Mossad-ul se pregătea să lanseze un contraatac. De cele mai multe ori în astfel de situaţii mai scăpa câte un terorist.

Cel mai cunoscut dintre aceşti a fost Ilich Ramirez Sanchez, care prin acţiunile sale îşi câştigase porecla „Carlos Şacalul". La Paris, se ştia că el era pistolarul aflat în solda unora din grupările separatiste ale OEP care îşi aveau sediul în Siria. Prin acţiunile sale deveni o figură admirată de presa subterană marxistă care înflorea în Europa. Femeile găseau că obiceiurile lui de playboy erau incitante - cu atât mai mult când reuşea să dispară şi să scape din cursele pe care Mossad-ul i le întindea pentru a-l lichida. Azi era în Riviera la plajă cu o fată, mâine era reperat la Londra, alături de un grup de terorişti din Orientul Mijlociu, pe care-i ajuta să-şi pună la punct

planurile împotriva altor grupări arabe şi desigur împotriva Israelului. Împreună cu ei, Carlos opera fără a fi stânjenit de poliţia britanică şi de serviciile de informaţii, plecând de la înţelegerea că nu aveau să facă nici un rău cetăţenilor britanici. Când Mossad-ul era gata să-l omoare, acesta era din nou pe continent sau plecase deja la Damasc, la Bagdad sau în vreo altă ţară arabă, pentru a alimenta noi conflicte.

Urmărirea lui Carlos pe o perioadă suficient de lungă pentru ca Mossad-ul să-l poată asasina, fu o altă sarcină încredinţată lui Ismail Sowan pe durata şederii lui la Paris.

Per total, contribuţia lui la războiul dus de Mossad în Franţa a fost considerabilă şi permise oamenilor agenţiei să repurteze succese spectaculoase: o fabrică de documente false ale OEP fu aruncată în aer; ascunzători de arme fură distruse; au fost interceptaţi şi lichidaţi curieri; explozibili transportaţi ilegal din Europa de est au fost detonaţi; în zeci de cazuri, Mossad-ul plăti cu aceeaşi monedă duşmanilor, datorită informaţiilor furnizate de Sowan.

În ianuarie 1984, Adam supraveghetorul lui Sowan din Mossad, îi spuse acestuia că urma să fie trimis în Anglia, unde trebuia să treacă drept un student în ultimul an care studiază pentru masterat în ştiinţă. Noua lui sarcină era să pătrundă în reţeaua OEP din Londra şi să afle tot ce se putea despre unitate ei activă, Forţa 17. Aceasta era condusă acum de Abdul-Rahid Mustapha care folosea ca bază Marea Britanie. Mustapha era pe lista celor pe care Mossad-ul îşi propunea să-i lichideze.

Ismail Sowan îi spuse directorului biroului din Paris al OEP că îşi încheiase studiile în Franţa - un sayan francez îi furnizase o diplomă falsă care să-i confere spusele în cazul în care cineva i-ar fi cerut o dovadă, însă nimeni nu i-o ceru - şi că dorea să meargă în Anglia să-şi continue studiile în ştiinţă şi tehnologie. Reuşi chiar să strecoare şi sugestia că viitoarea calificare avea să-l facă „şi mai util în privinţa fabricării bombelor artizanale".

Perspectiva achiziţionării unui nou fabricant de bombe pentru echipa OEP era întotdeauna binevenită şi cu atât mai mult în 1984. Conducerea OEP avea nevoie să arate palestinienilor din Cisiordania şi Fâşia Gaza că nu fuseseră uitaţi. Zeci de mii dintre ei sufereau tot mai mult din cauza ocupaţiei israeliene; nu puteau înţelege de ce Yasser Arafat nu făcea mai

mult pentru a-i ajuta într-o manieră mai practică: vorbele erau una, iar faptele altele.

Mossad-ul ştia că Arafat era supus unei presiuni crescânde pentru a sprijini iniţiativele de pace ale preşedintelui Egiptului, Hosni Mubarak, care începuse să arate deschidere spre Israel. Regimul imprevizibil din Siria hotărâse să mai răcească relaţiile cu diferite facţiuni palestiniene şi chiar băgase la închisoare câteva sute dintre luptătorii acestora. Preşedintele Assad dorea să arate americanilor că nu era el capul răutăţilor, aşa cum credea lumea.

Toate acestea au făcut ca printre reprezentaţii OEP din tabere să se nască sentimentul că aveau să fie aruncaţi de colo-colo de lumea araba, lăsaţi la o parte, să-şi poarte singuri de grijă. Se vorbea chiar că ei ar fi fost înşelaţi de propria conducere. Israelienii continuară să exploateze acest sentiment, anunţând prin mijloace de informare în masă că OEP avea proprietăţi şi investiţii de 5 miliarde de dolari în întreaga lume. Arafat deveni şi el victima unei campanii murdare separate, puse la cale de experţii Mossad în războiul psihologic: potrivit acesteia, el cheltuia parte din bani pentru a-şi satisface apetitul pentru băieţii frumoşi. Zvonul a fost răspândit prin taberele de refugiaţi, şi deşi nu a prins foarte tare, avu totuşi un oarecare efect. Printr-o mişcare vicleană, Arafat dădu atunci ordin celor 17 birouri ale OEP să lanseze informaţia potrivit căreia el ar fi fost un mare amator de femei - ceea ce era adevărat.

Pentru directorul biroului din Paris al OEP, ideea că Sowan urma să-şi pună cunoştinţele în slujba viitoarei lui cariere de fabricant de bombe artizanale era într-adevăr binevenită şi îi dădea suficiente motive pentru a-i plăti drumul până în Anglia şi suficienţi de mulţi bani ca să-i ajungă o săptămână. Sowan primi 500 de lire şi de la Adam care îi spuse că pentru evitarea oricăror suspiciuni, trebuia să-şi găsească o slujbă în Anglia pentru a-şi plăti studiile.

Ismail sosi la Londra într-o zi friguroasă de februarie, în 1984, cu un paşaport iordanian ce-i fusese pus la dispoziţie de către Mossad. Mai avea şi un al doilea paşaport canadian ascuns în fundul dublu al servietei. I se spusese să-l folosească numai dacă trebuia să părăsească Marea Britanie în grabă. Ascunsă în acelaşi loc cu paşaportul, se afla informarea Mossad-ului despre Abdul-Rahid Mustapha şi despre Forţa 17 pe care acesta o comanda.

Unitatea fusese creată iniţial de forţa personală a lui Yasser Arafat. Numele i se trăgea de la numărul extensiei telefonice din biroul lui Arafat din sediul central al OEP din Beirut. Într-o vreme, în Liban, Forţa 17 se dezvoltase ca o armată obişnuită formată din peste o mie de luptători; una din unităţile ei fusese cunoscuta grupare *Septembrie Negru,* care era autoarea masacrului atleţilor israelieni la Jocurile Olimpice de la Munchen. Cu puţin timp înainte ca OEP să fie obligată să părăsească Libanul şi să-şi restabilească sediul la Tunis, primul comandant al Forţei 17, Ali Hassan Salameh, fu omorât într-un atac cu maşină capcană pus la cale de Rafi Eitan. Arafat se confruntă la Tunis cu realităţi dure. Nu numai că era vânat de Mossad, dar era din ce în ce mai ameninţat de extremiştii arabi. Abu Nidal, care pretindea că este vocea autentică a luptei armate, spunea că nu va putea să existe o victorie a palestinienilor până ce Arafat nu va fi eliminat. Răspunsul lui Arafat a fost restructurarea Forţei 17 într-o unitate cu o alcătuire foarte strânsă şi cu dublă unitate: aceea de a-l proteja pe el şi de a lansa atacuri bine pregătite împotriva duşmanilor, începând cu Israelul. Mustapha primi comanda Forţei 17. La Tunis oamenii lui erau antrenaţi atât de forţele speciale de război chineze cât şi de cele ruseşti. În 1983, Mustapha începu să călătorească în Marea Britanie pentru a recruta mercenari.

Londra era plină până la saturaţie de foşti agenţi SAS şi de veteranii de armată care îşi făcuseră serviciul în Irlanda de Nord şi care căutau noi oportunităţi de a-şi pune în valoare talentul de a ucide. Salariul ca instructor OEP era bun şi mulţi dintre mercenari aveau o atitudine puternic anti-semită. Parte dintre ei s-au angajat şi au plecat în Tunisia pentru a lucra în taberele de antrenament ale OEP. Alţi instructori erau recrutaţi din rândurile foştilor membri ai Legiunii străine franceze şi, într-o perioadă, printre ei s-a aflat şi un fost ofiţer CIA, Frank Terpil, care avea să fie implicat mai târziu împreună cu Mehmet Ali Agca, în tentativa de asasinat la adresa Papei Ioan Paul al ll-lea.

Timp de un an întreg Mustapha a reuşit să intre şi să iasă din Marea Britanie fără ca MI5 sau echipa lui specială să-şi dea seama cine este. Când Mossad-ul i-a informat în această privinţă, singura măsură luată a fost aceea că un ofiţer MI5 a amintit biroului OEP din Londra că această instituţie avea să fie închisă, iar personalul ei expulzat la cel mai mic indiciu legat de implicarea lor în acţiuni teroriste împotriva Marii Britanii. Dar, la adresa Israelului au continuat să aibă reacţii dure.

O ciudată informaţie colaterală războiului de propagandă a apărut în momentul în care Bassam Abu-Sharif, pe atunci purtătorul de cuvânt al lui Arafat în relaţia cu presa, fu invitat să se întâlnească cu romancierul Jeffrey Archer. Reprezentantul OEP avea să-şi aducă aminte că Archer îi explicase atunci „cum trebuia să ne punem la punct şi controla relaţia noastră cu presa, cum să organizăm activitatea politică, cum să stabilim contactele cu politicienii englezi şi mobilizarea opiniei publice. Sunt extrem de impresionat".

Această întâlnire a constituit asigurarea că numele lui Archer fusese înregistrat în baza de date Mossad.

Pentru israelienii plini de furie părea că Mustapha era sub protecţia autorităţilor engleze şi că orice încercare de a lua legătura cu el ar fi avut repercusiuni asupra Mossad-uiui.

Sarcina lui Ismail Sowan era aceea de a încerca să-l atragă pe Mustapha într-o cursă în afara ţării, preferabil în Orientul Mijlociu, unde oamenii Mossad-ului aşteptau să-l omoare. Adam îi spusese lui Sowan la Paris că trebuiau să acţioneze sub îndrumarea supraveghetorilor Mossad care îşi aveau baza la ambasada Israelului din Londra.Primul era Arie Regev. Celălalt era Jacob Barad, care se ocupa de interesele comerciale ale Israelului. Un al treilea katsa care activa la Londra şi care nu lucra sub acoperire diplomatică, era Bashar Samara care avea să fie principalul contact al lui Sowan. Samara ceruse unui sayan angajat de o agenţie imobiliară din Londra să-i închirieze un apartament lui Sowan în cartierul Maida Vale din oraş.

La câteva zile după sosirea sa la Londra, Sowan stabili primul contact cu Samara. Cei doi se întâlniră sub statuia lui Eros din Piccadilly Circus. Fiecare avea la el un număr din *Daily Mirror,* ziar recent achiziţionat de Robert Maxwell. Folosind tehnica schimbului de ziare, care funcţionase la Paris, Sowan îşi obţinu salariul de sute de lire pentru prima lună şi instrucţiunile necesare pentru a găsi de lucru la biroul OEP din Londra.

Mulţi dintre cei care lucrau acolo doreau să fie în miezul lucrurilor: să ducă mesaje spre diversele celule ale OEP din Europa, sau să se deplaseze la sediul central din Tunis al Organizaţiei, cu informaţii deosebit de importante şi să aştepte, ore întregi după un răspuns, pentru a avea şansa de a-l zări măcar o clipă pe Arafat. Aceşti tineri revoluţionari atât de angajaţi în cauza palestiniană nu aveau nici un interes pentru munca de rutină din

birouri, pentru arhivarea documentelor, pentru citirea ziarelor sau pentru a răspunde la telefoane. Când Sowan s-a oferit să facă această muncă a fost imediat acceptat să lucreze la biroul din Londra.

În câteva zile îl întâlni pe Mustapha. Se împrietenisеră după câteva ceşcuţe de ceai dulce de mentă. Amândoi aveau un trecut comun: trăiseră bombardamentele israeliene de la Beirut. Amândoi trecuseră cu aceeaşi repeziciune şi pe aceleaşi străzi unde clădirile erau atât de ciuruite de bombardamente încât nu li se mai vedeau decât structurile. Amândoi domniseră în câte un alt pat în fiecare noapte şi aşteptară zorii, când muezin-ul îi chema la rugăciune. Ambii trecuseră de la punctul de primire al OEP din Beirut, lăsând să treacă ambulanţele, dar oprindu-i pe toţi ceilalţi şi adăpostindu-se numai la auzul avioanelor de luptă israeliene. Au râs amintindu-şi de vechea zicală a celor din Beirut: „Dacă auzi că explodează o bombă, înseamnă că mai trăieşti". Atâtea amintiri: ţipetele muribunzilor, bocetul femeilor, privirile lor pline de ură, ridicate spre cer.

Sowan şi Mustapha petrecură o zi întreagă depănându-şi trecutul. În final, Mustapha îl întrebă pe Sowan ce făcea la Londra. Venise să-şi perfecţioneze educaţia pentru a servi mai bine OEP, răspunse Sowan. Îl întrebă şi el la rândul său pe Mustapha ce caută la Londra.

Întrebarea provocă o serie de dezvăluiri. Mustapha descrise realizările Forţei 17: cum comando-urile ei fuseseră gata să deturneze un avion israelian plin cu turişti germani când Arafat anulă misiunea de teama de a nu ridica opinia publică germană împotriva OEP. Însă Mustapha dusese războiul împotriva Israelului în Cipru şi Spania. Ismail ştia că toate faptele cu care se lauda interlocutorul lui nu avea decât să convingă şi mai mult Mossad-ul să-l omoare.

Căzură de acord să se întâlnească peste câteva zile în zona Speaker's Corner din Hyde Park, locul în care, prin tradiţie, sunt exprimate liber tot felul de puncte de vedere. Ismail Sowan sună la numărul special care i se dăduse pentru eventualitatea în care avea de transmis informaţii urgente. Îi răspunse Bashar Samara. Stabiliră să se întâlnească pe Regent Street. Plimbându-se printre salariaţii ieşiţi de la birouri pentru a lua prânzul, Sowan îi relată ce-i povestise Mustapha. Samara îi spuse că va veni şi el la Speaker's Corner din Hyde Park pentru a-l fotografia pe Mustapha şi pentru a putea să-l pună pe viitor sub urmărire permanentă.

Mustapha nu veni la întâlnire. Trecură săptămâni până când Sowan îl revăzu. Ismail fusese deja acceptat ca student la un colegiu din Bath, o

staţiune balneo-climaterică. De două ori pe săptămână călătorea la Londra pentru a trece pe la biroul OEP şi să-şi facă munca de birou. Într-una din aceste daţi, Mustapha era acolo.

Încă o dată cei doi au stat de vorbă bând nenumărate ceşti de ceai de mentă. Mustapha scoase din geantă o carte cu ilustraţii despre istoria Forţei 17. Se lăuda cu cele peste o sută de mii de exemplare care fuseseră distribuite palestinienilor. Frunzărind-o, Ismail văzu în ea o fotografie a lui Mustapha făcută în Liban. Mustapha îi dădu lui Ismail o copie a cărţii purtând semnătura lui cu multe înflorituri. Hotărâră să se reîntâlnească, dar Mustapha nu veni nici de această dată la întâlnire.

Între timp, Sowan îi dădu cartea lui Samara într-un loc ce deveni punctul lor de întâlnire, gara din Bath.Agentul katsa venea la Bath cu un tren şi se întorcea la Londra cu următorul, luând cu el tot ce afla Sowan de la Biroul OEP şi oferindu-i acestuia în schimb cele şase sute de lire pentru munca de informator.

Timp de aproape un an relaţia lor decurse la fel. La acea vreme Sowan întâlnise o englezoaică pe care o chema Carmel Greensmith. Aceasta fu de acord să se căsătorească cu el. Dar în ajunul ceremoniei Sowan nu se hotărâse cine să-i fie cavalerul de onoare.

Făcând un nou drum la biroul OEP, îl întâlni din nou pe Mustapha, care, ca de obicei, nu-i explica unde dispăruse. Mustapha avea cu el un morman de tăieturi din ziarul arab publicat la Londra, *Al-Qabas.* Fiecare pagină conţinea câte o caricatură sarcastică la adresa lui Yasser Arafat. Ziarul era subvenţionat de familia aflată la conducerea Kuweit-ului care era de multă vreme un duşman al OEP.

Caricaturile erau opera celui mai preţuit artist al genului din lumea arabă, Naji Al-Ali. Stabilit la Londra, acesta ducea singur un război împotriva lui Arafat, reprezentându-l pe liderul OEP ca pe un om venal, egocentrist şi fără valoare din punct de vedere politic. Caricaturile făcuseră din ziarul *Al-Qabas* vocea opoziţiei faţă de Arafat.

Mustapha aruncă tăieturile de ziar pe masă şi spuse că Al-Ali merită să moară şi că cei care îl plăteau meritau să primească o lecţie.

Sowan zâmbi nehotărât. Mossad-ul salută orice demers care ar fi subminat poziţia lui Arafat. Aduse în discuţie şi o chestiune de interes mai personal, aceea de a-şi găsi cavalerul de onoare. Mustapha se oferi imediat să joace acest rol. Atunci se îmbrăţişară în stil specific arabilor. Acesta era

un moment în care Ismail Sowan şi-ar fi dorit să-l scoată din strânsoarea Mossad-ului.

La Tel Aviv, Nahum Admoni începuse să se întrebe cât mai dura până ce MI5 avea să descopere adevărul în legătură cu cele opt paşapoarte false părăsite într-o cabină telefonică din Germania, în iulie 1986. Shimon Peres, care nu era un admirator al Mossad-ului, aflat la sfârşitul unei coaliţii de guvernare, punea întrebări dificile. Primul ministru spunea că eşecul ar distruge relaţiile Israelului cu guvernul Thatcher; că era mai bine ca această chestiune să fie tratată frontal, potrivit binecunoscutei atitudini îmbrăţişate de Peres, „Cu cât se află mai repede cu atât se poate corecta mai uşor".

Admoni se opunea acestei idei. Ea putea conduce MI5 şi Forţa lui specială să investigheze şi celelalte activităţi Mossad în Marea Britanie. Iar asta putea însemna expulzarea lui Ismail Sowan, care se dovedise a fi o sursă inepuizabilă de informaţii utile. Mai mult, a admite adevărul despre paşapoarte ar fi însemnat să dea în vileag faptul că în acest caz Mossad-ul dăduse dovadă de incompetenţă.

Paşapoartele fuseseră făcute pentru ambasada Israelului la Roma. Sarcina de a asigura transportul lor de la Tel Aviv fusese încredinţată unui bodel nou în meserie şi care nu mai fusese niciodată la Bonn. Acesta se plimbă o vreme cu maşina prin oraş, nevrând să ceară informaţii de teamă de a nu atrage atenţia asupra lui. În final folosi un telefon public pentru a suna la ambasadă. Un oficial îl certă pentru întârziere. Fie din panică, fie din pură neglijenţă, uită punga cu paşapoarte în cabina telefonică. Sosind la ambasadă, îşi dădu seama de greşeala făcută, dar şi mai panicat, nu-şi putu aminti exact unde era strada de unde dăduse telefon. Însoţit de şeful securităţii ambasadei care era enervat la culme, găsi în final cabina telefonică, însă punga dispăruse. Bodel-ul fu trimis la Negev, regiune semi-deşertică din sudul Israelului, aflată între Beersheba şi golful Aqaba. Însă problema paşapoartelor continua să-l neliniştească pe Admoni. Ministerul Afacerilor Externe, prin ambasadorul Marii Britanii la Tel Aviv, ridică problema lor în faţa guvernului israelian.

Unul dintre paşapoarte fusese făcut pentru ca Sowan să poată călători mai uşor între Londra şi Tel Aviv; un paşaport britanic însemna că el ar fi fost supus unui număr mai mic de verificări de către serviciul de imigraţie din aeroportul Heathrow decât dacă ar fi folosit paşaportul canadian.

În perioada în care se aflase la Londra, Sowan făcuse şi câteva vizite în Israel pentru a-şi revedea familia; ele făceau parte din activitatea sa sub acoperire. Pentru cei din familie băiatul era încă un activist al OEP. Juca rolul atât de convingător încât fratele lui mai mare, Ibrahim, îi atrase în final atenţia că israelienii îl vor aresta. În glumă, acesta îi sugeră lui Ismail să preîntâmpine o astfel de situaţie oferindu-se să lucreze pentru Organizaţie. Ismail se prefăcu îngrozit de idee şi se întoarse la Londra să-şi continue activitatea.

Curând însă, lucrurile luară o întorsătură neaşteptată. Proaspăta soţie îi ceru lui Sowan să accepte un post de cercetător la Humberside College din Hull. Pentru ea acest lucru însemna mulţi bani, adăugaţi la cei pe care îi primea pentru activitatea de la biroul OEP. Tânăra nu ştia nimic despre relaţia soţului ei cu Mossad-ul sau de cele şase sute de lire pe care agenţia i le plătea lunar. Pentru Ismail mutarea la Hull putea fi o ocazie de a scăpa de cerinţele din ce în ce mai mari ale supraveghetorului său din Mossad.

Ca mulţi dintre informatorii care primiseră bani de la Mossad, Ismail Sowan se sperie foarte tare de riscurile cu care era confruntat. După ce-şi îndeplinise atribuţiile de cavaler de onoare, Mustapha deveni şi mai apropiat. Trecea adesea să-i vadă pe Ismail şi pe soţia lui, aducându-le cadouri din Orientul Mijlociu. La masă, Mustapha le relata despre modul în care reuşea să se descotorosească de cei mai noi duşmani ai OEP. De-a lungul lunilor ce au urmat, acesta se lăudase că ucisese mai mulţi trădători ai cauzei palestiniene. Sowan asculta uluit, sperând să „nu se audă cum îi bate de tare inima". Se sperie şi mai rău după întâlnirile cu Samara; spionul îi cerea accesul la computerul biroului OEP şi fotocopii ale documentelor secrete; tot el trebuia să încerce să plece în vacanţă cu Mustapha în Cipru, unde avea să-i aştepte o echipă kidon. Până în acel moment Sowan reuşise să găsească scuze; nu era niciodată singur în camera computerului sau presiunea studiilor îl împiedica să ia în calcul şi o vacanţă - dar simţea că în spatele cererilor lui Samara plutea o ameninţare crescândă. Spera ca la Hull să fie mai puţin în contact cu Mustapha şi cu Samara şi că va fi lăsat să-şi desfăşoare viaţa academică fără presiuni suplimentare. Mossad-ul avea însă alte planuri pentru el.

În ziua de vineri 13 martie 1987, sediul Mossad de pe Bulevardul Regele Saul vuia de zvonul potrivit căruia Admoni aştepta un vizitator important. Cu puţin timp înainte de prânz, ofiţerul de legătură de la MI6 fu

însoţit până în biroul de la etajul nouă al directorului general. Întâlnirea celor doi fu scurtă. Lui Admoni i-a spus că MI6 era mulţumit că paşapoartele false găsite în Germania fuseseră opera Mossad-ului. Un ofiţer din Unitatea specială care fusese implicat în operaţiune îşi amintea în iunie 1997 că „tipul de la MI6 intră în birou, spuse „Bună dimineaţa", refuză ceaşca de ceai ce-i fusese oferită şi spuse ce avea de spus. Salută apoi din cap şi plecă din cameră. Probabil că-i trebuise mai puţin de un minut pentru a transmite mesajul".

La Londra, Ministerul de Externe îl chemă pe ambasadorul israelian şi-i prezentă un protest energic însoţit de solicitarea ca astfel de situaţii să nu se mai repete. Singura consolare pentru Admoni a fost faptul că nimeni nu folosise numele lui Ismail Sowan.

În seara zilei de 22 iulie 1987, în apartamentul său din Hull, Ismail Sowan asculta ştirile BBC. Nu mai auzise de Mossad din luna aprilie, când Bashar Samara trecuse prin Hull pentru a se întâlni cu el în gară ca să-i transmită să nu iasă în faţă cu nimic până la noi ordine - asta dacă Mustapha nu lua din nou legătura cu el.

Acum, figura omului despre care Mustapha spusese că merită să moară, umplea ecranul televizorului; Naji Al- Ali, caricaturistul, fusese împuşcat în timp ce pleca de la sediul ziarului *AI-Qabas* din Londra. Pistolarul trăsese un glonţ şi dispăruse. Glonţul îi intrase victimei în obraz şi i se oprise în creier. Prima impresie a lui Sowan a fost că atacatorul nu aparţinea nici Mossad-ului şi nici Forţei 17. Ambele organizaţii foloseau aceleaşi metode profeşioniste de a ucide: mai multe gloanţe în cap şi în partea superioară a corpului. Acesta părea atacul unui amator. Reportajul TV spunea că poliţia declanşase o masivă operaţiune de căutare şi că toţi colegii caricaturistului lăsau să se înţeleagă că atacul ar fi fost lansat de „duşmanii puternici", pe care nu-i numiră şi pe care şi-i făcuse Naji.

Sowan îşi aminti de ultima lui discuţie cu Mustapha. Începea din ce în ce mai mult să creadă că Yasser Arafat ordonase acest atentat. Brusc îşi pusese întrebarea dacă era singura persoană căreia Mustapha îi încredinţase taine legate de necesitatea ca Naji să fie lichidat. Sowan hotărî că cel mai bine era ca el şi soţia sa să plece la Tel Aviv. Dar chiar când îşi făceau bagajele, cineva a bătut la uşa din faţă. Sowan avea să-şi amintească:

„Omul avea două genţi. Spuse că Mustapha avea nevoie urgentă să le ascundă. Când i-am spus că vreau să ştiu ce conţin, acesta mi-a zâmbit şi

mi-a spus că nu trebuie să-mi fac griji. „Celui care nu pune întrebări nu i se spun niciodată minciuni" a fost tot ce a vrut să-i răspundă. După ce a plecat m-am uitat în genţi. Erau pline de arme şi explozibili: suficient Semtex ca să arunce în aer Turnul Londrei; câteva AK-47, pistoale, detonatoare, o întreagă fabrică de explozibil".

Ismail sună la numărul special la care putea lua contact cu Mossad-ul la Londra. Telefonul fusese deconectat. Sună la ambasada Israelului. I se spuse că Arie Regev şi Jacob Barad nu erau disponibili. Ceru să vorbească cu Bashar Samara. Vocea de la celălalt capăt al firului îi spuse să aştepte. Altcineva veni la telefon. Când se prezentă, vocea îi răspunse: „E o vreme potrivită pentru o vacanţă cu mult soare". Era semnalul ca Sowan să plece la Tel Aviv.

Acolo, la Hotelul Sheraton, se întâlni cu Jacob Barad şi cu Bashar Samara. Le explică ce făcuse după ce descoperise ce conţineau genţile. Îi spuseră să aştepte până ce ei vor raporta superiorilor. Mai târziu, în aceeaşi noapte, Samara se întoarse şi-i spuse lui Sowan să plece la Londra cu avionul următor. La sosire avea să găsească totul rezolvat.

Nebănuind ce îl aşteaptă, Sowan plecă spre Londra la 4 august 1987. Fu arestat de ofiţerii Brigăzii Speciale pe aeroportul Heathrow şi învinuit de asasinarea lui Naji Al-Ali. Când protestă spunând că este agent Mossad, ofiţerii începură să râdă. Sowan devenise omul de care Mossad-ul se putea descotorosi, ca şi caricaturistul, care murise două săptămâni mai târziu, într-un spital, luptându-se din răsputeri să trăiască. Sowan avea să fie sacrificat într-o încercare de recâstigare a favorurilor guvernului Thatcher. Prezenţa unei ascunzători de arme în apartamentul lui Sowan avea să zădărnicească orice efort al acestuia de a demonstra că este omul Mossad-ului. Armele fuseseră aduse la el acasă de un sayan Mossad.

La Londra, Arie Regev preda serviciului MI5 - care le-a transmis mai departe Scotland Yard-ului - toate „dovezile" pe care Mossad-ul le „acumulase" în legătură cu „implicarea" lui Sowan în acţiuni teroriste. Dosarul conţine cele mai mici amănunte despre modul în care Mossad-ul îl urmărise pe Sowan prin Orientul Mijlociu, Europa şi Marea Britanie, până în acel moment nereuşind să adune suficiente dovezi. În momentul descoperirii ascunzătorii de arme, Mossad-ul decise „în numele securităţii comune" să-l predea pe Sowan.

Hotărârea de a face acest lucru amintea de legea

nescrisă a expedientelor, care făcuse istorie în Mossad, organizaţie în interiorul căreia avantajele practice aveau prioritate în faţa celor morale. Mult timp şi mulţi bani fuseseră investiţi de acest serviciu pentru instruirea şi sprijinirea lui Sowan în teren. Dar când sosi momentul, toate acestea nu mai însemnară nimic când erau puse în balanţă cu marea nevoie a Mossad-ului de a-şi acoperi propriile urme în Marea Britanie. Sowan era victima ce trebuia sacrificată şi servită britanicilor ca exemplu de activitate teroristă, despre a cărei existenţă Mossad-ul atrăsese atenţia. Sigur că Mossad-ul era confruntat cu o pierdere: Sowan făcuse foarte mult - chiar dacă nu tot ce i se ceruse. Dar ascunzătoarea de arme fusese o ocazie mult prea bună pentru a fi ratată. Ea avea să strice relaţiile OEP cu guvernul Thatcher şi să permită Israelului să-l prezinte pe Yasser Arafat, aşa cum îl vedea Mossad-ul ca pe omul care lucra la două capete. Şi, la urma urmei avea să găsească întotdeauna un alt Ismail Sowan gata să se lase sedus de oamenii din Israel care trăiau satisfacţia de a nu-şi ţine promisiunile.

O săptămână întreagă oamenii Mossad-ului s-au relaxat,convinşi că orice ar fi declarat Sowan interogatorilor britanici ar fi putut fi uşor de negat.

Dar Admoni nu ţinu cont de eforturile disperate ale lui Sowan de a nu rămâne în închisoare. El oferi descrieri detaliate ale supraveghetorilor săi şi spuse totul despre ceea ce îl învăţase Mossad-ul. Poliţia îşi dădu treptat seama că Ismail putea spune adevărul. Ofiţerul de legătură al MI6 din Tel Aviv fu chemat la Londra. Îl interogă şi el pe Sowan. Tot ceea ce acesta spusese despre sediul central al Mossad-ului şi despre metodele folosite de acesta se potriveau cu ceea ce ştia şi el. Adevărata amploare a rolului Mossad-ului începea să se desluşească.

Regev, Barad şi Samara fură expulzaţi din Marea Britanie. Ambasada Israelului la Londra a emis o declaraţie provocatoare: „Regretăm foarte mult că guvernul Majestăţii sale a considerat oportun să ia măsuri de genul celor adoptate. Israelul nu acţionează împotriva intereselor britanice iar lupta împotriva terorismului a fost unicul său ţel".

Adevărul nu l-a salvat pe Ismail Sowan. În iunie 1988 acesta primi o pedeapsă de 11 ani închisoare pentru deţinere de arme de foc în numele unei organizaţii teroriste.

La cinci ani după expulzarea celor trei spioni, care a încheiat practic activitatea celulei Mossad în Marea Britanie, serviciul s-a întors în această

ţară. În 1998 cinci spioni lucrau în afara ambasadei Israelului din Kensington, asigurând legătura cu MI5 şi cu Brigada Specială în depistarea facţiunilor iraniene de pe teritoriul Marii Britanii.

Cu trei ani înainte, în decembrie 1994, Ismail Sowan fusese eliberat din închisoarea Full Sutton, i se restituise paşaportul iordanian şi fusese deportat la bordul unui avion în Iordania. Ultima dată când cineva îşi aminteşte să-l fi văzut a fost atunci când ieşea din aeroport având cu el geanta pe care Mossad-ul i-o dăduse cu ani în urmă, când plecase la Londra. Însă geanta nu mai avea fundul fals.

În regatul deşertului, avea un loc privilegiat pentru a urmări cum se adună furtuna deasupra Golfului Persic, precedată de o schimbare a comandantului Mossad-ului. Prezenţa timp de opt ani a lui Nahum Admoni în fruntea ierarhiei s-a încheiat în ajunul Anului Nou evreiesc, Rosh Hashanah. În locul lui a venit Shabtai Shavit, care a moştenit o serie de eşecuri: afacerea Pollard, Irangate şi, desigur, acele paşapoarte britanice false necompletate, găsite în cabina telefonică din Frankfurt, care au prevestit căderea lui Admoni din funcţie. Dar pentru succesorul lui, dincolo de Iordan, se arată ceva mult mai mult decât o furtună de nisip. Saddam Hussein hotărâse în sfârşit că venise vremea să se confrunte cu lumea.

CAPITOLUL 16

Spioni în nisip

Pe data de 2 decembrie 1990, la sud de Bagdad, o siluetă, îmbrăcată în haine murdare de beduin, stătea nemişcată la marginea unei oaze. Tocmai răsărea soarele, iar nisipul era rece ca gheaţa; în timpul nopţii temperatura scăzuse mult sub zero grade. Omul avea pe cap o *hupta* din lână de oaie, căciulă specifică bărbaţilor din tribul Sarami, cea mai veche sectă islamică Sufi, care trăiau în întinsul deşert irakian şi al căror fanatism era pe măsura unui cod de onoare neegalat de alte triburi. Dar loialitatea bărbatului îşi avea originea undeva la vreo mie de kilometri spre vest, în Israel; era agent katsa.

Hainele le avea dintr-o magazie a Mossad-ului unde se ţineau veşminte din toată lumea, aduse la zi periodic. Majoritatea erau obţinute de sayanimi şi date ambasadelor israeliene locale, de unde erau mai apoi trimise la Tel

Aviv în pachete diplomatice. Altele erau scoase din ţările arabe ostile, de către turişti. Numai câteva erau făcute de cea care avea în grijă depozitul. De-a lungul anilor, ea şi mica sa echipă de croitorese deveniseră renumite pentru simţul detaliului şi al preciziei lucrăturii.

Numele de cod al agentului katsa - Shalom - provenea dintr-o listă de nume false păstrată într-un dosar la Divizia Operaţiuni; Rafi Eitan venise cu ideea întocmirii unei astfel de liste după operaţiunea Eichmann. Shalom Weiss fusese cel mai bun falsificator Mossad încă dinainte de a se alătura echipei care-l capturase pe Adolf Eichmann. Shalom Weiss a murit de cancer în 1963, însă numele său a supravieţuit şi a fost folosit de câteva ori de agenţii katsa. Numai câţiva ofiţeri superiori IDF, Shabtai Shavitşi şeful departamentului lui Shalom ştiau ce căuta acesta în deşert.

În august 1990, Saddam Hussein invadă Kuweitul, acţiune care precedă Războiul din Golf. Hotărârea Irakului de a ataca Kuweitul a fost un eşec spectaculos pentru toate serviciile vestice; nimeni nu anticipase ce urma să se întâmple. Mossad-ul încerca să verifice informaţiile conform cărora Saddam Hussein depozitase arme chimice în locaţii secrete din sudul Bagdadului, ceea ce făcea ca armele să fie destul de aproape de Kuweit City precum şi de oraşe din Israel.

În interiorul Mossad-ului nu se ştia sigur dacă Irak-ul avea proiectile folosite pentru lansarea încărcăturii explozibile. Gerald Bull nu mai juca acum nici un rol, şi potrivit sateliţilor S.U.A., după testarea iniţială, tunul său super-puternic era în momentul de faţă dezmembrat. Analiştii lui Shavit sugerară că, deşi Saddam posedă focoase, nu aveau nici o garanţie că acestea erau umplute cu substanţe chimice; mai făcuse el teatru din asta.

La fel de precaut ca orice nou angajat, Shabtai Shavit spuse că o alarmă nu ar face decât să creeze panică inutilă. Shalom trebuia să afle adevărul. Mai activase de câteva ori în Irak, o dată la Bagdad, unde trecuse drept un om de afaceri iordanian. La Bagdad erau sayanimi care-l puteau ajuta. Însă aici, în pustietatea deşertului, trebuia să se descurce singur şi să-şi folosească aptitudinile pe care instructorii i le testaseră de atâtea ori.

Shalom urmase un antrenament de supravieţuire în Deşertul Negev, unde făcuse „antrenamentul memoriei" - cum să recunoască o ţintă chiar şi în timpul unei furtuni de nisip; şi „protecţia propriei imagini", adică să ştie să se camufleze. Stătea o zi întreagă în poligon, unde dădea dovadă de capacitate de a trage cu arma din instinct şi în viteză, şi de a lupta corp la corp. O oră şi-o petrecea cu un farmacist care îl învăţa când să-şi ia pastilele

de urgenţă; una dintre dimineţi şi-o petrecu învăţând pe dinafară hărţile care aveau să-l ajute să se descurce prin deşert.

Pentru toţi instructorii săi, nu era decât un număr de cod; aceştia nici nu-l lăudau dar nici nu-l descurajau. Nu-i spuneau niciodată iui Shalom cum se descurcă; erau ca nişte roboţi. În fiecare zi îi testau rezistenţa fizică, obligându-l să meargă după-amiaza pe căldură, cu

un rucsac plin cu pietre. Era în permanenţă cronometrat, însă nimeni nu-i spunea dacă se încadra în timp. Un alt test cerea să fie oprit dintr-un exerciţiu, pentru a vedea cum răspunde la întrebări ca: „Te vede un copil beduin: îl omori ca să nu-ţi periclitezi misiunea ? „Urmează să fii capturat. Te predai sau te sinucizi ?" „Te întâlneşti cu un soldat israelian rănit în timpul unei alte misiuni: te opreşti sau îl laşi acolo ştiind că oricum va muri ?" Răspunsurile lui Shalom nu trebuiau să fie categorice: întrebările îi testau capacitatea de decizie sub tensiune. Cât îi lua să răspundă? Era tulburat sau sigur pe sine când răspundea?

Mânca numai ce avea să consume şi în deşert: concentrate pe care le amesteca cu apă sălcie pe care se aştepta s-o găsească în ochiurile de apă din nisip. Un psihiatru Mossad îl învăţase cum să se lupte cu stresul şi cum să se relaxeze. Doctorul mai vroia să se asigure că Shalom era încă sănătos mintal, ca să poată folosi cantitatea necesară de inventivitate şi duritate pentru situaţiile neprevăzute pe care avea să le întâlnească pe teren. Testele de aptitudini îi determinau gradul de stabilitate emoţională şi de încredere în sine. Fu testat pentru a se afla dacă dădea semne că urma să devină un singuratic, trăsătura îngrijorătoare care pusese capăt unor cariere promiţătoare pentru unii agenţi katsa.

Un profesor de dialecte îl asculta ore în şir cum pronunţa dialectul tribului Sufis. Cum vorbea deja fluent farsi şi araba, Shalom prinse repede limba. În fiecare noapte era dus să doarmă în altă parte a Deşertului Negev. Aici scormonea pământul şi aţipea numai cât să se odihnească iar apoi pleca în altă parte, pentru a nu se întâlni cu instructorii care erau mereu pe urmele lui. Dacă îl găseau, misiunea trebuia să fie amânată, fie atribuită unui alt katsa.

Însă Shalom n-a fost detectat. În seara zilei de 25 octombrie 1990, agentul se urca la bordul unui elicopter Şikorsky CH-536 al Centrului Regional de Comandă al Forţelor Israeliene de Apărare.

Echipajul fusese de asemenea antrenat pentru misiune. Într-o altă regiune a bazei din Negev, aceştia învăţaseră să se strecoare noaptea într-o

cursă aeriană cu obstacole. Pentru a fi pregătiţi să zboare prin curenţii de aer din deşertul irakian, elicopterul a trebuit să înfrunte nisipul împrăştiat de câteva turbine la antrenamente. Pilotul s-a menţinut cât mai aproape de sol, fără să se prăbuşească. În alt exerciţiu, instructorii stăteau pe trenul de aterizare şi trăgeau cu arma în ţintele din poligon, în timp ce pilotul se străduia să menţină aparatul de zbor cât mai stabil. Când nu exersa, echipajul studia traseul pe care-l avea de parcurs.

Numai ofiţerul care-i comanda, general maior Danny Yatom, ştia traseul până la graniţa cu Irakul. Yatom fusese membru al unităţii comando de elită Sayeret Matkal, Beretele Verzi ale Israelului care în 1972 atacaseră un avion belgian deturnat pe aeroportul din Tel Aviv. Printre ceilalţi soldaţi care participaseră la acţiune se număra şi Benyamin Netanyahu. Prietenia cu cel care avea să ajungă mai târziu prim ministru, l-a ajutat pe Yatom să devină director Mossad, poziţie care urma să pună capăt acestei prietenii. Însă acestea nu aveau să se întâmple decât mult mai târziu.

În aceea dimineaţă de decembrie, în timp ce continua să cerceteze cu privirea dincolo de oază, Shalom nici nu bănuia că lunga şi periculoasa călătorie care îl adusese în mijlocul teritoriului ostil fusese decisă într-o cameră de conferinţe din Kirya, sediul Forţelor Apărării israeliene din Tel Aviv.

Pe lângă Yatom, la întâlnire participaseră Amnon Shahak, directorul serviciului de informaţii al armatei de la Aman şi Shabtai Shavit. Aceştia se reuniseră pentru a discuta ultimele informaţii furnizate de un informator infiltrat în reţeaua teroristă iraniană din Europa. Personal, numai Shavit ştia dacă informatorul era bărbat sau femeie (era numită „I"). Tot ce Shahak şi Yatom trebuie să fi dedus, era că informatorul avea probabil acces la complexul fortificat de la etajul trei al ambasadei iraniene din Bonn, Germania. Complexul era alcătuit din şase birouri şi o cameră de transmisii. Întregul etaj fusese consolidat pentru a rezista unui atac cu bombă, fiind în permanenţă păzit de 20 de Gărzi Revoluţionare, a căror misiune era să coordoneze activităţile teroriste iraniene din Europa de vest. De curând încercaseră să livreze o tonă de Semtex şi detonatori electronici din Liban în Spania. Transportul era menit să înlocuiască explozibilul pentru un număr de grupări pro-iraniene din ţările europene. Datorită unui pont vândut de Mossad, vameşii spanioli au urcat la bordul ei şi au vămuit-o în larg.

Însă până în vara anului 1990, Iranul furniza, prin intermediul ambasadei din Bonn, imense sume de bani pentru a sprijini fundamentalismul islamic şi terorismul în Europa. Sumele erau cu atât mai surprinzătoare cu cât Iranul fusese distrus din punct de vedere economic de războiul de opt ani cu Irakul, război care se încheie în 1988 printr-un acord comun de încetare a focului.

Însă în acea zi de noiembrie, în sala de conferinţe păzită de la Kirya, se află că agentul dublu nu sesizase o ameninţare din partea Iranului. Ci una din partea Irakului. „I" obţinuse copia unui plan irakian detaliat de luptă, furat de serviciul secret iranian din cartierul general militar din Bagdad, care dovedea că se vor folosi rachete Scud pentru lansarea de arme chimice şi biologice împotriva Iranului, Kuweitului şi Israelului.

Fiecare dintre cei prezenţi la conferinţă nu aveau decât o singură întrebare în minte: Era de încredere informatorul ? Toate informaţiile furnizate anterior de „I" se dovediseră adevărate. Însă, oricât de importante fuseseră informaţiile de până atunci, nici una nu se compara cu aceasta din urmă. Oare planul de luptă nu făcea cumva parte dintr-un complot al serviciului iranian de a determina Israelul să lanseze un atac asupra Irakului ? Să fi fost oare „I" descoperit iar acum să lucreze pentru Iran ?

Era riscant chiar să încerce să răspundă la această întrebare. Era nevoie de timp ca să trimită un katsa care să intre în contact cu „I". Putea să dureze chiar şi câteva săptămâni; scoaterea unui informator de sub acoperire era un proces încet şi delicat. Iar dacă „I" rămăsese totuşi loial, siguranţa sa tot era pusă în pericol. Totuşi, dacă ar fi luat de bune documentele furnizate de Irak, consecinţele puteau fi dezastruoase pentru Israel. Un atac preventiv ar fi dus cu siguranţă la represalii din partea Irakului şi ar fi putut distruge coaliţia atent ţesută la Washington pentru alungarea lui Saddam din Kuweit. Mulţi dintre membrii arabi s-ar fi aliat cu Irakul împotriva Israelului.

Singura cale de a afla adevărul despre planul de luptă furat, fusese trimiterea lui Shalom în Irak. Zburând deasupra deşertului, elicopterul în care se afla trecu pe timpul nopţii peste o porţiune din Iordania. Acoperit cu vopsea invizibilă, cu motor silenţios, elicopterul Sikorsky era aproape imposibil de detectat chiar şi de către cele mai sofisticate radare iordaniene. Programat să zboare silenţios astfel încât elicele motorului să nu facă aproape deloc zgomot, elicopterul ajunse la graniţa cu Irakul şi catapultă.

Shalom dispăru în noapte. În ciuda tuturor antrena-mentelor, aproape nimic nu-l pregătise pentru acest moment: era pe cont propriu; pentru a

supravieţui trebuia să respecte mediul înconjurător. La capitolul surprize, deşertul nu se compara cu nici un alt loc de pe pământ. O furtună de nisip se putea isca în orice moment, schimbând peisajul şi îngropându-l de viu. Trebuia să-şi facă singur previziunile meteorologice; va trebui să facă totul singur şi să-şi înveţe urechile să se obişnuiască cu liniştea, să-şi aducă aminte că liniştea deşertului este unică. Şi mai trebuia să nu uite că prima greşeală îi putea fi ultima.

În acea dimineaţă rece de decembrie, la trei zile după ce coborâse din elicopter, Shalom stătea întins într-o oază irakiană. Sub *hupta* avea ochelari de protecţie; lentilele atribuiau decorului întunecat o aură crepusculară. Singura armă pe care o avea era una pe care *saramii* s-ar fi aşteptat să o găsească asupra sa: un cuţit de vânătoare. Fusese învăţat să ucidă cu el în multe feluri. Nu ştia dacă avea să-l folosească împotriva vreunui adversar sau dacă va fi nevoit să-l folosească pentru a-şi lua viaţa. Sau dacă urma să se sinucidă înghiţind o pastilă letală pe care o avea cu el. De când Eli Cohen fusese torturat şi omorât, un katsa care acţiona în Iran, Irak, Yemen sau Siria avea voie să se sinucidă ca să nu cadă pe mâna interogatorilor sălbatici. Între timp, Shalom continua să privească şi să aştepte.

Cam la 500 m departe de oază, în taberele lor, nomazii începuseră să-şi spună rugăciunile de dimineaţă. Câinii începuseră deja să latre, însă animale nu ieşeau din tabără până la ziuă: semnele comportamentale fură primele lecţii pe care Shalom la învăţă despre supravieţuirea în deşert.

Potrivit informaţiilor pe care le primise, convoiul trebuia să-şi facă apariţia între aşezările nomade şi dunele de nisip din stânga sa. Pentru un ochi neinstruit, urma lăsată ar fi fost invizibilă. Pentru Shalom era la fel de vizibilă ca un drum semnalat de indicatoare: micile grămăjoare de nisip erau făcute de cârtiţe de deşert care scormoneau între urmele lăsate de vehicul.

Soarele era pe cer când convoiul apăru la orizont: un lansator de rachete Scud şi maşina care îi transporta. Erau încă la vreo 500 m depărtare când se opri. Shalom începu să fotografieze şi să cronometreze ceea ce vedea.

Dură 15 secunde până când irakienii lansară racheta Scud. Aceasta se înălţă cu boltă şi dispăru în zare. Câteva minute mai târziu, convoiul se îndrepta în viteză spre dealuri. Dacă nu ar fi fost vorba despre un antrenament, racheta ar fi putu lovi Tel Aviv-ul sau orice alt oraş isra-elian

în numai câteva minute. Shalom îşi începu apoi lungul drum înapoi spre Tel Aviv.

Şase săptămâni mai târziu, la 12 ianuarie 1991, Shalom era împreună cu o echipă Mossad şi una de ofiţeri Aman în jurul unei mese de conferinţe la sediul Comandamentului Reunit al S.U.A. pentru Operaţiuni Speciale, JSOC (angajaţii îl numeau „jaysock"), la Baza Pope Air Force, Georgia. JSOC-ul comanda Beretele Verzi şi SEAL şi menţinuse o strânsă relaţie de lucru cu Mossad-ul.

La întoarcerea lui Shalom din Irak, Shavit îl informă pe comandantul operaţiunilor JSOC, generalul Earl Stiner, că Saddam făcea mai mult decât să joace teatru. Durul general avea un stil mai prietenesc şi un vocabular mai piperat care le era pe plac israelienilor. Însă într-o cameră de război, accentul de Tennessee făcu loc deciziilor viclene. În calitatea sa de cel mai bun soldat al naţiunii din trupele speciale, ştia cât valorau informaţiile precise, iar propria experienţă în Orientul Mijlociu îl convinsese că Mossad-ul dădea tot ce avea mai bun.

De la incursiunea lui Saddam asupra Kuweitului, Stiner ţinu legătura cu oamenii săi de contact israelieni. Pe unii dintre aceştia îi ştia încă din 1983 când, tocmai ridicat la rangul de brigadier general, fu trimis în secret de Pentagon la Beirut pentru a le raporta direct şefilor Reuniţi ai Statului Major cât de mult trebuia să se implice S.U.A. în războiul din Liban.

Mai târziu, acesta lucra împreună cu Mossad-ul când fu deturnată nava *Achille Lauro,* paraşutându-şi comando-urile Delta Force la o bază aeriană din Sicilia, unde se opriseră teroriştii în drumul lor spre Egipt, către libertate. Trupele italiene îl împiedicară pe Stiner să captureze teroriştii, şi aproape că ieşiseră scântei. Recalcitrant, Stiner se aruncă într-o urmărire nebunească a aparatului de zbor, folosindu-se de propriul său mijloc de transport militar, însă abandonă urmărirea când ambele avioane intrară în spaţiul aerian al Romei iar controlorii de trafic ameninţară să doboare nava Delta Force pentru „air piracy".

În 1989, Stiner a fost comandantul la sol al invaziei din Panama şi, totodată, cel care-l captură pe Manuel Noriega.

Numai generalul Colin Powell şi generalul Norman Schwarzkopf, aflaţi la conducerea forţelor de coaliţie, ştiau de legătura lui Stiner cu Mossad-ul. În timp ce Schwarzkopf se lupta să creeze o linie de apărare de-

a lungul graniţei saudite, pentru a reuşi respingerea din Kuweit a armatei irakiene, ofiţerii lui Stiner lucrau cot la cot cu agenţii Mossad la formarea unor mişcări de rezistenţă în Irak, pentru a-l răsturna pe Saddam.

La ora când generalul maior Wayne Downing, comandantul JSOC, convoca şedinţa din sala de conferinţe, cu toţii ştiau că, în timp ce se apropia termenul limită de încheiere a războiului stabilit de Naţiunile Unite pentru marţi, 15 ianuarie 1991, lumea încerca să poarte un dialog cu „surdul" din Bagdad. Saddam continua să aprobe ceea ce se preconiza că va fi „mama tuturor războaielor".

Downing începu prin a reaminti celor prezenţi că Washington-ul încă mai cerea Israelului să nu se implice în război. Dacă se ţineau departe, aveau să se bucure de beneficii politice şi economice pe termen lung.

Prima mişcare a Israelului a fost să mărească pozele pe care le făcuse Shalom lansatorului de rachete Scud. Apoi urmară întrebările. Dacă Saddam punea focoase nucleare pe rachetele Scud; dacă Irakul avea deja posibilitatea să producă materia primă. Dacă avea posibilitatea să instaleze focoase chimice sau biologice pe rachete Scud; era Israelul dispus să aştepte cu mâinile în sân ? cum plănuiau forţele de coaliţie să rezolve problema rachetelor Scud înainte ca acestea să fie lansate ? ştiau măcar americanii cât de multe rachete Scud deţine Saddam?

Unul din ofiţerii lui Downing spuse că acestea ar fi fost în jur de 50.

„Noi credem că Saddam are de cinci ori mai multe, poate chiar să aibă 500 în total", aprecie Shabtai Shavit.

Liniştea care se lăsă brusc în încăpere fu întreruptă de întrebarea lui Downing. Le putea localiza ? Shavit nu putea fi mai exact când spuse că rachetele Scud se găseau în partea vestică a deşertului irakian şi în estul ţării. Americanii fură de acord cu Downing că „aveau unde să le ascundă în deşert".

„Atunci, cu cât începem mai curând, cu atât mai bine", spuse Shavit fără să-şi ascundă frustrarea.

Downing promise că va rezolva problema numaidecât, iar întâlnirea se încheie repetându-se faptul că Israelul trebuia să nu se implice în conflictul care avea să izbucnească, dar că informaţiile pe care Mossad şi Aman le puteau culege aveau să fie binevenite. Între timp, puteau să fie liniştiţi că Statele Unite şi partenerii lor aveau să se ocupe de rachete. Delegaţia israeliană plecă acasă simţind că pierduse în această afacere.

În dimineaţa zilei de 17 ianuarie 1991, puţin după ora 3:00 A.M. - la câteva ore după începerea conflictului Furtună în Deşert, şapte rachete Scud loviră Tel Aviv-ul şi Haifa, distrugând 1.587 de clădiri şi rănind 47 de civili.

Ceva mai târziu, primul ministru Yitzhak Shamir luă legătura cu Washington-ul şi îl întrebă glacial pe preşedintele Bush câţi israelieni mai trebuiau să moară până când acesta se hotăra să acţioneze. În încheierea scurtei convorbiri, Bush îi ceru lui Shamir să mai aibă răbdare, iar Shamir ameninţă că Israelul nu avea de gând să mai stea mult timp cu mâinile încrucişate.

Shamir ordonase deja avioanelor israeliene să patruleze în partea nordică a spaţiului aerian irakian. Bush le promisese că dacă îşi chemau navele la bază, avea să trimită în timp foarte scurt două baterii Patriot anti-rachete „ca să vă apăraţi oraşele", iar forţele coaliţiei „vor distruge în numai câteva zile restul de rachete Scud".

Însă Israelul continua să fie bombardat cu proiectile. Pe 22 ianuarie, una dintre rachete lovi suburbia Ramat Gan din Tel Aviv. Se înregistrară 90 de răniţi; trei civili făcură atac de cord. Sunetul exploziei se auzi până la sediul Mossad. De la Kirya, Amnon Shahak sună la Centrul Militar de Comandă Naţională de la al doilea etaj al Pentagonului. Telefonul pe care îl dădu fu şi mai scurt decât cel al lui Shamir; ideea era: Faceţi ceva, sau va face Israelul.

Câteva ore mai târziu Downing şi echipa lui erau în drum spre Arabia Saudită. În micul sat Ar Ar de la graniţa cu Irakul îl aştepta Shalom. Era îmbrăcat în uniformă militară britanică. Nimeni nu l-a întrebat şi nici el nu a spus nimănui de unde făcuse rost de ea. Veştile pe care le avea erau senzaţionale. Putea confirma că patru lansatoare Scud se aflau la mai puţin de 30 de minute de zbor de acel loc.

„Să mergem!" spuse Downing. „Hai să-i ardem !"

Chinooks transportă echipa cu elicopterul în deşertul irakian, împreună cu Land Roverul lor special adaptat pentru a face faţă unui peisaj aproape selenar. Într-o oră, localizară lansatoarele Scud. Comandantul echipei de şoc chemă prin radio geniştii americani înarmaţi cu muniţie şi 5 t de bombe. Un elicopter Black Hawk filma totul din aer.

Câteva ore după aceea, Shamir vizionă înregistrarea în biroul său din Tel Aviv.

Într-un alt telefon primit de la Bush, primul ministru spuse că văzuse destule ca să nu implice Israelul în război. Nici unul dintre cei doi nu

menţionă rolul jucat de Mossad.

În ultimele zile ale Războiului din Golf, rachetele Scud au omorât sau rănit aproape 500 de oameni din care 128 de americani au fost ucişi sau răniţi de un proiectil care a lovit Arabia Saudită; peste 4.000 de israelieni au rămas fără case.

După încheierea Războiului din Golf, Mossad şi Aman au fost aspru criticate în timpul unor şedinţe secrete ale Subcomitetului de Apărare şi Afaceri Externe ale Knesset-ului. Ambele servicii fură condamnate pe rând pentru că nu prevăzuseră atacarea Kuweitului sau pentru că nu-i „avertizaseră îndeajuns" despre ameninţarea Irakului. Câţiva dintre cei prezenţi în cameră îi dojeniră pe Amnon Shahak, directorul Aman, şi Shabtai Shavit, şi pe membrii comitetului. După o astfel de divergenţă, directorul Mossad aproape că vru să-şi dea demisia. Dar pentru Shavit nu era chiar totul pierdut.

Departamentul pentru Război Psihologic al Mossad-ului, care de obicei dezinforma şi împroşca cu noroi pe duşmanii Israelului în faţa presei străine, îşi concentră acum atenţia asupra mass-media locale. Reporterii favorizaţi erau sunaţi şi informaţi că nu era vorba de spionaj ineficient ci de faptul că publicul israelian era obişnuit să primească amănunte prea multe din acea zonă.

Adevăruri ştiute de toată lumea au fost aruncate în faţă de LAP: nici o altă ţară având aproximativ mărimea şi numărul de locuitori ai Israelului nu analiza sau folosea la fel de multe informaţii; nici un serviciu nu se putea compara cu Mossad-ul în ceea ce priveşte înţelegerea felului de a gândi şi intenţiile duşmanilor ţării sau să-i egaleze recordul în zădărnicirea planurilor celor care de aproape 50 de ani nu mai dădeau pace Israelului. Erau lucruri incitante care îşi găsiră imediat locul într-o presă extrem de recunoscătoare să primească informaţii „din interior".

În ziare începură să apară o groază de articole care aminteau cititorilor că, în ciuda măsurilor de apărare introduse cu puţin înainte de începerea Războiului din Golf, Mossad-ul continuase cu încăpăţânare lupta în Liban, Iordania, Siria şi Irak. Oamenii au putut citi printre rânduri: Mossad-ul era restricţionat acum pentru că întrebuinţase greşit bugetul de apărare. Era o mişcare cunoscută, care prindea de fiecare dată. Pentru o populaţie încă înspăimântată de atacurile cu rachete, afirmaţia potrivit căreia din cauza lipsei de fonduri păţiseră ce au păţit îndrepta atacurile Mossad-ului din nou,

spre politicieni. Şi iată cum şi banii ieşiră imediat la iveală. Israelul, care fusese mult timp dependent de informaţiile prin satelit primite de la americani, îşi puse la punct propriul program de spionare prin satelit. Cea dintâi prioritate era lansarea unui satelit militar care să supravegheze Irakul. Şapte baterii Patriot au fost comandate în Statele Unite.

Comisia pentru spionaj nu mai avu ce să zică în faţa valului de publicitate pro-Mossad. Shavit ieşi triumfător şi începu să reafirme poziţia Mossad-ului. Agenţilor katsa adânc infiltraţi în Irak li se cerură să afle cât din arsenalul de arme chimice şi biologice ale lui Saddam supravieţuise bombardamentului aliaţilor.

Aceştia descoperiră că Irakul încă poseda cantităţi de antrax, variolă, virus Ebola şi gaze chimice care nu numai că erau îndeajuns pentru a omorî toţi bărbaţii, femeile şi copiii din Israel, dar şi o parte considerabilă din populaţia globului.

Întrebarea cu care se confrunta acum Shabtai, ceilalţi directori ai comunităţilor serviciilor secrete israeliene şi politicienii locali, era dacă să facă publică informaţia sau nu. Dacă ar fi făcut-o, ştirea ar fi provocat cu siguranţă teamă şi panică în Israel şi ar fi condus probabil şi la alte efecte negative. Turismul fusese practic distrus de Războiul din Golf; economia Israelului era aproape de faliment iar investitorii străini nu se prea grăbeau să vină. Ştirea că ţara se găsea încă în raza armelor mortale nu ar mai fi atras nici turişti, nici bani.

Mai mult, despărţirea de coaliţia Războiul din Golf, ai cărei membri arabi nu fuseseră niciodată prea dornici să pornească războiul împotriva fraţilor lor, făcu să crească şi mai mult simpatia pentru angajamentul de nezdruncinat al irakienilor. Dovezile distrugerii în masă cauzată de bombardamentele coaliţiei şi suferinţa provocată oamenilor nevinovaţi alimentau sentimentele puternice şi în alte părţi ale Orientului Mijlociu, şi făceau să renască ura arabilor faţă de Israel. Pe deasupra, dacă Tel Aviv-ul ar fi dezvăluit că Irakul încă mai deţinea arme chimice şi biologice, acest lucru ar fi fost văzut de ţările vestice pro-arabe ca o încercare a Israelului de a convinge S.U.A. şi Marea Britanie să pornească un nou atac împotriva Irakului.

Problema publicării datelor legate de arsenalul lui Saddam a fost de asemenea influenţată de discuţiile secrete grijuliu orchestrate pentru a pune capăt ostilităţilor dintre OEP şi Israel. În 1992, aceste întâlniri începură să aibă loc în Norvegia şi totul decurgea foarte bine, deşi avea să mai treacă un

an până când să se ajungă la o înţelegere adoptată public în octombrie 1993, când Yasser Arafat dădu mâna cu Yitzhak Rabin pe peluza din faţa Casei Albe, sub privirea binevoitoare a preşedintelui Clinton. Fiecare dintre bărbaţi înregistră astfel un triumf diplomatic.

Totuşi, nu toţi membrii Mossad erau de părere că formula „pământ pentru pace" avea să funcţioneze. Fundamentalismul islamic progresa, iar vecinii Israelului, Iordania, Egiptul şi Siria, aveau de suferit din cauza forţelor extremiste din Iran. Pentru mulahii din Teheran, Israelul rămânea în continuare un paria. Pentru Mossad şi pentru mulţi israelieni, ideea unei păci de durată cu OEP era un vis nerealist. Israelul sionist nu vroia să se împace cu arabii: întreaga religie şi cultură era văzută ca inferioară propriilor credinţe şi istoriei; nu puteau accepta ideea că acordul de la Oslo garanta viitorul pământului lor promis şi că ambele rase aveau să trăiască împreună, dacă nu veşnic în pace, măcar respectându-se una pe alta.

Toate acestea au fost atent cântărite de Shabtai Shavit în timp ce se gândea dacă să facă sau nu public arsenalul deţinut de Irak. Până la urmă hotărî să ţină secret informaţia, pentru a nu tulbura valul de optimism provocat în afara Israelului de acordul de la Washington. În schimb, dacă s-ar fi simţit ceva, informaţia despre depozitul de materiale otrăvitoare ale Irakului putând fi oricând dată publicităţii. Imaginea unui Saddam neîndurător care plănuia să-şi trimită un agent să plaseze un container cu antrax în metroul newyorkez, sau un terorist care să împrăştie virusul Ebola în sistemul de aer condiţionat al unui Boeing 747, astfel încât fiecare pasager să devină o bombă biologică cu ceas care putea infecta o mie de oameni până când era descoperit adevărul, erau scenarii perfecte pe care experţii Mossad în război psihologic le puteau exploata atunci când opinia publică trebuia montată împotriva Irakului.

Alte două incidente, ale căror detalii au fost ascunse de Mossad, ar fi putut de asemenea dăuna imaginii Statelor Unite.

Într-o seară de decembrie 1988, avionul 103 al Pan American Airways de la Londra la New York explodă în aer deasupra oraşului Lockerbie din Scoţia. În câteva ore, personalul LAP dădeau telefoane oamenilor de legătură din media, îndemnându-i să anunţe că existau „dovezi incontestabile" că Libia, prin serviciul său secret, era responsabilă. (Autorul acestei cărţi a primit şi el un astfel de telefon din partea unei surse LAP, la câteva ore după dezastru). Numaidecât, Vestul impuse sancţiuni regimului

Gadhafi. Statele Unite şi Marea Britanie emiseră acuzaţii la adresa a doi libieni, acuzându-i de distrugerea avionului Pan American. Gadhafi se opuse predării celor doi bărbaţi pentru judecată.

LAP acuză apoi Siria şi Iranul de complicitate la dezastrul din Lockerbie. Cazul instrumentat împotriva regimului de la Damasc s-a dovedit a nu fi mai mult decât sprijinul său binecunoscut pentru terorismul de stat. În ceea ce priveşte Iranul, acuzarea a fost mai exactă: distrugerea Pan Am 103 a fost un act de răzbunare pentru doborârea de către USS *Vincennes* la 3 iulie 1988 a avionului iranian de pasageri în Golful Persic, soldat cu 290 de morţi. Fusese o eroare tragică pentru care S.U.A. îşi ceruse scuze.

LAP acuză mai apoi Frontul Popular al Palestinei de a fi conspirat la distrugerea aeronavei. Nici unul dintre ziariştii care au publicat astfel de articole nu s-a întrebat de ce Libia, acuzată ca fiind autorul moral, ar fi avut nevoie de ajutor din partea Siriei sau Iranului, ca să nu mai vorbim de o grupare palestiniană.

Potrivit unei surse din interiorul serviciului secret britanic, „Lockerbie era ocazia perfectă pentru a aminti lumii că există o reţea teroristă, pe care LAP dorea întotdeauna să o sublinieze. Cazul Lockerbie nu avea nevoie de aşa ceva. De fapt, nu se ajungea nicăieri dacă prea multe nume erau băgate în aceeaşi oală. Noi ştiam că numai libienii erau vinovaţi". Totuşi, existau unele amănunte care nu făceau din cazul Pan Am unul uşor de rezolvat.

Pierderea avionului se produse la vremea la care George Bush tocmai fusese ales preşedinte iar echipa sa provizorie de la Washington se punea la punct cu situaţia din Orientul Mijlociu, pentru ca Bush să treacă imediat la treabă când avea să intre în Biroul Oval.

Bush fusese director CIA între 1976-1977, perioadă în care ministrul de externe Henry Kissinger dicta în mare parte politica Washington-ului faţă de Israel. În timp ce Bush menţinea atitudinea binevoitoare a lui Reagan faţă de Israel, anii petrecuţi la conducerea CIA l-au convins că Reagan fusese „prea sentimental cu Israelul." Înainte să-şi ocupe funcţia de preşedinte, Bush nu avea nevoie de nimeni care să-i aducă aminte că în 1986, Statele Unite au fost obligate să anuleze o afacere de 1,9 miliarde de dolari cu Iordania la intervenţia lobby-ului evreiesc din Congres. Bush îşi înştiinţase echipa provizorie că în calitate de preşedinte nu va tolera amestecul în dreptul „americanilor cu frica de Dumnezeu de a face afaceri

cu cine şi unde vroiau". Această atitudine avea să-şi aibă şi ea rolul în distrugerea navei Pan Am 103.

La bordul avionului care pleca în aceea noapte de decembrie 1988 din Londra, se aflau şi opt membri ai comunităţii serviciilor secrete americane, care se întorceau din misiune din Orientul Mijlociu. Patru dintre aceştia erau ofiţeri activi CIA, conduşi de Matthew Gannon. La bord mai era şi maiorul armatei S.U.A., Charles McKee şi mica sa echipă de experţi în salvarea ostaticilor. Fuseseră în Orientul Mijlociu pentru a analiza posibilităţile eliberării ostaticilor americani încă ţinuţi la Beirut. Deşi investigaţia dezastrului din Lockerbie era sub jurisdicţia unei echipe scoţiene, agenţi CIA erau de faţă când a fost găsită valiza închisă şi, ca prin minune, intactă, a lui McKee. Aceasta fu luată pentru puţin timp de la locul accidentului de un presupus ofiţer CIA, care nu a fost niciodată identificat. Valiza avea să fie înapoiată mai târziu echipei scoţiene de investigaţii, care o înregistră ca „goală".

Nimeni nu se întreba ce se întâmplase cu lucrurile lui McKee, ca să nu mai vorbim de ce omul ar fi călătorit cu o valiză goală. Însă la acea dată, nimeni nu bănui că ofiţerul CIA ar fi putut sustrage din valiză informaţii care explicau de ce explodase Pan Am 103. Nu s-a justificat niciodată ce fusese în bagajul lui Gannon - dată fiind teama de a nu isca suspiciuni că bomba fusese în geamantanul său. Nici o explicaţie satisfăcătoare nu ar putea vreodată să indice cum sau de ce un ofiţer CIA ar umbla cu o bombă în valiză.

Programul PBS de anchete TV *Frontline* afirma mai târziu că a aflat cauza dezastrului. Pan Am şi-a început călătoria la Frankfurt, unde pasagerii care veneau din Orientul Mijlociu şi aveau S.U.A. ca destinaţie, s-au transferat pentru cursa 103. Printre aceştia se număra Gannon împreună cu echipa sa CIA, care călătoriseră înainte cu Air Malta. Bagajele lor nu erau cu nimic diferite de cele câteva mii care treceau în fiecare zi prin mâinile angajaţilor de la bagaje de pe aeroportul din Frankfurt. Unul dintre aceştia lucra pentru terorişti. Undeva în depozitul de bagaje al aeroportului, angajatul ascunsese o valiză care conţinea deja bomba. Treaba lui era să găsească o valiză asemănătoare venind de pe o cursă de legătură, să o înlocuiască, şi apoi să o lase să intre în cala avionului Pan Am 103. Era o teorie plauzibilă, însă una din multele propuse pentru explicarea atentatului.

Mânaţi de o disperare uşor de înţeles, de altfel, să arate că distrugerea navei Pan Am 103 fusese urmarea unui act terorist pentru care nu puteau fi învinuiţi, agenţii de asigurări ai companiei apelară la o firmă de detectivi particulari din New York, Interfor. Compania fusese fondată în 1979 de un israelian, Yuval Aviv, care emigrase în State cu un an înainte. Aviv susţinuse că lucrase în cadrul Mossad-ului ca simplu funcţionar la ghişeu - afirmaţie pe care serviciul avea să o nege. Cu toate acestea, Aviv îi convinse pe asigurători că avea relaţii necesare pentru a afla adevărul.

Când primiră raportul aceştia au fost cât se poate de uimiţi. Aviv trase concluzia că atacul fusese pus la cale şi executat „de un grup de escroci din CIA", localizat în Germania, care proteja o reţea de droguri care transporta narcotice din Orientul Mijlociu în S.U.A. via Frankfurt. CIA nu a făcut nimic să pună capăt operaţiunii, pentru că traficanţii îi ajutau să trimită arme în Iran, ca parte a negocierilor arme-pentru-ostatici. Metoda contrabandei era destul de simplă. Cineva înregistră un geamantan pentru zbor, iar un complice angajat la bagaje urma să-l înlocuiască cu unul identic, în care erau drogurile. „În noaptea nefastă, un terorist sirian, care ştia cum funcţiona operaţiunea, schimbă o valiză cu una care conţinea o bombă. În felul acesta vru să omoare agenţii americani care, aşa cum aflase Siria, urmau să se îmbarce".

În raportul său, Aviv afirma că McKee aflase de „grupul de escroci din CIA" care activau sub numele de cod COREA şi ai cărei membri aveau de asemenea legături strânse cu unul dintre acele personaje misterioase care îşi găsise locul în periferia spionajului. Monzer Al-Kassar îşi construise reputaţia de traficant de arme în Europa, furni-zându-i printre alţii, şi colonelului Oliver North arme pe care să le predea forţelor Contras din Nicaragua în 1985-1986. Al-Kassar mai avea legături şi cu organizaţia lui Abu Nidal, iar cei din familia lui erau la fel de dubioşi. Ali Issa Duba, directorul serviciului secret sirian îi era cumnat, iar nevasta sa era rudă cu preşedintele Siriei. Raportul mai susţine că Al-Kassar găsise în COREA un partener ideal pentru operaţiunile de trafic de droguri. Legătura aceasta dura deja de câteva luni când avu loc distrugerea navei Pan Am 103. Raportul afirma de asemenea că McKee descoperise frauda graţie propriilor surse din lumea interlopă a Orientului Mijlociu încercând să găsească o cale să-i elibereze pe ostaticii din Beirut. Aviv afirmă că „McKee avea de gând să aducă în State dovezi ale legăturii echipei de escroci din CIA cu Al-Kassar".

În 1994, Joel Bainerman, autorul unui raport al spionajului israelian şi ale cărui cercetări au fost publicate în *Wall Street Journal, Christian Science Monitor* şi în ediţia britanică a *Financial Times,* scria: „Cu 24 de ore înainte de decolarea avionului, Mossad-ul anunţă BKA-ul german că s-ar putea produce un atentat cu bombă asupra cursei 103. BKA informă la rândul său echipa CIA-COREA care activa la Frankfurt şi care spuse că se va ocupa de tot".

Avocatul Pan Am, Gregory Buhler, a citat în instanţă FBI, CIA, FAA, DEA, NSC şi NSA pentru a declara ce ştiau, însă NSA afirmă că „guvernul a anulat citaţiile pe probleme de securitate naţională".

Nici producătorii emisiunii *Frontline,* nici Yuval Aviv sau Joel Bainerman nu au putut da răspunsuri la întrebările alarmante. Dacă activităţile COREA erau acoperite, sau cât de sus mergeau ele în interiorul CIA ? Cine le autorizase ? Oare acea persoană sau persoane ordonaseră înlăturarea dovezilor stânjenitoare din valiza lui McKee ? De ce agenţia germană de poliţie BKA a informat unitatea COREA ? Sau fusese numai o simplă coincidenţă ? Sau fusese justificată de o decizie potrivit căreia activităţile COREA deveniseră inacceptabil de periculoase pentru alte persoane din CIA ? Şi până la urmă, care erau „raţiunile de securitate naţională" care au făcut ca avocatul de la Pan Am să primească un refuz categoric din partea celor citaţi ?

De-a lungul anilor, aceste întrebări au mai fost puse în cercul închis al diferitelor agenţii de spionaj, însă răspunsurile au fost păzite cu grijă - ca de altfel şi adevărul despre întregul mister. De ce a trimis Mossad-ul un katsa cu sediul la Londra în nord la Lockerbie la numai câteva ore după explozia avionului Pan Am 103 ?

Până în momentul de faţă, serviciul a ţinut secrete toate informaţiile cu privire la distrugerea aeronavei. Există surse care nu vor să fie numite deoarece se tem pentru vieţile lor, care afirmă că Mossad-ul păstrează informaţiile ca pe un as în mânecă, în cazul în care Washington-ul ar fi început să facă presiuni asupra serviciului să-şi înceteze activităţile de spionaj în Statele Unite.

Mai mult, s-a mai petrecut un incident care putea să se dovedească la fel de stânjenitor pentru comunitatea serviciilor secrete americane. E vorba despre moartea lui Amiram Nir, bărbatul căruia îi plăceau filme din seria James Bond şi care îl înlocui pe David Kimche ca omul de recunoaştere al Israelului în Irangate.

Amiram Nir era perfect pentru postul de consilier pe teme de terorism al primului ministru Shimon Peres. Profitor, iscoditor, lacom, manipulator şi dur, Nir avea un farmec „deşănţat", o lipsă de stăpânire, capacitatea de a ridiculiza, de a face salturi de imaginaţie, de a încălca regulile pentru a acţiona undeva la limita dintre faptele reale şi ficţiune. Fusese ziarist.

Cunoştinţele sale în domeniul spionajului izvorau din munca de reporter la televiziunea israeliană şi mai apoi din activitatea pe care o prestase pentru cel mai important cotidian din ţară, *Yediot Aharonot;* acesta era proprietatea dinastiei Moses, în care intră şi el (prin căsătorie). Imperiul editorial era tot ceea ce Robert Maxwell nu reuşise să facă din al său: întruchiparea respectabilităţii şi a securităţii financiare; angajaţii erau trataţi conform zicalei bani albi pentru zile negre. Prin căsătorie, Nir n-a devenit numai soţul uneia dintre cele mai bogate femei din Israel, dar a şi beneficiat de acces rapid la eşaloanele înalte ale ierarhiei politice.

Totuşi, toată lumea se miră când, în 1984, acesta deveni unul dintre cei mai importanţi membri ai comunităţii serviciilor secrete israeliene, fiind numit de Peres în funcţia delicată de consilier pentru combaterea terorismului.

Nir avea 34 de ani şi tot ce ştia despre munca de spionaj învăţase dintr-un scurt curs IDF.

Directorul Mossad, Nahum Admoni, fu primul care reacţiona la numirea lui Nir: schimbă structura Comitetului şefilor de Servicii, astfel încât să-l excludă pe Nir de la dezbateri. Netulburat, Nir îşi petrecu prima săptămână de lucru făcând lectura rapidă a tot ceea ce-i cădea în mână. Deveni în curând interesat de operaţiunea arme-pentru-lran care încă se mai desfăşura. Simţind că putea astfel arăta ce poate, Nir îl convinse pe Peres că trebuia să preia rolul la care David Kimche renunţase. Avându-l ca mentor pe neobositul Ari Ben-Menashe, Nir ajunse să lucreze cu Oliver North.

În curând cei doi deveniră prieteni şi începură să facă afaceri, nu întotdeauna cinstite, în întreaga lume. Ajunseră să pună la punct un plan prin care să pună capăt, într-un mod strălucitor, înţelegerii arme-pentru-ostatici. Urmau să zboare la Teheran şi să-i întâlnească pe liderii iranieni pentru a negocia eliberarea ostaticilor. La bordul avionului israelian erau 97 de rachete TOW şi o grămadă de piese de schimb pentru rachetele Hawk. Nir călătorea cu un paşaport american fals. North i-l furnizase.

North, întotdeauna dornic să-i convertească pe ceilalţi la creştinism, îl convinsese într-un fel sau altul pe preşedintele Reagan să scrie câteva cuvinte pe o biblie pe care urma să i-o dea cadou ayatollahului Rafsanjani, un musulman convins. Mai adusese cu sine pentru gazde şi o prăjitură cu ciocolată şi seturi de pistoale Colt.Totul amintea de vremurile în care comercianţii se târguiau cu indienii pentru pământul din zona Manhattan.

Mossad-ul află de misiune abia când avionul intrase deja în spaţiul aerian iranian. Reacţia lui Nahum Admoni fu descrisă ca „furie incandescentă".

Din fericire, iranienii nu le-au îngăduit vizitatorilor să aterizeze şi folosiră misiunea pentru a înregistra o uriaşă lovitură propagandistică împotriva Satelor Unite. Reagan era furios. La Tel Aviv, Admoni îl înjura pe Nir spunându-i „cowboy". Cu toate acestea, Nir reuşi să rămână în slujba guvernului încă 10 luni, până când începu să fie atacat din toate părţile de membrii serviciilor secrete israeliene care cereau înlăturarea sa din funcţie. În acele luni, cazurile lui Hindawi, Vanunu şi Sowan se aflaseră pe biroul lui, însă orice propunere pentru rezolvarea lor era respinsă categoric de Mossad.

Cum nu mai era binevenit la Washington iar la Tel Aviv era izolat, Amiram Nir îşi dădu demisia în martie 1987 din funcţia de consilier al primului ministru. La acea dată căsătoria îi era ameninţată, iar cercul său de prieteni se micşorase considerabil. Singurul care mai ţinea legătura cu Nir era Ben-Menashe. La începutul lui 1988, Nir plecă din Israel şi se stabili la Londra.

Aici se mută cu o canadiancă de 25 de ani, brunetă, drăguţă, care susţinea că este o secretară din Toronto pe care Nir o întâlnise în timpul călătoriilor sale. Câţiva dintre ofiţerii Mossad erau de părere că tânăra avea legături cu CIA, fiind una dintre acele femei folosite în operaţiunile capcană. La Londra, Nir acţiona drept reprezentantul european al unei companii mexicane cu sediul în Uruapan, care vindea avocado. Compania deţinea o treime din piaţa de export de avocado a ţării.

Însă nu pentru fructe veni Ari Ben-Menashe într-o seară ploioasă de noiembrie în 1988 la uşa lui Nir. Vroia să ştie exact ce avea de gând să spună în calitate de martor cheie în procesul lui Oliver North, despre rolul său în scandalul Iran-Contras. Nir îi dădu de înţeles că mărturia sa avea să fie extrem de stânjenitoare nu numai pentru administraţia Reagan dar şi pentru Israel. Intenţiona să arate cât de uşor îi fusese să evite toate

verificările de rutină dar şi restul şi să întreprindă operaţiuni ilegale care implicaseră câteva ţări, printre care Africa de Sud şi Chile. Mai spuse că avea de gând să scrie o carte care urma să-l

facă cel mai mare turnător din istoria statului Israel. Ari Ben-Menashe aranjă să-l întâlnească pe Nir după vizita acestuia la Nucal, în Mexic.

Pe 27 noiembrie 1988, Nir şi Stanton, folosind nume false, plecară împreună la Madrid. Nir îşi spuse „Patrick Weber", identitate pe care o folosise şi cu ocazia călătoriei eşuate în Teheran. Stanton fu trecută pe lista pasagerilor ca „Esther Arriya". Motivul pentru care aleseseră nume false, din moment ce ambii călătoreau cu propriile paşapoarte -israelian şi canadian - nu s-a aflat niciodată. Ciudat a fost şi că au zburat mai întâi la Madrid, deşi erau destule curse directe până la Mexico City. Încerca oare Nir să-şi impresioneze iubita dovedindu-i cât de uşor este să păcăleşti mai pe toată lumea aproape tot timpul ? Sau devenise speriat după vizita lui Ari Ben-Menashe ? Ca multe alte întrebări care aveau să urmeze, şi acestea rămaseră fără răspuns.

Ajunseră în Mexico City pe 28 noiembrie. La aeroport îi aştepta un bărbat care n-a fost niciodată identificat. Toţi trei plecară spre Uruapan. Acolo Nir închirie un Cessna T 210 de la micuţa firmă charter Aerotaxi din Uruapan.

Încă o dată Nir se comporta ciudat. Închirie avionul cu numele de „Patrick Weber", plătind cu o carte de credit pe acelaşi nume, şi aranjă cu pilotul să-i ducă la uzina de prelucrări din Nucal în două zile. La hotelul unde se cazară Nir se înregistră cu propriul nume. Bărbatul care îi însoţise din Mexic dispăru la fel de misterios cum apăruse.

La 30 noiembrie Nir şi Stanton îşi făcură apariţia pe micul aeroport din Uruapan, dar acum împreună cu un alt bărbat. Pe lista pasagerilor acesta se înregistră cu numele de Pedro Espinoza Huntado. Nu se ştie pentru cine lucra. Nu se află nici de ce Nir şi Stanton îşi dădură de această dată la îmbarcare numele adevărate. Dacă pilotul a observat vreo diferenţă între numele pe care Nir îl dăduse la închirierea avionului Cessna, totul a trecut fără să fie comentat.

Avionul decolă fără probleme. La bord se aflau pilotul, copilotul şi cei trei pasageri. După 200 km, unul dintre motoare se defectă şi câteva momente mai târziu aeronava se prăbuşi iar Nir şi pilotul muriră. Stanton fu grav rănită iar Huntado puţin mai uşor. Până când a sosit la locul

accidentului primul salvator, Pedro Cruchet, Huntado dispăruse - un alt personaj pe care nimeni nu avea să-l mai vadă. Cum de ajunse Cruchet să fie primul la faţa locului, iată un alt mister. Acesta spuse că lucra pentru Nucal - însă uzina companiei era la mare depărtare de acolo. Nu putu să explice de ce fusese atât de aproape de locul accidentului. Rugat de politie să prezinte actele, acesta răspunse că-şi pierduse buletinul la o coridă. Până la urmă s-a dovedit că era de fapt un argentinian care locuia ilegal în Mexic. Însă până să se afle adevărul şi acesta dispăru. La locul accidentului, Cruchet îşi reveni şi identifică trupul neînsufleţit al lui Nir şi o însoţi pe Stanton la spital. Era cu ea când un reporter local sună să afle mai multe detalii.

Joel Bainerman, editorul publicaţiei serviciilor de informaţii israeliene avea să afirme: „O tânără spuse că Cruchet era şi el de faţă. Când se duse să-l caute, o altă femeie apăru la uşă şi-i repeta mereu că prezenţa lui Stanton la bordul Cessna nu era decât o coincidenţă şi că ea nu avea nici o legătură cu „israelianul". Nu spuse despre sine decât că venise în Mexic din Argentina ca turist".

Stanton spori şi ea misterul. Aceasta, după cum avea să scrie ziaristul israelian Ran Edelist în 1997, declara celor care investigau accidentul: „În timp ce era rănită şi şocată, îl văzu la câţiva metri pe Amiram Nir care îi făcu cu mâna şi o linişti cu o voce calmă: „Totul o să fie bine. Ajutoarele trebuie să sosească !" În zilele care urmară, femeia primi de două ori asigurarea că Nir trăia".

Trupul lui Nir fu transportat în Israel pentru înmor-mântare. Peste o mie de persoane asistară la ceremonie şi, în memoria sa, ministrul de externe Yitzhak Rabin vorbi despre „misiunea secretă a lui Nir către destinaţiile încă necunoscute pe care el le ţinuse ascunse în sufletul lui".

Fusese oare Amiram Nir omorât pentru a nu dezvălui niciodată acele secrete ? Oare era chiar trupul lui Nir în coşciug ? sau fusese ucis înainte de accident ? şi dacă da, atunci de cine ? Cei din Tel Aviv şi Washington refuzau în continuare să răspundă la astfei de întrebări.

La două zile după incident, Ari Ben-Menashe ieşea dintr-un oficiu poştal din centrul oraşului Santiago, Chile. Era însoţit de două dintre gărzile de corp de care simţea că are nevoie să-l protejeze. Dintr-o dată:

„Fereastra pe lângă care treceam se sparse. Apoi ceva s-a izbit de aliajul de metal din care fusese făcută pe comandă valiza pe care o duceam.

Dându-ne seama că se trage asupra noastră, cei doi bodyguarzi şi cu mine ne-am aruncat la pământ".

Stanton fu următoarea care simţi că viaţa îi era în pericol. După spusele lui Edelist, sursele sale din serviciul de informaţii îi declaraseră că „tânăra devenise o singuratică şi îşi făcuse operaţii estetice pentru a-şi schimba înfăţişarea".

Mossad-ul bănuia tot mai mult că Nir fusese omorât de CIA. Potrivit lui Ari Ben-Menashe, „serviciul secret israelian a fost mereu de părere că totul fusese o operaţiune CIA bine executată. Moartea lui Nir îi asigura că la procesul lui Oliver North, imaginea lui Bush şi a lui Reagan nu avea să fie pătată".

Această teorie fu alimentată şi de afirmaţiile unui comandant al Marinei S.U.A. care îl însoţise pe Nir la Teheran cu ocazia misiunii vânzătorului de fructe de a elibera ostaticii din Beirut. Acesta susţinea că pe 29 iulie 1986, Nir se întâlnise cu George Bush, la acea dată vicepreşedinte, la hotelul King David din Ierusalim, pentru a-l informa cu privire la desfăşurarea vânzării armelor americane din Israel către Iran. După cum spunea scriitorul Joel Bainerman, „Fără ca cineva să ştie, Nir înregistra întreaga convorbire. Iată dovada care îl implica pe Bush în afacerea arme-pentru-ostatici. La întâlnire participaseră şi McKee şi Gannon, care aveau să moară în avionul Pan Am deasupra oraşului Lockerbie".

Bainerman avea să descrie o vizită pe care comandantul o făcu la sediul CIA din Langley, unde îl întâlni pe Oliver North cu câteva luni înainte de procesul acestuia. Potrivit scriitorului, comandantul îl întrebă pe North „ce s-a întâmplat cu Nir. North îi spuse că Nir a fost omorât pentru că ameninţase să facă publică înregistrarea întâlnirii din Ierusalim".

Ziariştii care au încercat să-i pună întrebări lui North pe această temă au fost respinşi. Şi consilierii lui Bush au avut de-a lungul anilor o atitudine asemănătoare: tot ceea ce fostul preşedinte al Statelor Unite avea de spus cu privire la Irangate fusese deja spus.

La sfârşitul lui iulie 1991, casa văduvei lui Nir, Judy, fu jefuită. Înregistrările şi documentele lui au fost singurele lucruri care dispăruseră. Poliţia declară că spargerea a fost „făcută de profesionişti". Judy Nir spuse că era sigur că materialele furate conţineau „informaţii care atacau anumite persoane". Refuză să spună mai multe. Nu s-a aflat niciodată cine dăduse spargerea.

În următorii patru ani, Shabtai Shavit continuă să conducă Mossad-ul şi să facă tot ce-i stătea în putere să nu apară pe prima pagină a ziarelor sau în vizorul făcătorilor de mituri, continuând în acelaşi timp să adune informaţii.

Departe de ochii publicului, vechea luptă pentru putere în cadrul comunităţii serviciilor secrete israeliene nu-şi pierduse deloc avântul. Oamenii politici care încă mai făceau parte din subcomitetul de supraveghere al informaţiilor îşi aminteau cum Shavit se dovedise mai bun ca ei după Războiul din Golf. În Israel oamenii nu uitau prea uşor, iar campania împotriva lui Shavit continua: orizontul lui era prea îngust; linia directă cu CIA era rareori folosită; împuternicea pe cine nu trebuia; era prea distant şi faţă de ofiţerii activi şi faţă de cei care lucrau la arhive, în rândul cărora moralul era în scădere.

Shabtai Shavit ignora semnele îngrijorătoare. Brusc, într-o plăcută dimineaţă de primăvară în 1996, fu chemat în biroul primului ministru Benyamin Netanyahu, care îl anunţă că îl va înlocui. Shavit nu protestă; îl cunoştea destul de bine pe Netanyahu ca să ştie că ar fi fost în zadar. Întrebă numai un singur lucru: Cine avea să-i succeadă ?

Netanyahu răspunse: Danny Yatom. Pentru Mossad venise „ora prusacă".

CAPITOLUL 17

Bunglegate

În dimineaţa zilei de 16 ianuarie, o maşină guvernamentală plecă din faţa unei case albe dintr-un cartier rezidenţial, aproape de gardul electrificat care separa Israelul de Iordania. Ca una dintre ironiile istoriei frecvente în Israel, casa era construită pe locul unde spionii lui Ghedeon, marele războinic israelian, îşi pregăteau misiunile de spionaj pentru a face posibilă înfrângerea forţelor superioare care erau în număr covârşitor. Danny Yatom plecă pentru a finaliza operaţiunea care-i putea salva cariera.

Începând cu eşecul din iulie 1997 de la Amman, când o echipă *kidon* nu a reuşit să-l asasineze pe liderul Hamas Khalid Meshal, cele şapte luni care urmară au fost, după cum Yatom le spuse prietenilor săi, „ca ultimele clipe în aşteptarea ghilotinei".

Călăul care aştepta să-l execute era chiar primul ministru Benyamin Netanyahu. Prietenia cândva strânsă dintre cei doi se strică într-atât încât nici o zi nu trecea fără ca directorul Mossad să nu audă în biroul primului ministru acelaşi zvon: era numai o chestiune de timp până când să fie concediat. Alţii în locul lui şi-ar fi dat demisia. Dar nu şi Yatom. Mândru şi autoritar era gata să-şi apere drepturile. Condusese atâtea operaţiuni de succes de care nimeni din exterior nu auzise. „Numai când ai parte de o nereuşită se aude de tine", le spuse pe un ton amar prietenilor săi.

Aceştia, împreună cu familia sa, sesizaseră tensiunea care îl măcina: nopţile nedormite; atacurile bruşte şi neaşteptate de furie care treceau la fel de repede, ritmul agitat de lucru; pauzele lungi de vorbire; toate semnele exterioare ale unui om care era extrem de stresat.

De doi ani de când se afla în funcţie, încă se confrunta cu presiuni pe care nici un alt director Mossad nu le avusese de înfruntat. Ca urmare, propriii subalterni erau din ce în ce mai demoralizaţi, iar el nu mai putea conta pe loialitatea acestora. Ziariştii îi dădeau târcoale, simţind că era înfrânt, însă se ţineau departe, aşteptând momentul în care singurul om în care Yatom avusese încredere, dar nu mai avea, va pune mâna pe bardă. Până în momentul de faţă Benyamin Netanyahu păstrase o distanţă glacială.

Însă în această dimineaţă rece de februarie, Yatom ştia că nu mai are timp. Iată de ce avea nevoie să-i reuşească operaţiunea pe care timp de câteva săptămâni o tot pusese la punct. Avea să-i dovedească primului ministru că spionul expert nu-şi pierduse îndemânarea. Însă nimic din toate acestea nu se citea pe faţa lui Yatom; în ciuda tuturor celor întâmplate, nu îşi exterioriza sentimentele. Aşezat pe bancheta din spate a unui Peugeot, Yatom arăta de-a dreptul intimidant în geaca neagră de piele, cămaşa deschisă la gât şi pantalonii gri. Aşa se îmbrăca de obicei la serviciu; nu-l pasionase niciodată moda.

Începutul de chelie, ochelarii cu rame metalice şi buzele subţiri se potriveau de minune cu porecla sa - Prusacul. Era conştient că încă mai inspira teamă. Lângă el, pe banchetă erau ziarele de dimineaţă: pentru prima dată nu era nici un articol care să facă speculaţii pe tema viitorului său.

Peugeot-ul se îndrepta spre dealurile din apropierea Tel Avivului, cu soarele reflectându-se în caroseria lucioasă; dimineaţa şi seara, şoferul lustruia maşina oglindă. Vehicolul avea geamuri anti-glonţ, banchete blindate şi podeaua anti-mină. Numai maşina oficială a primului ministru mai avea astfel de dotări.

Benyamin Netanyahu îl puse pe Yatom în funcţia de director Mossad la numai câteva minute după demiterea lui Shabtai Shavit. În primele săptămâni de la numirea sa, Yatom îşi petrecea cel puţin o seară pe săptămână în compania primului ministru. Stăteau la o bere şi mâncau alune în timp ce puneau lumea la cale şi-şi aduceau aminte de vremea când Yatom îl comandase pe „Bibi" într-o unitate comando IDF. După aceea Netanyahu ajunsese ambasadorul Israelului la Naţiunile Unite, iar mai apoi, în timpul Războiului din Golf, un expert cu stil aparte în probleme de terorism internaţional, care chiar relata de la faţa locului cu o mască de gaze pe faţă, în caz că o rachetă Scud ar fi căzut prin apropiere. În ce-l priveşte pe Yatom, acesta spuse cât de mult aprecia rolul de intrus căruia i se încredinţase cel mai important post din comunitatea serviciilor secrete israeliene: soldat de carieră până în măduva oaselor, el servise ca ataşat militar al primului ministru Yitzhak Rabin.

Yatom şi Netanyahu păreau de nedespărţit până când s-au produs două incidente jenante care au deschis între ei o prăpastie de netrecut. Una dintre ele a fost acţiunea eşuată de la Amman. Operaţiunea fusese ordonată de Netanyahu. Când atacul a dat greş, iar Mossad-ul intră în colimatorul presei internaţionale, primul ministru îl învinui pe Yatom de dezastru. Acesta îşi asumă criticile fără a se eschiva.

La foarte scurt timp după aceea, avu loc un incident şi mai jenant. În octombrie 1997, se descoperi că un ofiţer superior Mossad, Yehuda Gil, inventase în ultimii 20 de ani rapoarte secrete ale unui „agent" inexistent din Damasc. Gil scosese sume substanţiale de bani din fondul de economii al Mossad-ului pentru a-l plăti pe individ, însă băgă banii direct în buzunar. Escrocheria ieşi la iveală abia când un analist Mossad care studia cele mai recente rapoarte ale „agentului" conform cărora Siria avea de gând să atace Israelul, deveni suspicios. Gil fu adus în faţa lui Yatom, unde mărturisi totul.

Netanyahu sări imediat. Într-o scurtă întrevedere cu primul ministru în biroul acestuia, Yatom fu chestionat într-un mod brutal asupra felului în care conducea Mossad-ul. Netanyahu ocoli amănuntul spunând că frauda lui Gil fusese comisă sub privirile a patru directori. Yatom ar fi trebuit să ştie, ţipase Netanyahu. Era o altă gafă. Personalul din biroul primului ministru mai asistase la o astfel de ceartă. Amănuntele picante au fost aflate de ziarişti, lucru care-l făcu pe Yatom să se simtă şi mai prost.

Cât de diferit fusese totul în ziua în care fusese numit în funcţie şi numele său apăruse în toate ziarele lumii. Reporterii îl numiseră om de încredere şi se speculase chiar că ar putea deveni un spion de talia celor de altădată - Amit, Hofi şi Admoni - şi să reaprindă astfel focul pe care Shabtai Shavit îl stinsese intenţionat.

Dovada nu avea să întârzie. În ciuda acordului de la Oslo prin care OEP trebuia să primească o patrie - Fâşia Gaza şi Cisiordania - Yatom mări numărul agenţilor arabi care-l spionau pe Yasser Arafat. Ordonă programatorilor Mossad să pună la punct o nouă tehnică prin care să intre în computerele OEP, şi să creeze „microbi" electronici, care la nevoie, să le distrugă sistemul de comunicaţie. Ceru oamenilor de ştiinţă din domeniile cercetării şi dezvoltării să se concentreze pe arme electronice care ar fi putut transmite informaţii false în sistemele de comunicare ale duşmanului. Vroia ca Mossad-ul să facă parte din curajoasa lume nouă în care armele viitorului erau tastaturile calculatoarelor, prin care duşmanul era împiedicat să-şi mobilizeze forţele armate.

Yatom se întoarse în locul de mult preferat de Mossad, Africa: în mai 1997, serviciul furnizase informaţii importante care ajutaseră forţele rebele să-l înlăture de la putere pe preşedintele Mobotu al Zairului, care stăpânise atâta vreme centrul Africii. Mossad-ul strânse de asemenea legăturile cu serviciul secret al lui Nelson Mandela, ajutându-l să localizeze anumiţi extremişti albi, cu care israelienii lucraseră cândva. Yatom suplimenta de asemenea bugetul şi puterea, capacităţile unităţii speciale Mossad, AI, care furaseră ultimele cercetări ştiinţifice ale americanilor.

La 51 de ani Danny Yatom era de neoprit; neobosit şi neîndurător, avea ceva din avântul unui bătăuş de stradă. Aceste trăsături s-au regăsit în activitatea pe care a avut-o la descoperirea în ianuarie 1997 de către CIA a lui Mega - agentul Mossad de nivel înalt din cadrul administraţiei Clinton. Yatom spuse Comitetului Şefilor de Servicii care trebuiau să pregătească un răspuns oficial în cazul în care operaţiunea eşua, că nu trebuie decât să se asigure că puternicul lobby evreiesc din Statele Unite stopa cererile organizaţiilor arabe ca FBI-ul să-l trateze pe Mega la fel de dur ca pe oricare alt spion străin. Nici unui din invitaţii evrei care luară cina la Casa Albă - staruri de la Hollywood, avocaţi, redactori de ziare - nu pierdu vreo ocazie să-l avertizeze pe preşedinte de urmările negative ale unei vânători de capete prost concepute - mai ales dacă un om din subordinea sa ar fi fost arestat. Într-un mandat deja mânjit de un scandal, aceasta l-ar fi distrus

definitiv pe Clinton. Şase luni mai târziu, pe 4 iulie 1997, de ziua Independenţei Statelor Unite, Yatom află că FBI-ul renunţase să-l mai caute pe Mega.

Apoi, două luni mai târziu avu loc eşecul de pe străzile Amman-ului, urmat imediat de scandalul agentului-care-n-a-fost-niciodată. Danny Yatom începuse să pună la punct o operaţiune care avea să-i restabilească autoritatea. Acum, în acea dimineaţă de ianuarie 1998, plecă să mai arunce o ultimă privire pe amănunte.

Planificarea operaţiunii începuse cu o lună mai devreme, când un informator arab din sudul Libanului se întâlni cu supraveghetorul său şi-i spuse că Abdullah Zein se duce la Beirut ca să-i întâlnească pe liderii Hezbollah din oraş. Zein plecă apoi spre sud ca să-şi viziteze părinţii în orăşelul Ruman. Ocazia fusese motiv de sărbătoare: Zein nu-şi mai văzuse părinţii de un an de zile. Le arătă rudelor poze cu tânăra sa soţie italiancă şi cu apartamentul lor din Europa.

Supraveghetorul a avut grijă să nu-l grăbească pe informator; obiceiul arab e să furnizezi informaţiile cu lux de amănunte: cum Zein plecă a doua zi de acasă încărcat cu delicatese arăbeşti şi daruri pentru soţie, cum membrii Hezbollah îl însoţiră până la aeroportul Beirut de unde zbură înapoi în Elveţia.

Asta era destinaţia finală a lui Zein ? întrebă în cele din urmă supraveghetorul. Da, Berna, în Elveţia. Şi aici locuia Zein ? Informatorul aşa credea, însă nu putu fi sigur.

Totuşi, era o veste despre Zein de când acesta părăsise Libanul ca să organizeze activităţi de strângeri de fonduri pentru Hezbollah printre musulmanii şiiţi din Europa. Banii acestora şi ei proveniţi din Iran, intermediaţi de ambasada din Bonn, finanţau războiul Hezbollah contra Israelului. Cu un an în urmă, primiseră informaţii cum că Zein ar fi operat la Paris, Madrid şi Berlin. Însă de fiecare dată când Yatom trimitea pe cineva să verifice, nu găsiră nici o urmă a bărbatului de 30 de ani, slab, căruia îi plăceau costumele italieneşti elegante şi pantofii de comandă.

Yatom transferă la Berna un katsa de la Bruxelles unde Mossad-ul îşi transferase de curând de la Paris centrul de comandă pentru agenţii care activau în Europa. Katsa îşi petrecu două zile la Berna căutându-l pe Zein. Hotărî deci să-şi extindă căutările. Merse în sud spre Liebefeld, un frumos oraş de navetişti. Ultima dată când agentul trecuse pe aici fusese în urmă cu

5 ani, la plecarea din Elveţia, după ce făcuse parte dintr-o echipă care distrusese nişte recipiente de metal la o companie de bioinginerie de lângă Zurich; recipientele, comandate de Iran, erau destinate producerii de bacterii. Echipa distrusese recipientele cu ajutorul unor explozibili. Firma anulă toate contractele cu Iranul.

La Liebefeld, katsa dovedi că pentru a aduna informaţii trebuie să umbli mult pe drumuri. Agentul se plimba pe străzi, uitându-se după oricine ar fi putut fi din Orientul Mijlociu. Căută în cartea de telefon după numele de Zein. Sună la agenţiile imobiliare să afle dacă arabul închinase sau vânduse vreo proprietate. Dădu telefon la spitalele şi clinicile din zonă să vadă dacă aveau vreun pacient cu acest nume. De fiecare dată se dăduse drept rudă. Cum încă tot nu descoperise nimic, agentul se hotărî să mai parcurgă o dată oraşul, de această dată cu maşina.

Conducea de ceva timp pe străzi când zări un bărbat cu piele măslinie, înfofolit să nu-l pătrundă frigul nopţii, care conducea un Volvo în direcţie opusă. Deşi îl văzu numai o clipă, katsa era convins că şoferul era Zein. Până când găsi o intersecţie ca să întoarcă maşina, Volvo-ul dispăruse. Seara următoare, agentul era în acelaşi loc, însă de data aceasta pus pe urmăriri. Nu trecu mult şi maşina apăru. Israelianul începu să-l urmărească. După 2 km, Volvo-ul parcă în faţa unui bloc de apartamente iar şoferul se dădu jos şi intră în clădire, la numărul 27 Wabersackerstrasse. Agentul era sigur că bărbatul era Abdullah Zein.

Israelianul intră în bloc după Zein. În spatele uşii de sticlă turnată era un mic hol cu cutii de scrisori. Una dintre acestea îl identifică pe proprietarul unui apartament de la etajul 3 ca „Zein". În hol se găsea o uşă care dădea la subsol. Agentul o deschise şi coborî. Pe perete era o cutie de racord pentru toate telefoanele din clădire. Câteva momente mai târziu se întoarse la maşina sa închiriată.

A doua zi închirie o ascunzătoare la 1 km de Wabersackerstrasse. Spusese agenţiei că aştepta nişte prieteni să vină în vacanţă la schi.

Danny Yatom făcea în continuare planuri. Trimise la Liebefeld un specialist în comunicaţii care să examineze cutia de racord. Specialistul se întoarse la Tel Aviv cu un set de fotografii ale interiorului cutiei. Pozele au fost analizate la departamentul de cercetare şi dezvoltare, unde se făcură şi unele modificări la dispozitivele deja pregătite. Unul dintre ele era un „gândac" capabil să monitorizeze toate telefoanele date şi primite de Zein.

„Gândacul" avea să fie conectat la un robot care putea să înregistreze câteva ore de convorbiri telefonice. Banda acestuia putea fi ştearsă electronic, printr-un semnal dinainte stabilit, transmis din ascunzătoare. Aici înregistrările urmau să fie transcrise şi trimise prin fax la Tel Aviv.

Până în prima săptămână a lui februarie 1998, toate aspectele tehnice ale planului erau puse la punct. Yatom trecu la cea mai importantă parte a operaţiunii: alegerea echipei care avea să acţioneze. Operaţiunea avea două părţi. În prima trebuiau să adune suficiente dovezi care să arate că Zein continua să fie un personaj cheie al activităţilor Hezbollah. În cea de-a doua trebuia să-l omoare.

Până la mijlocul lui februarie 1998, totul era gata.

În acea zi de luni, 16 februarie, puţin după 6:30 A.M., Peugeot-ul lui Yatom intră în parcarea subterană a sediului Mossad din Tel Aviv, iar acesta luă liftul până la etajul 4 unde intră într-o sală de conferinţe. Acolo îl aşteptau doi bărbaţi şi două femei. Aceştia erau aşezaţi la masă pe perechi, în Elveţia urmând să treacă drept cupluri. Aveau în jur de 30 de ani, erau bronzaţi şi arătau nemaipomenit. Ultimele două zile le petrecură în munţii din nordul Israelului unde îşi exersaseră talentele de schiori.

Cu o seară înainte, aceştia aflară detaliile misiunii şi îşi aleseră identităţi false. Bărbaţii aveau să treacă drept agenţi la bursă care veniseră în vacanţă cu prietenele şi care nu puteau totuşi să se ţină departe de muncă: asta avea să explice de ce unul dintre ei venise cu laptop-ul. Computerul trebuia să facă legătura între robotul care urma să fie instalat la subsolul blocului şi ascunzătoare. O pereche avea să supravegheze non-stop robotul o dată ce acesta era pornit. Ceilalţi doi erau membri ai unităţii kidon. Treaba lor era să găsească cel mai eficient mod de a-l lichida pe Zein. Aveau să intre neînarmaţi în ţară; armele urmau să le fie furnizate ulterior de la sediul din Bruxelles.

Pe masa de conferinţe erau dispozitivul de ascultare şi robotul. Yatom le examina şi spusese că erau pe departe cele mai sofisticate instrumente pe care le văzuse vreodată. Expunerea fu scurtă. Apoi îi întrebă pe fiecare ce nume îşi aleseseră din lista dată. Bărbaţii optaseră pentru „Solly Goldberg" şi „Matti Finklestein"; femeile erau „Leah Cohen" şi „Rachel Jacobson". Pentru că plecau direct din Tel Aviv cu o cursă El Al, aveau să folosească paşapoarte israeliene. Aveau să-şi asume numele false abia în Elveţia unde urmau să le fie furnizate paşapoartele false.

Aşa cum avea să spună mai târziu o sursă din cadrul serviciului secret israelian, cei patru îşi meritau rangul. Însă adevărul era că după eşecul din Iordania, numai câţiva agenţi erau disponibili pentru asemenea misiuni. Echipa de la Amman era tot ceea ce Mossad-ul putuse selecta mai bun, iar membrii săi reuşiseră să treacă drept canadieni; toţi aveau experienţă la nivel internaţional. Cei patru aleşi pentru misiunea elveţiană mai activaseră numai la Cairo - acum o ţintă Mossad relativ sigură - şi nici unul nu avea de unde să ştie cum era să lucrezi sub acoperire în Elveţia.

Probabil din această cauză, potrivit *Sunday Times* din Londra, Yatom îşi încheie expunerea reamintindu-le că elveţienii care locuiau în partea germană a cantoanelor, unde era situat Liebefeld, obişnuiau să „sune la poliţie dacă vedeau ceva dubios".

Aşa cum se obişnuieşte când o echipă pleacă în

misiune, Yatom le strânse mâinile şi le ură noroc. Grupul îşi ridică biletele de avion şi îşi petrecu următoarele 24 de ore într-o ascunzătoare Mossad din oraş.

Marţea următoare, pe 20 februarie, aceştia se îmbarcară pentru zborul El Al 347, ajungând cuminţi pe aeroportul Ben-Gurion, după cum ceruse compania aeriană, cu două ore înainte de decolare. Se alăturară celorlalţi pasageri, majoritatea elveţieni sau israelieni, care treceau prin controalele de securitate. La ora 9:00 A.M., cele două cupluri stăteau pe scaunele de la clasa I, bând şampanie şi făcându-şi planuri de vacanţă. Schiurile le aveau în cala avionului.

Pe aeroportul Kloten din Zurich îi aştepta un katsa de la secţiunea din Bruxelles, cu un microbuz. Acesta îşi asumase rolul de ghid şi adoptase numele de „Ephrahim Rubenstein".

Până după-amiază erau instalaţi în ascunzătoarea din Liebefeld. Cele două femei pregătiră cina şi apoi se aşezară cu toţii la televizor. Seara, doi sayanimi le aduseră două maşini închiriate din Zurich. Aceştia plecară înapoi cu microbuzul o dată ce-şi terminară treaba.Duminică 20 februarie, pe la ora 1:00 A.M., echipa părăsi ascunzătoarea, fiecare pereche în câte o maşină. Rubenstein era în prima maşină, conducând spre Wabersackerstrasse. O dată ajunşi, parcară maşinile în faţa imobilului. Solly Goldberg, Rachel Jacobson şi Ephrahim Rubenstein merseră repede spre uşa de sticlă a clădirii. Rubenstein ducea un sul de plastic, Goldberg, laptop-ul, iar Jacobson o sacoşă cu dispozitivele de ascultat. Între timp,

Leah Cohen şi Matti Finklestein îşi intraseră plin de entuziasm în rolul de agenţi de filaj, giugiulindu-se.

Vis-â-vis, o bătrână care suferea de insomnie - poliţia elveţiană avea să o numească mai târziu „Doamna X" - nu avea nici de data asta somn. Începu deci să se uite pe geam. Un bărbat - Rubenstein - lipea o folie de plastic pe uşa de sticlă pentru ca nimeni să nu vadă ce se întâmplă înăuntru. Dincolo de folie, putea totuşi să distingă alte două siluete. Afară, într-o maşină staţionată era alt cuplu din umbră. Aşa cum îi avertizase Danny Yatom, ceea ce văzuse ea, i se păru în neregulă. Femeia sună la poliţie.

Puţin după ora 20:00 A.M., un echipaj cu un BMW ajunse la faţa locului, unde-i găsi pe Cohen şi pe Finklestein îmbrăţişându-se. Li se ceru să rămână în maşină. Între timp sosiră şi întăririle poliţiei iar trio-ul din scara blocului fu rugat să explice ce caută acolo. Goldberg şi Jacobson spuseră că se duceau în vizită la nişte prieteni şi că încurcaseră clădirile iar Rubenstein susţinea că dădea jos plasticul, nicidecum că-l punea.

În momentul acela totul deveni caraghios. Goldberg şi Jacobson cerură voie să meargă la maşină să verifice adresa prietenilor. Nu-i însoţi nici un poliţist. În acelaşi moment Rubenstein căzu la pământ, prefăcându-se că are un atac de cord. Toţi poliţişti se adunară să-l ajute şi chemară o ambulanţă. Nimeni nu împiedică cele două maşini care plecară în viteză din Wabersackerstrasse pierzându-se în frigul nopţii. Puţin timp mai târziu se opriră şi una dintre perechi trecu în cealaltă maşină. Dis de dimineaţă, cei patru treceau graniţa cu Franţa.

Între timp Rubenstein fu dus la spital. Doctorii spuseră că nu suferise nici un atac de cord. Fu reţinut de poliţie.

La 4:00 A.M., ora Tel Aviv-ului, Yatom fu trezit acasă de ofiţerul de noapte de la sediul Mossad care-i spuse ce se întâmplase. Fără să-şi mai cheme şoferul, Yatom conduse maşina până la birou.

După fiasco-ul de la Amman, fusese întocmit un plan pentru astfel de nereuşite. Mai întâi Yatom trebuia să-l sune pe ofiţerul de serviciu de la Ministerul de Externe. Ofiţerul îi dădu telefon directorului de cabinet al primului ministru, care îl informă pe Benyamin Netanyahu. Acesta luă legătura cu ambasadorul Israelului la comunitatea europeană din Bruxelles, Efraim Halevy. Diplomatul de origine britanică fusese timp de 30 de ani ofiţerul superior al Mossad-ului, însărcinat cu menţinerea relaţiilor cu serviciile secrete ale ţărilor care aveau legături diplomatice cu Israelul. Mai

jucase de asemenea un rol important în reluarea relaţiilor cu Iordania după operaţiunea eşuată de la Amman.

„Repară chestia asta şi-o să fii prietenul meu pe viaţă", i-ar fi spus Netanyahu lui Halevy.

Înainte să dea vreun telefon cuiva, ambasadorul consultă agenda pe care o avea la el în permanenţă: Jacob Kellerberger, un ofiţer superior din cadrul Ministerului Elveţian de Externe. Halevy se întrecu pe sine: avusese loc un „incident regretabil" în care era implicat Mossad-ul. Cât de „regretabil" ? îl întrebă Kellerberger. „Extrem de regretabil", răspunse Halevy. Tonul său fusese hotărât; părea de la sine înţeles că cei doi căzuseră de acord. Sau cel puţin aşa crezu Halevy până când Kellerberger îi dădu telefon procurorului federal al Elveţiei, Carla del Ponte [1].

Cu buza de jos puţin ieşită în afară şi ochelarii cu rame de metal care semănau cu cei purtaţi de Danny Yatom, del Ponte era în sistemul juridic al Elveţiei un personaj la fel de temut cum fusese cândva Yatom pentru comunitatea serviciilor secrete din Israel. Încă de la prima întrebare, poziţia ei fu clară: „De ce poliţia din Liebefeld nu-i arestase pe toţi agenţii Mossad ?" Kellerberger nu ştia. Următoarea întrebare a lui del Ponte deschise un subiect cu care acesta era foarte familiarizat: „Era posibil ca agenţii Mossad să fi avut o legătură cu Teheranul ?" De la Războiul din Golf, Israelul afirmase în repetate rânduri că mai multe companii elveţiene furnizau Iranului tehnologie pentru fabricarea de rachete. Putea fi operaţiunea legată în vreun fel de cealaltă preocupare a Israelului care devenise cunoscută ca „Scandalul aurului evreiesc" ? Băncile elveţiene băgaseră în buzunar sume importante de bani, depozitate în propriile conturi înainte de al doilea război mondial de evreii nemţi care deveniră mai târziu victimele naziştilor.

În weekend-ul din 21-22 februarie, aceasta continuă

cu întrebările, în timp ce Halevy făcea tot ce-i stătea în putinţă să nu se afle de cele întâmplate.

Nu luase în considerare atacurile stârnite în Israel la adresa lui Danny Yatom. Pe măsură ce detalii ale incidentului ieşeau la iveală în cadrul Mossad-ului, moralul scădea şi mai mult. De data aceasta Yatom nu-l mai putea învinui pe Netanyahu pentru cele întâmplate la Liebefeld. Acesta nu ştiuse nimic despre operaţiune. Din cabinetul primului ministru începu să răsufle în presa israeliană că Yatom nu mai avea nici o scăpare. Timp de încă trei zile, Efraim Halevy continuă să se târguiască cu Kellerberger pentru a ţine afacerea sub tăcere. Însă Carla del Ponte nici nu vroia să audă.

Pe data de 25 februarie, aceasta convocă o conferinţă de presă în care acuza Mossad-ul: „Ceea ce s-a întâmplat este inacceptabil şi jenant pentru ţările prietene".

În câteva ore Danny Yatom îşi dădu demisia. Cariera sa lua sfârşit iar reputaţia Mossad-ului era şi mai zdrenţuită. În ultimele sale momente în calitate de director, îşi surprinse subalternii adunaţi la bufetul Mossad. Imaginea rece, prusacă, făcea acum loc unui ton emoţionant: îi părea rău că îi părăseşte în astfel de momente, dar încercase să le fie un conducător cât mai bun posibil. Nu trebuiau să uite niciodată că nimeni nu e mai presus de Mossad. Încheie urându-i persoanei care avea să-i ia locul mult noroc; avea să aibă nevoie. Era singura dată când Yatom avea să spună aproximativ ceea ce gândea despre un prim ministru care era de părere că Mossad-ul poate fi controlat de la nivelul biroului său. Yatom ieşi din sala de mese. Numai când ieşi pe coridor se auziră nişte aplauze, care încetară la fel de brusc cum începură.

O săptămână mai târziu, Efraim Halevy acceptă să preia conducerea serviciului după ce Benyamin Netanyahu recunoscu public - aşa cum nu o mai făcuse nici un premier israelian până la el - că „nu pot nega faptul că imaginea Mossad-ului a fost afectată de anumite misiuni eşuate".

Ca orice om politic desăvârşit, Netanyahu nu spuse nimic despre rolul pe care-l jucase.

Efraim Halevy deveni al noulea director al Mossad-ului, în ziua de marţi, 5 martie 1998. Încălcă tradiţia şi nu convocă ofiţerii superiori pentru a le împărtăşi ideile sale despre cum credea că trebuie condus serviciul în următorii ani. Când îl numi pe Halevy, Netanyahu mai anunţă şi că pe 3 martie 2000, noul director adjunct al serviciului, Amiram Levine, avea să preia conducerea. Vestea uimi pe mai toată lumea. Nici unui alt director general nu i se mai dăduse până atunci o dată limită; nici un alt adjunct nu mai fusese asigurat că va ajunge în vârf.

Ca şi Meir Amit, Levine nu avea experienţă anterioară în domeniu, însă comandase cu demnitate armata israeliană în nordul ţării şi sudul Libanului.

Primul lucru pe care Halevy îl avea de făcut era să reducă enorm tensiunea şi resentimentele din interiorul Mossad-ului care dăunaseră atât de mult imaginii serviciului atât în Israel cât şi peste hotare. Cu ocazia telefoanelor de felicitare primite de la CIA şi MI6, noului director i se spuse

că aceste servicii ar prefera să aştepte şi să vadă cum se ocupă de criza din rândurile Mossad-ului înainte de a-şi implica pe deplin propriile servicii în relaţii de colaborare lipsite de orice secrete. Un argument îl constituia modalitatea în care Halevy trata cu durii din guvernul israelian, mai ales cu primul ministru.

Va putea politicosul Halevy, care nu mai avea decât un an până la ieşirea la pensie, şi care era cel mai în vârstă director, să-l ţină pe Netanyahu la distanţă ? Şi în ciuda incontestabilei sale calităţi diplomatice - jucase un rol important în negocierile care au dus la tratatul de pace semnat în 1994 cu Iordania - stătuse la o parte de prima linie a spionajului vreme de mulţi ani. De când lucra cu Mossad-ul, serviciul dăduse din ce în ce mai multe semne că ar scăpa de sub control deoarece ofiţerii superiori încercaseră să promoveze de capul lor. Majoritatea bărbaţilor de vârstă mijlocie îşi păstraseră posturile. Va fi Halevy în stare să le ţină piept ? Va reuşi noul director să se impună astfel încât să le ridice moralul ? Participarea la cocktail-urile din Bruxelles nu asigurau nici pe departe pregătirea necesară pentru a-i împiedica pe agenţi să renunţe la slujbele lor. Din păcate, Halevy nu avea experienţă operaţională. Cât timp fusese în slujba Mossad-ului făcuse numai muncă de birou. Şi cât ar fi putut învăţa în doi ani ? Ori se afla acolo să aprobe ordinele lui Netanyahu, ori, mai degrabă, pe cele ale soţiei acestuia, Sara. În interiorul comunităţii serviciilor secrete israeliene încă se mai vorbea de rolul pe care aceasta se pare că l-ar fi avut în înlăturarea lui Yatom, pe care nu-l avusese niciodată la inimă.

În încercarea sa de a înfăptui tot şi-a propus, Halevy îşi va testa propria rezistenţă fizică şi psihică în intrigile comunităţii serviciilor secrete israeliene. Aman şi Shin Bet profitaseră de tensiunile din Mossad pentru a-şi consolida propriile poziţii la vârf. Cu toate acestea, nimeni n-a sugerat că Mossad-ul n-ar trebui să-şi continue rolul de ochi secret al Israelului în lume. Fără ajutorul acestuia, Israelul ar fi înfrânt un duşman până în secolul următor. Iranul, Irakul şi Siria aveau toţi tehnologii în dezvoltare care trebuiau supravegheate îndeaproape.

La început, politica Mossad-ului era să facă ce trebuia să facă, însă în secret. Într-una din întâlnirile private cu un colaborator, Halevy îi spuse acestuia că aşteaptă din nou vremea în care comunitatea serviciilor secrete israeliene să fie o familie unită, în care „Mossad-ul să fie unchiul despre care nimeni nu vorbeşte niciodată".

DESPRE SURSELE DE INSPIRAŢIE

Am avut acces la un nivel suficient de înalt în interiorul comunităţii spionajului israelian pentru a realiza această lucrare autorizată. Ca şi în cazul celorlaltor cărţi ale mele, am ajuns la subiectul Mossad fără un anumit bagaj de informaţii. M-am folosit de informaţiile furnizate de membrii săi la fel ca orice alt scriitor atunci când este vorba de un serviciu secret: am verificat, am verificat, am verificat.

Am înregistrat cam 80 de ore de interviuri, inclusiv interviuri repetate, cu oamenii care aveau legături directe sau indirecte cu Mossad-ul. Altele au fost cu persoane pe care Mossad-ul încercase să le lichideze. Printre aceştia s-au numărat Leila Khaled, cea care a ajuns să fie cunoscută cu ocazia nenumăratelor deturnări de avioane de către OEP în anii '70, şi Muhammad Abass, cel care a pus la cale deturnarea navei *Achille Lauro,* când un pasager evreu american paralizat a fost aruncat peste bord. I-am întâlnit în mai 1996 în Gaza City, unde li se permisese să viziteze Israelul în cadrul demersului de apropiere de OEP. Am vorbit şi cu Yasser Arafat, şi el vizat cândva.

Prima dată când am scris despre spionaj a fost în 1960, când am lucrat cu Chapman Pincher, la acea oră cel mai important scriitor britanic în domeniu. Amândoi am fost angajaţi de *Daily Express* la Londra. Unele dintre articolele noastre - în special cele legate de scandalul Burgess-Maclean din serviciile de spionaj britanice - au contribuit la schimbarea percepţiei despre cum trebuie abordate astfel de subiecte. Am încercat să-mi menţin aceeaşi poziţie cu volume cum au fost *Journey to Madness, Pontiff* şi *Chaos under Heaven.*

Am scris despre războaiele de spionaj dintre Iran, Irak, Siria şi Afganistan, domenii în care Mossad-ul s-a implicat direct. Am mai scris, de asemenea, pe larg şi despre legăturile Mossad-ului cu Vaticanul. Oamenii mei de legătură cu Sfântul Scaun s-au dovedit a fi utili şi în alte interviuri de documentare pe care le-am făcut apoi pentru această carte.

În 1989 am fost în China în timpul revoluţiei studenţeşti. Acolo am fost încă o dată martorul intrigilor serviciilor secrete şi am sesizat amestecul Mossad-ului şi îngrijorarea acestuia că exportul de arme din China către Iran şi Irak putea avea consecinţe serioase pentru Israel. Am scris şi despre rolul Mossad-ului în Războiul din Golf.

În august 1994 am primit un telefon de la Zvi Spielmann. Spielmann e o figură legendară în Israel: s-a evidenţiat în războiul de independenţă şi a înfiinţat United Film Studios din Israel. A produs o mulţime de filme, multe dintre ele coproducţii hollywoodiene. Spielmann vroia să ştie dacă aveam de gând să scriu un documentar actual despre Mossad. M-a asigurat că voi avea mână liberă şi că singura restricţie o să se aplice la întrebările pe care le puneam pentru a obţine informaţii; cu cât întrebam mai mult, cu atât aflam mai mult.

Am aflat că, în afara cărţilor lui Victor Ostrovsky şi a publicaţiilor lui Ari Ben-Menashe, se scrisese prea puţin despre Mossad. Şi asta spre deosebire de CIA, despre a cărei activitate s-au scris vreo 20 de cărţi. Serviciul Secret de Informaţii Britanic avea aproape 50 şi cam tot atâtea atestau şi activitatea KGB şi a serviciilor germane sau franceze. Însă o verificare a conţinutului acestor cărţi arăta că existau încă multe lucruri rămase nescrise despre aceste războaie de spionaj pe care serviciile le sponsorizaseră.

În timpul călătoriilor în Israel, unele în numele Canalului 4 britanic, interviurile au decurs ca oricare altele. Cadrul temporal al relatărilor interlocutorilor mei trebuia să cuprindă o perioadă ciudată, plasată undeva între trecutul apropiat şi amintiri aproape uitate. Treptat însă, pe măsură ce începeam să ne cunoaştem mai bine, iar relatările lor se apropiau tot mai mult de prezent, începură să fie mai exacţi, să-şi amintească mai uşor detalii - cine, ce, când şi unde a spus.

A devenit clar că şi cei care ajutaseră la fondarea Mossad-ului aveau amintiri vii legate de o perioadă care a reprezentat istoria trăită de ei - şi că aceasta nu mai fusese repovestită din perspectiva lor. Însă cel mai important a fost că au putut raporta trecutul la prezent. De exemplu,

când au identificat rolul pe care l-a avut Mossad-ul în ultimele zile ale domniei Şahului în Iran, ei l-au explicat ca fiind începutul prezentului flagel al fundamentalismului islamic. Când au dezvăluit implicarea Mossad-ului în Africa de Sud, au reuşit să o compare cu situaţia actuală a ţării. Au demonstrat de nenumărate ori că trecutul face parte din prezentul Israelului.

Au arătat că legendele despre Mossad pălesc în faţa faptelor adevărate. Mi-l amintesc pe Rafael Eitan spunând că: „Aproape tot ce-a fost publicat despre capturarea lui Eichmann sunt numai scorneli. Ştiu asta pentru că eu sunt cel care l-a capturat".

În multe privinţe, Eitan şi colegii săi au transformat miturile într-o realitate captivantă. Şi mi-au cerut şi mie să fac la fel.

Ascultându-l pe Eitan aveam impresia că reuşitele lui erau la fel de inepuizabile ca şi energia sa. Luptase într-un mare război al informaţiilor. Un om de o perspicacitate fără limite; tot ce-şi dorea era să trăiască atât cât să apuce ziua în care în Israel va fi într-adevăr pace.

Am înţeles repede că interlocutorii mei se împărţeau în două tabere. Erau cei care ţineau cu Isser Harel şi cei care ţineau cu Meir Amit, iar dispreţul pe care-l nutreau unii faţă de ceilalţi rămăsese neschimbat de-a lungul anilor. Mi-am dat seama că nici una din cele două părţi nu va ceda niciodată.

Asta a dus la o problemă în plus: să cântăresc ce accent să pun pe informaţia obţinută de la ei. Cei pe care-i intervievam erau totodată într-o cursă contra-cronometru. Oamenii ca Meir Amit se află acum în amurgul vieţii. Spre lauda lui, a fost dispus să suporte interviuri lungi şi întrebări care se repetau. Pe ultimul îl dăduse la puţin timp după întoarcerea sa din Vietnam, unde fusese să afle în primul rând în ce fel Vietcongul întrecuse de multe ori în războiul din Vietnam, serviciile secrete americane.

Unul dintre cele mai fascinante interviuri a fost cel cu Uri Saguy. Stătea în biroul lui Zvi Spielmann şi vorbea deschis despre unele probleme legate de implicarea Mossad-ului atunci când fusese conducătorul suprem al tuturor serviciilor secrete.

Lui David Kimche nu-i plăcea să fie luat prin surprindere, aşa că cerea să vadă dinainte toate întrebările. Cu toate acestea a dezvăluit detalii importante despre viziunea sa asupra oamenilor şi a evenimentelor. Cel mai bine mi-l aduc aminte când îşi hrănea câinele, timp în care distrugea în mod elegant credibilitatea celor care nu se ridicau la standardele sale.

Yaakov Cohen şi-a deschis casa, sufletul şi mintea pentru mine. Ne-am petrecut multe ore la kibbutz-ul unde locuieşte acum, în timp ce îşi amintea ce spusese şi ce simţise atunci. De exemplu, numai el îşi poate aminti remuşcările şi frica prin care trecuse după ce omorâse pentru prima dată un om. Reacţia sa fusese total diferită de cea a lui Rafi Eitan.

Yoel Ben Porat avea mentalitatea unui avocat al avocatului, tratând numai faptele şi mai puţin conjunctura lor. A reuşit de multe ori să umple golurile lăsate de istorie. Reuven Merhav mi-a dat o serie de informaţii importante despre rolul Mossad-ului în politica israeliană.

Trebuie să menţionez în mod deosebit pe doi dintre ziariştii israelieni cu care am avut ocazia să vorbesc. Alex Doron a vorbit sincer despre serviciile secrete israeliene. Ajutorul lui a fost de mare preţ. Pe de altă parte, Ran Edelist, care lucrase ca cercetător pentru Canalul 4 la filmul de televiziune pe care urma să-l realizeze despre Mossad, se plimba adesea de colo până colo printr-unul din birourile din complexul studiourilor lui Zvi Spielmann, insistând că nu ar fi „corect" să dea detalii complete în multe dintre cazuri. Câteodată părea mai preocupat de ce nu trebuia să fie în program decât de ceea ce trebuia. La câteva dintre interviurile la care a participat, i-a întrerupt pe cei intervievaţi pentru a-i preveni „să fie atenţi". Din fericire, foarte puţini i-au urmat sfatul. Independent de Ran Edelist, m-am întâlnit cu alţi spioni activi care au înţeles că nu vor fi citaţi ca atare.

M-au invitat la ei acasă; le-am cunoscut familiile şi am ajuns să ştiu câte ceva despre viaţa lor particulară; asta dovedea că spionii nu trăiesc într-o altă lume. Îmi amintesc de un interviu cu un katsa care relata despre cum ucisese. Dintr-o dată îşi roti privirea prin livingul confortabil care dădea spre o zonă cu un peisaj biblic, suspină adânc şi spuse, „Lumea asta nu e cea adevărată".

Nu am uitat acele cuvinte. Cred că ce a vrut să spună este că, în comparaţie cu ce făcea înainte, undeva printre ritmurile obişnuite şi aparenţele vieţii, o anume întunecime şi ameninţare nu-l părăsiseră niciodată. Am regăsit acelaşi sentiment la mulţi dintre interlocutorii mei.

Era o amintire ca o trezire la realitate, aceea că lumea spionajului este, aşa cum întrezărise Sfântul Petru, Raiul, de cele mai multe ori „văzută printr-o sticlă, închisă la culoare".

INTERLOCUTORI SPECIALI

Meir Amit Edward Kimbel
Haim Cohen David Kimche
Nadia Cohen Otto Kormak
Yaakov Cohen Henry McConnachie
William Casey Ariei Merari
William Colby Reuven Merhav
Rafael Eitan Danny Nagier
Zvi Friedman Yoel Ben Porat
Isser Harel Uri Saguy

Emery Kabongo Simon Wiesenthal

ZIARE ŞI GAZETE

Daily Express, Londra *Los Angeles Times*
Daily Mail, Londra *Jerusalem Post*
Daily Telegraph, Londra *Sunday Times,* Londra
New *York Times*

INSTITUŢII

Palmach Archive, Israel The Press Association Library, Londra
Public Record Office, Londra The Library, Trinity College, Dublin
National Archive, Washington The Secret Archives, Vatican City State
The New York Public Library The Archive, Gilot, Israel

ANEXE

Motto

În spionaj, la fel ca în război, legenda succesului este ea însăşi un factor de succes.

Menahem Begin

Conţine:

DIRECTORII GENERALI AI MOSSAD-ULUI

1951-1952 REUVEN SHILOAH
1952-1963 ISSER HAREL
1963-1968 MEIR AMIT
1968-1974 ZVI ZAMIR
1974-1982 YITZHAK HOFI

1982-1990 NAHUM ADMONI
1990-1996 SHABTAI SHAVIT
1996-1998 DANNY YATOM
1998-2002 EFRAIM HALEVY

STRUCTURA MOSSAD-ULUI

Directorul General al MOSSAD-ului se numeşte oficial „Însărcinat al serviciilor securităţii de stat" (Menume al Sheruth Habitachon).

El este ajutat de un „coordonator" care conduce direct „echipele morţii" (kidon). Urmează în ierarhie doi şefi de servicii: unul pentru serviciile tehnico-administrative, celălalt pentru operaţiuni.

Serviciile tehnico-administrative sunt: cercetarea, documentele (folosite pentru a da agenţilor identităţi noi sau de acoperire), tehnologia (arme şi instrumente sofisticate necesare în acţiunile de spionaj, în misiuni speciale sau în execuţii), administraţia şi arhivele (istoria MOSSAD-ului).

Şeful operaţiunilor conduce direct Academia MOSSAD-ului, operaţiile de securitate, pe cele de supraveghere (neviot), comunicaţiile (yahalomin) şi spionajul propriu-zis (Meluckha = Împărăţia, fost Tsomet), acesta din urmă organizat ca un serviciu extrem de complex, cu birouri şi rezidenţe în Europa şi Orientul Mijlociu, dar şi cu un „departament pentru Israel". Şefului operaţiunilor i se mai subordonează Kaisaraut (fost Tevel), serviciul care administrează informaţiile culese de ofiţerii de informaţii aflaţi la misiunile diplomatice ale Israelului şi LAP=Departamentul de luptă psihologică. Ultima, dar nu cea mai puţin importantă, sarcina directă a Şefului operaţiunilor este de a păstra permanent legătura cu SHABACK = Securitatea internă israeliană, un fel de FBI, cu TSAHAL = Armata israeliană, cu poliţia şi cu alte servicii speciale.

Două departamente din serviciile secrete, amândouă cu nume poetice, sunt „foarte speciale"; primul, numit „Peştele de Aur" (Saifanim) se ocupa doar de OEP iar al doilea = „Briza dimineţii" (Tsafirim) se ocupa de comunităţile evreieşti din afara Israelului.

Cea mai importantă misiune a MOSSAD-ului în relaţia cu diferitele comunităţi evreieşti din alte ţări, constă în asistarea acestora la organizarea unor structuri de autoapărare numite Misgerot (gardul). Isser Harel, fostul şef legendar al MOSSAD-ului, a spus într-un interviu pentru publicaţia „Tribune Juife" (26 ianuarie 1993) cum a organizat grupurile de autoapărare

evreieşti în toată Europa. „Am hotărât din capul locului să venim în ajutorul comunităţilor evreieşti din ţările în care guvernul nu vroia sau nu putea să frâneze acest val de violenţă (antisemită - n.n.) Am hotărât să reacţionăm ferm creând organizaţii evreieşti de autoapărare sau, mai bine zis, de legitimă apărare, iar acest lucru s-a făcut în coordonare cu autorităţile locale. Am luat unilateral această iniţiativă. Am creat la faţa locului infrastructura necesară. Când conducătorii comunităţii ezitau, tineretul evreu lua problema în mână creând cluburi sportive sau mişcări de tineret. În anii '70 nu mai eram la conducerea MOSSAD-ului ci deputat în Knesset. Serge şi Beate Klarsfeld m-au invitat la Paris pentru a lua cuvântul cu ocazia unei mari demonstraţii de solidaritate cu Israelul. M-am întrebat imediat dacă măsurile de securitate aveau să fie suficiente. Pot să vă asigur că în împrejurimi nu exista nici un singur poliţist francez, dar tinerii din comunitatea evreiască erau omniprezenţi şi exercitau serviciul de ordine. Nu i-am întrebat cine îi formase, dar ştiam că acţionau în şiajul organizaţiilor de apărare pe care le pusesem la punct cu câţiva ani înainte".

În organigrama MOSSAD-ului remarcăm de asemenea o serie de servicii specializate pe ţări şi regiuni ale lumii prezentând mare interes pentru Israel:

— Cartierul General European

— AL = Serviciul pentru S.U.A., format din cei mai experimentaţi ofiţeri de informaţii, lucrând sub cele mai solide acoperiri; este o unitate strict secretă.

— DARDASIM = Departament care se ocupă de China, Africa şi Orientul îndepărtat.

— MALAT = Biroul legăturilor cu America de Sud.

Un capitol deosebit al activităţii MOSSAD-ului era desfăşurarea unor operaţiuni ilegale pe teritoriul unui stat străin. O asemenea misiune necesită un comando format din cel puţin 15 oameni foarte bine pregătiţi. Acţiunea lor are 5 momente diferite, denumite codificat cu litere ale alfabetului neoebraic. „Alef" este un grup de 2 ucigaşi versaţi. Grupul „beth" are doi „paznici" care asigură spatele „alefului" şi le pregăteşte retragerea; ei sunt trăgători de elită şi conducători auto de marcă. În situaţii neprevăzute membrii acestor două grupuri se pot ajuta unii pe alţii. A treia echipă, „het", se ocupă de logistică: cazare, bani, locuinţe conspirative, etc; se prezintă sub forma unor cupluri conjugale. Echipa „aijin" are 6 agenţi care-l urmăresc pe duşman, furnizează informaţii detaliate despre programul zilnic

al acestuia, identifică locul cel mai potrivit pentru „execuţie" şi asigură retragerea celorlalţi. Alţi doi agenţi, de legătură, plasaţi sub codul literei „gof", deservesc emiţătorul disimulat într-o locuinţă conspirativă, transmiţând Statului Major al MOSSAD-ului informaţii şi preluând de la acesta noile dispoziţii.

RAPORTURILE DINTRE SERVICIILE SECRETE ISRAELIENE

În Israel funcţionează următoarele servicii şi departamente cu misiuni de servicii secrete.

— AMAN (AGOF MODYIN) = Serviciul de Informaţii al Armatei; este cel mai bun organism de investigaţii din Orientul Mijlociu, cu excelenţi profesionişti ai obţinerii de date.

— APAM = Serviciul de Informaţii de Securitate;

— Departamentul de cercetare şi documentare, aparţinând de Ministerul de Externe şi având activitatea orientată mai ales spre ţările arabe;

— „Departamentul de investigaţii" al Poliţiei israeliene, însărcinat cu aspectele poliţieneşti ale afacerilor de contraspionaj;

— KAISARAUT (fost TEVEL) = Serviciul care administrează informaţiile obţinute de ofiţerii de informaţii ai ambasadelor israeliene în străinătate;

— LAKAM = Biroul de legături pentru probleme ştiinţifice ale Ministerului Apărării;

— MOSSAD = Institutul pentru operaţiuni speciale şi culegere de informaţii;

— SHABACK (fost SHIN BETH) = Serviciul de securitate internă, un FBI israelian;

— UNIT 504 = Unitate militară ce asigură culegerea de informaţii privind trecerea graniţelor;

— UNIT 8200 = Unitate militară care asigură interceptările de comunicări;

— UNIT 8513 = Serviciul de fotografiere al AMAN.

Organizaţiile de spionaj civile şi militare din Israel au săptămânal instruiri operative şi o reuniune anuală numită „TSORECH YEDIOT HASUVAT", pe scurt TSIACH, la care se elaborează obiectivele activităţii de informaţii

pentru anul următor, stabilite în ordinea importanţei. Documentul final al acestei reuniuni, numit tot TSIACH, devine calendar de activitate pentru fiecare serviciu secret.

Comunitatea serviciilor de informaţii este condusă de şeful MOSSAD-ului a cărui denumire oficială este MENUME al SHERUTH HABITACHON = însărcinat de stat cu serviciile secrete, care administrează direct informaţiile culese de MOSSAD, SHABACK şi LAKAM. El comunică direct cu primul ministru. Informaţiile culese de AMAN şi de departamentul de cercetare şi documentare al Ministerului de Externe sunt administrate prin miniştri de resort, de guvern, care le comunică primului ministru. Cum însă între AMAN şi MOSSAD există o legătură permanentă, practic, şeful MOSSAD-ului are la dispoziţie toate informaţiile culese de cele mai importante agenţii israeliene de spionaj MOSSAD, AMAN şi SHABACK.

DICŢIONAR DE TERMENI ŞI INSTITUŢII

ACADEMIA = Şcoala de cadre a MOSSAD-ului. În limba ivrit, MIDRASHA.
AIN EFES = În română înseamnă „fără greş". Este caracteristica cerută celor mai importante acţiuni în teren ale MOSSAD-ului.
AL = serviciul MOSSAD pentru S.U.A. Este format din cei mai competenţi ofiţeri de informaţii care lucrează sub cele mai solide acoperiri. Este o unitate secretă.
AMAN = Prescurtarea denumirii „Agaf Modyin" care înseamnă „Serviciul de informaţii al armatei". Este cel mai bun organism de investigaţie din întregul Orient Mijlociu, cu foarte buni profesionişti în obţinerea de date, mai puţin în interpretarea acestora.
APAM = Serviciul de informaţii de securitate.
ASPIRATOR = Agent care află toate datele unei ţinte.
A TRIMITE ÎN VACANŢĂ = A răni un duşman.
BAT LEVENYHA = Agent de sex feminin, imediat inferior unui katsa.
BIOLEVERAGE = Folosirea unor informaţii întinse pentru a

constrânge (şantaja) pe cineva.
BLIND DATING = Loc sigur ales de un agent pentru întâlnirea cu superiorul său.
BODEL = Curier, om de legătură.
BORCAN CU MIERE = Capcana sexuală pregătită de serviciile secrete.
BURN = Agent sacrificat deliberat, cu scopul de a-l proteja pe altul mai valoros.
CARE DETH = Operaţiune care eşuează fără motiv.
CONTACT = Încercare de recrutare a unui cetăţean străin.
CURĂŢARE CHIMICĂ = Evitarea supravegherii.
CUTIE MUZICALĂ = Radioemiţător.
DARDASIM = Departament al KAISARAUT pentru China, Africa şi Orientul Îndepărtat.
ELINT = Spionajul tehnic, realizat prin mijloace radio, foto, sateliţi.
EXFILTRARE = Transferare a unui agent dintr-o ţară ostilă.
FALASH = Agent care activează în Liban.
FALSE FLAGGING = A recruta o persoană care crede că va lucra pentru o altă ţară.
GÂNDAC = Dispozitiv electric de ascultare şi înregistrare.
HUMANT = Strângerea de informaţii prin intermediul agenţilor.
INSTITUTUL PENTRU INFORMAŢII ŞI OPERAŢIUNI SPECIALE = Denumirea oficială a MOSSAD-ului; în ebraică MOSSAD înseamnă institut.
KAISARAUT = Fost TEVEL.Este serviciul care administrează informaţii culese de ofiţerii de informaţii ai ambasadelor israeliene de pretutindeni.
KATZA = Agent rezident. Elita oamenilor MOSSAD-ului, antrenaţi timp de 3 ani şi supuşi unor interogatorii simulate care reproduc toate posibilele violenţe la care ar urma să reziste dacă ar fi prinşi. Sunt recrutaţi din rândul unor oameni cu deosebite calităţi şi largi cunoştinţe de limbi străine. Un katza creează reţele de informatori în ţara de rezidenţă şi colaborează cu echipele

speciale ale MOSSAD-ului, care efectuează ope
raţiuni în ţara respectivă, asigurându-le logistica
informaţională şi materială.
KIDON (BAIONETA) = Subsecţia de „ucigaşi" a MOSSAD-
ului. Face parte din secţia KOMEMIUTE. Cuprinde
câte 3 echipe a câte 12 oameni, dintre care 2 se
antrenează în Israel, în timp ce a 3-a execută
misiuni în străinătate. Eufemistic, acestui grup de
asasini de profesie li se spune „braţul cel lung al
justiţiei israeliene". Ei nu ştiu nimic despre ceilalţi
ofiţeri ai MOSSAD-ului şi nu-şi cunosc nici între ei
identitatea reală. Este o unitate ultrasecretă.
KOMEMIUTE (fost METSADA) = Departament strict secret.
Un mini-MOSSAD deoarece îi coordonează pe
katza şi pe ofiţerii activi care organizează şi
execută operaţiuni cu mâna armată.
LAKAM = Prescurtare de la denumirea „Lashkat le-Kishrei
Madao", adică „Biroul de legături pentru probleme
ştiinţifice" al Ministerului Apărării.
LAP = Prescurtare de la „Lohamah Psichologit" care este
departamentul de luptă psihologică al MOSSAD-ului.
LEGENDA = Biografia fictivă a unui KATZA.
LUMINA ZILEI = Alerta maximă.
MABUACH = Informator care nu este evreu.
MAHAKET GAMIHKAR = „Institutul executiv şi de
informaţii" al Ministerului de Interne.
Coordonează activitatea de spionaj economic şi
diplomatic.
MALAT = Biroul MOSSAD-ului pentru America de Sud.
MARATS = Ascultător. Agent specializat în interceptarea şi
descifrarea conversaţiilor înregistrate de SHICKLUT.
MELUCKHA (fost TSOMET) = Departamentul de recrutare
al MOSSAD-ului. Datorită atotputerniciei sale a
căpătat acest nume, Meluckha însemnând
„Împărăţia".
MENUME = Prescurtare a funcţiei de „Menume al Sheruth
Habitachon" care înseamnă „Însărcinat cu

serviciile securităţii de stat". Este vorba de directorul general al MOSSAD-ului, care este şi liderul comunităţii serviciilor secrete israeliene. El este numit de primul ministru pentru o perioadă teoretică de 5 ani.
METSADA = Vezi KOMEMIUTE.
MIDRASHA = Vezi ACADEMIA.
MISGAROTH = În română „gardul". Structuri de autoapărare ale comunităţilor evreieşti din Diaspora.
MISGEROT = Foşti lucrători ai MOSSAD-ului trimişi în străinătate pentru a ajuta comunităţile evreieşti.
MISHLASHIM = Cutie poştală secretă a unui agent.
MOSSAD = Cel mai important serviciu secret israelian, având atribuţiile CIA completate cu multe altele; vezi INSTITUTUL.
NAKA = Sistemul uniformizat de scriere a rapoartelor de către agenţii MOSSAD.
NATIV = Agent care activează în spaţiul post-sovietic.
NEVIOT = Serviciul de supraveghere al MOSSAD-ului.
LUME MAI BUNĂ = Uciderea unui agent duşman.
PAHA = Departamentul pentru activităţi antiteroriste; denumire completă „Paylut Hablanit Oyeret".
PALAVRAGIU = Aparat de bruiere a undelor radio.
PHOTINF = Fotografii în scop de spionaj.
POLIZOR = Încăpere folosită la interogatoriul suspecţilor. Loc unde se fac şedinţe secrete de analiză.
RECUL = Informaţii false „servite" în mass media străină — intoxicare.
REG-SIG = Semnal pentru KATZA pentru a se întâlni cu agentul său într-un loc public.
RESET = „Centrala de informaţii şi securitate". Se ocupă de culegerea şi expertizarea informaţiilor politice şi economice. Are în subordine servicii de diversiune care acţionează în ţări arabe.
SAYARET MATKAL = Forţele speciale israeliene. Unitate strict secretă (orice referire în presă este interzisă

de cenzura militară), organizată pe structură militară care este însă în afara controlului armatei. Ea ţine direct de şeful MOSSAD-ului. La originile ei se află UNITATEA 101 înfiinţată în 1953 de maiorul de atunci, premierul de azi, Ariei Sharon. Acesta recrutase 40 de specialişti în lupta de gherilă, transformându-i într-o armată secretă care atacă bazele palestiniene din zona de frontieră. SAYARET-ul a început cu 200 de oameni cărora li se puteau adăuga şi alţii – specialişti din serviciile secrete, din armată şi din rândul rezerviştilor -, prin mobilizare. Programul de antrenament al acestei unităţi este foarte dur, incluzând etape de pregătire şi antrenament în teritorii ostile, tehnica paraşutării sau a înotului subacvatic. Accentul se pune pe iniţiativă şi rezistenţă, cuvintele de ordine fiind „secret şi rapiditate". Dintre cele mai cunoscute misiuni amintim:

1)1968: raid adânc în teritoriul egiptean, heliopurtat, soldat cu aruncarea în aer a câtorva poduri şi a unei centrale electrice, toate de pe Nil.

2)1968: raid de represalii asupra aeroportului din Beirut soldat cu distrugerea a 9 avioane ale companiei libaneze MEA.

3)1976: cea mai spectaculoasă acţiune, în urma căreia forţele speciale din lume au întrecut în apreciere multe unităţi similare străine, egalând SAS-ul britanic, eliberarea ostaticilor de pe aeroportul ugandez Entebbe.

4)1988: raid dinspre mare asupra Cartierului General al OEP din Tunis, în cursul căruia a fost ucis, în vila sa, sub o ploaie de gloanţe, faimosul lider palestinian Khalil al Wazir, fostul comandant al armatei OEP şi liderul Intifadei. Excepţional organizator, el purta numele de război „Abu Jihad", adică „tatăl războiului sfânt", având sub

comandă toate operaţiunile de gherilă din „Palestina ocupată".

SAIFANIM = În română „Peştele de aur"; este departamentul pentru OEP al MOSSAD-ului.

SANFEREN = Tehnica deschiderii şi închiderii scrisorilor sigilate.

SAYANIM = Voluntar evreu care se pune în slujba unui KATZA. El primeşte bani numai pentru serviciile prestate. În 1998 erau în număr de 8.000 în S.U.A., 4.000 în Marea Britanie,etc. SHABACK = Fostul SHIN BETH, „Serviciul securităţii interne" al statului Israel, un fel de FBI.

SHAI = Prescurtarea denumirii „Sherut ha-Yediot ha-Artzit" - „Serviciul Naţional de Informaţii". Înfiinţat în 1940 avea ca principală misiune integrarea evreilor care imigrau în Palestina.

SHICKLUT = Departamentul de ascultări al MOSSAD-ului.

SHIN BETH = Prescurtarea denumirii „Seruth Bitadon", vezi SHABACK.

SIGNT = Culegerea de informaţii din mass-media.

SLICK = Ascunzătoare pentru documente şi mesaje.

SPLARE = Reciclarea unui paşaport valabil, obţinut prin furt sau cumpărat.

TEUD = Documente false pentru intoxicarea adversarului.

TEVEL = Vezi KAISARAUT.

TSAFIRIM = În română „Briza dimineţii", denumire poetică pentru prozaicul departament al MOSSAD-ului pentru comunităţile din Diaspora.

TSAHAL = Armata israeliană.

TSIACH = Prescurtarea denumirii „Tsorech Yediot Hasuvat" care are două înţelesuri. Este, mai întâi, reuniunea anuală a organizaţiilor de spionaj, civile şi militare, ale Israelului. Al doilea sens, pentru care se foloseşte numai forma abreviată, este cel de„calendar de activităţi anuale" pentru fiecare dintre serviciile secrete israeliene, în primul rând pentru MOSSAD.

TSOMET = Vezi MELUCKHA.

UNITATEA 101 = Vezi SAYARET MATKAL.
UNIT 504 = Unitate militară care asigură culegerea de informaţii privind trecerea graniţelor.
UNIT 8200 = Unitate militară care asigură interceptarea comunicaţiilor.
UNIT 8513 = Serviciul de fotografii al AMAN.
YAHALOMIN =În traducere, „diamantul; unitate în MOSSAD care asigură comunicarea cu
agenţii în misiune în străinătate.
YARID = Serviciu compus din trei echipe a câte 7-9 oameni fiecare, dintre care două sunt destinate acţiunii în străinătate şi una în interiorul Israelului.

GLOSAR DE SIGLE

ANO Organizaţia Abu Nidal
AFR Recunoaştere imediată a amprentelor
AI Inteligenţă artificială
AL Unitate specială care acţionează sub acoperire în S.U.A.
ASU Unitate teroristă activă
AWACS Sistem de supraveghere persoană şi avertizare - coordonare a forţelor proprii sau ale aliaţilor.
BND Bundes Nachrichtendienst (Serviciul Secret German) care acoperă atât sfera informaţiilor
naţionale cât şi a celor externe
BW Arme biologice
CAN Congresul Naţional African (RSA)
CAT Tomografie computerizată
CIA Agenţia Centrală de Informaţii a S.U.A.
CIO Oficiul Central de Imagini
CNA Congresul Naţional African
CSI Comunitatea Statelor Independente(foste sovietice)
CSIS Serviciul Secret Chinez
CW Arme chimice
DEA Serviciul pentru sancţiuni împotriva drogurilor
DCI Directorul Agenţiei Secrete Centrale

DI Conducerea Serviciului Secret de Informaţii
DIA Agenţia Secretă de Apărare
DO Directorul Operaţiunilor
EDP Procesarea electronică a datelor
ERD Departamentul de Informaţii Externe al Armatei
IDA Baza de date a informaţiilor secrete
IED Bomba artizanală
IFF Identificarea prietenului sau duşmanului
II Identificarea imaginii
IR Infraroşu
ISA Activitate de susţinere a spionajului
JIL Centrul Comun de Informaţii Secrete
NIC Centrul Naţional de Informaţii Secrete
NSA Agenţia pentru Securitate Naţională a SUA
NSTL Lista celor care ameninţă securitatea naţională
OEP Organizaţia pentru Eliberarea Palestinei
OUA Organizaţia Unităţii Africane
FLP Frontul de Eliberare al Palestinei

FPLP Frontul Popular pentru Eliberarea Palestinei
PROD Tehnica de obţinere a fotografiilor de pe discurile optice
RAF Facţiunea Armata Roşie (Germania)

NOTE

CAPITOLUL 1. ÎN SPATELE OGLINZII

1. Hotelul Ritz din Paris a fost construit în 1898 pe un teren care dădea în Place Vendome. Este o operă arhitecturală majestuoasă, cu 142 de camere, al cărei nume este sinonim cu „luxul". În 1979 miliardarul anglo-egiptean Mahommed AI-Fayed a cumpărat hotelul de la fiica întemeietorului său. Clădirea era atunci în stare proastă, cu dotări tehnice (instalaţie electrică, centrală telefonică, bucătărie) de dinainte de război. Pentru a-l moderniza şi a-i reda măreţia trecută, AI-Fayed a investit 150 de milioane USD, de 5 ori preţul de cumpărare. „A desăvârşi o lucrare de asemenea importanţă nu este o chestiune de capitalism. Aţi făcut-o pentru prestigiu şi fiindcă v-aţi îndrăgostit de acest Hotel" a spus în 1985 Jacques Chirac, atunci primarul Parisului, acordându-i lui AI-Fayed valoroasa „Medalie Smălţuită" a capitalei franceze. Preşedintele Fr. Mitterand l-a distins pe miliardar cu Legiunea de Onoare în rang de cavaler în 1986 şi de ofiţer în 1993. În 1991 Mahommed AI-Fayed a publicat o istorie a hotelului, intitulată „Le Ritz de Paris", scriind pe exemplarul dăruit primarului care între timp îl onorase şi cu „Placheta Parisul bimilenar" (1989): „Domnului Jacques Chirac, primar al Parisului, fără încurajările şi sfatul căruia mi-ar fi fost imposibil să resuscitez gloria hotelului Ritz". În 1995 egipteanul a contribuit cu o donaţie substanţială la finanţarea campaniei prezidenţiale victorioase a lui Chirac. Între timp Jacques Chirac a câştigat un al doilea mandat; din păcate nu ştim dacă miliardarul anglo-egiptean a mai contribuit sau nu la finanţarea

campaniei sale, mai cu seamă că fiul său Dodi a murit alături de prinţesa Diana în tragicul accident rutier din tunelul parizian d'Alma, la 30 august 1997.

2. Dodi Fayed(1956-1997), fiul miliardarului anglo-egiptean Mahommed Al-Fayed şi nepot al miliardarului saudit Adnan Kashoggi (fratele mamei sale, Samira), la un moment dat cel mai bogat om din lume a cărui avere s-a rotunjit prin comerţul de arme. S-a născut la Alexandria (Egipt) unde tatăl său tocmai trecea din categoria micilor negustori în aceea a micilor investitori. Numele său real este Esmad El In ceea ce înseamnă „Stâlpul Credinţei" dar, cum de mic se recomanda „Dodi", aşa i-a rămas şi numele. De remarcat că niciodată Dodi nu a vrut să poarte şi desinenţa nobiliară „Al" pe care tatăl său şi-o arogase cu de la sine putere, mai târziu când devenise multimilionar. Dodi Fayed a dus o viaţă de „fecior de bani gata", tatăl său nerefuzându-i nimic, de la maşini de lux, la iahturi de viteză. Trimis în 1969 la Institutul Le Rosey (o şcoală elveţiană pentru bogaţii lumii), el a abandonat şcoala după un an. Tatăl său l-a trimis un an în serviciul militar al Emiratelor Arabe Unite (EAU, unde era baza bogăţiei sale) de unde, aidoma fiilor de emiri a fost trimis la şcoala militară britanică de la Sandhurst. În 1974, după absolvire a preferat un post de ataşat militar al EAU la Londra, post care bineînţeles nu i-a fost refuzat. În 1979 la împlinirea a 23 de ani, tatăl său i-a făurit o companie de producţie cinematografică. De primul film, de succes, s-a ocupat chiar AI-Fayed senior. Apoi Dodi cel (până atunci) Norocos, a luat Oscarul anului 1982 pentru cel mai bun film la care el însuşi era producător executiv. În 1988 tatăl l-a făcut pe Dodi director la Harrods şi în 1992 la încă două firme din grupul său. În 1991 Dodi a produs filmul „Hook", regizat de Steven Spielberg. Pe prinţesa Diana a cunoscut-o în 1996 iar idila lor s-a înfiripat în 1997, într-o vacanţă la vila din Saint Tropez a Fayezilor. În scurt timp au devenit

un subiect „fierbinte" pentru paparazzi, a căror hărţuială a dus şi la groaznicul accident de la 30 august 1997 în care atât Diana cât şi Dodi şi-au găsit moartea.

3. Harrods din cartierul londonez Knightsbridge este cel mai celebru magazin din lume. Este adăpostit de un palat în stil neorenascentist şi cuprinde 150 de galerii ultraelegante. Are 5000 de furnizori de mărfuri, răspândiţi pe mai multe continente. Expune zilnic produse în valoare de 100 de milioane de lire sterline, de la haine „haut couture" la ţinute sport, şi de la coliere de rubine veritabile la produse alimentare.
Fondat în 1848, Harrods era în 1909 cel mai mare magazin european. Proprietarii săi, din familia Burbridge, au dezvoltat în următorii 50 de ani un întreg lanţ de magazine britanice. În 1959 în urma unei tipice confruntări de capital, Harrods a fost „înghiţit" de reţeaua de magazine a scoţianului Hugh Frazer. Din 1970 conglomeratul agro-minier„Lonhro", creat în Africa de Sud, poseda o bună parte a acţiunilor companiei „House of Frazer". În 1981 Lonhro a făcut o primă ofertă pentru a achiziţiona reţeaua Frazer, dar aceasta a fost blocată de „Comisia pentru monopoluri şi fuziuni" care a considerat că ofertantul nu are experienţă în vânzarea „en detail". Lonhro a repetat oferta în 1984 dar, pentru a avea mai multe şanse a vândut cele 29,9% din acţiunile Frazer, pe care le deţinea, unui terţ, sperând să le răscumpere ulterior. Cumpărătorul, Mahommed Al-Fayed, a achiziţionat întregul lanţ Frazer, 4 luni mai târziu, plătind cash, într-o zi, suma de 615 milioane de lire sterline. În 1994 el a vândut toate activele companiei Frazer (56 de magazine) pentru 410 milioane de lire sterline,păstrând doar Harrods. De remarcat că acest magazin, prin calitatea produselor şi a clientelei făcea singur o reţetă egală cu a celor 56 de Frazer vândute, luate la un loc. Pe de altă parte se pare că egipteanul Al-Fayed conduce în mod strălucit atât de britanicul

Harrods. În 1997, revista economică „Verdict" plasa Harrods-ul în fruntea magazinelor englezeşti din întreaga lume şi îl evidenţia pentru „definirea normelor britanice în materie de mărfuri şi tehnici de comercializare". Făcând o analiză de substanţă, revista economică britanică conchidea: „Publicitatea negativă prelungită care s-a făcut lui Al-Fayed (este vorba de o campanie lansată şi finanţată din gros de R.W. Roland, proprietarul grupului Lonhro care încercase să înghită reţeaua de magazine Frazer n.n.) nu a afectat practic rezultatele magazinului Harrods. Nimeni dintre cei care ar face astăzi un tur al magazinului nu ar putea pretinde că schimbarea proprietarului a dăunat intereselor întreprinderii. Harrods este înfloritor". În încheiere iată un argument în favoarea „exclusivismului tipic englezesc" în care se înscrie Harrods: proprietarul magazinului patronează, prin tradiţie, concursul hipic anual care are loc la castelul Windsor şi, în virtutea aceleiaşi tradiţii ia loc în loja regală, alături de suveranul Marii Britanii.

4. Mahommed AI-Fayed se trage dintr-o familie săracă din Alexandria. S-a născut în 1929 şi a început prin a face un mic comerţ în oraşul natal. În anii '50 a cunoscut o tânără saudită de la „Şcoala englezească de fete" din Alexandria; o chema Samira şi era fiica doctorului Mohammed Kashoggi, doctorul lui Abdul Aziz ibn Seud, fondatorul Regatului saudit. Cei doi s-au căsătorit în 1955 iar în 1956 s-a născut fiul lor„Dodi". Fayed a intrat în afaceri cu cumnatul său Adnan Kashoggi, viitorul (ca şi el) miliardar, care l-a angajat pentru a coordona livrări de mărfuri către Arabia Saudită cu un salariu mic dar cu 10% din beneficiu. În 1956 AI-Fayed a întemeiat firma „Middle East Navigation Co.", pe baza unei companii de navigaţie cumpărată foarte ieftin de la un evreu. Era perioada în care avea să înceapă războiul Suezului. Apoi el a mai achiziţionat 25% din acţiunile unei companii de

navigaţie din Genova (Italia). Când Nasser a făcut unele naţionalizări care au atins şi proprietăţile lui, Mahommed AI-Fayed a părăsit Egiptul jurând să nu se mai întoarcă. El şi-a strămutat toate afacerile în emiratele Golfului, pe atunci încă sub mandat britanic. A jucat un rol esenţial în crearea centrului comercial şi aeroportului din Dubai, câştigând 85 milioane lire sterline. Apoi s-a stabilit la Londra în 1965, având în derulare contracte de construcţii şi intermediere cu firme britanice şi din Emiratele Arabe Unite.
În 1979 a cumpărat hotelul Ritz din Paris (vezi nota 1, pag. 13), în 1985 magazinul Harrods din Londra (vezi nota anterioară) cu 615 milioane lire sterline cash. Proprietăţile sale mai includ castelul scoţian de secol XVI de la Balnagown (fosta reşedinţă a clanului Ross), fabrica de cămăşi „Turnbull şi Asser" din Marea Britanie, furnizoare a Casei regale, o proprietate în Rockefeller Plaza din New York, o vilă de vacanţă la Saint Trapez etc.
În 1987 a închiriat pe 25 de ani de la primăria Parisului, vila Windsor, numită aşa pentru că după abdicare aici au locuit, din 1936, ex regele englez Eduard VIII (sub numele de duce de Windsor) cu soţia sa americana Wallis Simpson. Eduard a murit în 1972 iar ducesa în 1986. Al-Fayed a investit 100 de milioane de franci francezi pentru a restaura această vilă construită în 1900 şi a răscumpărat cele 40.000 de obiecte din interior de la Institutul Pasteur, căruia îi fuseseră lăsate prin testament.
Imperiul de afaceri al lui Mahommed AI-Fayed mai cuprinde „Metro Bussiness Aviation", cea mai mare companie europeană de avioane supersonice pentru oamenii de afaceri, o companie de elicoptere, fabricile de pantofi „Kurt Geiger" şi „Caravella", postul „Radio Liber ty", săptămânalul satiric „Punch" care apare de 150 de ani şi clubul de fotbal Fulham.

5. DGSE este prescurtarea denumirii „Direcţia Generală a

Securităţii Externe", un CIA francez. Decretul de înfiinţare a DGSE datează din 2 aprilie 1982, până atunci serviciul numindu-se SDECE. Misiunea sa în actul de întemeiere era aceea de „a căuta şi a exploata informaţiile avantajoase pentru securitatea Franţei precum şi de a detecta şi anihila, pe întreg teritoriul naţional, activităţile de spionaj îndreptate împotriva intereselor franceze, pentru a preîntâmpina consecinţele". Motivul transformării SDECE în DGSE ţine tocmai de atribuirea unor misiuni şi pe teritoriul naţional. SDECE, care apărea în 1945 era „menit să caute în afara frontierelor naţionale toate informaţiile şi toate documentele" utile siguranţei ţării dar nu „putea avea nici un fel de puteri pe teritoriul francez, operând doar în ţări străine."

CAPITOLUL 2. ÎNAINTE DE ÎNCEPUT

1. Templul din Ierusalim a fost construit în 960 î.e.n. de regele Solomon şi distrus de împăratul babilonian Nabucodonosor în 586 î.e.n. Al doilea templu a fost clădit în 515 î.e.n. şi distrus de cuceritorii romani în anul 70.

2. Irod cel Mare (73-4 î.e.n.) a ajuns rege cu sprijinul Imperiului Roman (37-4 î.e.n.). În interior a menţinut echilibrul între saduccei, a căror putere a limitat-o, farisei şi esenieni. Este faimos şi prin construcţiile sale. A întărit sau creat fortăreţele Massada, Herodion, Hyrcania şi a dezvoltat oraşele Samaria şi Cezareea. Irod a ridicat cele patru mari ziduri de susţinere a Muntelui Templului, lărgind practic incinta sacră prin construirea unei platforme şi umplerea cu bolţi a golurilor dintre ziduri şi suprafaţa plană.

3. Zidul Plângerii era cel mai lung dintre cele patru ziduri ale Muntelui Templului edificate de Irod cel Mare. Situat pe latura vestică el avea o lungime de 485 de metri; Zidul Plângerii de azi este doar o bucată de 60 m din acel zid.

Este format din pietre enorme, majoritatea de 2-8 tone dar sunt şi unele de 40-50 sau chiar 100 de tone. Zidul Plângerii a început să fie pomenit ca loc sacru abia după cucerirea otomană a Ierusalimului (1517). Spre sfârşitul secolului XIX a devenit un simbol naţional evreiesc. Rugăciunile rostite în faţa Zidului Plângerii sunt considerate ca deosebit de eficiente deoarece, după rabinul Jacal Ettlinger (sec. XIX) „Porţile cerului sunt aproape de zidul apusean." Un obicei răspândit şi practicat azi şi de turiştii străini este de a scrie rugăciuni pe bucăţele de hârtie care sunt apoi introduse între pietrele zidului. În faţa Zidului Plângerii mulţi tineri evrei îşi celebrează majoratul. Tot aici se desfăşoară unele ceremonii naţionale iar soldaţii israelieni depun jurământul militar.

4. Bar Mitzvah este ceremonia religioasă prin care băieţii evrei în vârstă de 13 ani capătă statutul de adult responsabil. Aceasta înseamnă că ei sunt datori să respecte poruncile (mitzvat în ebraică) şi pot participa la „slujba de după-amiază", principala rugăciune a comunităţii la care toţi participanţii (exclusiv bărbaţii) citesc din Tora (Vechiul Testament) sub conducerea rabinului sau a celui mai vârstnic participant. Ceremoniile de Bar Mitzvah nu sunt consemnate înainte de 1400. În contemporaneitate ele au căpătat o importanţă sporită fiind considerate momentul de afirmare a identităţii evreieşti a tinerilor. Pe de altă parte au devenit şi prilejul unui fastuos banchet, la care oaspeţii aduc daruri pentru tânărul maturizat. În Israel mulţi tineri sărbătoresc majoratul la ruinele fortăreţei Massada - simbolul rezistenţei naţionale sau la Zidul Plângerii.

5. Sabatul este duminica, ziua odihnei, bucuriei şi a reculegerii. Sabatul începe vinerea la apusul soarelui când la sinagogă se ţine o slujbă care diferă de slujbele

de seară din restul săptămânii prin aceea că, la sfârşitul ei se adaugă primele patru versete din Geneza, cap. 2, se rosteşte binecuvântarea şi apoi credincioşii cântă psalmul „Scutul părinţilor".

6. Sionism este un termen modern desemnând dorinţa evreilor de a se întoarce pe pământul lui Israel (Shivat Zion - întoarcerea la Sion). Sion este sinonim cu Ierusalim, care la rândul lui simbolizează întregul Israel. În secolul XIX conceptul religios al reîntoarcerii a devenit unul politic: acela al creării căminului naţional evreiesc în Palestina. Sionismul politic care a dus la crearea statului Israel a fost (şi mai este) combătut de iudaismul ultraortodox.

7. „Declaraţia Balfour" este documentul emis la 2 noiembrie 1917 de guvernul britanic, care preluase Palestina sub administrare şi care poartă numele titularului de atunci al portofoliului Forreign Office-ului. Cel mai important paragraf al acestui document afirma că „Guvernul Majestăţii Sale priveşte cu aprobare întemeierea Palestinei ca stat naţional evreu şi va face uz de toată influenţa sa pentru a facilita realizarea acestui obiectiv, fiind de la sine înţeles că nu se va întreprinde nimic de natură a prejudicia drepturile civile şi religioase ale comunităţilor neevreieşti existente în Palestina". La data emiterii acestui act care, specific Imperiului Britanic este plin de ambiguităţi, trăiau în Palestina 100.000 de evrei şi 500.000 de arabi. Declaraţia Balfour a permis valurile de emigrare evreiască spre Palestina, organizarea acestora în teritoriu şi apoi şi proclamarea statului Israel.

8. Yishuv este termenul literar care în română înseamnă populaţie. În istoria recolonizării Palestinei şi formării statului modern Israel există două yishuv: a) cel vechi, compus îndeosebi din evrei religioşi, veniţi în Palestina

începând cu anul 1880 şi fiind în majoritate de proveniență est-europeană; în 1882 erau 24.000 de oameni. b) cel nou care s-a format o dată cu al doilea mare val de imigrare evreiască în Palestina (1914); majoritatea o formau tot evrei est-europeni; noul yishuv număra 40.000 de oameni şi, cum majoritatea erau animaţi de idei socialiste, ei au fost creatorii kibbutzurilor şi moshavurilor, comunităţi de bază ale populaţiei evreieşti până după consolidarea statului Israel.
Yishuv-ul a crescut cu valurile imigraţiei evreieşti: al treilea în 1919-1924, al patrulea în 1924-1928, al cincilea în 1929-1939 (250.000 de evrei germani), în 1945 yishuv-ul avea 550.000 de oameni.

9. Haganah erau miliţiile populare ale evreilor din Palestina; ele au apărut în 1920. Textual „haganah" înseamnă „apărarea". Ea a fost precedată în 1907 de „Bar Giora" la Yafa din care s-a dezvoltat în 1909 „Hashomer"- organizaţia de apărare în faţa beduinilor arabi. În 1947 Haganah avea 40.000 de oameni împărţiţi în 5 unităţi: „poliţia supranumerară" de sub autoritatea britanică, brigăzile de tineri, corpul de pază, înfăţişarea şi „Palmach" (forţa de elită).

10. David Ben-Gurion (1886-1973) era evreu polonez, din partea ocupată până la 1918 de Rusia. El s-a stabilit în Palestina în 1906 cu primul val de colonizare sionistă. Împreună cu Ben Zvi a fondat mişcarea sionistă socialistă. A trăit într-un kibbutz, apoi a studiat dreptul la Univerşitatea din Constantinopol, Palestina fiind atunci provincie turcă. Expulzat în 1915 de autorităţile otomane, Ben- Gurion a plecat în S.U.A. unde a făcut propagandă sionistă. A revenit în Palestina în 1917, după instaurarea mandatului britanic, reuşind să adune la un loc toate curentele socialiste, întâi pe plan sindical (Hisdratauth, 1921) şi apoi politic, devenind

primul secretar-general al partidului MAPAI.
În perioada mandatului britanic Ben-Gurion a favorizat imigrarea clandestină evreiască în Palestina, iar după 1945 a jucat un rol conducător în Haganah. El a fost acela care în mai 1948 a proclamat statul Israel, al cărui prim premier a fost până în 1953. După doi ani de întrerupere a redevenit premier, post pe care l-a deţinut până în 1963 când, înlocuit de Levi Eshkol, a părăsit MAPAI pentru a-şi constitui propriul său partid - RAFI.

11. Yitzhak Rabin (1922-1995) era un „sabre", adică un evreu născut în Israel. În 1942 a intrat în armata secretă evreiască (Palmach), făcând apoi carieră în armata statului Israel. În 1956, în Războiul Suezului, era comandant de brigadă; în 1964-1967 ca şef al Statului Major a fost artizanul victoriei israeliene din Războiul de Şase Zile din 1967. Trecând în politică i-a succedat Goldei Meir ca prim-ministru între 1974 şi 1977. A deţinut portofoliul apărării între 1984 şi 1992. Din 1992 devine lider al Partidului Muncitoresc şi premier. La 4 noiembrie 1995 a fost asasinat de un fanatic, în timpul unui miting de pace pe care îl organizase în faţa primăriei Tel Aviv-ului. În 1994 a primit, o dată cu Yasser Arafat, premiul Nobel pentru pace ca urmare a acordului de la 13 septembrie 1993 (Washington) care cuprindea „Declaraţia de principii privind Autonomia Palestiniană.

12. Sub denumirea „manuscriselor de la Marea Moartă" sunt cuprinse o mulţime de texte descoperite începând cu 1947 în mai multe locuri la vest de Marea Moartă. Referirea din textul cărţii noastre este la descoperirea într-o grotă din deşertul Iudeii, în 1947, a 7 manuscrise înfăşurate în pânză de in. Descoperitorul, un beduin analfabet, le-a vândut. După primele cercetări arheologii israelieni au organizat mai multe campanii de săpături, descoperind multe alte asemenea documente

la Qumran, Massada, Kharibot, Mubharat, etc. Pe baza lor a fost identificată secta esenienilor, o grupare cu ideologie precreştină, care a activat la Qumran de la jumătatea sec. II î.e.n. până în preajma cuceririi romane din anul 70. Principalele scrieri eseniene sunt regulamentele comunităţii şi congregaţiei, o Geneză apocrifă, Cartea Războiului care descrie lupta dintre fiii luminii şi ai întunericului, Cartea Templului care cuprinde Legea şi descrierea celui de-al doilea templu, Cartea de Aramă, descriind o comoară ascunsă, precepte legale şi morale şi imnuri de mulţumire către Dumnezeu.

13. În timpul campaniei germane contra Franţei din anul 1940, la Dunkerque, oraş-port la Marea Mânecii atestat documentar încă din sec.X, în pofida bombardamentelor germane, 350.000 de militari aliaţi (244.000 de englezi şi 111.000 de francezi) au fost evacuaţi de flota franceză a amiralului Abrial. Operaţiunea a durat o săptămână, între 27 mai şi 4 iunie, sfârşind în momentul ocupării oraşului de către trupele germane, când trupele aliate încercuite erau deja pe sol britanic.

14. În cazul unor acţiuni care erau de natură să angajeze statul Israel, să lanseze interesele unei alte ţări sau să perturbe relaţiile diplomatice, decizia finală era luată de o troică formată din primul ministru, ministrul direct interesat şi directorul MOSSAD-ului. Uneori dar nu totdeauna, este informat şi ministrul apărării. În cazul prezentat, Meir Amit a luat aprobare şi de la şeful Marelui Stat-Major, Yitzhak Rabin, deoarece chestiunea MIG 21 viza direct interesele supreme de apărare a ţării. Această situaţie ilustrează perfect diferenţa dintre diferitele servicii secrete israeliene. Numai MOSSAD-ul se subordona direct primului ministru. Celelalte -AMAN al Armatei, SHIN BETH (al Ministerului de Interne) şi Serviciul Poliţiei - era subordonate ministerelor pentru care lucrau. Din 1952 funcţionează şi un Comitet

unificat al serviciilor secrete, al cărui preşedinte este şeful MOSSAD-ului.

15. Richard Helms, a fost al treilea director al CIA. Din aprilie 1965 până în iunie 1966 a ocupat postul interimar, depunând apoi jurământul. A fost, după Allan Dulles, fondatorul CIA, primul membru al „familiei" care ajungea la conducere. Era un om al cercetării, atât prin formaţie cât şi ca urmare a eşecului debarcării americane în Cuba, la Playa Giron (1961) pe care o pusese la punct ca director-adjunct. În timpul conducerii sale, la CIA s-a pus accentul pe nevoia de profesionalizare a operaţiilor de spionaj şi contraspionaj, şi pe întărirea disciplinei în domeniul operaţiilor clandestine.
Adus la şefia CIA de preşedintele democrat Lyndon B. Johnson, Richard Helms a fost menţinut în funcţie şi de republicanul Nixon, deşi nu era agreat în mod deosebit de acesta. Când s-a produs Afacerea Watergate, Helms a ordonat o strategie de distanţare a Agenţiei faţă de Casa Albă, atât de eficientă încât Washington Post a scris într-un editorial că CIA a fost singurul organism care a spus NU Casei Albe.
Evident că Helms a plătit gestul său. Chemat la Camp David, a avut de făcut faţă unei crize de autoritate din partea lui Nixon. „De aceea scrie William Colby, şi el fost director al Agenţiei, Nixon l-a expediat pe Helms la ambasada din Teheran şi l-a numit în locul lui pe James Schelssinger". Chemarea lui Helms la Camp David a avut loc la 20 noiembrie 1972, la puţin timp după ce Nixon câştigase alegerile pentru un al doilea mandat. Schlessinger a fost numit director interimar şi a rămas în acea funcţie până în primăvara lui 1973 când a fost trecut la Apărare, director al CIA fiind denumit Colby.

CAPITOLUL 3. ÎNSEMNĂRILE DE LA GILOT

1. Israelul este format din patru mari regiuni istorice, de la nord la sud, Galileea, Samaria, ludeea şi Negev.

2. Numele pe care îl poartă începând cu 1976 oraşul Saigon, fosta capitală a Republicii Vietnamului de Sud între 1954 şi 1976 când Vietnamul a fost împărţit în două state.

3. Războiul de Şase Zile (1967) reprezintă cel mai mare succes al Israelului în confruntarea sa cu vecinii arabi. În primăvara lui 1967 preşedintele Egiptului, Nasser, a reocupat Gaza şi Sharm-el Sheik (până atunci sub control ONU), s-a împăcat cu regele Hussein al Iordaniei şi a obţinut plasarea armatei iordaniene sub comanda egipteană. În aceste condiţii Israelul a declanşat un război preventiv care a durat de la 5 la 10 iunie 1967. Purtat simultan pe trei fronturi, cu Egiptul la sud, cu Iordania la est şi cu Siria la nord (din fericire pentru Israel, la vest are ca vecin doar Marea Mediterană), acest război a adus o victorie completă.

Armatele israeliene au ocupat de la egipteni Peninsula Sinai până la Canalul de Suez şi fâşia Gaza, de la iordanieni Ierusalimul de est şi Cisiordania iar de la sirieni Înălţimile Golan. În urma acestui război un milion de arabi au fost incluşi în teritoriile israeliene. Consiliul de Securitate a votat în unanimitate, la 22 noiembrie 1967, faimoasa rezoluţie 242 care cere retragerea Israelului din toate teritoriile ocupate, ceea ce nu s-a realizat în cei 35 de ani trecuţi aducând periodic violente răbufniri de violenţă în teritorii şi instabilitate în tot Orientul Mijlociu, ultima situaţie de acest gen înregistrându-se la sfârşitul anului 2001 şi escaladând până în acest moment, 15 aprilie 2002.

4. Saladin sau Salah ed'Din Yusuf ibn'Ayyub (1137-1193) era sultanul mameluc al Egiptului şi Siriei. El şi-a propus să-i arunce în mare pe creştinii care, la sfârşitul

secolului XI cuceriseră o parte a Ţării Sfinte, întemeind câteva „state de cruciadă" cum le spunea Nicolae lorga. La 4 iulie 1187, la Hatin, liga Tiberiadă, el le-a administrat o înfrângere groaznică cruciaţilor, luându-l ca prizonier pe însuşi şeful lor suprem, Guy de Lusignan, rege al Ierusalimului. Apoi, în numai câteva săptămâni, Saladin a readus sub stăpânirea semilunii, Accra, Sidon, Ascalon şi Nazareth, intrând triumfal în Ierusalim la 2 octombrie 1187. Creştinii mai păstrau în Orient doar zonele de litoral de lângă oraşele Tyr, Tripoli şi Antiohia. Considerat ca un imens dezastru pentru creştinism, războiul victorios al lui Saladin a determinat pornirea Cruciadei a lll-a, cea mai ambiţioasă prin participare. Au pornit cu strălucite coloane în armuri împăratul Frederic II Barbarossa (care, înecându-se la trecerea unui râu nu a mai ajuns să lupte cu păgânii şi să-şi câştige un loc în rai aşa că, probabil, a trecut în purgatoriu deoarece avusese diferende cu papa), regele Angliei Richard Inimă de Leu care a fost ales şi căpetenie supremă, regele francez Filip II August care nu a făcut prea mulţi purici în Ţara Sfântă şi s-a reîntors în Parisul său de unde ţesea intrigi la nivel european şi ducele Leopold al Austriei, o putere în afirmare cu un suveran ranchiunos care-l va captura pe regele englez la întoarcere pentru a încasa o uriaşă despăgubire. După câteva bătălii, Saladin şi Richard Inimă de Leu au semnat un armistiţiu pe trei ani prin care, enigmă a istoriei, Saladin le restituia creştinilor coasta mediteraneană şi le dădea acces liber pentru pelerinaj la Sfântul Mormânt. Creştinii nu câştigaseră nici o luptă decisivă, dar nici islamicii. Se pare că termenii păcii au rezultat ca urmare a raporturilor de respect reciproc şi curtenie cavalerească dintre liderii celor două tabere. Acele relaţii interumane stabilite între doi duşmani de moarte şi într-una dintre cele mai crude perioade istorice au fost atât de izbitoare pentru contemporani şi urmaşi încât, şi de o parte şi de alta, cei doi eroi, Sultanul

Saladin şi regele Richard au intrat nu doar în istorie ci şi în conştiinţa oamenilor medievali, trecând prin povestiri şi legende, direct în nemurire, o stare la care au ajuns în primul rând prin acte şi gesturi de curtenie cavalerească care au prevalat în faţa faptelor de arme.

CAPITOLUL 4. SPIONUL CU MASCA DE FIER

1. La 5 septembrie 1972, ora 5 dimineaţa, aproape de data încheierii Jocurilor Olimpice de la Munchen, un comando palestinian a pătruns în satul olimpic şi, după ce a ucis cu focuri de automat un antrenor şi un halterofil israelieni, a luat ostateci alţi 9 olimpici evrei. După spusele lor, teroriştii aparţineau grupării *„Septembrie Negru",* dar MOSSAD-ul a considerat că în spatele lor se afla organizaţia palestiniană Al Fatah a lui Abu Jihad şi că acesta din urmă ar fi fost creierul acţiunii.

Teroriştii s-au baricadat şi i-au închis pe ostatici într-o cameră. La ora 7 dimineaţa, 500 de poliţişti vest-germani au înconjurat clădirea. Teroriştii le-au spus condiţiile lor: eliberarea a 200 de deţinuţi din închisorile israeliene care să fie transferaţi într-un stat arab, şi trei avioane pentru comando şi ostatici pe care să le pună la dispoziţie guvernul de la Bonn. Începând cu ora 7:45, întreaga afacere era condusă de cancelarul federal Willy Brandt. Ministrul de interne, Hans Dietrich-Genscher s-a deplasat la Munchen, luându-l cu el şi pe ambasadorul israelian. Paralel, la Tel Aviv, convocat de urgenţă, guvernul Goldei Meir stabilea că afacerea trebuie lăsată pe seama Bonnului. De notat că ministrul apărării Moshe Dayan propusese la şedinţă ca un comando israelian să elibereze ostaticii, dar n-a fost susţinut de nici un alt ministru. Guvernul vest-german făcea între timp o contraofertă: o mare sumă de bani şi garanţia că membrii comandoului pot pleca în siguranţă. La ora 16:50, în condiţiile lipsei unui răspuns clar, comandantul teroriştilor Mahomed Massalad a cerut

autorităţilor germane să le dea un avion pentru ca atât teroriştii cât şi ostaticii să plece la Cairo, negocierile urmând să continue. Egiptul a refuzat să preia mingea iar germanii au încercat să profite de oferta teroriştilor pentru a-i neutraliza. Ei au pregătit o ambuscadă la aeroport. Transferul a fost făcut cu elicoptere dar, pe aeroport, la ora 22:41, lunetiştii germani au tras în şeful comandoului care mergea spre avion, fără să-l nimerească. Riposta teroriştilor a anihilat staţia radio a turnului de control şi sistemul de iluminare al aeroportului. Ostatecii au fost împuşcaţi iar teroriştii s-au apărat până spre zori, căzând cu armele în mâini.
A doua zi, 6 septembrie 1972, întreaga lume afla despre tragedia de la Munchen. Organizator pentru a doua oară a J.O. (prima în 1936 în prezenţa lui Hitler), oraşul bavarez se dovedea a fi cu ghinion. În ceea ce îi privea, palestinienii reuşiseră să reamintească întregii lumi, desigur într-o inacceptabilă manieră brutală, că „exista o problemă palestiniană". De atunci au trecut 30 de ani. Crimele de la Miinchen, oribile în ochii oamenilor de atunci, s-au însutit şi înmiit. Violenţa a fost tot mai des folosită de ambele părţi, şi de evrei şi de palestinieni. Problema palestiniană a rămas nesoluţionată până azi.

CAPITOLUL 5. SABIA NUCLEARĂ A LUI GHEDEON

1. Războiul Suezului, cu nume de cod „Kadesh", a fost declanşat de Israel ca urmare a naţionalizării de către preşedintele egiptean Gamal Abdel Nasser a Companiei Canalului de Suez (26 iulie 1956). El a fost pregătit prin contacte secrete între premierul israelian Ben-Gurion şi guvernele din Paris şi Londra. Războiul a început la 29 octombrie 1956 când toată atenţia opiniei publice europene era concentrată asupra revoltei antisovietice de la Budapesta. Două coloane israeliene de blindate au invadat centrul Peninsulei Sinai, luându-i prin surprindere pe egipteni, care s-au retras precipitat. La 31 octombrie israelienii ajunseseră la numai 30 de km de

Canalul de Suez. Atunci s-au înregistrat două evenimente noi: 1) primul contraatac egiptean şi 2) ultimatumul franco-britanic care, adresat (sic!) ambilor beligeranţi, se referea la încetarea imediată a ostilităţilor şi cerea punerea Ismailiei, Port Saidului şi Suezului sub protecţie militară franco-britanică. Ultimatumul fiind respins de Cairo, aviaţia franco-britanică a început chiar în aceeaşi zi să bombardeze Egiptul. La 5 noiembrie un desant de paraşutişti lansat la Port Said a ocupat rapid oraşul şi o zonă a Canalului de Suez. Între timp armata israeliană ocupa Gaza.

Actele de război au încetat la 6 noiembrie ca urmare a intervenţiei ONU, U.R.S.S. şi S.U.A. La 21 noiembrie o forţă a ONU a fost interpusă între beligeranţi. Forţele franco-britanice au părăsit Egiptul în decembrie 1946 iar cele israeliene în martie 1957. A fost, după războiul generat de proclamarea Statului Israel (1948-1949), al doilea război arabo-israelian. Al treilea a fost războiul de Şase Zile (1967) iar al patrulea cel de Yom Kippur (1973).

2. Războiul de Yom Kippur (6-26 octombrie 1973) a fost singurul dintre cele 4 războaie arabo-israeliene în care iniţiativa a fost de partea arabă şi rezultatele au avantajat aceeaşi tabără. După cucerirea în 1967 a teritoriilor palestiniene, Egiptul şi Siria au pregătit intens revanşa.
Declanşat la 6 octombrie 1973, războiul i-a surprins total pe israelieni care erau în marea lor sărbătoare religioasă de Yom Kippur, care a dat şi numele acestui război. Egiptenii au trecut Suezul pe trei capete de pod, au străpuns poziţia de apărare fortificată Bar Lev, dar şi-au autolimitat ofensiva la 15 km adâncime în Sinai. Paralel, pe frontul sirian evreii au câştigat o mare luptă de tancuri şi au anihilat aviaţia siriană, iniţiind o ofensivă spre Damasc. Apoi forţele israeliene au fost concentrate pe frontul egiptean. La 20 octombrie ele au

realizat o dublă străpungere de front, pe direcţiile Cairo şi Suez.
La 25 octombrie când s-a realizat încetarea focului, israelienii nu erau în dezavantaj, dar lumea remarcase că armata egipteană dăduse bune dovezi de combativitate şi că există o solidaritate arabă care, pe parcursul războiului de Yom Kippur, a aplicat un embargo petrolier pentru Europa Occidentală.

CAPITOLUL 6. RĂZBUNĂTORII
1. Victor Ostrovsky a început prin a pune la dispoziţia ziaristului canadian Claire Hoy notele sale despre MOSSAD, unde între 1984 şi 1986 a urmat Academia MOSSAD, ajungând într-unul dintre serviciile din Centrală. Cartea semnată de cei doi a apărut în 1990 la ST. Martin Press din New York. Ostrovsky acuza faptul că MOSSAD-ul ar fi fost deturnat de la adevăratele sale ţeluri şi idealuri, dovedind „pragmatism egoist" şi „totală lipsă de respect faţă de viaţa omului". Ulterior sub semnătura lui Victor Ostrovsky au apărut şi alte relatări despre MOSSAD, precum şi o serie de romane inspirate din cazuri reale ale Agenţiei.

CAPITOLUL 7. SPIONUL GENTLEMAN
1. Hassan II, regele Marocului (1961-1999) avea puterea executivă în baza Constituţiei din 1962. Din 1963 a intrat în conflict cu partidele. Liderul opoziţiei era Mehdi Ben-Barka care, în octombrie 1965, a dispărut în condiţii obscure, la Paris. Apoi regele a suspendat parlamentul şi şi-a impus guvernarea personală. În 1970, prin referendum, el a făcut să fie aprobată o nouă constituţie care-i lărgea puterile. Partidele au continuat să i se opună. În 1971 şi 1972 au fost înregistrate două atentate la viaţa suveranului. În 1975 Hassan II a ocupat paşnic Sahara Occidentală, fosta Sahara spaniolă, unde Frontul Polisario duce o luptă de rezistenţă armată. La începutul anilor'90 regele Hassan II a iniţiat o uşoară liberalizare a

regimului său iar în 1997 a restabilit parlamentul bicameral. Adevărata liberalizare se face abia acum, sub guvernarea fiului lui Hassan, regele Mahomed VI, care a preluat tronul la 23 iulie 1999, după moartea tatălui său.

2. Yitzhak Shamir a lucrat în serviciile secrete între 1955 şi 1965. I-a succedat lui Menachem Begin în funcţia de premier în 1983-1984 şi a exercitat un al doilea mandat în 1986-1992.

CAPITOLUL 13. LEGĂTURI AFRICANE

1. Triadele din gangurile chinezeşti ale crimei organizate. Se crede că ele au apărut acum 2000 de ani, dar în versiunea modernă triadele datează din secolul XVII, când au apărut ca structuri ale rezistenţei chinezilor faţă de dinastia manciuriană Qing. Triadele au supravieţuit revoluţiei republicane chineze din 1911, controlând din ce în ce mai mult serviciile civile naţionale. Pentru că l-au sprijinit pe mareşalul Chiang Kai-Shek, triadele au fost vânate de regimul maoist instaurat în 1949. Multe triade au fost aruncate peste hotare în timpul revoluţiei culturale, în 1967 - 1968. În China populară au supravieţuit doar 4 triade, cea mai puternică fiind „Marele Cerc".

În lume, peste tot unde sunt comunităţi sau interese chinezeşti mai importante, există şi ganguri de triade. Câte unul singur funcţionează în Vietnam, Arabia Saudită, Paraguay, Republica Dominicană şi Marea Britanie. Câte 2 triade au Macao, Japonia şi Olanda. Thailanda are trei triade, ca şi Taiwanul în care cea mai puternică grupare se numeşte „Uniunea Bambusului" şi are 20.000 de membri. Filipinele şi Australia au câte 4 triade, iar Canada 6. Recordul îl deţin, la egalitate, Hong Kong şi S.U.A. cu câte 7 ganguri chinezeşti, dintre acestea remarcându-se şi cele mai puternice din lume. Ele sunt toate bazate în Hong Kong, deşi administraţia britanică a scos triadele în afara legii încă din 1845. Cel

mai mare şi mai ierarhizat grup criminal chinezesc este Triada „Sun Yee On" care are 40.000 de membri. Acestuia îi urmează „Echipa Wo" cu 20.000 de membri şi 10 subgrupe de triade, iar locul trei revine triadei „14 K" (20.000 de membri şi 45 subgrupe). După cum se vede, într-o lume a globalizării, triadele reprezintă deja un sistem global iar gradul de funcţionalitate le-a adus „faima" de cea mai mare şi mai puternică mafie a lumii. În curând vom publica în această colecţie singura carte despre triade scrisă până acum, secretul acestei organizaţii fiind greu de penetrat datorită structurii

sale triunghiulare în care nimeni nu cunoaşte mai mult de două persoane.

2. Kao Ling (în transcrierea oficială chineză Gao Liang) era din 1961 corespondentul de presă al Agenţiei Xinhua (China nouă) la Dar Es Salaam în Tanganika, ulterior (prin fuziunea cu ins. Zanzibar) Tanzania. Datorită modului său de viaţă pe picior mare, nespecific chinezilor, a fost repede reperat de CIA şi KGB.
3. O analiză a CIA privind spionajul israelian în Africa subliniază: „Legăturile Israelului în Africa au variat considerabil de la ţară la ţară, depinzând de imperativele situaţiei. Activităţile de spionaj ale Israelului în Africa au fost, de obicei, purtate sub acoperirea de antrenament poliţienesc, de vânzări de arme către forţele militare naţionale şi de programe de ajutor pentru dezvoltare. Naţiunile arabe, în colaborare cu S.U.A., au exercitat o mare presiune asupra majorităţii naţiunilor africane cu scopul întreruperii tuturor legăturilor formale cu Israelul. În pofida ruperii relaţiilor diplomatice dintre Israel şi multe ţări africane, acesta menţine încă bune legături informative cu serviciul kenyan. În Africa Centrală israelienii sunt încă activi în Zair. În Africa de Vest ei antrenează serviciile secrete poliţieneşti ale

Liberiei. Ei ajută totodată la înfiinţarea serviciului secret al armatei din Ghana. În sudul Africii israelienii au relaţii cu serviciul secret din Africa de Sud".

CAPITOLUL 17. BUNGLEGATE

1. Carla del Ponte, care la data faptului relatat în carte era procuror federal al Elveţiei, a devenit procurorul Tribunalului Penal Internaţional pentru fosta Iugoslavie (TPI) şi acuzator principal al ex-preşedintelui iugoslav Slobodan Miloşevici al cărui proces a început la Haga în ianuarie 2002. Dna. Del Ponte a abordat activităţile sale juridice dintr-un punct de vedere politic şi din această cauză i-a permis lui Miloşevici să sfideze tribunalul şi să releve compoziţia de svaiţer cu multe goluri a actului de acuzare pregătit de Carla del Ponte.

Invocarea de către procurorul federal elveţian a unor diferende de altă natură dintre Elveţia şi Comunitatea Mondială Evreiască demonstrează că modul de acţiune al Carlei Del Ponte nu s-a schimbat, ea formându-şi mai întâi o opinie şi apoi căutând argumentele de susţinere, în loc să facă dosarul, aşa cum cer normele unei justiţii imparţiale şi echitabile, adunând întâi probele şi abia apoi, pe baza lor, să-şi formeze opinia şi să propună tribunalului o soluţie.

MULŢUMIRI

ISRAEL

Meir Amit, Yaakov Cohen, Alex Doron, Ran Edelist, Rafae! Eitan, Isser Harel, David Kimche, Ariei Merari, Reuven Merhav, Danny Nagier, Yoel Ben Porat, Uri Saguy, Zvi Spielmann şi tuturor celor care m-au ajutat, dar pe care nu-i pot numi.

ALTE ŢĂRI

Sean Carberry, Sebastian Cody, Carolyn Dempsey, Dieter Pommerering, Heather Florence, Per-Eric Hawthorne, Diana Johnson, Emery Karongo, Otto Kormek, Martin Lettmayer, Barry Lyons, John

Magee, Madeleine Morel, Michael Tauck, Declan White, Stuart Winter; fiecare şi-a dus contribuţia în felul lui.

ŞI, ÎN SFÂRŞIT,

William Buckley, William Casey, joachim Kraner (ei mi-au dat ideea),

bineînţeles, şi Tom Burke. Fiecare autor are nevoie de un editor calm, prevăzător, răbdător şi vizionar şi care să iubească la nebunie cartea. Tom a avut toate aceste calităţi. Nici n-aş fi putut cere mai mult - şi nici n-am primit mai puţin, îi sunt extrem de îndatorat.

AUTORUL